श्रीपंचाशकधर्मसंग्रहणीउपदेशपद,उपदेशमाला,जीवसमास, कर्मप्रकृति,पंचसंग्रहज्योतिष्करण्डकानि. (मूलमात्राणि)

श्रीमद्धरिभद्रसूरिप्रभृतिधुरंधराचार्योधृतानि.

जलालपुरवास्तव्य श्रेष्ठिमोतीचंदजीवनजीगोविन्दजिता च निहितनार्थसहायेन—
प्रकाशिका–चुहारीवास्तव्य श्रीमतीमणिकुमार्या
श्रीऋषभदेवजी केशरीमलजी श्वेतांबर संस्था रतलाम.

मुद्रणकृत्–इन्दौरनगरे जैनबन्धुमुद्रणालयाधिपतिः श्रेष्ठि जुहारमल मिश्रीलाल पालरेचा.

वीर संवत् २४५४ विक्रम संवत् १९८४ क्राइस्ट सन् १९२८ प्रतयः ५०० पण्यं रु. ४-०-०

ग्रन्थांकः	विपयः	गाथाः	पृष्ठं यावत्.
१	पंचाशक	९४०	५८
२	धर्मसंग्रहणिः	१३९६	१४४
३	उपदेशपदंः	१०४०	२०५
४	उपदेशमाला	५४४	२३८
५	जीवसमास	२८६	२५४
६	कर्मप्रकृतिः	४७५	२८२
७	पंचसंग्रहः	९९२	३३३
८	ज्योतिष्करण्डकम्	३७६	३६७

॥ अर्हम् ॥

अथ पञ्चाशकमूलम्.

नमिऊण वद्धमाणं सावगधम्मं समासओ वोच्छं । सम्मत्ताई भावत्थसंगयं सुत्तणीईए ॥ १ ॥ परलोयहियं सम्मं जो जिणवयणं सुणेइ उवउत्तो । अइतिव्वकम्मविगमा सुक्कोसो सावगो एत्थ ॥२॥ तत्तत्थसद्दहाणं सम्मत्तमसग्गहो ण एयम्मि । मिच्छत्तखओवसमा सुस्सूसाई उ होंति दढं ॥ ३ ॥ सुस्सूस धम्मराओ गुरुदेवाणं जहासमाहीए । वेयावच्चे णियमो वयपडिवत्तीए (इ) भयणा उ ॥४॥ जं सा अहिगयराओ कम्मखओवसमओ ण य तओवि । होइ परिणामभेया लहुंति तम्हा इहं भयणा ॥५॥ सम्मा पलियपुहुत्तेऽवगए कम्माण भावओ होंति । वयपभितीणि भवण्णवतरंडतुल्लाणि णियमेण ॥६॥ पंच उ अणुव्वयाइं थूलगपाणवहविरमणाईणि । उत्तरगुणा तु अण्णे दिसिव्वयाई इमेसिं तु ॥ ७ ॥ थूलगपाणवहस्सा विरई दुविहो य सो वहो होइ । संकप्पारंभेहिं वज्जइ संकप्पओ विहिणा ॥ ८ ॥ गुरुमूले सुयधम्मो संविग्गो इत्तरं व इयरं वा । वज्जित्तु तओ सम्मं वज्जेइ इमे य अइयारे ॥ ९ ॥ बंधवहं

छविछेय अइभारं भत्तपाणवोच्छेयं । कोहाइदूसियमणो गोमणुयाईण णो कुणई ॥१०॥ थूलमुसावायस्स य विरई सो पंचहा समासेणं । कण्णागोभोमालिय णासहरणकूडसक्खिज्जे ॥११॥ इह सहसब्भक्खाणं रहसा य सदारमन्तभेयं च । मोसोवएसयं कूडलेहकरणं च वज्जेइ ॥ १२ ॥ थूलादत्तादाणे विरई तं दुविहमो विणिद्दिट्ठं (इमो उ णिद्दिट्ठं) । सच्चित्ताचित्तेसु लवणहिरण्णाइवत्थुगयं ॥१३॥ वज्जइ इह तेणाहडतक्करजोगं विरुद्धरज्जं च । कूडतुलकूडमाणं तप्पडिरूवं च ववहारं ॥१४॥ परदारस्स य विरई उरालवेउव्विभेयओ दुविहं । एयमिह मुणेयव्वं सदारसंतोसमो एत्थ ॥ १५ ॥ वज्जइ इत्तरिअपरिग्गहियागमणं अणंगकीडं च । परवीवाहक्करणं कामे तिव्वाभिलासं च ॥ १६ ॥ इच्छापरिमाणं खलु असयारंभविणिवित्तिसंजणगं । खेत्ताइवत्थुविसयं चित्तादविरोहओ चित्तं ॥ १७ ॥ खेत्ताइहिरण्णाईधणाइदुपयाइकुप्पमाणकमे । जोयणपयाणबंधणकारणभावेहि णो कुणइ ॥ १८ ॥ उड्ढाहोतिरियदिसं चाउम्मासाइकालमाणेणं । गमणपरिमाणकरणं गुणव्वयं होइ विन्नेयं ॥ १९ ॥ वज्जइ उड्ढाइकममाणयणप्पेसणोभयविसुद्धं । तह चेव खेत्तवुड्ढिं कहिंचि सइअंतरद्धं च ॥ २० ॥ वज्जणमणंतगुंबरिअच्चंगाणं च भोगओ माणं । कम्मयओ खरकम्माइयाण अवरं इमं भणियं ॥ २१ ॥ सचित्तं पडिबद्धं अपउलदुपउलतुच्छभक्खणयं । वज्जइ कम्मयओऽवि य इत्थं अंगालकम्माइं ॥ २२ ॥ तहऽणत्थदंडविरई अण्णं स चउव्विहो अवज्झाणे । पमयायरिए हिंसप्पयाण पावोवएसे य ॥ २३ ॥ कंदप्पं कुक्कुइयं मोहरियं संजुयाहिगरणं च । उवभोगपरीभोगाइरेगयं चेत्थ वज्जेइ ॥ २४ ॥ सिक्खावयं तु एत्थं सामाइयमो तयं तु विण्णेयं । सावज्जेयरजोगाण वज्जणासेवणारूवं ॥ २५ ॥ मणवयणकायदुप्पणिहाणं इह जत्तओ विवज्जेइ । सइअकरणयं अणवट्ठियस्स तह करणयं चेव ॥ २६ ॥ दिसिवयगहियस्स दिसापरिमाणस्सेह पइदिणं जं तु । परिमाणकरणमेयं अवरं खलु होइ विण्णेयं ॥ २७॥

वज्जइ इह आणयणप्पओग पेसप्पओगयं चेव । सद्दाणुरूववायं तह बहिया पोग्गलक्खेवं ॥२८॥ आहारदेहसक्कारबंभवावारपोसहोयऽन्नं । देसे सव्वे य इमं चरमे सामाइयं णियमा ॥ २९ ॥ अप्पडिदुप्पडिलेहियपमज्जसेज्जाइ वज्जई एत्थ । सम्मं च अणणुपालणमाहाराईसु सव्वेसु ॥ ३० ॥ अण्णाईणं सुद्धाण कप्पणिज्जाण देसकालजुत्तं । दाणं जईणमुचियं गिहीण सिक्खावयं भणियं ॥ ३१ ॥ सच्चित्तणिक्खिवणयं वज्जइ सच्चित्तपिहणयं चेव । कालाइक्कमपरववएसं मच्छरिययं चेव ॥ ३२ ॥ एत्थं पुण अइयारा णो परिसुद्धेसु होंति सव्वेसु । अक्खंडविरइभावा वज्जइ सव्वत्थ तो भणिय ॥३३॥ सुत्तादुपायरक्खणगहणपयत्तविसया मुणेयव्वा । कुंभारचक्कभामगदंडाहरणेण धीरेहिं ॥ ३४ ॥ गहणादुवरि पयत्ता होइ असन्तोऽवि विरइपरिणामो । अकुसलकम्मोदयओ पडइ अवण्णाइ लिंगमिह ॥ ३५ ॥ तम्हा णिच्चसतीए बहुमाणेणं च अहिगयगुणम्मि । पडिवक्खदुगुंछाए परिणइआलोयणेणं च ॥ ३६ ॥ तित्थंकरभत्तीए सुसाहुजणपज्जुवासणाए य । उत्तरगुणसद्धाए य एत्थ सया होइ जइयव्वं ॥३७॥ एवमसंतोऽवि इमो जायइ जाओऽवि ण पडइ कयाई । ता एत्थं बुद्धिमया अपमाओ होइ कायव्वो ॥३८॥ एत्थ उ सावयधम्मे पायमणुव्वयगुणव्वयाइं च । आवकहियाइं सिक्खावयाइं पुण इत्तराइंति ॥ ३९ ॥ संलेहणा य अंते ण णिओगा जेण पव्वयइ कोई । तम्हा णो इह भणिया विहिसेसमिमस्स वोच्छामि ॥ ४० ॥ निवसेज्ज तत्थ सद्धो (सड्ढो) साहूणं जत्थ होइ संपाओ । चेइयहराइं जम्मी तयण्णसाहम्मिया चेव ॥ ४१ ॥ णवकारेण विबोहो अणुसरणं सावओ वयाइं मे । जोगो चिइवंदणमो पच्चक्खाणं च विहिपुव्वं ॥ ४२ ॥ तह चेईहरगमणं सक्कारो वंदणं गुरुसगासे । पच्चक्खाणं सवणं जइपुच्छा उचियकरणिज्जं ॥४३॥ अविरुद्धो ववहारो काले तह भोयणं च संवरणं । चेइहरागमसवणं सक्कारो वंदणाई य ॥ ४४ ॥ जइविस्सामणमुचिओ जोगो नवकारचिंतणाईओ । गिहिगमणं विहिसुवणं सरणं गुरुदेवयाईणं ॥ ४५ ॥ अब्बंभे पुण

विरई मोहदुगुंछा सतत्तचिन्ता य । इत्थीकलेवराणं तव्विरएसुं च बहुमाणो ॥ ४६ ॥ सुत्तविउद्धस्स पुणो सुहुमपयत्थेसु चित्तवि-
णासो । भवठिइणिरूवणे वा अहिगरणोवसमचित्ते वा ॥४७॥ आउयपरिहाणीए असमंजसचेट्ठियाण व विवागे । खणलाभदीवणाए
धम्मगुणेसुं च विविहेसु ॥४८॥ बाहगदोसविवक्खे धम्मायरिए य उज्जयविहारे । एमाइचित्तणासो संवेगरसायणं देइ ॥४९॥ गोसे भणिओ
य विही इय अणवरयं तु चिट्ठमाणस्स । भवविरहबीयभूओ जायइ चारित्तपरिणामो॥५०॥इति प्रथमं श्रावकधर्मपञ्चाशकम् १॥
णमिऊण महावीरं जिणदिक्खाए विहिं पवक्खामि। वयणा णिउणणयजुयं भव्वहियट्ठाय लेसेण॥५१॥दिक्खा मुंडणमेत्थं तं पुण चित्तस्स
होइ विण्णेयं। ण हि अप्पसन्तचित्तो धम्महिगारी जओ होइ॥५२॥ चरमम्मि चेव भणिया एसा खलु पोग्गलाण परियट्टे । सुद्धसहा-
वस्स तहा विसुज्झमाणस्स जीवस्स॥५३॥ दिक्खाए चेव रागो लोगविरुद्धाण चेव चाउत्ति । सुंदरगुरुजोगोऽवि य जस्स तओ एत्थ
उचिओत्ति ॥५४॥ पयतीए सोऊण व दट्ठूण व केइ दिक्खिए जीवे। मग्गं समायरन्ते धम्मियजणबहुमए निच्चं ॥५५॥ एईए चेव सद्धा
जायइ पावेज्ज कहमहं एयं । भवजलहिमहाणावं णिरवेक्खा साणुबंधा य ॥५६ ॥ विग्घाणं चाभावो भावेऽवि य चित्तथेज्जमच्चत्थं ।
एयं दिक्खारागो णिद्दिट्ठं समयकेऊहिं ॥ ५७ ॥ सव्वस्स चेव णिंदा विसेसओ तह य गुणसमिद्धाणं । उजुधम्मकरणहसणं रीढा जण-
पूयणिज्जाण ॥५८॥ बहुजणविरुद्धसंगो देसादाचारलंघणं चेव । उव्वणभोगो य तहा दाणाइवि पगडमण्णे तु ॥५९॥ साहुवसणम्मि
तोसो सइ सामत्थम्मि अपडियारो य । एमाइयाणि एत्थं लोगविरुद्धाणि णेयाणि ॥६०॥ णाणाइजुओ उ गुरू सुविणे उदगादितारणं
तत्तो । अचलाइरोहणं वा तहेव वालाइरक्खा वा ॥ ६१ ॥ वाउकुमाराईणं आहवणं णियणिएहिं मन्तेहिं । मुत्तासुत्तीए किल पच्छा
तक्कम्मकरण तु ॥६२॥ वाउकुमाराहवणे पमज्जणं तत्थ सुपरिसुद्धं तु। गंधोदगदाणं पुण मेहकुमाराहवणपुव्वं ॥ ६३ ॥ उउदेवीणाहवणे

वेमाणियजोइसभवणवासियाहवणपुव्वगं तत्तो । पागारगंधड्ढा होइ कुसुमवुट्ठीत्ति । अग्गिकुमाराहवणे भूवं एगे इहं वेन्ति ॥६४॥ तिगण्णासो मणिकंचणरुप्पवण्णाणं॥६५॥ वंतरगाहवणाओ तोरणमाईण होइ विण्णासो। चितितरुसीहासणछत्तचक्कधयमाइयाणं च॥६६॥ भुवणगुरुणो य ठवणा सयलजगपियामहस्स तो सम्मं । उक्किट्ठवण्णगोवरि समवसरणविंवरूवस्स ॥ ६७ ॥ एयस्स पुव्वदक्खिणभागणं मग्गओ गणधरस्स । मुणिवसभाण वेमाणिणीण तह साहुणीणं च ॥ ६८ ॥ इय अवरदक्खिणेणं देवीणं ठावणा मुणेयव्वा । भुवणवइवाणमंतरजोइससवंधणीणात्ति ॥६९॥ भवणवइवाणमंतरजोइसियाणं च एत्थ देवाणं । अवरुत्तरेण णवरं निद्दिट्ठा समयकेऊहिं ॥ ७० ॥ वेमाणियदेवाणं णराण णारीगणाण य पसत्था । पुव्वुत्तरेण ठवणा सव्वेसिं णियगवण्णेहिं ॥ ७१ ॥ अहिणउलमयमयाहिवपमुहाणं तह य तिरियसत्ताणं । वितियंतरम्मि एसा तइए पुण देवजाणाणं ॥ ७२ ॥ रइयम्मि समोसरणे एवं भत्तिविहवाणुसारेण । सुइभूओ उ पदोसे अहिगयजीवो इहं एइ ॥ ७३ ॥ भुवणगुरुगुणक्खाणा तम्मी संजायतिव्वसद्धस्स । विहिसासणमोहेणं तओ पवेसो तहिं एवं ॥ ७४ ॥ वरगंधपुप्फदाणं सियवत्थेणं तहच्छिठयणं च । आगइगइविण्णाणं इमस्स तह पुप्फपाएण ॥७५॥ अभिवाहरणा अण्णे णियजोगपवित्तिओ य केइत्ति। दीवाइजलणभेया तहुत्तरसुजोगओ चेव॥७६॥ वाहिं तु पुप्फपाए वियडणचउसरणगमणमाईणि। कारावेज्जइ एसो वारतिगमुवरि पडिसेहो ॥ ७७॥ परिसुद्धस्स उ तह पुप्फपायजोगेण दंसणं पच्छा । ठितिसाहणमुववूहण हरिसाइपलोयणं चेव ॥ ७८ ॥ अह तिपयाहिणपुव्वं सम्मं सुद्धेण चित्तरयणेणं । गुरुणोऽणुवेयणं सव्वहवे दढमप्पणो एत्थ ॥७९॥ एसा खलु गुरुभत्ती उक्कोसो एस दाणधम्मो उ । भावविसुद्धीएँ दढं इहराविय वीयमेयस्स ॥ ८० ॥ जं उत्तमचरियमिणं सोऽवि अणुत्तमा ण पारेन्ति । ता एयसगासाओ उक्कोसो होइ एयस्स ॥८१॥ गुरुणोऽवि णाहिगरणं ममत्तरहियस्स एत्थ वत्थुमि। तब्भावसुद्धिहेउं आणाइ

पयट्टमाणस्स ॥८२॥ णाऊण य तब्भावं जह होइ इमस्स भाववुड्ढित्ति। दाणादुवदेसाओ अणेण तह एत्थ जइयव्वं॥८३॥ णाणाइगुणजुओ खलु णिरभिस्संगो पयत्थरसिगो य। इय जयइ न उण अण्णो गुरूवि एयारिसो चेव ॥८४॥ धण्णाणमेयजोगो धण्णा चेट्ठंति एयणीईए। धण्णा बहु मण्णन्ते धण्णा जे ण प्पदुसन्ति ॥८५॥ दाणमह जहासत्ती सद्धासंवेगकमजुयं णियमा। विहवाणुसारओ तह जणोवयारो य उचिओत्ति ॥ ८६ ॥ अहिगयगुणसाहम्मियपीईबोहगुरुभत्तिवुड्ढी य। लिंगं अव्वभिचारी पइदियहं सम्मदिक्खाए ॥८७॥ परिसुद्धभावओ तह कम्मखओवसमजोगओ होइ। अहिगयगुणवुड्ढी खलु कारणओ कज्जभावेण॥८८॥ धम्मम्मि य बहुमाणा पहाणभावेण तदणुरागाओ। साहम्मियपीतीए उ हंदि वुड्ढी धुवा होइ ॥८९ ॥ विहियाणुट्ठाणाओ पाएणं सव्वकम्मखओवसमा। णाणावरणावगमा णियमेणं बोहवुड्ढित्ति ॥९०॥ कल्लाणसंपयाए इमीएँ हेऊ जओ गुरू परमो। इय बोहभावओ चिय जायइ गुरुभत्तिवुड्ढीवि ॥९१॥ इय कल्लाणी एसो कमेण दिक्खागुणे महासत्तो। सम्मं समायरन्तो पावइ तह परमदिक्खंपि ॥९२॥ गरहियमिच्छायारो भावेणं जीवमुत्तिमणुहविउं। णीसेसकम्ममुक्को उवेइ तह परममुत्तिंपि॥९३॥ दिक्खाविहाणमेयं भाविज्जंतं तु तन्तणीतीए। सइअपुणबंधगाणं कुग्गहविरहं लहुं कुणइ॥९४॥ इति दीक्षापञ्चाशकम् २॥

नमिऊण वद्धमाणं सम्मं वोच्छामि वंदणविहाणं। उक्कोसाइतिभेयं मुद्दाविण्णासपरिसुद्धं ॥ ९५ ॥ णवकारेण जहण्णा दंडगथुइजुयल मज्झिमा णेया। संपुण्णा उक्कोसा विहिणा खलु वंदणा तिविहा ॥ ९६ ॥ अहवावि भावभेया ओघेण अपुणबंधगाईणं। सव्वावि तिहा णेया सेसाणमिमी ण जं समए॥ ९७ ॥ पावं ण तिव्वभावा कुणइ ण बहु मण्णई भवं घोरं। उचियट्ठिइं च सेवइ सव्वत्थवि अपुणबंधोत्ति ॥ ९८ ॥ सुस्सूस धम्मराओ गुरुदेवाणं जहासमाहीए। वेयावच्चे णियमो सम्मद्दिट्ठिस्स

लिंगाइं ॥ ९९ ॥ मग्गणुसारि सड्ढो पण्णवणिज्जो कियापरो चेव । गुणरागी सक्कारंभसंगओ तह य चारित्ती ॥ १०० ॥ एते अहि-
गारिणो इह ण उ सेसा दव्वओऽवि जं एसा । इयरीए जोग्गयाए सेसाण उ अप्पहाणत्ति ॥ १०१ ॥ ण य अपुणबंधगाओ परेण इह
जोग्गयावि जुत्तत्ति । ण य ण परेणवि एसा जमभव्वाणंपि णिद्दिट्ठा ॥ १०२ ॥ लिंगा ण तिए भावो ण तयत्थालोयणं ण
गुणरागो । णो विम्हओ ण भवभयमियवच्चासो य दोण्हंपि ॥१०३॥ वेलाइ विहाणंमि य तग्गयचित्ताइणा य विण्णेओ । तव्वुड्ढि-
भावऽभावेहिं तह य दव्वेयरविसेसो ॥१०४॥ सइ संजाओ भावो पायं भावंतरं जओ कुणइ । ता एयमेत्थ पवरं लिंगं सइ भाववुड्ढी
तु ॥ १०५ ॥ अमए देहगए जह अपरिणयम्मिवि सुभा उ भावत्ति । तह मोक्खहेउअमए अण्णेहिवि हंदि णिद्दिट्ठा ॥ १०६ ॥
मंताइविहाणम्मिवि जायइ कल्लाणिणो तहिं जत्तो । एत्तोऽधिगभावाओ भव्वस्स इमीए अहिगोत्ति ॥ १०७ ॥ एईए परमसिद्धी जायइ
जत्तो दढं तओ अहिगा । जत्तंम्मिवि अहिगत्तं भव्वस्सेयाणुसारेण ॥ १०८ ॥ पायं इमीए जत्ते ण होइ इहलोगियावि हाणित्ति ।
णिरुवक्कमभावाओ भावोऽवि हु तीइ छेयकरो ॥ १०९ ॥ मोक्खद्धदुग्गगहणं एयं तं सेसगाणवि पसिद्धं । भावेयव्वमिणं खलु सम्मं-
ति कयं पसंगेणं ॥ ११० ॥ पंचंगो पणिवाओ थयपाढो होइ जोगमुद्दाए । वंदण जिणमुद्दाए पणिहाणं मुत्तसुत्तीए ॥ १११ ॥ दो
जाणू दोण्णि करा पंचमगं होइ उत्तमंगं तु । सम्मं संपणिवाओ णेओ पंचंगपणिवाओ ॥११२॥ अण्णोण्णन्तरिअंगुलिकोसाकारेहिं दोहिं
हत्थेहिं । पिट्ठोवरिकोप्परसंठिएहिं तह जोगमुद्दत्ति ॥ ११३ ॥ चत्तारि अंगुलाइं पुरओ ऊणाइं जत्थ पच्छिमओ । पायाणं उस्सग्गो
एसा पुण होइ जिणमुद्दा ॥ ११४ ॥ मुत्तासुत्ती मुद्दा समा जहिं दोऽवि गब्भिया हत्था । ते पुण ललाडदेसे लग्गा अण्णे अलग्गत्ति
॥ ११५ ॥ सव्वत्थवि पणिहाणं तग्गयकिरियाभिहाणवन्ना(न्ने)सु । अत्थे विसए य तहा दिट्ठंतो छिन्नजालाए ॥ ११६ ॥ ण य

तत्थवि तदणूणं हंदि अभावो णओवलंभोऽवि। चित्तस्सवि विण्णेओ एवं सेसोवओगेसु ॥११७॥ खाओवसमिगभावे दढजत्तकयं सुहं अणुट्ठाणं । परिवडियंपि हु जायइ पुणोवि तब्भाववुड्ढिकरं ॥११८॥ अणुहवसिद्धं एयं पायं तह जोगभावियमईणं । सम्ममवधारियव्वं बुहेहिं लोगुत्तममईए ॥ ११९ ॥ जिण्णासावि हु एत्थं लिंगं एयाइ हंदि सुद्धाए। णेव्वाणंगानिमित्तं सिद्धा एसा तयत्थीणं ॥ १२० ॥ धिइसद्धासुहविविदिसभेया जं पायसो उ जोणित्ति । सण्णाणादुदयम्मि पइट्ठिया जोगसत्थेसुं ॥ १२१ ॥ पढमकरणोवरि तहा अणहिणिविट्ठाण संगया एसा । तिविहं च सिद्धमेयं पयड समए जओ भणियं ॥१२२॥ करणं अहापवत्तं अपुव्वमणियट्टि चेव भव्वाणं । इयरेसिं पढमं चिय भण्णइ करणत्ति परिणामो ॥ १२३ ॥ जा गंठी ता पढम गंठिं समइच्छओ भवे बीयं। अणियट्टीकरणं पुण सम्मत्तपुरक्खडे जीवे ॥ १२४ ॥ इत्तो उ विभागाओ अणादिभवदव्वलिंगओ चेव। णिउणं णिरूवियव्वा एसा जह मोक्खहेउत्ति ॥१२५॥ णो भावओ इमीए परोवि हु अवड्ढपोग्गला अहिगो। संसारो जीवाणं हंदि पसिद्ध जिगमगम्मि ॥ १२६ ॥ इय तंतजुत्तिओ खलु णिरूवियव्वा बुहेहिं एसत्ति । ण हु सत्तामेत्तेणं इमीएँ इह होइ णेव्वाणं ॥१२७॥ किंचेह छेयकूडगरूवगणायं भणन्ति समयविऊ । तंतेसु चित्तभेयं तंपि हु परिभावणीयं तु ॥१२८॥ दव्वेणं टंकेण य जुत्तो छेयं हु रूवगो होइ । टंकविहूणो दव्वेवि ण खलु एगंतछेओत्ति ॥१२९॥ अइव्वे टंकेगवि कूडो तेणं जिणा उ मुद्दात्ति। फलमेत्तो एव्व चिय मुद्दाण पयारयं मोत्तुं ॥१३०॥ तं पुण अणत्थफलदं णेहाहिगयं जमणुवओगित्ति । आयगयं चिय एत्थं चिंतिज्जइ समयपरिसुद्धं ॥ १३१ ॥ भावेणं वण्णादिहि चेव सुद्धेहिं वदणा छेया । मोक्खफलच्चिय एसा जहोइयगुणा य णियमेणं ॥ १३२ ॥ भावेणं वण्णादिहिं तहा उ जा होइ अपरिसुद्धत्ति । बीयगरूवसमा खलु एसानि सुहत्ति णिद्दिट्ठा ॥ १३३ ॥ भावविहूणा वण्णाइएहिं सुद्धावि कूडरूवसमा। उभयविहूणा णेया मुद्दप्पाया अनिट्ठफला

॥१३४॥ होइ य पाएणेसा किलिट्ठसत्ताण मंदबुद्धीण। पाएण दुग्गइफला विसेसओ दुस्समाए उ ॥ १३५॥ अण्णे उ लोगिगच्चिय एसा णामेण वंदणा जइणी । जं तीइ फलं तं चिय इमीएँ ण उ अहिगयं किंचि ॥१३६॥ एयंपि जुज्जइ च्चिय तदणारंभाउ तप्फलं व जओ । तप्पच्चवायभावोऽवि हंदि तत्तो ण जुत्तत्ति ॥१३७॥ जम्मुभयजणणसभावा एसा विहिणेयरेहिं ण उ अण्णा । ता एयस्साभावे इमीएँ एवं कहं वीयं ॥ १३८ ॥ तम्हा उ तदाभासा अण्णा एसत्ति णायओ णेया । मोसाभासाणुगया तदत्थभावाणिओगेणं ॥ १३९ ॥ सुहफलजणणसभावा चिंतामणिमाइएऽवि णाभव्वा। पावंति किं पुणेयं परमं परमपयवीयंति ॥ १४० ॥ भव्वावि एत्थ णेया जे आसन्ना ण जाइमेत्तेणं । जमणाइ सुए भणियं एयं ण उ इट्ठफलजणगं ॥ १४१ ॥ विहिअपओसो जेसिं आसण्णा तेऽवि सुद्धिपत्तत्ति । खुद्दमिगाणं पुण सुद्धदेसणा सीहणायसमा ॥१४२॥ आलोचिऊण एवं तंतं पुव्वावरेण सूरीहिं । विहिजत्तो कायव्वो मुद्धाण हियट्ठया सम्मं ॥१४३॥ तिव्वगिलाणादीणं भेसजदाणाइयाइं णायाइँ । दट्ठव्वाइँ इहं खलु कुग्गहविरहेण धीरेहिं ॥१४४॥ इति वन्दनपञ्चाशकम् ३ ॥

नमिऊण महावीरं जिणपूजाए विहिं पवक्खामि । संखेवओ महत्थं गुरूवएसाणुसारेण ॥ १४५ ॥ विहिणा उ कीरमाणा सव्व च्चिय फलवती भवति चेट्ठा । इहलोइयावि किं पुण जिणपूया उभयलोगहिया ॥ १४३ ॥ काले सुइभूएणं विसिट्ठपुप्फाइएहिं विहिणा उ । सारथुइथोत्तगरुई जिणपूजा होइ कायव्वा ॥ १४७ ॥ कालम्मि कीरमाणं किसिकम्मं वहुफलं जहा होइ । इय सव्व च्चिय किरिया णियणियकालम्मि विण्णेया ॥१४८॥ सो पुण इह विण्णेओ संझाओ तिण्णि ताव ओहेण । वित्तिकिरियाऽविरुद्धो अहवा जो जस्स जावइओ ॥१४९॥पुरिसेणं बुद्धिमया सुहवुड्ढिं भावओ गणंतेणं । जत्तेणं होयव्वं सुहाणुबंधप्पहाणेण ॥ १५० ॥ वित्तीवोच्छेयम्मि य गिहिणो सीयंति सव्वकिरियाओ । णिरवेक्खस्स उ जुत्तो संपुण्णो संजमो चेव ॥ १५१ ॥ तासिं आविरोहेणं आभिग्गहिओ इहं मओ

कालो । तत्थावोच्छिण्णो जं णिच्चं तक्करणभावोत्ति ॥१५२॥ तत्थ सुइणा दुहावि हु दव्वे ण्हाएण सुद्धवत्थेण । भावे उ अवत्थोचियनिसुद्धवित्तिप्पहाणेण ॥ १५३ ॥ ण्हाणाइवि जयणाए आरंभवओ गुणाय णियमेण । सुहभावहेउओ खलु विण्णेयं कूवणाएणं ॥ १५४ ॥ भूमीपेहणजलछाणणाइ जयणा उ होइ ण्हाणाओ । एत्तो विसुद्धभावो अणुहवसिद्धो च्चिय बुहाणं ॥ १५५ ॥ अन्नत्थारंभवओ धम्मे णारंभओ अणाभोगो । लोए पवयणखिंसा अबोहिबीयंति दोसा य ॥ १५६ ॥ अविसुद्धावि हु वित्ती एवं चिय होइ अहिगदोसाउ । तम्हा दुहावि सुइणा जिणपूजा होइ कायव्वा ॥ १५७ ॥ गंधवरधूवसव्वोसहीहिं उदगाइएहिं चित्तेहिं । सुरहिविलेवणवरकुसुमदामबलिदीवएहिं च ॥ १५८ ॥ सिद्धत्थयदहिअक्खयगोरोयणमाइएहिं जहलाभं । कंचणमोत्तियरयणाइदामएहिं च विविहेहिं ॥युग्मम् ॥१५९॥पवरेहिं साहणेहिं पायं भावोऽवि जायए पवरो । ण य अण्णो उवओगो एएसिं सयाण लट्ठयरो ॥ १६० ॥ इहलोयपारलोइयकज्जाणं पारलोइयं अहिगं । तंपि हु भावपहाणं सोऽवि य इय कज्जगम्मोत्ति ॥ १६१ ॥ ता नियविहवणुरूवं विसिट्ठपुप्फाइएहिं जिणपूजा । कायव्वा बुद्धिमया तम्मी बहुमाणसारा य ॥ १६२ ॥ एसो चेव इह विही विसेसओ सव्वमेव जत्तेण । जह रेहति तह सम्मं कायव्वमणण्णचेट्ठेणं ॥ १६२ ॥ वत्थेण बंधिऊणं णासं अहवा जहासमाहीए । वज्जेयव्वं तु तदा देहम्मिवि कंडुयणमाई ॥ १६४ ॥ भिच्चावि सामिणो इय जत्तेण कुणंति जे उ सणिओगं । होंति फलभायणं ते इयरेसि किलेसमित्तं तु ॥ १६५ ॥ भुवणगुरूण जिणाणं तु (ण वि) विसेसओ एव (य) मेव दट्ठव्वं । ता एवं चिय पूया एयाण बुहेहिं कायव्वा ॥ १६६. ॥ बहुमाणोऽवि हु एवं जायइ परमपयसाहगो णियमा । सारथुइथोत्तसहिया तह य चितिवंदणाओ य ॥ १६७ ॥ सारा पुण थुइथोत्ता गंभीरपयत्थविरइया जे उ । सब्भूयगुणुक्कित्तणरूवा खलु ते जिणाणं तु ॥ १६८ ॥ तेसिं अत्थाहिगमे णियमेणं होइ कुसलपरिणामो ।

सुंदरभावा तेसिं इयरम्मिवि रयणणाएण ॥ १६९ ॥ जरसमणाईं रयणा अण्णायगुणावि ते समिति जहा। कम्मज्जराइ थुइमाइयावि तह भावरयणाउ ॥ १७० ॥ ता एयपुव्वगं चिय पूजाए उवरि वंदणं नेयं। अक्खलियाइगुणजुयं जहागमं भावसारं तु ॥ १७१ ॥ कम्मविसपरममंतो एवं एयंति वेंति सव्वण्णू (समयण्णू)। मुद्दा एत्थुस्सग्गो अक्खोभो होइ जिणचिण्णो ॥ १७२ ॥ एयस्स समत्तीए कुसलं पणिहाणमो उ कायव्वं। तत्तो पवित्तिविग्घजयसिद्धी तह य थिरीकरणं ॥ १७३ ॥ एत्तो चिय ण णियाणं पणिहाणं वोहिपत्थणासरिसं। सुहभावहेउभावा णेयं इहरापवित्ती उ ॥ १७४ ॥ एवं तु इट्ठसिद्धी दव्वपवित्तीउ अण्णहा णियमा। तम्हा अविरुद्धभिणं णेयभवत्थंतरे उचिए ॥ १७५ ॥ तं पुण संविग्गेणं उवओगजुएण तिव्वसद्धाए। सिरणमियकरयलंजलि इय कायव्वं पयत्तेणं ॥ १७६ ॥ जय वीयराय ! जयगुरू होउ ममं तुह पभावओ भयवं। भवणिव्वेओ मग्गाणुसारिया इट्ठफलसिद्धी ॥१७७॥ लोयविरुद्धच्चाओ गुरुजणपूआ परत्थकरणं च। सुहगुरुजोगो तव्वयणसेवणा आभवमखंडा ॥ १७८ ॥ युग्मम् ॥ उचियं च इमं णेयं तस्साभावम्मि तप्फलस्सण्णे। अपमत्तसंजयाणं आराऽणभिसंगओ ण परे ॥ १७९ ॥ मोक्खंगपत्थणा इय ण णियाणं तदुचियस्स विण्णेयं। सुत्ताणुमइत्तो जत्थ वोहीए पत्थणा माणं ॥ १८० ॥ एवं च दसाईसु तित्थयरंमिवि णियाणपडिसेहो। जुत्तो भवपडिबद्धं साभिस्संगं तयं जेण ॥ १८१ ॥ जं पुण णिरभिस्संगं धम्मा एसो अणेगसत्तहिओ। णिरुवमसुहसंजणओ अपुव्वचिंतामणीकप्पो ॥ १८२ ॥ ता एयाणुट्ठाणं हियमणुवहयं पहाणभावस्स। तम्मि पवित्तिसरूवं अत्थापत्तीएँ तमदुट्ठं ॥ १८३ ॥ युग्मम् ॥ कयमित्थ पसंगेण पूजा एवं जिणाण कायव्वा। लद्धूण माणुसत्तं परिसुद्धा सुत्तनीतीए ॥ १८४ ॥ पूजाए कायवहो पडिकुट्ठो सो य णेव पुज्जाणं। उवगारिणित्ति तो सा परिसुद्धा कह णु होइत्ति ॥ १८५ ॥ भण्णइ जिणपूयाए कायवहो जतिवि होइ उ काहिंचि।

तहवि तई परिसुद्धा गिहीण कूवाहरणजोगा ॥ १८६ ॥ असदारंभपवत्ता जं च गिही तेण तेसि विन्नेया । तन्निव्वित्तिफल च्चिय एसा परिभावणीयमिणं ॥१८७॥ उवगाराभावम्मिवि पूज्जाणं पूजगस्स उवगारो। मंतादिसरणजलणाइसेवणे जह तहेहंपि ॥१८८॥ देहादिणिमित्तंपि हु जे कायवहम्मि तह पयट्टंति । जिणपूयाकायवहम्मि तेसिमपवत्तणं मोहो ॥ १८९ ॥ सुत्तभणिएण विहिणा गिहिणा णिव्वाणमिच्छमाणेण । तम्हा जिणाण पूजा कायव्वा अप्पमत्तेणं ॥१९०॥ एकंपि उदगबिंदुं जह पक्खित्तं महासमुद्दम्मि । जायइ अक्खयमेवं पूया जिणगुणसमुद्देसु ॥ १९१ ॥ उत्तमगुणबहुमाणो पयमुत्तमसत्तमज्झयारम्मि । उत्तमधम्मपसिद्धी पूयाए जिणवरिंदाणं ॥ १९२ ॥ सुव्वइ दुग्गइणारी जगगुरुणो सिंदुवारकुसुमेहिं । पूजापणिहाणेणं उववण्णा तियसलोगम्मि ॥१९३॥ सम्मं णाऊण इमं सुयाणुसारेण धीरपुरिसेहिं । एवं चिय कायव्वं अविरहियं सिद्धिकामेहिं ॥ १९४ ॥ इति पूयापगरणं चउत्थं ॥

नमिऊण वद्धमाणं समासओ सुत्तजुत्तिओ वोच्छं। पच्चक्खाणस्स विहिं मंदमइविबोहणट्ठाए ॥ १९५ ॥ पच्चक्खाणं नियमो चरित्तधम्मो य होंति एगट्ठा । मूलुत्तरगुणविसयं चित्तमिणं वण्णियं समए ॥ १९६ ॥ इह पुण अद्धारूवं णवकारादि पतिदिणोवओगित्ति । आहारगोयरं जइगिहीण भणिमो इमं चेव ॥ १९७ ॥ गहणे आगारेसुं सामइए चेव विहिसमाउत्तं । भेए भोगे सयपालणाएँ अणुबंधभावे य ॥ १९८ ॥ दारगाहा ॥ गिण्हति सयंगहीयं काले विणएण सम्ममुवउत्तो । अणुभासंतो पइवत्थु जाणगो जाणगसगासे ॥ १९९ ॥ एत्थं पुण चउभंगो विण्णेओ जाणगेयरगओ उ । सुद्धासुद्धा पढमंतिमाउ सेसेसु उ विभासा ॥ २०० ॥ बिइए जाणावेउं ओहेणं तइए जेट्ठगाइंमि । कारणओ उ न दोसो इहरा होइत्ति गहणविही ॥ २०१ ॥ दो चेव णमोकारे आगारा छच्च पोरिसीए उ । सत्तेव य पुरिमड्ढे एकासणगम्मि अट्ठेव ॥ २०२ ॥ सत्तेगट्ठाणस्स उ अट्ठेवायंबिलस्स आ-

आगारा । पंच अभत्तट्ठस्स उ छप्पाणे चरिम चत्तारि ॥ २०३ ॥ पंच चउरो अभिग्गहि णिव्विइए अट्ठ णव य आगारा । अप्पाउ-
रणे पंच उ हवंति सेसेसु चत्तारि ॥ २०४ ॥ णवणीओगाहिमए अद्दवदहिपिसियघयगुले चेव । णव आगारा तेसिं सेसदवा-
णं च अट्ठेव ॥ २०५ ॥ वयभंगो गुरुदोसो थेवस्सवि पालणा गुणकरी उ । गुरुलाघवं च णेयं धम्मम्मि अओ उ आगारा
॥ २०६ ॥ सामइएवि हु सावज्जचागरूवे उ गुणकरं एयं । अपमायवुड्ढिजणगत्तणेण आणाउ विण्णेयं ॥ २०७ ॥ एत्तो य अप्प-
माओ जायइ एत्थमिह अणुहवो पायं । विरतीसरणपहाणे सुद्धपवित्तीसमिद्धफलो ॥ २०८ ॥ ण य सामाइयमेयं वाहइ भेयगहणे
(ग्गहे) वि सव्वत्थ । समभावपवित्तिणिवित्तिभावओ ठाणगमणं व ॥२०९॥ सामइए आगारा महल्लतरगेऽवि णेह पण्णत्ता । भणिया
अप्पतरेऽवि हु णवकाराइम्मि तुच्छमिणं ॥२१०॥ समभावे च्चिय तं जं जायइ सव्वत्थ आवकहियं च । ता तत्थ ण आगारा पण्णत्ता
किमिह तुच्छंति । २११॥ तं खलु णिरभिस्संगं समयाए सव्वभावविसयं तु । कालावहिम्मिवि परं भंगभया णावहित्तेण ॥ २१२ ॥
मरणजयज्झवसियसुहडभावतुल्लमिह हीणणाएण । अववायाण ण विसओ भावेयव्वं पयत्तेणं ॥ २१३ ॥ एत्तो च्चिय पडिसेहो दढं
अजोग्गाण वण्णिओ समए । एयस्स पाइणोऽवि हु बीयंति विही य अइसइणा ॥ २१४ ॥ तस्स उ पवेसणिग्गमवारणजोगेसु जह उ
अववाया । मूलाबाहाएँ तहा णवकाराइम्मि आगारा ॥ २१५ ॥ ण य तस्स तेसुऽवि तहा णिरभिस्संगो उ होइ परिणामो । पडिया-
रलिंगासिद्धो उ णियमओ अण्णहारूवो ॥ २१६ ॥ ण य पढमभाववाघायमो उ एवंपि अवि य तस्सिद्धी । एवं चिय होइ दढं
इहरा वामोहपायं तु ॥ २१७ ॥ उभयाभावेऽवि कुतोऽवि अग्गओ हंदि एरिसो चेव । तक्काले तब्भावो चित्तखओवसमओ णेओ
॥ २१८ ॥ आहारजाइओ एस एत्थ एक्कोवि होंति चउभेओ । असणाइजाइभेया णाणाइपसिद्धिओ णेओ ॥ २१९ ॥ णाणं सद्दहणं

गहण पालणा विरतिवुद्धि चेवत्ति । होइ इहरा उ मोहा विवज्जओ भणियभावाणं ॥ २२० ॥ असणं ओयणसत्तुगमुग्गजगाराइ खज्जगविही य । खीराई सूरणाई मंडगपभिई य विण्णेयं ॥२२१॥ पाणं सोवीरजवोदगाइ चित्तं सुराइगं चेव । आउक्काओ सव्वो कक्कडगजलाइयं च तहा ॥ २२२ ॥ भत्तोसं दन्ताई खज्जूरं नालकेरदक्खादी । कक्कडिगंबगफणसाइ बहुविहं खाइमं णेयं ॥२२३॥ दंतवणं तंबोलं चित्तं तुलसीकुहेडगाई य । महुपिप्पलिसुंठाई अणेगहा साइमं होइ ॥ २२४ ॥ लेसुद्देसेणेए भेया एएसिं दंसिया एवं । एयाणुसारओ च्चिय सेसा सयमेव विण्णेया ॥२२५॥ तिविहाइभेयओ खलु एत्थ इमं वण्णियं जिणिंदेहिं । एत्तो च्चिय भेएसुवि सुहुमंति बुहाणमविरुद्धं ॥२२६॥ अण्णे भणंति जतिणो तिविहाहारस्स ण खलु जुत्तमिणं । सव्वविरइउ एवं भेयग्गहणे कहं सा उ ? ॥२२७॥ अपमायवुड्ढिजणगं एयं एत्थंपि दंसियं पुव्वं । तब्भोगमित्तकरणे सेसच्चागा तओ अहिगो ॥ २२८ ॥ एवं (कहिचि) कहंचि कज्जे दुविहस्सवि तण्ण होंति चिंतमिणं । सच्चं जइणो णवरं पाएण ण अण्णपरिभोगो ॥ २२९ ॥ विहिणा पडिपुण्णम्मि भोगो विगए य थेवकाले उ । सुहधाउजोगभावे चित्तेणमणाकुलेण तहा ॥ २३० ॥ काऊण कुसलजोगं उचियं तक्कालगोयरं णियमा । गुरुपडिवत्तिप्पमुहं मंगलपाठाइयं चेव ॥ २३१ ॥ सरिऊण विसेसेणं पच्चक्खायं इमं मए पच्छा । तह संदिसाविऊणं विहिणा भुंजंति धम्मरया ॥२३२॥ सयपालणा य एत्थं गहियम्मिवि ता इमम्मि अन्नेर्सि । दाणे उवएसम्मि य ण होंति दोसा जहऽण्णत्थ ॥२३३॥ कयपच्चक्खाणोऽवि य आयरियगिलाणबालवुड्ढाणं । देज्जासणाइ संते लाभे कयवीरियायारो ॥२३४॥ संविग्गअन्नसंभोइयाण दंसेज्ज सड्ढगकुलाणि । अतरंतो वा संभोइयाण जह वा समाहीए ॥ २३५ ॥ एवमिह सावगाणवि दाणुवएसाइ उचियमो णेयं । सेसम्मि वि एस विही तुच्छस्स दिसादवेक्खाए ॥२३६॥ संतेअरलद्धिजुएअराइभावेसु होइ तुल्लेसु । दाणं दिसाइभेए तीए दिंतस्स आणादी ॥२३७॥

भोत्तूणमुचियजोगं अणवरयं जो करेइ अव्वहिओ । णियभूमिगाय सरिसं एत्थं अणुबंधभावविही ॥ २३८ ॥ गुरुआएसेणं वा जोगंतरगंपि तदहिगं तमिह । गुरुआणाभंगम्मि य सव्वेऽणत्था जओ भणितं ॥२३९॥ छट्ठट्ठमदसमदुवालसेहिं मासद्धमासखमणेहिं । अकरिंतो गुरुवयणं अणंतसंसारिओ होति ॥ २४० ॥ वज्झाभावेऽवि इमं पच्चक्खंतस्स गुणकरं चेव । आसवनिरोहभावा आणाआराहणाओ य ॥ २४१ ॥ न य एत्थं एगंतो सगडाहरणादि एत्थ दिट्ठंतो । संतंपि णासइ लहुं होइ असतंपि एमेव ॥ २४२ ॥ ओहेणाविसयंपि हु ण होइ एयं कहिंचि णियमेण । मिच्छासंसज्झियकम्मओ तहा सव्वभोगाओ ॥ २४३ ॥ विरईए संवेगा तक्खयओ भोगविगमभावेण । सफलं सव्वत्थ इमं भवविरहं इच्छमाणस्स ॥ २४४ ॥ इति प्रत्याख्यानपञ्चाशकम् ५ ॥

नमिऊण जिणं वीरं तिलोगपुज्जं समासओ वोच्छं । थयविहिमागमसुद्धं सपरेसिमणुग्गहट्ठाए ॥ २४५ ॥ दव्वे भावे य थओ दव्वे भावथयरागओ सम्मं । जिणभवणादिविहाणं भावथओ चरणपडिवत्ती ॥ २४६ ॥ जिणभवणबिंबठावणजत्तापूजाइ सुत्तओ विहिणा । दव्वत्थउत्ति नेयं भावत्थयकारणत्तेण ॥ २४७ ॥ विहियाणुट्ठाणमिणंति एवमेवं सया करेंताणं । होइ चरणस्स हेऊ णो इहलोगादवेक्खाए ॥ २४८ ॥ एवं चिय भावथए आणाआराहणाउ रागोऽवि । जं पुण इयविवरीयं तं दव्वथओऽवि णो होइ ॥ २४९ ॥ भावे अइप्पसंगो आणाविवरीयमेव जं किंचि । इह चित्ताणुट्ठाणं तं दव्वथओ भवे सव्वं ॥ २५० ॥ जं वीयरागगामी अह तं णणु गरहितंपि हु स एवं । सिय उचियमेव जं तं आणाआराहणा एवं ॥२५१॥ उचियं खलु कायव्वं सव्वत्थ सया णरेण बुद्धिमता । इइ फलसिद्धी णियमा एस चिय होइ आणत्ति ॥ २५२ ॥ जं पुण एयविउत्तं एगंतेणेव भावसुण्णंति । तं विसयम्मिवि ण तओ भावथयाहेउतो णेयं॥२५३॥ समयम्मि दव्वसद्दो पायं जं जोग्गयाए रूढोत्ति । णिरुवचरितो उ बहुहा पओगभेदोवलंभाओ

॥२५४॥ मिउपिंडो दव्वघडो सुसावगो तह य दव्वसाहुत्ति। साहू य दव्वदेवो एमाइ सुए जओ भणितं॥२५५॥ ता भावत्थयहेऊ जो सो दव्वत्थओ इहं इट्ठो । जो उ ण णेवंभूओ स अप्पहाणो परं होति॥२५६॥ अप्पाहण्णेऽवि इहं कत्थइ दिट्ठो उ दव्वसद्दोत्ति । अंगारमद्दगो जह दव्वायरिओ सयाऽभव्वो ॥ २५७ ॥ अप्पाहण्णा एवं इमस्स दव्वत्थवत्तमविरुद्धं । आणाबज्झत्तणओ न होइ मोक्खंगया णवरं ॥२५८॥ भोगादिफलविसेसो उ अत्थि एत्तोऽवि विसयभेदेण । तुच्छो उ तगो जम्हा हवति पगारंतरेणावि ॥२५९॥ उचियाणुट्ठाणाओ विचित्तजइजोगतुल्लमो एस । जं ता कह दव्वत्थओ तद्दारेणप्पभावाओ ॥ २६० ॥ जिणभवणादिविहाणद्दारेणं एस होति सुहजोगो । उचियाणुट्ठाणंपि य तुच्छो जइजोगतो णवरं ॥ २६१ ॥ सव्वत्थ निरभिसंगत्तणेण जइजोगमो महं होइ । एसो उ अभिरसंगा कत्थइ तुच्छेवि तुच्छे उ ॥२६२॥ जम्हा उ अभिस्संगो जीवं दूसेइ णियमतो चेव । तद्दूसियस्स जोगो विसघारियजोगतुल्लोत्ति ॥ २६३ ॥ जइणो अदूसियरसा हेयाओ सव्वहा णियत्तरस । सुद्धो उ उवादेए अकलंको सव्वहा सो उ ॥ २६४ ॥ असुहतरंडुत्तरणप्पाओ दव्वत्थओऽसमत्तो य । णदिमादिसु इयरो पुण समत्तबाहुत्तरणकप्पो ॥२६५॥ कडुगोसहादिजोगा मंथररोगसमसण्णिहो वावि । पढमो विणोसहेण तक्खयतुल्लो य बितिओ उ ॥ २६६ ॥ पढमाओ कुसलबंधो तरस विवागेण सुगइमादीया । तत्तो परंपराए बितिओऽविहु होइ कालेणं ॥२६७॥ चरणपडिवत्तिरूवो थोयव्वोचियपवित्तिओ गुरुओ । संपुण्णाणाकरणं कयकिच्चे हंदि उचियं तु ॥२६८॥ णेयं च भावसाहुं विहाय अण्णो चएति काउं जे । सम्मं तग्गुणणाणाभावा तह कम्मदोसा य ॥२६९॥ इत्तो च्चिय फुल्लामिसथुइपडिवत्तिपूयमज्झंमि । चरिमा गरुई इट्ठा अण्णेहिवि णिच्चभावाओ ॥२७०॥ दव्वत्थयभावत्थयरूवं एयमिय होति दट्ठव्वं । अण्णोण्णसमणुबद्धं (विद्धं) णिच्छयतो भणियविसयं तु ॥ २७१ ॥ जइणोऽवि हु दव्वत्थयभेदो अणुमोयणेण अत्थित्ति ।

एयं च एत्थ णेयं इय सुद्धं तंतजुत्तीए ॥ २७२ ॥ तंतम्मि वंदणाए पूयणसक्कारहेउ उरसग्गो । जतिणोऽवि हु णिद्दिट्ठो ते पुण दव्वत्थयसरूवे॥२७३॥ मल्लाइएहिं पूआ सक्कारो पवरवत्थमादीहिं । अण्णे विवज्जओ इह दुहावि दव्वत्थओ एत्थ ॥२७४॥ ओसरणे बलिमादी ण चेह जं भगवयावि पडिसिद्धं । ता एममणुण्णाओ उचियाणं गम्मती तेण ॥२७५॥ ण य भगवं अणुजाणति जोगं मुक्खविगुणं कदाचिदपि । ण य तयणुगुणोऽवि तओ ण बहुमतो होति अण्णंसि॥२७६॥ जो चेव भावलेसो सो चेव य भगवतो बहुमतो उ । ण तओऽवि णयरेणंति अत्थओ सोवि एमेव ॥२७७॥ कज्ज इच्छंतेणं अणंतर कारणंपि इट्ठ तु। जह आहारजातित्तिं इच्छंतेणह आहारो ॥ २७८ ॥ जिणभवणकारणाइवि भरहादीणं ण वारितं तेण । जह तेसिं चिय कामा सल्लविसादीहिं णाएहिं ॥ २७९ ॥ ता तंपि अणुमय चिय अप्पडिसेहाओ तंतजुत्तीए । इय सेसाणवि एत्थ अणुमोयणमादि अविरुद्धं ॥ २८० ॥ जं च चउद्धा भणिओ विणओ उवयारिओ उ जो तत्थ । सो तित्थगरे णियमा ण होइ दव्वत्थयादण्णो ॥ २८१ ॥ एयस्स उ संपाडणहेउं तह चेव वंदणाए उ । पूजगमादुच्चारणमुववण्णं होइ जइणोऽवि ॥ २८२ ॥ इहरा अणत्थगं तं ण य तयणुच्चारणेण सा भणिता । ता अहिसंधारणमो संपाडणमिट्ठमेयस्स ॥ २८३ ॥ सक्खा उ कसिणसयमदव्वाभावेहिं (वो य) णो अयं इट्ठो । गम्मइ तंतठितीए भावपहाणा हि मुणउत्ति ॥ २८४ ॥ एएहिंतो अण्णे जे धम्माहिगारिणो हु तेसिं तु । सक्खं चिय विण्णेओ भावंगतया जतो भाणित ॥ २८५ ॥ अकसिणपवत्तयाणं विरयाविरयाण एस खलु जुत्तो । संसारपयणुकरणे दव्वथए कूवदिट्ठंतो ॥ २८६ ॥ सो खलु पुप्फाईओ तत्थुत्तो न जिणभवणमाईवि । आईसद्दा वुत्तो तयभावे कस्स पुप्फाई? ॥ २८७ ॥ णणु तत्थेव य मुणिणो पुप्फाइनिवारणं फुडं अत्थि । अत्थि तयं सयकरण पडुच्च नऽणुमोयणाईवि ॥ २८८ ॥ सुव्वइ य वइररिसिणा कारवणंपि हु अणुट्ठियमिमस्स । वायगगंथेसु तहा

एयगया देसणा चेव ॥ २८९ ॥ दव्वत्थओवि एवं आणापरतंतभावलेसेण । समणुगउ च्चिय णेओऽहिगारिणो सुपरिसुद्धोत्ति ॥ २९० ॥ लोगे सलाहणिज्जो विसेसजोगाउ उण्णइणिमित्तं । जो सासणस्स जायइ सो णेओ सुपरिसुद्धोत्ति ॥ २९१ ॥ तत्थ पुण वंदणाइंमि उचियसंवेगजोगओ णियमा । अत्थि खलु भावलेसो अणुहवसिद्धो विहिपराणं ॥ २९२ ॥ दव्वत्थयारिहत्तं सम्मं णाऊण भयवओ तंमि । तह य (उ) पयट्टंताणं तब्भावाणुमइओ सो य (चेव) ॥ २९३ ॥ अलमेत्थ पसंगेणं उचियत्तं अप्पणो मुणेऊणं । दोवि इमे कायव्वा भवविरहत्थं बुहजणेण ॥ २९४ ॥ स्तवनविधिः समाप्तः ॥

॥ अथ सप्तमपञ्चाशकम् ॥

नमिऊण वद्धमाणं वोच्छं जिणभवणकारणाविहाणं । संखेवओ महत्थं गुरूवएसाणुसारेणं ॥ २९५ ॥ अहिगारिणा इमं खलु कारेयव्वं विवज्जए दोसो । आणाभंगाउ च्चिय धम्मो आणाए पडिबद्धो ॥ २९६ ॥ आराहणाइ तीए पुण्णं पावं विराहणाए उ । एयं धम्मरहस्सं विण्णेयं बुद्धिमंतेहिं ॥ २९७ ॥ अहिगारी उ गिहत्थो सुहसयणो वित्तसंजुओ कुलजो । अक्खुद्दो धिइबलिओ मइमं तह धम्मरागी अ ॥ २९८ ॥ गुरुपूयाकरणरई सुस्सूसाइगुणसंगओ चेव । णायाऽहिगयविहाणस्स धणियं माणप्पहाणो य ॥२९९॥ ॥ युग्मम् ॥ एसो गुणद्धिजोगा अणेगसत्ताण तीइ विणिओगा । गुणरयणवियरणेणं तं कारिंतो हियं कुणइ ॥ ३०० ॥ तं तह पवत्तमाणं दट्ठुं केइ गुणरागिणो मग्गं । अण्णे उ तस्स बीयं सुहभावाउ पवज्जंति ॥ ३०१ ॥ जो च्चिय सुहभावो खलु सव्वन्नुमयम्मि होइ परिसुद्धो । सो च्चिय जायइ बीयं बोहीए तेणणाएण ॥ ३०२ ॥ जिणभवणकारणविही सुद्धा भूमी दलं च कट्ठाई । भियगा-

णइसंधाणं सासयवुड्ढी य जयणा य ॥ ३०३ ॥ दव्वे भावे य तहा सुद्धा भूमी पएसऽकीला य। दव्वेऽपत्तिगरहिया अण्णेसिं होइ भावे उ ॥ ३०४ ॥ अपदेसंमि ण वुड्ढी कारवणे जिणघरस्स ण य पूया। साहूणमणणुवाओ किरियाणासो उ अववाए ॥३०५॥ मासणगरिहा लोए अहिगरणं कुत्थियाण सपाए। आणादीया दोसा संसारणिबंधणा घोरा ॥ ३०६ ॥ कीलादिसल्लजोगा होंति अणिव्वाणमादिया दोसा। एएमि वज्जणट्ठा जइज्ज इह सुत्तविहिणा उ ॥ ३०७ ॥ धम्मत्थमुज्जुएणं सव्वस्सापत्तियं ण कायव्वं। इय संजमोऽवि सेओ एत्थ य भयवं उदाहरणं ॥ ३०८ ॥ सो तावसासमाओ तेसिं अप्पत्तियं मुणेऊणं। परमं अबोहिबीय ततो गतो हंतऽकालेऽवि ॥ ३०९ ॥ इय सव्वेणवि सम्म सक्क अप्पत्तियं सइ जणस्स। णियमा परिहरियव्व इयरंमि सतत्तचिंता उ ॥ ३१० ॥ कट्ठादीवि दलं इह सुद्धं जं देवतादुववणाओ। णो अविहिणोवणीयं सयं च काराविय जं णो ॥ ३११ ॥ तस्सवि य इमो णेओ सुद्धासुद्धपरिजाणणोवाओ। तक्कहगहणादिम्मी सउणेयरसण्णिवातो जो ॥ ३१२ ॥ णंदादिसुहो सद्दो भरिओ कलसोऽथ सुंदरा पुरिसा। सुहजोगाइ य सउणो कंदियसद्दादि इतरो उ ॥३१३॥ सुद्धस्सवि गहियस्सा पसत्थदियहम्मि सुहमुहुत्तेण। संकामणम्मिवि पुणो विण्णेया सउणमादीया ॥३१४॥ कारवणेऽवि य तस्सिह भितगाणातिसंधणं ण कायव्वं। अवियाहिगप्पदाणं दिट्ठादिट्ठप्फलं एयं ॥ ३१५ ॥ ते तुच्छगा वराया अहिगेण दढं उविंति परितोसं। तुट्ठा य तत्थ कम्मं तत्तो अहिगं पकुव्वंति ॥ ३१६ ॥ धम्मपसंसाए तहा केइ णिबंधंति बोहिबीयाइं। अण्णे उ लहुयकम्मा एत्तो च्चिय संपवुज्झंति ॥ ३१७ ॥ लोगे य साहुवाओ अतुच्छभावेण सोहणो धम्मो। पुरिसुत्तमप्पणीतो पभावणा चेव तित्थस्स॥ ३१८ ॥ सासयवुड्ढीवि इहं भुवणगुरुजिणिंदगुणपरिण्णाए। तब्बिंबट्ठवणत्थं सुद्धपवित्तीएँ णियमेण ॥ ३१९ ॥ पेच्छिस्सं इत्थमहं वंदणगणिमित्तमागए साहू। कयपुण्णे भगवंते

गुणरयणणिही महासत्ते ॥ ३२० ॥ पडिबुज्झिस्संति इहं दट्ठूण जिणिंदबिंबमकलंकं । अण्णेऽवि भव्वसत्ता काहिंति ततो परं धम्मं ॥ ३२१ ॥ ता एयं मे वित्तं जमेत्थमुवओगमेति अणवरयं । इय चिंताऽपरिवडिया सासयवुड्ढी उ मोक्खफला ॥ ३२२ ॥ जयणा य पयत्तेणं कायव्वा एत्थ सव्वजोगेसु । जयणा उ धम्मसारो जं भणिया वीयरागेहिं ॥ ३२३ ॥ जयणा उ धम्मजणणी जयणा धम्मस्स पालणी चेव । तव्वुड्ढीकरी जयणा एगंतसुहावहा जयणा ॥ ३२४ ॥ जयणाए वट्टमाणो जीवो सम्मत्तणाणचरणाणं । सद्धाबोहासेवणभावेणाराहगो भणितो ॥ ३२५ ॥ एसा य होइ णियमा तदहिगदोसविणिवारणी जेण । तेण णिवित्तिपहाणा णिण्णेया बुद्धिमंतेहिं ॥३२६॥ सा इह परिणयजलदलविसुद्धिरूवा उ होइ णायव्वा । अण्णारंभणिवित्तीएँ अप्पणाहिट्ठणं चेवं ॥३२७॥ एवं च होइ एसा पवित्तिरूवावि भावतो णवरं । अकुसलणिवित्तिरूवा अप्पबहुविसेसभावेणं ॥३२८॥ एत्तो चिय णिद्दोसं सिप्पादिविहाणमो जिणिंदस्स । लेसेण सदोसंपिहु बहुदोसनिवारणत्तेण ॥ ३२९ ॥ वरबोहिलाभओ सो सव्वुत्तमपुण्णसंजुओ भयवं । एगंतपरहियरतो विसुद्धजोगो महासत्तो ॥३३०॥ जं बहुगुणं पयाणं तं णाऊणं तहेव दंसेइ । ते रक्खंतस्स ततो जहोचितं कह भवे दोसो? ॥३३१॥ युग्मम् ॥ तत्थ पहाणो अंसो बहुदोसनिवारणाउ जगगुरुणो । नागादिरक्खणे जह कड्ढणदोसेऽवि सुहजोगो ॥३३२॥ खड्डातडम्मि विसमे इट्ठसुयं पेच्छिऊण कीलंतं । तप्पच्चवायभीया तदाणणट्ठा गया जणणी ॥३३३॥ दिट्ठो य तीए णागो तं पति एंतो दुतो उ खड्डाए । तो कड्ढितो तगो तह पीडाऽवि सुद्धभावाए ॥३३४॥ युग्मम् ॥ एयं च एत्थ जुत्तं इहराहिगदोसभावतोऽणत्थो । तप्परिहारेऽणत्थो अत्थो च्चिय तत्तओ णेओ ॥ ३३५ ॥ एव निवित्तिपहाणा विण्णेया भावओ अहिंसेयं । जयणावओ उ विहिणा पूजादिगयावि एमेव ॥ ३३६ ॥ णिप्फाइऊण एवं जिणभवणं सुदरं तहिं बिंबं । विहिकारियमह विहिणा पइट्ठवेज्जा लहुं चेव ॥ ३३७ ॥ एयस्स

फलं भणियं इय आणाकारिणो उ सड्ढस्स । चित्तं सुहाणुबंधं णिव्वाणंतं जिणिंदेहिं ॥ ३३८ ॥ जिणबिंबपइट्ठावणभावज्जियकम्मपरिणतिवसेणं । सुगतीइ पइट्ठावणमणहं सदि अप्पणो चेव ॥ ३३९ ॥ तत्थवि य साहुदंसणभावज्जियकम्मतो उ गुणरागो । काले य साहुदंसणमहक्कमेणं गुणकर तु ॥ ३४० ॥ पडिबुज्झिस्संतन्ने भावाज्जियकम्मओ य पडिवत्ती । भावचरणस्स जायति एगंतसुहावहा णियमा ॥ ३४१ ॥ अपरिवडियसुहचिंताभावज्जियकम्मपरिणतीए उ । गच्छति इमीइ अंतं ततो य आराहणं लहइ ॥ ३४२ ॥ णिच्छयणया जमेसा चरणपडिवत्तिसमयतो पभिति । आमरणंतमजस्सं संजमपरिपालणं विहिणा ॥ ३४३ ॥ आराहगो य जीवो सत्तट्ठभवेहिं पावतः णियमा । जंमादिदोसविरहा सासयसोक्खं तु णिव्वाणं ॥ ३४४ ॥ जिणभवणकारणविही समत्ता ॥७॥

॥ अथाष्टमपंचाशकम् ॥ ८ ॥

नमिऊण देवदेवं वीरं सम्मं समासओ वोच्छं । जिणबिंबपइट्ठाए विहिमागमलोयणीतीए ॥ ३४५ ॥ जिणबिंबस्स पइट्ठा पायं कारावियस्स जं तेण । तक्कारवणंमि विहिं पढमं चिय वण्णिमो ताव ॥ ३४६ ॥ सोउं णाऊण गुणे जिणाण जायाएँ सुद्धबुद्धीए । किच्चमिणं मणुयाणं जम्मफलं एत्तियं चेव (ह) ॥ ३४७ ॥ गुणपगरिसा जिणा खलु तेसिं बिंबस्स दंसणंपि सुहं । कारावणेण तस्स उ अणुग्गहो अत्तणो परमो ॥ ३४८ ॥ मोक्खपहसामियाणं मोक्खत्थं उज्जएण कुसलेणं । तग्गुणबहुमाणादिसु जइयव्वं सव्वजत्तेणं ॥ ३४९ ॥ तग्गुणबहुमाणाओ तह सुहभावेण बज्झती णियमा । कम्मं सुहाणुबंधं तस्सुदया सव्वसिद्धित्ति ॥३५०॥ चतुर्भिः कलापकम् ॥ इय सुद्धबुद्धिजोगा काले संपूइऊण कत्तारं । विभवोचियमप्पेज्जा मोल्लं अणहस्स सुहभावो ॥ ३५१ ॥ तारिसयस्सा-

भावे तस्सेव हितत्थमुज्जुओ णवरं । णियमेज्ज बिंबमोल्लं जं उचियं कालमासस्स ॥ ३५२ ॥ देवस्सपरीभोगो अणेगजम्मेसु दारुण-विवागो । तंमि स होइ णिउत्तो पावो जो कारओ इहरा ॥ ३५३ ॥ जं जायइ परिणामे असुहं सव्वस्स तं न कायव्वं । सम्मं णिरूविऊणं गाढगिलाणस्स वाऽपत्थं ॥ ३५४ ॥ आणागारी आराहणेण तीए ण दोसवं होति । वत्थुविवज्जासम्मिवि छउमत्थो सुद्धपरिणामो ॥ ३५५ ॥ आणापवित्तिओ च्चिय सुद्धो एसो ण अण्णहा णियमा । तित्थगरे बहुमाणा तदभावाओ य णायव्वो ॥३५६॥ समतिपवित्ती सव्वा आणाबज्झत्ति भवफला चेव । तित्थगरुद्देसेणवि ण तत्तओ सा तदुद्देसा ॥ ३५७ ॥ मूढा अणादिमोहा तहा तहा एत्थ संपयट्टंता । तं चेव य मण्णंता अवमण्णंता ण याणंति ॥ ३५८ ॥ मोक्खत्थिणा तओ इह आणाए चेव सव्वजत्तेणं । सव्वत्थवि जइयव्वं संमंति कयं पसंगेण ॥ ३५९ ॥ णिप्फण्णस्स य सम्मं तस्स पइट्ठावणे विही एस । सुहजोएण पवेसो आयतणे ठाणठवणा य ॥ ३६० ॥ तेणेव खेत्तसुद्धी हत्थसयादिविसया णिओगेण । कायव्वो सक्कारो य गंधपुप्फादिएहिं तहिं ॥ ३६१ ॥ दिसिदेवयाण पूया सव्वेसिं तह य लोगपालाणं । ओसरणकमेणऽण्णे सव्वेसिं चेव देवाणं ॥३६२॥ जमहिगयबिंबसामी सव्वेसि चेव अब्भुदयहेऊ । ता तस्स पइट्ठाए तेसिं पूयादि अविरुद्धं ॥३६३॥ साहम्मिया य एए महिड्डिया सम्मदिट्ठिणो जेण। एत्तो च्चिय उचियं खलु एतासिं एत्थ पूजादी ॥३६४॥ तत्तो सुहजोएणं सट्ठाणे मंगलेहिं ठवणा उ । अहिवासणमुचिएण गंधोदगमादिणा एत्थ ॥३६५॥ चत्तारि पुण्णकलसा पहाणमुद्दाविचित्तकुसुमजुया । सुहपुण्णचत्तचउतंतुगाच्छिय। होंति पासेसु ॥३६६॥ मंगलदीवा य तहा घयगुलपुण्णा सुभिक्खुभक्खा य । जववारयवण्णयसात्थिगादि सव्वं महारंमं ॥ ३६७ ॥ मंगलपडिसरणाइं चित्ताइं रिद्धिविद्धिजुत्ताइं । पढमदियहंमि चंदणाविलेवणं चेव गंधड्ढं ॥३६८॥ चउणारीओमिणणं णियमा अहिगासु णत्थि उ विरोहो। णेवत्थं च इमासिं जं पवरं

तं इहं सेयं ॥ ३६९ ॥ जं एयवइयरेणं सरीरमक्कारसंगयं चारु । कीरइ तयं असेसं पुण्णणिमित्तं मुणेयव्वं ॥ ३७० ॥ तित्थगरे बहु-माणा आणाआराहणा कुसलजोगा । अणुवंधसुद्धिभावा रागादीणं अभावा य ॥ ३७१ ॥ दिक्खियजिणोमिणणओ दाणाओ सत्तितो तहेयम्मि । वेहव्वं दारिद्दं च होंति ण कयाति नारीणं ॥ ३७२ ॥ उक्कोसिया य पूजा पहाणदव्वेहिं एत्थ कायव्वा । ओसहिफलव-त्थसुवण्णमुत्तारयणाइएहिं च ॥ ३७३ ॥ चित्तवलिचित्तगंधेहिं चित्तकुसुमेहि चित्तवासेहिं । चित्तेहिं विऊहेहिं भावेहिं विहवसारेण ॥ ३७४ ॥ एयमिह मूलमंगल एत्तो च्चिय उत्तरावि सक्कारा । ता एयम्मि पयत्तो कायव्वो बुद्धिमंतेहिं ॥ ३७५ ॥ चितिवंदण थुतिवुड्ढी उस्सग्गो साहु सासणसुराए । थयसरण पूयकाले ठवणा मंगलगपुव्वा उ ॥ ३७६ ॥ पूया चंदणमुस्सग्ग पारणा भावथे-ज्जकरणं च । सिद्धाचलदीवसमुद्दमंगलाणं च पाढो उ ॥ ३७७ ॥ जह सिद्धाण पतिट्ठा तिलोगचूडामणिम्मि सिद्धिपदे । आचंदसू-रियं तह होउ इमा सुप्पतिट्ठत्ति ॥ ३७८ ॥ एव अचलादीसुवि मेरुप्पमुहेसु होति वत्तव्वं । एते मंगलसद्दा तम्मि सुहनिवंधणा दिट्ठा ॥ ३७९ ॥ सोउं मंगलसद्दं सउणंमि जहा उ इट्ठसिद्धित्ति । एत्थंपि तहा सम्मं विण्णेया बुद्धिमंतेहिं ॥ ३८० ॥ अण्णे उ पुण्णकलसादिठावणे उदहिमंगलादीणि । जंपंतण्णे सव्वत्थ भावतो जिणवरा चेव ॥ ३८१ ॥ सत्तीए संघपूजा विसेसपूजाउ बहुगुणा एसा । जं एस सुए भणिओ तित्थयराणंतरो संघो ॥ ३८२ ॥ गुणसमुदाओ संघो पवयण तित्थंति होंति एगट्ठा । तित्थगरोवि य एणं णमए गुरुभावतो चेव ॥ ३८३ ॥ तप्पुव्विया अरिहया पूजितपूया य विणयकम्मं च । कयकिच्चोवि जह कहं कहेति णमते तहा तित्थं ॥ ३८४ ॥ एयम्मि पूजियम्मी णत्थि तयं जं ण पूजियं होइ । भुअणेऽवि पूयणिज्जं ण गुणट्ठाणं ततो अण्णं ॥ ३८५ ॥ तप्पूयापरिणामो हंदि महाविसयमो मुणेयव्वो । तद्देसपूयणम्मिवि देवयपूया।देणाएण ॥ ३८६ ॥ आसन्नसिद्धियाणं लिंगमिणं

जिणवरेहिं पण्णत्तं । संघंमि चेव पूया सामण्णेणं गुणणिहिम्मि ॥ ३८७ ॥ एसा उ महादाणं एस च्चिय होति भावजण्णोत्ति । एसा गिहत्थसारो एस च्चिय संपयामूलं ॥ ३८८ ॥ एतीए फलं णेयं परमं णेव्वाणमेव णियमेण । सुरणरसुहाइं अणुसंगियाइं इह किसिपलालं व ॥ ३८९ ॥ कयमेत्थ पसंगेणं उत्तरकालोचियं इहण्णंपि । अणुरूवं कायव्वं तित्थुण्णतिकारगं णियमा ॥ ३९० ॥ उचिओ जणोवयारो विसेसओ णवरि सयणवग्गम्मि । साहम्मियवग्गम्मि य एयं खलु परमवच्छल्लं ॥ ३९१ ॥ अट्ठाहिया य महिमा सम्मं अणुबंधसाहिगा केई । अण्णे उ तिण्णि दियहे णिओगओ चेव कायव्वो ॥ ३९२ ॥ तत्तो विसेसपूयापुव्वं विहिणा पडिस्सरो-मुयणं । भूयबलिदीणदाणं एत्थंपि ससत्तिओ किंपि ॥ ३९३ ॥ तत्तो पडिदिणपूयाविहाणओ तह तहेह कायव्वं । विहिताणुट्ठाणं खलु भवविरहफलं जहा होति ॥ ३९४ ॥ पइट्ठाविही सम्मत्तो ८ ॥

॥ अथ नवमपंचाशकम् ॥ ९ ॥

नमिऊण वद्धमाणं सम्मं संखेवओ पवक्खामि । जिणजत्ताए विहाणं सिद्धिफलं सुत्तणीईए ॥ ३९५ ॥ दंसणमिह मोक्खंगं परमं एयस्स अट्ठहायारो । णिस्संकादी भणितो पभावणंतो जिणिंदेहिं ॥ ३९६ ॥ पवरा पभावणा इह असेसभावंमि तीए सब्भावा । जणजत्ताय तयंगं ज पवरं ता पयासोऽयं ॥ ३९७ ॥ जत्ता महूसवो खलु उद्दिस्स जिणे स कीरइ जो उ । सो जिणजत्ता भण्णइ तीए विहाणं तु दाणाइ ॥ ३९८ ॥ दाणं तवोवहाणं सरीरसक्कार मो जहासत्ति । उचितं च गीतवाइय थुतिथोत्ता पेच्छणादी या ॥ ३९९ ॥ दाणं अणुकंपाए दीणाणाहाण सत्तिओ णेयं । तित्थंकरणातेणं साहूण य पत्तबुद्धीए ॥ ४०० ॥ एकासणाइ णियमा

तवोवहाणंपि एत्थ कायव्वं तत्तो भावविसुद्धी णियमा विहिसेवणा चेव ॥ ४०१ ॥ वत्थविलेवणमल्लादिएहिं विविहो सरीरसक्कारो । कायव्वो जहसत्तिं पवरो देविंदणाएण ॥ ४०२ ॥ उचियमिय (ह) गीयवाइयमुचियाण वयाइएहिं जं रम्मं । जिणगुणविसयं सद्धम्मवुड्ढिजणगं अणुवहासं ॥ ४०३ ॥ थुइथोत्ता पुण उचिया गंभीरपयत्थविरइया जे उ । संवेगवुड्ढिजणगा समा य पाएण सव्वेसिं ॥ ४०४ ॥ पेच्छणगावि णडादी धम्मियणाडयजुआ इहं उचिया । पत्थावो पुण णेओ इमेसिमारंभमादीओ ॥ ४०५ ॥ आरंभे चिय दाणं दीणादीण मणतुट्ठिजणणत्थं । रण्णामावायकारणमणहं गुरुणा समत्तीए ॥ ४०६ ॥ विसयपवेसे रण्णो उ दंसणं ओग्गहादिकहणा य । अणुजाणावण विहिणा तयणुण्णाए य संवासो ॥ ४०७ ॥ एसा पवयणणीती एव वसंताण णिज्जरा विउला । इहलोयम्मिवि दोसा ण होंति णियमा गुणा होंति ॥ ४०८ ॥ दिट्ठो पवयणगुरुणा राया अणुसासिओ य विहिणा उ । तं नत्थि जण्ण वियरइ कित्तियमिह आमघाउत्ति ॥ ४०९ ॥ एत्थमणुसासणविही भणिओ सामण्णगुणपसंसाए । गंभीराहरणेहिं उत्तीहि य भावसाराहिं ॥ ४१० ॥ सामण्णे मणुयत्ते धम्माओ णरीसरत्तणं णेयं । इय मुणिऊणं सुंदर ! जत्तो एयम्मि कायव्वो ॥ ४११ ॥ इड्ढीण मूलमेसो सव्वासिं जणमणोहराणंति । एसो य जाणवत्तं णेओ संसारजलहिम्मि ॥ ४१२ ॥ जायइ य सुहो एसो उचियत्थापायणेण सव्वस्स । जत्ताए वीयरागाण विसयसारत्तओ पवरो ॥ ४१३ ॥ एतीए सव्वसत्ता सुहिया खु अहेसि तंमि कालंमि । एण्हिंपि आमघाएण कुणसु तं चेव एतेसिं ॥ ४१४ ॥ तम्मि असंते राया दट्ठव्वो सावगेहिंवि कमेणं । कारेयव्वो य तहा दाणेणवि आमघाउत्ति ॥ ४१५ ॥ तेसिंपि घायगाणं दायव्वं सामपुव्वगं दाणं । तत्तियदिणाण उचियं कायव्वा देसणा य सुहा ॥ ४१६ ॥ तित्थस्स वण्णवाओ एवं लोगम्मि बोहिलाभो य । केसिंचि होइ परमो अण्णेसिं बीयलाभोत्ति ॥ ४१७ ॥ जा चिय

गुणपडिवत्ती सव्वण्णुमयम्मि होइ पडिसुद्धा । स च्चिय जायति बीयं बोहीए तेणणाएणं ॥ ४१८ ॥ इय सामत्थाभावे दोहिवि वग्गेहिं पुव्वपुरिसाणं । इय सामत्थजुयाणं बहुमाणो होति कायव्वो ॥ ४१९ ॥ ते धण्णा सप्पुरिसा जे एयं एवमेव णिस्सेसं । पुव्विं करिंसु किच्चं जिणजत्ताए विहाणेणं ॥ ४२० ॥ अम्हे उ तह अधण्णा धण्णा उण एत्तिएण जं तेसिं । बहु मण्णामो चरियं सुहावहं धम्मपुरिसाणं ॥ ४२१ ॥ इय बहुमाणा तेसिं गुणाणमणुमोयणा णिओगेणं । तत्तो तत्तुल्लं च्चिय होइ फलं आसयविसेसा ॥ ४२२ ॥ कयमेत्थ पसंगेणं तवोवहाणादियावि णियसमए । अणुरूवं कायव्वा जिणाण कल्लाणदियहेसु ॥ ४२३ ॥ पंच महाकल्लाणा सव्वेसिं जिणाण हवंति णियमेण । भुवणच्छेरयभूया कल्लाणफला य जीवाणं ॥ ४२४ ॥ गब्भे जम्मे य तहा णिक्खमणे चेव णाणणेव्वाणे । भुवणगुरूण जिणाणं कल्लाणा होंति णायव्वा ॥ ४२५ ॥ युग्मम् ॥ तेसु य दिणेसु धण्णा देविंदाई करिंति भत्तिणया । जिणजत्तादि-विहाणा कल्लाणं अप्पणो चेव ॥ ४२६ ॥ इय ते दिणा पसत्था ता सेसेहिंपि तेसु कायव्वं । जिणजत्तादि सहरिसं ते य इमे वद्ध-माणस्स ॥ ४२७ ॥ आसाढसुद्धछट्ठी चेत्ते तह सुद्धतेरसी चेव । मग्गसिरकिण्हदसमी वइसाहे सुद्धदसमी य ॥ ४२८ ॥ कत्तियकिण्हे चरिमा गब्भाइदिणा जहक्कमं एते । हत्थुत्तरजोएणं चउरो तह सातिणा चरमो ॥ ४२९ ॥ अहिगयतित्थविहाया भगवंति णिदंसिया इमे तस्स । सेसाणवि एवं च्चिय णियणियतित्थेसु विण्णेया ॥४३०॥ तित्थगरे बहुमाणो अब्भासो तह य जीयकप्पस्स । देविंदादि-अणुगिती गंभीरपरूवणा लोए ॥ ४३१ ॥ वण्णो य पवयणस्सा इय जत्ताए जिणाण णियमेणं । मग्गाणुसारिभावो जायइ एत्तो च्चिय विसुद्धो ॥ ४३२ ॥ तत्तो सयलसमीहियसिद्धी णियमेण अविकलं जं सो । कारणमिमीए भणिओ जिणेहिं जियरागदोसेहिं ॥४३३॥ मग्गाणुसारिणो खलु तत्ताभिणिवेसओ सुभा चेव । होइ समत्ता चेट्ठा असुभावि य णिरणुबंधत्ति ॥ ४३४ ॥ सो कम्मपारतंता

वट्टइ तीए ण भावओ जम्हा । इय जत्ता इय वीयं एवंभूयस्स भावस्स ॥ ४३५ ॥ ता रहणिक्खमणादिवि एते उ दिणे पडुच्च कायव्वं । जं एसो च्चिय विसओ पहाणमो तीएँ किरियाए ॥ ४३६ ॥ विसयप्पगरिसभावे किरियामेत्तंपि बहुफलं होइ । सक्किरियावि हु ण तहा इयरम्मि अवीयरागिव्व ॥ ४३७ ॥ लद्धूण दुल्लहं ता मणुयत्तं तह य पवयणं जइणं । उत्तमणिदंसणेसुं बहुमाणो होइ कायव्वो ॥ ४३८ ॥ एसा उत्तमजत्ता उत्तमसुयवण्णिया सदि बुहेहिं । सेसा य उत्तमा खलु उत्तमरिद्धीएँ कायव्वा ॥ ४३९ ॥ इयराऽतव्वहुमाणोऽवण्णा य इमीएँ णिउणबुद्धीए । एयं विचिंतियव्वं गुणदोसविहावणं परमं ॥ ४४० ॥ जेट्ठंमि विज्जमाणे उचिए अणुजेट्ठपूयणमजुत्तं । लोगाहरणं च तहा पयडे भगवंतवयणम्मि ॥ ४४१ ॥ लोगो गुरुतरगो खलु एवं सति भगवतोवि इट्ठोत्ति । मिच्छत्तमो य एवं एसा आसायणा परमा ॥ ४४२ ॥ इय अण्णत्थवि सम्मं णाउं गुरुलाघवं विसेसेण । इट्ठे पयट्टियव्वं एसा खलु भगवतो आणा ॥ ४४३ ॥ जत्ताविहाणमेयं णाऊणं गुरुमुहाउ धीरेहिं । एवं चिय कायव्वं अविराहियं भत्तिमंतेहिं ॥ ४४४ ॥ जत्ताविही सम्मत्तो ॥ ९ ॥

॥ अथ दशमं पंचाशकम् ॥

नमिऊण महावीरं भव्वहियट्ठाएँ लेसओ किंपि । वोच्छं समणोवासगपडिमाणं सुत्तमग्गेणं ॥ ४४५ ॥ समणोवासगपडिमा एक्कारस जिणवरेहिं पण्णत्ता । दंसणपडिमादीया सुयकेवलिणा जतो भणियं ॥ ४४६ ॥ दंसणवयसामाइयपोसहपडिमाअबंभसच्चित्ते । आरंभपेसउद्दिट्ठवज्जए समणभूए य ॥ ४४७ ॥ दंसणपडिमा णेया सम्मत्तजुयस्स जा इहं बोंदी । कुग्गहकलंकरहिया मिच्छत्तखओ-

वसमभावा ॥ ४४८ ॥ मिच्छत्तं कुग्गहकारणंति खओवसमभुवगए तम्मि । ण तओ कारणविगलत्तणेण सदि विसविगारो व्व॥४४९॥ होइ अणाभोगजुओ ण विवज्जयवं तु एस धम्मम्मि । अतिथिकादिगुणजुतो सुहाणुबंधी णिरतियारो ॥ ४५० ॥ बोंदी य एत्थ पडिमा विसिट्ठगुणजीवलोयओ भणिया । ता एरिसगुणजोगा सुहो उ सो खावणत्थत्ति ॥ ४५१ ॥ एवं वयमाईसुवि दट्ठव्वमिणं-ति णवरमेत्थ वया । घेप्पंतणुव्वया खलु थूलगपाणवहविरयादी ॥ ४५२ ॥ सम्मत्तोवरि ते सेसकम्मुणो अवगए पुहुत्तम्मि । पलि-याण होंति णियमा सुहायपरिणामरूवा उ ॥ ४५३ बंधादि असकिरिया संतेसु इमेसु पहवइ ण पायं । अणुकंपधम्मसवणादिया उ पहवति विसेसेण ॥ ४५४ ॥ सावज्जजोगपरिवज्जणादिरूवं तु होइ विण्णेयं । सामाइयमिनरियं गिहिणो परमं गुणट्ठाणं ॥४५५॥ सामाइयंमि उ कए समणो इव सावओ जतो भणितो । बहुसो विहाणमस्स य तम्हा एयं जहुत्तगुणं ॥ ४५६ ॥ मणदुप्पणिहाणादि ण होंति एयम्मि भावओ संते । सतिभावावट्ठियकारिया य सामण्णबीयंति ॥ ४५७ ॥ पोसेइ कुसलधम्मे जं ताहारादिचागणुट्ठाणं । इह पोसहोत्ति भण्णति विहिणा जिणभासिएणेव ॥ ४५८ ॥ आहारपोसहो खलु सरीरसकारपोसहे चेव । बंभव्व.वारेसु य एयगया धम्मवुड्डित्ति ॥ ४५९ ॥ अप्पडिदुप्पडिलेहियसेज्जासंथारयाइ वज्जेति । सम्मं च अणणुपालणमाहारादीसु एयम्मि ॥ ४६० ॥ सम्ममणुव्वयगुणवयसिक्खावयवं थिरो य णाणी य । अट्ठमिचउद्दसीसुं पडिमं ठाएगराईयं ॥४६१॥ असिणाणवियडभोई मउलियडो दिवसबंभयारी य । रत्तिं परिमाणकडो पडिमावज्जेसु दियहेसुं ॥ ४६२ ॥ झायइ पडिमाएँ ठिओ तिलोगपुज्जो जिणे जियकसाए । णियदोसपच्चणीयं अण्णं वा पंच जा मासा ॥ ४६३ ॥ पुव्वोइयगुणजुत्तो विसेसओ विजियमोहणिज्जो य । वज्जइ अबंभमेगंतओ उ राइंपि थिरचित्तो ॥ ४६४ ॥ सिंगारकहाविरओ इत्थीएँ समं रहम्मि णो ठाइ । चयइ य अतिप्पसंगं तहा विहूसं च उक्कोसं ॥४६५॥

एवं जा छम्मासा एसोऽहिगतो इहरहा दिट्ठं । जावज्जीवंपि इमं वज्जइ एयम्मि लोगम्मि॥४६६॥ सच्चित्तं आहारं वज्जइ असणादियं निरवसेस । असणे चाउलउंबिगचणगादी सव्वहा सम्मं ॥ ४६७ ॥ पाणे आउकायं सचित्तरससजुअं तहण्णं पि । पुंडुंबरिकक्कडिगाइयं च तह खाइमे सव्वं ॥ ४६८ ॥ दंतवणं तंबोलं हरेडगादी य साइमे सेसं । सेसवयसमाउत्तो जा मासा सत्त विहिपुव्वं ॥ ४६९ ॥ वज्जइ सयमारंभं सावज्जं कारवेइ पेसेहिं । पुव्वप्पओगओ च्चिय वित्तिणिमित्तं सिढिलभावो ॥ ४७० ॥ निग्घिणतेगंतेणं एवंऽवि हु होइ चेव परिचत्ता । एद्दहमेत्तोऽवि इमो वज्जिज्जंतो हियकरो उ ॥ ४७१ ॥ भव्वस्साणावीरियसंफासणभावतो णिओगेणं । पुव्वोइयगुणजुत्तो ता वज्जति अट्ठ जा मासा ॥ ४७२ पेसेहिऽवि आरंभं सावज्जं कारवेइ णो गुरुयं । अत्थी संतुट्ठो वा एसो पुण होंति विण्णेओ ॥४७३॥ निक्खित्तभरा पायं पुत्तादिसु अहव सेसपरिवारे । थेवममत्तो य तहा सव्वत्थवि परिणओ नवरं ॥ ४७४ ॥ लोगववहारविरओ बहुसो संवेगभावियमई य । पुव्वोदियगुणजुत्तो णव मासा जाव विहिणा उ ॥ ४७५ ॥ उद्दिट्ठकडं भत्तंऽपि वज्जती किमुय सेसमारंभं? । सो होइ उ छुरमुंडो सिहलिं वा धारती कोई ॥ ४७६ ॥ जं णिहियमत्थजायं पुट्ठो णियएहिं णवर सो तत्थ । जइ जाणइ तो साहे अह णवि तो बेइ ण वि जाणे ॥४७७॥ जतिपज्जुवासणपरो सुहुमपयत्थेसु णिच्चतल्लिच्छो । पुव्वोदियगुणजुत्तो दस मासा कालमासे (णे) णं ॥ ४७८ ॥ खुरमुंडो लोएण व रयहरणं उग्गहं व घेत्तूण । समणब्भूओ विहरइ धम्मं काएण फासंतो ॥ ४७९ ॥ ममकारे वोच्छिण्णे वच्चति सण्णायपल्लि दट्ठुं जे । तत्थ वि जहेव साहू गेण्हति फासुं तु आहारं ॥४८०॥ पुव्वाउत्तं कप्पति पच्छाउत्तं तु ण खलु एयस्स । ओदणभिलिंगसूवादि सव्वमाहारजायं तु ॥ ४८१ ॥ एवं उक्कोसेणं एक्कारस मास जाव विहरेइ । एगाहादियरेणं एयं सव्वत्थ पाएणं ॥ ४८२ ॥ भावेऊणऽत्ताणं उवेइ पव्वज्जमेव सो पच्छा । अहवा गिहत्थभावं

उचियत्तं अप्पणो णाउं ॥ ४८३ ॥ गहणं पवज्जाए जओ अजोगाण णियमतोऽणत्थो । तो तुलिऊणऽप्पाणं धीरा एयं पवज्जंति ॥ ४८४ ॥ तुलणा इमेण विहिणा एतीए हंदि नियमतो णे (मन्निण्णे) या । णो देसविरइकंडयपत्तीएँ विणा जमेस त्ति ॥ ४८५ ॥ तीए य अविगलाए बज्झा चेट्ठा जहोदिया पायं । होति णवरं विसेसा कज्जति लक्खिज्जए ण तहा ॥ ४८६ ॥ भवणिव्वेयाउ जतो मोक्खे रागाउ णाणपुव्वाओ । सुद्धासयस्स एसा ओहेणऽवि वण्णिया समए ॥ ४८७ ॥ तो समणो जइ सुमणो भावेण य जइ ण होइ पावमणो । सयणे य जणे य समो समो य माणावमाणेसु ॥ ४८८ ॥ ता कम्मखओवसमा जो एगगारमंतरेणावि । जायति जहोइयगुणो तस्सऽवि एसा तहा णेया ॥ ४८९॥ एत्तो च्चिय पुच्छादिसु हंदि विसुद्धस्स सति पयत्तेणं । दायव्वा गीतेणं भणियमिणं सव्वदंसीहिं ॥ ४९० ॥ तह तम्मि तम्मि जोए सुत्तुवओगपरिसुद्धभावेण । दरदिण्णाएऽवि जओ पडिसेहो वण्णिओ एत्थ ॥ ४९१ ॥ पव्वाविओसिच्चादि मुंडावेउमिय (पव्वाविओ सियत्ति य मुंडावेउमाइ) जं भणियं । सव्वं च इमं सम्मं तप्परिणामे हवति पायं ॥ ४९२ ॥ जुत्तो पुण एस कमो ओहेणं संपयं विसेसेणं । जम्हा असुहो कालो दुरणुचरो संजमो एत्थ ॥ ४९३ ॥ तंतंतरेसुत्ति इमो आसमभेओ पसिद्धओ चेव । ता इय इह जइयव्वं भवविरहं इच्छमाणेहिं ॥ ४९४ ॥ उवासगपडिमाविही १० ॥

अथैकादशं पञ्चाशकम् ॥ ११ ॥

नमिऊण वद्धमाणं मोक्खफलं परममंगलं सम्मं । वोच्छामि साहुधम्मं समासओ भावसारं तु ॥ ४९५ ॥ चारित्तजुओ साहू तं दुविहं देससव्वभेएण । देसचरित्ते ण तओ इयरम्मि उ पंचहा तं च ॥ ४९६ ॥ सामाइयत्थ पढमो छेओवठाणं भवे बीयं । परिहार-

विसुद्धीयं सुहुमं तह संपरायं च ॥ ४९७ ॥ तत्तो य अहक्खायं खायं सव्वम्मि जीवलोगम्मि । जं चरिऊण सुविहिया वच्चंति अणुत्तरं मोक्खं ॥ ४९८ ॥ युग्मम् । समभावो सामइयं तणकंचणसत्तुमित्तविसओ त्ति । णिरभिस्संगं चित्तं उचियपवित्तिप्पहाणं च ॥ ४९९ ॥ सति एयम्मि उ णियमा णाणं तह दंसणं च विण्णेयं । एएहिं विणा एयं ण जातु केसिंचि सद्धेयं ॥ ५०० ॥ गुरुपारतंतणाणं सद्दहणं एयमंगयं चेव । एत्तो उ चरित्तीणं मासतुसादीणमु (णि) दिट्ठं ॥५०१॥ धम्मो पुण एयस्सिह संमाणुट्ठाणपालणारूवो । विहिपडिसेहजुयं त आणासारं मुणेयव्वं ॥५०२॥ अग्गीयस्स इमं कह? गुरुकुलवासाओ, कह तओ गीओ? । गीयाणाकरणाओ, कहमेयं, णाणतो चेव ॥ ५०३ ॥ चारित्तओ च्चिय दढं मग्गणुसारी इमो हवइ पायं । एत्तो हिते पवत्तति तह णाणातो सदंधो व्व ॥५०४॥ अंधोऽणंधो व्व सदा तस्साणाए तहेव लंघेइ । भीमं पि हु कंतारं भवकंतारं इय अगीतो ॥ ५०५ ॥ आणारुइणो चरणं आणाए च्चिय इमं ति वयणाओ । एत्तो णाभोगम्मि पि पण्णवणिज्जो इमो होइ ॥ ५०६ ॥ एसा य पग आणा पयडा जं गुरुकुलं ण मोत्तव्वं । आचारपढमसुत्ते एत्तो च्चिय दंसियं एयं ॥ ५०७ ॥ एयम्मि परिच्चत्ते आणा खलु भगवतो परिच्चत्ता । तीए य परिच्चागे दोण्ह वि लोगाण चाउ त्ति ॥ ५०८ ॥ ता न चरणपरिणामे एयं असमंजसं इहं होति । आसण्णसिद्धियाणं जीवाण तहा य भणियमिणं ॥ ५०९ ॥ णाणस्स होइ भागी थिरयरओ दंसणे चरित्ते य । धण्णा आवकहाए गुरुकुलवासं न मुंचंति ॥ ५१० ॥ तत्थ पुण संठिताणं आणाआराहणा ससत्तीए । अविगलमेयं जायति वज्झाभावेऽवि भावेणं ॥५११॥ कुलवहुणायादीया एत्तो च्चिय एत्थ दंसिया वहुगा । एत्थेव संठियाणं खंतादीणंपि सिद्धि त्ति ॥ ५१२ ॥ खंती य मद्दवज्जव मुत्ति तव संजमे य बोधव्वे । सच्चं सोयं आकिंचणं च बंभं च जतिधम्मो ॥ ५१३ ॥ गुरुकुलवासच्चाए णेयाणं हंदि सुपरिसुद्धि त्ति । सम्मं णिरूवियव्वं एयं सति

णिउणबुद्धीए ॥५१४॥ खंतादभावउ च्चिय णियमेणं तस्स होति चाउ-त्ति। बंभं ण गुत्तिविगमा सेसाणि वि एव जोइज्जा ॥५१५॥ गुरुवेयावच्चेणं सदणुट्ठाणसहकारिभावाओ। विउलं फलमिब्भस्स व विसोवगेणावि ववहारे ॥ ५१६ ॥ इहरा सदंतराया दोसोऽविहिणा य विविहजोगेसु। हंदि पयट्टंतस्सा तदण्णादिक्खावसाणेसु ॥ ५१७ ॥ गुरुगुणरहिओ उ गुरू न गुरु विहिच्चायमो उ तस्सिट्ठो । अण्णत्थ संकमेणं ण उ एगागित्तणेणं ति ॥ ५१८ ॥ जंपि य ण वा लभेज्जा एकोविच्चादि भासियं सुत्ते। एयं विसेसविसयं णायव्वं बुद्धिमंतेहिं ॥ ५१९ ॥ पावं अणायरंतो तत्थुत्तं ण य इमं अगीयस्स। अण्णाणी किं काही च्चादिसुत्ताओ सिद्धमिणं ॥ ५२० ॥ जाओ य अजाओ य दुविहो कप्पो उ होइ णायव्वो। एक्केकोऽवि य दुविहो समत्तकप्पो य असमत्तो ॥ ५२१ ॥ गीयत्थो जायकप्पो अग्गीओ खलु भवे अजाओ उ। पणगं समत्तकप्पो तदूणगो होइ असमत्तो ॥ ५२२ ॥ उउबद्धे वासासु उ सत्त समत्तो तदूणगो इयरो। असमत्ताजायाणं ओहेण ण किंचि आहव्वं ॥ ५२३ ॥ एत्तो पडिसेहाओ सामण्णणिसेहमोऽवगंतव्वो। एएसि अतोऽवि इमं विसेसविसयं मुणेयव्वं ॥ ५२४ ॥ एगागियस्स दोसा इत्थी साणे तहेव पडिणीए। भिक्खविसोहिमहव्वय तम्हा सबितिज्जाए गमणं ॥ ५२५ ॥ गीयत्थो य विहारो बीओ गीयत्थमीसओ भणिओ। एत्तो तइय विहारो णाणुण्णाओ जिणवरेहिं ॥ ५२६ ॥ ता गीयम्मि इमं खलु तदण्णलाभंतरायविसयं तु (ति)। सुत्तं अवगंतव्वं णिउणेहिं तंतजुत्तीए ॥ ५२७ ॥ जं जह सुत्ते भणियं तहेव जइ तं वियालणा णत्थि। किं कालियाणुओगो दिट्ठो दिट्ठिप्पहाणेहिं ॥ ५२८ ॥ गुरुगुणरहिओऽवि इहं दट्ठव्वो मूलगुणविउत्तो जो। ण उ गुणमेत्तविहीणोत्ति चंडरुद्दो उदाहरणं ॥५२९॥ जे इह होंति सुपुरेसा कयण्णुया ण खलु तेऽवमन्नंति। कल्लाणभायणत्तेण गुरुजणं उभयलोगहियं ॥ ५३० ॥ जे उ तह विवज्जत्था सम्मं गुरुलाघवं अयाणंता।

॥ ५३१ ॥ पायं अहिण्णगंठीतमा उ तह दुक्करंपि कुव्वंता । बज्झा व ण ते साहू धंखा-
सग्गाहा किरियरया पवयणखिंसावहा खुद्दा ॥ ५३१ ॥ पायं अहिण्णगंठीतमा उ तह दुक्करंपि कुव्वंता । वज्झा व ण ते साहू धंखा-
हरणेण विण्णेया ॥ ५३२ ॥ तेसिं बहुमाणेणं उम्मग्गणुमोयणा अणिट्ठफला । तम्हा तित्थगराणाट्ठिएसु जुत्तोऽत्थ बहुमाणो ॥५३३॥
ते पुण समिया गुत्ता पियदढधम्मा जिइंदियकसाया । गंभीरा धीमंता पण्णवणिज्जा महासत्ता ॥ ५३४ ॥ उस्सग्गववायाणं विया-
णगा सेवगा जहासत्तिं । भावविसुद्धिसमेता आणारुतिणो य सम्मति ॥५३५॥ सव्वत्थ अपडिबद्धा मेत्तादिगुणण्णिया य णियमेण ।
सत्ताइसु होंति दढं इय आगयमत्त (आययमग्ग) तल्लिच्छा ॥ ५३६ ॥ एवंविहा उ णेया सव्वणयमतेण समयणीतीए । भावेण
भाविएहिं सइ चरणगुणट्ठिया साहू ॥५३७॥ णाणम्मि दंसणम्मि य सति णियमा चरणमेत्थ समयम्मि । परिसुद्धं विण्णेयं णयमय-
भेया जओ भणियं ॥ ५३८ ॥ णिच्छयणयस्स चरणायविघाए णाणदंसणवहो वि । ववहारस्स उ चरणे हयम्मि भयणा उ सेसाणं
॥ ५३९ ॥ जो जहवायं ण कुणति मिच्छदिट्ठी तओ हु को अण्णो? । वड्ढेइ य मिच्छत्तं परस्स संकं जणेमाणो ॥ ५४० ॥ एवं च
अहिनिवेसा चरणविघाए ण णाणमादीया । तप्पडिसिद्धासेवणमोहासद्दहणभावेहिं ॥ ५४१ ॥ अणभिनिवेसाओ पुण विवज्जया होंति
तव्विघाओऽवि । तक्कज्जुवलंभाओ पच्छातावाइभावेण ॥ ५४२ ॥ तम्हा जहोइयगुणो आलयसुद्धाइलिंगपरिसुद्धो । पंकयणातादिजुओ
विण्णेओ भावसाहुत्ति ॥ ५४३ ॥ एसो पुण संविग्गो संवेगं सेसयाण जणयंतो । कुग्गहविरहेण लहुं पावइ मोक्खं सयासोक्खं
॥ ५४४ ॥ साहुधम्मविही संमत्तो ॥ ११ ॥

अथ द्वादशपञ्चाशकम् ॥ १२ ॥

नमिऊण महावीरं सामायारी जतीण वोच्छामि । संखेवओ महत्थं दसविहमिच्छादिभेदेण ॥ ५४५ ॥ इच्छामिच्छातहक्कारो

आवस्सिया य णिसीहिया । आपुच्छणा य पडिपुच्छा छंदणा य णिमंतणा ॥ ५४६ ॥ उपसंपया य काले सामायारी भवे दसविहा उ । एएसिं तु पयाणं पत्तेयपरूवणा एसा ॥५४७॥ अब्भत्थणाइ करणे कारवणेणं तु दोण्हऽवी उचिए । इच्छकारो कत्थइ गुरुआणा चेव य ठिति त्ति ॥५४८॥ सइ सामत्थे एसो णो कायव्वो विणाऽहियं कज्जं । अब्भत्थिएणऽवि विहा एवं खु जइत्तणं सुद्धं ॥५४९॥ कारणदीवणयाएऽवि पडिवत्तीइऽवि य एस कायव्वो । राइणियं वज्जेत्ता तगो (गउ) चिए तम्मिवि तहेव ॥ ५५० ॥ एवं आणाराहणजोगाओ आभिओगियखओत्ति । उच्चागोयाणिबंधो सासणवण्णो य लोगम्मि ॥ ५५१ ॥ आणाबलाभिओगो णिग्गंथाणं ण कप्पती काउं । इच्छा पउंजियव्वा सेहे तह चेव राइणिए ॥ ५५२ ॥ जोग्गेऽवि अणाभोगा खलियम्मि खरंटणावि उचियत्ति । ईसिं पण्णवणिज्जे गाढाजोगे उ पडिसेहो ॥ ५५३ ॥ संजमजोगे अब्भुट्ठियस्स जं किंचि वितहमायरियं । मिच्छा एतंति वियाणिऊण तं दुक्कडं देयं ॥ ५५४ ॥ सुद्धेणं भावेणं अपुणकरणसंगतेण तिव्वेणं । एवं तक्कम्मखओ एसो से अत्थणाणंमि ॥५५५॥ मित्ति मिउमद्दवत्ते छत्ति उ दोसाण छादणे होसि । मेत्ति य मेराएँ ठिओ दुत्ति दुगुंछामि अप्पाणं ॥ ५५६ ॥ कत्ति कडं मे पावं डत्ति य डेवेमि तं उवसमेणं । एसो मिच्छादुक्कडपयक्खरत्थो समासेणं ॥ ५५७ ॥ कप्पाकप्पे परिणिट्ठियस्स ठाणेसु पंचसु ठियस्स । संयमतवड्ढगस्स उ अविगप्पेणं तहक्कारो ॥ ५५८ ॥ वायणपडिसुणणाए उवएसे सुत्तअट्ठकहणाए । अवितहमेयंति तहा अविगप्पेणं तहक्कारो ॥ ५५९ ॥ इयरम्मि विगप्पेणं जं जुत्तिखमं तहिं ण सेसम्मि । संविग्गपक्खिए वा गीए सव्वत्थ इयरे णं ॥५६०॥ संविग्गोऽणुवएसं ण देइ दुब्भासियं कडुविवागं । जाणंतो तम्मि तहा अतहक्कारो उ मिच्छत्तं ॥५६१॥ कज्जेणं गच्छतस्स गुरुणिओएण सुत्तणीईए । आवस्सियत्ति णेया सुद्धा अण्णत्थजोगाओ ॥ ५६२ ॥ कज्जंपि णाणदंसणचरित्तजोगाण साहगं जं तु । जइणो

सेसमकज्जं ण तत्थ आवस्सिया सुद्धा ॥ ५६३ ॥ वइमेत्तं णिव्विसयं दोसाय मुस त्ति एव विण्णेय । कुसलेहिं वयणाओ वइरेगेणं जओ भणियं ॥५६४॥ आवस्सिया उ आवस्सिएहिं सव्वेहिं जुत्तजोगस्स । एयस्सेसो उचिओ इयरस्स ण चेव णत्थित्ति ॥५६५॥ एवोग्गहप्पवेसे णिसीहिया तह णिसिद्धजोगस्स । एयस्सेसो उचिओ इयरस्स ण चेव नत्थि.त्ति ॥ ५६६ ॥ गुरुदेवोग्गहभूमिए जत्तओ चेव होंति परिभोगो । इट्ठफलसाहगो सइ अणिट्ठफलसाहगो इहरा ॥५६७॥ एत्तो ओसरणादिसु दंसणमेत्ते गयादिओसरणं । सुच्चइ चेइयसिहराइएसु सुस्मावगाणंपि ॥ ५६८ ॥ जो होइ निसिद्धप्पा णिसीहिया तस्स भावतो होइ । अणिसिद्धस्स उ एसा वइमेत्तं चेव दट्ठव्वा ॥ ५६९ ॥ आउच्छणा उ कज्जे गुरुणो गुरुसम्मयस्स वा णियमा । एवं खु तयं सेयं जायति सति णिज्जराहेउ ॥५७०॥ सो विहिनाया तस्साहणंमि तज्जाणणा सुणायंति । सन्नाणा पडिवत्ती सुहभावो मंगलो तत्थ॥५७१॥ इट्ठपसिद्धणुबंधो धण्णो पावक्खयपुण्णबंधाओ । सुहगइगुरुलाभाओ एवं चिय सव्वसिद्धित्ति ॥५७२॥ इहरा विवज्जतो खलु इमस्स सव्वस्स होइ जं तेणं । बहुवेलाइकमेणं सव्वत्थापुच्छणा भणिया ॥ ५७३ ॥ पडिपुच्छणा उ कज्जे पुव्वणिउत्तस्स करणकालम्मि । कज्जंतरादिहेउं णिदिट्ठा समयकेऊहिं ॥ ५७४ ॥ कज्जंतरे ण कज्ज तेणं कालंतरे व कज्जंति । अण्णो वा तं काहिति कयं व एमाइया हेऊ ॥ ५७५ ॥ अहवा वि पवित्तस्सा तिवारखलणाएँ विहिपओगे वि । पडिपुच्छणत्ति नेया तहिं गमणं सउणवुड्ढीए ॥ ५७६ ॥ पुव्वणिसिद्धे अण्णे पडिपुच्छा किल उवट्ठिए कज्जे । एवंपि नत्थि दोसो उस्सग्गाईहिं धम्मठिई ॥ ५७७ ॥ पुव्वगहिएण छंदण गुरुआणाए जहारिहं होति । असणादिणा उ एसा णेयेह विसेसविसउत्ति ॥ ५७८ ॥ जो अत्तलद्धिओ खलु विसिट्ठखमगो व पारणाइत्तो । इहरा मंडालि-

भंगो जतीण तह एगभत्तं च ॥ ५७९ ॥ नाणादुवग्गहे सति आहिगे गहणं इमस्सऽणुण्णायं । दोण्हवि इट्ठफलं तं अतिगंभीराण धीराण ॥ ५८० ॥ गहणेवि णिज्जरा खलु अग्गहणेवि य दुहावि बंधो य । भावो एत्थ णिमित्तं आणासुद्धो असुद्धो य ॥ ५८१ ॥ सज्झायादुव्वाओ गुरुकिच्चे सेसगे असंतम्मि । तं पुच्छिऊण कज्जे सेसाण णिमन्तणं कुज्जा ॥ ५८२ ॥ दुलहं खलु मणुयत्तं जिणवयणं वीरियं च धम्मम्मि । एयं लद्धूण सया अपमाओ होइ कायव्वो ॥ ५८३ ॥ दुग्गतरयणायररयणगहणतुल्लं जईण किच्चं ति । आयतिफलमध्धुवसाहणं च णिउणं मुणेयव्वं ॥ ५८४ ॥ इयरेसिं परिक्खि [अक्खि] त्ते गुरुपुच्छाए णिओगकरणंति । एवामिणं परिसुद्धं वेयावच्चे तु अकएवि ॥ ५८५ ॥ उवसंपया य तिविहा णाणे तह दंसणे चरित्ते य । दंसणणाणे तिविहा दुविहा य चरित्तमट्ठाए ॥ ५८६ ॥ वत्तणसंधणगहणे सुत्तत्थोभयगया उ एसत्ति । बेयावच्चे खमणे काले पुण आवकहियादी ॥ ५८७ ॥ संदिट्ठो संदिट्ठस्स चेव [संपज्जइ उ एमाई] संपत्तीओ एमादि । चउभंगो एत्थं पुण पढमो भंगो हवइ सुद्धो ॥ ५८८ ॥ अथिरस्स पुव्वगहियस्स वत्तणा जं इहं थिरीकरणं । तस्सेव पएसंतरणट्ठस्सणुसंधणा घडणा ॥ ५८९ ॥ गहणं तप्पढमतया सुत्तादिसु णाणदंसणे चरणे । वेयावच्चे खमणे सीदणदोसादिणाऽणत्थ ॥ ५९० ॥ इत्तरियादिविभासा वेयावच्चम्मि तह य खवगेवि । अविगिट्ठविगिट्ठंमि य गणिणा गच्छस्स पुच्छाए ॥ ५९१ ॥ एवं समायारी कहिया दसहा समासओ एसा । संयमतवड्ढगाणं णिग्गंथाणं महरिसीणं ॥ ५९२ ॥ एयं सामायारीं जुंजंता चरणकरणमाउत्ता । साहू खवेंति कम्मं अणेगभवसंचियमणंतं ॥ ५९३ ॥ जे पुण एयविउत्ता सग्गहजुत्ता जणंमि विहरंति । तेसिं तमणुट्ठाणं णो भवविरहं पसाहेई ॥ ५९४ ॥ सामायारी समत्ता १२ ॥

॥ अथ त्रयोदशं पिण्डविशुद्धिपंचाशकम् ॥ १३ ॥

नमिऊण महावीरं पिंडविहाणं समासओ वोच्छं। समणाणं पाउग्गं गुरूवएसाणुसारेणं ॥ ५९५ ॥ सुद्धो पिंडो विहिओ समणाणं संजमायहेउत्ति। सो पुण इह विण्णेओ उग्गमदोसादिरहितो जो ॥ ५९६ ॥ सोलस उग्गमदोसा सोलस उप्पायणाएँ दोसा उ। दस एसणाइ दोसा बायालीसं इय हवंति ॥ ५९७ ॥ तत्थुग्गमो पसूई पभवो एमादि होंति एगट्ठा। सो पिंडस्साहिगओ इह दोसा तस्सिमे होंति ॥ ५९८ ॥ आहाकम्मुद्देसिय पूतीकम्मे य मीसजाए य। ठवणा पाहुडियाए(या) पाओयर-कीअ-पामिच्चे ॥ ५९९ ॥ परियट्टिए अभिहडे उब्भिण्णे मालोहडे इइ य। अच्छेज्जे अणिसट्ठे अज्झोयरए य सोलसमे ॥ ६०० ॥ सचित्तं जमचित्तं साहूणट्ठाएँ कीरए जं च। अचित्तमेव पचति आहाकम्मं तयं भणियं ॥६०१॥ उद्देसिय साहुमाई ओमचए भिक्खवियरणं जं च। उव्वरीयं मीसेउं तविउं उद्देसियं तं तु ॥६०२॥ कम्मावयवसमेयं संभाविज्जति जयं तु तं पूयं। पढमं चिय गिहिसंजयमीसोवक्खडाइ मीसं तु॥६०३॥ साहोहासियखीराइठावणं ठवण साहुणट्ठाए। सुहुमेयरमुस्सक्कणमवसक्कणमो य पाहुडिया ॥ ६०४ ॥ णीयदुवारत्ताए (रन्धयारे) गवक्खकरणाइ पाउकरणं तु। दव्वाइएहिं किणणं साहूणट्ठाएँ कीयं तु ॥ ६०५ ॥ पामिच्चं जं साहूणट्ठा उच्छिंदिउं दियावेइ। पल्लट्टिउं च गोरवमाई परियट्टियं भणियं ॥ ६०६ ॥ सग्गामपरग्गामा जमाणिउं आहडं तु तं होइ। छगणाइणोवलित्तं उब्भिंदिय जं तमुब्भिण्णं ॥ ६०७ ॥ मालोहडं तु भणियं जं मालादीहि देति घेत्तूणं। अच्छेज्जं चाछिंदिय जं सामी भिच्चमादीणं ॥ ६०८ ॥ अणिसिट्ठं सामण्णं गोट्ठिगभत्तादि ददउ एगस्स। सड्ढा मूलद्दहणे अज्झोयर होइ पक्खेवो ॥ ६०९ ॥ कम्मुद्देसियचरमतिय पूइयं

मीस चरमपाहुडिया । अज्झोयर अविसोही [।]सोहिकाडी भवे सेसा ॥ ६१० ॥ उप्पायण संपायण णिव्वत्तणमो य होंति एगट्ठा । आहारस्सिह पगया तीए दोसा इमे होंति ॥ ६११ ॥ धाती दूति णिमित्ते आजीव वणीमगे तिगिच्छा य । कोहे माणे माया लोभे य हवंति दस एते ॥६१२॥ पुव्विं पच्छा संथव विज्जा मंते य चुण्ण जोगे य । उप्पायणयाएँ दोसा सोलसमे मूलकम्मे य ॥६१३॥ धाइत्तणं करेति पिंडट्ठाए तहेव दूतित्तं । तीयादिणिमित्तं वा कहेइ जच्चाइ वाजीवे ॥ ६१४ ॥ जो जस्स होइ भत्तो वणेइ तं तप्पसंसणेणेव । आहारट्ठा कुणति व मूढो सुहुमेयरतिगिच्छं ॥ ६१५ ॥ कोहफलसंभावणपडुपण्णो होइ कोहपिंडो उ । गिहिणो कुणदहिमाणं मायाए दवावए तह य ॥ ६१६ ॥ अतिलोभा परियडती आहारट्ठाएँ संथवं दुविहं । कुणइ पउंजइ विज्जं मंतं चुण्णं च जोगं च ॥ ६१७ ॥ अन्नमिह कोउगाइ व पिंडत्थं कुणइ मूलकम्मं तु । साहुसमुत्था एते भणिया उप्पायणादोसा ॥ ६१८ ॥ एसण गवेसणण्णेसणा य गहणं च होंति एगट्ठा । आहारस्सिह पगया तीइ य दोसा इमे होंति ॥ ६१९ ॥ संकिय मक्खिय णिक्खित्त पिहिय साहरिय दायगुम्मीसे । अपरिणय लित्त छड्डिय एसणदोसा दस हवंति ॥ ६२० ॥ कम्मादि संकति तयं मक्खियमुदगादिणा उ जं जुत्तं । णिक्खित्तं सजियादो (दिइ) पिहियं तु फलादिणा ठइयं ॥ ६२१ ॥ मत्तगगयं अजोग्गं पुढवादिसु छोढु देइ साहरियं । दायग बालादीया अजोग्ग वीयादिउम्मीसं ॥ ६२२ ॥ अपरिणयं दव्वं चिय भावो वा दोहदाण एगस्स । लित्तं वसादिणा छड्डियं तु परिसाडणावंतं ॥ ६२३ ॥ एयद्दोसविसुद्धो जतीण पिंडो जिणेहिऽणुण्णाओ । सेसकिरियाठियाणं एसो पुण तत्तओ णेओ ॥ ६२४ ॥ संपत्ते इच्चाइसु सुत्तेसु णिदंसियं इमं पायं । जतिणो य एस पिंडो ण य अन्नह हंदि एयं तु ॥ ६२५ ॥ दोसपरिण्णाणं पि हु एत्थं

उवओगसुद्धिमाईहिं । जायति तिविहणिमित्तं तत्थ तिहा वण्णियं जेण ॥ ६२६ ॥ भिक्खासद्दो चेवं अणियतलाभविसउत्ति एमादी । सव्वं चिय उववन्नं किरियावंतंमि उ जतिम्मि ॥ ६२७ ॥ अण्णे भणंति समणादत्थं उद्देसियादिसंचाए । भिक्खाए अणडणं चिय विसेसओ सिट्ठगेहेसु ॥ ६२८ ॥ धम्मट्ठो आरंभो सिट्ठगिहत्थाण जमिह सव्वोवि । सिद्धोत्ति सेसभोयणवयणाओ तंतणीतीए ॥ ६२९ ॥ तम्हा विसेसओ चिय अकयातिगुणा जतीण भिक्खत्ति । एयमिह जुत्तजुत्तं संभवभावेण ण तु अन्नं ॥ ६३० ॥ भण्णाति विभिण्ण-विसयं देयं अहिगिच्च एत्थ विण्णेओ । उद्देसिगादिचाओ ण सोवि आरंभविसओ उ ॥ ६२१ ॥ संभवइ य एसोऽवि हु केसिंची सूयगादिभावेवि । अविसेसुवलंभाओ तत्थवि तह लाभसिद्धीओ ॥ ६३२ ॥ एवंविहेसु पायं धम्मट्ठा णेव होइ आरंभो । गिहिसु परिणाममेत्तं संतंपि य णेव दुट्ठंति ॥ ६३३ ॥ तहकिरियाभावाओ सद्धामेत्ताओ कुसलजोगाओ । असुहकिरियादिरहियं तं हंदुचितं तदण्णं वा ॥ ६३४ ॥ न खलु परिणाममेत्तं पदाणकाले असक्कियारहियं । गिहिणो तणयं तु जइं दूसइ आणाए पडिबद्धं ॥ ६२५ ॥ सिट्ठावि य केइ इहं विसेसओ धम्मसत्थकुसलमती । इय न कुणंतिवि अणडणमेवं भिक्खाएँ वतिमेत्तं ॥ ६३६ ॥ दुक्करयं अह एयं जइ-धम्मो दुक्करो चिय पसिद्धं । किं पुण एस पयत्तो मोक्खफलत्तेण एयस्स ॥ ६३७ ॥ भोगंमि कम्मवावारदारतोवित्थ दोसपडिसेहो । णेओ आणाजोएण कम्मुणो चित्तयाए य ॥ ६३८ ॥ इहरा ण हिंसगस्सवि दोसो पिसियादिभोत्तुकम्माओ । जं तस्सिद्धिपसंगो एयं लोगागमविरुद्धं ॥ ६३९ ॥ ता तहसंकप्पो च्चिय एत्थं दुट्ठोत्ति इच्छियव्वमिणं । तदभावपरिण्णाणं उवओगादीहिं उ जतीण ॥ ६४० ॥ गिहिमाहूभयपहवा उग्गमउप्पायणेसणा दोसा । एए तु मंडलीए णेया संजोयणाईया ॥ ६४१ ॥ संयोजणा पमाणे इंगाले धूम कारणे चेव । उवगरण भत्तपाणे सबाहिरब्भंतरा पढमा ॥ ६४२ ॥ बत्तीस कवल माणं रागद्दोसेहिं धूमइंगालं । वेयावच्चादीया

कारणमविहिंमि अइयारो ॥ ६४३ ॥ एयं णाऊणं जो सव्वं चिय सुत्तमाणतो कुणाति । काउं संजमकायं सो भवविरहं लहुं लहति ॥ ६४४ ॥ पिंडविधी समत्ता ॥

॥ अथ चतुर्दशं शीलांग पञ्चाशकं ॥ १४ ॥

नमिऊण वद्धमाणं सीलंगाइं समासओ वोच्छं । समणाण सुविहियाणं गुरूवएसाणुसारेणं ॥ ६४५ ॥ सीलंगाण सहस्सा अट्ठारस एत्थ होंति णियमेणं । भावेणं समणाणं अखंडचारित्तजुत्ताणं ॥ ६४६ ॥ जोए करणे सण्णा इंदियभूमादिसमणधम्मे य । सीलंगसहस्साणं अट्ठारसगस्स णिप्फत्ती ॥ ६४७ ॥ करणादि तिण्णि जोगा मणमादीणि उ हवंति करणाइं । आहारादी सण्णा चउ सण्णा इंदिया पंच ॥ ६४८ ॥ भोमादी णव जीवा अजीवकाओ य समणधम्मो उ । खंतादि दसपगारो एव ठिए भावणा एसा ॥ ६४९ ॥ ण करेति मणेणाहारसण्णा विप्पजढगो उ णियमेण । सोइंदियसंवुडो पुढविकायआरंभ खंतिजुओ ॥ ६५० ॥ इय मद्दवादिजोगा पुढविकाए भवंति दस भेया । आउक्कायादीसुवि इय एते पिंडियं तु सयं ॥ ६५१ ॥ सोइंदिएण एयं सेसेहिंवि जे इमं तओ पंच । आहारसण्णजोगा एत्थ इय सेसाहिं सहस्सदुगं ॥ ६५२ ॥ एयं मणेण वइमादिएसु एयं ति छस्सहस्साइं । ण करइ सेसेहिंपि य एए सव्वेवि अट्ठारा ॥ ६५३ ॥ इमं विण्णेयं अइदंपज्जं तु बुद्धिमंतेहिं । एक्कंपि सुपरिसुद्धं सीलंगं सेससब्भावे ॥ ६५४ ॥ एको वायपएसोऽसंखेयपएससंगओ जह तु । एतंपि तहा णेयं सतत्तचाओ इहरहा उ ॥ ६५५ ॥ जम्हा समग्गमेयंपि सव्वसावज्जाजोगविरई उ । तत्तेणेगसरूवं ण खंडरूवत्तणमुवेई ॥ ६५६ ॥ एयं च एत्थ एवं विरतीभावं पडुच्च दट्ठव्वं । न उ बज्झंपि पवित्तिं जं सा भावं विणावि भवे ॥ ६५७ ॥ जह

उस्सग्गंमि ठिओ खित्तो उदयंमि केणति तवस्सी । तव्वहपवत्तकायो अचलियभावोऽपवत्तो तु ॥ ६५८ ॥ एवं चिय मज्झत्थो आणाओ कत्थई पयट्टंतो । सेहगिलाणादट्ठा अपवत्तो चेव णायव्वो ॥ ६५९ ॥ आणापरतंतो सो सा पुण सव्वण्णुवयणओ चेव । एगंतहिया वेज्जगणातेण सव्वजीवाणं ॥ ६६० ॥ भावं विणावि एवं होति पवत्ती ण बाहते एसा । सव्वत्थ अणभिसंगा विरतीभावं सुसाहुस्स ॥ ६६१ ॥ उस्सुत्ता पुण बाहति समतिवियप्पसुद्धावि णियमेणं । गीतणिसिद्धपवज्जणरूवा णवरं णिरणुबंधा ॥ ६६२ ॥ इयरा उ अभिणिवेसा इयरा ण य मूलछिज्जविरहेण । होएसा एत्तो चिय पुव्वायरिया इमं चाहू ॥६६३॥ गीयत्थो य विहारो बीओ गीयत्थमीसओ भणितो । एत्तो तइयविहारो णाणुण्णाओ जिणवरेहिं ॥ ६६४ ॥ गीयस्स ण उस्सुत्ता तज्जुत्तस्सेयरस्सवि तहेव । णियमेण चरणवं जं ण जाउ आणं विलंघेइ ॥ ६६५ ॥ ण य तज्जुत्तो अण्णं ण णिवारइ जोग्गयं मुणेऊणं । एवं दोण्हवि चरणं परिसुद्धं अण्णहा णेव ॥ ६६६ ॥ ता एव विरतिभावो संपुण्णो एत्थ होइ णायव्वो । णियमेणं अट्ठारससीलंगसहस्सरूवो उ ॥ ६६७ ॥ ऊणत्तं ण कयाइवि इमाण संखं इमं तु अहिकिच्च । जं एयधरा सुत्ते णिद्दिट्ठा वंदणिज्जा उ ॥ ६६८ ॥ ता संसारविरत्तो अणंतमरणादिरूवमेयं तु । णाउं एयविउत्तं मोक्खं च गुरूवएसेणं ॥ ६६९ ॥ परमगुरुणो य अणहे आणाएँ गुणे तहेव दोसे य । मोक्खत्थी पडिवज्जिय भावेण इमं विसुद्धेणं ॥ ६७० ॥ विहिताणुट्ठाणपरो सत्तणुरूवमियरंपि संधेंतो । अण्णत्थ अणुवओगा खवयंतो कम्मदोसेवि ॥ ६७१ ॥ सव्वत्थ णिरभिसंगो आणामेत्तंमि सव्वहा जुत्तो । एगग्गमणो धणियं तम्मि तहाऽमूढलक्खो य ॥ ६७२ ॥ तह तइलपत्तिधारगणायगओ राहवेहगगओ वा । एयं चएइ काउं ण उ अण्णो खुद्दसत्तोत्ति ॥ ६७३ ॥ एत्तो चिय णिद्दिट्ठो पुव्वायरिएहिं भावसाहुत्ति । हंदि पमाणठियत्थो तं च पमाणं इमं होइ ॥ ६७४ ॥ सत्थुत्तगुणो साहू ण सेस इह णे पइण्ण इह हेऊ ।

अगुणत्ता इइ णेओ दिट्ठंतो पुण सुवण्णं व ॥ ६७५ ॥ विसघाइरसायणमंगलत्थविणए पयाहिणावत्ते । गरुए अडज्झऽकुत्थे अट्ठ सुवण्णे गुणा होंति ॥ ६७६ ॥ इय मोहविसं घायइ सिवोवएसा रसायणं होति । गुणओ य मंगलत्थं कुणति विणीओ य जोग्गो-त्ति ॥ ६७७ ॥ मग्गणुसारिपयाहिण गंभीरो गुरुगओ तहा होइ । कोहग्गिणा अडज्झो ऽकुच्छो सइ सीलभावेणं॥ ६७८ ॥ एवं दिट्ठंतगुणा सज्झंमिवि एत्थ होंति णायव्वा । ण हि साहम्माभावे पायं जं होइ दिट्ठंतो ॥ ६७९ ॥ चउकारणपरिसुद्धं कसच्छेयताव-तालणाए य । जं तं विसघातिरसायणादिगुणसंजुयं होइ ॥ ६८० ॥ इयरम्मि कसाईया विसिट्ठलेसा तहेगसारत्तं । अवगारिणि अणु-कंपा वसणे अइणिच्चलं चित्तं ॥ ६८१ ॥ तं कसिणगुणोवेयं होइ सुवण्णं ण सेसयं जुत्ती । णवि णाम रूवमेत्तेण एवमगुणो भवति साहू ॥ ६८२ ॥ जुत्तीसुवण्णगं पुण सुवण्णवण्णं तु जदिवि कीरेज्जा । ण हु होति तं सुवण्णं सेसेहिं गुणेहऽसंतेहिं ॥ ६८३ ॥ जे इह सुत्ते भणिया साहुगुणा तेहिं होइ सो साहू । वण्णेणं जच्चसुवण्णग व्व संते गुणणिहिम्मि ॥ ६८४ ॥ जो साहू गुणरहिओ भिक्खं हिं-डेति ण होति सो साहू । वण्णेणं जुत्तिसुवण्णगं व्वऽसंते गुणणिहिम्मि ॥ ६८५ ॥ उद्दिट्ठकडं भुंजति छक्कायपमद्दणो घरं कुणति । पच्चक्खं च जलगते जो पियइ कह णु सो साहू? ॥ ६८६ ॥ अन्ने उ कसादीया किल एते एत्थ होंति णायव्वा । एताहिं परिक्खा-हिं साहुपरिक्खेह कायव्वा ॥ ६८७ ॥ तम्हा जे इह सुत्ते साहुगुणा तेहिं होइ सो साहू । अच्चंतसुपरिसुद्धेहिं मोक्ख-सिद्धित्ति काऊणं ॥ ६८८ ॥ अलमेत्थ पसंगेणं सीलंगाइं हवंति एमेव । भावसमणाण सम्मं अखंडचारित्तजुत्ताणं ॥ ६८९ ॥ इय सीलंगजुया खलु दुक्खंतकरा जिणेहिं पण्णत्ता । भावपहाणा साहू ण तु अण्णे दव्वलिंगधरा ॥ ६९० ॥ संपुण्णावि हि किरिया भावेण विणा ण होति किरियत्ति । णियफलविगलत्तणओ गेविज्जुववायणाएणं ॥ ६९१ ॥ आणोहेणाणंता मुक्का गेवेज्जगेसु उ

सरीरं । ण य तत्थासंपुण्णाएँ साहुकिरियाएँ उववाओ ॥ ६९२ ॥ ता णंतसोवि पत्ता एसा ण य (उ) दंसणंपि सिद्धंति । एवमसग्गहजुत्ता एसा ण बुहाण इट्ठत्ति ॥ ६९३ ॥ इय णियबुद्धिऍ इमं आलोएऊण एत्थ जइयव्वं । अच्चंतभावसारं भवविरहत्थं महज्जणेणं ॥ ६९४ ॥ इइ सीलंगपंचासयं १४ ॥

॥ अथ पञ्चदशमालोचनापञ्चाशकम् ॥ १५ ॥

नमिऊण तिलोगगुरुं वीरं सम्मं समासओ वोच्छं । आलोयणाविहाणं जतीण सुत्ताणुसारेणं ॥ ६९५ ॥ आलोयणं अकिच्चे अभिविहिणा दंसणंति लिंगेहिं । वइमादिएहिं सम्मं गुरुणो आलोयणा णेया ॥ ६९६ ॥ आसेविते वऽकिच्चे णाभोगादीहिं होति संवेगा । अणुतावो तत्तो खलु एसा सफला मुणेयव्वा ॥ ६९७ ॥ जह संकिलेसओ इह बंधो वोदाणओ तहा विगमो । तं पुण इमीएँ णियमा विहिणा सइ सुप्पउत्ताए ॥ ६९८ ॥ इहरा विवज्जओवि हु कुवेज्जकिरियादिणायतो णेओ । अवि होज्ज तत्थ सिद्धी आणाभंगा न उन एत्थ ॥ ६९९ ॥ तित्थगराणं आणा सम्मं विहिणा उ होइ कायव्वा । तस्सण्णहा उ करणे मोहादतिसंकिलेसो-त्ति ॥ ७०० ॥ बंधो य संकिलेसा ततो ण सोऽवेति तिव्वतरगाओ । ईसि मलिणं ण वत्थं सुज्झइ नीलीरसादीहिं ॥ ७०१ ॥ एत्थं पुण एस विही अरिहो अरिहंमि दलयति कमेणं । आसेवणादिणा खलु सम्मं दव्वादिसुद्धीए ॥ ७०२ ॥ कालो पुण एतीए पक्खादी वण्णितो जिणिंदेहिं । पायं विसिट्ठगाए पुव्वायरिया तथा चाहु ॥ ७०३ ॥ पक्खियचाउम्मासे आलोयण णियमसा उ दायव्वा । गहणं अभिग्गहाण य पुव्वग्गहिए णिवेएउं ॥ ७०४ ॥ जीयमिणं आणाओ जयमाणस्सावि य दोससब्भावा । पम्हुसण

पमायाओ जलकुंभमलादिणाएणं ॥ ७०५ ॥ संविग्गो उ अमाई मइमं कप्पट्ठिओ अणासंसी । पण्णवणिज्जो सड्ढो आणाइत्तो दुकडतावी ॥ ७०६ ॥ तव्विहिसमुस्सुगो खलु अभिग्गहासेवणादिलिंगजुतो । आलोयणापयाणे जोग्गो भणितो जिणिंदेहिं ॥ ७०७ ॥ आयारवमा (मो) हारव ववहारोवीलए पकुव्वी य । णिज्जव अवायदंसी अपरिस्सावी य बोद्धव्वो ॥ ७०८ ॥ तह परहियम्मि जुत्तो विसेसओ सुहुमभावकुसलमती । भावाणुमाणवं तह जोग्गो आलोयणायरिओ ॥ ७०९ ॥ दुविहेण णुलोमेणं आसेवणवियडणाभिहाणेणं । आसेवणाणुलोमं जं जह आसेवियं वियडे ॥ ७१० ॥ आलोयणाणुलोमं गुरुगवराहे उ पच्छओ वियडे । पणगादिणा कमेणं जह जह पच्छित्तवुड्ढी उ ॥ ७११ ॥ तह आउट्टियदप्पओ कप्पपमायप्पओ (प्पमायओ कप्पओ) व जयणाए । कज्जे वाऽजयणाए जहाट्ठियं सव्वमालोए ॥ ७१२ ॥ दव्वादीसु सुहेसुं देया आलोयणा जतो तेसुं । होति सुहभाववुड्ढी पाएण सुहा उ सुहहेऊ ॥ ७१३ ॥ दव्वे खीरदुमादी जिणभवणादी य होइ खेत्तम्मि । पुण्णतिहिपभिति काले सुहोवओगादि भावे उ ॥ ७१४ ॥ सुहदव्वादिसमुदए पायं जं होइ भावसुद्धित्ति । ता एयम्मि जएज्जा एसा आणा जिणवराणं ॥ ७१५ ॥ आलोएयव्वा पुण अइयारा सुहुमबायरा सम्मं । णाणायारादिगया पंचविहो सो य विण्णेओ ॥ ७१६ ॥ काले विणए बहुमाण उवहाणे तहा अणिण्हवणे । वंजणअत्थतदुभए अट्ठविहो णाणमायारो ॥ ७१७ ॥ णिस्संकियणिक्कंखियणिव्वितिगिच्छा अमूढदिट्ठी य । उववूहथिरीकरणे वच्छल्लपभावणे अट्ठ ॥ ७१८ ॥ पणिहाणजोगजुत्तो पंचहिं समितिहिं तीहिं गुत्तीहिं । एस चरित्तायारो अट्ठविहो होइ णायव्वो ॥ ७१८ ॥ बारसविहम्मि वि तवे सब्भितरबाहिरे कुसलदिट्ठे । अगिलाए अणाजीवी णायव्वो सो तवायारो ॥ ७२० ॥ अणिगूहियबलविरिओ परक्कमइ जो जहुत्तमाउत्तो । जुंजइ य जहत्थामं णायव्वो वीरियायारो ॥ ७२१ ॥ एयम्मि उ अइयारा अकालपढणाइया णिरवसेसा । अपुणकर-

णुज्जएणं संवेगा लुत्ति (लोइ) यव्वत्ति ॥ ७२२ ॥ अहवा मूलगुणाणं एते एव तह उत्तरगुणाणं । एएसिमह सरूवं पत्तेयं संपवक्खामि ॥ ७२३ ॥ पाणातिपातविरमणमादी णिसिभत्तविरइपज्जंता । समणाणं मूलगुणा तिविहं तिविहेण णायव्वा ॥ ७२४ ॥ पिंडविसुद्धादीया अभिग्गहंता य उत्तरगुणत्ति । एतेसिं अइयारा एगिंदियघट्टणादीया ॥ ७२५ ॥ पुढवादिघट्टणादी पयलादी तुच्छदत्तगहणादी । गुत्तिविहारणकप्पट्ठमत्तदियगहियभुत्तादी ॥७२६॥ भंगो अणेसणाणीए समियत्तं भावणाणभावणया । जहसत्तिं चाकरणं पडिमाणं पडि (अभि) ग्गहाणं च ॥७२७॥ एते इत्थइयारा असद्दहणादी य गरुयभावाणं । आभोगाणाभोगादिसेविया तहय ओहेणं ॥ ७२८ ॥ संवेगपरं चित्तं काऊणं तेहिं तेहिं सुत्तेहिं । सल्लाणुद्धरणविवागदंसगादीहिं आलोए ॥ ७२९ ॥ सम्मं दुच्चरितस्सा परसक्खिगमप्पगासणं जं तु । एयमिह भावसल्लं पण्णत्तं वीयरागेहिं ॥ ७३० ॥ णवि तं सत्थं व विसं दुप्पउत्तो व कुणति वेतालो । जंतं व दुप्पउत्तं सप्पो व पमादिओ कुद्धो ॥ ७३१ ॥ जं कुणइ भावसल्लं अणुद्धियं उत्तिमट्ठकालम्मि । दुल्लहबोहीयत्तं अणंतसंसारियत्तं च ॥ ७३२ ॥ आलोयणं अदाउं सति अण्णम्मिवि तहप्पणो दाउं । जेऽवि हु करेंति सोहिं तेवि ससल्ला विणिद्दिट्ठा ॥ ७३३ ॥ किरियण्णुणावि सम्मंपि रोहिओ जह वणो ससल्लो उ । होइ अपत्थो एवं अवराहवणोवि विण्णेओ ॥ ७३४ ॥ सल्लुद्धरणानिमित्तं गीयस्सन्नेसणा उ उक्कोसा । जोयणसयाइं सत्त उ बारस वरिसाइं कायव्वा ॥ ७३५ ॥ मरिउं ससल्लमरणं संसाराडविमहाकवि (डि)ल्लम्मि । सुचिरं भमंति जीवा अणोरपारंमि ओइण्णा ॥ ७३६ ॥ उद्धरियसव्वसल्ला तित्थगराणाएँ सुत्थिया जीवा । भवसयकयाइं खविउं पावाइं गया सिवं थामं ॥ ७३७ ॥ सल्लुद्धरणं च इमं तिलोगबंधूहिं दंसियं सम्मं । अवितहमारोग्गफलं धण्णोऽहं जेणिमं णायं ॥ ७३८ ॥ ता उद्धरेमि सम्मं एयं एयस्स णाणरासिस्स । आवेदियं (उं) असेसं अणियाणो दारुणविवागं ॥ ७३९ ॥ इय

संवेगं काउं मरुगाहरणादिएहिं चिंधेहिं । दढमपुणकरणजुत्तो सामायारिं पउंजेज्जा ॥ ७४० ॥ जह बालो जंपंतो कज्जमकज्जं व उज्जुयं भणति । तं तह आलोइज्जा मायामयविप्पमुको उ ॥ ७४१ ॥ आलोयणासुदाणे लिंगमिणं विंति मुणियसमयत्था । पच्छित्तकरणमुचियं अकरणयं चेव दोसाणं ॥ ७४२ ॥ इय भावपहाणाणं आणाएँ सुद्धियाण होति इमं । गुणठाणसुद्धिजणगं सेसं तु विवज्जयफलंति ॥ ७४३ ॥ लद्धूण माणुसत्तं दुलहं चइऊण लोगसण्णाओ । लोगुत्तमसण्णाए अविरहियं होति जातितव्वं ॥ ७४४ ॥
॥ आलोयणाविधी सम्मत्ता ॥ १५ ॥

॥ अथ षोडशं प्रायश्चित्तपञ्चाशकम् ॥ १६ ॥

नमिऊण वद्धमाणं पायच्छित्तं समासतो वोच्छं । आलोयणादि दसहा गुरूवएसाणुसारेणं ॥ ७४५ ॥ आलोयण पडिक्कमणे मीस विवेगे तहा विउस्सग्गे । तव छेय मूल अणवट्ठया य पारंचिए चेव ॥ ७४६ ॥ पावं छिंदति जम्हा पायच्छित्तंति भण्णई तेण । पाएण वावि चित्तं सोहयती तेण पच्छित्तं ॥ ७४७ ॥ मज्जरसाणारुइणो संवेगपरस्स वण्णियं एयं । उवउत्तस्स जहत्थं सेसस्स उ दव्वतो णवरं ॥ ७४८ ॥ सत्थत्थगाहणाओ पायमिणं तेण चेव कीरंतं । एयं चिय संजायति वियाणियव्वं बुहजणेणं ॥ ७४९ ॥ दोसस्स जं णिमित्तं होति तगो तस्स सेवणाए उ । ण उ तक्खउत्ति पयडं लोगंमिवि हंदि एयंति ॥ ७५० ॥ दव्ववणाहरणेणं जोजितमेतं विदूहिं समयंमि । भाववणतिगिच्छाए सम्मंति जतो इमं भणितं ॥ ७५१ ॥ दुविहो कायंमि वणो तदुब्भा (ब्भवा)-गंतुगो य णायव्वो । आगंतुगस्स कीरति सल्लुद्धरणं ण इयरस्स ॥ ७५२ ॥ तणुओ अतिक्खतुंडो असोणितो केवलं तयालग्गो ।

उद्धरिउं अवउज्झइ सल्लो ण मलिज्जइ वणो उ ॥ ७५३ ॥ लग्गुद्धियम्मि बीए मलिज्जइ परं अ (रम) दूरगे सल्ले । उद्धरणमलणपूरण दूरयरगए तईयंमि ॥ ७५४ ॥ मा वेअणा उ तो उद्धरित्तु गालिंति सोणिय चउत्थे । रुज्झइ लहुंति चेट्ठा वारिज्जइ पंचमे वणिणो ॥ ७५५ ॥ रोहेइ वणं छट्ठे हितमितभोजी अभुंजमाणो वा । तत्तियमेत्तं छिज्जति सत्तमए पूइमंसादी ॥ ७५६ ॥ तह विय अठायमाणे गोणसखइयादि रप्पुए वावि । कीरति तदंगछेदो सअट्ठितो सेसरक्खाओ (क्खट्ठा) ॥ ७५७ ॥ मूलुत्तरगुणरूवस्स ताइणो परमचरणपुरिसस्स । अवराहसल्लपभवो भाववणो होइ णायव्वो ॥ ७५८ ॥ एसो एवंरूवो सावेगिच्छो एत्थ होइ विण्णेओ । सम्मं भावाणुगतो णिउणाए जोगिवुद्धीए ॥७५९॥ भिक्खायरियादि सुज्झति अइयारो कोइ वियडणाए उ । बितिओ उ असमितोमित्ति कीस सहसा अगुत्तो वा ? ॥ ७६० ॥ सद्दादिएसु रागं दोसं व मणे गओ तइयगम्मि । णाउं अणेसणिज्जं भत्तादि विगिंचण चउत्थे ॥ ७६१ ॥ उस्सग्गेणवि सुज्झति अइयारो कोइ कोइ उ तवेणं । तह विय असुज्झमाणे छेयविसेसा विसोहंति ॥ ७६२ ॥ छिज्जति दूसियभावो तहोमरायणियभावकिरियाए । संवेगादिपभावा सुज्झइ णाता तहाणाओ ॥ ७६३ ॥ मूलादिसु पुण अहिगतपुरिसाभावेण नत्थि वणचिन्ता । एतेसिंपि सरूवं वोच्छामि अहाणुपुव्वीए ॥ ७६४ ॥ पाणातिवातपभितिसु संकप्पकएसु चरणविगमम्मि । आउट्टे परिहारा पुणवयठवणं तु मूलंति ॥ ७६५ ॥ साहम्मिगादितेयादितो तहा चरणविगमसंकेसे । णो (णउ) चियतवेऽकयम्मी ठविज्जति वएसु अणवट्ठो ॥ ७६६ ॥ अण्णोण्णमूढदुट्ठातिकरणतो तिव्वसंकिलेसंमि । तवसातियारपारं अंचति दिक्खिज्जइ ततो य ॥ ७६७ ॥ अण्णेसिं पुणतब्भवतदण्णवेक्खाएँ जे अजोगत्ति । चरणस्स ते इमे खलु सलिंगचितिभेदमादीहिं ॥ ७६८ ॥ आमयविचित्तयाए किलिट्ठयाए तहेव कम्माणं । अत्थस्स संभवातो णेयंपि असंगयं चेव ॥ ७६९ ॥ आगममाई य जतो ववहारो

पंचहा विणिद्दिट्ठो । आगम सुय आणा धारणा य जीए य पंचमए ॥ ७७० ॥ एयाणुसारतो खलु विचित्तमेयमिह वण्णियं समए । आसेवणादिभेदा तं पुण सुत्ताओ णायव्वं ॥ ७७१ ॥ एयं च एत्थ तत्तं असुहज्झवसाणओ हवति बंधो । आणाविराहणाणुगमेयंपि य होति दट्ठव्वं ॥ ७७२ ॥ सुहभावा तव्विगमो सोवि य आणाणुगो णिओगेण । पच्छित्तमेस सम्मं विसिट्ठओ चेव विण्णेओ ॥ ७७३ ॥ असुहज्झवसाणाओ जो सुहभावो विसेसओ अहिगो । सो इह होति विसिट्ठो ण ओहतो समयणीतीए ॥ ७७४ ॥ इहरा बंभादीणं आवस्सयकरणतो उ ओहेणं । पच्छित्तंति विसुद्धी ततो ण दोसो समयसिद्धो ॥ ७७५ ॥ ता एयंमि पयत्तो कायव्वो अप्पमत्तयाए उ । सतिबलजोगेण तहा संवेगाविसेसजोगेण ॥ ७७६ ॥ एतेण पगारेणं संवेगाइसयजोगतो चेव । अहिगयविसिट्ठभावो तहा तहा होति णियमेणं ॥ ७७७ ॥ तत्तो तव्विगमो खलु अणुबंधावणयणं व होज्जाहि । जं इय अपुव्वकरणं जायति सेढी य विहियफला ॥ ७७८ ॥ एवं निकाइयाणवि कम्माणं भणियमेत्थ खवणंति । तं पिय जुज्जइ एवं तु भावियव्वं अओ एयं ॥ ७७९ ॥ विहियाणुट्ठाणंमी एत्थं आलोयणादि जं भणियं । तं कह पायच्छित्तं दोसाभावेण तस्सत्ति? ॥ ७८० ॥ अह तंपि सदोसं चिय तस्स विहाणं तु कह णु समयम्मि? । न य णो पायच्छित्तं इमंपि तह कित्तणाओ उ ॥ ७८१ ॥ भण्णइ पायच्छित्तं विहियाणुट्ठाणगोयरं चेयं । तत्थवि य किंतु सुहुमा विराहणा अत्थि तीएँ इमं ॥ ७८२ ॥ सव्वावत्थासु जओ पायं बंधो भवत्थजीवाणं । भणितो विचित्तभेदो पुव्वायरिया तहा चाहु ॥ ७८३ ॥ सत्तविहबंधगा होंति पाणिणो आउवज्जियाणं तु । तह सुहुमसंपराया छव्विहबंधा विणिद्दिट्ठा ॥ ७८४ ॥ मोहाउयवज्जाणं पगडीणं ते उ बंधगा भणिता । उवसंतखीणमोहा केवलिणो एगविहबंधा ॥ ७८५ ॥ ते पुण दुसमयट्ठितियस्स बंधगा ण पुण संपरायस्स । सेलेसीपडिवण्णा अबंधया होंति विण्णेया ॥ ७८६ ॥ अपमत्तसंजयाणं बंधठिती होति

अट्ठ उ मुहुत्ता । उक्कोसेण जहण्णा भिण्णमुहुत्तं तु विण्णेया ॥ ७८७ ॥ जे उ पमत्ताणाउट्टियाएँ बंधंति तेसि बंधठिती । संवच्छराणि अट्ठ उ उक्कोसियरा मुहुत्तंतो ॥ ७८८ ॥ ता एवं चिय एयं विहिणाणुट्ठाणमेत्थ हवइत्ति । कम्माणुबंधछेयणमणहं आलोयणादिजुयं ॥ ७८९ ॥ विहिताणुट्ठाणत्तं तस्सवि एवंति ता कहं एयं । पच्छित्तं ? णणु भण्णति समयंमि तहा विहाणाओ ॥ ७९० ॥ विहिया-णुट्ठाणं चिय पायच्छित्तं तदण्णहा ण भवे । समए अभिहाणाओ इट्टत्थपसाहगं णियमा ॥ ७९१ ॥ सव्वावि य पव्वज्जा पायच्छित्तं भवंतरकडाणं । पावाणं कम्माणं ता एत्थं णत्थि दोसोत्ति ॥ ७९२ ॥ चिण्णस्स णवरि लिंगं इमस्स पाएणमकरणया तस्स । दोसस्स तहा अण्णे णियमं परिसुद्धए विंति ॥ ७९३ ॥ णिच्छयणएण संजमठाणापातंमि जुज्जति इमंपि । तह चेव पयट्टाणं भवविरहपगण साहूणं ॥ ७९४ ॥ पायच्छित्तविधी सम्मत्ता ॥ १६ ॥

॥ अथ सप्तदशं कल्पपंचाशकं ॥ १७ ॥

णमिऊण महावीरं ठियादिकप्पं समासओ वोच्छं । पुरिमेयरमज्झिमजिणविभागतो वयणनीतीए ॥७९५॥ दसहोहओ उ कप्पो एसो (स उ) पुरिमेयराण ठियकप्पो । सययासेवणभावा ठियकप्पे । णिच्चमज्जाया ॥ ७९६ ॥ ततिओसहकप्पोऽयं जम्हा एगंततो उ अविरुद्धो । सययंपि कज्जमाणो आणाओ चेव एतेसिं ॥ ७९७ ॥ वाहिमवणेइ भावे कुणइ अभावे तयं तु पढमंति । वितियमवणेति न कुणति तइयं तु रसायणं होति ॥ ७९८ ॥ एवं एमो कप्पो दोसाभावेवि कज्जमाणो उ । सुंदरभावाओ खलु चरित्तरसायणं णेओ ॥ ७९९ ॥ अचेलक्कुद्देसियसिज्जायररायपिंडकिइकम्मे । वयजेट्ठपडिक्कमणे मासंपज्जोसवणकप्पो ॥८००॥ छसु अट्ठिओ उ कप्पो एत्तो मज्झिमजि-

णाण विण्णेओ । णो सययसेवणिज्जो अणिच्चमेरासरूवोत्ति ॥ ८०१ ॥ आचेलक्कुद्देसियपडिक्कमणरायपिंडमासेसु । पज्जुसणाकप्पंमि य अट्ठियकप्पो मुणेयव्वो ॥ ८०२ ॥ सेसेसु ट्ठियकप्पो मज्झिमगाणंपि होइ विण्णेओ । चउसु ठिता छसु अठिता एत्तो च्चिय भणियमेयं तु ॥ ८०३ ॥ सिज्जायरपिंडंमि य चाउज्जामे य पुरिसजेट्ठे य । कितिकम्मस्स य करणे ठियकप्पो मज्झिमाणंपि ॥ ८०४ ॥ दुविहा एत्थ अचेला संतासंतेसु होइ विण्णेया । तित्थगरऽसंतऽचेला संता सेसा भवेऽचेला (ऽचेला भवे सेसा) ॥ ८०५ ॥ आचेलक्को धम्मो पुरिमस्स य पच्छिमस्स य जिणस्स । मज्झिमगाण जिणाणं होइ सचेलो अचेलो य ॥८०६॥ अमहद्धण भिन्नेहि य आचेलक्कमिह होइ वत्थेहिं । लोगागमणीतीए अचेलगत्तं तु पच्चयतो ॥८०७॥ उद्देसियं तु कम्मं एत्थं उद्दिस्स कीरतेयं (तं) ति । एत्थवि इमो विभागो णेओ संघादवेक्खाए ॥ ८०८ ॥ संघादुद्देसेणं ओघाइहिं समणमाइ अहिकिच्च । कडमिह सव्वेसिं च्चिय ण कप्पए पुरिमचरिमाणं ॥८०९॥ मज्झिमगाणं तु इदं कडं जमुद्दिस्स तस्स चेवत्ति । नो कप्पइ सेसाण उ कप्पइ तं एस मेरत्ति ॥ ८१० ॥ सेज्जायरोत्ति भण्णति आलयसामी उ तस्स जो पिंडो । सो सव्वेसि ण कप्पति पसंगगुरुदोसभावेण ॥ ८११ ॥ तित्थंकरपडिकुट्ठो अण्णायं उग्गमोवि य ण सुज्झे । अविमुत्ति यऽलाघवया दुल्लहसेज्जा विउच्छेओ ॥ ८१२ ॥ पडिबंधनिरागरणं केई अण्णे अगहियगहणस्स । तस्साउंटणमाणं एत्थवरे बेंति भावत्थं ॥ ८१३ ॥ मुदितादिगुणो राया अट्ठविहो तस्स होति पिंडोत्ति । पुरिमेयराणमेसो वाघायादीहिं पडिकुट्ठो ॥ ८१४ ॥ ईसरपभितीहिं तहिं वाघातो खद्धलोहुदाराणं । दंसणसंगो गरहा इयरेसि ण अप्पमादाओ ॥ ८१५ ॥ असणादीया चउरो वत्थं पायं च कंबलं चेव । पाउंछगगं च तहा अट्ठविहो रायपिंडो उ ॥ ८१६ ॥ कितिकम्मंति य दुविहं अब्भुट्ठाणं तहेव वंदणगं । समणेहि य समणीहि य जहारिहं होति कायव्वं ॥ ८१७ ॥ सव्वाहिं संजईहिं कितिकम्मं संजयाण

कायव्वं । पुरिसोत्तमोत्ति धम्मो सव्वजिणाणंपि तित्थेसु ॥ ८१८ ॥ एयस्स अकरणंमी माणो तह णयिकम्मवंधोत्ति । पवयणखिंसाऽयाणग अवोहि भववुड्डि अरिहंमि ॥ ८१९ ॥ पंचवतो खलु धम्मो पुरिमस्स य पच्छिमस्स य जिणस्स । मज्झिमगाण जिणाणं चउव्वतो होति विण्णेओ ॥ ८२० ॥ णो अपरिग्गहियाए इत्थीए जेण होइ परिभोगो । ता तव्विरइए चिय अबंभविरइत्ति पण्णागे ॥ ८२१ ॥ दुण्हवि दुविहोवि ठिओ एसो आजम्ममेव विण्णेओ । इय वयभेया दुविहो एगविहो चेव तत्तेणं ॥ ८२२ ॥ अवठावणाएँ जेट्ठो विण्णेओ पुरिमपच्छिमजिणाणं । पवज्जाए उ तहा मज्झिमगाणं णिरतियारो · ८२३ ॥ पढिए य कहिएँ अहिगएँ परिहर उवठावणाएँ कप्पोत्ति । छक्कं तीहि विसुद्धं सम्मं णवएण भेएण ॥ ८२४ ॥ पितिपुत्तमाइयाणं समगं पत्ताण जेट्ठ पितिपभिइ । थेवंतरे त्रिलंवो पण्णवणाए उवट्ठवणा ॥ ८२५ ॥ सपडिक्कमणो धम्मो पुरिमस्स य पच्छिमस्स य जिणस्स । मज्झिमगाण जिणाणं कारणजाए पडिक्कमणं ॥ ८२६ ॥ गमणागमण विहारे सायं पाओ य पुरिमचरिमाणं । णियमेण पडिक्कमणं अइयारो होउ वा मा वा ॥ ८२७ ॥ मज्झिमगाण उ दोसे कहंचि जायम्मि तक्खणा चेव । दोसपडियारणाए (या) गुणावहं तह पडिक्कमणं ॥ ८२८ ॥ पुरिमेयरतित्थयराण मासकप्पो ठिओ विणिद्दिट्ठो । मज्झिमगाण जिणाणं अट्ठियओ एस विण्णेओ ॥ ८२९ ॥ पडिबंधो लहुयत्तं ण जणुवयारो ण देसविण्णाणं । णाणाराहणमेए दोसा अविहारपक्खम्मि ॥ ८३० ॥ कालादिदोसओ पुण ण दव्वओ एस कीरई णियमा । भावेण उ कायव्वो संथारगवच्चयाईहिं ॥ ८३१ ॥ पज्जोसवणाकप्पोऽप्येवं पुरिमेयराइभेएणं । उक्कोसियरभेओ सो णवरं होइ विण्णेओ ॥ ८३२ ॥ चाउम्मासुक्कोसो सत्तरि राइंदिया जहण्णो उ । थेराण जिणाणं पुण णियमा उक्कोसओ चेव ॥८३३॥ दोसासइ मज्झिमगा अच्छंती (ति) उ जाव पुव्वकोडीवि । इहरा उ ण मासंपि हु एवं खु विदेह जिणकप्पे ॥ ८३४ ॥ एवं कप्पविभागो तइओसहणा-

तओ मुणेयव्वो । भावत्थजुओ एत्थ उ सव्वत्थवि कारणं एयं ॥ ८३५ ॥ पुरिमाण दुव्विसोज्झो चरिमाणं दुरणुपालओ कप्पो । मज्झिमगाण जिणाणं सुविसोज्झो सुहणुपालो य ॥ ८३६ ॥ उज्जुजडा पुरिमा खलु णडादिणायाउ होंति विण्णेया । वक्कजडा उण चरिमा उज्जुपण्णा मज्झिमा भणिगा ॥ ८३७ ॥ कालसहावाउ च्चिय एए एवंविहा उ पाएण । होंति अओ उ जिणेहिं एएसि इमा कया मेरा ॥ ८३८ ॥ एवंविहाणवि इहं चरणं दिट्ठं तिलोगणाहेहिं । जोगाण थिरो भावो जम्हा एएसि सुद्धो उ ॥ ८३९ ॥ अथिरो उ होइ इयरो सहकारिवसेण ण उण तं हणइ । जलणा जायइ उण्हं वज्जं ण उ चयइ तत्तंपि ॥ ८४० ॥ इय चरणम्मि ठियाणं होइ अणाभोगभावओ खलणा । ण उ तिव्वसंकिलेसा अवेति चारित्तभावोवि ॥ ८४१ ॥ चरिमाणवि तह णेयं संजलणकसायसंगमं चेव । माइट्ठाणं पायं असइंपि हु कालदोसेणं ॥ ८४२ ॥ इहरा उ ण समणत्तं असुद्धभावाउ हंदि विण्णेयं । लिंगंमिवि भावेणं सुत्तविरोहा जओ भणियं ॥ ८४३ ॥ सव्वेवि य अइयारा संजलणाणं तु उदयओ होंति । मूलच्छेज्जं पुण होइ बारसण्हं कसायाणं ॥ ८४४ ॥ एवं च संकिलिट्ठा माइट्ठाणंमि णिच्चतल्लिच्छा । आजीवियभयगत्था मूढा णो साहुणो णेया ॥ ८४५ ॥ संविग्गा गुरुविणया णाणी दंतिंदिया जियकसाया । भवविरहे उज्जुत्ता जहारिहं साहुणो होंति ॥ ८४६ ॥ ठियाठियकप्पविही ॥ १७ ॥

॥ अथाष्टादशं भिक्षुप्रतिमापंचाशकं ॥ १८ ॥

णमिऊण वद्धमाणं भिक्खूपडिमाण लेसओ किंपि । वोच्छं सुत्ताएसा भव्वहियट्ठाएँ पयडत्थं ॥ ८४७ ॥ बारस भिक्खूपडिमा ओहेणं जिणवरेहिं पण्णत्ता । सुहभावजुया काया मासाईया जओ भणियं ॥ ८४८ ॥ मासाई सत्तंता पढमाबिइतइयसत्तराइदिणा ।

अहगइ एगराइं भिक्खूपडिमाण वारसगं ॥ ८४९ ॥ पडिवज्जइ एयाओ संघयणधिइजुओ महासत्तो। पडिमाओ भावियप्पा सम्मं गुरुणा अणुण्णाओ ॥ ८५० ॥ गच्छे च्चिय णिम्माओ जा पुव्वा दस भवे असंपुण्णा । णवमस्स तइयवत्थू होइ जहण्णो सुयाहिगमो ॥ ८५१ ॥ वोसट्टचत्तदेहो उवसग्गसहो जहेव जिणकप्पी । एसण अभिग्गहीया भत्तं च अलेवडं तस्स ॥ ८५२ ॥ गच्छा विणिक्खमित्ता पडिवज्जइ मासियं महापडिमं । दत्तेग भोयणस्सा पाणस्सवि एग जा मासं (मासं जा) ॥८५३॥ आइमज्झवसाणे छग्गोयरहिंडगो इमो णेओ । णाएगरायवासी एगं च दुगं च अण्णाए ॥ ८५४ ॥ जायणपुच्छाणुण्णावणपुट्ठवागरणभासगो चेव । आगमणवियडगिहरुक्खमूलगावासयातिगोत्ति ॥ ८५५ ॥ पुढवीकट्ठजहत्थिण्णसारसाई ण अग्गिणो वीहे । कट्ठाइ पायलग्गं णवणेइ तहच्छिकणुगं वा ॥८५६॥ जत्थत्थमेइ सूरो न तओ ठाणा पयंपि संचरइ । पायाइ ण पक्खा (खा) लइ एसो वियडोदगेणावि ॥८५७॥ दुट्ठस्सहत्थिमाइ तओ भएणं पयंपि णोसरइ । एमाइणियमसेवी विहरइ जाऽखंडिओ मासो ॥८५८॥ पच्छा गच्छमईई एवं दुम्मासि (एव दुमासी तिमासि) जा सत्ता। णवरं दत्तिविवड्ढी जा सत्त उ सत्तमासीए॥८५९॥ तत्तो य अट्ठमी खलु हवइ इहं पढमसत्तराइंदी । तीए चउत्थ चउत्थेणऽपाणएणं अह विसेसो ॥ ८६० ॥ उत्ताणग पासल्ली णेसज्जी वावि ठाणगं ठाउं । सहउवसग्गे घोरे दिव्वाइ तत्थ अविकंपो ॥ ८६१ ॥ दोच्चावि एरिस च्चिय वहिया गामाइयाण णवरं तु । उक्कुडलगंडसाई दंडायगओ व्व ठाऊणं ॥८६२॥ तच्चावि एरिस च्चिय णवरं ठाणं तु तस्स गोदोही । वीरासणमहवावि हु ठाएज्जा अंबखुज्जो उ ॥ ८६३ ॥ एमेव अहोराई छट्ठं भत्तं अपाणगं णवरं। गामणगराण वाहिं वाघारियपाणिए ठाणं ॥ ८६४ ॥ एमेव एगराई अट्ठमभत्तेण ठाण वाहिरओ । ईसीपब्भारगओ अणिमिसणयणेगदिट्ठीए (ओ) ॥ ८६५ ॥ साहट्टु दोवि पाए वाघारियपाणि ठायइ ठाणं । वाघारिलंबियभुओ अंते य

इमीएँ लद्धित्ति ॥ ८६६ ॥ आह ण पडिमाकप्पे सम्मं गुरुलाघवाइचिंतात्ति । गच्छाउ विणिक्खमणाइ ण खलु उवगारगं जेण ॥ ८६७ ॥ तत्थ गुरुपारतंतं विणओ सज्झाय सारणा चेव । वेयावच्चं गुणवुड्ढि तहय णिप्फत्ति संताणो ॥८६८॥ दत्तेगाइगहोविहु तहसज्झायादभावओ ण सुहो । अंताइणोवि पीडा ण धम्मकायस्स सुसिलिट्ठं ॥ ८६९ ॥ एवं पडिमाकप्पो चिंतिज्जंतो उ निउणदिट्ठीए । अंतरभावविहूणो कह होइ विसिट्ठगुणहेऊ? ॥ ८७० ॥ भण्णइ विसेसविसओ एसो णउ ओहओ मुणेयव्वो । दसपुव्वधराईणं जम्हा एयस्स पडिसेहो ॥ ८७१ ॥ पत्थुयरोगचिगिच्छावत्थंतरतव्विसेससमतुल्लो । तह गुरुलाघवचिंतासहिओ तक्कालवेक्खाए ॥८७२॥ णिवकरलूयाकिरियाजयणाए हंदि जुत्तरूवाए । अहिदट्ठाइसु छेयाइ वज्जयंतीह तह सेसं ॥८७३॥ एवं चिय कल्लाणं जायइ एयस्स इहरहा ण भवे । सव्वत्थावत्थोचियमिह कुसलं होइऽणुट्ठाणं ॥८७४॥ इय कम्मवाहिकिरियं पव्वज्जं भावओ पवण्णस्स । सइ कुणमाणस्स तहा एयमवत्थंतरं णेयं ॥८७५॥ तह सुत्तवुड्ढिभावे गच्छे सुत्थंमि दिक्खभावे य । पडिवज्जइ एयं खलु ण अण्णहा कप्पमवि एवं ॥ ८७६ ॥ इहरा ण सुत्तगुरुया तयभावे ण दसपुव्विपडिसेहो । एत्थं सुजुत्तिजुत्तो गुरुलाघवचिंतवज्झंमि ॥ ८७७ ॥ अप्पपरिच्चाएणं बहुतरगुणसाहणं जहिं होइ । सा गुरुलाघवचिंता जम्हा णाओववण्णत्ति ॥ ८७८ ॥ वेयावच्चुचियाणं करणणिसेहेणमंतरायंति । तंपि हु परिहरियव्वं अइसुहुमो होउ एसोत्ति ॥ ८७९ ॥ ता तीए किरियाए जोग्गयं उवगयाण णो गच्छे । हंदि उविक्खा णेया अहिगयग्गुणे असंतंमि ॥ ८८० ॥ परमो दिक्खुवयारो जम्हा कप्पोचियाणवि णिसेहो । सइ एयंमि उ भणिओ पयडो च्चिय पुव्वसूरीहिं ॥ ८८१ ॥ अब्भुज्जयमेगयरं पडिवज्जिउकामो सोवि पव्वाओ (वे) । गणिगुणसलद्धिओ खलु एमेव अलद्धिजुत्तोवि ॥८८२॥ तं चावत्थंतरमिह जायइ तह संकिलिट्ठकम्माओ । पत्थुयनिवाहिदट्ठाइ जह तहा सम्ममवसेयं ॥ ८८३ ॥

अहिगयसुंदरभावस्स विग्घजणगंतिसंकिलिट्ठं च। तह चेव तं खविज्जइ एत्तो च्चिय गम्मए एयं ॥ ८८४ ॥ एत्तो अईव णेया सुसिलिट्ठा धम्मकायपीडावि। अंताइणो सक्कामा तह तस्स अदीणचित्तस्स ॥ ८८५ ॥ न हु पडइ तस्स भावो संजमठाणाउ अविय वड्ढेइ। ण य कायपायओविहु तयभावे कोइ दोसोत्ति ॥ ८८६ ॥ चित्ताणं कम्माणं चित्तो च्चिय होइ खवणुवाओवि। अणुबंधछेयणाई सो उण एवंति णायव्वो ॥८८७॥ इहरा उ णाभिहाणं जुज्जइ सुत्तंमि हंदि एयस्स। एयंमि अवसरंमी एसा खलु तंतजुत्तत्ति ॥ ८८८ ॥ अण्णे भणंति एसो विहियाणुट्ठाणमागमे भणिओ। पडिमाकप्पो सिद्धो दुक्करकरणेण विण्णेओ ॥ ८८९ ॥ विहियाणुट्ठाणंपि य सदागमा एस जुज्जई एवं। जम्हा ण जुत्तिवाहियविसओवि सदागमो होइ ॥ ८९० ॥ जुत्तीए अविरुद्धो सदागमो सावि तयविरुद्धत्ति। इय अण्णोण्णाणुगयं उभयं पडिवत्तिहेउत्ति ॥८९१॥ कयमेत्थ पसंगेणं झाणं पुण णिच्चमेव एयस्स। सुत्तत्थाणुसरणमो रागाइविणासणं परमं ॥ ८९२ ॥ एया पवज्जियव्वा एयासि जोग्गयं उवगएणं। सेसेणवि कायव्वा केइ पइण्णाविसेसत्ति ॥ ८९३ ॥ जे जंमि जंमि कालंमि बहुमया पवयणुण्णइकरा य। उभओ जोगविसुद्धा आयावणठाणमाईया ॥ ८९४ ॥ एएसिं सइ विरिए जमकरणं मयप्पमायओ सो उ। होअइयारो सो पुण आलोएयव्वओ गुरुणो ॥ ८९५ ॥ इय सव्वमेवमवितहमाणाए भगवओ पकुव्वन्ता। सयमामत्थणुरूवं अइरा काहिंति भवविरहं ॥ ८९६ ॥ साहुपडिमापयरणं १८ ॥

अथैकोनविंशं तपःपंचाशकं ॥ १९ ॥

णमिऊण वद्धमाणं तवोवि (व) हाणं समासओ वोच्छं। सुत्तभणिएण विहिणा सपरेसिमणुग्गहट्ठाए ॥ ८९७ ॥ अणसणमूणोयरिया

विचीसंखेवणं रसच्चाओ । कायकिलेसो संलीणया य बज्झो तवो होइ ॥ ८९८ ॥ पायच्छित्तं विणओ वेयावच्चं तहेव सज्झाओ । झाणं उस्सग्गोविय अब्भिंतरओ तवो होइ ॥ ८९९ ॥ एसो बारसभेओ सुत्तनिबद्धो तवो मुणेयव्वो । एयविसेसो उ इमो पइण्णगो णेगभेउत्ति ॥ ९०० ॥ तित्थयरणिग्गमाई सव्वगुणपसाहणं तवो होइ । भव्वाण हिओ णियमा विसेसओ पढमठाणीणं ॥ ९०१ ॥ तित्थयरणिग्गमो खलु ते जेण तवेण णिग्गया सव्वे । ओसप्पिणीए सो पुण इमिए एसो विणिद्दिट्ठो ॥ ९०२ ॥ सुमइ त्थ णिच्चभत्तेण णिग्गओ वासपुज्जो जिणो (वसुपुज्ज जिणो) चउत्थेण । पासो मल्लीविय अट्ठमेण सेसा उ छट्ठेणं ॥ ९०३ ॥ उसभाइकमेणेसो कायव्वो ओहओ राइ बलम्मि । गुरुआणापरिसुद्धो विसुद्धकिरियाएँ धीरेहिं ॥ ९०४ ॥ अण्णे तम्मासदिणेसु बेंति लिंगं इमस्स भावंमि । तप्पारणसंपत्ती तं पुण एयं इमेसिं तु ॥ ९०५ ॥ उसभस्स उ इक्खुरसो पारणए आसि लोगनाहस्स । सेसाणं परमण्णं अमयरसरसोवमं आसी ॥९०६॥ संवच्छरेण भिक्खा लद्धा उसभेण लोगनाहेण। सेसेहिं बीयदिवसे लद्धाओ पढमभिक्खाओ ॥ ९०७ ॥ तित्थंकरणाणुप्पत्तिसण्णिओ तहवरो तवो होइ । पुव्वोइएण विहिणा कायव्वो सो पुण इमोत्ति ॥ ९०८ ॥ अट्ठमभत्तंमि य पासोसहमल्लिरिट्ठनेमीणं । वसुपुज्जस्स चउत्थेण छट्ठभत्तेण सेसाणं ॥९०९॥ उसभाइयाणमेत्थं जायाइं केवलाइँ णाणाइं । एवं कुणमाणो खलु अचिरेणं केवलमुवेइ (लं लहइ) ॥ ९१० ॥ तित्थयरमोक्खगमणं अहावरो एत्थ होइ विण्णेओ । जेण परिनिव्वुया ते महाणुभावा तओ य इमो ॥ ९११ ॥ निव्वाणमंतकिरिया सा चोद्दसमेण पढमनाहस्स । सेसाण मासिएणं वीरजिणिंदस्स छट्ठेणं ॥ ९१२ ॥ अट्ठावयचंपोज्जिन्तपावासंमेयसेलसिहरेसु । उसभवसुपुज्जनेमीवीरो सेसा य सिद्धिगया ॥ ९१३ ॥ चंदायणाइ य तहा अणुलोमनिलोमओ तवो अवरो । भिक्खाकवलाण पुढो विण्णेओ वुड्ढिहाणीहिं ॥ ९१४ ॥ सुक्कंमि पडिवयाओ तहेव वुड्ढीएँ जाव

पण्णरस । पंचदसपडिवयाहिं तो हाणी किण्हपडिवक्खे ॥ ९१५ ॥ किण्हे पडिवय (इ) पण्ण (ण) रस एगहाणी उ जाव इक्को उ । अमवस्सपडिवयाहिं वुड्ढी पण्णरस पुन्नाए ॥९१६॥ एत्तो भिक्खामाणं एगा दत्ती विचित्तरूवावि । कुक्कुडिअंडयमेत्तं कवलस्सवि होइ विण्णेयं ॥९१७॥ एवं च कीरमाणं सफलं परिसुद्धजोगभावस्स । णिरहिगरणस्स णेयं इयरस्स ण तारिसं होइ ॥९१८॥ अण्णोवि अत्थि चित्तो तहा तहा देवयाणिओएण । मुद्धजणाण हिओ खलु रोहिणिमाई मुणेयव्वो ॥ ९१९ ॥ रोहिणी अंवा तह मंदउण्णिया सव्वसंपयासोक्खा । सुयसंतिसुरा काली सिद्धाईया तहा चेव ॥ ९२० ॥ एमाइदेवयाओ पडुच्च अवऊसगा उ जे चित्ता । णाणादेसपसिद्धा ते सव्वे चेव होइ तवो ॥ ९२१ ॥ जत्थ कसायणिरोहो बंभं जिणपूयणं अणसणं च । सो सव्वो चेव तवो विसेसओ मुद्धलोयंमि ॥ ९२२ ॥ एवं पडिवत्तीए एत्तो मग्गाणुसारिभावाओ । चरणं विहियं बहवो पत्ता जीवा महाभागा ॥९२३॥ सव्वंगसुंदरो तह णिरुजसिहो परमभूसणो चेव । आयइजणगो सोहग्गकप्परुक्खो तहन्नोवि ॥ ९२४ ॥ पढिओ तवोविसेसो अण्णेहिवि तेहिं तेहिं सत्थेहिं । मग्गपडिवत्तिहेउं हंदि विणेयाणुगुण्णेणं ॥ ९२५ ॥ अट्ठोवासा एगंतरेण विहिपारणं च आयामं । सव्वंगसुंदरो सो होइ तवो सुक्कपक्खंमि ॥ ९२६ ॥ खमयादभिग्गहो इह सम्मं पूया य वीयरागाणं । दाणं च जहासत्तिं जइदीणाईण विण्णेयं ॥ ९२७ ॥ एवं चिय निरुजसिहो णवरं सो होइ किण्हपक्खंमि । तहय गिलाणतिगिच्छाभिग्गहसारो मुणेयव्वो ॥ ९२८ ॥ बत्तीसं आयामं एगंतरपारणेण सुविसुद्धो । तह परमभूसणो खलु भूसणदाणप्पहाणो य ॥ ९२९ ॥ एवं आयइजणगो विण्णेओ णवरमेस सव्वत्थ । अणिगूहियबलविरियस्स होइ सुद्धो विसेसेणं ॥९३०॥ चित्ते एगंतरओ सव्वरसं पारणं च विहिपुव्वं । सोहग्गकप्परुक्खो एस तवो होइ णायव्वो ॥ ९३१ ॥ दाणं च जहासत्तिं एत्थ समत्तीएँ कप्परुक्खस्स । ठवणा य विविहफलहरसण्णामियचित्तडालस्स

॥ ९३२ ॥ एए अवऊसणगा इट्ठफलसाहगा व सट्ठाणे । अण्णत्थजुया य तहा विण्णेया बुद्धिमंतेहिं ॥ ९३३ ॥ इंदियविजओवि तहा कसायमहणो य जोगसुद्धीए । एमादओवि णेया तहा तहा पंडियजणाओ ॥९३४॥ चित्तं चित्तपयजुयं जिणिंदवयणं असेससत्तहियं । परिसुद्धमेत्थ किं तं जं जीवाणं हियं णत्थि? ॥ ९३५ ॥ सव्वगुणपसाहणमो णेओ तिहिं अट्ठमेहिं परिसुद्धो । दंसणनाणचरित्ताण एस रेसिंमि सुपसत्थो ॥ ९३६ ॥ एएसु वट्टमाणो भावपवित्तीएँ वीयभावाओ । सुद्धासयजोगेणं अणियाणो भवविरागाओ ॥ ९३७ ॥ विसयसरूवणुबंधेहिं तह य सुद्धं जओ अणुट्ठाणं । णिव्वाणंगं भणियं अण्णेहिवि जोगमग्गंमि ॥ ९३८ ॥ एयं च विसयसुद्धं एगंतेणेव जं तओ जुत्तं । आरोग्गबोहिलाभाइपत्थणाचित्ततुल्लंति ॥ ९३९ ॥ जम्हा एसो सुद्धो अणियाणो होइ भावियमईणं । तम्हा करेह सम्मं जह विरहो होइ कम्माणं ॥ ९४० ॥ तवोविहिपयरणं समत्तं ॥ १९ ॥

॥ इइ सिरिहरिभद्दायरियरइयं पंचासयं समत्तं ॥

श्रीमद्धरिभद्रसूरिविरचिता—

धर्मसंग्रहणिः ।

नमिऊण वीयरागं सव्वन्नुं तियसपूइयं विहिणा । जहणायवत्थुवादिं, अचिंतसत्तिं महावीरं ॥ १ ॥ सुहभावज्जियतित्थगरणा-मकम्मस्स सुहविवागातो । अणुवगियपरहियरयं तित्थगरमिमस्स तित्थस्स॥२॥ जुम्मं सपरुवगारट्ठाए जिणवयणं गुरुवदेसतो णाउं । वोच्छामि समासेणं पयडत्थं धम्मसंगहणिं ॥३॥ धम्मो खलु पुरुसत्थो सपरुवयारो य सो मुणेयव्वो । उवगारोऽविय दुविहो दव्वे भावे य नायव्वो ॥ ४ ॥ दव्वम्मि अन्नपाणादिदाणरूवो तु होइ विन्नेओ । नेगंतिओ अणच्चंतिओ य जं दव्वतो तेणं ॥५॥ इहपरलोगट्ठा तह जो कीरइ अविहिणा व भत्तीए । एसोऽवि दव्वओ च्चिय मोक्खंगाभावतो जाण ॥६॥ भावुवयारो सम्मत्तणाणचरणेसु जमिह संठवणं । सइ अप्पणो परस्स य अणियाणं तं जिणा बिंति ॥७॥ इहपरलोगासंसं मोत्तुं जो कीरते अनिहिणा तु । भत्तीए दव्वतोऽ-विह एसो भावम्मि बोद्धव्वो ॥८॥ आहऽन्नवत्थलयणादिदाणतो भोगतो य इह सिद्धी । गिहिसंजयाण सुच्चइ सुच्चइ णणु भावतो साऽवि ॥ ९ ॥ आहरणं सेट्ठिदुगं जिणिंदपारणगऽदाणदाणेसु । विहिभत्तिभावऽभावा मोक्खंगं तत्थ विहिभत्ती ॥ १० ॥ वेसालि

वासठाणं समरे जिण पडिम सेङ्किपासणया । अइभत्ति पारणदिणे मणोरहो अन्नहिं पविसे ॥ ११ ॥ जाइच्छिदाण धारा लोए कयपुण्णगोत्ति य पसंसा । केवलिआगम पुच्छण को पुण्णो ? जिन्नसिद्धित्ति ॥ १२ ॥ सम्मत्तादिसु जम्हा संठवणं होइ जिणुवदेसातो । सो अपरिमिओ उ तओ सुहगम्मं किंपि वोच्छामि ॥ १३ ॥ मेधामतिपरिहीणावि जमिह णाऊण चरणरयणस्स । होन्ति परिवालणखगा तत्तो मोक्खं च पावंति ॥ १४ ॥ मिच्छत्तसेलकुलिसं अण्णाणतमोहभक्खरब्भूतं । चरणरयणायरनिभं अचिंतचिंतामणीकप्पं ॥ १५ ॥ सिवसुहफलकप्पतरुं जहट्ठियासेसणेयपडिबद्धं । णाणानओहगहणं जिणवयणं तिहुयणपसिद्धं ॥ १६ ॥ (युग्मम्) एयस्स एगदेसोऽवि भावओ भव्वजणपरिग्गहिओ । अत्थोऽणऽवितहणातो दुक्खक्खयकारणं होइ ॥ १७ ॥ तम्हा रोएतव्वं भावेयव्वं पगासियव्वं च । अव्वक्खित्तेणेदं दुक्खक्खयमिच्छमाणेणं ॥ १८ ॥ सफलो मे तो एवं आरंभो रोयणाइजोगातो । तत्थऽप्पणो परस्स य णियमातो कयं पसंगेणं ॥ १९ ॥ धारेइ दुग्गतीए पडंतमप्पाणगं जतो तेणं । धम्मोत्ति सिवगतीइ व सततं धरणा समक्खाओ ॥ २० ॥ धम्माधम्मक्खयतो सिवगातिगमणंति ता कहं ताए । धारेति तओ ? भन्नति हेतुम्मि फलोवयारोऽयं ॥ २१ ॥ हेऊ उभयक्खयस्स य धम्मो जं तस्समुज्जतो नियमा । कुणइ तयं तदभावे तस्साणुट्ठाणवेफल्लं ॥ २२ ॥ तस्साणुट्ठाणफलं देवादिसु सातमेव सिय होज्जा । तं नो धम्मरयाणवि मोक्खाभावप्पसंगातो ॥ २३ ॥ उभयक्खयम्मि हेऊ को वा अन्नोति ? झाणमह बुद्धी । इट्ठमिदं णो जम्हा धम्मातो ण तं पिहब्भूयं ॥ २४ ॥ जो पुण्णकम्मरूवो धम्मो तस्स क्खयातो सिवगमणं । जो पुण आतसहावो पगरिससुद्धो ण तस्सावि ॥ २५ ॥ सो उभयक्खयहेऊ सेलेसीचरमसमयभावी जो । सेसो पुण निच्छयओ तस्सेव पसाहगो णेओ ॥ २६ ॥ णामं ठवणा दविए खेत्ते काले तहेव भावे य । एसो खलु धम्मस्सा णिक्खेवो छव्विहो होइ ॥ २७ ॥ जीवस्साजीवस्स व अन्नत्थविव-

ञ्जियस्स जस्सेह । धम्मो णामं कीरइ स नामधम्मो तदक्खा वा ॥ २८ ॥ सब्भावासब्भावे पडुच्च लेप्पक्खचित्तमादीसु । धम्मवतो जा ठवणा ठवणाधम्मो स विन्नेओ ॥ २९ ॥ सच्चित्तेतरभेदस्स होइ दव्वस्स जो खलु सहावो । एसो उ दव्वधम्मोऽणुवउत्तस्सऽहव सुयमादी ॥ ३० ॥ इह दव्वं चेव णिवासभित्तपज्जायतो मतं खेत्तं । जो तस्सायसभावोऽमुत्तादी खेत्तधम्मो सो ॥ ३१ ॥ जं वत्तणादिरूवो कालो दव्वस्स चेव पज्जातो । सो चेव ततो धम्मो कालस्स व जस्स जो लोए ॥ ३२ ॥ जीवाण भावधम्मो कम्मोवसमेण जो खलु सब्भावो । पसमादिलिंगगम्मो सोऽणेगविहो मुणेयव्वो ॥ ३३ ॥ जीवम्मि कम्मजोगे य तस्स सइ एस जुज्जई जम्हा । तं चेव ततो पुव्विं वोच्छासि सुताणुसारेणं ॥ ३४ ॥

जीवो अणादिणिहणोऽमुत्तो परिणामि जाणओ कत्ता । मिच्छत्तादिकतस्स य णियकम्मफलस्स भोत्ता उ ॥ ३५ ॥ जीवो तु णत्थि केई पच्चक्खं णोवलब्भती जम्हा । ण य पच्चक्खादण्णं पमाणमत्थित्ति मण्णंति ॥ ३६ ॥ अणुमाणमप्पमाणं अणुमाणविरुद्धमादिदोसातो । आगमपमुहेसुं पुण सव्वेऽवि ण संगया पायं ॥ ३७ ॥ ता कहमागमपमुहा होंति पमाणा उ णज्जती कह य ? । एयं एत्थ पमाणं ण पमाणमिदं तु वत्तव्वं ॥ ३८ ॥ जो पडिसेहेति सिया स एव जीवो ण जुत्तमेतंपि । नत्थि परलोगगामी भणिमो जं पुण ण एसोऽवि ॥ ३९ ॥ अत्थि पडिसेहगो इह चेतण्णविसिट्ठकायमेत्तो तु । दाणादिफलाभावो सो (तो) अत्थि ण संगतमिदंपि ॥४०॥ पुट्ठो केणइ भोतो देवो णत्थित्ति केइ सो आह । किं धम्मिओ गतो ता वाडीएँ अणेण जं तुल्लं ॥४१॥ मिय जातीसरणातो थणाहिलासातो चेव अत्थित्ति । जातिस्सरणमसिद्धं भूयसहावातो इतरंपि ॥ ४२ ॥ चित्तो भूयसहावो एताओ चेव लाभहरणादी । सिद्धत्ति णत्थि जीवो तम्हा परलोगगामी तु ॥ ४३ ॥

भण्णइ ण जुत्तमेयं पच्चक्खं णोवलब्भइ जमुत्तं । जम्हा अवग्गहादी हंदि ससंवेयणपसिद्धा ॥४४॥ जं जायई सती मे उप्पन्नमिहासि णीलविन्नाणं । इयमणणुभूयविसया जुज्जइ नातिप्पसंगातो ॥४५॥ धम्मा अवग्गहादी धम्मी एतेसि जो स जीवो तु । तप्पच्चक्खत्तणतो पच्चक्खो चेव तो अत्थि ॥४६॥ भूतेहिं चेतन्नं कायागारादिपरिणतेहिंतो । तब्भावे भावातो मज्जंगेहिं व मंदसत्ती ॥४७॥ सति तम्मि ससंवेदणरूवे किन्नोववज्जती एत्थ ? । धम्मीवि भूयसमुदयमित्तो जं तो कहं अत्थि ? ॥४८॥ जति ताव मतं धम्मो चेतन्नं कह ण अत्थि तो आता ? । अन्नेगऽणुरूवेणं इमस्स जं धम्मिणा कज्जं ॥४९॥ बोहसहावममुत्तं विसयपरिच्छेदगं च चेतन्नं । विवरीयसहावाणि य भूयाणि जगप्पसिद्धाणि ॥५०॥ ता धम्मधम्मिभावो कहमेतेसिं ? तहब्भुवगमे य । अणुरूवत्ताभावे काठिण्णजलाण किन्न भवे ? ॥५१॥ तम्हा ण भूयधम्मो चेतन्नं णो य तस्समुदयस्स । पत्तेयमभावातो आया परलोयगामि व्व ॥५२॥ ता वंजिज्जति तेहिं कह तेणं वा तयं ति ? चिंतमिदं । धम्मंतरवित्तीए तु सिद्धं जीवस्स अत्थित्तं ॥५३॥ तद्धम्मत्तेवि सयाऽविसेसभावेण कह ण अभिवत्ती ? । ण हि काठिण्णादीया केसिंचि कयाइ वज्जंति ॥ ५४ ॥ ण य तस्स तहा गमणं दिट्ठेसुवि संसओ य केसिंचि । णीलादितुल्लताविहु पत्तेयमदिट्ठितोऽजुत्ता ॥ ५५ ॥ तब्भावम्मिवि कह भिन्नवत्थुधम्मत्तणेण एगत्तं ? । चेयन्नसियरेसिं एगत्ते कह व णाणत्तं ? ॥ ५६ ॥ भिन्नाभिप्पायाण य देहम्मि तहा कहं अवत्थाणं ? । सयलिंदिओवलंभो जओ सती तेसु सो य कहं ? ॥ ५७ ॥ न हि भिन्ने चेतन्ने आसन्नाणवि मिहो विभिन्नाणं । भावेसु णाणमेगं लोगम्मि सती य तप्पभवा ॥ ५८ ॥ सिय संधाणं व तयं समुदयधम्मो ण तंपि पत्तेयं । एगंतेणासंतं तदन्नभावप्पसंगातो ॥ ५९ ॥ जइ संतं उवलद्धी किन्नो पुव्वंपि ? ओघतो अत्थि । ण य एवं उवलब्भइ पत्तेयं तेसु चेयण्णं ॥ ६० ॥ अह तस्सेस सहावो समुदयधम्मो तदा य होइ ति । पत्तेयं च असंते न जीवभावोत्ति

वामोहो ॥ ६१ ॥ अह धम्मी तन्तंतरसिद्धो अब्भुवगमम्मि य पदेसो । धणिमित्तेण तु भेया. ण य भूतेहिं तदुप्पत्ती ॥ ६२ ॥ जं कारणाणुरूवं कज्जं भूयाणमणणुरूवं च । चेतन्नं भणियमिणं सिय संगसरेहि वहिचारो ॥ ६३ ॥ संगंपि भूयसमुदयरूवं हंदि उ सरोऽवि तह चेव । इय अणुरूवत्तं चिय भेदे तत्तंतरावत्ती ॥ ६४ ॥ सिय वइचित्तं दिट्ठं सहावभेदेण भूतकज्जाणं । चेतन्नस्सवि एवं तक्कज्जत्तम्मि किमजुत्तं ? ॥६५॥ जमखिलतक्कज्जाणं, विलक्खणं सव्वहा अमुत्तादि । तस्साहव्वम्मि (व्वेऽवि) य किमिह कोसपाणं विणा माणं ? ॥ ६६ ॥ तब्भावम्मि य भावो ण परासुरचेयणो जतो काओ । दीसइ ण तत्थ वाऊ सति सुसिरे सो कह ण होज्जा ? ॥ ६७ ॥ ण य तं कएवि दीसइ पाणापाणूणऽभावतो णो चे । णो जीवाभावातो किमेत्थ माणंति वत्तव्वं ?॥६८॥ तेयाभावातो ण तं उवणीते तम्मि पावती भावो । अह सो विसिट्ठगो चिय वइसिट्ठं किंकतं तस्स ? ॥ ६९ ॥ अह नु सभावकयं च्चिय ण पमाणमिहावि साहगं किंच ? । अप्पतरं दीसिज्जा तदभावे सेसभावातो ॥ ७० ॥ तह पुढवादिसमुदया किं कुसलकया ण होइ चेतन्नं? । सव्वत्थ अविसेसेणं जत्तेणवि कीरमाणं तु ॥ ७१ ॥ णत्थित्थीकुच्छिसमं तस्समुदायस्स ठाणमण्णंति । एवु-ब्भियपमुहाणं पावइ णणु चेयणाभावो ॥ ७२ ॥ अह तव्विहपरिणामो णत्थि ण जीवोत्ति णिच्छओ केणं ? । चेतन्नाभावेणं जीवाभावेऽवि सो तुल्लो ॥ ७३ ॥ ण य इह मज्जंगाणं न होइ अविसेसतो तु मदसत्ती । जं कुसलनिउत्ताणं नायाणुगयं न तेणेदं ॥ ७४ ॥ तदभावम्मि य भावो सिद्धो मोत्तेसु मोक्खवातीणं । आगमपामण्णातो जह तह उवरिं फुडं वोच्छं ॥ ७५ ॥ सव्वेसिं तओऽसिद्धो अतो असिद्धोत्ति तुल्लमेवेदं । भूतेहिं चेतन्नं जायइ विबुहाण जमसिद्धं ॥ ७६ ॥ ण य मज्जंगेहिं इह मद-सत्ती जुज्जती विणा जीवं । तम्हा पइन्नहेऊदिट्ठंता तिन्निवि अजुत्ता ॥ ७७ ॥ किंचेयं मदसत्ती किं मज्जे पाणगे तदाधारे ? ।

मज्जेज्ज सयं मज्जं जइ तम्मि उद्दिगाधारे ॥ ७८ ॥ जीवस्स तु मयसत्ती पाणगपक्खम्मि मज्जसंजोगे । जायइ मज्जंगेहिं तो णातमसंगतं तेणं ॥ ७९ ॥ उक्खिवणपेरणादि सत्ती जह एत्थ देवदत्तस्स । कुंभादुक्खिवणगया दीसति तह मज्जसत्तीवि ॥ ८० ॥ एवंपि भूतसमुदयवइरित्तगता तु चेयणा कज्जं । साहेति य वइरित्तो जो सो जीवोत्ति पावेति ॥ ८१ ॥ णो मज्जसत्ति मज्जंगहेतुसमुदायभिन्नवत्थुगता । साहइ इह णियकज्जं ण पाणगो जं ततो अण्णो ॥ ८२ ॥ एवंपि सासयाभिन्नवत्थुपगता तु चेयणा कज्जं । कुज्जाधारादौ सति कुणतित्ति ण मज्जसत्तेवं ॥ ८३ ॥ सा खलु विसिट्ठपाणगसंबंधगता तु चेतणा णेवं । कुणति सहावातो मती ण जीवभावातो का जुत्ती ? ॥८४॥ अह तु सभावो जुत्ती ण स एव विवादगोयरावन्नो । अन्नत्थ संकमम्मि य पतीतिबाधा णय पमाणं ॥ ८५ ॥ तम्हा मज्जंगेहिं जायति मज्जं ततो य जीवस्स । मदसत्तीपरिणामो दधिसंजोगे व्व णिद्दादी ॥ ८६ ॥ एवं ण भूतधम्मो ण य कज्जं चेतणात्ति सिद्धमिदं । जस्सेतं सो आता पसाहगं चेत्थ माणमिदं ॥ ८७ ॥ जीवंतदेवदत्तस्सरीरमिच्चादि चेयणासुन्नं । भूतफलत्ता घड इव न य तम्मि तयं अणभिवत्तं ॥ ८८ ॥ पच्छावि अणुवलंभा देहावत्थाएँ अह उ उवलंभो । तेहिंतो सोऽसिद्धो कह ? भणियमिणं पबंधेण ॥ ८९ ॥ कायागारादिविसिट्ठपरिणतीविरहतो ण तं तण्णो । णातविरहातोऽमाणं किमेत्थ माणेण ? तदभावो ॥ ९० ॥ सो सज्झो ण उ सिद्धो भाणियमिणं तह य उवरिमो वोच्छं । पडिभणियं जं भणियं पवक्खमाणे भणिस्सामो ॥ ९१ ॥ भूताणं अविसेसे अण्णंमि य चेतणे असंतम्मि । तक्कज्जे चेयन्नं विसमगतीए कहं जुत्तं ? ॥९२॥ जह संठाणविसेसो ओहेणं कारणाण तं अत्थि । तो जुत्तो तब्भेदो ण य चेतन्नं कहंचिदवि ॥ ९३ ॥ भूतफलत्तं चेयण्णसुण्णया नेति एत्थ किं माणं ? । णो पच्चक्खं जम्हा सदत्थविसयं तयं सिद्धं ॥ ९४ ॥ अणुमाणंपि ण जुत्तं त्रिसिद्धलिंगादिविरहतो लोए ।

चे आगारोत्ति तयं ण कारणं कज्जवं णियमा ॥ ९५ ॥ संतंपि किं ण साहइ ? विगलत्तातोत्ति किं कयं तमिह ? । पाणापाणा-
भावा ण जीवऽभावेण को हेऊ ? ॥९६॥ तम्मत्ताऽसिद्धीए परिणामादीणमब्भुवगमे य । जीवम्मि को पदोसो ? जेण मुहा खिज्जसे मतीमं! ॥ ९७॥
कहणु मुहा ? तब्भावो ण पमाणबलेण ठाविओ जम्हा । जस्सेतं सो आता परिसेसो वेस जमजुत्तो ॥ ९८ ॥ ण हि अपसिद्धे
धम्मिणि परिसेसो नात (य) विरहतो एत्थं । ण चउव्विहणदिपूरे अपसिद्धे तग्गतेसुं च ॥ ९९ ॥ धम्मेसुं दुतभरणच्छसिसिर-
कलुसोदगादिएसुं ति । कलुसोदगत्तणेणं जुत्तमयं बुद्धिजण्णो त्ति ॥ १०० ॥ किंतु पसिद्धेसुं चिय न एस विधिरत्थि आयमाणम्मि ।
तन्नो पमाणबलओ तस्सिद्धी एस वामोहो ॥ १०१ ॥ जम्हा ण तस्स धम्मो चेतण्णं एतसाहणे जतिमो । किंतुऽणुहवसिद्धमिदं
धम्माइ य जं ततो णियमा ॥ १०२ ॥ अणुरूवेणं कज्जं इगस्स धम्मादिणत्ति सो य बला । भूतादत्थंतरमो तो आता तस्स-
भावो वा ॥ १०३ ॥ कोऽयमणणुरूवगाहो ? अणुमादीहिं जतो घडादीणं । दिट्ठो भावोऽह मति तओऽवि अणुरूव एवत्ति ॥ १०४ ॥
मुत्तत्तादिअणुगमा अणुरूवावगमतो य इतरोऽवि । अणुगमवाविर्त्तीहि य सति सत्ते तम्मि किमजुत्तं ? ॥ १०५ ॥ सव्वेसिं
सामन्नं जं संतं ता ण णियमहेउत्ति । घड-पड-रहमादीणं मुत्तत्तादिव्व लोगंमि ॥ १०६ ॥ पुढवीतत्ताणुगमो घडमादीणमिह
णियमणे हेतू । इय अणुरूवाणुगमे चेतण्णस्सापसिद्धी उ ॥ १०७ ॥ पाणापाणनिमित्तं सिय तं णो तस्स मुत्तभावातो । तव्वुड्ढीएँ
खयातो विवज्जतातो य मरणम्मि ॥ १०८ ॥ ण य पुढवादिसहावो (वं) कज्जं वा सति अभावतो तंति । अच्चंताणुवलद्धी क-
माणदुगप्पसंगम्मि ? ॥ १०९ ॥ णहि मधुणो मदसत्ती भणितमिणं हेतुफलविभागे य । जं णियमणंति तम्हा वभिचारो वयणमेत्तं
तु ॥ ११० ॥ ण विसेसविरुद्धोऽविय अप्पडिबंधातो वाहणातो य । मुत्तत्तादीण तहा संसारिणि अब्भुवगमा य ॥ १११ ॥

अह अणुरूवो धम्मी सुतचेतण्णस्स माइबुद्धी तु । णो तव्वतिरेगेणं तस्स सुते पावइ अभावो ॥ ११२ ॥ ण हि धम्मंतरवित्ती दिट्ठा धम्माणमेत्थ लोगम्मि । तदभावपसंगातो न धम्मरहितो जतो धम्मी ॥ ११३ ॥ ण य तकज्जंपि इमं तस्सकाराणुवित्तऽभावातो । तब्भावम्मिऽवि कज्जे सति न य हेतूऽवि तदवत्थो ॥ ११४ ॥ दीवा दीवुप्पत्ती ण य उभयं तत्थऽदिट्ठमह बुद्धी । जुत्तमिदमुवादाणं न हि दीवो अन्नदीवस्स ॥११५॥ ण य मातीचेतण्णं अणुवादाणं तयब्भुवगमे य । जदुवादाणं एयं तत्तो परलोगसिद्धि-त्ति ॥ ११६ ॥ संमुच्छिमसब्भावा मतदेहेऽणेगसंभवातो य । अन्नत्थनिमित्तत्ते ण पमाणं लोकबाधा य ॥ ११७ ॥ किंच पडिसेहगं किं पमाणमेयस्स ? अह तु पच्चक्खं । लोगम्मि विज्जमाणत्थगाहगत्तेण तं सिद्धं ॥ ११८ ॥ तस्सेव णिवित्तीए अह गम्मइ एत्थ वत्थुऽभावोऽवि । सा तं चिय तुच्छा वा हवेज्ज जति तं चिय विरोहो ॥११९॥ अह तु तदंतरमेसा णो तन्विसएण तस्स संबंधो । सिद्धो कहं ततो णणु तदभावविणिच्छओ एत्थ ? ॥ १२० ॥ अह तुच्छा तीएँ कहं तदवगमो सव्वहा असत्तातो ? । सिद्धो य विणाभावो तेण समं तीएँ किं भवतो ? ॥ १२१ ॥ तदभावे णावगमो तब्भावे कह ण होति अणुमाणं ? । तब्भावम्मि अ (वे य अ) जुत्तं अणुमाणं अप्पमाणंति ॥ १२२ ॥ अह अणुमाणविरुद्धादिदोससब्भावतोऽपमाणं तं । णो वत्थुबलपवत्ते ते दोसा दंसियमिदं तु ॥ १२३ ॥ अह अणुमाणेणं चिय पडिसेहो णो तयं तुह पमाणं । अपमाणम्मि य तम्मी का अत्था णाद (य) वादीणं ॥ १२४ ॥ अह परसिद्धेणं चिय परपडिवत्तीएँ णत्थि दोसोत्ति । परखग्गेणवि दिट्ठो विणिवादो किं न लोगम्मि ? ॥ १२५ ॥ विणिवायकरणसत्तीसब्भावे जुज्जई तओ णियमा । इय पडिवत्तिनिमित्तं च होइ कहमप्पमाणं तं ? ॥ १२६ ॥ जइ पडिवत्तिणिमित्तं सव्वं.माणंति हंत विसओऽवि । पावइ पमाणमेवं इच्छिज्जइ सोवयारेणं ॥ १२७ ॥ णिच्छयओ पुण एत्थं पडिवत्ती चेव होइ

माणं नु । नीए दोण्हवि भावे ण तं पमाणंति वामोहो ॥ १२८ ॥ तुल्लाणं वभिचारा तमप्पमाणंति किन्न पच्चक्खं ? । तेसिं विसेसभावा इतरेसुवि किं ण सो अत्थि ? ॥ १२९ ॥ किं च पडिसेहगं तं अणुमाणं ?, अह भवे अणुवलद्धी । पच्चक्खणुमाणेहिं भणियमिहं णणु पवंधेणं ॥ १३० ॥ आगमतो चिय सिद्धो जं उवओगादिलक्खणो जीवो । आहिंडइ संसारं सुव्वइ सव्वण्णुवयणम्मि ॥ १३१ ॥ अस्स य पमाणभावं माणंतरयं च उवरि वोच्छामि । णासंगतमेत्तेणं वादीणं वत्थुणोऽभावो ॥ १३२ ॥ ण य संगया पवादी भूतेसुवि अह य ताणि विज्जंति । णज्जंति य एवं चिय आगमपक्खेवि को दोसो ? ॥ १३३ ॥ जो पडिसेहेइ तधा स एव जीवोत्ति जुत्तमेयंपि । भूतेहिं चेतन्नं अण्णनिमित्तं जओ ठवियं ॥ १३४ ॥ संतस्स णत्थि णासो एगंतेणं ण यावि उप्पातो । अत्थि असंतस्स तओ एसो परलोगगामी य ॥ १३५ ॥ वालाइपज्जवातो जुवादि जह होइ पज्जवो इहयं । एवं मणुस्सभावा सुरभावो होइ परलोगो ॥ १३६ ॥ ण य पडिसेहोऽवि इहं कप्पइ चेतण्णसंगते काए । तस्सेवाभावातो ण कायमेत्ते य सो दिट्ठो ॥ १३७ ॥ एत्तो च्चिय णाभावो दाणादिफलस्स मणप्पसादादी । इहलोगम्मिवि दिट्ठा परलोगे किं न जुत्तत्ति ? ॥ १३८ ॥ किरियाफलभावातो दाणादीणं फलं किसीएव्व । तं दिट्ठं चेव मती जसकित्तीलाभमादीय ॥ १३९ ॥ इहरा य किसीएवि हु पावेइ अदिट्ठमेव तं पऽत्थि । तस्स परिणामरूवं सुहदुक्खफलं जतो भुज्जो ॥ १४० ॥ तदभावम्मि य मुत्ती पावइ णियमेण सव्वसत्ताणं । एवं च भवसमुद्दो ण घडइ पच्चक्खदिट्ठोवि ॥ १४१ ॥ तुल्लफलसाधगाणं तुल्लारंभाण इट्ठविसयम्मि । दीसइ य फलविसेसो स कहं अदिट्ठऽभावम्मि ? ॥ १४२ ॥ अदिट्ठेगंतफला तम्हा किरिया इहं मता सव्वा । दिट्ठाणेगंतफला सावि अदिट्ठाणुभावेणं ॥ १४३ ॥ ण विवज्जयम्मिवि फलं लोगविरोहा पतीतिवाधातो । थेवसुहिदंसणातो तह जिणचंदागमातो य ॥ १४४ ॥ किरिया ण कत्तिरहिता सिद्धो जीवोत्ति

जीवे जीवत्वस्य परलोकगामितायाश्चसिद्धिः

ता इहं कत्ता । एवं धम्मिमथणार्थं विन्नेयं वयणमेत्तं तु ॥ १४५ ॥ जाईसरणं च इहं दीसइ केसिंचि अवितहं लोए॰। पुव्वभवठवियसे-वियसंवादातो अणेगभवं ॥ १४५ ॥ अह तम्मि किं पमाणं ? णणु सो च्चिय अप्पतारगे किंति ? । बालस्सवि भावातो संवादो भानतो तस्स ॥ १४७ ॥ अह उ जहिच्छाहेतू सो संवादोत्ति किं न इतरोवि ? । ण य जातिस्सरवयणे इहं पसिद्धो विसंवादो ॥ १४८ ॥ अह अम्हेहिं ण दिट्ठो कोई जाइस्सरोत्ति तो णत्थि । एवं पपियामहस्सवि अच्चंतं पावइ अभावो ॥ १४९ ॥ तदभावम्मि अभावो पितामहस्सावि तहय पितुणोऽवि । तदभावे भवतोऽवि य पडिसेहोऽसंगतो तम्हा ॥ १५० ॥ अह कज्जातो भावो पितामहादीणमेवमेवहं । किं जाइस्सरकज्जं ण पसिद्धं देवकुलमादी ? ॥ १५१ ॥ बालकताणुस्सरणं तिव्वखओवसमभावजुत्तस्स । जह कस्सइ वुड्ढस्सवि जाइस्सरणं तहा किं ण ? ॥ १५२ ॥ इय संभवाणुमाणा सिद्धमिणं जं च भूतवतिरित्तं । साहियमिह चेयण्णं भूयसभावंति तोऽजुत्तं ॥ १५३ ॥ जो बालथणभिलासो पढमो अहिलासपुव्वगो सोऽवि । अहिलासत्ता जूणो जह विलयाहार-अहिलासो ॥ १५४ ॥ विलयाहाराभिलासो इह अणुभूयाभिलासपुव्वो तु । सोऽवि सिया एवं चिय णो पढमत्तप्पकोवाओ ॥१५५॥ सोऽवि ण एगंतेणं इहऽणुभूयाभिलासपुव्वो तु । जमणादौ संसारे तं णत्थि जतं ण अणुभूतं ॥ १५६ ॥ इय पढमं विन्नाणं विन्नाणंतरसमुब्भवं णेयं । विन्नाणत्तातो च्चिय जुवविन्नाणं व बालस्स ॥ १५७ ॥ चित्तो कम्मसहावो भणिओ तत्तो य लाभहरणादी । सिद्धत्ति अत्थि जीवो तम्हा परलोगगामी तु ॥ १५८ ॥

जम्हा ण कित्तिमो सो तम्हाऽणादीत्थ कित्तिमत्ते य (उ) । वत्तव्वं जेण कतो सो किं जीवो अजीवोत्ति ? ॥ १५९ ॥ जइ जीवो जेण कतो सो अन्नणंति एवमणवत्था । चरमो अकित्तिमो अह सव्वेसु तु मच्छरो को णु ? ॥१६०॥ जो सो अकित्तिमो

परलोयगामिता.

सो रागादिजुतो हवेज्ज रहितो वा ? । रहियस्स सेसकरणे पओयणं किंति वत्तव्वं ॥ १६१ ॥ तेसिं चेवुप्पत्ती किं च सहावो य तस्स एसो उ । अपरायत्तत्तणओ कुणइ विचित्ते तओ सत्ते ॥ १६२ ॥ तेसिं उप्पत्तीए को तस्सऽत्थोत्ति ? सेव उ ण जुत्ता । कुंभारादीण जओ ण घडादुप्पत्तिरेवत्थो ॥ १६३ ॥ सिय कुंभारादीया अणिट्ठियट्ठित्ति णिट्ठियट्ठो य । सो इय ण जुज्जई से उप्पत्तिं काउ सत्ताणं ॥ १६४ ॥ एसो य महावो से किमेत्थ माणं ? न सुंदरो य जतो । तक्करणकिलेसस्स तु महतो अफलस्स हेउत्ति ॥ १६५ ॥ अपरायत्तो य कहं ? जो कुणइ किलेसमेत्तियं जम्हा । अण्णोऽवि परायत्तो किलेसकारी तु लोगम्मि ॥ १६६ ॥ अह न किलेसोत्ति मती सत्तमेत्तेण कारओ जम्हा । तब्भवणतुल्लकाला सत्ता सव्वेऽवि सिद्धमिणं ॥ १६७ ॥ एवं च अणादित्तं सव्वेसिं चेव हंदि सत्ताणं । तम्सत्ताणादिमती जं णो चे कित्तिमा सोऽवि ॥ १६८ ॥ अह सत्तामेत्तेणेव कारओ किंतु ण समकालत्ति । पच्छावि परिमियद्धाए होइ तस्सादिमत्तं तु ॥ १६९ ॥ अपरिमितद्धाएऽवि य सहावभेदम्मि तस्स णिच्चत्तं । पुव्वं व अकरणं पच्छतोवि तेसिं अभेदम्मि ॥ १७० ॥ एसो चेव सहावो सेऽणंतद्धाए कुणइऽतीयाए । एगसहावत्ते सइ करणं वाऽणिच्चया भेदे ॥ १७१ ॥ तेसिं चेव सहावो जं तस्सत्तामवेक्ख होन्ति तया । जायाण पुणोऽभवणा जुत्तोऽजायाण तु विरुद्धो ॥ १७२ ॥ मज्झत्थो य किमत्थं चित्तदुस्समरियमादिभेदेणं? । सत्ते कुणतित्ति सिया कीडत्थमसंगया सावि ॥ १७३ ॥ जं रागादिविजुत्तो सा तु सरागस्स दीसती सोऽवि । रागादिजुत्तोत्ति मती ण सेसकत्ता तदन्नोव्व॥१७४॥ जमकित्तिमो ण अन्नो तेण ण कत्तत्ति तुल्ल एवेह। रागादिदोसभावे णेयंपि विसेसणं जुत्तं॥१७५॥ ण हि तुल्लम्मि दियत्ते वेदज्झयणगुणसंपउत्ताणं । केसाणप्पवहुत्तं दाणम्मि विसेसणं होति ॥१७६॥ रागादिदोसवसगो बंधति कम्मं किलिट्ठमच्चत्थं । तप्पच्चयं तयं पुण वेदेंतो सेसतुल्लो उ ॥ १७७ ॥ अह णो बंधइ एवं ण संति रागादतोत्ति से पत्तं ।

संतेसुवि य अबंधे किं बंधो होति सेसाणं ? ॥ १७८ ॥ एसो चेव सहावो संतेसुऽवि तस्स जेण णो बंधो। होयन्नेसिं ण य इह पज्जणुओगो सहावस्स ॥ १७९ ॥ अविसिट्ठे सब्भावे जलेण संजुज्जती जहा वत्थं । णेवं नलिणीपत्तं सहावतो एवमेयंपि ॥१८०॥ जलसंजोयणिमित्तं वत्थे फरुसत्तमत्थि णो पत्ते । सब्भावे अविसिट्ठेवि जुज्जती तेसि जं भणितं ॥१८१॥ इह उण बंधनिमित्तं जम्हा रागादिपरिणती चेव । तब्भावे अविसिट्ठे बंधाबंधा ण जुज्जंति ॥ १८२ ॥ एतेणं पडिसिद्धा विसजलणादीवि हंदि दिट्ठंता । जं णत्थऽविसेसेणं सव्वत्थ विसेसहेउत्ति ॥ १८३ ॥ सोवक्कमादिडज्झादि चेव सव्वत्थ अतिपसंगातो । ण य सत्तामेत्तेणं इट्ठत्थपसाहगा तेऽवि ॥ १८४ ॥ रागादिपरिणती पुण फरुसत्तसमा विसेसहेउत्ति । अप्पाणगम्मि य जतो वेधम्मं तेण दोण्हंपि ॥ १८५ ॥ तब्भावो अविसिट्ठो जदि णो थेवतरदोससब्भावो । पावेति तस्स अहवा रागादीणं अभावो तु ॥१८६॥ तस्स अणादित्तं तह अन्नेसिं वाऽऽदि-मत्तमहिकिच्च । भणियमिणं ण तु सिद्धं तस्सेवाणादिमत्तं तु ॥ १८७ ॥ तह संतेऽसंते वा कुणति तओ ते तु? पढमपक्खम्मि । किं तस्स कारकत्तं ? चरमे तु ण संगयं करण ॥ १८८ ॥ अज्जीवो तु ण कत्ताऽभिप्पायाभावतो घडादिव्व । अन्नेसिं सत्ताणं दोसा एत्थंपि पुव्वुत्ता ॥१८९॥ जीवाजीवविभिन्नं ण अत्थि वत्थंतरंति जप्पभवा । होज्ज इमे खलु जीवा ण कत्तिवादो ततो जुत्तो ॥१९०॥ कारणविरहा परमरिसिवयणतो भणितदोससब्भावा । तम्हा अणादिणिहणा जीवा सव्वेऽवि सिद्धमिणं ॥ १९१ ॥ कम्मविमुक्कसरूवो अणिंदियत्ता अछेज्जभेज्जो उ । रूवादिविरहतो वा अणादिपरिणामभावातो ॥ १९२ ॥ छउमत्थाणुवलंभा तहेव सव्वन्नुवयणओ पायं । लोगादिपासिद्धीतोऽमुत्तो जीवोत्ति णेयव्वो ॥ १९३ ॥

परिणामी खलु जीवो सुहादिजोगातो होइ णेयव्वो । णेगंतणिच्चपक्खे अणिच्चपक्खे य सोऽजुत्तो ॥ १९४ ॥ एगसहावो णिच्चो स जइ सुही णिच्चमेव तब्भावो । पावइ तस्स अह दुही दुहभावो दिस्सए चुभयं ॥ १९५ ॥ उभयसहावोत्ति मती जुगवं वेदेज्ज दोऽवि सुहदुक्खे । कमवेदगस्सभावोऽणिच्चत्तं पावती अवस्सं ॥ १९६ ॥ वेदेइ जया स सुहं न तदा दुहवेदगस्सभावो से। तन्निव्वित्तीएँ तओऽणिच्चो सो जं तओऽण्णो ॥ १९७ ॥ अह णो तस्स निवित्ती, कहं ण दुक्खी ? जहा सुही· को वा । उभयसहावत्ते सइ हंदि विसेसो स जेण सुही ? ॥ १९८ ॥ अत्थि विसेसो जम्हा स सुही सहकारिकारणं पप्प । होइ सयचंदणादी विससत्थादी य दुक्खित्ति ॥ १९९ ॥ ण य तेसि सण्णिहाणं जुगवं नो तेण होति सुहदुक्खा । इय उभयसन्निहाणे पावइ नणु उभयभावोऽवि ॥ २०० ॥ सहकारिकारणं से किं उवगारं करेइ कि वा णो ? । जं पप्प होइ स सुही दुहावि दोसा अणेगविहा ॥ २०१ ॥ जइ कुणइ हंत तत्तो भिन्नमभिन्नं व तं करेज्जत्ति? । भिन्नेण तेण जोगो होइ अणिच्चो अभिन्नम्मि ॥२०२॥ जइ भिन्नो उवगारो जातो तत्तो किमागयं तस्स ? । तत्तो पुणोवि तम्मिं भिन्ने दोसोऽणवत्था उ ॥ २०३ ॥ अभिन्नम्मि अणिच्चो पावइ जीवो तहा य तक्करणे । पुव्वातो अन्नो च्चिय भिन्नसहावो कतो होति ? ॥ २०४ ॥ अह णो कुणतुवगारं तं, किं तेणं?, तदन्नभावे य । किं ण तओ होइ सुही ?, णो अन्नं तस्सहावं चे ? ॥ २०५ ॥ नणु जं कुणउवगारं सहावभेदोऽवि तग्गतो जुत्तो । भणिओ विवरीयम्मि तु णिरत्थगो सो मुणेयव्वो ॥ २०६ ॥ जह खग्गसरिसवाणं अणुम्मि छेदं पडुच्च निच्चम्मि । तहवि तओ अत्थि मतो अत्थि फलं पाति स तुल्लो उ ॥ २०७ ॥ अह तस्सेव सहावो एसोऽणुवगारिणंपि संपप्प । सहकारिकारणं जं होइ सुही अहव दुक्खित्ति॥२०८॥ पत्तम्मि सो सहावो किमवेति णवत्ति? चरमपक्खम्मि। पुव्वसहावत्ता सो ण सुही पुव्विंव पच्छावि ॥२०९॥

णणु तं पुव्वमपत्तं पच्छा पत्तंति तह य एसो तु । तस्स सहावो भणितो वियप्पणा निप्फला तेण ॥ २१० ॥ पत्तम्मिअपत्तम्मि य तम्मि सति सव्वहेगरूवस्स । एगावत्थस्सऽद्धाभेदोऽवि ण जुज्जती तस्स ॥ २११ ॥ किं पुण सुहादिभेदो मज्झन्थेणंतरप्पणा सम्मं । चिंतेहि ता सयं चिय ण एयमवि संगतं णिच्चे ॥ २१२ ॥ अहऽनेइ सो सहावो तस्संपत्तीए जुज्जती एतं। किंतु अणिच्चो पावइ ण यऽत्थि पक्खंतरं अण्णं ॥ २१३ ॥ अह अण्णे सुखदुक्खे अण्णे आतत्ति अणुहवो कस्स । आबाललोगसिद्धो ? तप्पडिबिंबातो तस्सेव ॥ २१४ ॥ फलिहमणिस्सालत्तगजोगातो रत्तगव्व एयंपि । तस्सेव तहापरिणाम-विरहतो सव्वहाऽजुत्तं ॥ २१५ ॥ तस्स य तहपरिणामे परिणामित्तं पसज्जती तह य । ण्हायादिसहावत्ता तद्धम्मत्तं सुहादीणं ॥ २१६ ॥ सुहदुक्खे सातेतरकम्मोदयजे जिणेहि पण्णत्ते । आयपरिणामरूवे ऊहाविन्नाणग म्मेत्ति ॥ २१७ ॥ एवं अणुहवसिद्धो घडपडसंवेदणादिभेदोऽवि । एगंतणिच्चपक्खे न संगतो बंधमोक्खो य ॥ २१८ ॥ ण य णाण णाणिस्सा एगंतेणेव जुज्जते अण्णं । पडिवत्तादी ण तओ तस्स हवेज्जा जहऽन्नस्स ॥ २१९ ॥ हिंसादिपरिणती बंधकारणं सा य णिच्चपक्खम्मि । एगसहावत्ता सति ण जुज्जते णिच्चभावो वा ॥ २२० ॥ तम्हा ण जातु बंधो कारणविरहातो णिच्चबंधो वा । बंधऽद्धाभेदम्मि य अणिच्चया पावती तस्स ॥ २२१ ॥ तदभेदम्मि ण एगम्मि चेव समयम्मि सव्वबंधातो । विइए अबंधगत्तं सहावभेदाउ तोऽणिच्चो ॥ २२२ ॥ हिंसादिविरतिपरिणती मोक्खस्सवि कारणं तु जा सिद्धा । साऽविहु वियप्पियव्वा एवं जहमं-भवं सम्मं ॥ २२३ ॥ तत्तोऽह परिणतीओ भिन्ना एताओ होंति तो तस्स । पावइ उभयाभावो भावम्मि यऽतिप्पसंगो उ ॥२२४॥ अण्णस्स बंधमोक्खा ण अप्पणो बालवयणमरिसमिणं । तस्सवि य णिच्चपक्खे एमेव ण संगता ते उ ॥२२५॥ परिणामम्मि य णणु

तम्म चेव जुज्जति किं ततोऽण्णेण । अपमाणेणं पग्किप्पितेण अण्णाणपिसुणेणं ? ॥ २२६ ॥ इय दिट्ठादिट्ठविरोहभावतो मव्वव-
न्थुविमओ उ । एगंतणिच्चपक्खो मिच्छत्तं होइ णेतव्वो ॥ २२७ ॥
खणिगो चेगमहावो म कहं वेदेइ दोऽवि सुहदुक्खे? । वेदगभेदम्मि य मव्वलोगववहारवोच्छेदो ॥ २२८ ॥ सुहितो
म एव दुहितो पुणोऽवि तस्माहणत्थमुज्जमइ । पावेइ किल स एव तु सुमरइ य मए कय एतं ॥ २२९ ॥ वेदेइ
य पुव्वकयं कम्मं इह अज्जियं च अण्णत्थ । परमपदसाहणत्थं कुणइ पयासं च उवउत्तो ॥ २३० ॥ मेत्तादिसुगुण-
पगम्मिमब्भामातो य पावए कोइ । एमादिलोगमिद्धो णणु ववहारो कहं तत्थ ? ॥ २३१ ॥ अन्नो वेदेइ सुहं अण्णो दुक्खं
पवत्तए अण्णो । पावेति वेदती सुमरती य पत्तेयमन्नो तु ॥ २३२ ॥ अन्नो करेइ कम्मं फलमन्नो भुंजती तु मोक्खत्थं ।
कुणइ पयामं अन्नो पावेति य तंपि अण्णो तु ॥ २३३ ॥ अच्चंतभेदतो इय मव्वोऽवि ण संगतो ततो सम्मं । मोत्तूण
दिट्ठिरागं आलोएज्जा बुहा एतं ॥ २३४ ॥ संताणातो अह सो ववहारो सव्व एव जुत्तो तु । मो सताणीहितो अन्नोऽणन्नोत्ति
वत्तव्वं ॥ २३५ ॥ जइ अन्नो किं णिच्चो किंवा खणियोत्ति ?, णिच्चपक्खम्मि । होइ पतिन्नाहाणी इतरम्मि उ पुव्वदोमा तु
॥ २३६ ॥ अह मंताणो णेओ ज इह विसिट्ठो उ हेउफलभावो । तत्तो सो ववहारो णो णाणत्ताविसेमातो ॥ २३७ ॥ अवहिखणातो
मंताणंतरवत्ती जहा खणो भिन्नो । कज्जक्खणोऽवि एवं तत्तो को वा विसेसो तु ? ॥ २३८ ॥ अत्थि विसेमो हेतुफलभावतो
विग्गहओ य तम्मेव । एगतखणियपक्खे णियमेण ततोऽवि हु ण जुत्तो ॥२३९॥ कह कारणं निरन्नयणट्ठं कज्जस्स साहगं होति ? ।
णाभावातो भावो जायति पुव्विंव होज्जा तु ॥ २४० ॥ निरवेक्खत्ता ण य इह वइमिट्ठं जुज्जते अभावस्स । कारणपुव्वत्तम्मि य

कज्जस्स उ अन्नयपसिद्धी ॥ २४१ ॥ कारणविणासकज्जुप्पादा जुगवं तु होंति णातव्वा । तो णत्थि भणियदोसा तुलाएँ णामावणामव्व ॥ २४२ ॥ कारणकज्जाणं णणु णासुप्पादा पुढोऽपुढो वावि । पढमे ण तस्स णासो ण य उप्पादो तु इयरस्स ॥ २४३ ॥ चरमम्मि य तब्भावो तेसिं तत्तो ण हेतुफलभावो । जुगवब्भावाओ चिय सव्वेतरगोविसाणव्व ॥ २४४ ॥ उवचरियत्था किरियासद्दा इतरेसि तुल्लकालत्ता । किं न वियप्पेहेवं भेदाभेदुब्भवा दोसा ? ॥ २४५ ॥ अह उ खणट्ठितिधम्मा भावो णासोत्ति णणु तदद्धाए । कज्जुप्पादम्मि पुणो स एव पुव्वोदितो दोसो ॥ २४६ ॥ अह धम्मिधम्मभावो एसो परिकप्पितो तु णातव्वो । उभयाभावाओ णणु एवंपि ण हेतुफलभावो ॥ २४७ ॥ अह धम्मिधम्मभावो एत्थं परिकप्पितो ण पुण धम्मी । ण हि सो सहावविकलो सति धम्मे तस्स कह भावो ? ॥ २४८ ॥ सिय कारणं विसिट्ठं पडुच्च उप्पज्जते य कज्जंपि । एस पडुच्चुप्पादो सहावसिद्धो मुणेयव्वो ॥ २४९ ॥ तं णाम पडुच्चिज्जइ जं उवगारिं तयं तु किं कुणइ ? । किं तदभावविणासं किं तं उभयं अणुभयं वा ? ॥ २५० ॥ णो तदभावविणासं अहेउगो उ स तुम्ह इट्ठोत्ति । करणेऽवि य अविरोहो जेणऽन्नो तस्स णासोत्ति ॥ २५१ ॥ तदभावे य अणट्ठे कह तब्भावो ? । अ(ण)त्थित्तम्मि य (जं) तस्स अत्थित्तं होइ इतरस्स ॥ २५२ ॥ अह कारणं चिय तउ ण तु अण्णो कोइ माणविरहातो । तं पुण कुणइ तयं चिय तहासहावातो भणियमिणं ॥ २५३ ॥ तं सत्ताऽसत्तोभयविवज्जयसहावजणणसीलं तु । होज्जा ? न सव्वपक्खेसु संगतो अब्भुवगमो ते ॥ २५४ ॥ वेफल्लादिपसंगा तदभावपसंगमादिदोसातो । अब्भुवगमवाहातो असंभवातो य णातव्वो ॥ २५५ ॥ ण य तं तदेव सत्तस्सभावजणणस्सहावगं जुत्तं । पुव्वमसत्तसहावं एवं पडिसिद्धमेयं तु ॥ २५६ ॥ एतेणं चिय खित्ता मूलविगप्पाण पच्छिमा दोवि । जं तुल्लजोगखेमा भणियविगप्पेहिं ते पायं ॥ २५७ ॥ सिय उप्पण्णं भावो ततो

य चिंताए होइ विमउत्ति । दीसइ य तं तउच्चिय णिरत्थिगा तेण एसत्ति ॥ २५८ ॥ उप्पन्नं चिय भावो इदमेव कहंति जुज्जती चिंता ? । तब्भावियं ण सिद्धं तुह सामण्णादि दिट्ठं ता ॥ २५९ ॥ ता इय जातिवियप्पा उज्झियब्भाऽणुभूयमाणम्मि । सज्जंम्मि हेउफलभावमोहट्ठाणाय ते किंच ॥ २६० ॥ किं तम्मत्तामेत्तं किं तक्किरियं व किं व तद्भावं । आसज्ज होति कज्जं ? ण संगयं सव्वपक्खेसु ॥ २६१ ॥ जइ तम्मत्तामत्तं आमज्ज हवेज्ज णणु तदद्धाए । उवरिं ण तस्स तत्ता जं णावेक्खा ततो जुत्ता ॥ २६२ ॥ तक्कालम्मि य भावे सइ कह तम्मेगकालभावित्ता । हेउफलभावभावो ? भावे य अतिप्पसंगो उ ॥ २६३ ॥ तक्किरिया चुप्पत्तिं मोत्तुं तस्सेव णत्थि अण्णा तु । एत्थमभावम्मि य पुव्ववणिणया चेव दोसा उ ॥ २६४ ॥ जत्तो च्चिय तस्सत्तामेत्तं अत एवऽनंतरद्धाए । होइ तदद्धाए पुण तब्भावे कह णु तदवेक्खा ? ॥ २६५ ॥ कतगत्तमेत्तसत्ताणुबंधि अणिच्चत्तणं ण एवं तु । तदभेदातोत्ति मती भेदे अब्भुवगमो दुट्ठो ॥ २६६ ॥ अह तस्सेस सहावो अणंतरखणम्मि होइ जं कज्जं । इयरस्सावि एसो च्चिय एतंपि न जुत्तिपडिबद्धं ॥ २६७ ॥ जं तक्खणभवणम्मिवि णिरवेक्खणं तस्स तस्सहावो तु । तदभावम्मि य भावे अतिप्पसंगो बला होति ॥ २६८ ॥ बितियक्खणे य कज्जं ण य सो तम्मि खणिगत्ततो सिद्धं । ता कह णु तस्स भावो ? भावेवितरस्स खणभंगो ॥ २६९ ॥ अज्जायम्मियरस्सवि एस सहावोत्ति दुग्घडं जाए । किं तेण ? सो चिय तओ सोवि असिद्धो तु भणियमिणं ॥ २७० ॥ वेसिट्ठंपि न जुज्जति खणिगत्ते कारणस्स सहजाणं । णो इच्छिज्जइ जम्हा विसेसकरणं (णो) कहंचिदवि ॥ २७१ ॥ भिन्नद्धाणमुवादाणकारणम्मावि सेसभावम्मि । कत्तो फले विसेसो ?, ण य सो तस्साबि इय जुत्तो ॥ २७२ ॥ अह सोऽणादी ण घडइ एवं चिय सहावो अणादीत्ति । जुगवेतरभावित्तं विणा ण जमणादिपक्खोऽवि ॥ २७३ ॥ अह तस्स सहेऊतो एस सहावोत्ति

जेण सहकारी। पप्पाकिंचिकरंपि हु फले विसेसं फुडं कुणइ ॥ २७४ ॥ माणं किमत्थ तीरति एव सहावंतरंपि कप्पेउं। अत्थाणपक्खवातो य तस्सवेक्खाणियोगम्मि ॥ २७५ ॥ इय सहकारिकतो जं ण विसेसो कारणस्स उववज्जे। तम्हा विसिट्ठसद्दो णिरत्थगो एत्थ णातव्वो ॥२७६॥ तदणंतरं च भावे व्वहण अविसेसतो कुतो णियमो। इयमेव अस्स कज्जं ? तस्सेव उ तस्सहावत्ता ॥२७७॥ तप्फलजणणसहावं जं तं चिय कारणं ण अण्णंति। कज्जंपि य तक्कारणजण्णसहावं तयं चेव ॥ २७८ ॥ कज्जंतरेव्व अणुगमविसेससंपायणाएँ रहियस्स। तप्फलजणणमहावो ण थेवसद्धाएँ विसउत्ति ॥ २७९ ॥ असति य तहोवयारे कहंचिदवि कारणंतरकए व्व। कज्जंपि य तक्कारणजन्नसहावंति चिंतमिदं ॥ २८० ॥ तं चेव अहुवयारो किं नो अन्नं ? अतस्सहावत्ता। तस्साहव्वं किंकयमह हेतुसहानकतमेव ॥ २८१ ॥ को तस्स णणु सहावो ? तदणंतरमेव जं तयं होइ। किं नो अन्नं ? किं तेण ? हंत वामोहहेतुत्ति ॥ २८२ ॥ तं चेव तदणुरूवं को वामोहोत्ति ? किं न अण्णंपि ?। किं वा अणुरूवत्तं तद्धम्माणुगमविरहम्मि ? ॥ २८३ ॥ कज्जाणं अखिलाणं असेसकारणविसेसरहियाणं। जो तस्सभावभेओ वइमेत्तातोऽणियमहेतू ॥ २८४ ॥ जं अग्गहावि तीरइ वइमेत्तेणं भणिउं स भिच्छत्ति। इय मोमसम्मनाणं न कोसपाणं विणा एत्थ ॥ २८५ ॥ किंच पडुच्चेदमिणं जायइ माणं किमेत्थ ? ण हि एगं। खणियत्ताओ भिन्नद्धभावदुगगाहिणो णाणं ॥ २८६ ॥ एत्तो य कज्जकारणभावो कहमवगमस्सऽभावातो ?। जो भणिओ पच्चक्खाणुवलंभिच्चादिगम्मोऽयं ॥ २८७ ॥ तप्फलजणणसहावं तु कारणं तं च घेप्पइ तहेव। कज्जं पुण तक्कारणजण्णसहावंति तंपि तहा ॥ २८८ ॥ धूमजगणस्सभावो (वा) णलगाहगमो जमेत्थ विण्णाणं। जं तमणलजन्नसहावधूमविण्णाणहेउत्ति ॥ २८९ ॥ एत्तो इदंति सिद्धे नो अन्नाउत्ति अन्नयाऽसिद्धी। कत्तोवि कारणा किंचि कज्जमिय किं न जुत्तमिह ? ॥ २९० ॥ विहितुत्तरमेवेदं

अतिप्पसंगादिदोसभावातो । सो चेव सहावातो णियमणिमित्तातो पडिसिद्धो ॥ २९१ ॥ ण य मोत्तु तहसहावं तदभावे णियमणं तु भावाण । णय वत्थुसहावोवि हु पज्जणुजोगस्स विसउत्ति ॥ २९२ ॥ अग्गी डहति ण तु णहं सहावतो कोऽणुजुज्जते एत्थं ? । गमा ण विपडिवत्ती सत्तामेत्तेण कज्जेवि ॥ २९३ ॥ सत्तामेत्तेण य से दाहगभावम्मि किं न तेलोक्कं । डहति ? ण हि तस्सभावो तउत्ति माणं परं मद्धा ॥ २९४ ॥ दीसइ किंचि दहंतो ण तु सव्वं ता कहं भवे सद्धा ? । सत्तामेत्तविसेसा एयंपि विरुज्झई मूढ ! ॥ २९५ ॥ डाहम्मि णो विगाणं कह वडई मोत्ति ? एत्थ सव्वेसिं । एत्थवि पतिणियतो च्चिय तस्स सहावो णिमित्तं तु ॥२९६॥ होउ म सत्तामेत्तेण जुज्जती णो अतिप्पसंगातो । मोत्तूगमाभिनिवेसं वत्थुसहावं ण चिंतेसि ॥ २९७ ॥ सत्तामेत्तेण जलं दूरत्थंपि हु तहासहावातो । डहति जलणो य ण्हाणं कुणइ ण एवं नु का जुत्ती ? ॥२९८॥ णो तस्सेस सहावो किं माणं एत्थ ? लोगसंवित्ती । मा अन्नत्थवि अब्भुवगमचिंताए य किं तीए ? ॥२९९॥ किं चाणलविण्णाणं तज्जन्नसहावधम्मणाणस्स । हेतुत्ति तत्थ चिंतं तण्णाणं णणु नहा किह णु ? ॥३००॥ एगपडिवत्तिरूवं तं चे एत्तो इदंति वइमेत्तं । तज्जणणसहावत्तावगमम्मि यऽतिप्पसंगोत्ति ॥ ३०१ ॥ अणलादिअणुभवातो तह होइ वियप्पवासणाबोधो । तत्तो तहा वियप्पो तत्तो एत्तो इदंति ठिई ॥ ३०२ ॥ णणु सो विणस्सरोच्चिय जओ तओ कह णु जुज्जइ ठिई भे ? । सा तह दीहाणुभवा अणुसंधाणादभावम्मि ॥ ३०३ ॥ दीहाणुहवत्तं से लक्खिज्जइ तव्विरोहिविरहाओ । सरिसावरावरुप्पत्तिविप्पलंभाओ ण उ तत्थं ॥ ३०४ ॥ एवंऽपणुहववाहा अदिट्ठपरिगप्पणा य नियमेण । वितहत्ते य इमीए सव्वं चिय पावई वितहं ॥ ३०५ ॥ खणिग वत्थु अविगप्पगं च णाणंति एवमादीयं । जम्हा इमीएँ सिद्धं विचारणा जं न अन्नेण ॥ ३०६ ॥ ण य णिच्छियप्पवुद्धी एयं एवंति अवगममत्था । अवियप्पभावउ च्चिय पयप्पणेऽतिप्पसंगोत्ति ॥ ३०७ ॥

तह णिच्छयबुद्धीए णत्थि तओ न खलु सावि तव्विसया । उप्पज्जए य कस्सइ तदणंतरमण्णहावि तई ॥ ३०८ ॥ जा वत्थुणुहवस-हगारिवासणाबोधओ तहा होई । तत्थेव सा जओ तं वत्थुं णियमा तहच्चेव ॥ ३०९ ॥ जा पुण अणाइमिच्छावियप्पकयवासणा-विबोधाओ । जायइ धुवादिविसया साऽतत्था तस्सऽजुत्तीओ॥३१०॥ तस्साऽजुत्ती किं रायसामणं आउ णिव्वियप्पेण । अग्गहणं किं वाऽऽलोयणाए तस्सेव तु अभावो?॥३११॥ जइ रायसासणं ता तदन्नणिवसासणेण वभिचारो। आणवइ य निच्चादी भागवयाईवि तह बोहा॥३१२॥ अह णिव्विगप्पगेण अग्गहण एत्थ णिच्छओ कह णु? । जं तमवबोधमेत्त संगाहियासेसगं चेव॥३१३॥ आलोयणाएवि कहं तस्साभावो ? वियप्पनाणाओ । जम्हा एव तई पवत्तइ तं च भ (तइ पवत्तइ तं च भवतां मए) मिच्छा॥३१४॥ अह तस्सेवमजुत्ती णेयां अत्थकिरियाविरोहाओ । खणिगे तीएँ विरोहो णिच्चे उ ण जुज्जई कहवि ॥ ३१५ ॥ खणिगत्ते सदसत्तं तस्सुप्पाओ तओ विणासो य । णट्ठस्स तओ भावो सइ णासे तट्ठिई किह णु ? ॥३१६॥ ण य तद्धम्माणुगमो कहंचिदवि अत्थि ज ततो णियमो । वइमेत्तकोसपाणादिसव्वहगम्मो मुणेयव्वो ॥३१७॥ अह उत्तरावरट्ठियखणदुगगहणमिह दिस्सते सक्ख । कि तेण? जं ण तेसिं सोव-गतो हेतुफलभावो ॥ ३१८ ॥ ण य सामन्नं पतिवत्थुसव्वहाभेदवादिणो किंचि । अत्थि वियारिज्जंतं जस्स बला होइ तदवगमो ॥ ३१९ ॥ पतिनियतेगसहावा भावा सव्वे मिहो विभिण्णा य । सव्वत्तो सव्वेसिं अविसिट्ठा तेण वावत्ती ॥ ३२० ॥ जइ कोइ कुतोइ भवे अव्वावित्तो कहंचि तो होज्जा । वावित्तीण विसेसो तत्तो सामन्नववहारो ॥ ३२१ ॥ ण य कोइ कुतोइ कहंचि निज्जते भावतो अभिन्नो उ । तुल्लत्थसाहगत्ता तहवि विसेसो महावातो ॥ ३२२ ॥ अविसिट्ठम्मि तु भेदे तुल्लत्थपसाहगत्तमेवेह । ण घडइ गोघडतुल्लत्थसाधगत्तप्पसंगातो ॥ ३२३ ॥ तुल्लत्थसाधिगा अह सत्ती णो तेसि जेसु ता अत्थि । ते चेव तहाभूता सा एगा वा

अणेगत्ति ? ॥ ३२४ ॥ जति एगा कह भिन्नेसु वट्टते ? किं च तह ण सामण्णं ? । अच्चंतणेगपक्खे सो चेव अतिप्पसंगो तु ॥ ३२५ ॥ भेयम्मिवि सा तुल्ला णेवं अण्णात्ति णेवमविसिट्ठो । भावाण हंत भेदो फलभेदाभेदओ णेओ ॥ ३२६ ॥ तुल्लत्थसाधिगा इह मत्ती तम्हा ममाणपरिणामो । मो भावोत्ति सहावो तद्धम्मो चेव एमोऽवि ॥ ३२७ ॥ एसो कहंचि भिन्नो संवेदणवयणकज्जतो णेओ । अवरेप्परं ममाणत्तमण्णहा मव्वधाऽजुत्तं ॥ ३२८ ॥ सिय वामणातो गम्मइ मा वासगवामणिज्जभावेण । जुत्ता समेच्च दोण्हं ण तु जम्माणंतरहतस्स ॥ ३२९ ॥ मा वामगातो भिण्णाऽभिण्णा व हवेज्ज ? भेदपक्खम्मि । को तीएँ तस्स जोगो ? तम्मुण्णो वामइ कहं च ? ॥ ३३० ॥ अह णो भिन्ना कह तीएँ संकमो होइ वासणिज्जम्मि ? । तदभावम्मि य तत्तो णो जुत्ता वामणा तस्स ॥ ३३१ ॥ मति यण्णयप्पसिद्धी पक्खंतरमो य णत्थि इह अन्नं । परिकप्पिता तई अह ववहारंगं ततो कह णु ? ॥ ३३२ ॥ एगंतखणिगपक्खेवि जुज्जते णो सुहादिजोगेवं । अत्थि य जं तो आया परिणामी होइ णायव्वो ॥ ३३३ ॥

वालादिदरिमणातो सुहादिजोगातो तह मतीओ य । मंसारातो कम्मफलभावतो मोक्खओ चेव ॥३३४॥ वालो होइ कुमारो मोवि जुवा मज्झिमो य थविरो य । एगंतनिच्चपक्खे अणिच्चपक्खे य कहमेयं ? ॥ ३३५ ॥ एगसहावत्ता सति निरन्नयत्तेण कारणाभावा । निच्चे धम्माजोगो भेदादिविगप्पिओ नेओ ॥ ३३६ ॥ परिणामे पुण जं धम्मधम्मिणो इह कहंचि भेदो उ । एमो अणुहवमिद्धो माणं च तओ अवाधाओ ॥३३७॥ सव्वेसि दव्वपज्जवदुगरूवोऽणुहवो विसेसेणं । जं न मिहो ते भिन्ना भुवणम्मिवि सव्वहा अत्थि ॥३३८॥ नय वाहगं पमाणं इमस्स लोयम्मि दिस्सति कहंचि । अह अत्थऽणिंदियं से ण साहगं तंपि का जुत्ती ? ॥३३९॥ भूतत्थगाहगं जं तमणिंदियं एस चेव च तउत्ति । जुत्तीएँ अन्नहा जं न जुज्जए वत्थुसब्भावो ॥३४०॥ अणुवित्ति वावित्ति

विहाय ण य उभयरूवता जम्हा । भेयाभेयविगप्पो तम्हा णेओ असव्वातो ॥ ३४१ ॥ धम्मम्मि नियत्तंते जइ णो दव्वं नियत्तई भेओ । अह उ णियत्तइ एवं तओ अभेउत्ति कहमुभयं ? ॥ ३४२ ॥ उभयं अणुहवसिद्धं भणियमिणं अणुहवोऽवि कह तम्मि ? । लंघइ वियप्पजुयलंति हंत तो सो तदाभासो ॥ ३४३ ॥ मोत्तूणमणुभवं किं पमाणभावो वियप्पजुयलस्स ? । तदणुहवस्सवि एवं अपमाणत्तम्मि किं तेण ? ॥ ३४४ ॥ तहवि य पमाणभावो जइ तस्सितरस्स णेति का जुत्ती ? । अह उ अगाहियत्तेऽघत्तणं न इयरेण बाधातो ॥ ३४५ ॥ तस्स तु ण तेण बाधा तदभावे तस्स चेवऽभावाओ । एगंतनिच्चऽनिच्चम्मि भाविओ चेव सो किंच ॥ ३४६ ॥ धम्मे नियत्तमाणे नियत्तए इह कहंचि दव्वंपि । तम्मि य अणियत्तंते ण णियत्तति सव्वहा सोऽवि ॥ ३४७ ॥ दीसइ पच्चक्खं चिय एयं वक्कम्मि उज्जुए होंते । अंगुलिदव्वम्मि परं भावेतव्वं इहेक्केणं ॥ ३४८ ॥ वक्कत्तमंगुलीओ कहंचि अभिन्नंति तीएँ जोगाओ । भिन्नंपि अवत्थंतरभावे तत्तो नियत्तीओ ॥ ३४९ ॥ तं चिय कहंचऽवत्थंतरेत्ति तं तुल्लबुद्धितो हंदि । एगंतेणऽन्नत्ते भिज्जेज्ज इमीवि तह चेव ॥ ३५० ॥ भिन्नच्चिय अवियप्पा एगंतेणेव एस तु विगप्पो । तुल्लत्ति अप्पमाणं गिहीतगहणादिदोसाओ ॥३५१॥ न हु ता गिहीतगाही तस्साभावा तदाऽविसयतो उ । अज्झारोवेणवि णो गेण्हइ तं तम्मि तदभावा ॥३५२॥ अत्तुल्लं अविगप्पं न य दिट्ठं भावतो जओ तंपि । ता कहमज्झारोवो नियमेणऽन्नस्स किं नेवं ? ॥ ३५३ ॥ संकारविसेसातो सव्वमिणं हंदि तम्मिवि समाणं । जं सोवि लक्खणं वा होज्ज वियप्पो व ? किं अन्नं ॥ ३५४ ॥ किंचोवादाणं से ? तं चिय जइ वत्थुणो कहमवत्थु ? । तंपि हु कहंचि वत्थु तो णावत्थू विरोहो वा ॥ ३५५ ॥ अह सो निव्विसओ च्चिय ण पयट्टइ किमिह छट्ठखंभेवि । तहंसणुत्तरद्धं च किं ततो तप्पवित्ती य ? ॥ ३५६ ॥ जइ अन्नमविसओ से इय तंपि ण जुज्जती ततो नियमा । तत्तो

॥ ८० ॥

तम्मि पवित्ती संपत्ती चेव तेणेव ॥ ३५७ ॥ अह सो तप्पडिबद्धो वत्थावत्थूण को णु पडिबंधो ? । सोवि हु कहंचि वत्थु तो नावत्थुं विरहो वा ॥ ३५८ ॥ तम्हा अवग्गहादी कहंचि भिन्नत्थगाहगा णेया । अणुहवसंधाणेणं एवं ववहारसिद्धीओ ॥ ३५९ ॥ एवंपि किंचि नियमा णियत्तती तस्स ण पुण अन्नंति । एतेसि कहमभेदो उभयनिवित्तीए वाऽणुगमो ? ॥ ३६० ॥ तस्स नियत्तति जम्हा अतो न भेदोत्ति मन्नहा मूढ ! । सति तम्मि कोऽणुजोगो ? तस्सत्ति अइप्पसंगो य ॥ ३६१ ॥ जइ तस्स कह नियत्तति ? कहंचि जं तम्म तो ण दोसोऽयं । मोत्तूणमभिनिवेसं संवदणमो न चिंतेसि ? ॥ ३६२ ॥ ण य देहादेगंतेण एस अन्नो उवग्गहे तस्स । मुहजोगा मुत्तस्स व न भिया एसो उ अन्नत्ते ॥ ३६३ ॥

ण य सव्वगतो जीवो तणुमेत्ते लिंगदरिसणाओ तु । सव्वगते संसरणं कह ? तेण सरीरमाणो सो ॥ ३६४ ॥ आसज्ज कुंथुदेहं तत्तियमेत्तो गयम्मि गयमेत्तो । ण य संजुज्जति जीवो संकोयविकोयदोसेहिं ॥ ३६५ ॥ जह दीवो महति घरे पलीवितो तं घरं पगासेति । अप्पप्पतरे तं तं एवं जीवो सदेहाइं ॥ ३६६ ॥ णणु लोगंते णाणं जायइ इह तं च जणमायगुणो । ण य अदव्वा य गुणा तेण ततो सव्ववावित्ती ॥ ३६७ ॥ नियदेससंठियस्सवि रविणो किरणा जहेव अन्नंपि । उज्जोययंति देसं तहेव एयंपि नायव्वं ॥ ३६८ ॥ ते तुच्छं सव्वदिसं नाणं पुण होति एगदेसम्मि । कम्म-घणपडलछादियरूवस्सेवं न सुद्धस्स ॥ ३६९ ॥ किरणा गुणा ण दव्वं तेसि पगासो गुणो ण यादव्वो । जं नाणं आयगुणो कह-मदव्वो स अन्नत्थ ? ॥३७०॥ गंतुं ण परिच्छिदइ नाणं णेयं तयम्मि देसम्मि । आयत्थं चिय नवरं अचिंतसत्तीउ विन्नेयं ॥३७१॥ लोहोवलस्स सत्ती आयत्था चेव भिन्नदेसंपि । लोहं आगरिसंती दीसइ इह कज्जपच्चक्खा ॥ ३७२ ॥ एवमिह नाणसत्ती आयत्था

चेव हंदि लोगंतं । अइ परिछिंदइ सम्मं को णु विरोहो भवे एत्थं ? ॥ ३७३ ॥ लोहोवलछायाणू घडित्तु लोहेण तो (तं) पलट्टंति (पकड्ढंति) । माणं किमेत्थ ? अन्नह तदभावो चेव ते बुद्धी ॥ ३७४ ॥ जत्तियमेत्ते खेत्ते संति तु ते तत्तियाउ तं एई । कड्ढेज्ज उ सत्तीए सव्वं भुवणोयरगयंपि ॥ ३७५ ॥ परिमियविसया सत्ती जम्हा दोसो ण एस तो होइ । छायाणवोवि अन्नह सव्वं गंतूण कड्ढेज्जा ॥ ३७६ ॥ तस्सेव एस सत्ती जं परिमियदेसगामिणो हंदि । छायाणवोवि सा पुण तत्थत्था चेव कज्जकरी ॥ ३७७ ॥ नो तस्स तन्निमित्तो तम्मि देसम्मि तेसि सब्भावो । किंतु तदविणाभूता सहावतो चेव ते होंति ॥ ३७८ ॥ तेसि खलु जो सहावो तस्सव णणु सेव होति सत्तित्ति । अविणाभावम्मि य से इतरम्मिवि अत्थि सामत्थं ॥ ३७९ ॥ अब्भुवगम्माणूणं तहभावं भणितमेतमो एत्थ । तद्देसम्मि य तेसिं नियमा सत्तंपि हु असिद्धं ॥ ३८० ॥ सत्तीण य उक्करिसो दीसइ जं कज्जओ इह विचित्तो । लोगंतावगमोवि हु न विरुज्झइ तेण तस्सत्ति ॥ ३८१ ॥ केई केवलनाणं गंतूणमलोगमवगच्छती तन्नो । जम्हा ण त (यऽ) त्थ कस्स (त्थ) इ दिट्ठं अद्दवगुणग्गमणं ॥ ३८२ ॥ दव्वगमणंपि जुज्जइ न कहंचिवि तत्थ धम्मविरहाओ । तम्हा आतत्थं च्चिय सव्वं परिछिंदइ तयंपि ॥ ३८३ ॥

एवं सरीरमेत्तो आया सिद्धो ण याणुमित्तादी । जुगवं सव्वसरीरे चेतण्णासंभवाओ य ॥ ३८४ ॥ करचरणादिसु जोगा न य अपदेसोत्ति होइ विन्नेओ । अपदेसम्मि य पावइ करचरणादीणमेगत्तं ॥ ३८५ ॥ जो चेव उ करदेसे स एव जं होति चरणदेसेवि । तो एगत्तं भेदे सपदेसो णियमतो होइ ॥ ३८६ ॥ सो य असंखपएसो लोगागासप्पदेसतुल्लोत्ति । जइ एवं संकुडिओ थेवपएसेसु कह चिट्ठ (ठा) ति ? ॥ ३८७ ॥ जह खलु महापमाणो णेत्तपडो कोडितो णहग्गम्मि । तम्मिवि तावति ते

॥ ८२ ॥

च्चिय फुसइ पएसे ण इय जीवो ॥ ३८८ ॥ देसे संपुन्नाणं अभावतो तस्स सुहुमपरिणामा । ठंतेगम्मिवि बहवे बादरतो णेव पडदव्वे ॥ ३८९ ॥ पगतमिदाणिं भणिमो कयं पसंगेण तं पुण इमं तु । परिणामी खलु जीवो देहावत्थाणभेदाओ ॥ ३९० ॥ एवं सुहादिजोगो न अन्नहा जुज्जए सती चेव । संसारो कम्मफलं मोक्खो य पसाहियमिदं च ॥ ३९१ ॥ पच्चक्खपसिद्धातो सयलव्ववहारमूलभूतातो । पज्जंतरभेदाओ अण्णयवइरेयभावातो ॥ ३९२॥ जह कंचणस्स कंचणभावेण अवट्ठियस्स कडगादी । उप्पज्जंति विणस्संति चेव भावा अणेगविहा ॥ ३९३ ॥ एवं जीवदव्वस्स दव्वपज्जवविसेसभइतस्स । निच्चत्तमणिच्चत्तं च होति नाओवलब्भंतं ॥ ३९४ ॥ कारणधम्माणं जइ णो कज्जे संकमो कहंचिदवि । तो कह णु तस्स कज्जं तं तस्स च कारणं इतरं ? ॥ ३९५ ॥ पुढवीधम्माण पडे ण संकमो जह तहेव य घडेवि । तुल्ले असंकमे किं घडो तु कज्जं नतु पडादी ? ॥ ३९६ ॥ अन्नं च दलविहीणं कह जायति किं दलंति से वच्चं ? । जइ कारणं अणुगमो अह णो अदला हु उप्पत्ती ॥ ३९७ ॥ अणियत्ते य कहंची अविणाभूयम्मि तस्स परिणामे । जातमिणंति न जुज्जइ अदरिसणं तह य इतरस्स ॥३९८॥ अब्भितरेवि कज्जे एवं चिय भावणेह कायव्वा । तब्भावम्मि य सिद्धो परिणामी हंत जीवोवि ॥३९९॥

णिरहेतुगो विणासो णणु भावाणं तओ य खणिगत्तं । जुज्जइ य अवत्थाणं सहेतुगे इह विणासम्मि ॥ ४०० ॥ जाव ण विणासहेऊ ता चिट्ठति सति य तम्मि उ विणस्से । न य ते घडत्ति (घडंति) सम्मं चिंतिज्जंता कहंचिदवि ॥ ४०१ ॥ किं कुणइ नासहेऊ ? जओ विणस्सं तु किं तओ अन्नं ? । किं तदभावं किं वा न किंचि णणु एत्तिगा भेदा ॥४०२॥ न विणस्सरमेव जम्हा सहेउतो चेव सो पसूतोत्ति । जातस्सवि पुण करणे जायइ अणवत्थदोसो उ ॥ ४०३ ॥

अह उ तदन्नं किं तस्स आगयं? तेण तादवत्थातो । दीसेज्ज तओ कुज्जा कज्जंतरमो य जह पुव्विं ॥ ४०४ ॥ आवरणंपि न जुज्जइ तप्पभवं तस्स तादवत्थातो । अन्नह तओ उ णासो एत्थ य पुव्वोदिओ दोसो ॥ ४०५ ॥ ततियम्मि पज्जुदासे हंत वियप्पम्मि अविगला दोसा । एतच्चिय विन्नेया भावंतरओ उ तस्सावि ॥ ४०६ ॥ तदभावमह करेती तदभा (तब्भा) वं हंत एव ण करेइ । भावं च अकुव्वंतो कहं स हेतुत्ति? चिन्तामिदं ॥ ४०७ ॥' चरमम्मिवि कह हेऊ? न किंचि कुव्वंति जे विणासस्स । भावे य सदाभावा एसिं खणभंगसिद्धित्ति ॥ ४०८ ॥ अन्नं च नस्सरो वा सहावतो होज्ज अणस्सरो वावि?। भावो णस्सरपक्खे नासे किं हेतुणा तस्स? ॥ ४०९ ॥ नो अन्नमिह स भावो भावे भावस्सऽवेक्खए हेउं । काठिन्नादी पुढवादिणं च तद्धेतुओ चेव ॥ ४१० ॥ अतदुब्भवत्तणम्मि य पावइ तस्स णणु निस्सहावत्तं । अह णस्सरोत्ति एवंपि नासहेऊ विधा तस्स ॥ ४११ ॥ नाहि भावाउ सहावो तीरइ अन्नेण अन्नहा काउं । गयणस्सव मुत्तत्तं नय दुसहावो विरोधातो ॥ ४१२ ॥ किंच सहेउगपक्खे कज्जस्स व तस्स पावती नासो । तण्णासम्मि य भावो पुव्वविणट्ठस्स भावस्स ॥ ४१३ ॥ नय सो हवेज्ज नियमा कयगाणवि कारणंतरावेक्खो । वत्थस्स जहा रागो कयगोवि ततो न नासेज्जा ॥ ४१४ ॥ कोवि कदाई भावो कारणविरहातो तस्स भावेवि । नहि कारणाइं नियमेण होंति जं कज्जवंताइं ॥ ४१५ ॥ ता भावहेतवो च्चिय कुणंति पयईएँ नस्सरे भावे । उप्पत्तणंतरं चिय तेवि विणस्संति तो खणिगा ॥ ४१६ ॥ निरहेउगो विणासो अहव सहेऊ निरत्थिगा चित्ता (चिंता)। नहि एत्थऽणवत्थाणं परिणामे सव्वहा अत्थि ॥ ४१७ ॥ जं तं चिय परिणसए पतिसमयं चित्तकारणं पप्प । दलविरहातो अन्नह जुज्जइ न फलं तु भणियमिणं ॥ ४१८ ॥ अह तं पुव्वं रूवं चइऊण तहा हवेज्ज नियमेण । तदभावे तदभावो अतादवत्थं चऽनिच्चत्तं ॥ ४१९ ॥ नियमेण तस्स चातो कहंचि नत्तु (तु) सव्वज्झे

(हे) व भणितमिणं । एवं च तादवत्थे निच्चत्तं कस्स व विरुद्धं ? ॥ ४२० ॥ पच्चक्खेणेव तहा अणुगमवइरेगगहणतो सिद्धं । वत्थु परिणामी (म) रूवं मिम्मयघडवेदणाउत्ति ॥ ४२१ ॥ सिय णेदं पच्चक्खं वियप्पतो तमविगप्पगं होउ । तेणावि तहेव सो णणु घेप्पइ जम्हा सरूवेण ॥ ४२२ ॥ नय तस्स तं ण रूवं कारणनियमादिभावतो णेयं । पच्चक्खपिट्ठभावी हंत विह (य) प्पो विणा हेऊ ॥ ४२३ ॥ तस्सामत्थप्पभवो न य स सजातीयभेदगहरूवो । ता तंपि तहारूवं गेण्हइ किंवा तमन्नंति ? ॥ ४२४ ॥ तं चिय उभयाविभिन्नं किन्न वियप्पोवि तारिसो होइ ? । सारिक्खविप्पलंभा तह भेदे किमिह सारिक्खं ? ॥४२५॥ अह भंतं अपडुं वा तम्मि सजातीयभेदगहणम्मि । इतरम्मि तु णो एवं उभयसभावादिदोसाओ ॥ ४२६ ॥ निच्छयनाणेण तहा जारिसतो सोऽवगम्मती भावो । जइ तेणवि तारिसओ तो तस्स गिहीतगाहित्तं ॥ ४२७ ॥ अज्झवसियतब्भावा दिस्सविगप्पाण एगकरणेण । तम्मि पवत्ती पत्ती जुज्जति नतु अन्नहा किंचि ॥ ४२८ ॥ अच्चंतं भेदाओ अतिप्पसंगातो किंच तं मोत्तुं । तुल्ले अवबोहत्ते उग्गहमेत्तम्मि को रागो ? ॥ ४२९ ॥ अह सोऽणाहितविसओ इतरस्सवि हंत केण बाधा तु ? । अत्थे सद्दाभावा तदणुगतत्ता य तस्सत्ति ॥ ४३० ॥ अत्थगयसद्दगहणा णो तदणुगतो ततोत्ति अवि एवं । तब्बोहसहजमणवइजोगाओ कम्महेऊतो ॥ ४३१ ॥ अह अत्थमंतरेणवि भावा इतरम्मि किं न सो अत्थि ? । अज्झारोवेण तओ एत्थवि तीतादवेक्खाए ॥ ४३२ ॥ तं अन्नत्तविसिट्ठं समाणमेयंति एवमाईयं । जं जं निमित्तमिहइं तं तं इतरम्मिवि समाणं ॥ ४३३ ॥ अच्चंताऽसाहारणगाहगमह तं ण एवमियरंति । तस्सेवाभावातो एयंपि न जुत्तिपडिबद्धं ॥४३४॥ सत्तादीणं साधारणत्ततो अणुभवप्पसिद्धीतो । होज्ज व भावाभावो तेसिं अच्चंतभेदम्मि ॥ ४३५ ॥ जं एगम्मी सत्तं अन्नम्मिवि अह तु तस्स भावम्मि । पावइ एगत्तं चिय तेसिं तम्हा ठिओ भेदो ॥ ४३६ ॥ साधारणं

ण एगं अवि समाणत्तणंति ण य एतं। एगंताऽभेदम्मिवि जुज्जइ पच्चक्खसंसिद्धं ॥ ४३७ ॥ तम्हा तग्गहणाओ ततो पवित्तीओ लोगसिद्धीओ। सवियप्पं पच्चक्खं सिद्धंति कयं पसंगेण ॥ ४३८ ॥ तह भावहेतवो च्चिय कुणंति पयईएँ णस्सरे भावे। जं भणियं तदजुत्तं अणेगदोसप्पसंगाओ ॥ ४३९ ॥ इय भावहेतवो च्चिय तन्नासस्सावि हेतवो नियमा। एवं च उभयभावो पावइ एगम्मि समयम्मि ॥ ४४० ॥ तब्भावम्मि य भावो इतरस्स न जुज्जती उ भावे य। तेणाविरोधतो पुण पावइ निच्चंपि तब्भावो ॥ ४४१ ॥ अह उ खणट्ठितिधम्मा भावो नासो न जुत्तमेयंपि। निरहेउगो स इट्ठो एसो य जओ सहेउत्ति ॥ ४४२ ॥ अह मोत्तूण सहेउं अन्नं नावेक्खइत्ति णिरहेऊ। तुल्लमिणं इतरम्मिवि अत्थविसेसेवि धणिमेत्तं ॥ ४४३ ॥ अह तं पइ हेउस्सा अहेउगत्तं पसाहियं पुव्विं। णेयेहि वियप्पेहिं जातिवियप्पा हु ते णेया ॥ ४४४ ॥ जम्हा अणुहवसिद्धे तस्सुप्पाएवि एवजातीया। संति वियप्पा तेसिं भावेऽवि य तस्स णाभावो ॥ ४४५ ॥ उप्पत्तिसहावं वाणुप्पत्तिसहावगं व तद्धेऊ। कुज्जा भावं उभयाणुभयसहावं व इति भेदा ॥ ४४६ ॥ जइ उपत्तिसहावं अफलो तस्सेव तस्सभावत्ता। हेतू तदवेक्खंमि य तम्मि विणासेवि किमजुत्तं ? ॥ ४४७ ॥ तस्सेवेस सहावो पतिणिययं चेव अणुवगारिंपि। हेउं पप्प विणस्सइ भावोत्ति सहेउगो तो सो ॥ ४४८ ॥ णय भावहेतवोऽवि हु कुणंति भावस्स किंचि तुह पक्खे। जं तस्सत्तामेत्तं पडुच्च भणितो तदुप्पातो ॥ ४४९ ॥ ॥ अहऽणुप्पात्तिसहावं कुज्जा एवं नु खर-

विसाणंपि। अह सो न तस्स हेऊ इतरस्स उ केण हेउत्ति ? ॥४५०॥ जमणुप्पात्तिसहावा खरसिंगघडादओऽविसेसेण। ता एगस्साऽहेऊ सेसाणविं, भेयसिद्धी वा ॥ ४५१ ॥ तस्सत्थि इहं हेऊ तत्थो उप्पज्जते य ता कह णु ?। एसोऽणुप्पत्तिसहावगोत्ति पन्नावइसंति ॥ ४५२ ॥ उभयसहावत्तम्मि उ विरोहदोसोऽणिवारियप्पसरो। इतरम्मिवि उप्पातो अभावतो चेव नो जुत्तो ॥ ४५३ ॥

॥ ८६ ॥

किं तिण्हं किं सण्हं किं कसिणं सुक्किल च खरासिंगं । जह निव्विसया भेया एए एमेव एतेवि ॥ ४५४ ॥ जम्हाऽणुप्पन्नो सो भावो खरसिंगतुल्ल एवेह । उप्पन्नम्मि य तम्मिवि वियप्पणा निप्फला चेव ॥ ४५५ ॥ जो उप्पन्नो णियहेतुभावतो दिस्सती तहाभावो । तस्स वियप्पाभावो जलणस्सुण्हत्तणं किह णु ? ॥४५६॥ उप्पत्तीएँऽविगाणं कह एसा जुज्जइत्ति चिन्तमिदं । भणियविगप्पेहि य सव्वेहेव एसा अजुत्ता तु ॥ ४५७ ॥ दीसइ य णासहेउवणिवायाओ य तस्स नासोवि । तम्हा जाइवियप्पा जह एते एव तेवित्ति ॥ ४५८ ॥ अविणट्ठस्स विणासे वियप्पणाऽसंगता विणट्ठस्स । किं तीएँ फलं ? एत्थवि तुल्लमिदं जातिभेददुगं ॥ ४५९ ॥ अह उप्पत्ती दीसइ णतु णासो तस्सभावतो ण तओ । एगंतेणाभावो घडा कवालादिभावाओ ॥ ४६० ॥ णय एगंतेण तओ अन्नो निरुवक्खएव सो तत्तो । भावा, सहावभेदे भेदाभेदादिया दोसा ॥ ४६१ ॥ दीवम्मि को णु भावो सुक्के व सरम्मि आतवादिसु य । तमदव्वादिपरिणती छायाई चेव विन्नेया ॥ ४६२ ॥ किं तेण ततो कीरइ ? इट्ठमिदं सिद्धसाहणं एवं । णो इत (इतर) णिवित्ति-अंतरेण जं तेण एत्थंपि ॥ ४६३ ॥ सावि हु तदुब्भवाच्चिय तब्भावे भावतो जहुप्पत्ती । णय एगंताभावो सा नेया वत्थुधम्मत्ता ॥ ४६४ ॥ अह सा ण वत्थुधम्मो ण तई ता तस्स घडणिवित्तीए । जह वत्तमाणसमए सगडस्स निवित्ति सुन्नं वा ॥ ४६५ ॥ णय सा उप्पत्ति च्चिय भिन्ननिमित्तत्ततो विरोधातो । परिकप्पियत्ति निच्चं अन्नत्ते पुव्वदोसा उ ॥ ४६६ ॥ अह उ सहेउउ च्चिय उवन्नो अप्पणो विणासम्मि । नोवेक्खई तदन्नं हेउं निरहेउगो तेण ॥४६७॥ किं एवं ति? अह मती तत्तो च्चिय तस्स तस्सभावो उ । एसो चेव महाणो उभय्म णय किंचिवि पमाणं ॥४६८॥ अत्थकिरियाएँ भावो णहि सा उप्पत्तिमन्तरेणऽन्ना । सा य णिरन्वयपक्खे

असंगताऽतिप्पसंगाओ ॥ ४६९ ॥ पाणाइगायविरईसिक्खावतदेसणामुहा एवं । निव्विसयत्ता जणगो हिंसागारित्ति पंडिच्चं ! ॥ ४७० ॥ णहि सुयजम्मे पिउणो सिद्धं लोगम्मि हिंसगो एस । समएवि णावि सिक्खावयभंगो तस्स जम्मम्मि ॥ ४७१ ॥ परिणामाओ हिंसा सोऽवि कहं खणिगपक्खवायम्मि ? । परिणमणं परिणामो जम्हावत्थंतरावत्ती ॥ ४७२ ॥ निरहेउगो तओ अह निच्चं भावो ण वा कदाचिदवि । तस्सेवंपि हु सिक्खावतदेसणमणुववन्नं तु ॥ ४७३ ॥ इय परिणामंतक्खयदरिसणपमुहावि हेयवो सव्वे । एगंतखणिगपक्खे अहेतवो चेव दट्ठव्वा ॥ ४७४ ॥ तम्हा परिणामी खलु जीवो लोगप्पमाणओ सिद्धो । अधुणा जहेस णाता तह सुत्तादेसतो वोच्छं ॥ ४७५ ॥

णाता संवित्तीओ जीवो नहि नाणभिन्नरूवाणं । सा अत्थि घडादीणं तक्कज्जाऽदरिसणाउत्ति ॥ ४७६ ॥ तेसिं न तेण जोगो अन्नगुणत्तातो तेण सा नत्थि । अविसिट्ठे अन्नत्ते एतंपि य किंकयं एत्थ ? ॥ ४७७ ॥ अह उ सहावकतं चिय पतिणियता चेव जं गुणा लोए । एसोऽवि हु आनिमित्तो सहावपक्खो सपडिवक्खो ॥ ४७८ ॥ एगंतेण विभिन्नं नाणं आयाउ तग्गुणो तहवि । एसोच्चिय णन्नगुणो तहासहावातो किं माणं ? ॥ ४७९ ॥ पतिणियतता तु लोए गुणाण दिट्ठा निमित्तभेदेण । एगंतभेदपक्खे णं य जुज्जइ तमविसेसाओ ॥ ४८० ॥ समवाया संबंधो तेसिं तस्सेव तेहि णणु केण ? । जति अन्नेणणवत्था अह उ सयं किन्न तेसिंपि ? ॥ ४८१ ॥ सिय सो उभयसहावो अप्पाणं ते य संघडावेति । सपरप्पकासधम्मो तहासहावा पदीवोव्व ॥ ४८२ ॥ ते चेव किन्न ? एवं तहासहावविरहा ण माणमिह । न घडइ चिंतिज्जंतं तुह पक्खे दीवणातंपि ॥ ४८३ ॥

॥ ८८ ॥

जमभिन्नो सपगासा सो सपरपगासगो णयाभेदो। तेसिंपि तुज्झ इट्ठो ता सोऽवि तहाविहो किह णु ?॥ ४८४ ॥ दीवोऽवि हंत दव्वं तस्स पगासो मतो इहं धम्मो। एतेसिं भेदम्मि तु सो सपरपगासगो मोहो॥ ४८५ ॥ किंच इह ते सहावा तत्तो भिन्ना व होज्जऽभिन्ना वा ?। भेदे तस्सात्ति कहं ? एतेऽभेदे कहं दोन्नि ?॥ ४८६ ॥ समवाइसु समवातो इह बुद्धी जह विणा तयं इट्ठा। इय जीवे णाणमियं ण हवइ णणु केण कज्जेणं ?॥ ४८७ ॥ एवं समवातोऽवि हु चिंतिज्जंतो न सव्वहा घडइ। ता गुणगुणिणो सिद्धो संवेदणओ अभेदोत्ति ॥ ४८८ ॥ सिय करणमेव नाणं आता कत्तत्ति चेव भेदो तु। नहि वासिवड्ढईणं इहं अभेदो कहंचिदवि ॥ ४८९ ॥ तं खलु बज्झं करणं नाणं पुण अंतरंति वेधम्मं। न य अपरिणओ उ तहा अगेण्हिउं तीं अयं घडति ॥ ४९० ॥ परिणामे पुण एगत्थसाहगत्तस्सऽभेदओ किह णु। जुज्जइ इमं जमुत्तं ण तेसिऽभेदो कहंचिदवि ?॥ ४९१ ॥ इय नाणगहणपरिणामभावतो अत्तणो गहो जेण। सो चेव किन्न नाणं तुल्लम्मि तदनुभवगमम्मि ?॥ ४९२ ॥ इय कत्तिकरणभावे कज्जं संविज्जिलक्खणं कत्थ ?। जति जीवे कहमन्नं नाणं तदभिन्नरूवं तु ?॥ ४९३ ॥ अह विसए णणु एवं कहमिह जीवस्स अणुहवो लोए ?। अह तत्तो च्चिय भेदे कहं ण अन्नस्स तदभेदा ?॥ ४९४ ॥ तत्तोवि जइ तइ तम्मि हंत एवंपि सा णहि ण णाणं। तब्भावम्मि य चिंतं आता णाणाउ अन्नोत्ति ॥ ॥४९५ ॥ सिय कत्तिकरणभावो अभेदपक्खम्मि जुज्जई किह णु ?। वेढेइ अही अत्ताणमत्तणा चेव जह लोए ॥ ४९६ ॥ परिकप्पितो तु एसो अह णो तक्कज्जदरिसणातो उ। णय सेलक्खंभादो वेढणमिह कप्पणाएऽवि ॥ ४९७ ॥ तम्हा तहाविहाणेगचित्तपरिणामभावतो सिद्धो। अणुहवपामन्ना कत्तिकरणभावो अभेदेऽवि ॥ ४९८ ॥ अण्णे भणंति नाणं परलोगनिवाहगं विगाणातो। न य निच्छयस्स हेऊ तम्हा अन्नाणमो सेयं ॥ ४९९ ॥ अन्नेण अन्नहादेसियम्मि भाव-

म्मि नाणगव्वेण । कुणइ विवादं कलुसियचित्तो तत्तो य से बंधो ॥ ५०० ॥ सव्वेवि मिहो भिन्नं नाणं इह नाणिणो जओ बेंति । तीरइ न तओ काउं विणिच्छओ एयमेवान्ति ॥ ५०१ ॥ तव्विसयदरिसणातो जुज्जइ एसो ण तं च पारोक्खे । संवेदणमेत्तेण तु पडिपक्खनिसेहणमजुत्तं ॥ ५०२ ॥ जं सव्वण्णुवदेसा जायइ अह तंमयं सुविन्नाणं । तब्भावे किं माणं बहुएसु य एस एवत्ति ? ॥ ५०३ ॥ देवागमादियं चेव विसेसलिंगं ण एत्थवि पमाणं । साहारणं च तंपि हु भावम्मिवि तदुवदेसम्मि ॥ ५०४ ॥ णातेवि तदुवदेसे एसेवत्थो मउत्ति से कह णु ? । नज्जइ चित्तत्था खलु जं सद्दा समइयाणेगे ॥ ५०५ ॥ अह तत्तो सवणाओ आयरियपरंपरा इदाणिंपि । सवणेऽवि तव्विवक्खा णहि छउमत्थस्स पच्चक्खा ॥ ५०६ ॥ तदभावम्मि य नज्जइ कहमिदमेसो इम्मरसऽभिप्पातो ? । तस्साणुवादकरणे मिलक्खणातं फुडं चेव ॥ ५०७ ॥ मिलक्खू अमिलक्खुस्स, जहा वुत्ताणुभासए । ण हेउं से वियाणेइ, भासियं तऽणुभासइ ॥ ५०८ ॥ एवमन्नाणिया णाणं, वदंतावि सयं सयं । निच्छयत्थं न याणंति, मिलक्खुव्व अबोधिए ॥ ५०९ ॥ जं चाकज्जायरणे पवत्तमाणस्स जायई तिव्वो । परिणामो नाणिस्सा तत्तो बंधोऽवि तिव्वोत्ति ॥ ५१० ॥ नाणीवि कुणइ पावं नूणं ता एयमेव सेयंति । लोगस्स विपरिणामं जणयंतो बंधई कम्मं ॥५११॥ तम्हा परलोगसमुज्जयस्स भिक्खुस्स असढभावस्स । चरणोवघायगेणं नाणेण अलमसंगस्स ॥ ५१२ ॥ नाणनिसेहणहेतू नाणं इतरं च (व) होज्ज ? जइ नाणं । अब्भुवगमम्मि तस्सा कहन्नु अन्नाणमो सेयं ? ॥ ५१३ ॥ अह अन्नाणं ण तयं णाणनिसेहणसमत्थमेवंपि । अप्पाडिसेहातो च्चिय संसिद्धं नाणमेवत्ति ॥ ५१४ ॥ वादेवि कलुसभावो बंधनिमित्तमिह ण पुण णाणंति । अन्नाणावगमेणं तं पुण कम्मक्खयानिमित्तं ॥ ५१५ ॥ वादोवि वादिनरवइपरिच्छगजणेसु निउणबुद्धीसु । मज्झत्थेसु य विहिणा उस्सग्गेणं अणुन्नाओ ॥ ५१६ ॥ सव्वेऽवि मिहो भिन्नं नाणं जइवि

॥ ९० ॥

इह नाणिणो वेंति । तीरइ तओऽवि काउं विणिच्छओ एयमेवत्ति ॥ ५१७ ॥ ताव्विसयदरिसणाऽसंभवेऽवि दिट्ठेट्ठऽबाधिता समया । संवेदणेण य तओ पडिवक्खनिसेहणं जुत्तं ॥ ५१८ ॥ दिट्ठेणं इट्ठेण य जम्मि विरोहो न जुज्जइ कहंचि । सो आगमो ततो जं णाणं तं सम्मणाणंति ॥ ५१९ ॥ सो उण जीववत्थावणादिणा दंसिओ तु लेसेणं । ववहारजोगउ च्चिय वित्थरयो उवरि वोच्छामि ॥ ५२० ॥ तत्तो च्चिय फलभूओ सव्वन्नू चिय असंसयं सिद्धो । जं सग्गकेवलत्थी तवादि कुज्जा सुते भणियं ॥ ५२१ ॥ आगमतो सव्वन्नू तत्तोच्चिय आगमस्स पामन्नं । इतरेतरासयो इय दोसो अणिवारणिज्जो उ ॥ ५२२ ॥ आगमओ सव्वन्नू तत्तोच्चिय आगमस्स पामन्नं । किंतु स एवं नवरं तदत्थणाता जओ तस्स ॥ ५२३ ॥ तीरइ न अन्नहा आगमस्स अत्थो अणिंदिओ नाउं । एमादि उवरि वोच्छं सव्वं सव्वन्नुसिद्धीए ॥ ५२४ ॥ जो दिट्ठेट्ठऽविरुद्धो दयावरो सव्वभाववावी य । सो सव्वन्नुवदेसो णज्जइ किमओ परं माणं ? ॥ ५२५ ॥ णाते य तदुवदेसे एसेवत्थो मउत्ति से एवं । नज्जइ पवत्तमाणं जं ण णिवारेइ तह चेव ॥ ५२६ ॥ अन्नह य पवत्तंतं निवारती न य तओ पवंचेइ । जम्हा स वीयरागो कहणे पुण कारणं कम्मं ॥ ५२७ ॥ अरहंतमादिवच्छल्लयादि-जणितं अणुत्तरं पुण्णं । तित्थगरनामगोत्तं तस्सुदया देसणं कुणइ ॥ ५२८ ॥ णय तं विघायगं केवलस्स भावेवि तस्स तो भगवं । सव्वन्नू कयकिच्चो पमाणमिह देसणाए य ॥ ५२९ ॥ चित्तत्थाऽवि य सद्दा तत्तो चिय समइया अणेगे तु । सिद्धा तह चेव तओ न दूसणं होइ एयंपि ॥५३० ॥ आयरियपरंपरओ पमाणमेयम्मि होइ अत्थम्मि । अस्स य अपमाणत्ते सव्वागमकिरियलोवो उ ॥५३१॥ अन्नाणिमतंपि इमं आगमघडियं व होज्ज इतरं वा ? । पढमम्मि परंपरओ माणं इतरम्मि तु ण जुत्तं ॥ ५३२ ॥ जइवि ण आगम-घडितं तहावि उववन्नमेयमेवंति (वत्ति) । णाऊण पवित्तीओ का उववत्ती तु अन्नाणे ? ॥५३३॥ अन्नाणओऽवि दिट्ठा एत्थ पवित्ती

किसादिएसुंति । सफला य तीएँवि फलं नाणातो चेव विन्नेयं ॥ ५३४ ॥ णणु संसया पवित्ती फलसंपत्ती य निच्छयाओ उ. । धन्नादिणाणरहिओ न हि गहणादौ कुणइ जु(ज)त्तं ॥ ५३५ ॥ नज्जति य तव्विवक्खा अपच्चक्खत्तेवि तस्सभिप्पाओ ।·भणिओववत्तिओ, च्चिय मिलक्खुणातं तओऽजुत्तं ॥ ५३६ ॥ परिणामो पुण तिव्वो पावपवित्तीए बंधहेउत्ति । नत्थेत्थ विसंवादो णय णाणं कारणं एत्थ ॥ ५३७ ॥ अन्नाणिणोवि जम्हा दीसति एयं किलिट्ठभावस्स । णाणिस्स पवित्तीएवि तत्तो तु ण तारिसो भावो ॥ ५३८ ॥ जाणंतो विसखाणू पवत्तमाणोवि बीहई जह तु । ण उ इतरो तह नाणी पवत्तमाणोवि संविग्गो ॥ ५३९ ॥ जो संवेगपहाणो अच्चंतसुहो उ होइ परिणामो । पावनिवित्ती य परा नेयं अन्नाणिणो उभयं ॥ ५४० ॥ संसारासारत्ते सारत्ते चेव मुत्तभावस्स । विन्नाते संवेगो पावनिवित्ती य तत्तो उ ॥ ५४१ ॥ तम्हा परलोगसमुज्जतस्स भिक्खुस्स असढभावस्स । चरणोवगारगं इय णाणं सुत्तेविमं भणितं ॥ ५४२ ॥ पढमं नाणं तओ दया, एवं चिट्ठति सव्वसंजए । अन्नाणी किं काही ?, किं वा णाही छेयपावगं ? ॥ ५४३ ॥ इय कह नाणेण अलं जुज्जइ वयणं इमं असंगस्स ? । अण्णाणं चिय संगो कारणकज्जोवयारातो ॥ ५४४ ॥ तम्हा नाणी जीवो तंपि य परलोगसाहगं सिद्धं । नाणण्णाणविवेगे उवायमो चेव निरवज्जो ॥ ५४५ ॥ कत्तात्ति दारमहुणा कत्ता जीवो सकम्मफलभोगा । अस्स य अणब्भुवगमे लोगादिविरोहदोसोत्ति ॥ ५४६ ॥ दट्ठूण कंचि दुहियं सुहियं वा एव जंपती लोगो । भुंजति सकयफलं णय वडजक्खनिवासतुल्लमिणं ॥ ५४७ ॥ सुहदुक्खाणुहवातो चित्ताओ ण य अहेतुगो एसो । निच्चं भावाभावप्पसंगतो सकडमो हेतू ॥ ५४८ ॥ किन्न सहावोत्ति मई भावो वा होज्ज जं अभावो वा ? । जइ भावो किं चित्तो ? किं वा सो एगरूवोत्ति ॥ ५४९ ॥ जइ ताव एगरूवो निच्चोऽनिच्चो व होज्ज ? जइ निच्चो । कह हेतू सो भावो ?

अह चित्तो किं मुत्तो किं वाऽमुत्तो ? जइ भवे मुत्तो । ता कम्मा अविसिट्ठो पोग्गलरूवं
अह उ अणिच्चो ण एगो त्ति ॥ ५५० ॥ जीवेणं वभिचारो ण हि सो एगंततोऽमुत्तो ॥ ५५२ ॥
जतो तंपि ॥ ५५१ ॥ अह तु अमुत्तो ण तओ सुहदुक्खनिबंधणं जहाऽऽगासं । मुत्तेणं वभिचारो ण सोवि
जमणादिकम्मसंतइपरिणामावन्नरूव एवायं । वीयंकुर(र)णाएणं तं चेव य तस्स हेतुत्ति ॥ ५५३ ॥ जीवत्तं चेव पावती वत्तं ।
जं चेतणासरूवोत्ति । णय सो दुक्खनिमित्तं निरुवमसुहरूवतो तस्स ॥ ५५४ ॥ तस्सवि य तहाभावे होज्ज चित्तो वा ? । तुच्छे-
ता कह णु सो सहावो ? सहासुहित्तप्पसंगो य ॥ ५५५ ॥ अह तु अभावो सोवि हु एगसहावो व जायती तयं तत्तो । तुच्छेगसहावत्ता
गमहावत्तं कहं तओ कज्जसिद्धि त्ति ? ॥ ५५६ ॥ णहि खरविसाण हेतू अभावतो तो जुत्तं । तुच्छेगसहावत्ते कहं तओ कज्ज-
भेगजडाभारमादी वा ॥ ५५७ ॥ मिइपिंडो चेव तओ जायइ तत्तो घडो य तो जुत्तं । तद्धेतुभावरूवं पडुच्च तुच्छो मुणेयव्वो
मिद्धित्ति ? ॥ ५५८ ॥ ण हि सो तुच्छसहावो एगंतेणं सरूवभावातो । भावाभावविरोहा भिन्नसहावम्मि
॥ ५५९ ॥ जो च्चिय सरूवभावो ण तउ च्चिय इयररूवभावोत्ति । कह मितिपिंडाउ घडो तब्भावे ण खरसिंगं च ?
चित्तत्तं ॥ ५६० ॥ सिय इतररूवभावो तु कप्पितो अंजसा ततो नत्थि । भावस्स हंदि दिट्ठा घडपडकडसगडभेदेण ॥ ५६२ ॥ भावस्स य
॥ ५६१ ॥ अह चित्तो चेव ततो नाभावो चित्तया जतो लोए । सो भावोत्ति सहावो कारणकज्जाण सो
हेतुत्ते नामविवज्जासमेत्तमेवेदं । हंदि सहावो हेतू जम्हा कम्मंपि भावो तु ॥ ५६३ ॥ कारणगतो उ हेऊ केण व णेट्ठोत्ति णिययकज्जस्स । ण
हवेज्जाहि । कज्जगओ कह हेऊऽनिव्वित्तीओ उ कज्जस्स ? ॥ ५६४ ॥ एवं नियइ, जइच्छा, कालो, दिव्वं, पधाणमादीवि । सव्वेवि असव्वाया
य मो तओ विभिन्नो मकारणं मव्वमेव तओ ॥ ५६५ ॥

एगंतेणं मुणेयव्वा ॥ ५६६ ॥ जीवो सुहाभिलासी दुक्खफलं कह] करेति सो कम्मं ? । मिच्छत्तादभिभूओ अपत्थकिरियं व सरुउ त्ति ॥ ५६७ ॥ इच्छंतोऽवि य सरुओ वाधिणिविर्त्ति जहेव मोहातो । चित्तातो पडिकूलं तीए किरियं समारभइ ॥ ५६८ ॥ इय मिच्छत्तुदयातो अविरतिभावा तह पमादाओ । जीवो कसायजोगा दुक्खफलं कुणति कम्मांति ॥ ५६९ ॥ मिच्छत्तमाइयाणं को हेतू ? कम्म एव जति एवं । इतरेतरासयो खलु दोसो अणिवारणिज्जो तु ॥ ५७० ॥ मिच्छत्तमादिरूवं कम्मं कम्मंतरस्स हेउत्ति । बीयंकुरणाएणं इयभावे कह णु दोसो उ ? ॥ ५७१ ॥ कयगत्ते कम्मस्सा आदिमभावातो तव्विउत्तस्स । मिच्छत्तमादिऽभावे कहमादो करणमेवऽस्स ? ॥ ५७२ ॥ सव्वं कयगं कम्मं ण यादिमंतं पवाहरूवेण । अणुभूयवत्तमाणातीतद्धासमय मोणातं ॥ ५७३ ॥ तस्सवि य आदिभावे अहेतुगत्ता असंभवो चेव । परिणामिहेतुरहियं न हि खरसिंगं समुब्भवइ ॥ ५७४ ॥ कालाभावे लोकादिविरोधो तीयमादिववहारा । अह सो दव्वावत्था सावि ण पुव्विं विणा दिट्ठा ॥ ५७५ ॥ इय तस्स अणादित्ते सिद्धे परिणामकरणजोएण । जीवोवि तस्स कत्ता सिद्धो च्चिय भवइ नायव्वो ॥ ५७६ ॥ परिणामविसेसेणं करेइ कम्मम्मि वीरियं चित्तं । जं सो ण उ तं सत्तामेत्तेणं होइ फलदंति ॥ ५७७ ॥ सव्वेसिं फलभावा णियथसहावा ण सव्वफलदत्तं । नियथसहावत्तं चिय तग्गयपरिणामसावेक्खं ॥ ५७८ ॥ तस्सवि य अहेतुत्ते असंभवो चेव पावती नियमा । परिणामेतरकारणरहितं न य सव्वहा कज्जं ॥ ५७९ ॥ तम्हा निमित्तकारणभूओ कत्तत्ति जुत्तिओ सिद्धो । जीवो सव्वन्नुवदेसओ य तह लोगओ चेव ॥ ५८० ॥

भोत्ता सकडफलस्स य अणुहवलोगागमप्पमाणातो । कतवेफल्लपसंगो पावइ इहरा स चाणिट्ठो ॥ ५८१ ॥ सातासाताणुभवो तक्कारणभोगविरहओ ण सिया । मुत्तागासाण जहा अत्थि य सो तेण भोत्तात्ति ॥ ५८२ ॥ कम्मविवागातो च्चिय तदणुहवो जं

॥ ९४ ॥

तओ कहं भोत्ता ? । सो चेव तप्परिणतिरहियस्स ण संगतो जेण ॥ ५८३ ॥ जच्चिय विवागवेदणरूवा तप्परिणई हवति चित्ता । मच्चिय भोयणकिरिया नायव्वा होइ जीवस्स ॥ ५८४ ॥ न य तं तओ अणण्णं तस्सोदासीणभावओ चेव । चलणाइ कुणइ जम्हा वेदणाकिरिया तओ सिद्धा ॥ ५८५ ॥ वज्झसहकारिकारणसावेक्खा मा य पायसो जेणं । ता अंगणादिजोगे भोगपसिद्धी इहं लोगे ॥ ५८६ ॥ एतेणऽचेतणं जं कम्मं तं णियमितं कहं फलति । ता पेरगो पहू किल परिहरियमिदंपि दट्ठव्वं ॥ ५८७ ॥ कत्ता हु चेतणो जं हंदि हु ता पेरगोऽवि सो जुत्तो । इहरा य दिट्ठहाणी अदिट्ठपरिगप्पणा चेव ॥ ५८८ ॥ कम्मपरतंतओ चेव पेरणसामत्थवि रहिओ एस । कम्मरहिओ य ईसो ता सो च्चिय पेरगो जुत्तो ॥ ५८९ ॥ पेरेइ तओ किं फलमुद्दिस्स तयं ? न किंचि जइ एवं । फलरहियपवत्तीओ नालोच्चि(चि)यकारिता तस्स ॥ ५९० ॥ अह फलमुद्दिस्स तयं धम्मादीणं हवेज्ज अन्नतरं । तस्सावेक्खत्तणओ जहवणिकामी व अकयत्थो ॥ ५९१ ॥ सिय तस्सेस सहावो फलनिरवेक्खोवि पेरणं कुणति । ण तु एसो मुत्तत्ता चिट्ठइ एमेव किं माणं ? ॥ ५९२ ॥ कम्मपरतंतओ जं पेरणसामत्थविरहितो कत्ता । एयपसिद्धं तस्सवि दिट्ठं जं करणसामत्थं ॥ ५९३ ॥ कत्ता त्ति अह पभु च्चिय विचित्तकरणम्मि रागमादीया । पेरगपगप्पणाएवि पुव्वुत्ता चेव दोसा उ ॥ ५९४ ॥ पेरेति हिए एक्कं अन्नं इतरम्मि किं इमं जुत्तं ? । अह तक्कम्मकयमिणं तंपि य णणु तक्कयं चेव ॥ ५९५ ॥ इयरस्स उ कत्तित्ते सिद्धे सामत्थसत्तिसिद्धीओ । पहुकप्पणा अहिगया भत्तीए नत्थि वाऽविसयं ॥ ५९६ ॥ लोगेऽवि एस भोत्ता सिद्धो पायं तहागमेसुं च । अविगाणपवित्तीओ णय एतंमि अपामन्नं ॥ ५९७ ॥ इहरा कयवेफल्लं तब्भावे हंदि दिट्ठबाधा तु । वाणियकिसीवलादी दिट्ठा जं सकयभोइत्ति ॥ ५९८ ॥ पुव्विं जमुवत्तं खलु कम्मं तं सगदंडगगहमरणादी ण सगडभोइत्तण अणेगंतो । आयासेणुवभोगा एगन्तो चेव नायव्वो ॥ ५९९ ॥

डमो जिणा बिंति । तं च विचित्तं आयासभोगफलभेदओ नेयं ॥ ६०० ॥ परवंचणादिजोगा जं कयमिहइं किलेसभोगं तं । इतरातो भोगफलं बज्झं सहकारिमो तस्स ॥ ६०१ ॥ परवंचणादिजोगो कम्माओ वंचणा य इतरस्स । तत्तो च्चिय विन्नेया इहरा जाइच्छियपसंगो ॥ ६०२ ॥ एवं च कुतो दोसो ? तत्तो चिय संकिलेसओ सो य । असुहाणुबंधिकम्मोदयाउ भणितो जिणिंदेहिं ॥ ६०३ ॥ एवं च ठिए संते धम्माधम्माण जह उ संपत्ती । जुज्जइ सवित्थर तह फुडवियडं उवरि वोच्छामि ॥ ६०४ ॥

तम्हा भोत्ता जीवो पसाहिओ कम्मजोगमेतस्स । वोच्छं पुव्वुवइट्ठं धम्मादिनिबंधणं कमसो ॥ ६०५ ॥ नाणादिपरिणतिविघायणादिसामत्थसंजुयं कम्म । तं पुण अट्ठपगार पन्नत्तं वीयरागेहिं ॥६०६॥ पढमं नाणावरणं बितियं पुण होइ दंसणावरणं । ततियंच वेयणिज्जं तहा चउत्थं च मोहणियं ॥६०७॥ आउय नामं गोत्तं चरिमं पुण अंतराइयं होइ । मूलप्पगडीउ एया उत्तरपगडी अतो वोच्छं ॥६०८॥ पढमं पंचविगप्पं मतिसुयओहिमणकेवलावरणं । बितियं च नवविगप्पं निद्दापणदंसणचउक्कं ॥ ६०९ ॥ निद्दा निद्दानिद्दा पयला तह होति पयलपयला य । थीणद्धी य सुरोद्दा निद्दापणगं जिणाभिहितं ॥ ६१० ॥ नयणेतरोहिकेवलदंसणवरणं चउव्विहं होइ । सातासातदुभेदं च वेयणिज्जं मुणेयव्व ॥ ६११ ॥ दुविहं च मोहणिज्जं दंसणमोहं चरित्तमोहं च । दंसणमोहं तिविहं सम्मेतरमीसवेदाणं॥६१२॥ दुविहं चरित्तमोहं कसाय तह णोकसायवेयणियं । सोलसनवभेदं पुण जहसंखं तं मुणेयव्वं॥६१३॥ अणअप्पच्चक्खाणपच्चखाणावरणा य संजलणा । कोहमाणमायलोभा पत्तेयं चउविकप्पात्ति ॥६१४॥ इत्थीपुरिसनपुंसगवेदतिगं चेव होइ नायव्वं । हासरतिअरतिभयं सोगदुगुछा य छक्कंति ॥ ६१५ ॥ आउं च एत्थ कम्मं चउव्विहं नवरि होति नायव्वं । नारयतिरियनरामरगातिः

भेदविभागतो जाण ॥ ६१६ ॥ नामं दुचत्तभेदं गतिजातिसरीरअंगुवंगे य । बंधण संघायणसंघयणा संठाण णामं च ॥ ६१७ ॥
तह वन्नगंधरसफासणाममगुरुलघू य बोद्धव्वं । उवघायपराघाताणुपुव्विउस्सासनाम च ॥ ६१८ ॥ आतवउज्जोव (य) विहागगती
य तसथावराभिहाणं च । बायरसुहुमं पज्जत्तापज्जत्तं च नायव्वं ॥६१९॥ पत्तेयं साहारणथिरमथिरसुभासुभं च नायव्वं । सुभगदूभगनामं
सुसर तह दूसरं चेव ॥ ६२० ॥ आएज्जमणाएज्जं जसकित्तीनाममजसकित्ति च । निम्माणनाममतुलं चरिमं तित्थगरनामं च ॥६२१॥
गोयं च दुविहभेदं उच्चागोयं तहेव णीयं च । चरिमं च पंचभेदं पन्नत्तं वीयरागेहिं ॥६२२॥ तं दाणलाभभोगोवभोगविरियंतराइयं
जाण । चित्तं पोग्गलरूवं विन्नेयं सव्वमेवेदं ॥ ६२३ ॥ मुत्तेणामुत्तिमतो जीवस्स कहं हवेज्ज संबंधो ? । सोम्म ! घडस्स व णभसा
जह वा दव्वस्स किरियाए ॥ ६२४ ॥ मुत्तेणामुत्तिमओ उवघाताणुग्गहा कहं होज्जा ? जह विन्नाणादीणं मदिरापाणोसहादीहिं
॥ ६२५ ॥ अहवा णेगंतोऽयं संसारी सव्वहा अमुत्तोत्ति । जमणादिकम्मसंततिपरिणामावन्नरूवो सो ॥ ६२६ ॥ केई अमुत्तमेव तु
कम्मं मन्नंति वासणारूवं । तं च न जुज्जइ तत्तो उववायाणुग्गहाभावा ॥ ६२७ ॥ णागासं उवघायं अणुग्गहं वावि कुणइ सत्ताणं ।
दिट्ठमिह देसभेदे सुहदुक्खं अन्नहेऊ तं ॥ ६२८ ॥ आणूगम्मिऽसमीरणपउरस्स सुहं निवज्जए दुक्खं । तं जलमादिनिमित्तं न सुद्ध-
देसुब्भवं चेव ॥ ६२९ ॥ तब्भावम्मिवि जोगो मुत्तिमता विग्गहेण जीवस्स । अब्भुवगंतव्वो च्चिय कम्मम्मिवि एव को दोसो ?
॥ ६३० ॥ देहेणं संजोगाभावे उवघायमादिओ तस्स । अण्णस्स जह न दुक्खादि देहिणोऽवी तहा ण भवे ॥ ६३१ ॥ इय दिट्ठेट्ठ-
विरोहो अणुहवगम्मा सुहादयो दिट्ठा । न य ते अन्ननिमित्ता तब्भावे चेव भावातो ॥ ६३२ ॥ जेवि य पसतचित्तादिभावतो तेऽवि
नायव्वा चेव । जं सुहमणादियोगे अणुग्गहादी धुवा तस्स ॥ ६३३ ॥ तस्सेव य संपूयणवावत्तीओ सुहासुहनिमित्तं । इट्ठाओ अच्चंतं

भेदे एतंपि हु न जुत्त ॥ ६३४ ॥ पडिमादिसु दिट्ठमिदं तं खलु अज्झत्थियंति अविगाणं । जं पुण जंतुसरीरे उभयजमेत्थंपिमं चेव
॥ ६३५ ॥ बज्झत्थाभावातो भत्ती एसा इमो तु देहोत्ति । विन्नाणमेत्तमेव उ परमत्थो कह णु अविगाणं ? ॥ ६३६ ॥ बज्झत्थो
परमाणू समुदायो अवयवी य होज्जाहि ? । गाहगपमाणविरहा सव्वोऽवि ण संगतो एस ॥ ६३७ ॥ परमाणवो ण इंदियगम्मा तग्गा-
हकं कुतो माणं ? । अविगाणाभावातो ण जोगिनाणंपि जुत्तिखमं ॥ ६३८ ॥ केई पेच्छइ जोगी परमाणू सुन्नतं तहा अन्ने । एगप्प-
वायगहणे को णु पदोसो तु इतरम्मि ? ॥ ६३९ ॥ ते चेव कज्जगम्मा दीसति य घडाइयं इहं कज्जं । ण य दुयणुमादिजोगं विहाय
सत्ता इमस्स भवे ॥ ६४० ॥ कह दीरतित्ति वच्चं ? जायइ संवेदणं तदागारं । दोण्हवि एगत्तं इय तस्साणागारभावो वा ॥ ६४१ ॥
सो खलु तस्सागारो भिन्नोऽभिन्नो व होज्ज ? जति भिन्नो । तस्सत्ति को णु जोगो ? इतरम्मि तु उभयदोसोत्ति ॥ ६४२ ॥ तदभि-
न्नागारत्ते दोण्हवि एगत्तमो कहं ण भवे ? । नाणे व तदागारे तस्साणागारभावोत्ति ॥ ६४३ ॥ सिय तत्तुल्लागारं जं तं भणिमो
अओ तदागारं । तग्गहणाभावे णणु तुल्लत्तं गम्मई कह णु ? ॥ ६४४ ॥ अह सागाराउ च्चिय तत्तुल्लो दीसती तु सो जेणं । तम्म,
त्ताणुहवणमो विहाय किं दंसणं अन्नं ? ॥ ६४५ ॥ तम्मि य वेदिज्जंते पडिवत्तीए कहं न अन्नस्स ? । जायइ अइप्पसंगो तुल्लत्ताओ
तयमसिद्धं ॥ ६४६ ॥ तुल्लत्तं सामन्नं एगमणेगासितं अजुत्ततरं । तम्हा घडादिकज्जं दीसइ मोहाभिहाणमिदं ॥ ६४७ ॥ अह
उ निरागारं चिय विन्नाणं गाहगं कहं सिद्धं ? । भावम्मिवि तस्सेव उ ण उ अन्नस्सात्ति को हेतू ? ॥ ६४८ ॥ तेणेव जतो जणितं
किमेत्थ माणं ? तदत्थपडिवत्ती । सा किं नाणाभिन्ना ? आममपुव्वो इमो मोहो ॥ ६४९ ॥ एतेणं समुदायो पडिभणिओ चेव होइ
नायव्वो । जं दुयणुमादिजोगं विहाय णो जुज्जए सोवि ॥ ६५० ॥ संयोगोऽवि य तेसिं देसेणं सव्वहा व होज्जाहि ? । देसेण कह-

॥ ९८ ॥

सणुत्तं ? अणुभित्तं सव्वहाभवणं ॥६५१॥ अह अपरोप्परपच्चासन्नत्तणओ उ होइ संजोगो । पत्तेयं व अगहणं पावइ इय समुदिताणंति ॥ ६५२ ॥ हाणी य अणुत्तस्सा द्विभिदातो णयव्वहा घडति । तेसिमिहो पच्चासन्नतत्ति परिफग्गुमेयंपि ॥ ६५३ ॥ अवयविणोवि य गहणं समुदायअगहणओ णिस्सिद्धं नु । वित्तीवि अवयवेसुं न सव्वहा जुज्जती तस्स ॥ ६५४ ॥ पत्तेयमवयवेसुं देसेण सव्वहा व सो होज्जा ? । देसेणं सावयवोऽवयविवहुत्त अदेसेणं ॥ ६५५ ॥ अह वत्तितित्ति भणिमो जुज्जति एतं विहाय पक्खदुगं । जइ होइ होइ अवरो निविपगारो स तु ण दिट्ठो ॥ ६५६ ॥ किं च इमोऽवयवाणं अभिन्नदेसो व होज्ज इतरो वा ? । जति ताव भिन्नदेसो भिन्ना दुपदेसिए ण अणू ॥ ६५७ ॥ एवं च अणिच्चत्तं सपदेसत्तं च पावइ अणूण । तब्भेदाऽसति तदभिन्नदेसताऽवयविणो जुत्ता ॥ ६५८ ॥ सिय अवयवी अमुत्तो जं ता तदभिन्नदेसयाएऽवि । आगासेण व दोसा अणिच्चमादी कुतो नूणं ? ॥ ६५९ ॥ हंत अमुत्तत्तम्मिवि आगासस्सेव अणुवलभो से । पावति तदभेदातो इतरस्सवि अहव उवलभो ॥ ६६० ॥ समवायलक्खणेणं संबंधेणं ण तेसि सबद्धं । तदभिन्नदेसताए को अन्नो एस समवायो ? ॥ ६६१ ॥ तम्हा मुत्तस्सानुगमं मोत्तूण णत्थऽमुत्तस्स । गहणं तस्सावम्मि य एगतेण कह भेदो ? ॥ ६६२ ॥ इय जुत्तिविरहतो खलु वुहेण वज्झत्थसत्तमिति मोहो । संसारखयनिमित्तं वज्जेयव्वो पयत्तेण ॥ ६६३ ॥ रज्जुम्मि सप्पणाण मोहे भयमादिया ततो दोसा । ते चेव उ तन्नाणे ण होन्ति तत्तो य सुहसिद्धी ॥ ६६४ ॥ तज्झत्थ विन्नाणे मोहे रागाइया तओ दोसा । ते चेव उ तन्नाणे न होन्ति तत्तो य मोक्खसुहं ॥ ६६५ ॥ सागारमणागारं उभयाणुगयं व होज्ज णाणपि ? । गाहगपमाणविरहा ण संगतं सव्वपक्खेसु ॥ ६६६ ॥ नाणंतरं न इंदियगम्मं तग्गाहगं कुतो माण ? । एमादि इहि तुह पावं विन्नाणपक्खेऽवि ॥ ६६७ ॥ किं चागारो तस्सा किमंगभूतो उआहु निमगातो ? । जति तावदंगभूतो कहं

ण्ण णाणंतरावगमो ? ॥ ६६८ ॥ अणवगमम्मि य परमोहविउट्टणं केण सत्थमुवादिट्ठं? । तदभावे सम्मामिदं मिच्छा इतरं तु को मोहो? ॥ ६६९ ॥ चोरो वझापुत्तो अतो असाधुत्ति किमिह विन्नाणं । जायइ तिक्खं च जओ खरसंगं तेण साहुत्ति ॥६७०॥ एयविगप्पाभावे कुतो विवादोत्ति ? कुणसि य तुमंति । खंधारूढो उलुगो विसुमरितो त इमं णायं ॥ ६७१ ॥ बुद्धादिचित्तमत्तं पडुच्च मिय तारिसं हवति नाण । जं सद्दओऽवमन्नइ बज्झत्थासत्तमादीग ॥६७२॥ एवमिह इमं सम्मं मिच्छा इतर तु होइ पडिवत्ती । बज्झत्थाभावम्मिवि एवं सेसोवि ववहारो ॥ ६७३ ॥ तस्मावगमाभावे तस्सत्तामेत्तहेतुगो एम । इच्छिज्जइ ववहारो जति ता अत्थेवि तुल्लमिद ॥ ६७४ ॥ अह कहवि तस्सवगमो तहेव अत्थम्मि मच्छरो को णु ? । मो नत्थि अजुत्तीओ नाणम्मिवि हत तुल्लमिदं ॥३७५॥ जं गज्झगाहगोभयमणुभयरूवं व होज्ज विन्नाणं ? । जति गज्झरूवं मो ता ण गाहगं अत्थि गुवणेऽवि ॥६७६॥ तदभावम्मि य कह गज्झरूवता अह मरूवगज्झाओ ? । नियरूवगाहगत्तेवि कहं णु तं गज्झरूवं तु ? ॥ ६७७ ॥ अह गाहगरूवं चिय इय (च्च) वि गज्झस्सऽभावतो णेयं । विवरीय सव्वं चिय जं भणित गज्झपक्खम्मि ॥ ६७८ ॥ मिय तं उभयागारं विरोहभाना ण संगतमिदंपि । तेसिंपि मिहो भेओऽभेदो उभयं न होजाहि ? ॥ ६७९ ॥ भेदे कहमेगं णणु उभयागारं णहेगनाविच्चं । दोण्ह विरुद्धाण जतो दिट्ठं इट्ठं च समयम्मि ॥ ६८० ॥ अह उ अभेदो ता एगभावतो चेव णोभयागारं । परिगप्पणम्मि एवं अतिप्पसंगो पमासिद्धो ॥६८१। भेदाभेदो य विरोधदोसतो ममयकोवतो चेव । बज्झत्थावत्तीए सम्मं जुत्तिं न संसहइ ॥ ६८२ ॥ अह अणुभयरूव चिय नत्थि तयं हंदि खरविसाणं व । एवं च ठिए संते नाणम्मिवि तुज्झ का जुत्ती ? ॥ ६८३ ॥ अह उ समंवेदणसिद्धमेव णणु णियमित्थ विन्नाणं । अत्थस्स दंसणं इय सिद्ध नणु सयललोगेवि ॥ ६८४ ॥ अह निमया आगारो स उ णाणं अत्थभणियदोसानो । सो कह

णु नओ जुत्तो ? तेहिं किं वा न वज्झाओ ? ॥ ६८५ ॥ अह उ अणागारं चिय विन्नाणं तहवि गाहगं तेसिं । अन्थम्मवि एवं चिय गाहगभावम्मि को दोसो ? ॥ ६८६ ॥ सागारअणागारं तु विरोहा कह णु जुज्जती नाणं ? । सागेवि तदंतरगहणसो फुडं अन्नतुल्लं तु ॥ ६८७ ॥ अणुनयरूवसभावो तब्भावे सव्वसुन्नतावत्ती । तत्तोच्चिय सा अणुट्ठयमिद्धंणं विसज्जती नियमनाणस्स ॥ ६८८ ॥ माणे इमीएँ भावो विणा तयं जइ इमीएँ सिद्धित्ति । अन्थम्मवि सिद्धीए निरागमजुत्तं ॥ ६८९ ॥ न य सो उवलद्धिलक्खणपत्तो जमदग्गिमणेऽवि ता तस्स । तदभावनिच्छयो कह ? अजुत्तितो णणु एतेणं कुतो सिद्धो ? ॥ ६९० ॥ अह सो परस्स एवं तदभावो तस्स चेव सज्झोऽवि । तुह आयनिच्छयो कह तओ नत्थि ? सो समो णाणं ॥ ६९१ ॥ न य णाणायविरोहो सिद्धो अन्थस्स जणयतब्भावे । गम्मति इहराभावो सिद्धीए य कह अणिसज्झा ॥ ६९३ ॥ किंच ॥ ६९२ ॥ गाहगपमाणविरहो एवं साधारणो उ नाणेवि । अन्थि य तं अन्थम्मवि मता तह चेव अणिसज्झा ॥ ६९३ ॥ किंच नीलानो जायए पीतादुगणथा णाणं । णय त अहेतुगं चिय को हेतू तस्स वत्तव्वं ? ॥ ६९४ ॥ आलयगता अणेगा सत्तीओ तासमपउत्ताओ । जणयंति नीलपीतादिनाणमन्नो न हेतुत्ति ॥ ६९५ ॥ ता आलयातो भिन्नाऽभिन्ना वा होज्ज ? भेदपक्खम्मि । ता चेव उ वज्झत्थोऽभेदे सव्वाणमेगत्तं ॥ ६९६ ॥ एगो स आलया जं तत्तोऽभिन्नाण णत्थि नाणत्तं । नाणत्तेवि य पावति तदभेदा परि-आलयगतत्तं ॥ ६९७ ॥ अह ता भिन्नाभिन्ना विरोहतो णेस संगतो पक्खो । ण य एगंतावच्चा अवच्चमहप्पवित्तीओ ॥ ६९८ ॥ परि-णामिता न अह ता विसिट्ठफलकारणं कहन्नु मता ? । तब्भावा फलभावे अतिप्पसंगो स चाणिट्ठो ॥ ६९९ ॥ ता जो इमस्स हेतू सो वज्झत्थमोऽभमेगावि । अकुसगतव्वमिदं एवं वज्झत्थसिद्धीओ ॥ ७०० ॥ अह तु सहावो हेऊ भावोऽभावो व होज्ज ?

जति भावो । सो चेव उ बज्झत्थो अह तु अभावो ण हेउत्ति ॥ ७०१ ॥ सो भावोत्ति सहावो तस्सेव जमायरूवमो अह उ । तं चेव कारणंतरविगलं पीतादिहेउत्ति ॥ ७०२ ॥ नीलत्ते सामन्ने कारणवियलत्तणे य किन्नेवं ? । अन्नंपि नीलहेऊ जायइ पीतादिहेउत्ति ॥ ७०३ ॥ अह तं विसिट्ठगं चिय वइसिट्ठं हंत किंकयं तस्स ? । अह तु सहेतुकयं चिय ण तेसि तत्ताविसेसातो ॥ ७०४ ॥ नीलक्खणजणगातो जाओ तस्सेव जुज्जई हेऊ । भेदगभावाभावा अतीतनीलक्खणा जह उ ॥ ७०५ ॥ कालो उ भेदगो चेव तब्भवे कह ण बज्झसिद्धित्ति ? । नाणंतरंपि भिन्नाभिन्नद्धमजुत्तमेजुत्तं (मेगंता) ॥ ७०६ ॥ जायइ य नीलसंवेदणाउ पीतादि तुह मतेणावि । ता जो इमस्स हेतू सो च्चिय बज्झत्थमो नेओ ॥ ७०७ ॥ सिय अघडमाणभावे तुल्ले दोण्हंपऽभावओ होउ । नीसेससुण्णयाच्चिग (सूरिः--) पडिहणिया अणुभवेणेसा ॥ ७०८ ॥ न य न घडइ बज्झत्थो जमणू तुल्लेतरादिरूवा उ । संसा णंसा य तओ जुत्ता संबंधसिद्धित्ति ॥ ७०९ ॥ जं चेव खलु अणूणं पच्चासन्नत्तणं मिहो एत्थ । तं चेव उ संबंधो विसिट्ठपरिणामसाविक्खं ॥ ७१० ॥ देसेणं संबंधो इय देसे सति य कहमणुत्तंति ? । अप्पतराभावातो णहप्पतरयं तओ अत्थि ॥ ७११ ॥ पच्चासत्ती य मिहो तेसिं धम्मंतराणुवेधातो । धम्मंतरभावातो गहणं इय समुदियाणं तु ॥ ७१२ ॥ दिसिभेयाउ च्चिय सक्कभेदओ कह ण अप्पतरगंति ? । दव्वेण सक्कभेदं विवक्खितं ता कुतो तमिह ? ॥ ७१३ ॥ तस्सवि सदवत्थाणा दिसभेदो सो य तस्स धम्मोत्ति । तदभावे भावातो अपदेसो दव्वताए तु ॥ ७१४ ॥ रूवादिसंगतो जं ण य रूवाणूवि केवलो अत्थि । तस्स रसादणुवेहा तेसिंपि य तदणुवेधातो ॥ ७१५ ॥ णयऽमुत्ता एव गुणा एते खस्सेव तदणुवेहेहिं । अद्दरिसणप्पसंगा मुत्तामुत्तेक्कभावो वा ॥ ७१६ ॥ णय जुत्तं अणुमेत्त सत्ताओ सव्वहावि सजोगे । बादरमुत्तत्ताणामभावतो उवचयविसेसा ॥ ७१७ ॥ णय अवयवी विभिन्नो एगंतेणऽवय-

घाण जह णहिं । उच्छिज्जउत्ति दोसा तदणुगता तेण णो जुत्ता ॥ ७१८ ॥ एगाणेगसरूवं वत्थु च्चिय दव्वपज्जवसहावं । जह चेव फलनिमित्तं तह भणियं जिणवरिंदेहिं ॥ ७१९ ॥ रज्जुम्मि सप्पगाणं एमादि जमुत्तमेयमवि मोहो । वज्झत्थाभावे जं रज्जू सप्पो कुतो एयं ? ॥ ७२० ॥ सिय भंतिमेत्तमेयं वत्तव्वं को इमीए हेउत्ति ? । निरहेउगा ण जुत्ता सइभावाभावदोसाओ ॥ ७२१ ॥ अह तु अविज्जाहेतू सावि ण णाणा पुढो तुहं काइ । तंपि इह हेउ नाणं तओ विसेसो य पडिभणिओ ॥ ७२२ ॥ किंचेह सच्चपुव्वा दिट्ठा भंती मरीयिमादीसु । तं पुण किमेत्थ विन्नाणमेत्तमेतंपि पडिसिद्धं ॥ ७२३ ॥ विन्नाणमेत्तपक्खेवि जं च रागादिया धुवं दोसा । ता तेण तन्निमित्ता को णु पओसो तुहऽन्नत्थ ? ॥ ७२४ ॥ सिय तब्बुद्धिनिमित्ताऽसंतो सो बुद्धिकारणं किह णु ? । जह वंझापुत्तादी ण तत्थ संबंधपडिसेहा ॥ ७२५ ॥ एव किमत्थि अन्नं ? जमेत्थ उद्दिस्स अत्थजोगस्स । कीरइ पडिसेहो सति च तम्मि अत्थो कहं नत्थि ? ॥ ७२६ ॥ सिय सव्वसत्तविक्खारहिओ वंझासुओ मओ एत्थ । कह तम्मि हंत नाणं अभिहाणं वावि पुव्वुत्तं? ॥ ७२७ ॥ भावविलक्खणओ च्चिय कोइ अभावोऽवि सम्मती तुच्छो । एयमिह उवलभामि एयं तु न (नेव) त्ति विन्नाणा ॥७२८॥ तुच्छत्तं एगंता एतं तु गयाविसयइवित्तीउ । कह सिज्झतित्ति ? तम्हा वत्थुसहावो अभावो वा ॥ ७२९ ॥ न तुच्छंमि तम्मि य (भावस्सऽस्स न तुच्छे) नाणं सद्दो य सव्वहा कमति । ता वंझासुतणातं न संगयत्थं ते (स) विन्नाणा ॥ ७३० ॥ इय अत्थि नाणगम्मो वज्झो अत्थो न अन्नहा णाणं । जुज्जइ सागारं तह बुद्धस्स य दाणपारमिता ॥ ७३१ ॥ तं केवलं अमुत्तं न य आगारो इमस्स जुत्तोत्ति । तदभावम्मि य पावइ वत्तं संवेयणाभावो ॥ ७३२ ॥ ता विसयगहणपरिणामतो तु सागारता भवइ तस्स । तद्-भावे तदभावो न य सो तम्हा तओ अत्थि ॥ ७३३ ॥ एतेणं आगारो भिन्नोऽभिन्नोत्ति एवमादीयं । जं भणियं तं सव्वं पडिसिद्धं

होइ दट्ठव्वं ॥ ७३४ ॥ जं गाहगपरिणामो णियतो नाणम्मि होइ आगारो । न विसयगतसंकमतो जहुत्तदोसप्पसंगातो ॥ ७३५ ॥ ण य गज्झमंतरेणं सो जायइ जेण तेण तस्सिद्धी । तत्तो तु संगया बज्झदंसणाणुभवतो चेव ॥ ७३६ ॥ देंतस्स हिरन्नादी अब्भासा देहमादियं चेव । अग्गहविणिवित्ती जा सेट्ठा सा दाणपारमिया ॥ ७३७ ॥ तदभावम्मि य कह सा ? चित्ताओ चेव दाणरूवाओ । तंऽपऽगहिते ण जुत्तं अत्थम्मि गहोवि कह (जह) पुव्विं ॥ ७३८ ॥ अग्गहियम्मिवि जायइ चित्तुप्पातो तहाविहो तस्स । निय-हेतुसहावातो इतरस्सवि लुद्धचित्तस्स ॥ ७३९ ॥ माणं किमेत्थ तुज्झं ? पच्चक्खं ताव ण घडई चेव । अविगप्पगं जमिट्ठं अगाहगं तह य अन्नस्स ॥ ७४० ॥ अणुमाणंपि हु तप्पुव्वगंति णो गाहगं अहिगतस्स । णय अन्नमत्थि माणं एतममाणं कहं हवतु ? ॥ ७४१ ॥ बज्झत्थाभावातो भत्ती एसा इमो तु देहोत्ति । विन्नाणमेत्तमेव उ परमत्थु विहाडिओ एवं ॥ ७४२ ॥ तम्हा मुत्तं कम्मं सिद्धमिदं जुत्तिओ इहं ताव । परमत्थपेच्छगेहिं जिणवयणाओ य विन्नेयं ॥ ७४३ ॥ एतस्स एगपरिणामसंचियस्स तु ठिती समक्खाया । उक्कोसेतरभेदा तमहं वोच्छं समासेणं ॥ ७४४ ॥ आदिल्लाणं तिण्हं चरिमस्स य तीस कोडिकोडीओ । अतराण मोह-णिज्जस्स सत्तरी होंति विन्नेया ॥ ७४५ ॥ नामस्स य गोत्तस्स य वीसं उक्कोसिया ठिती भणिया । तेतीस सागराइं परमा आउस्स बोद्धव्वा ॥ ७४६ ॥ वेदणियस्स उ बारस नामगोयाण अट्ठ तु मुहुत्ता । सेसाण जहन्नठिती भिन्नमुहुत्तं विणिद्दिट्ठा ॥ ७४७ ॥ जीवस्स कम्मजोगो इति एसो दंसिओ समासेणं । एत्तो पुव्वुद्दिट्ठं वोच्छामि अहक्कमं धम्मं ॥ ७४८ ॥ सम्मत्तनाणचरणा मोक्खपहो वन्निओ जिणिंदेहिं । सो चेव भावधम्मो बुद्धिमता होति नायव्वो ॥ ७४९ ॥

॥१०४॥

संपत्ती य इमस्सा कम्मक्खओवसमभावजोगातो । जह जायइ जीवस्सा वुच्छामि तहा समासेणं ॥ ७५० ॥ वन्नियकम्मस्स तया थंतरायंवेल्लणनिमित्ततो कहवि । खविता कोडाकोडी सव्वा एक्कं पमोत्तूणं ॥ ७५१ ॥ तीयवि य थेवमेत्ते खविए ताहिमंतरम्मि जीवस्स । भवति हु अभिन्नपुव्वो गंठी एवं जिणा बेंति ॥ ७५२ ॥ गंठित्ति सुदुब्भेदो कक्खडघणरूढगूढगंठिव्व । जीवस्स कम्मजणितो घणरागदोसपरिणामो ॥ ७५३ ॥ भिन्नम्मि तम्मि लाभो जायइ परमपयहेतुणो नियमा । सम्मत्तस्स पुणो तं बंधेण न बोलइ कयाइ ॥ ७५४ ॥ तं जाविह संपत्ती ण जुज्जई तस्स निग्गुणत्तणओ । बहुतरबंधातो खलु सुत्तविरोधा जओ भणियं ॥ ७५५ ॥ पल्ले महइमहल्ले कुंभं पक्खिवइ सोधए नालिं । अस्संजए अविरए बहु बंधइ निज्जरे थोवं ॥ ७५६ ॥ पल्ले महइमहल्ले कुंभं सोधेइ पक्खिवे नालिं । जे संजए पमत्ते बहु निज्जर बंधइ थोवं ॥ ७५७ ॥ पल्ले महइमहल्ले कुंभ सोहेइ पक्खिव ण किंचि । जे संजय अपमत्ते बहु निज्जर बंधति न किंचि ॥ ७५८ ॥ एयमिह ओघविसयं भणियं सव्वे ण एवमेवत्ति । अस्संजतो उ एवं पडुच्च उस्सन्नभाव तु ॥ ७५९ ॥ पावइ बंधाभावो उ अन्नहा पोग्गलाणऽभावातो । इय बुद्धिगहणतो ते सव्वे जीवेहिं जुज्जन्ति ॥ ७६० ॥ सोऽणंतोऽसंखेज्जातो कालाओ ते य जं जिएहिंतो । भणियाऽणंतगुणा खलु ण एस दोसो ततो जुत्तो ॥ ७६१ ॥ गहणमणंताण ण किं जायइ समएण ? ना कहमदोसो? । आगमसंसागओ ण तहाऽणंताण गहणं तु ॥ ७६२ ॥ आगमसोक्खाओ किं? विसेसविसयत्तणेण सुत्तस्स । तं जाविह संपत्ती न घडइ तस्सा ण दोसो तु ॥ ७६३ ॥ सा किं सहावतो च्चिय उदाहु गुणसेवणाएँ इइत्ति ? । जइ ता सहावओ च्चिय उड्ढंपि निरत्थिगा किरिया ॥ ७६४ ॥ अह उ गुणसेवणाए, मिच्छादिट्ठिस्स के गुणा पुव्विं ? । तव्विरहातो च. सोवि तहा केण कज्जेण ? ॥ ७६५ ॥ परिणामविसेसातो, तस्सवि य तहाविहस्स को हेऊ? । जइ ताव सहावोच्चिय,

पडिभणिओ हंत सो पुव्विं ॥७६६॥ हेउअभावो य तओ न पुण पयत्थंतरं मतो तुब्भ। ईसरमादिपसंगा एवं च स किन्न सव्वेसिं ? ॥ ७६७ ॥ णो हेउअभावोच्चिय तओ मओऽभावतो अहेऊओ। णेव पदत्थंतरमो जुत्तो पुव्वुत्तदोसाउ ॥ ७६८ ॥ इट्ठो य वत्थुधम्मो पतिणियतो जं च ताण सव्वेसिं। णय माणबाधितो सो सम्मादुवलंभभावातो ॥ ७६९ ॥

वेययतो पतिसमयं चित्तं कम्मं सवीरिउक्करिसा। सो होइ जीवधम्मो जो तस्संपत्तिहेउत्ति ॥ ७७० ॥ तम्मि य सती अवत्ता खंतादिगुणावि इतरवेक्खाए। तस्सेवणाएऽवि तओ संपत्ती तस्स तं जाव ॥ ७७१ ॥ एसा य वत्थुतो निग्गुणेति असइंति वन्निया समए। णियमा ण सम्महेतू सम्मं पुण मोक्खहेउत्ति ॥ ७७२ ॥ एतेण सम्मलाभे कह णु अणंतभवभावितो सिग्घं। संसारोत्ति जिआणं नासइ? एयंपि परिहरितं ॥ ७७३ ॥ ओहेण दीहकालो जम्हा पडिवक्खभावणाएवि। सम्मत्त तीएँ फलं केवलमिव चरणकिरियाए ॥ ७७४ ॥ जह केवलम्मि पत्ते तेणेव भवेण वन्निओ मोक्खो। पगरिसगुणभावातो तह संमत्तेऽवि स स मओ ॥ ७७५ ॥ पगरिसगुणो य एसो जम्हा समएऽवि सव्वजीवाणं। गेवेज्जगोववातो भणितो तेलोक्कदंसीहिं ॥ ७७६ ॥ सो दव्वसंजमेणं पगरिसरूवेण जिणुवदिट्ठेणं। तब्भावेऽवि ण सम्मं एवमिदं पगरिसगुणोत्ति ॥७७७॥ तब्भावम्मि य नियमा परियट्टद्धणमो उ संसारो। णय सो सव्वेसि जओ ता तब्भावेऽवि तं नत्थि ॥ ७७८ ॥ पत्तुक्कसठितीणं विचित्तपरिणामसंगयाण च। सव्वेसिं जीवाणं कम्हा णो वीरिउक्करिसो ? ॥ ७७९ ॥ कत्थइ जीवो बलिओ कत्थइ कम्माइ होंति बलियाइं। एएण कारणेणं सव्वेसि न वीरिउक्करिसो ॥ ७८० ॥ केइ उ सहावउच्चिय कम्मं जेऊण चिक्कणतरंपि। णियविरियाउ पवज्जइ तं धम्मं तेण तज्जोगो ॥७८१॥ सो पुण तस्स सहावो ण कम्महेतू ण यावि अनिमित्तो। नियधम्मत्ता, ण भवति सदा य सो कम्मदोसेणं ॥ ७८२ ॥ जिणइ य

बलवंतंपि हु कम्मं आहच्च वीरिएणेव । अमइ य जियपुव्वोऽविहु मल्लो मल्लं जहा रंगे ॥ ७८३ ॥ एत्तोच्चिय निद्दिट्ठा तुल्लबला दिव्वपुरिसगाराणवि । समयन्नूहि अन्नह पावइ दिट्ठंतबाहा उ ॥ ७८४ ॥ जं होअतक्कियं च्चिय देवकयं तंति तस्स पाहन्ना । उवसज्जणभूओ पुण अत्थि नहिं पुरिसगारेऽवि ॥ ७८५ ॥ जं पुण अभिसंधीओ होइ तयं पुरिसगारमज्झंति । तप्पाधन्नत्तणतो दिव्वं उवसज्जणं तत्थ ॥ ७८६ ॥ एवं जुज्जइ एगंतं दीसइ सम्मादियं च जं तेण । सेसा जातिविगप्पा हवंति ता किं पसंगेण ? ॥ ७८७ ॥ एगंत सोच्छामि अंतो गंठिब्भेदम्मि दंसणं नियमा । सो दुल्लभो परिस्समचित्तविघायाइविग्घेहिं ॥ ७८८ ॥ सो तत्थ परिस्सम्मति घोरमहासमरनिग्गयादिव्व । विज्जा य सिद्धिकाले जह बहुविग्घा तहा सोऽवि ॥ ७८९ ॥ कम्मट्ठिती सुदीहा खविता जइ णिग्गुणेण सेसंपि । स खवेउ निग्गुणो च्चिय किं य पुणो दंसणादीहिं ? ॥ ७९० ॥ पाएण पुव्वसेवा परिमउई साहणम्मि गुरुतरिया । होइ महाविज्जाए किरिया पायं सविग्घा य ॥ ७९१ ॥ तह कम्मठितिक्खवणा परिमउई मोक्खसाहणे गुरुई । इय दंसणादिकिरिया दुलहा पायं सविग्घा य ॥ ७९२ ॥ अहव जओ च्चिय सुबहुं खवितं तो णिग्गुणो ण सेसंपि । स खवेइ लभइ य जओ सम्मत्तसुयादिगुणलाभं ॥ ७९३ ॥ करणं अहापवत्तं अपुव्वमणियट्टिमेव भव्वाणं । इतरेसिं पढमं च्चिय भण्णइ करणं तु परिणामो ॥ ७९४ ॥ जा गंठी ता पढमं गंठिं समइच्छतो अपुव्वं तु । अणियट्टीकरणं पुण संमत्तपुरक्खडे जीवे ॥ ७९५ ॥ संमत्तंपि य तिविहं खओवसमियं तहोवसमियं च । खइयं च कारगादि य (व) पन्नत्तं वीयरागेहिं ॥७९६॥ मिच्छत्तं जमुदिन्नं तं खीणं अणुदियं च उवसंतं । मीसीभावपरिणतं वेदिज्जंतं खओवसमं ॥ ७९७ ॥ उवसमियसेढिगयस्स होइ उवसामियं तु सम्मत्तं । जो वा अकयतिपुंजो अखवियमिच्छो लभइ सम्मं ॥ ७९८ ॥ खीणम्मि उदिन्नम्मि उ अणुदिज्जंते य सेसमिच्छत्ते । अंतोमुहुत्तमेत्तं उवसमसम्मं लभइ

जीवो ॥ ७९९ ॥ ऊसरदेसं दड्ढिल्लयं च विज्झाइ वणदवो पप्प । इय मिच्छस्स अणुदए उवसमसम्मं लभइ जीवो ॥ ८०० ॥ खीणे दंसणमोहे तिविहम्मिवि भवणिदाणभूयम्मि । निप्पच्चवातमतुलं सम्मत्तं खाइगं होति ॥ ८०१ ॥ जं जह भणियं तं तह करेइ सति जम्मि कारगं तं तु । रोयगसंमत्तं पुण रुइमेत्तकरं मुणेयव्वं ॥ ८०२ ॥ सयमिह मिच्छद्दिट्ठी धम्मकहाईहिं दीवति परस्स। सम्ममिणं जेण दीवग कारणफलभावतो नेयं ॥ ८०३ ॥ तव्विहखओवसमतो तेसिमणूणं अभावतो चेव । एवं विचित्तरूवं सणिबंधणमो मुणेयव्वं ॥ ८०४ ॥ किं चेहुवाहिभेदा दसहावि इमं परूवियं समए । ओहेण तंपिमेसिं भेदाणमभिन्नरूवं तु ॥ ८०५ ॥ तं उवसमसंवेगादिएहिं लक्खिज्जए उवाएहिं । आयपरिणामरूवं बज्झेहिं पसत्थजोगेहिं ॥ ८०६ ॥ एत्थ य परिणामो खलु जीवस्स सुहो उ होइ विन्नेओ । किं मलकलंकमुक्कं कणगं भुवि झामलं होइ ? ॥ ८०७ ॥ पयईए व कम्माणं वियाणिउं वा विवागमसुहंति । अवरद्धेऽवि न कुप्पइ उवसमतो सव्वकालंपि ॥ ८०८ ॥ नरविबुहेसरसोक्खं दुक्खं चिय भावतो तु मन्नंतो । संवेगतो न मोक्खं मोत्तूणं किंपि पत्थेइ ॥८०९॥ नारयतिरियनरामरभवेसु निव्वेदतो वसति दुक्खं । अकयपरलोगमग्गो ममत्तविसवेगरहितोवि॥८१०॥ दट्ठूण पाणिनिवहं भीमे भवसागरम्मि दुक्खत्तं । अविसेसतोऽणुकंपं दुहावि सामत्थतो कुणति ॥ ८११ ॥ मन्नति तमेव सच्चं नीसंकं जं जिणेहिं पन्नत्तं । सुहपरिणामो सव्वं कंखादिविसोत्तियारहितो ॥ ८१२ ॥ एवंविहपरिणामो सम्मादिट्ठी जिणेहिं पन्नत्तो । एसो य भवसमुद्दं लंघइ थोवेण कालेणं ॥ ८१३ ॥ जं मोणं तं सम्मं जं सम्मं तमिह होइ मोणंति । निच्छयतो इतरस्स उ सम्मं सम्मत्तहेऊवि ॥ ८१४ ॥

॥१०८॥

पंचविहावरणक्खओवसमादिनिबंधणं इहं नाणं। पंचविहं च्चिय भणियं धीरेहि अणंतनाणीहिं॥८१५॥ आभिणिबोहियनाणं सुयणाणं
चेव ओहिणाणं च। तह मणपज्जवनाणं केवलनाणं च पंचमयं ॥ ८१६ ॥ चंदोव्व होइ जीवो पयतीए चंदिमव्व विन्नाणं।
घणघणजालनिहं पुण आवरणं तस्स निद्दिट्ठं ॥८१७॥ तस्स य खओवसमओ नाणं सो उण जिणेहिं पन्नत्तो। कोई सहावतो च्चिय
कोई पुण अहिगमगुणेहिं ॥ ८१८ ॥ एगिंदियादियाणं ओहेण सहावतो मुणेयव्वो । अहिगमतो तु पगिट्ठो सो उण पंचिंदियाणं
तु ॥८१९॥ नाणस्स णाणिणं णाणमाहगाणं च भत्तिबहुमाणा। आसेवणवुड्ढादी अहिगमगुणमो मुणेयव्वो ॥८२०॥ सुहपरिणामत्तणओ
किलिट्ठपरिणाममंतिमणंतं। एएहिं भव्वसत्तो नियमेण खवेइ आवरणं ॥८२१॥ पवणदरवियलिएहिं घणघणजालेहिं चंदिमव्व
तओ। चंदस्स पसरइ भिसं जीवस्स तहाविहं नाणं ॥ ८२२ ॥ जमवग्गहादिरूवं पच्चुप्पन्नत्थगाहगं लोए। इंदियमणोनिमित्तं तं
आभिणिबोहगं बेंति॥८२३॥ जं पुण तिकालविसयं आगमगंथाणुसारि विन्नाणं। इंदियमणोनिमित्तं तं सुयनाणं जिणा बिंति॥८२४॥
ओहिन्नाणं भवजं खओवसमियं च होति नायव्वं। तेयाभासंतरदव्वसंभवं रूविविसयं तु ॥ ८२५ ॥ मणपज्जवनाणं पुण जणमणप
रिचिंतितत्थपागडणं। माणुसखेत्तनिबद्धं गुणपच्चइयं चरित्तवतो ॥ ८२६ ॥ अह सव्वदव्वपरिणामभावविन्नत्तिकारणमनंतं। सास-
यमप्पडिवाइं एगविहं केवलं नाणं ॥ ८२७ ॥ णत्तेगमहावत्ता आभिणिबोहादि किंकओ भेदो?। नेयविसेसाओ चे ण सव्वविसयं
ततो चरमं ॥ ८२८ ॥ अह पडिवत्तिविसेसा एगम्मि वऽणेगभेदभावातो। आवरणविभेदोऽवि हु सहावभेदं विणा न भवे ॥८२९॥
तम्मि य सति सव्वेसिं खीणावरणस्स पावती भावो। तब्भावत्तातो च्चिय जुत्तिविरोहा स चाणिट्ठो ॥ ८३० ॥ अरहावि असव्वन्नू
आभिणिबोहादिभावतो नियमा। केवलभावातो चे सव्वन्नू णणु विरुद्धमिदं ॥ ८३१ ॥ चरमावरणस्स खओ पढमसयं चरमए व

होज्जाहि ?। पतिसमये तब्भावेऽसगलो सो कस्स भेदोत्ति ? ॥ ८३२ ॥ अह सतिवि तम्मि भावो ण तस्स पतिसमयमेव इट्ठोति । कहमाभिणिबोहादिसु तब्भावे हंत भावोत्ति ? ।, ८३३ ॥ सिय चरमए च्चिय खओ कह तीरइ एत्तियस्स काउंति ? । ण य पोग्गलाण समए अणंतकालं ठिती भणिता ॥ ८३४ ॥ तम्हा अवग्गहातो आरब्भ इहेगमेव णाणंति । जुत्तं छउमत्थस्साऽसगलं इतरं तु केवलिणो ॥ ८३५ ॥ आचार्यः-णत्तेगसहावत्तं ओहेण विसेसओ पुण असिद्धं । एगंततस्सहावत्तणे उ कह हाणिवुड्ढीओ ? ॥ ८३६ ॥ जं अविचलियसहावे णाणे एगंततस्सभावत्तं । ण य त तहोवलद्धा उक्करिसापकरिसाविसेसा ॥ ८३७ ॥ तम्हा परिथूरातो निमित्तभेदातो समयसिद्धातो । उववत्तिसंगओ च्चिय आभिणिबोहादिगो भेदो ॥ ८३८ ॥ घातिक्खयो निमित्तं केवलनाणस्स वन्निओ समए । मणपज्जवनाणस्स उ तहाविहो अप्पमादोत्ति ॥ ८३९ ॥ ओहिन्नाणस्स तहा अणिंदिएसुंपि जो खओवसमो । मतिसुयनाणाणं पुण लक्खणभेदादिणा भेओ ॥ ८४० ॥ एवं च सव्वविसयं जतिवि य चरममिह तहवि सिद्धो तु । णेयविसेसो तेसिं धम्मंतरजुत्तसिद्धीओ ॥ ८४१ ॥ णय पडिवत्तिविसेसा एगम्मि अणेगभेदभावोऽवि । जं ते तहाविसिट्ठे ण जातिभेदे विलंघेंति ॥८४२॥ णावरणभेदोवि हु सहावभेदेऽवि दोसहेउत्ति । खीणावरणस्स जतो सव्वेसि ण संगतो भावो ॥ ८४३ ॥ छउमत्थसामि-गत्ता तब्भावावगमतो य तस्सत्ति । तद्धम्मत्तेऽवि तओ जुत्तिविरोधेत्ति वइमेत्तं ॥ ८४४ ॥ जमिह छउमत्थधम्मा जम्मादीया ण होंति सिद्धाणं । इय केवलीणमाभिणिबोहाऽभावम्मि को दोसो ? ॥ ८४५ ॥ अन्ने भणंति आभिणिबोधादीणिवि जिणस्स विज्जंति । अफलाणि य सूरुदए जहेव णक्खत्तमादीणि ॥ ८४६ ॥ सहकारिहेतुविरहा तस्साभावाउ चेन नायव्वो । केवलभावातो इय सव्वन्नु-त्तम्मि अविरोहो ॥८४७॥ चरमावरणस्स खए पतिसमयम्मिवि ण तस्स भावोत्ति । तस्साहव्वाउच्चिय तब्बंधातो य पतिसमयं॥८४८॥

॥११०॥

ता चरमए च्चिय पओ आणाविरमातो तीरए काउं । चिरसंचियंपि हु तणं खणेण दावानलो दहति ॥ ८४९ ॥ एवं अवग्गहातो आरब्भ इहगमेव नाणंति । मिच्छत्तमेव अहवा णो खलु सामन्नऽवेक्खाए ॥८५०॥ कमकरणे पुण भणियं पओयणं दिट्ठसमयसारेहिं । आभिणिबोहादीणं वोच्छामि तयं समासेणं ॥ ८५१ ॥ जं सामिकालकारणविसयपरोक्खत्तणेहिं तुल्लाइ । तब्भावे सेसाणि य तेणाऽऽइए मतिसुताइं ॥ ८५२ ॥ मतिपुव्वं जेण सुयं तेणादीए मती विसिट्ठो वा । मतिभेदो चेव सुतं तो मतिसमणंतरं भणियं ॥ ८५३ ॥ कालविवज्जयसामित्तलाभसाहम्मतोऽवही तत्तो । माणसमेत्तो छउमत्थविसयभावादिसामन्ना (धम्मा) ॥ ८५४ ॥ अंते केवलमुत्तमजतिसामित्तावसाणलाभातो । एत्थं च मइसुयाइं परोक्खमितरं च पच्चक्खं ॥ ८५५ ॥

चारित्तं परिणामो जीवस्स सुहो उ होइ विन्नेओ । लिंगं इमस्स भणिय मूलगुणा उत्तरगुणा य ॥ ८५६ ॥ पाणाइवातविरमणमादी णिसिभत्तविरतिपज्जंता । समणाणं मूलगुणा पन्नत्ता वीयरागेहिं ॥ ८५७ ॥ सुहुमादीजीवाणं सव्वेसिं सव्वहा सुपणिहाणं । पाणाइवायविरमणमिह पढमो होइ मूलगुणो ॥ ८५८ ॥ कोहादिपगारेहिं एवं चिय मोसविरमणं बितिओ । एवं चिय गामादिसु अप्पबहुविवज्जण तइओ ॥ ८५९ ॥ दिव्वादिमेहुणस्स य विवज्जणं सव्वहा चउत्थो उ । पंचमगः गामादिसु अप्पबहुविवज्जणमेव ॥ ८६० ॥ असणादिभेदभिन्नस्साहारस्सा चउव्विहस्सावि । निसि सव्वहा विरमण चरमो समणाण मूलगुणो ॥ ८६१ ॥ हिंसायां केइ न वेदविहिता हिंसा दोसाय साहुनकारा । दिट्ठं च तन्निमेमा अयपिंडादीण तरणादी ॥ ८६२ ॥ वुड्डइ जलि मुक्को अयपिंडो सकारिओ य तरइत्ति । मारणसत्तोवि विसं साधु पउत्तं गुणं कुणति ॥ ८६३ ॥ तह दाहगोऽवि अग्गी सच्चादिपभावतो न दहइत्ति । इय विहिपओगतो हिंसावि तई न दोसाय ॥ ८६४ ॥ सत्थन्थंमि य एवं न होइ पुरिसस्स एत्थ किं माणं ? । न य कुच्छिता तई

जं जयमाणा लोगपुज्जात्ति ॥ ८६५ ॥ दिट्ठंतबला एवं वदति मुद्धजणविम्हयकरं ते । तेण समं वेधम्मं असाहगमिणं न पेच्छंति ॥ ८६६ ॥ अयपिंडे भावंतरभावो पच्चक्खसंपसिद्धो उ । तणुरूवो न य दीसइ पसुम्मि सो वेदविहिणावि ॥ ८६७ ॥ देवत्तं से भावंतरंति किं तस्स गाहगं माणं? । सिय आगमो न सो च्चिय निवादविसयो जतो एत्थ ॥८६८॥ परिणामविसेसातो पुढवादिवहोऽवि अह जिणायतणे । भणिओ गुणाय एवं वेदवहो हंत किन्न भवे ? ॥ ८६९ ॥ परिणामविसेसोऽवि हु सुहबज्झगतो मतो सुहफलोत्ति । ण उ इतरो मेच्छस्स उ जह विप्पं घायगंतस्स ॥ ८७० ॥ ण य सो सुहबज्झगतो वेदवहे हवति जो उ परिणामो । मोत्तूण आवइगुणं पंचिंदियघायहेतूओ ॥ ८७१ ॥ सइ सवत्थाभावे जिणाण भावावयाएँ जीवाणं । तेसिं नित्थरणगुणं पुढवादिवहेऽवि आयतणं ॥ ८७२ ॥ साहुणिवासो तित्थगरठावणा आगमस्स परिवुड्ढी । एक्केक्कं भावावइनित्थरणगुणं तु भव्वाणं ॥ ८७३ ॥ साहुणिवासा सद्धम्मदेसणा धम्मकायपरियरणं । तित्थगरठावणातो परमगुरुगुणागमो भणितो ॥ ८७४ ॥ सज्झायझाणकरणे आगमपरिवड्ढणं ततो नियमा । रागादीण पहाणं ततो य मोक्खो सदासोक्खो ॥ ८७५ ॥ ता इय सुहबज्झगतो संविग्गस्स जयणापवत्तस्स । जिणभवणकायघाते परिणामो होइ जीवस्स ॥ ८७६ ॥ न य सोऊण पयत्थं जं किंचि जहाकहंचिसाधम्मा । चासप्पंचाससमा अवरम्मि पगप्पणा जुत्ता ॥ ८७७ ॥ जायइ अतिप्पसंगो एवं भावाण ण य ववत्थात्ति । तदभावे सत्थंपि हु विहलंति विडंबणा सव्वं ॥ ८७८ ॥ ण य इह वेदवहम्मी दीसइ गुण मो, पदाणमह इट्ठं । वहमन्तरेण तं किं संपति लोए ण संभवति ? ॥८७९॥ वज्झाणवि उवगारो इहं अदिट्ठो उ पेच्च अपमाणो । फलमवि वभिचारातो ण पमाणं एत्थ विदुसाणं ॥ ८८० ॥ एवं विहिसकारो एत्थ असिद्धो तु होति नायव्वो । तदभावम्मी य साहणविगला सव्वेऽवि दिट्ठंता ॥८८१॥ अह मंतपुव्वगं चिय आलभणं सव्वहा पयत्तेणं । विहि-

गहणं भवति वेगिंपि इहेव वभिचारो ॥८८२॥ वीवाहे तह गब्भाहाणे जणणे य मंतसामत्थं । दिट्ठं विसंवयंतं विणावि तं संवयंतं च ॥ ८८३ ॥ अह तत्थ विसंवादो किरियावेगुन्नतो, ण माणमिह । किं किरियावइगुण्णा? किं वा तदसाहगत्तेणं? ॥ ८८४ ॥ तेसिं फलेण सिद्ध अविणाभावम्मि जुज्जइ एवं । न य सो सिद्धो जम्हा विणावि तं तस्स भावोत्ति ॥ ८८५ ॥ सत्थत्थम्मिवि एवं न होइ पुरिसस्स एत्थ माणमिणं । ज खलु दिट्ठविरोहो गम्मति तेणं अदिट्ठेऽवि ॥ ८८६ ॥ अह अत्थवादवक्कं एतं एक्कोऽवि जह नमोक्कारो । सव्वपावप्पणासणो होइ जह मोक्खो नाणकिरियाहिं ॥ ८८७ ॥ एक्कोऽवि नमोक्कारो सम्म कतो सम्मभावतो चेव । तारेयऽवड्ढपोग्गल-मज्झे नियमेण, कह णु थुती? ॥ ८८८ ॥ ण य इह तवचरणाणं न दीसइ कम्मलहुगया जेण । तेणं दिट्ठत्थेऽवि हु न विरुज्झइ हंत जिणवयणं ॥ ८८९ ॥ आरोग्गबोहिलाभं समाधिवरमुत्तमं च मे दिंतु । जह एत्थं तदभावो इहेव तह चेव तेसिंपि ॥ ८९० ॥ भासा असच्चमोसा परिणामविसुद्धिकारण एसा । उत्तमफलविसया तो भणितावि तई न दोसाय ॥ ८९१ ॥ हेयोवादाणाओ संसारनिबंध-णाओ वेदस्स । तह सावज्जारंभाओ ण य वीवाहादिया एवं ॥ ८९२ ॥ ण य कुच्छिया तई जं भणियं तं सव्वहा अजुत्तं तु । नाणीहिं कुच्छितच्चिय तहेव वेदंतवादीहिं ॥ ८९३ ॥ अंधम्मि तमम्मि खलु मज्जामो पसुहिं जे जयामोत्ति । एमादि बहुविहं किं भणियं वेदंतवादीहिं ॥८९४॥ एतेणं जजमाणा बुहे पडुच्चा ण लोगपुज्जात्ति । अबुहाणं पुण पुज्जा मंडलगाईवि किं तेहिं? ॥८९५॥

मृषावादे–अन्ने उ मुसावाओ नियनिंदाकारणं न दोसाय । जह वभघातगोऽहं एमादि पभासयन्तस्स ॥८९६॥ दोसाणमब्भुवगमे अकोसमाण न विगहणे सम्मं । होंति जितोऽजितपुव्वो भवतरुहेतू अहंकारो ॥८९७॥ एवमिदमकातव्वं वेरग्गनिबंधणं च अन्नेसिं । जायइ सो इय सपरोवगारगो चेव कह दोसो? ॥ ८९८ ॥ इय दोसाणऽब्भुवगमे अविज्जमाणाणमत्तदोसातो । अक्कोसे परबंधा इय अन्नाणा

कहमदोसो?॥८९९॥ अक्कोसाणवि सहणं जं सयमणुदरिणं करिंतस्स। उत्तरगुणचिंताए जायइ तं होइ सम्मं तु॥९००॥विसहामि अहं सम्मं अक्कोसे चिंतिउं उदीरयतो। णऽहिगतरो लक्खिज्जइ मोहसहावो अहंकारो ॥९०१॥ एद्दहमेत्तेण इमं अवेइ ता आवदीएँ कायव्वं। सो चेव किं न जायइ इय बुद्धिनिबंधणं णेसि ॥९०२॥ सत्थे पडिसिद्धं चिय कुणमाणं तह य पेच्छमाणस्स। तं चेव जायइ दढ वेरग्गनिबंधणं तस्स ॥ ९०३ ॥ इय अच्चंतमसिद्धो सपरुवगारो बुहेहिं नायव्वो। नियनिंदाहेऊ चिय दोसाय तओ मुसावातो ॥ ९०४ ॥ एगंतेणेव इमं एवं एवं च एवमादीति। वत्थुस्स तहाऽभावा पीडाहेऊ य अलियं तु ॥ ९०५ ॥ तह जो सुहं करेई एगंतेणेव बंधइ सुहं सो। सपरोभयतब्भावेण, परित्थिभोगेण वहिचारो ॥ ९०६ ॥ दुक्खकरो चिय एवं नेगंतेणेव बंधई असुहं। जह लोयादि करेंतो सपरोभयदुक्खहेऊवि ॥ ९०७ ॥ न य सुहमसुहस्सेव उ निबंधणं जं जतीण पसमसुहं। निव्वाणसुहनिमित्तं भणियं तेलोक्कदंसीहिं ॥९०८॥ दुक्खंपि न सोक्खस्सेन कारणं जमिह तेणयादीणं। चित्ता कदत्थणा खलु नारगदुक्खस्स हेउत्ति॥९०९॥

एकान्तनिरासः-इय अत्थि चेव आया अहवा नत्थित्ति दोवि एगंता। एगंतेणं भावाऽभावपसंगाओ अलियं तु ॥९१०॥ एगंतेणऽत्थित्ते अन्नोऽन्नाभावविरहतो तस्स। पररूवेणवि भावो तेसि सरूवं व तदभावो ॥ ९११ ॥ नत्थित्ते चिय एवं चित्तादीणं अभावतो नियमा। आलोयणादभावे ण सिया पीडेसहगेवि धणी ॥९१२॥ ता अत्थि सरूवेणं पररूवेणं तु नत्थि सिय बुद्धी। जमिह सरूवत्थित्तं तं चिय पररूवणत्थित्तं ॥९१३॥ तत्तो य तस्सऽभेदे तेण रहितं तयं तओ नियमा। पावइ पररूवंपि हु तम्मी तत्तो य तदभावो ॥९१४॥ भण्णइ अत्थित्तं चिय नत्थित्त णणु विरुद्धमेयंति। परिकप्पियं अह तयं इय इतरं सव्वरूवं तु ॥९१५॥ तस्सेव धम्मरूवे नियपररूवेहिं अत्थिणत्थित्ते। भिन्नपवित्तिनिमित्ते तम्हा तत्तं अणेगंतो ॥ ९१६ ॥ नत्थि च्चिय खरसंगं एगंतो ते, न बुद्धिध-

॥११४॥

णिभावा । जह वा परूवेणं नत्थि सरूवेण अत्थित्ति ॥९१७॥ नत्थित्तत्थित्तेणं तदभावे तस्स पावती भावो । नत्थित्तत्थित्तं पुण
विवक्खमपावभावो उ ॥ ९१८ ॥ सम्मत्तनाणचरणा मोक्खपहो चेव एत्थ एगंतो । णो णामादिसरूवा जओ तओ इहवि नत्थित्ति
॥ ९१९ ॥ जं चेव भावरूवा ते चेव जहा तहा णु को दोसो ? । तस्सेव ण अन्नस्सा तेवि अणेगंतसिद्धीओ ॥ ९२० ॥ एवं चिय
जोएज्जा मिच्छाऽभव्वादिएसु सव्वेसु । सम्म विभज्जवाद सव्वण्णुमयाणुसारेणं ॥ ९२१ ॥ एतं होहिति कल्लं नियमेण अहं च णं
कहिस्सामि । एमादीवि न वत्तं सच्चपइन्नेण जइणा उ ॥ ९२२ ॥ बहुविग्घो जियलोओ चित्ता कम्माण परिणती पावा । विहडइ
दिट्ठंपि हु तम्हा सव्वत्थऽणेगंतो ॥ ९२३ ॥ भावाण तहाभावेण काणमादीसु जा गिरा तत्था । तेसिं दुक्खनिमित्तं सावि
अलिया विणिद्दिट्ठा ॥९२४॥ ता णेगंतसरूवा सव्वेसिमपरियावणी महुरा । उवओगपुव्वगच्चिय भासा भासण्णुणो सच्चा ॥९२५॥

अदत्तादाने—कह अदत्तादाण विहिंसिट्ठा जीविगत्ति मोहातो । वाणिज्जुचियफलं पिव निद्दोसं चेव मन्नंति
॥ ९२६ ॥ सेगकलागहिओ च्चिय माहणजत्तो य पयइदक्खो य । सत्तुकडोऽविमाई अदत्तदाणोचितो भणितो ॥ ९२७ ॥
समणाण माहणाण य जोगपडिज्जितभणाण किवणाणं । इत्थीण पंडगाण य णो हरियव्वं कदाचिदवि ॥ ९२८ ॥
सेसाण तु हरियव्वं परिसरनिहरवयकालमादीणि । णाउं णाणवराणं जइ दोण्हवि होइ न विणासो ॥ ९२९ ॥
पालिज्जइ जह पाणइ उज्जाइ जलेणं जेण अहितंपि । लब्भइ न याणुवत्तं सिप्पमिव एत्थवि अलाभो ॥ ९३० ॥ इय
तच्चनयारं जाणिऊण सुमणो उ संपयट्टेज्जा । णय मरणा बीहेज्जा अन्नत्थवि जं तयं तुल्लं ॥ ९३१ ॥ हरिएवि पुव्वगं निय संदादी
देसए य थेरे य । संपुच्छिऊण विहिणा पच्छा पुव्वेज्ज न एत्थं ॥ ९३२ ॥ लोगम्मि य परिवादं अकालचरियाविवज्जणादीहिं ।

जरेणं रक्खेज्जा तदभावे सव्वहा ण भयं ॥ ९३३ ॥ गहितोवि अमोक्खाए मरणंतं जीवियं विचिंतेज्जा । कुज्जा य पुरिसगारं दोण्हवि लोगाण फलहेउं ॥ ९३४ ॥ इय खंदरुद्दविहिणा पयट्टमाणस्स सुद्धभावस्स । वाणिज्जुचियकला विव निद्दोसा चोरिगा केई ॥ ९३५ ॥ भण्णइ विहिसिद्धा जीविगत्ति जं भणियमेत्थ को णु विही ? । जइ ताव कोइ कत्ता स णिसिद्धो पुव्वमेव इह ॥ ९३६ ॥ अह पुव्वकयं कम्मं तस्सुदए जो उ होइ परिणामो । परवित्तहरणहेऊ अपरात्थो वज्जणिज्जो सो ॥ ९३७ ॥ अइसंकिलिट्ठकम्माणुवेदणे जो तु होइ परिणामो । सो संकिलिट्ठकम्मस्स कारणं जमिह पाएणं ॥ ९३८ ॥ तीरइ य अत्तवीरियपगरिसतो वज्जिउं तओ एवं । सति तम्मि तव्विवागं विचिंतिउं अप्पवित्तीए ॥ ९३९ ॥ कम्मोदएण मणपरिणामे जो संकिलिट्ठरूवेवि । संविग्गो वइकाए निरुंभती सो विणासेऽवि ॥ ९४० ॥ ते पुण ण अत्तवीरियपगरिसविरहेण थंभिउं सक्का । तम्मि य सति सुहभावा पायं अचिरेण तस्स खओ ॥ ९४१ ॥ वाणिज्जुचियकलाए तु णेनमपसत्थगो मुणेयव्वो । पायमणवज्जवित्ती निच्छयओ सोवि पडिसिद्धो ॥९४२॥ उचियादणत्थगं निय धम्मादुचितत्तणेण तरसत्ति । पडिसेहविहाणा इय इट्ठेयरसिद्धिकलियाइं ॥९४३॥ समणादीणं णो हरियव्वमियमिट्ठमेव अम्हाणं । एत्तो च्चिय णाताओ सेसविहाणं तुहाणिट्ठं ॥ ९४४ ॥ तेसिंपि जओ दुक्खं इतरेसिंपि य ण होइ केसिंचि । नय नज्जइ भेदेणं जुत्तो ता सव्वपडिसिद्धो (सेहो) ॥ ९४५ ॥ नासिट्ठं इह नाराइ एमादि जमुत्तमेयमवि मोहो । नाखुट्टम्मि मरिज्जइ हिंसाए तहवि जं दोसो ॥ ९४६ ॥ किं चासिट्ठं नो लब्भइत्ति देन्तस्स पावइ न किंचि । इट्ठं च तत्थ पुन्नं तुज्झं मज्झं च तं किह णु ? ॥ ९४७ ॥ अह उ अवक्कामिज्जति आऊ मरणम्मि इहवि तस्सेव । लाभंतराइयं जं दव्वादी पप्प उदयादी ॥ ९४८ ॥ उदयक्खयक्खओवसमोवसमा एत्थ कम्मुणो भणिता । दव्वं खेत्तं कालं भवं च भावं च संपप्प ॥ ९४९ ॥ ता एत्थ सो निमित्तं दोण्हवि

भावाण जेण गुणदोसा । जुज्जंति तेण तस्सा एवं खलु संगतं उभयं ॥ ९५० ॥ जइ एवं धणनासे तओ निमित्तंति तस्स दोसो उ ।
अह णो निमित्तमिहइं इतरत्थ तयंति का जुत्ती ? ॥ ९५१ ॥ इय वत्थुसहावं जाणिऊण सुमणो उ णो पयट्टेज्जा । चोरियभावे तह
या वीरेज्ज कलंकमरणातो ॥ ९५२ ॥ हरिऊण य परदव्वं पूयं जो कुणइ देवतादीणं । दहिऊण चंदणं सो करेइ अंगारवाणिज्जं
॥ ९५३ ॥ लोगम्मि य परिवादं कुकम्मपडिसेहणेण रक्खेज्जा । तह रक्खियम्मि नियमा परलोए नत्थि किंचि भयं ॥ ९५४ ॥
गहितो य अमोस्सणाए निच्चं चिय एत्थ मरणकेसरिणा । सव्वो जीवो तम्हा करेज्ज सइ उभयलोगहियं ॥ ९५५ ॥
मेहुनं केई भणंति पावा इत्थीणासेवणं न दोसाय । सपरोवगारभावाद(दु)स्सुगविणिवित्तितो चेव ॥ ९५६ ॥ तत्तो सुहझाणातो
पासवणुच्चारेल्लणातेगं । नियमस्स निप्फलत्ता अतिप्पसंगाउ अविय गुणो ॥ ९५७ ॥ मोहग्गिसंपलित्तं तं अप्पाणं च विज्झवेऊणं ।
सुहभावातो सपरोवगारो कह होइ दोसाय ? ॥ ९५८ ॥ सव्वद्धा विग्घकरं चरणस्सासेवणं विणा तीए । कह णु निवत्तति पावं
उम्मग्गमिह गुणपसिद्धनिणं॥९५९॥ आसेवणाए जायइ ज च विरागो तओ सुहज्झाणं । पासवणादि व्व तओ कायठिती होति कातव्वा
॥ ९६० ॥ णियमेऽवि नाम न फलं पीडाभावातो कस्सइ तहावि । तस्स करणे ण कीरति दिक्खाणियमोवि चिंतमिदं ॥ ९६१ ॥
पासवणादीण तहा किन्नो णियमोत्ति, देहपीडाओ ? । इतरनिवित्तीएँ तहे किं णो, तह गेहिमादीया ? ॥ ९६२ ॥ तम्हा रागादिविव-
ज्जिएण पासवणमादि किरियव्व । वेदम्मि उदिन्नम्मी थीपडिसेवावि कायव्वा ॥९६३॥ एवमिह कम्मगुरुणो मिच्छादिट्ठी अणारिया
केई । इंदियकसायवसगा मग्गं नासेंति मंदमती ॥ ९६४ ॥ सपरोभयपावातो रागादिपसत्तिओ दढतरागं । सुहझाणाभावातो जल-
जिणगणारणातिणं ॥९६५॥ नियमा पाणिवहातो तप्पडिसेवातो चेव इत्थीणं । पडिसेवणा ण जुत्ता मोक्खत्थं उज्जयमतीणं ॥९६६॥

सव्वागमप्पसिद्धं मेहुणभावंमि पावमच्चत्थं । तह परमसंकिलेसो अणुहवसिद्धो उ सव्वेसिं ॥ ९६७ ॥ पामागहितस्स जहा कंडुयणं दुक्खमेव मूढस्स । पडिहाइ सोक्खमतुलं एवं सुरयंपि विन्नेयं ॥ ९६८ ॥ जह तकरणे दोण्हवि तीए वुड्ढी तओ य देहस्स । होइ विणासो एत्थवि तह नेओ सुगइदेहस्स ॥ ९६९ ॥ मोहग्गिसंपलित्तं तं अप्पाणं च विज्झवेऊण । एवं सुहभावो च्चिय हंतासिद्धो मुणेयव्वो ॥ ९७० ॥ पडिसेवणेवि तस्सा अहिया रागादयो उ नियमेणं । अन्नेसिं तदभावेवि पतणुया चेव दीसति ॥ ९७१ ॥ सइ चरणविग्घमउलं उस्सुगमेवं नियत्तइ ण जाउ । ता तन्निवित्तिपवणो वज्जेज्जा इत्थिपरिभोगं ॥ ९७२ ॥ उस्सुगविणिवित्तीवि य जा सम्मन्नाणपुव्विगा होति । सा सुंदरा ण जाऽहियविसयपवित्तीएँ लोएवि ॥ ९७३ ॥ जह चेव कुट्ठिणोऽपत्थवत्थुविसयं ण तस्स जोगेणं । भद्दं नियत्तमाणं उस्सुगमेवं इमंपित्ति ॥ ९७४ ॥ आसेवणाएँ एवं सुहझाणाभावतो अजुत्तमिणं । पासवणादिव्व तओ कायठिती होइ कायव्वा ॥९७५॥ आसेवणाए तिस्सा तग्गयचिंताविियावियो होइ। मोहसहावातो जओ कत्तो झाणं सुहं तस्स? ॥ ९७६ ॥ किंच विवेगप्पभवं तयंति थीविग्गहेवि य पवित्ती । कलिमलभरिए जस्स उ तस्स विवेगो कहं अत्थि ? ॥ ९७७ ॥ नय भावमंतरेणं तत्थ पवित्ती तओ धुवो रागो । तब्भावम्मि य इहइं वीयपदं नात्थि नियमेणं ॥ ९७८ ॥ पाणिवहोच्चिय नियमा इत्थीजोणी जतो अजोणीहिं । पाणिहिं घणसंसत्ता परिभोगे तेसि वावत्ती ॥ ९७९ ॥ जह उ किरि(र)णालिगाए धणियं मिदुरूयपोम्हभरियाए । तदभावं कुणमाणो तत्तो कणगो तहिं विसइ ॥ ९८० ॥ इय घणसंसत्ताए जोणीए इदियंपि पुरिसस्स । तदभावं कुणमाणं नियमा विसइत्ति विन्नेयं ॥ ९८१ ॥ पडिसिद्धो य तओ जं सव्वेहिवि धम्मसत्थयारेहिं । तप्पडिसेहाओ तओ सफलो नियमो भवे तासिं ॥ ९८२ ॥ एवं च पयइसावज्जओ इहं इत्थिभोगपडिसेहो । जुत्तो निरवज्जत्ता नतु दिक्खादीण भावाणं ॥ ९८३ ॥

पासवणादीण जहा सुक्कणिसग्गस्स णो खलु निवित्ती । अविगारनिसग्गम्मिवि वयभंगो जं न समयम्मि ॥ ९८४ ॥ जतिवि य तीए निवित्ती कहमवि देहपीडाकरी होइ । तहवि तई कायव्वा पडिवक्खे दोसभावातो ॥ ९८५ ॥

परिग्रहे-अन्ने निद्दोसं चिय गामादिपरिग्गहंपि मन्नंति । रयणतिगवुड्ढिहेतुत्तणेण परिथूरबुद्धीया ॥ ९८६ ॥ रयणतिगं इह बुद्धो धम्मो संघो य तस्स कह वुड्ढी । गामादिपरिग्गहतो ? पारमितादीण कज्जत्ता ॥ ९८७ ॥ बुद्धो पारमियाफलमणवं तव्वयणमागमो धम्मो । भूतगुणाणुट्ठाई सत्ताणं समुदयो संघो ॥ ९८८ ॥ नय एतेसुवयारो गामादिपरिग्गहो सुहप्फलदो । आरंभपवित्तीओ अवि अवयारो मुणेयव्वो ॥ ९८९ ॥ सिय जो ममत्तरहियो रयणतिगं चिय पडुच्च आरंभे । वट्टइ भिक्खूवि तओ निद्दोसो चेव विन्नेओ ॥ ९९० ॥ मंसनिवत्तिं काउं सेवइ दंतिक्कगंति धणिभेदा । इय चइऊणारंभं परववएसा कुणइ बालो ॥ ९९१ ॥ पयईए सावज्जं संतं णणु सव्वहा विरुद्धं तु । धणिभेदम्मिवि महुरगसातलिगादिव्व लोगम्मि ॥ ९९२ ॥ णय तेसिंपुवगारो तत्तो पडिवादितं पुरा एतं । बालादीणं वेयावच्चं तो होइ अह बुद्धी ॥ ९९३ ॥ निरवज्जेणं विहिणा गुणजुत्ताणं तयंपि कायव्वं । सावज्जो व इमो खलु तेसिंपि य कुणइ गुणहाणिं ॥ ९९४ ॥ पुरिसं तस्सुवयारं अवयारं चऽप्पणो य नाऊणं । कुज्जा वेयावडियं इहरा वेणइयवादो णु ॥ ९९५ ॥ सिय णाणुमओ एसो बुद्धेणं किंतु अप्पणा चेव । दाणवतीहिं सम्मं पवत्तिओ कुसलमूलत्थं ॥९९६॥ एवंपि हंत दोण्हवि बुद्धेणाणणुमयम्मि वत्थुम्मि । कह ण पयट्टंताणं परलोगविराहणा होइ ? ॥ ९९७ ॥ दाणवतीणमणुमता अह भिक्खूणंपि सुद्धभावाणं । तप्फलपरिभोगो इय परलोगविराहणा किह णु ? ॥९९८॥ आरंभणिट्ठियं पिंडमादि भुंजंतगाण भिक्खूणं । तत्थ पवित्तीओ अणुमतीएँ भिक्खुत्तणमजुत्तं ॥ ९९९ ॥ तिविहंतिविहेण जओ पावं परिहरति जो निरासंसो । भिक्खणसीलो य

तओ भिक्खुत्ति निदरिसिओ समए ॥ १००० ॥ अह उस्सग्गेणेसो भूतगुणासेवणेक्कतण्णिट्ठो । अववादेण उ आरंभनिट्ठियं चेव सेवंतो ॥ १००१ ॥ चरणपरिणामबीयं जं न विणासेइ कज्जमाणंपि । तमणुट्ठाणं सम्मं अनवादपदं मुणेतव्वं ॥ १००२ ॥ जं पुण नासेइ तगं न तय दिट्ठमिह सत्थगारेहिं । तब्भावेऽवि गिहीहिं अइप्पसंगो धुवो होइ ॥ १००३ ॥ गामादिपरिग्गहओ तव्वावारो तओ य चित्तस्स । नियमेण परिकिलेसो तओ य चरणस्स नासो उ ॥ १००४ ॥ इय अववादपदेणऽवि नरिंदलीलं विलंबमाणाण । मग्गचुयाणं विदुसे पइच्च भिक्खुत्तणमजुत्तं ॥ १००५ ॥ छन्नउइगामकोडीवइणो भरहस्स सुद्धभावस्स । चरणपरिणामओ भे केवलनाणं समुप्पन्नं ॥ १००६ ॥ चरणपरिणामबीयं गामादिपरिग्गहो ण णासेइ । इय दोण्हवि अम्हाण सिद्धमिणं किन्न लक्खेसि ? ॥ १००७ ॥ भरहस्स तत्थ मुच्छाविगमे णणु आसि चरणपरिणामो । ण य तम्मि तेण तहियं काचि पवित्ती कया आसि ॥ १००८ ॥ ण य इय मुच्छाविगमो तुम्हाणं तत्थ तहपवित्तीओ । पत्तेयबुद्धणातं एवमजुत्तं मुणेयव्वं ॥ १००९ ॥ सिय विहियाणुट्ठाणं एयं अम्हाण ता ण दोसो उ । सत्थं एत्थ पमाणं, जहेव चितिवंदणादीसु ॥ १०१० ॥ असुहपरिणामबीजं जमणुट्ठाणं विहेइ तं किह णु । सत्थंति ? अतो एसो पक्खेवो होइ नायव्वो ॥१०११॥ णियमेण य असुहो च्चिय परिणामो तम्मि सइ मुणेयव्वो । किं दाहगोऽवि अग्गी सन्निहितं न डहई कट्ठं ? ॥ १०१२ ॥ सिय तस्सुवासग च्चिय करेंति पडिजग्गणं न भिक्खुत्ति । तप्फलपरिभोगोऽवि हु आहाकम्मंति तो दुट्ठो । १०१३ ॥ कालपरिहाणिदोसा एद्दहमित्ते ण चे हवति दोसो । सफपरिहारसावज्जसेवणे कहमदोसो तु ? ॥ १०१४ ॥ चत्तघरावासाणं गामादिपरिग्गहम्मि ता दोसो । रयणं मोत्तूण जहा कायमणिं गेण्हमाणाणं ॥ १०१५ ॥

बोटिकनिरासः—वत्थादिगंपि धम्मोवगरणमन्ने अदिट्ठपरमत्था । संसारहेतुभूतं परिग्गहं चेव मन्नंति ॥ १०१६ ॥ जायणसं-मुच्छणमो धुवणे पाणाण होंति वावत्ती । दातारस्सवि पीडा संधणमादीसु पलिमंथो ॥ १०१७॥ राढा मुच्छा य भयं अविहारो चेव भारवहणं च । तेणाहडाधिगरणं सोगो य पमायणट्ठेऽवि ॥ १०१८ ॥ सावेक्खया य दाणादकज्जसिद्धी परीसहासहणं । गुरुपडिकुट्ठं गिहिलिंग गंथमो वत्थदोसा उ ॥ १०१९ ॥ पत्तम्मिवि एते च्चिय नवर विसेसोऽणिवारियं गहणं । आहारस्स तहच्चिय परिभोगेऽजीरगेलण्णं ॥ १०२० ॥ रयहरणम्मि पमज्जणदोसा कीडघरवुज्झ (छाय) णादीया । तेसिं चेव य अंडगवियोगमादी य विन्नेया ॥ १०२१ ॥ डंडग्गहणम्मिवि हत्थियारसावेक्खयादिया दोसा । ते पुण ण होंति एगंततो परं चत्तगंथस्स ॥ १०२२ ॥ किंच णियं चिय रूवं दट्ठूणं तस्स होति संवेगा । पव्वइतोऽहमगंथो करेमि ता णिययकरणिज्जं ॥ १०२३ ॥ तम्हा चइऊण घरं तं चेव पुणो अणिच्छमाणेणं । निग्गंथेणं जइणा होयव्वं निम्ममत्तेणं ॥ १०२४ ॥ वत्थमिह जायणाओ जइ मुच्चइ हंत एव मोत्तव्वो । आहारोऽवि हु जइणा अजाइओ जं न होइत्ति ॥ १०२५ ॥ अह धम्मकायपरिवालणेण उवगारगो तओ दिट्ठो । वत्थंपि हु एवंचिय उवगारगमो मुणेतव्वं ॥ १०२६ ॥ तणगहणअग्गिसेवणकायवहाविवज्जणेण उवगारो । तदभावे य विणासो अणारिसो धम्मकायस्स ॥१०२७॥ जतिवि ण विणस्सति च्चिय देहो झाणं तु नियमतो चलति । सीतादिपरिगयस्सिह तम्हा लयणं व तं गज्झं ॥१०२८॥ सुहझाणस्स उ नासे मरणंपि न सोहणं जिणा बेंति । अन्नाणिची (वी) रचरिय बालाणं विम्हयं कुणति ॥ १०२९ ॥ अह उत्तमसंघयणे सुहझाणस्सवि न होइ णासोत्ति । मोत्तूण तयमजुत्ता सेसेसु हंत पव्वज्जा ॥ १०३० ॥ संमुच्छणा ण जायति पायं विहिसेवणाएँ वत्थम्मि । संभवमेत्तेणं पुण देहादीसुंपि सा दिट्ठा ॥१०३१॥ तम्हा निग्गंथेणं एयं दोसं विवज्जमाणेणं । देहो आहारोऽविय

ग्रामादिपरिग्रहदुष्टता उपकरणसिद्धिः

वज्जेयव्वो पयत्तेणं ॥ १०३२ ॥ सिय थोवं संमुच्छणमेत्थं तीरति य वज्जिउं विहिणा । तणगहणादिपगारा एत्थवि थोवादितुल्लं तु ॥ १०३३ ॥ अह धम्मसाहणं सो वत्थंपि तहेव होइ दट्ठव्वं । भणिओववात्तिओ च्चिय जइणो तं कायठितिहेऊ ॥ १०३४ ॥ जिण' भणियविहीए ण य धुव्वणे पाण ण होइ वावत्ती । पडिलेहणा दगंपि य फासुं उवयोगमो य विही ॥ १०३५ ॥ उल्लंघिऊण एयं केई अह अण्णहा करेतित्ति । एसो खु पाणिदोसो तुल्लो च्चिय होइ नायव्वो ॥ १०३६ ॥ मोत्तूण वत्थमेत्तं जं च सिहिं जीवणादिगं चेव । दीसंति गेण्हमाणा ण एस दोसो पवयणस्स ॥ १०३७ ॥ जो पुण विहीएँ दोसो ससत्तग (ग्ग) हणिवोसिरणतुल्लो । असढस्स सोऽवि भणितो पायाच्छित्तस्सऽविसओत्ति ॥ १०३८ ॥ अह जस्स एरिसो खलु देहो सो अणसणेण तं चयइ । एसुस्सग्गो भणितो अम्हाणं सत्थगारेहिं ॥ १०३९ ॥ गुरुलाघवचिन्ताऽभावतो तयं सत्थमेव णो जुत्तं । अववायविहाणम्मि य पुव्वुत्तो च्चेव दोसो उ ॥ १०४० ॥ परिजुण्णमप्पमुल्लं तमणुन्नातं जओ जिणिंदेहिं । दातारस्सावि पीडा न होइ तो तमिह दिन्तस्स ॥ १०४१ ॥ अप्पस्स होति अह मा भोयणमेत्तेऽवि तुल्लमेवेद । तं तारिसे ण गेज्झं वत्थम्मिवि एव को दोसो ? ॥ १०४२ ॥ आहागडस्स गहणे संधणमादी ण होंति दोसा तु । तदभावादनिमित्तो कहं णु पलिमंथदोसो उ ? ॥ १०४३ ॥ तस्सालाभे इतरस्स गहणभावोऽवि भोयणसमाणो । त धम्मसाहणं चे वत्थपि तहेव णणु भणित ॥ १०४४ ॥ एवंविहं च एतं विहिणा परिजाइत धरेंतस्स । भिक्खणसीलस्स तहा राढाए इत को अत्थो ? ॥ १०४५ ॥ अह अविवेकातो तई तम्मत्ताओवि होइ कासिंचि । तद्विगपिच्छिगकुंडिगदेहेसु तओ कहं न भवे ? ॥ १०४६ ॥ मुच्छाभयाविहारा एतेणं चिय हवंति पडिसिद्धा । अक्खेवपसिद्धीओ जोएयव्वा सवुद्धीए ॥ १०४७ ॥ भारवहणंपि परिमियमाणेसुं तेसु हन्त कह जुत्तं ? । कह वा न तद्विगादिसु ? को वा तम्मत्तए दोसो ?

॥ १०४८ ॥ जइदेहस्सऽह पीडा नियविहारातो सा न किं होति ? । उवगारिगा तई अह एत्थवि भणिओ उ उवगारो ॥१०४९॥ न हरंति तहाभूतं वत्थं तेणा पओयणाभावा । खुद्दहरणं च तट्टिगकुंडिगमादीसुवि समाणं ॥ १०५० ॥ वोसिरिएसु न दोसो, तट्टिगमादीसु अह उ वत्थेवि । तुल्लं चिय वोसिरणं साहणभावो य परलोगे ॥ १०५१ ॥ अपमत्तस्स न नासइ, नट्ठेऽवि न जायती तहिं सोगो । मुणियभवसरूवस्स चत्तकलत्तादिगंथस्स ॥ १०५२ ॥ अह दीहभवब्भासा सेहप्पायस्स संभवो अत्थि । सो तट्टिगादितुल्लो चोएयव्वो न वुद्धिमता ॥ १०५३ ॥ जो चयइ सयणवग्गं हिरन्नजायं मणोरमे विसए । जिणवयणणीतिकुसलो तस्स अवेक्खा कहं वत्थे ? ॥१०५४॥ लज्जइ जमित्थिमादीण तेण तं गिण्हइत्ति सावेक्खा । लुंचियसिरस्स भिक्खं हिंडतस्सेह का लज्जा ? ॥१०५५॥ ता किं ण तं चएई ? उवगारणिरिक्खणा जहाऽऽहारं । भणितो य तओ पुव्विं संजमजोगाण हेउत्ति ॥ १०५६ ॥ तम्मत्तपदाणेणं जमकज्जं तस्स तत्थऽवि पवित्ती । इय अणिहुतचित्तस्स न होइ समणत्तणं समए ॥१०५७॥ संसारविरत्तमणो जोग्गो समणत्तणस्स जं भणितो । रागादिपवित्तीय य तट्टिगमादीसुवि समाणं ॥ १०५८ ॥ रागादिदूसियमणो किं वा न करेइ अणिहुतो जीवो ? । किं तेणं ? अणिदाणा अकज्जसिद्धित्ति वइमेत्तं ॥ १०५९ ॥ संजमजोगनिमित्तं परिजुन्नादीणि धारयंतस्स । कह ण परिस्सहसहणं ? जइणो सइ निम्ममत्तस्स ॥ १०६० ॥ नग्गत्तणमह सुत्ते भणियं, ण जहोदियं तयं होइ । उवचरिए य परिस्सहसहणंपि तहाविहं पावे ॥ १०६१ ॥ णेगंतेणाभावादण्णादीणं खुधादियाणंपि । सहणं अणेसणिज्जादिचागतो इहऽवि तह चेव ॥ १०६२ ॥ सिय पावई अणिट्ठं एवं इत्थीपरीसहपसंगा । णो सुत्तंतरबाधा निवारणादिह पसंगस्स ॥ १०६३ ॥ नवि किंचिप्पडिसिद्धं अणुनायं वा (वा वि) जिणवरिंदेहिं । मोत्तुं मेहुणभावं न विणा सो रागदोसेहिं ॥ १०६४ ॥ फासुगमवि असणादी ण कदाइवि अन्नेहह भोत्तव्वं ।

पायव्वं च परीसहसहणं तह इच्छमाणेणं ॥ १०६५ ॥ गुरुणावि न पडिकुट्ठं उवहिपमाणं जओ सुते भणितं । अह उ अणारिसमेयं इतरं एवन्ति किं माणं ? ॥ १०६६ ॥ सिय चरमं चेव वयं परिग्गहो तत्थ बंधहेउत्ति । ण उ संजमजोगगं, वत्थं च पसाहियं पुव्विं ॥ १०६७ ॥ गिहिलिंगंपि न एतं एगंतेणं तदन्नहाधरणे । होंति य कहंचि नियमा करचरणादीवि गिहिलिंगं ॥ १०६८ ॥ तेसिं परिच्चागातो देहाभावे कहं नु परलोगो ? । णणु वत्थस्सवि चाए तणगहणादीहि तुल्लमिण ॥ १०६९ ॥ गंथोवि होइ दुविहो दव्वे भावे य दव्वगंथो य । दुपयचउप्पयअपयादिगो तु णेओ अणेगविहो ॥ १०७० ॥ अट्ठविहंपि य कम्मं मिच्छत्ताविरतिदुट्ठजोगा य । एसो य भावगंथो भणितो तेलोक्कदंसीहिं ॥ १०७१ ॥ जो णिग्गतो इमाओ सम्मं दुविहातो गंथजालाओ । सो निच्छयनिग्गंथो निग्गच्छंतो य ववहारे ॥ १०७२ ॥ सो चिय निग्गच्छंतो तत्तो विहिणा कहंचि नीसरइ । सम्मत्तादिपभावा न वत्थमेत्तस्स चाएणं ॥ १०७३ ॥ मिच्छत्ते अन्नाणे अविरतिभावे य अपरिचत्तम्मि । वत्थस्स परिच्चातो परलोगे कं गुणं कुणइ ? ॥ १०७४ ॥ नत्थि य सक्किरियाणं अबंधगं किंचि इह अणुट्ठाणं । चतितुं बहुदोसमतो कायव्वं बहुगुणं जमिह ॥ १०७५ ॥ ता किं वत्थग्गहणं किं वा तणगहणमादि पुव्वुत्तं । बहुगुणमिह मज्झत्थो होऊणं किन्न चितेसि ? ॥ १०७६ ॥ इय निद्दोसं वत्थं पत्तंपि हु एवमेव णातव्वं । छज्जीवणिकायवहो जतो गिहे अन्नभोगेसु ॥ १०७७ ॥ गिहि भोगे जलमादी चलणादिपहावणे विवज्जंति । तदकरणे चाभोगो अलाभ (भि) परियडणपलिमंथो ॥ १०७८ ॥ एगऽन्ने आरंभा कायवहो चेव तह य परि (डि) बंधो । विरियायारपभंसण भमराहरणं च वइमेत्तं ॥१०७९॥ भिक्खाडणेऽवि अहिगो आउकायादिघातदोसो तु । फासुगमवि य तसेहिं णेगंतेण असंसत्तं ॥१०८०॥ उसिणोदगं अह भवे ण होइ पतिगेहमेव तं लोए । पडिलेहणाऽह संसे तदन्नसंसत्तगे किह णु ? ॥ १०८१ ॥ पाणुज्झणे हि हिंसा

णेच्छइ य गिही तयं तहिं छोढुं । ण य तीरइ जत्थुचियं नेऊण करेहि कह एत्थ ? ॥ १०८२ ॥ सिय पत्तम्मिवि गहिए संसत्त नियमतो इमे दोसा । उचिएऽवि पुढविखणणादिगा उ णणु बहुतरा होंति ॥ १०८३ ॥ पुढवीखणणे काया अखए य तं सुसइ मुक्कमेत्तं तु । जलउल्ले कायच्चिय भंडगचाए (वि) अहिगरणं ॥ १०८४ ॥ तेणं विणावि दोसो पत्थेमाणस्स अद्धखेदादि । बहुगहणं उस्सुत्तं निष्फलपलिमंथदोसो य ॥ १०८५ ॥ घेत्तूण चाउलोदं संसत्तं तं जलम्मि छुहमाणो । घाएति बहुतरं तं तेणं परकायसत्थेणं ॥ १०८६ ॥ ता नियमदोसभावे जुज्जाति णणु एत्थ अप्पबहुचिन्ता । ण य एतम्मिवि गहिते अप्पतरा होंति दोसा उ ॥ १०८७ ॥ अवियग्गहिए पइगेहमेव उवयोगमत्तगहणातो । निस्संगभावणाओ मुणेह अप्पयरभावं तु ॥ १०८८ ॥ तम्हा न पत्तगहणं जुज्जति जिणवयणमुणियसारस्स । दावभयरक्खणट्ठा तणवयगहणं व कंतारे ॥ १०८९ ॥ न खणेइ तओ पुढविं न मुयइ जहिं सुसइ मुक्कमेत्तं तु । जलउल्लं च परोप्परसंजोगाओ अचित्तं तु ॥ १०९० ॥ तत्थवि य महीसिचलणादिघट्टदेसम्मि उज्झओ विहिणा । तदभावे काऊणवि अचित्ते हंत को दोसो ? ॥ १०९१ ॥ सिय अचित्तो उ तओ किमेत्थ माणं ? जिणागमो चेव । काया मिहो उ सत्थं वन्नादीपरिणयमचित्तं ॥ १०९२ ॥ तदभावम्मि य निद्धऽन्नभंडए महुरगे सुहे खेत्ते । उज्झइ न य तदभावे भंडगचाएऽवि अहिगरणं ॥ १०९३ ॥ संजमपालणहेतुत्तणेण तह चेव भावसुद्धीओ । निरविक्खत्तणओ च्चिय देहचाए व विन्नेयं ॥ १०९४ ॥ तेणं विणावि दोसा न होंति संघाडभावतो चेव । एगागिणोवि जे ते आहारालाभतुल्ला उ ॥ १०९५ ॥ सेसा अणब्भुवगमा विहिउत्तरमा य होंति पडिसिद्धा । इय दोसाभावातो जुत्ता इह अप्पबहुचिन्ता ॥१०९६॥ सिय तहवि परिट्ठवणा ते खलु कालंतरा विवज्जन्ति । सुद्धो जयणागारी तेसिं (सुं) साहू जहऽन्नेसु ॥ १०९७ ॥ अग्गहिय गुणो गहितेवि अविय गुरुस्सेह बालवुड्ढाणं । वेयावच्चावा-

यणमभावतो तस्स तं दुट्ठं ॥ १०९८ ॥ ता इय पत्तग्गहणं जुज्जइ जिणवयणमुणियसारस्स । दावभयरक्खणट्ठं जलोघगहणं व कंतारे ॥ १०९९ ॥ निस्संगताचि हिंसारक्खणहेउत्ति तस्स य अभावे । पुत्तट्ठिसंढवरचेट्ठियं व सा निप्फला चेव ॥ ११०० ॥ अनिवारियगहणं पुण परिभोगे चेव वारियं समए । पत्तम्मि य सइ करणे करेहि तुल्लं इमं होइ ॥ ११०१ ॥ रयहरणम्मिवि पडिलेहिऊण विहिणा पमज्जमाणस्स । कीडघरवुज्झणादी (ण) होंति दोसा गुणो होइ ॥ ११०२ ॥ आयाणे गहण (मोक्ख) म्मि य कस्सइ रयणीएँ काइगादिम्मि । तेणं पमज्जिऊणं पवत्तमाणस्स वहविरती ॥ ११०३ ॥ साणादिरक्खणट्ठा विधीएँ इह डंडगं धरेंतस्स । कह हत्थियारसावेक्खयाइया होंति दोसा उ ? ॥ ११०४ ॥ ण य कज्जमंतरेणवि कहंचि पीडा इमस्स इट्ठत्ति । आयपरोभयविसया जं वहकिरिया सुते भणिया ॥ ११०५ ॥ भावियजिणवयणाणं ममत्तरहियाण नत्थि हु विसेसो । अप्पाणम्मि परम्मि य तो वज्जे पीडमुभयोऽवि ॥ ११०६ ॥ रयहरणादिसमेत दट्ठूणं किं न होइ संवेगो ? । अप्पाणं पव्वइओ तब्भणियगुणागमातो य ॥ ११०७ ॥ निग्गंथया य भणिया ममत्तचाएण पुव्वमेव इहं । किमिणा विचिन्तिएणं ? तुह एयं मन्नसे अह उ ॥ ११०८ ॥ जारिसयं गुरुलिंगं सीसेणवि तारिसेण होयव्वं । नहु होइ बुद्धसीसो सेयवडो नग्गखवणो वा ॥ ११०९ ॥ निग्गंथो य जिणो जं एगतेणेव लोगसिद्धमिणं । तम्हा तस्सीसावि हु निग्गथा चेव जुज्जंति ॥ १११० ॥ जारिसयं गुरुलिंगं इच्चादसमिक्खिताभिहाणं तु । न हि तारिसेण होउं तीरइ सइ दुविहलिंगेऽवि ॥ ११११ ॥ अह तल्लिंगसमं चिय लिंगं तेणावि होइ कायव्वं । सियवाए सिद्धं चिय एगंतेणं तु तदजुत्तं ॥ १११२ ॥ तित्थगरलिंगमणघं तेसिं चेव अविगलं परं होइ । पाययगुणजुत्ताण य अहवा ण उ सेसजीवाणं ॥ १११३ ॥ रहिया य सेसजीवा तित्थगरगुणेहिं परमपुन्नेहिं । नियमेण सिद्धमेयं दोण्हवि अम्हाण समएसुं ॥ १११४ ॥

छउमत्थस्सवि गुरुणो नाणा संघयणमो धिती चेव । निम्ममया य परीसहविजओ दढमप्पमाओ य ॥ १११५ ॥ अन्नेसिं मोहोदय-हेतुअभावो सुहाणुबंधातो । गुत्तिंदियया य गुणा अणन्नतुल्ला मुणेयव्वा ॥ १११६ ॥ ता जुत्तमेव तस्सिह मोत्तुं वत्थादिगंपि उव-गरणं । तेण विणावि स जम्हा फलमिट्ठं साहती चेव ॥ १११७ ॥ जो पुण तग्गुणरहिओ तं चेव फलं कहंचि इच्छंतो । पारंपरेण तस्सेव साहगं मुयइ उवगरणं ॥ १११८ ॥ सो सव्वहेव तप्फलसाहणविगलो जणम्मि अप्पाणं । वायामेत्तेणं डिंभनरवती जह विडंबेति ॥ १११९ ॥ जुम्मं ॥ णय उवगरणेण विणा चोद्दसपुव्वी घडा घडसहस्सं । कुणइत्ति कुंभगारस्स तस्स परिवज्जणं जुत्तं ॥ ११२० ॥ सिय तग्गुणरहितोऽवि हु पव्वज्जं गेण्हती तदत्थं तु । सच्चं चऽणुक्कमेणं तेसुं पुण तेण जइयव्वं ॥११२१॥ मूलाओ साहाओ साहाहिंतो न होइ मूलं तु । चरणं च एत्थ मूलं नायव्वं समणधम्मम्मि ॥ ११२२ ॥ जं चरणं पढमगुणो जतीण मूलं तु तस्सवि अहिंसा । तप्पालणे च्चिय तओ जइयव्वं अप्पमत्तेणं ॥ ११२३ ॥ ण य धम्मोवगरणमंतरेण सा पालिउं जतो सक्का । सव्वेण तओ गेज्झं तं उचियं निम्ममत्तेणं ॥ ११२४ ॥ जिणकप्पिओ न गिण्हइ किंची सो बहुगुणो य तुम्हाणं । तग्गुणजुत्तो उ तओ ण गेण्हती न पुण सव्वोवि ॥ ११२५ ॥ देहतिणतुल्लवत्था छज्जी-वहिउज्जया महासत्ता । गोयमपमुहा मुणिणो न य णो सिद्धा चरित्ताओ ॥ ११२६ ॥ न य भगवताविं वत्थं ण गहितमेवत्ति सक्कदिन्नस्स । सोवगरणधम्मविधाणहेउमेवेह धरणातो ॥ ११२७ ॥ जो कुणइ रज्जचायं गेण्हति सो वत्थमो असद्धेयं । एत्तो च्चिय गुणभावा भिक्खागहणं व सद्धेयं ॥ ११२८ ॥ लोगम्मि उ णिंगिणत्तं सिद्धमवत्थागयं जिणिंदस्स । तं चेव गेण्हिउं न य जुज्जइ एत्थं असग्गाहो ॥ ११२९ ॥ अन्नं च दव्वलिंगं एतं भावे तु चरणपरिणामो । सो उत्तमो जिणस्सा तारिसगो कह णु तुम्हाणं ?

॥ ११३० ॥ ता एत्थ वेज्जणायं अवलंबिय संजमम्मि जइयव्वं । तल्लिंगधरणगाहो ण उ एगंतेण कायव्वो ॥ ११३१ ॥ हत्थप्पत्तम्मि फले रुक्खग्गवलंबणं मुहेमादि । एतेणं पडिसिद्धं जं वइमेत्तं इमं ठवियं ॥ ११३२ ॥ सिज्झंति ण तुससहिया साली मुग्गेहिं एत्थ वभिचारो । देहच्चागा मोक्खे असिलिट्ठं चेव नायव्वं ॥ ११३३ ॥ जियलज्जो णिगिणो किल इत्थीमादिसु मोहहेऊओ । एतंपि न जुत्तं चिय पाएण कयं पसंगेणं ॥ ११३४ ॥

रातीभोयणविरती दिट्ठादिट्ठप्फला सुहा चेव । दिट्ठमिह जरणमादी इतरं हिंसाणिवित्ती उ ॥ ११३५ ॥ उत्तरगुणा उ चित्ता पिंडविसुद्धादिया पबंधेण । नेया सभेयलक्खण सोदाहरणा जहा सुत्ते ॥ ११३६ ॥ एसो उ भावधम्मो भणिओ परमेहिं वीयरागेहिं । सव्वन्नूहिं सुत्ते पवंचतो सव्वदरिसीहिं ॥ ११३७ ॥

वीतरागतासिद्धिः सर्वज्ञतासिद्धिश्च-चोएति कहं रागादिदोसविरहो हविज्ज सत्तस्स ? । तद्धम्म च्चिय जम्हा अणादिमंता य ते तस्स ॥११३८॥ धम्मा य धम्मिणो किं भिन्नाऽभिन्नत्ति ? पढमपक्खम्मि । सव्वेवि वीयरागा सत्ता को तम्मि उ विसेसो ?॥११३९॥ तव्विरहम्मि अभावो पावइ सत्तस्स वितियपक्खम्मि । को व सरूवावगमे ? भावो तस्सत्ति वत्तव्वं ॥११४०॥ अन्नं च नज्जइ कहं जह एसो रागदोसरहितोत्ति ? । चेट्ठाओ चेव मती, तन्नो पडिवंधऽभावातो ॥११४१॥ लद्धादिनिमित्तं जं चिट्ठं दरिसिंति वीतरागव्व । मुद्धजणविम्हयकरिं हंदि सरागच्चिय मणूसा ॥११४२॥ णय वीयरायचेट्ठा विसेसतो वीयरागपडिवद्धा । अविणाभावग्गहणाभावा सिद्धा दुवेण्हंपि॥११४३॥ जम्हा रागाभावो इच्छिज्जति आयधम्म एवेह । सो किं पच्चक्खेणं घेप्पइ सव्वेणवि ण तेण ॥११४४॥ अग्गहितम्मि य तम्मि अविणाभावग्गहो कहं होज्जा? । अब्भुवगमम्मि य तहा अइप्पसंगादसारमिणं॥११४५॥ सव्वं च जाणइ कहं? किं पच्चक्खे-

॥१२८॥

णुदाहु सव्वेहिं । पच्चक्खमादिएहिं माणेहि ? दुहावि णणु दोसो ॥११४६॥ भिन्निंदियावसेओ (आ) रूवादी सुहुमववहितादी य । कहमवगच्छति सव्वे जुगवं नेत्तादिणेक्केण ? ॥ ११४७ ॥ अन्नं अतिंदियं से पच्चक्खं तेण जाणई सव्वं । तऽभावम्मि पमाणाऽभावा सद्धेयमेवेयं ॥ ११४८ ॥ सति तम्मि सव्वमेतावदेव तस्सऽत्तनिच्छओ किह णु ? । सिद्धं अतिंदियंपि हु ओहादि ण सव्वविसयं ते ॥ ११४९ ॥ जह सव्वमुत्तविसयंपि ओहिनाणं न धम्ममादीणं । गाहयमिय केवलमवि अन्नेसिमगाहगं किण्णो ? ॥ ११५० ॥ सव्वविसयंति माणं किमेत्थ जं णोवलब्भती अन्नं । ओहीएँ अणुवलद्धेहिं धम्ममादीहिं वभिचारो ॥ ११५१ ॥ जम्हा पच्चक्खेणं ण सव्वरूवावि (दि) जाणणं जुत्तं । सव्वन्नुनिच्छओ अत्तणो य तम्हाऽसपक्खोऽयं ॥ ११५२ ॥ पच्चक्खमाइएहिं जाणइ सव्वेहिमह मतं ते तु । आगमकयस्समा णणु को वा एवं न सव्वन्नू ? ॥ ११५३ ॥ अन्नं च नज्जइ ततो केण पमाणेण सव्वणाणित्ति । णो पच्चक्खेणं जं परविन्नाणं न पच्चक्खं ॥ ११५४ ॥ अणुमाणेणावि कहं गम्मति पच्चक्खपुव्वगं जेण । तल्लिंगालिंगिसंबंधगहणतो चेव गमगंति ॥ ११५५ ॥ ण य पच्चक्खेण तओ घेप्पइ लोगम्मि अन्ननाणस्स । निच्चपरोक्खत्तणओ लिंगेवि अतो च्चिया नियमो ॥ ११५६ ॥ गम्मइ न यागमातो जं पुरिसकतो स होज्ज निच्चो वा ? । पुरिसकओऽविय सव्वन्नुरत्थपुरिसेहिं भइयव्वो ॥ ११५७ ॥ जइ सव्वन्नुकओ सो तदासिद्धो हंदि ! तस्स कह सिद्धी ? । इतरेतरासयो इह दोसो अनिवारणिज्जो तु ॥ ११५८ ॥ अह रत्थापुरिसकओ ण पमाणं रेवणाइकव्वं व । अपमाणाओ य तओ तदवगमो सव्वधाऽजुत्तो ॥ ११५९ ॥ अह निच्चो सव्वन्नू उसहो एमादि अत्थवायो उ । अह णो अणिच्चमेसो कित्तिमभावाभिहाणाओ ॥ ११६० ॥ निच्चे य तम्मि सिद्धे तत्तो च्चिय धम्ममादिसिद्धीओ । सव्वन्नुकप्पणावि हु अपमाणा निप्फला चेव ॥ ११६१ ॥ पडिसेहगं च माणं सोऽसव्वन्नुत्ति णो पइन्नाओ ।

पुरिसादित्ता हेऊ दिट्ठंतो देवदत्तो व्व ॥ ११६२ ॥ जइ णाम जीवधम्मा अणादिमंतो य एत्थ रागादी । संभवइ तहवि विरहो इह कत्थइ ह्रासभावाओ ॥ ११६३ ॥ पडिवक्खभावणाओ अणुहवसिद्धो य ह्रासभावो सिं । थीविग्गहादितत्तं भावयतो होइ भव्वस्स ।. ११६४ ॥ जइ नाम ह्रासभावो सव्वाभावम्मि तेसि को हेऊ ? । पडिवक्खभावण च्चिय सम्मं अद्धाविसेसेणं ॥ ११६५ ॥ देसक्खयोऽत्थ जेसिं दीसइ सव्वक्खयोऽवि तेसिं तु । तद्धेतुपगरिसातो कंचणमलरोगमादीणं ॥ ११६६ ॥ नाणी तवम्मि निरओ चारित्ती भावणाएं जोगोत्ति । सा पुण विचित्तरूवाऽवत्थाभेदेण निद्दिट्ठा ॥ ११६७ ॥ भावेइ य दोसाणं निदाणमेसो तहा सरूवं च । विसयं फलं च सम्मं एवं च विरज्जई तेसु ॥ ११६८ ॥ जं कुच्छियाणुजोगो पयइविसुद्धस्स चेव जीवस्स । एतेमिमो णिदाणं बुहाण न य सुंदरं एयं ॥ ११६९ ॥ रूवंपि संकिलेसोऽभिस्संगापीतिमादिलिंगो उ । परमसुहपच्चणीओ एयंपि असोहणं चेव ॥ ११७० ॥ विसओ य भंगुरो खलु गुणरहितो तह य तहऽतहारूवो । संपत्तिनिप्फलो केवलं तु मूलं अणत्थाणं ॥ ११७१ ॥ जम्मजरामरणादी विचित्तरूवो फलं तु संसारो । बुहजणणिव्वेदकरो एसोऽवि तहाविहो चेव ॥ ११७२ ॥ एते भावेमाणो एएसिं नेव निग्गुणत्तणओ । एईए पगरिसम्मि विरज्जती सव्वहा तेसु ॥ ११७३ ॥ नाणादिगाऽहवेसा सव्वच्चिय तेसि खयनिमित्ता उ । पडिवक्खभावणा खलु परमगुरूहिं जतो भणियं ॥ ११७४ ॥ नाणं पगासगं सोहओ तवो संजमो य गुत्तिकरो । तिण्हंपि समायोगे मोक्खो जिणसासणे भणिओ ॥ ११७५ ॥ अन्नाणादिनिमित्तं जं कम्मं तस्स भेदजोगाओ । ते होंति जं ततो सिं जुज्जइ एमेव खवणं तु ॥ ११७६ ॥ बंभइ जहेव कम्मं अन्नाणादीहिं कलुसियमणो तु । तह चेव तप्पिवक्खे सहावतो मुच्चती तेणं ॥ ११७७ ॥ जम्हा स थिरो धम्मी कम्मक्खयतो य वीयरागत्तं । तम्हा असोभणं चिय नेयं जलजलणणायंपि ॥ ११७८ ॥ खीणा

य ते ण होंति पुणोऽवि सहकारिकारणाभावा । न हु होइ संकिलेसो तहिं विउत्तस्स जीवस्स ॥ ११७९ ॥ तदभावे ण य बंधो तप्पाओग्गस्स होइ कम्मस्स । तदभावा तदभावो सव्वद्धं चेव विन्नेओ ॥ ११८० ॥

नैरात्म्यखंडनं—अन्ने उ नत्थि आया इति भावणमो सुदिट्ठपरमत्था । दोसपहाणनिमित्तं वयंति निस्संकियं चेव ॥ ११८१ ॥ विरोहातो सति असति वावि तम्मी एसा ? सइ कह णु सम्मरूवत्ति ? । मिच्छारूवा य कहं पहाणहेऊ ? ॥ ११८२ ॥ असइ य को भावेती ? खणिगो अह सव्वहा निसिद्धो सो । नो भावी मे वाही नाउं च करेइ को किरियं ? ॥ ११८३ ॥ पुत्तस्स नो भविस्सइ गहणे सति तस्स जुज्जए एतं । अन्नस्स चिगिच्छाए पउणइ अन्नो न लोगम्मि ॥ ११८४ ॥ नो भावी मे दोसो मम चेवाभावओत्ति ता विसए । भुंजामि किं न बुद्धी जायइ णइरातवादम्मि ? ॥ ११८५ ॥ तम्हा असपक्खोऽयं जुत्तिविरोधा विवज्जयपसंगा । सत्ताणुगुन्नतो पुण जुज्जइ इय देसणामेत्तं ॥ ११८६ ॥

धम्मा य धम्मिणो इह भिन्नाभिन्ना भवंति नायव्वा । नवि (हि) धम्मिधम्मभावो जुज्जइ एगंतवादम्मि ॥ ११८७ ॥ एगंतभेदपक्खे धम्मा एयस्स को णु संबंधो ? । एगंताभेदम्मिऽवि दुहाभिहाणादि कह जुत्तं ? ॥ ११८८ ॥ एगो धम्मी धम्माऽणेगे जं तेण होंति भिन्नत्ति । जं पुण तेणऽणुविद्धा सव्वेऽवि अतो अभिन्नात्ति ॥ ११८९ ॥ णेयप्पमे (मे) यभावोऽवत्थाभेदो य चित्तरूवो तु । एमादि होंति धम्मा धम्मी पुण तेसिमाहारो ॥ ११९० ॥ सव्वेसिं एगत्ते अविसिट्ठा नेयबुद्धिमो सव्वा । पावइ भिन्ना य तई अणुहवसिद्धा तु सव्वेसिं ॥ ११९१ ॥ तस्सेवऽणेगरूवत्तणम्मि सिद्धो तु धम्मभेदोत्ति । अविगाणबुद्धिसिद्धस्स निण्हवेऽतिप्पसंगो य

॥ ११९२ ॥ चेतणरूवादीया बालकुमारादिघडकवालादी । इह भेदबुद्धिरिद्धा सत्ताभाराऽविगाणेणं ॥ ११९३ ॥ सत्ताओ अन्नत्ते असत्तमेसिं तहा अणन्नत्ते । तम्मत्तयत्ति तम्हा अन्नाणन्ना तु णिगमेणं ॥११९४॥ एएणं पडिसिद्धा भेदाभेदादिया तु जे दोसा । जम्हा एगंतातोऽवत्थंतरमो अणेगंतो ॥११९५॥ एवंपि तेसिं ण खओ एगंतेणेव धम्मिणो जम्हा । तेऽभिन्नावि कहंची णय णासो सव्वहा तस्स ॥११९६॥ धम्मा हवंति दुविहा सहजा सहगारिसव्ववेक्खा य । सहजेसु अत्थि एयं ण तु इतरेसुंपि तदभावा ॥११९७॥रागादिवेदणिज्जस्स कम्मुणो उदयमाइ सहकारी । रागादीणं तस्साभावे य कहं नु ते होंति ? ॥ ११९८ ॥ अवबोहमादिया पुण सहजा तेसुं तु अवगते-सुंपि । तेसिं निय सामत्थं चेतन्नं चिट्ठती चेव ॥ ११९९ ॥ एवं च नज्जइ तओ चेट्ठाओ चेव सहुरागिव्व । ववहारेणं निच्छिय-(च्छ) शभावेण उ आगमातोत्ति ॥ १२०० ॥ सम्मेतरचेट्ठाणं अत्थि विसेसो निमित्तभेदातो । एत्तो च्चिय हेऊतो नज्जइ सो बुद्धिमंतेणं ॥१२०१॥ तप्पडिबद्धं लिंगं न दिट्ठमंधेण ण य तओ नत्थि । आवरियबुद्धिचक्खू पेच्छंति कहमायधम्मं तु ? ॥१२०२॥ जह चेव अपच्चक्खो आया ईहादिएहिं लिंगेहिं । गम्मइ तहेव भासादिलिंगओ वीयरागोऽवि ॥ १२०३ ॥ सव्वं न जाणइ तओ पच्चक्खेणेव ण पुण सव्वेहिं । भिन्नादिगावरोयादिभणियदोसोऽवि ण य एत्थ ॥ १२०४ ॥ अन्नं अतिंदियं जं पच्चक्खं तेण जाणई सव्वं । तब्भावम्मि पमाणं पगरिसभावो उ नाणस्स ॥१२०५॥ बोहपरिणामलक्खणमिह सिद्धं आतदव्वसामन्नं । तस्साइसयो दीसइ अज्झयणादीसु किरियासु ॥ १२०६ ॥ केइ तिसंथद्धसंथा केइ बहुबहुतरन्नुणो एत्थ । संभाविज्जइ तम्हा पगरिसभावोऽवि णाणस्स ॥ १२०७ ॥ सोइंदियदारेणं नियनिशविसएसु चेव जुत्तोत्ति । पावइ अतिप्पसंगो अवाह परियप्पणे नियमा ॥ १२०८ ॥ मोत्तूण इंदिए जं पाइभणाणस्स दीसती वुड्ढी । आवरणहासओ ता सगलत्थपगरिसो(साओ)अन्नो ॥१२०९॥ होति य पातिभणाणं असेसरूवा-

दिवत्थुविसयंपि । पच्चक्खादधिगतरं तग्गयपज्जायगमगं तु ॥ १२१० ॥ अविसंवादि य एतं सुए इमं होहिइत्ति हियय मे। कहइ तइच्चिय नवरं तं जायइ अविवरीआओ ॥१२११॥ उड्डिंति केइ थोवं केइ बहुं बहुतरं तहा अन्ने । भुंजन्ति य ण य एसिं पगरिसमो सव्वविसतो तु ॥१२१२॥ णाणस्सवि एवं चिय तरतमजोगेवि दिट्ठविसओ तु । जुज्जइ पगरिसभावो वेधम्मातो इदमजुत्तं॥१२१३॥ सव्वं सामण्णविसेसरूवमिह वत्थु माणसिद्धं तु । सामन्नेण य सव्वं पायं जाणंति समयण्णू ॥१२१४॥ किंची विसेसओवि हु सयलवि- सेसाणमवगमे तस्स । सामत्थमणुमिणिज्जति पच्चक्खेणं परोक्खंपि॥१२१५॥ णाणसहाओ जीवो आवरणे असति सति य णेयम्मि । कह णु ण णाही सव्वं पगरिससामत्थजुत्तो य ? ॥१२१६॥ आवरणाभावोऽवि हु पुव्वुत्तविहीएँ ण पाडिबंधो य । देसाइविप्पगरिसा सामण्णेणोवलंभाओ ॥१२१७॥ णय सामण्णेणवि गमणभोयणं सव्वविसयमिह दिट्ठं । ता कह णु विसेसेणं होही तं सव्वविसयं तु ? ॥१२१८॥ परिमियसामत्थो च्चिय देहो गमणादियासु किरियासु । ता जुत्तं चिय तासिं ण पगरिसो सव्वविसओत्ति ॥१२१९॥ णय एगजत्तसिद्धं (गमणं) चिय होइ बीयजत्तम्मि। णाणे व हंदि गमणे तम्हा अणुदाहरणमेयं॥१२२०॥ जीवस्सवि सव्वेसु हंत विसेसेसु अत्थि सामत्थं । अहिगमणम्मि पमाणं किमेत्थ ? णणु णेयभावो तु ॥१२२१॥ जलहिजलपलपमाणादिविसेसा सव्व एव पच्चक्खा । कस्सइ णेयत्तातो घडादिरूवादिधम्म व्व ॥१२२२॥ णेयत्तमप्पओजगमिह जोगत्ताए चिट्ठती जेणं । जह छेदणकिरियाए रुक्खा णो विधुरभावातो ॥१२२३॥ विधुरत्तं च विसेसाण णाणविसयत्तमिच्छियव्वं तु । पावेइ अण्णहा छद्दमाणवभिचारदोसो तु ॥१२२४॥ णय तेऽणुमाणगम्मा लिंगाभावा ण सद्दगम्मा य । विसयाभावा विहिपडिसेहा विसओ जतो तस्स ॥ १२२५ ॥ उवमागम्मावि ण ते आलंबणजोगविरहतो तेसिं । अत्थावत्तीएँवि एवमेव ते णावगम्मंति ॥ १२२६ ॥ तम्हा अभावविसया संति य वभिचारिमो

नैरात्म्य खंडनं वीतरागता सार्वज्ञ्यं च

॥१३३॥

अभावो मे । भावे अह किं माणं ? सामण्णविवक्खभावो तु ॥ १२२७ ॥ ता पच्चक्खेणं चिय ते गम्मंतित्ति इच्छियव्वामिणं । जस्स य ते पच्चक्खा सो सव्वण्णुत्ति एयंपि ॥ १२२८ ॥ णय ते इंदियजेणं गम्मंति तयंति अन्नमेवेह । एवं विरुद्धदोसो ण होइ बाधाएँ भावातो ॥ १२२९ ॥ ण तु एवमन्नस्सं चिय रुक्खा छेयकिरियाएँ विसओत्ति । जोगत्ता तं जं सा भणिता इह पत्थिवेसुं तु ॥ १२३० ॥ एतेणं चिय साति तम्मि सव्वमेतावदेव एमादी । पडिसिद्धं दट्ठव्वं सव्वपरिच्छेदसिद्धीओ ॥ १२३१ ॥ जं सव्वणाणमो इह केवलनाणं ण देसणाणेहिं । ता जुत्तो वभिचारो वोत्तुं तस्सोहिमादीहिं ॥ १२३२ ॥ सव्वविसयं च एतंति एत्थ पुव्वोदिगा तु उववत्ती । जं सामन्नविसेसे विहाय वत्थंतरं णत्थि ॥ १२३३ ॥ ते य जह णाणगम्मा तह भणितं तस्स यऽण्णरूवत्ते । नो वत्थुत्तं तस्सऽत्ताणिच्छओ कह ण एवं तु ? ॥ १२३४ ॥ जम्हा पच्चक्खेणेव सव्वरूवादिजाणणं जुत्तं । सव्वन्नुनिच्छयो अत्तणो य तम्हा सपक्खोऽयं ॥ १२३५ ॥ मंसासुइरसणाणेऽवि तस्स दोसो ण विज्जती चेव । जमणिंदियं तयं ण य रागादीदोसहेतुत्ति ॥ १२३६ ॥ णज्जइ य तओ तइया चिंतियसव्वत्थपगडणेणेव । ववहारणयमतेणं सुसंपदाओ (या) य एण्हिंपि ॥ १२३७ ॥ चउवेदोवि हु एवं णज्जइ ववहारणयमएणेव । अचउव्वेदेहिं अह अत्थि सो एवमितरोवि ॥१२३८॥ अह णिच्छएणवि इमो णज्जइ अन्नेण तुल्लणाणेण । इयरम्मि (वि) तुल्लमिणं संति य बहवेऽत्थ सव्वन्नू ॥ १२३९ ॥ एण्हिंपि आगमातो कहंचि णिच्चो य सो मओ अम्हं । णय एस अत्थवादो फलं जतो चोदणाए उ ॥ १२४० ॥ भणियं च सग्गकेवलफलत्थिणा इह तवादि कायव्वं । सग्गो व्व फलं केवलमसेसदव्वादिविसयं तं ॥१२४१॥ णिच्छियमव्विवरीयं जणेइ जं पच्चयं जहा चक्खू । ता माणमागमो सो णायव्वो बुद्धिमंतेहिं ॥१२४२॥ एयस्स य पामण्णं सत एव कहंचि होइ दट्ठव्वं । एवं च ततो सग्गे व्व णिच्छओ तम्मि उववण्णो ॥ १२४३ ॥ सिय सुहपगरिस-

रूवो सग्गो तं चेत्थ अणुहवपसिद्धं । णय केवलंति तं णो दोण्हवि सामन्नसिद्धीओ ॥ १२४४ ॥ णहि जं विसिट्ठसाहणसज्झा दीसंति सुहविसेसावि । सामन्नेण उ दीसइ णाणंपि समाणमेवेदं ॥ १२४५ ॥ -
नित्यागमनिरासः-एगंतेण उ णिच्चो अतिंदियत्थो य आगमो जेसिं । रागादिअविज्जाए गहिआ पुरिसा य सव्वेऽवि ॥१२४६॥ तेसिमिह किं पमाणं ? इमस्स वयणस्स एरिसो अत्थो । णतु एरिसेत्ति णिच्छयविरहम्मि य कह पवित्तीवि? ॥ १२४७ ॥ जो चेव लोगिगाणं पदाणमत्थो स एव तेसिंपि । ता तदणुसारतो च्चिय णज्जइ एत्थंपि णो माणं ॥ १२४८ ॥ तुल्लत्थयाएँ किं वा इमे अणिच्चा तओ य णिच्चोत्ति ? । सव्वगयणिच्चवण्णा य कारणं तुह दुवेण्हंपि ॥१२४९॥ रयणादिविसेसकतो अह तु विसेसो ण जुत्तमेयंपि । सव्वगयादिजुयाणं रयणादिविसेसविरहाओ ॥ १२५० ॥ तीरइ य अन्नहावि हु काउं रयणावि लोगिगाणं व । वेदवयणाण तह संठियाण ण तु लोगिगाणंपि ॥ १२५१ ॥ तम्हा कहंचि णिच्चो पुरिसपणीतो य आगमो जुत्तो । वण्णाणमतिंदियसत्तिजाणगो कोइ पुरिसो य ॥१२५२॥ णो वावाराभावम्मि अण्णहा खम्मि चेव उवलद्धी । पावइ वेदस्स सदा तहेव अत्थापरिण्णाणं ॥१२५३॥ रागादिमं न याणति सयं नयऽण्णातो तारिसाओ तु । वेदत्थं ण तओवि हु अचेतणत्तेण णावगमो ॥ १२५४ ॥ किंच तओ सद्दो वा हवेज्ज णाणं व तस्स विसयो वा ? । अण्णो व कोइ ? णिच्चाणिच्चो सो सव्वपक्खेसु ॥ १२५५ ॥ णोऽवावारे सद्दो सुव्वइ जं तेण वण्णदव्वाइं । तेण परिणामिताइं णिच्चाणिच्चो तओ स भवे ॥१२५६॥ णियमा कस्सइ धम्मस्स अवगमे कस्सई य उप्पाते । होइ अभिवत्ति णो उण एगसहावस्स भावस्स ॥ १२५७ ॥ णाणं विसओ अण्णो व कोइ सव्वाइं उभयरूवाइं । भावातो च्चिय मिच्छा एगंतेणेव सो णिच्चो ॥ १२५८ ॥ पामन्नंपि सतो च्चिय वेदस्स ण संगतं विगाणातो । को एत्थ सम्मवाई को वा णो ?

णत्थि इह माणं ॥ १२५९ ॥ एगंतेण सतो च्चिय पामन्ने जं ततो कुविण्णाणं । तस्स चिय पमाणत्तं पावइ जह सम्मणाणस्स ॥ १२६० ॥ अह तं ण तओ, इतरंपि णेव, वक्खाणिदोसतो तं चे । इयरंपि किन्न, गुणतो ?, एन्नं सति णिप्फलो वेदो ॥१२६१॥ उप्पन्नम्मिवि णाणे तत्तो तह संसयादिभावातो । अण्णत्तो तेसिं चिय णिवित्तिओ कह सतो चेव ? ॥ १२६२ ॥ णय होंति संसयादी दीवादिपगासिए घडादिम्मि । णाते ण य सो कस्सइ विवरीयपयासणं कुणइ ॥ १२६३ ॥ कंदोट्टादिसु अह सो पगासती रत्तय।दि विवरीयं । तण्णो तज्जोगाओ तस्सेव तहापरिणतीतो ॥ १२६४ ॥ उलुगादीणं दिणगरकिरणा भासंति जह तमोरूवा । वेदत्थोवि हु एवं पावेण ण सम्म केसिंचि ॥ १२६५ ॥ णातेऽवि संसयादी कहं णु जायंति ? तेऽवि पावातो । तदभावे तदभावा सिद्धं परतोऽवि पामन्नं ॥ १२६६ ॥ एगंतेण तु सत एव तम्मि सइ सव्वहेव सव्वेसिं । कुज्जा पमाणकज्जं सहावभेदादिविरहातो ॥ १२६७ ॥ एवं च गम्मइ जदा कहंचि णिच्चातो आगमातो सो । संपइ तदा ण जुत्तं जं वुत्तं पुव्वपक्खम्मि ॥ १२६८ ॥ अन्नं च गम्मइ तओ केण पमाणेण एवमाई उ । इतरेतरासओऽवि हु फलभूयत्तेण नो तस्स ॥ १२६९ ॥ सुत्तस्स अत्थवत्ता सव्वण्णू सो य तम्मि फलभूतो । पामण्णं च सतो च्चिय इमस्स ता कह णु दोसत्ति ? ॥ १२७० ॥ पडिसेहगे पमाणे सोऽसव्वण्णुत्ति अस्स को अत्थो ? । जति किंचिण्णू णणु किं तेण ण णायंति वत्तव्वं ? ॥ १२७१ ॥ अह जागादिविहाणं मिच्छारूवेण णिच्छियं चेव । भणिता य तेण हिंसादीया कुगतीएँ हेतुत्ति ॥ १२७२ ॥ सव्वण्णुणो अहऽण्णो तस्स विरुद्धो व सो असव्वण्णू । जत्तो अण्णो जस्स य तओ विरुद्धो स सव्वण्णू ॥ १२७३ ॥ विवरीतण्णुवि णेसो जमणेगंतो ण होइ विवरीयो । बाहगपमाणविरहा भवतोऽविय सिद्धमेन्नेयं ॥ १२७४ ॥ जति वि (य) स कुत्थिअण्णू णरगादी एत्थ कुत्थिया चेव । ते जाणति च्चिय तओ एन्नंपि ण कोई दोसोत्ति

॥ १२७५ ॥ अह तु अकिंचिण्णुच्चिय एवं पुरिसादओ कहं तम्मि ? । परिगप्पियपडिसेहे अब्भुवगमबाहणं णियमा ॥ १२७६ ॥ अह उ अभावोत्ति तओ तस्सेव पगासगो अयं सद्दो । एयंपि माणविरहा असंगतं चेव णातव्वं ॥ १२७७ ॥ पुरिसत्तंपि असिद्धं वेदाभावातो तम्मि भगवंते । आगारमित्ततुल्लत्तणेवि मायाणराणं व ॥ १२७८ ॥ ण य णाणपगरिसेणं पुरिसादीणंपि कोइवि विरोहो । वयणं तु णाणजुत्तस्स चेव उववण्णतरगं तु ॥ १२७९ ॥ सिय अह जो जो पुरिसो सो सो णो णाणपगरिससमेतो । दिट्ठोत्ति ता ण जुत्तं अदिट्ठपरिगप्पणं काउं ॥ १२८० ॥ अस्सावणत्तजुत्तं सत्तं सव्वेसु चेव भावेसु । दिट्ठंपि सद्दरूवे अविरोहा अण्णहा सिद्धं ॥१२८१॥ एवं पुरिसत्तंपि हु जइवि ण विण्णाणपगरिससमेतं । दिट्ठं तहऽव्वऽविरोहा तेण समेतंपि संभवइ ॥१२८२॥ वयणंपि ण रागादीणमेव कज्जंति तेहिं रहितोवि । पगतं पयंपइ जतो कोई मज्झत्थभावेण ॥ १२८३ ॥ अह तु विवक्खाएँ विणा ण जंपई कोइ सा य इच्छत्ति । रागो य तती तम्हा वयणं रागादिपुव्वं तु ॥ १२८४ ॥ सुविणादिसु तीएँ विणा जंपति कोई तहा विचित्तो य । अन्नम्मि जंपियव्वे दीसइ अन्नं च जंपंतो ॥ १२८५ ॥ तत्थवि य अत्थि सुहुमा अवतराले य कज्जगम्मत्ति । दिट्ठ-परिच्चाएणं अदिट्ठपरिकप्पणा एसा ॥ १२८६ ॥ ण य परिसुद्धा एसा रागोऽवि वदति समयसारण्णू । विहिताणुट्ठाणपरस्स जह तु सज्झायझाणेसु ॥ १२८७ ॥ मणपुव्विगा विवक्खा ण य केवलिणो मणस्सऽभावातो । अवि णाणपुव्विग च्चिय चेट्ठा सा होइ णायव्वा ॥ १२८८ ॥ एत्तो च्चिय सा सततं ण पवत्तति तह य संगतत्थाऽवि । पत्तम्मि अवंझफला परिमियरूवा य सा होति ॥ १२८९ ॥ रागादिजोग्गताजण्णमह तु वयणं ण संगतामिदंपि । तज्जोग्गता ण अण्णं जणेति पुव्वावरविरोहो ॥ १२९० ॥ जंपति य वीयरागो य भवोवग्गाहिकम्मुणो उदया । तेणेव पगारेणं वेदिज्जति जं तयं कम्मं ॥ १२९१ ॥ संदिद्धा य विवक्खा वावित्ती-

मस्स हेतुणो जम्हा । तम्हा संसयहेतू एसो खलु होइ णायव्वो ॥१२९२॥ सिय तस्सेवाभावा ततो णिवित्ती ण णिच्छितो सोऽवि । तप्पडिसेहगमाणाभावा जं सो ण सिद्धोत्ति ॥ १२९३ ॥ पच्चक्खणिवित्तीए तस्साभावो ण गम्मती चेव । जं सोवलद्धिलक्खणपत्तो नो होइ तुम्हाणं ॥१२९४॥ ण य सव्वविसयासिद्धं पच्चक्खं तस्स अब्भुवगमे य । सिद्धो च्चिय सव्वण्णू पडिसेहो कह णु एतस्स ? ॥ १२९५ ॥ अणुमाणेणवि तदभावणिच्छओ णेव तीरती काउं । तप्पडिबद्धं लिंगं जं णो पच्चक्खसंसिद्धं ॥ १२९६ ॥ गम्मति ण यागमातो तदभावो जं तओ ण तव्विसओ । विहिपडिसेधपहाणो कज्जाकज्जेसु सो इट्ठो ॥ १२९७ ॥ उवमाणेणऽवि तदभावनिच्छओ णेव तीरती काउं । तस्सरिसगम्मि दिट्ठे अण्णम्मि पवत्तइ तयंपि ॥ १२९८ ॥ दिट्ठो सुओ व अत्थो णहि तदभावं विणा न संभवति । अत्थावत्तीऽवि तओ ण गाहिगा होइ एतस्स ॥ १२९९ ॥ जोऽविय पमाणपंचगणिवित्तिरूवो मतो अभावोत्ति। सोऽविय जं णिरुवक्खो ण गमति ता णियमणेयं तु ॥ १३०० ॥ ण य सो तीरइ णाउं अक्खं व ण यऽन्नहा कुणति कज्जं । सत्तिविरहा इमीवय (अ व) भावे सो कहमभावोत्ति ? ॥ १३०१ ॥ सो सो चेव ण होई पुरु (रि) सादित्ता तु देवदत्तो व्व । एवं च विरुद्धोऽवि हु लक्खणतो होति एसोत्ति ॥ १३०२ ॥ ण य देवदत्तनाणं पच्चक्खं जेण णिच्छयो तम्मि । एसो असव्वण्णु च्चिय णातंऽपि ण संगतं तेणं ॥ १३०३ ॥ ण य कायवयणचेट्ठा गुणदोसविणिच्छयम्मि लिंगं तु । जं बुद्धिपुव्विगा सा णडम्मि वभिचारिणी दिट्ठा ॥१३०४॥ सिय तक्कालम्मि तओ तेणेव समण्णितो तु भावेणं । तण्णो तक्कालम्मिऽवि रूवगमादीसु गेहीतो ॥१३०५॥ सव्वन्नुभूमिगंपि हु नच्चंति णडा जतो ततो एवं । अब्भुवगमम्मि पावति सव्वण्णुत्तंऽपि तेसिं तु ॥ १३०६ ॥ पडिसेहगंपि माणं माणाभासं तु दंसितं एवं । ता अणिवारियपसरो सिद्धो सव्वण्णुभावोऽवि ॥ १३०७ ॥ वेज्जगजोतिससत्थं अतिंदियत्थेसु संगतंऽपि

कहं । जुज्जति ? अतिंदियत्थणुपुरुसविरहम्मि वत्तव्वं ॥ १३०८ ॥ बुड्ढपरंपरतो च्चिय अह तं आदीएँ णिच्छियं केण ? । अंधाण परंपरओ णहि रूवे मुणइ दीहोवि ॥ १३०९ ॥ न य तं सय कहेः ममेस अत्थो अचेयणत्तणतो । पुरिसेण विवेचिज्जइ एसो तु मतीविसेसेण ॥ १३१० ॥ णय सामण्णमतीए विवेचितुं तीरती ततो पढमं । सुविवेचित सिद्धे उण तहा गहो होतिमीएवि ॥ १३११ ॥ अंधोऽवि अणंधेणं सम्मं कहियं कहंचि रूवंपि । पडिवज्जितु पसाहइ तहाविधं कंपि ववहारं ॥ १३१२ ॥ जस्सेरिसा दसाओ सो सुक्कपडो इमो णय इमोत्ति । एवं विणिच्छियमती दीसति लोए ववहरंतो ॥ १३१३ ॥ एवं इमेवि विज्जादिगा इहं सम्मणाणिपुव्वातो । उवदेसतो पयट्टा पारंपरए ण तु विसेसो ॥ १३१४ ॥ सव्वं तिकालजुत्तं तीयादिसु कह य तस्स पच्चक्खं ? । तेसिमभावातो चिय भावे तीतादिमो किह णु ? ॥ १३१५ ॥ तेसिमभावो तु मुसा वत्थु जतो दव्वपज्जवसहावं । भेदाभेदो य मिहो अत्थि य तं वत्तमाणेवि ॥ १३१६ ॥ सयलातीतावत्थाजण्णं पारंपरेण जमिदाणिं । एसाण य एवं चिय जणगं खलु होइ णातव्वं ॥ १३१७ ॥ तीए तीए सत्तीएँ पावितं जं च पाविहिति सा सा । तं तं तओ वियाणइ आवरणाभावतो चेव ॥ १३१८ ॥ पावति तस्साभावो मूलाभावातो अहव एगत्तं । एगंततोत्ति एवं कहं णु अद्धादिभेदोऽवि ? ॥ १३१९ ॥ एवं तीताणागतरूवंपि कहंचि अत्थि दव्वस्स । णय तीतादिअभावो पज्जायावेक्खतो जुत्तो ॥ १३२० ॥ एवंरूवं सव्वं एवं चिय गेण्हई तओ जम्हा । ताऽतीतादिसु सम्मं उववण्णं तस्स पच्चक्खं ॥१३२१॥ तीए तीयत्तेणं अणागते तेण चेव रूवेणं । गेण्हइ जं ते दाणिं गहणेवि ण तोसि तदभावो ॥ १३२२ ॥ मुणइ य घडम्मि दिट्ठे पिंडकपालादिए इहं कोऽवि । पच्चक्खेणवि पातिभणाणी ता संभवइ एतं ॥१३२३॥ अण्णे तु असंतेसुवि सुविणादिसु जह फुडाभमेतंति । एत्तो च्चिय पच्चक्खं भणंति तं वीयरागस्स ॥ १३२४ ॥ तं पुण विसयागारं

सो य इमस्सेव गहणपरिणामो । ण तु विनरांकमादी पोग्गलरूवत्ततो तस्स ॥ १३२५ ॥ विनणविच्छाया वा पोग्गलजोगं विणा ण संभवति । अब्भुवगमे य सो च्चिय आवज्जइ गहणपरिणामो ॥ १३२६ ॥ ण य तस्स णेयजोगो छायाणूहिंपि विप्पगरिसातो । अणुपभितिसुऽभावातो णेयाणंतत्तओ नेव ॥ १३२७ ॥ णाणस्स पिंडभावो सिद्धाण य जोगसंभवाभावा । तेसावरणपसंगा सेसपरिच्छेदविरहा य ॥ १३२८ ॥ ण य सव्वगयं एयं सत्तारूवेण जं अणंतो तु । धम्मरहितो अलोगो कह गच्छति तो तयं इत्ति ? ॥१३२९॥ जं न इयमातधम्मो परिमियमाणो य सो मतो समए । ण य अहवा तु गुणा संकमगा नेन जुज्जंति ॥१३३०॥ तम्हा सव्वपरिच्छेदसत्तिमन्तं तु णायजुत्तमिणं । एत्तो च्चिय णीसेसं जाणति उप्पत्तिसमयम्मि ॥ १३३१ ॥ जह कस्सति नयराई जाणति पंचत्थिकायविण्णाणं । एवं केवलिणोवि हु असेसनिरायंपि समएवि ॥१३३२॥ एवं चिय सव्वगताववासभिच्चादि जुज्जति असेसं । चंदादिपभाणाते उवमामेत्तं मुणेयव्वं ॥ १३३३ ॥ जम्हा पहानि दव्वं पोग्गलरूवाति चंदमादीणं । ण य भिन्नाऽभिन्नाणं एवं जुत्तिं समुव्वहति ॥ १३३४ ॥

उपयोगवादः अन्ने सागारं खलु सव्वागतंपि हु कहेंति जंपंति । विसयादिजोगतो चिय नियनादगुदिट्ठपरमत्था॥१३३५॥ केई भणंति जुगवं जाणति पासति य केवली णियमा । अण्णे एगंतरियं इच्छंति गुणोवदेसेणं ॥ १३३६ ॥ अण्णे ण नेव वीसुं दंसणमिच्छंति जिणवरिंदस्स । जं च्चिय केवलणाणं तं च्चिय से दंसणं बिंति ॥ १३३७ ॥ जं केवलाइं सादीअपज्जवसिताइं दोवि भणिताइं । तो बेंति केइ जुगवं जाणति पासति य सव्वणू ॥ १३३८ ॥ इहराऽऽदीणिभणत्तं मिच्छावरणक्खओत्ति न जिणस्स । इतरेतरावरणता अहवा णिक्कारणावरणं ॥ १३३९ ॥ तह य असव्वण्णुत्तं असव्वदरिसित्तणप्पसंगो य । एगंतरोवयोगे जिणस्स दोसा बहुविहा य ॥ १३४० ॥

भण्णति भिन्नमुहुत्तोवयोगकालेऽवि तो तिणाणस्स । मिच्छा छावट्ठीसागरोवमाइं खओवसमो ॥ १३४१ ॥ अह णवि एवं तो सुण जहेव खीणंतराइओ अरहा । संतेऽवि अंतरायक्खयम्मि पंचप्पगारम्मि ॥ १३४२ ॥ सततं ण देति लभति व भुंजति उवभुंजती व सव्वण्णू । कज्जम्मि देइ लभति व भुंजति व तहेव इहइंपि ॥१३४३॥ दिंतस्स लभंतस्स य भुंजंतस्स य जिणस्स एस गुणो । खीणंतराइयत्ते जं से विग्घं ण संभवति ॥ १३४४ ॥ उवउत्तस्सेमेव य णाणम्मि व दंसणम्मि व जिणस्स । खीणावरणगुणोऽयं जं कसिणं मुणति पासति वा ॥ १३४५ ॥ पासंतोऽवि ण जाणइ जाणं ण पासती जति जिणिंदो । एवं ण कदाचिवि सो सव्वण्णू सव्वदरिसी य ॥ १३४६ ॥ जुगवमजाणंतोऽवि हु चउहिंवि णाणेहिं जह उ चउनाणी । भण्णति तहेव अरहा सव्वणू सव्वदरिसी य ॥ १३४७ ॥ तुल्ले उभयावरणक्खयम्मि पुव्वं समुब्भवो कस्स ? । दुविहुवओगाभावे जिणस्स जुगवन्ति चोदेति ॥१३४८॥ भण्णति ण एस णियमो जुगवुप्पण्णेण जुगवमेवेह । होयव्वं उवओगेण एत्थ सुण ताव दिट्ठंतं ॥ १३४९ ॥ जह जुगवुप्पत्तीएवि सुत्ते सम्मत्तमतिसुतादीणं । णत्थि जुगवोवओगो सव्वेसु तहेव केवलिणो ॥ १३५० ॥ भणितं पण्णत्तीए पण्णवणादिसु जह जिणो भगवं । जं जाणती ण पासति तं अणुरयणप्पभादीणं ॥ १३५१ ॥ जह किर खीणावरणे देसण्णाणाण संभवो ण जिणे । उभयावरणातीते तह केवलदंसणस्सावि ॥१३५२॥ देसण्णाणोवरमे जह केवलणाणसंभवो भणितो । देसदंसणविगमे तह केवलदंसणं होतु ॥ १३५३ ॥ अह देसणाणदंसणविगमे तव केवलं मतं णाणं । ण मतं केवलदंसणमिच्छामेत्तं णणु तदेवं ॥ १३५४ ॥ भण्णति जहोहिणाणी जाणति पासति य भासियं सुत्ते । णय णाम ओहिदंसणणाणेगत्तं तह इमंपि ॥ १३५५ ॥ जह पासइ तह पासउ पासति सो जेण दंसणं तं से । जाणाति य जेण अरहा तं से णाणन्ति णेतव्वं ॥ १३५६ ॥ णाणम्मि दंसणम्मि य एत्तो एगयरयम्मि उवउत्तो ।

सव्वस्स केवलिस्सवि जुगवं दो णत्थि उवयोगा ॥ १३५७ ॥ उवयोगो एगतरो पणुवीसातिमे सते सिणातस्स । भणितो वियडत्थो च्चिय छद्दुदेसे विसेसेउं ॥ १३५८ ॥ कस्स व णाणुमतमिणं जिणस्स जति होज्ज दोवि उवयोगा । णूणं ण होंति दोण्णी जतो णिसिद्धा सुते बहुसो ॥ १३५९ ॥ जं दंसणणाणाइं सामन्नविसेसगहणरूवाइं । तेण ण सव्वण्णू सो णाया ण य सव्वदरिसीत्ति ॥ १३६० ॥ समुदितमुभयं सव्वं अण्णतरेण णवि घेप्पति तयं च । भेदाभेदेवि मिहो एसो खलु होइ णातोत्ति ॥ १३६१ ॥ सामन्नमिह कहंचि णेयं अब्भंतरीकयविसेसं । तेऽवि इतरेण एवं उभयंपि ण जुज्जइ इहरा ॥ १३६२ ॥ एवं च उभयरूवे सिद्धे सव्वम्मि वत्थुजायम्मि । दंसणणाणावि फुडं सिद्धे च्चिय सव्वविसएत्ति ॥ १३६३ ॥ जं एत्थ णिव्विसेसं गहो विसेसाण दंसणं होति । सविसेसं पुण णाणं ता सयलत्थे तओ दोऽवि ॥ १३६४ ॥ समताधम्मविसिट्ठं घेप्पति जं दंसणेण सव्वं तु । ण तु विसमताए ता कह सयलत्थमिणंति वत्तव्वं ? ॥ १३६५ ॥ एव विवज्जासेणं णाणस्सवि असयलत्थया णेया । उभयगहणे य दोण्हवि अविसेसो पावती णियमा ॥ १३६६ ॥ समएतरधम्माणं भेदाभेदम्मि ण खलु अण्णोण्णं । णिरवेक्खमेव गहणं इय सयलत्थे तओ दोऽवि ॥१३६७॥ जं सामण्णपहाणं गहणं इतरोवसज्जणं चेव । अत्थस्स दंसणं तं विवरीयं होइ णाणं तु ॥ १३६८ ॥ जीवसहावातो च्चिय एतं एवं तु होइ णातव्वं । अविसिट्ठम्मिवि अत्थे जुगवं च्चिय उभयरूवेऽवि ॥ १३६९ ॥ अणे सव्वं णेयं जाणति सो जेण तेण सव्वण्णू । सव्वं च दरिसणिज्जं पासइ ता सव्वदरिसित्ति ॥ १३७० ॥ णेया तु विसेस च्चिय सामण्णं चेव दरिसणिज्जं तु । ण य अण्णेयण्णाणेवि तस्स णो इट्ठसिद्धित्ति ॥ १३७१ ॥ सव्वण्णुविहाणम्मिवि दिट्ठेट्ठाबाधिताओ वयणातो । सव्वण्णू होइ जिणो सेसा सव्वे असव्वण्णू ॥ १३७२ ॥ एवं सव्वण्णुत्ते सिद्धे णो छिन्नमूलदोसोऽवि । पावति एव भणंतस्स अहिगमे तुल्लदोसो तु ॥ १३७३ ॥

केहिंचि परिग्गहितो पतणुयकम्मेहिं एत्थ को दोसो ? । वेदस्सवि णिच्चत्तं सव्वेसिमसंमतं चेव ॥ १३७४ ॥ सोऊण आगमत्थं एवं समयाणुसारतो सम्मं । जोएज्ज मबुद्धीए सेसेवि कुचोज्जपरिहारे ॥ १३७५ ॥

सिद्धसुखं–काऊण इमं धम्मं विसुद्धचित्ता गुरूवएसेणं। पावंति मुणी अइरा सासतसोक्खं धुवं मोक्खं ॥ १३७६ ॥ रागादीणमभावा जम्मादीणं असंभवातो य । अव्वाबाहातो खलु सासयसोक्खं तु सिद्धाणं ॥ १३७७ ॥ रागो दोसो मोहो दोसाभिस्संगमादिलिंगात्ति । अतिसंकिलेसरूवा हेतू चिय संकिलेसस्स ॥ १३७८ ॥ एतेहऽभिभूयाणं संसारीणं कतो सुहं किंचि ? । जम्मजरामरणजलं भवजलहिं परियडंताणं ॥ १३७९ ॥ रागादिविरहतो जं सोक्खं जीवस्स तं जिणो मुणति । णहि सण्णिवातगहिओ जाणइ तदभाव सातं ॥ १३८० ॥ दड्ढम्मि जहा वीए ण होति पुणरंकुरस्स उप्पत्ती । तह चेव कम्मवीए भवंकुरस्सावि पडिकुट्ठा ॥ १३८१ ॥ जम्माभावे ण जरा ण य मरणं ण य भयं ण संसारो । एतेसिमभावातो कहं ण सोक्खं परं तेसिं ? ॥ १३८२ ॥ अव्वाबाधाओ च्चिय सयलिंदियभोगविसयपज्जंते । उस्सुगविणिवित्तीतो संसारसुहं व सद्धेयं ॥१३८३॥ इयमित्तरा णिवित्ती सा पुण आवकहिया मुणेयव्वा । भावा पुणोऽवि णेयं एगंतेणं तई णियमा ॥ १३८४ ॥ इय अणुभवजुत्तिहेतूसंगतं हंदि णिट्ठितट्ठाणं । अत्थि सुहं सद्धेयं तह जिणचंदागमातो य ॥ १३८५ ॥ ण य सव्वण्णूवि इमं उवमाभावा चएति परिकहितुं । ण य तिहुयणेवि सरिसं सिद्धसुहस्सावरं अत्थि ॥ १३८६ ॥ एत्तो च्चिय अण्णेहिं कण्णाणायं इमम्मि अहिगारे । भणियं वडमाणंपि हु विण्णेयं तंपि लेसेण ॥१३८७॥ कण्णाण दढं पीती अणभिण्णाण पुरुसभोगसोक्खस्स । संगारो पढममिणं जायमिह मिहो कहेतव्वं ॥ १३८८ ॥ परिणीता तत्थेका

तुत्था य कमेण भत्तुणा सद्धिं । पुट्ठा इतरीएं ततो भणेति णो तीरए काहिउं ॥ १३८९ ॥ रुट्ठा इतरी ऊढा य कमेणं जाणिऊण तो तीए । गंतूण सयं तुट्ठा जंपति णणु तं तह च्चेव ॥ १३९० ॥ एवं सिद्धसुहस्सवि पगरिसभावं ततो च्चिय मुणेइ । अणुभवतो सम्मं ण तु अण्णोऽवि अपत्ततब्भावो ॥ १३९१ ॥

सिद्धसुखं भव्यानुच्छेदश्च.

भव्योच्छेदाभावः —धुवभावो सिद्धाणं छम्मासादारओऽवि गमणं च । कालो य अपरिमाणो उच्छेदो कह ण भव्वाणं? ॥१३९२॥ तेऽवि अपरिमाण च्चिय जम्हा तेणं ण तेसिमुच्छेदो । समयाण व तीतेणं वोच्छेज्जिज्जऽण्णधा ते तु॥ १३९३ ॥ तम्हाऽतीतेणाणादिणाऽवि तेसिं जधा ण वोच्छेदो । तह चेवऽणागतेणवि अणंतभावा मुणेयव्वो ॥ १३९४ ॥ एवमिह समासेणं भणितो धम्मो सुताणुसारेणं । आताणुसरणहेतुं केसिंचि तहोवगाराय ॥ १३९५ ॥ काऊण पगरणमिणं पत्तं जं कुसलमिह मया तेण । दुक्खविरहाय भव्वा लभंतु जिणधम्मसंबोधिं ॥ १३९६ ॥

॥ इति याकिनीमहत्तरासूनुश्रीहरिभद्रसूरिदृब्धाधर्म संग्रहणिः ॥

अथ उपदेशपदग्रन्थः

नमिऊण महाभागं तिलोगनाहं जिणं महावीरं । लोयालोयमियंकं सिद्धं सिद्धोवदेसत्थं ॥ १ ॥ वोच्छं उवएसपए कइइ अहं तदुवदेसओ सुहुमे । भावत्थसारजुत्ते मंदमइविबोहणट्ठाए ॥ २ ॥ लद्धूण माणुसत्तं कहंचि अइदुल्लहं भवसमुद्दे । सम्मं निउंजियव्वं कुसलेहिं सयावि धम्मंमि ॥ ३ ॥ अइदुल्लहं च एयं चोल्लगपमुहेहि अत्थ समयंमि । भणियं दिट्ठंतेहिं अहमवि ते संपवक्खामि ॥४॥ चोल्लग १ पासग २ धण्णे ३ जूए ४ रयणे ५ य सुमिण ६ चक्के ७ य । चम्म ८ जुगे ९ परमाणू १० दस दिट्ठंता मणुयलंभे ॥५॥ चोल्लग १ पासग २ धण्णे ३ जूए ४ रयणे ५ य सुमिण ६ चक्के ७ य । चम्म ८ जुगे ९ परमाणू १० दस दिट्ठंता मणुयलंभे ॥५॥

जोगियपासीच्छियपाडरमणचोल्लत्ति भोयणं बंभदत्तपरिवार भारहजणंमि । सयमेव पुणो दुलहं जह तत्थ तहेत्थ मणुयत्तं ॥ ६ ॥ धण्णेत्ति भरहधण्णे सिद्धत्थगपत्थखेव थेरीए । अविगिंचण दीणारपत्ति जूयंमि । जह चेव जओ दुलहो धीरस्स तहेव मणुयत्तं ॥७॥ जूयंमि थेर निवसुयरज्ज सहस्सासयंसि दाएणं । एत्तो जयाउ अहिओ मुहाइ नेओ मणुयलंभो ॥ ८ ॥ रयणेत्ति भिन्नपोयस्स तेसि नासो समुद्दमज्झंमि । अण्णेसणंमि भणियं तह्लाहसमं खु मणुयत्तं ॥ ९ ॥ सुमिणंमि मेलणओ एमेव ठिओ मणुयलाभो ॥ १० ॥ सुमिणंमि चंदगिलणे मंडगरज्जाइं दोण्ह वीणणओ । नाएऽणुताव सुवणे तह्लाहसमं खु मणुयत्तं ॥ ११ ॥ चक्केणवि कण्णाहरण अफिडियमच्छिगहचक्क नालाहे । अन्नत्थ णट्ठ तच्छेदणोवमो मणुयलंभोत्ति ॥१२॥ चम्मावणद्धदहमज्झछिड्डदुलि गीवचंदपासणया । अण्णत्थ बुड्डणगवेसणोवमो मणुयलंभो उ ॥ १३ ॥उदहि जुगे पुव्वावरसमिलछिद्दप्पवेसदिट्ठंता । अणुवायं मणुयत्तं इह दुलहं भवसमुद्दंमि ॥ १४ ॥ परमाणुं खंभपीसण सुरनलियामेरु खेव दिट्ठंता । तग्घडणेवाणुचया मणुयत्तं भवसमुद्दंमि ॥ १५ ॥ एयं पुण एवं खलु

॥१४५॥

अण्णाणपमाददोसओ नेयं । जं दीहा कायठिई भणिया एगिंदियाईणं ॥ १६ ॥ अस्संखोसप्पिणिसप्पिणीउ एगिंदियाण उ चउण्हं । ता चेव ऊ अणंता वणस्सईए उ बोध्धव्वा ॥ १७ ॥ एसा य असइ दोसासेवणओ धम्मवज्झचित्ताणं । ता धम्मे जइयव्वं सम्मं सइ धीरपुरिसेहिं ॥१८॥ सम्मत्तं पुण इत्थं सुत्तणुसारेण जा पवित्ती उ । सुत्तगहणंमि तम्हा पवत्तियव्वं इहं पढमं ॥१९॥ देवी दोहल एगत्थंभप्पासाय अभय वणगमणं । रुक्खुवलद्धऽहिवासण वंतरतोसे सुपासाओ ॥ २० ॥ उउ समवाए अंबग अकाल दोहलग पाणपत्तीए । विज्जाहरणं रण्णा दिट्ठो कोवोऽभयाणत्ती ॥ २१ ॥ चोरनिरूवण इंदमइ लोग नियरंमि अप्पणा ठिओ । चोरस्स कए नट्टिय वड्डकुमारिं परिकहिंसु ॥२२॥ काइ कुमारी पइदेवयत्थमारामकुसुमगह मोक्खो । नवपरिणीयऽब्भुवगमपइकहण विसज्जणा गमणं ॥२३॥ तेणगरक्खसदंसण कहण मुयणमेव मालगारेणं । अक्खय पच्चागय दुक्करंमि पुच्छाइ नियभावो ॥२४॥ ईसालुगाइणाणं चोरग्गह पुच्छ विज्ज कहणाओ । दंडो तदाणाऽऽसण भूमी पाणस्सऽपरिणामो ॥ २५ ॥ रण्णो कोवो एयं वितहं अभय अविणउत्ति पाणस्स । आसण भूमी राया परिणामो एवमण्णत्थ ॥२६॥ विहिणा गुरुविणएणं एवं चिय सुत्तपरिणती होइ । इहरा उ सुत्तगहणं विवज्जयफलं मुणेयव्वं ॥ २७ ॥ समणीयंपि जरुदये दोसफलं चेव हंत सिद्धमिणं । एवं चिय सुत्तंपिहु मिच्छत्तजरोदए णेयं ॥२८॥ गुरुणावि सुत्तदाणं विहिणा जोग्गाण चेव कायव्वं । सुत्ताणुसारओ खलु सिद्धायरिया इहाहरणं ॥ २९ ॥ चंपा धण सुंदरि तामलित्ति वसुणंद सड्ढसंबंधो । सुंदरिणंदे पीती समए परतीरमागमणे ॥ ३० ॥ जाणविवत्ती फलगं तीरे उदगत्थि सीह वाणरए । सिरिउररण्णो सुंदरि गह रागे निच्छ कह धरणा ॥३१॥ चित्ताविणोए वाणरणट्टंमी जाइसरण संवरणं । देवपरिच्छा निय रूव कहणं रण्णो उ संबोही ॥ ३२ ॥ सावत्थी सिद्धगुरु विउव्व दिक्खा परिच्छ सामइए । आलावगा णिमित्ते अदाण कोवेतरा देवे ॥३३॥

लोगपसंसा सव्वण्णुसासणं एरिसं सुदिट्ठंति । बोहीबीयाराहण एवं सव्वत्थ विण्णेयं ॥३४॥ आसन्नसिद्धियाणं लिंगं सुत्ताणुसारओ चेव । उचियत्तणे पवित्ती सव्वत्थ जिणंमि बहुमाणा ॥ ३५ ॥ आयपरपरिच्चाओ आणाकोवेण इहरहा णियमा । एवं विचिंतियव्वं सम्मं अइणिउणबुद्धीए ॥ ३६ ॥ बुद्धिजुया खलु एवं तत्तं बुज्झंति ण उण सव्वेवि । ता तीइ भेयणाए वोच्छं तव्बुड्ढिहेउत्ति ॥३७॥ उप्पत्तिय वेणइया कम्मय तह पारिणामिया चेव । बुद्धी चउव्विहा खलु निद्दिट्ठा समयकेऊहिं ॥ ३८ ॥ पुव्वं अदिट्ठमस्सुयमवेइय तक्खणविसुद्धगहियत्था । अव्वाहयफलजोगा बुद्धी उप्पत्तिया नाम ॥ ३९ ॥ भरहसिल-पणिय-रुक्खे-खुड्डग-पड-सरड-काय-उच्चारे । गय-घयण-गोल-खंभे, खुड्डग-मग्गि- त्थि-पइ-पुत्ते ॥ ४० ॥ भरहसिल-मिंढ-कुक्कुड-तिल-वालुग-हत्थि-अगड-वणसंडे । पायस-अइया पत्ते खाडहिला पंच पियरो य ॥ ४१ ॥ महुसित्थ-मुद्दियं-के-णाणए भिक्खु-चेडग-निहाणे । सिक्खा य अत्थसत्थे इच्छा य महं सयसहस्से ॥ ४२ ॥ भरनित्थरणसमत्था तिवग्गसुत्तत्थगहियपेयाला । उभओलोगफलवई विणयसमुत्था हवइ बुद्धी ॥४३॥ णिमित्ते अत्थसत्थे य लेहे गणिए य कूव आसे य । गद्दभ लक्खण गंठी अगए गणिया य रहिए य ॥४४॥ सीआ साडी दीहं च तणं अवसव्वयं च कुंचस्स । तिव्वोदए य गोणे घोडगपडणं च रुक्खाओ ॥ ४५ ॥ उवओगदिट्ठसारा कम्मपसंगपरिघोलणविसाला । साहुक्कारफलवई कम्मसमुत्था हवइ बुद्धी ॥ ४६ ॥ हेरण्णिए करिसए कोलिय डोवे य मुत्ति-घय-पवए । तुण्णाय-वड्ढई पूइए य घड चित्तकारे य ॥ ४७॥ अणुमाणहेउदिट्ठंतसाहिया वयविवागपरिणामा । हियनिस्सेयसफलवई बुद्धी परिणामिया नाम ॥४८॥ अभए सेट्ठिकुमारे देवी उदिओदओ हवइ राया । साहू य णंदिसेणे धणदत्ते सावग-अमच्चे ॥ ४९ ॥ खमए अमच्चपुत्ते चाणक्के चेव थूलभद्दे य । नासिक्कसुंदरी णंद वइर परिणामिया बुद्धी ॥५०॥ चलणाहण आमंडे मणी य सप्पे य खग्ग-थूभिंदे । परिणामिय-

बुद्धीए एमाई होंतुदाहरणा ॥५१॥ उज्जेणि सिलागामे छोयर रोहऽण्णमाउवसणंमि। पितिकोवेतर गोहे-छायाकहणेणमब्भुदओ॥५२॥ पितिसममुज्जेणीगम णिग्गम पम्हुट्ठ णदि णियत्तणया। सइदिट्ठ नयरिलिहणं रायणिसेहो णियघरंमि ॥ ५३ ॥ पुच्छा साहु निमित्तं मंति परिच्छा सिलाइ मंडवए। आदण्णेसुं पितिभुंज गमण खणणेग थंभो उ ॥५४॥ कहणे चालण संबद्ध भासगो तंसि अण्णहा णेयं। माणुसमेत्तस्सुच्चियं तयपुच्छण पुच्छ रोहेणं ॥ ५५ ॥ तत्तो मेढग पेसणमणूणाहियमहद्धमासेणं । जवसविगसण्णि-हाणा संपाडणमो उ एयस्स ॥ ५६ ॥ जुज्झावेयव्वो कुक्कुडोत्ति पाडिकुक्कुडं विणा आणा । आदरिसगपडिबिंबप्पओगसंपाडणा णवरं ॥ ५७ ॥ तिल्लसममाणगहणं तिलाण तत्तो य एस आदेसो। आदरिसगमाणेणं गहणा संपाडणमिमस्स ॥ ५८ ॥ वालुगवर-हाणत्ती अदिट्ठपुव्वोत्ति देह पडिछंदं। किं एस होइ कत्थइ भणह इमं जाणई देवो ॥ ५९ ॥ अप्पाउहत्थिअप्पण पउत्तिअणिवेयणं च मरणस्स। आहारादिनिरोहा पउत्तिकहणेण पडिभेदो ॥ ६० ॥ आणेह सगं अगडं उदगं मिट्ठंतिमीइ आणाए। आरण्णगो-त्ति पेसह कूवियमाकरणमित्तीए ॥६१ ॥ गामावरवणसंडं पुव्वं कुणहत्ति सीयय इमं तु। तत्तोऽवरेण ठवणं तेण निवेसेण गामस्स ॥ ६२ ॥ अग्गिं सूरं च विणा चाउलखीरेहिं पायसं कुणह। आदेसे संपाडणमुक्कुरुडुम्हाइ एयस्स ॥ ६३ ॥ एमाइ रोहगाओ इमंति नाऊण आणवे राया। आगच्छउ सो सिग्घं परिवज्जंतो इमे थाणे ॥६४॥ पक्खदुगं दिणराई छाउण्हे छत्तणहु पहुम्मग्गे। जाण चलणे य तह ण्हाणमइगलगो अण्णहाऽऽगच्छे ॥ ६५ ॥ अमवस्सासंधीए संझाए चक्कमज्झभूमीए। एडक्कगाइ हांगोहलिं च काऊण संपत्तो ॥ ६६ ॥ पुढवी दरिसण विउलंजलीइ घेत्तुं नरिंदचंदणया। आसणदाणावसरे चडुपाढो मणहरसरेणं ॥ ६७ ॥ गंधव्वमुरवसद्दो मा रुब्भउ तुह नरिंद! भवणम्मि। चंकम्मंतविलासिणिखलंतपयणेउररवेणं ॥ ६८ ॥ सक्कारंति य सोवण विउद्ध

निवकंवि पुच्छ जग्गामि । किं चिंतासि? अइयालिंडिवद्दयं, सा कुतो?, जलणा ॥६९॥ एवं पुणोऽवि पुच्छा आसोत्थपत्तपुच्छाण किं दीहं? । किं तत्तमित्थ?, दोण्णिवि पायं तुल्लाणि उ हवंति ॥७०॥ एवं पुणोऽवि पुच्छा खाडहिलाकिण्हसुकेरहाणं । का बहुगा का तुल्ला? पुच्छसरीराणमन्ने उ ॥ ७१ ॥ चरिमाइ कइ पिया ते?, के?, पण, के?, रायधणयचंडाला। सोहगविच्छुग जणणी पुच्छा एवंति कहणा य ॥ ७२ ॥ राया रइवीएणं धणओ उउण्हाय पुज्ज फासेणं । चंडालरयग दंसण विच्चुग मरहस्स भक्खणया ॥७३॥ कारण पुच्छा रज्जं णाएणं दाणरोसदंडेहिं । कंविच्छिवणाय तहा रायादीणं सुतोऽसित्ती ॥ ७४ ॥ साहु परिग्गह संधण कोवो अण्णोणसज्झपेसणया । धम्मोवायण साहण वुग्गह णिव कियगकोवो उ ॥ ७५ ॥ धम्मो मे हारविओ काऊणऽन्नत्तणो गओ दिन्नो । कह होइ मज्झ एसो जह तुहतणओ उ तस्सेव ॥ ७६ ॥ जीवणदाणे पेसण तदण्णवुग्गहगहाण तेसिं तु। अप्पुत्तग्गह गोग्गह निमित्ततित्थं तओ धाडी ॥ ७७ ॥ वीसासाणण पुच्छा सिद्धं हियएणमप्पमत्तो उ । तह धम्मिगो सपुण्णो अभओ परचित्तनाणी य ॥ ७८ ॥ तुट्ठो राया सव्वेसिमुवरिं मंतीण ठाविओ एसो । परिपालियं च विहिणा तं बुद्धिगुणेण एएणं ॥ ७९ ॥ पणिए पभूत लोमसि भक्खण जय दारणिप्फिडगमोए । चक्खण खद्धा विकय भुयंग दारे अणिप्फेडो ॥८०॥ रुक्खे फलपडिबंधो वाणरएहिं तु लेट्ठु फलखेवो । अण्णे अभक्खणिज्जा इमे फला पंथवहणाओ ॥८१॥ खुड्डग मंति परिच्छा सेणिय गम सुमिण सेट्ठि णंदऽभए । मुद्दा कूव तडग्गह छाणुद जणणीपवेसणया ॥८२॥ पडजुण्णादंगोहलि वच्चय ववहार सीसओलिहणा । अण्णे जाया कत्तण तदत्त संदंसणा णाणं ॥८३॥ सरडऽहिगरणे सन्ना वोसिर दरि वाहि दंसणे विगमो ।अण्णे तच्चणिगचेल्लगाणि पुच्छाइ पुरिसादी ॥८४॥ कागे संखेवं चिय विण्णायड सट्ठि ऊण पवसादी । अण्णे घरिणि परिच्छा णिहि फुट्टे रायऽणुण्णाओ ॥ ८५ ॥ उच्चार वुड्ढ तरुणी

तदण्णलग्गत्ति नायमाहारे। पत्तेय पुच्छ सक्कुलि सण्णावोसिरण णाणं तु ॥८६॥ गयतुलणा मंतिपरिक्खणत्थ नावाइ उदगरेहाओ। पाहाणभरण तुलणा एवं संखापरिण्णाणं ॥८७॥ घयणेऽणामय देवी रायाऽऽह ण एव गंध पारिच्छा। णाते हसणा पुच्छण कह रोसे वाहुवाहठिती ॥ ८८ ॥ गोलग जउमय णक्के पवेसणं दूरगमण दुक्खंमि। तत्तसलागा खोहो सीलगगाढत्ति कड्ढणया ॥८९॥ खंभे तलागमज्झे तव्वंधण तीरसंठिएणेव। खोंटग दीहा रज्जू भमाडणे बंधणपसिद्धी ॥ ९० ॥ खुड्डग पारिव्वाई जो जं कुणइत्ति काइगा पउमं। अण्णे उ कागविट्ठापुच्छाए विण्हुमग्गणया ॥ ९१ ॥ मग्गंमि मूलकंडरिअज्जुयवाए कुडंगि पसवत्थं। जायण पेसण रमणे आगगहासे पडग्गहणं ॥ ९२ ॥ इत्थी वंतरि सच्चित्थि तुछ तीयादि कहण ववहारे। हत्थाविसए ठावण गह दीहागरिसणे णाणं ॥ ९३ ॥ पतिदुग तुल्लाण परिच्छ पेसणा वरपियस्स आईओ। इहराऽसंभव भुज्जो समगगिलाणे असंघयणी ॥ ९४ ॥ पुत्ते सवत्तिमाया डिंभग पइमरण मज्झ एसऽत्थो। किरियाऽभावे भागा दो पुत्तो वेइ णो माया ॥९५॥ महुसित्थ करुभामिय रय जाली दिट्ठ किणण पतिकहणा। गमण अदंसण तहठाण पासणा दुट्ठसीलत्ति ॥ ९६॥ मुद्दिय पुरोह णासावलाव गह मंति रणपरिपुच्छा। सिट्ठे जूए मुद्दागहलाभ परिच्छियप्पिणणा ॥९७॥ अंके वंचिय पल्लट्टयंमि तह सीवणा विसंवयणं। अण्णे भुयंग छोहिय अंकिय गोचेडिगामुयणं ॥ ९८ ॥ णाणे वंचिय पल्लट्ट णास कालेण नवर विण्णाणं। अन्ने नरिंददेवयउट्ठाणं टंकओ झत्ति ॥ ९९ ॥ भिक्खुंमित्ति एवं च्चिय भुयंग तव्वेस णास जायणया। अण्णे वाउडवसही खरिच्ची वरडाह उड्डाहो ॥ १०० ॥ चेडग निहाणलाभे भद्दिणंऽगार गहणऽपुण्णत्ति। इयरेण लेप्पवाणर णिमंतणा चेडऽपुण्णत्ति ॥१०१॥ सिक्खा य दारपाढे बहुलाहऽवरत्त मार संवाए। गोमयपिंड णदीए ठितित्ति तत्तो अवक्कमणं ॥ १०२ ॥अत्थे बाल दुमाया ववहारे देवि पुत्तकालोत्ति। अण्णे उ धाउवाइय जोगो

सिद्धीइ निवणाणं ॥ १०३ ॥ सत्थोलग्ग परिच्छा अदाण गम थेव दाण गहणंति । अण्णे उ पक्खवाया चउसत्थ विसेसविण्णाणं ॥ १०४ ॥ इच्छाइ महं रंडा पइरिण तम्मित्त साहु ववहारे । मंतिपरिच्छा दोभाग तयणु अप्पस्स गाहणया ॥१०५॥ सयसाहस्सी धुत्तो अपुव्वखोरम्मि लोगडंभणया । तुज्झ पिया मज्झेवं तदण्णधुत्तेण छलणत्ति ॥ १०६ ॥ वेणइयाइ निमित्ते सिड्डिसुया हत्थिपय विसेरोत्ति । गुव्विणि दाहिण पुत्ते थेरी तज्जायणाणादी ॥ १०७ ॥ एत्थेव अत्थसत्थे कप्पग गंडाइछेदभेदणया । जक्खपउत्ती किच्चप्पओय अहवा सरावंमि ॥ १०८ ॥ लेहे लिवीविहाणं वट्टाखेड्डुणमक्खरालिहणं । पिट्ठिंमि लिहियवायणमक्खरबिंदाइ सुयणाणं ॥ १०९ ॥ गणिए य अंकनासो अण्णे उ सुवण्णजायणं दंडे । आयव्वयचिंता तह अण्णे उ हियायरिय संखा ॥ ११० ॥ कूवे सिराइणाणं तुल्ले तत्थवि सिरित्थमाहणणं । अण्णे णिहाणसंपत्तुवायमो बिंति एवं तु ॥ १११ ॥ आसे रक्खिय धूया चम्मोचल रुक्ख धीर जायणया । अण्णे कुमारगहणे लक्खणजुयगहणमाहंसु ॥ ११२ ॥ गद्दभ तरुणो राया तप्पिय वुड्ढाणऽदंसणं कडगे । पिइभत्त णयण वसणे तिसाइ खर मुयण सिरसलिलं ॥ ११३ ॥ लक्खण राये देवी हरणे सोगंमि आलिहे चलणा । उवरिं ण दिट्ठ जोगो अच्छित्ता सासणे चेव ॥ ११४ ॥ गंठी मुरुंडगूढं सुत्तं समदंड मयणवट्टो य । पालित्त मयण गालण लट्ठीतर लाबुसिव्वणया ॥ ११५ ॥ अगए विसकर जवमेत्त वेज्ज सयवेह हत्थिवीमंसा । मंति पडिवक्ख अगए दिट्ठे पच्छा पउत्ती उ ॥ ११६ ॥ गणिया रहिए एक्के सुकोस सड्ढित्ति थूलभद्दगुणे । रहिएण अंबलुंबी सिद्धत्थगणट्ट दुक्करया ॥ ११७ ॥ सीता साडी कज्जं दीहं तण गच्छ कुंच पइवाणी । लेहायरियपणामण अवहंमि तहा सुसिस्साणं ॥ ११८ ॥ णिव्वोदे पोसिय जार खुरकए रत्ति तिंसिय दग मरणे । उज्झण णाविय पुच्छा णाए तयगोणसुवलद्धो ॥ १११ ॥ गोणे णेत्तुद्धरणं घोडग जीहाइ पडणमो उवरिं । मंदमईववहारे

रिउत्ति मंतिस्स अणुकंपा ॥ १२० ॥ कम्मयबुद्धीएविहु हेरण्णियमातिया तदब्भासा । पगरिसमुवेंति तीसे तत्तो णेयंमि बहुसिद्धी
॥१२१॥ हेरण्णिओ हिरण्णं अब्भासाओ णिसिंपि जाणेइ । एमेव करिसगोविह बीयक्खेवाति परिसुद्धं ॥ १२२ ॥ एमेव कोलिगोऽ-
विहु पुंजमाणाइ अनिगलं मुणइ । डोए परिवेसंतो तुल्लं अब्भासओ देइ ॥ १२३ ॥ मोत्तिगउक्खेवेणं अब्भासा कोलवालपोतणया ।
घडसगडारूढस्सवि एत्तोच्चिय कूवगे धारा ॥१२४॥ पवए तरंडचागा सम्मं तरणं नहम्मि वा एयं । तुण्णाए पुण तुण्णणमणायसंधिं
दुयं चेव ॥ १२५ ॥ वड्ढइ रहाइदारुगपमाणणाणमहवेह दक्खत्तं । एमेवऽपूइयम्मिवि मासाइदले मुणेयव्वं ॥ १२६ ॥ घडकारपुढ-
विमाणं तह सुक्कुत्तारणं न सयराहं । न्नित्तकरे एवं निय वण्णातो विद्धलिहणं च ॥१२७॥ परिणामिया य अभए लोहग्गा सिवऽ-
णलागिरिवरेसु । पज्जोयाजिय वज्जण जायणया मोइओ अप्पा ॥१२८॥ सेट्ठी पवास भज्जा धिज्जाइयसंग कुक्कुडग साहू । सीसं
दारग चेडी हर राया समण माजोणी ॥१२९॥ कुमरे पुंडरि भाइत्थिराग पइमरणणारा पव्वज्जा । सुड्डग लक्खण दिक्खा भंगे गम
गीय चउबोही ॥ १३० ॥ देवी य पुप्फचूला जुवलग रागम्मि नरय सुर सुमिणे । पुच्छा अण्णिय बोही केवल भत्तम्मि सिज्झणया
॥ १३१ ॥ उदिओदय सिरिकंता परिवाइय अण्णराय उवरोहे । जणमणुकंपा देवे साहरणं णियगनयरीए ॥ १३२ ॥ साहू य णंदि-
सेणे ओहाणाऽभिमुह रायगिह वीरे । तस्संतेउरपासण संवेगा निच्चलं चरणं ॥ १३३ ॥ धणयत्ते सुंसुमित्थी चिलाइरागम्मि धाडि
गहणं तु । णयणे लग्गण गारण वसणे तब्भक्खणा चरणं ॥ १३४ ॥ सावय वयंसिरागे संका णेवत्थ चिण्ह संवेगे । परिसुद्धे तक्क-
हणं वियडणमइंसणपरिण्णा ॥ १३५ ॥ तह यामच्चे राया देवी वसणम्मि सग्गपडियरणा । धुत्ते दाणं पेसण चलणे मुहरम्मि य
विभासा ॥ १३६ ॥ खमए मंडुकि थंभे विराहियाहि णिासि रायसुय मरणे । सीसे रूवगरेहा पुच्छे सुय दिक्ख चउखमगा ॥१३७॥

तहया अमच्चपुत्ते कुमार. णेमित्तिऽसिव अलीगत्ति । खुड्डेतरे परिच्छा गिलाणदाणे मणा पउणो ॥१३८॥ चाणक्के वणगमणं मोरिय
चंद तह थेरि रोहणया । उवयारत्थग्गहणं धणसंवरणं च विन्नेयं ॥ १३९ ॥ एमेव थूलभद्दे उक्कडरागो सुकोस पच्छाओ । वक्खेवतो
ण भोगा चरणंपि य उभयलोगहियं ॥ १४० ॥ णासेक्कसुंदरी णंद भाइरिसि भाण भक्ख निग्गमणं । मंदर वाणरि विज्जा अच्छर
धम्मंमि पडिवत्ती ॥ १४१ ॥ वइरंमि संघमाणण वासे उवओग सेसपुरियाए । कुसुमपुरम्मि विउव्वण रक्खियसामिंमि पेसणयं
॥ १४२ ॥ परिणामिया य महिला णिद्धस धिज्जाइ लोगजाणम्मि । उज्जेणि देवदत्ता जोगुवयारेऽत्थपडिवत्ती ॥ १४३ ॥ चलणा-
हणेत्ति तरुणेतरेसु पुच्छा हु तरुण तच्छेदो । इयरे ऊसरिऊणं आलोच्चिय चिंति पूजंति ॥१४४॥ आमंडेत्ति परिच्छा काले किंत्ति-
मगआमलेणंति । परिणयजोगालोयण लक्खणविरहेण तण्णाणं ॥ १४५ ॥ मणिपन्नगवच्छाओ कूवे जलवन्नडिंभथेरकहा । उत्तारण
पयईए णाणं गहणं च णीतीए ॥ १४६ ॥ सप्पात्ति चंडकोसिग वीरालोग विसदंस आसरणं । दाढाविस ओभोगे वोही आराहणा
सम्मं ॥ १४७ ॥ खग्गे सावगपुत्ते पमाय भय खग्ग साहुपासणया । उग्गहभेयालोयण संवोही कालकरणं च ॥१४८॥ थूभिंदे ए-
क्कं चिय कूला पडिणीय खुड्ड गुरुसावे । तावस मागहि मोदग गिलाण रागम्मि वेसाली ॥१४९॥ आईसदा सुमती अंधलनिवमंति-
मग्गणा सवणं । आहवणं वेरस्से कन्नामाणादि वणियसुते ॥१५०॥ मंडलसिद्धी रन्नो समुद्ददेवस्स केणती सिद्धं । सुमती णाम दिय-
वरो पन्नोऽतिसएण अंधो य ॥१५१॥ तस्साणयणं चारुयपक्खम्मि चडावणं परिक्खत्थं । पक्कापंथे चोरी नरिंदचलणम्मि पडिसेहो
॥ १५२ ॥ न सुहा एसा विन्नासियम्मि तह चेव कह तए णायं । पंथन्नागहणाओ किमेत्थ जाणंति निवतोसो ॥१५३॥ धूलिक्कि-
रियामाणं गुलपलघयकरिससंनिरूवणया । देवपसादो वहुमन्नणत्ति थिरपण्णणाणत्थं ॥१५४॥ टाराधिवास पेसण सव्वुत्तम तप्परि-

क्ख खररोमो । णो उत्तिमोत्ति णाणे पसायमाणादिबुद्धित्ति ॥ १५५ ॥ कन्नारयणे चेवं वयणादारब्भ सोणिछिवणंति । धीरत्तण-
ओ वेसा सुयणाणपसायबुद्धित्ति ॥ १५६ ॥ कणसेइयं पलं तह घयस्स चत्तारि चेव य गुलस्स । वणियसुयपरिन्नाणा ण ताव कोवो
जणणिपुच्छा ॥ १५७ ॥ वेसमणे अहिलासो उउण्हायाए उ सेट्ठिपासणया । संभोगोच्चिय अन्नेण ताव एत्तो उ संसिद्धो ॥ १५८ ॥
पन्नवणमप्पगासण ण एत्थ दोसोत्ति कम्मभावाओ । कुसलोत्ति तेण ठवितो मंती सव्वेसिमुवरिं तु ॥ १५९ ॥ दूरनिहित्तंपि निहिं
तणवाछिसमोत्थयाए भूमीए । णयणेहिं अपेच्छंता कुसला बुद्धीऍ पेच्छंति ॥ १६० ॥ कयमेत्थ पसंगेणं एमादि गुणंतगाण पाएणं ।
भव्वाण णिउणबुद्धी जायति सव्वत्थ फलसारा ॥ १६१ ॥ भत्तीए बुद्धिमंताण तहय बहुमाणओ य एएसिं । अपओसपसंसाओ
एयाणवि कारणं जाण ॥ १६२ ॥ कल्लाणमित्तजोगो एयाणमिमस्स कम्मपरिणामो । अणहो तहभव्वत्तं तस्सवि तह
पुरिसकारजुयं ॥ १६३ ॥ कालो सहाव नियई पुव्वकयं पुरिसकारणेगंता । मिच्छत्तं ते चेव उ समासओ होंति सम्मत्तं ॥ १६४ ॥
सव्वम्मि चेव कज्जे एस कलावो बुहेहिं निद्दिट्ठो । जणगत्तेण तओ खलु परिभावेयव्वओ सम्मं ॥ १६५ ॥ एत्तोच्चिय जाणिज्जति
विसओ खलु दिव्वपुरिसगाराणं । एयं च उवरि वोच्छं समासतो तंतनीतीए ॥ १६६ ॥ बुद्धिजुओ आलोयइ धम्मट्ठाणं उवाहिपरि-
सुद्धं । जोगत्तमप्पणो च्चिय अणुबंधं चेव जत्तेणं ॥ १६७ ॥ बुज्झति य जहाविसयं सम्मं सव्वंति एत्थुदाहरणं । वेदज्झयणपरिच्छा
बडुगदुगं छागघातम्मि ॥ १६८ ॥ वेयरहस्सपरिच्छा जोगच्छागत्ति तत्थ हंतव्वो । जत्थ ण पासति कोई गुरुआणा एत्थ जतितव्वं
॥ १६९ ॥ एगेणमप्पसारियदेसे वावादितो गयत्तेणं । अन्नेण उ पडिसेहो गुरुवयणत्थोत्ति नेव हतो ॥ १७० ॥ आढवति सम्ममेसो
तहा जहा लाघवं न पावेति । पावेति य गुरुगत्तं रोहिणिवणिएण दिट्ठंतो ॥१७१॥ रायगिहे धणसेट्ठी धणवालाई सुता उ चत्तारि ।

उज्झिय भोगवती रक्खिया य तह रोहिणी वहुगा ॥ १७२ ॥ वयपरिणामे चिंता गिहं समप्पेमि तासि पारिच्छा । भोयण सयण-
णिमंतण भुत्ते तब्बंधु पच्चक्खं ॥१७३॥ पत्तेयं अप्पिणणं पालिज्जह मग्गिया य देज्जाह । इय भणिउमायरेणं पंचण्हं सालिकण-
याणं ॥ १७४ ॥ पढमाए उज्झिया ते बीयाए छोल्लियत्ति ततियाए। वद्धकरंडीरक्खण चरिमाए रोहिया विहिणा ॥१७५॥ कालेणं
वहुएणं भोयणपुव्वं तहेव जायणया । पढमाऽसरण विलक्खा तह वितिया ततिय अप्पिणणं ॥ १७६ ॥ चरिगाए कोंचिगाओ
खेत्ताओ तुम्ह वयणपालणया । सा एवं चिय इहरा सत्तिविणासा ण सम्मंति ॥ १७७ ॥ तब्बंधूणभिहाणं तुब्भे कल्लाणसाहगा
मेत्ति । किं जुत्तमेत्थ मज्झं ते आहु तुमं मुणेसित्ति ॥ १७८ ॥ तत्तो य कज्जवुज्झणकोट्ठणभंडारगिहसमप्पणया । जाहासंखमिमीएं
नियकज्जं साहुवाओ य ॥ १७९ ॥ अणुबंधं च निरूवइ पगिट्ठफलसाहगं इमो चेव । एत्थंपि वणियपुच्छियजोइसियदुगं उदाहरण
॥ १८० ॥ करकट्ट लाभपुच्छा जोतिसियदुगम्मि दुण्ह वणियाणं । विहिपडिसेहा लाहो वत्तो कोवो उ इयरस्स ॥ १८१ ॥ मा रूस
णत्थि एत्थं आगमणं सत्थघायनासोत्ति । तुट्ठ निवेयणमम्हे सव्वत्थऽणुबंध सारत्ति ॥ १८२ ॥ धम्मट्ठाणमहिंसा सारो एसोत्ति
उज्जमति एत्तो । सव्वपरिच्चाएणं एगो इह लोगनीतीए ॥ १८३ ॥ अन्नो उ का अहिंसा ? आगमओ, सो गुरू उ विहिणा उ ।
एयम्मि कुणंति जत्तं लोउत्तरणीतितो मतिमं ॥ १८४ ॥ जं आणाए चरणं आहाकम्मादिणायतो सिद्धं । ता एयम्मि
पयत्तो विन्नेओ मोक्खहेउत्ति ॥ १८५ ॥ आणावाहाए जओ सुद्धंपि य कम्ममादि निद्दिट्ठं । तदबाहाए उ फुडं तंपि य सुद्धंति
एसाणा ॥ १८६ ॥ तन्निरवेक्खो नियमा परिणामोऽविहु असुद्धओ चेव । तित्थगरेऽबहुमाणाऽसग्गहरूवो मुणेयव्वो ॥ १८७ ॥ गल-
मच्छभवविमोयगविसन्नभोईण जारिसो एसो । मोहा सुहोऽवि असुहो तप्फलओ एवमेसोऽवि ॥ १८८ ॥ जो मंदरागदोसो परि-

णामो सुद्धओ तओ होति । मोहम्मि य पबलम्मि य ण मंदया हंदि एएसिं ॥ १८९ ॥ संमोहसत्थयाए जहाऽहिओ हंत दुक्खपरिणामो । आणाबज्झसमाओ एयारिसओऽवि विन्नेओ ॥ १९० ॥ एत्तो च्चिय अवणीया किरियामेत्तेण जे किलेसा उ । मंडुक्कचुन्नकप्पा अन्नेहिवि वन्निया णवरं ॥ १९१ ॥ सम्मकिरियाए जे पुण ते अपुणब्भावजोगओ चेव । णेयऽग्गिदड्ढतच्चुन्नतुल्लमो सुवयणविणिओगा ॥ १९२ ॥ मासतुसादीयाण उ मग्गणुसारित्तओ सुहो चेव । परिणामो विन्नेओ सुहोहसण्णाणजोगाओ ॥ १९३ ॥ रुद्दो खलु संसारो सुद्धो धम्मो तु ओसहमिमस्स । गुरुकुलसंवासे सो निच्छयओ णायमेत्तेणं ॥ १९४ ॥ जं कुणति एवमेवं तस्साणं सव्वहा अलंघंतो । एगागिभोयणम्मिवि तदखंडणमो इहं णायं ॥ १९५ जह ॥ चेव चंदउत्तस्स विब्भमो सव्वहा ण चाणके । सव्वत्थ तहेवऽस्सवि एत्तो अहिगो सुहगुरुम्मि ॥१९६॥ अन्नत्थवि विन्नेओ नाभोगो चेव नवरमेयस्स । न विवज्जउत्ति नियमा मिच्छत्ता-ईणऽभावातो ॥ १९७ ॥ एसो य एत्थ गरुओ णाणज्झवसायसंसया एवं । जम्हा असप्पवित्ती एत्तो सव्वत्थऽणत्थफला ॥ १९८ ॥ मग्गणुसारी सद्धो पन्नवणिज्जो कियावरो चेव । गुणरागी सक्कारंभसंगओ जो तमाहु मुणिं ॥ १९९ ॥ एयं च अत्थि लक्खणमिमस्स निस्सेसमेव धन्नस्स । तह गुरुआणासंपाडणं च गमगं इहं लिंगं ॥ २०० ॥ सत्तीए जतितव्वं उचियपवित्तीए अन्नहा दोसो । महगिरिअज्जसुहत्थी दिट्ठंतो कालमासज्ज ॥२०१॥ पाडलिपुत्ति महागिरि अज्जसुहत्थी य सेट्ठिवसुभूती । वइदिस उज्जेणीए जियपडिमा एलगच्छं च ॥ २०२ ॥ दो थूलभद्दसीसा जहोइया आइमो य इयरत्ति । ठविउं गच्छेऽतीओ कप्पोत्ति तमासिओ किरियं ॥ २०३ ॥ एसणसुद्धातिजुओ वसुभूतिगिहम्मि कारणगएण । दिट्ठो गोयरवत्ती इयरेणब्भुट्ठिओ विहिणा ॥ २०४ ॥ सेट्ठिस्स विम्हओ खलु तग्गुणकहणाएँ तह य बहुमाणो । ठितिसवणुज्झियधम्मं पायमणाभोगसद्धाए ॥ २०५ ॥ उवओगपरिन्नाणं

कहणाऽवक्कमण वइदिसं तत्तो । संभासिऊण गमणं कालट्ठा एलगच्छंति ॥ २०६ ॥ मिच्छत्त सड्ढिहासो पच्चक्खाणम्मि तह सयग्ग-
हणं । वारण पव्वयणदेवयसज्झिलगोगाहिमाभोगे ॥ २०७ ॥ तलघाय अच्छिपाडण सड्ढी उस्सग्ग देव उड्डाहो । एलच्छि बोहि नगरं
तओ य तं एलगच्छंति ॥ २०८ ॥ तत्थ य दसन्नकूडो गयग्गपयगो दसन्नरायम्मि । वीरे इड्ढी बोहण एरावयपयसुजोगेणं ॥ २०९॥
दंता पुक्खरिणीओ पउमा पत्ता य अट्ठ पत्तेयं । एक्केक्करम्मपेच्छण नरेंदसंवेग पव्वज्जा ॥ २१० ॥ एयम्मि पुन्नखेत्ते तेणं कालो कओ
सुविहिएणं । तत्तो समाहिलाभो अन्ने उ पुणोऽवि तल्लाभा ॥२११॥ जस्स जहिं गुणलाभो खेत्ते कम्मोदयाइहेऊओ । तस्स तयं किल
तिन्थं तहासहावत्तओ केई ॥ २१२ ॥ आराहिऊण तहियं सो कालगतो तहिं महासत्तो । वेमाणिएसु मतिमं उववन्नो इड्ढिजुत्तेसु
॥ २१३ ॥ इयरो उज्जेणीए जियवंदण वसहिजायणा साहू । भद्दागेहम्मी जाणसालत्थाणं णलिणिगुम्मे ॥ २१४ ॥ सवणमवंती-
सुकुमाल धिम्हय सरणं विराग गुरुकहणा । पव्वामि उस्सुगोऽहं करेमि तह अणसणं सिग्घं ॥ २१५ ॥ जणणी पुच्छमणिच्छे मा हु
सयंगहियलिंगमो दाणं । कंथारिंगिणि सिवपेल्ल जाम जाणूरुपोट्ट मओ ॥२१६॥ अहियासिऊण तग्गयचित्तो उववन्नगो तहिं सो उ।
गंधोदगादि गुरुसाहणं च भद्दाएँ वहुयाणं ॥ २१७ ॥ गोसम्मि तहिं गमणं मयकिरिया देसणा गुरूणं च । पव्वयणं णावन्ना तीए
पुत्तोत्ति आयतणं ॥ २१८ ॥ एमादुच्चियकमेणं अणेगसत्ताण चरणमाईणि । काऊण तओऽवि गतो विहिणा कालेण सुरलोयं
॥ २१९ ॥ दुण्हवि जह जोगत्तं तहा पवित्ती अणेगहा एसा । भणिया णिउणमतीए वियारियव्वा य कुसलेणं ॥ २२० ॥ कप्पेऽतीते
तक्किरियजोगया फासिया महागिरिणा । तह गच्छपालणेणं सुहत्थिणा चेव जतितव्वं ॥ २२१ ॥ एवं उचियपवित्ती आणा आराहणा
सुपरिसुद्धा । थेवावि होति वीयं पडिपुन्नाए ततीए उ ॥ २२२ ॥ संथारपरावत्तं अभिग्गहं चेव चित्तरूवं तु । एत्तो उ कुसलबुद्धी विहार-

पडिमाइसु करेंति ॥२२३॥ अकए बीजक्खेवे जहा सुवासेऽवि न भवती सस्सं। तह धम्मबीयविरहे ण सुस्समाएवि तस्सस्सं ॥२२४॥ आणापरतंतेहिं ता बीजाधाणमेत्थ कायव्वं । धम्मम्मि जहासत्ती परमसुहं इच्छमाणेहिं ॥ २२५ ॥ सुव्वइ य तेणणायं एत्थं बोहीएँ पत्तिविग्घकरं । तं चेव उ कुसलेहिं भावेयव्वं पयत्तेणं ॥ २२६ ॥ कोसंबि सोट्ठिसुय गाढपीती पाएण तुल्लफलसिद्धी । वीरोसरणे सवणं बोहिअभावेसु य विसेसो ॥ २२७ ॥ हरिसो मज्झत्थत्तं परोप्परं चित्तजाणणा भेओ । पुच्छा अबोहि नेहे बहुजोगोऽबीजगो कह णु ? ॥ २२८ ॥ दंगियपुत्ता गोहरण पच्छखेड णगसेलगुहसाहू । धम्मपसंसपओसा बीयाबीया दुवेण्हंपि ॥ २२९ ॥ एवं कम्मोवसमा सद्धम्मगयं उवाहिपरिसुद्धं । थेवं पणिहाणादिवि बीजं तस्सेव अणहंति ॥ २३० ॥ एवं च एत्थ णेयं जहाकहिंचि जायम्मि एयम्मि । इहलोगादणवेक्खं लोगुत्तरभावरूइसारं ॥ २३१ ॥ पायमणक्खेयमिणं अणुहवगम्मं तु सुद्धभावाणं । भवरवयकरंति गरुयं बुहेहि सयमेव विन्नेयं ॥ २३२ ॥ जं दव्वलिंगकिरियाऽणंता तीया भवम्मि सगलावि । सव्वेसिं पाएणं ण य तत्थऽवि जायमेयंति ॥ २३३ ॥ ता एयम्मि पयत्तो ओहेणं वीयरायवयणम्मि । बहुमाणो कायव्वो धीरेहिं कयं पसंगेण ॥ २३४ ॥ वेयावच्चं न पडति अणुबंधेछंति सहरिसं एक्को । एत्तो एत्थ पयट्टति धणियं णियसत्तिनिरवेक्खं ॥ २३५ ॥ अन्नो उ किं इमं भन्नतित्ति वयणाओ कह व कायव्वं । सत्तीएँ तह पयट्टति जह साहति बहुगमेयं तु ॥ २३६ ॥ पुरिसं तस्सुवयारं अन्नयारं वऽप्पणो य णाऊणं । कुज्जा वेयावडियं आणं काउं निरासंसो ॥ २३७ ॥ आणाबहुमाणाओ सुद्धाओ इह फलं विसिट्ठंति । ण तु किरियामेत्ताओ पुव्वायरिया तहा चाहु ॥ २३८ ॥ भावाणाबहुमाणाओ सत्तिओ सुकिरियापवित्तावि । नियमेणं चिय इहरा ण तको सुद्धोत्ति इट्ठा सा ॥२३९॥ एईए उ विसिट्ठं सुवन्नघडतुल्लमिह फलं नवरं । अणुबंधजुयं संपुन्नहेउओ सम्ममन्नसेयं ॥ २४० ॥ किरियामेत्तं तु इहं जायति

लद्धादेवक्खयाएऽवि । गुरुलाघवादिसन्नाणवज्जियं पायमियरेसिं ॥ २४१ ॥ एत्तो उ निरणुबंध मिम्मयवडसरिसमो फलं णेयं
कुलडादियदाणाइसु जहा तहा हंत एयंपि ॥ २४२ ॥ तम्हा भावो सुद्धो सव्वपयत्तेण हंदि परलोए । कायव्वो बुद्धिमया आणोवग-
जोगतो णिच्चं ॥ २४३ ॥ जो आणं बहु मन्नति सो तित्थयरं गुरुं च धम्मं च। साहेति य हियमत्थं एत्थं भीमेण दिट्ठन्तो ॥२४४॥
तगराए रतिसारो राया पुत्तो य तस्स भीमोत्ति । साहुसगासं णीओ धम्मं सोऊण पडिबुद्धो ॥ २४५ ॥ परमुवयारी ताओ इमस्स
सति अप्पियं ण कायव्वं । घेत्तूणऽभिग्गहे तो सावगधम्मं सुहं चरति ॥२४६॥ वणिकन्न राय रागे वरणं णो पुत्त रज्ज न करेमि ।
तुह पुत्त न परिणेमी कालेणं बंभयारित्ति ॥ २४७ ॥ दिन्नापुत्तो राया भीमो गिहबंभ सक्कथुति आणा । देवाऽऽयल्लग गणिया वाव-
ज्जति निक्किवाऽधम्मो ॥ २४८ ॥ आणाभावणजोगा रागाभावो इमस्स धीरस्स । वयभंसपाववावत्तिरक्खणे सुकरुणाधम्मो ॥ २४९ ॥
आयारामो जाओ आणं सरिऊण वीयरागाणं । इय धम्मो सेसाणवि विसए एयं करेंताणं ॥ २५० ॥ अन्ने गयपिंडो दव्वहत्थ-
गाणातो दव्वदाणेणं । भीमं पियामहं खलु पाएणेवं चिय कहेंति ॥ २५१॥ एवं च पारतंतं आणाए णो अभिन्नगंठीणं । परिसोतोऽ-
भिमुहाणवि पायमणाभोगभावाओ ॥ २५२ ॥ गंठिगसत्ताऽपुणबंधगाइयाणंपि दव्वतो आणा । नवरमिह दव्वसद्दो भइयव्वो सम-
यणीतीए ॥ २५३ ॥ एगो अप्पाहन्ने केवलए चेव वट्टती एत्थ । अंगारमद्दगो जह दव्वायरिओ सयाऽभव्वो ॥ २५४ ॥ अन्नो
पुण जोगत्ते चित्ते णयभेदओ मुणेयव्वो । वेमाणिओववाउत्ति दव्वदेवो जहा साहू ॥ २५५ ॥ तत्थाभव्वादीणं गंठिगसत्ताण-
मप्पहाणत्ति । इयरेसि जोग्गताए भावाणाकारणत्तेण ॥ २५६ ॥ लिंगाण तीएँ भावो न तदत्थालोयणं ण गुणरागो। णो विम्हओ
ण भवभयमिय पच्चासो य दोण्हंपि ॥ २५७ ॥ अंगारमद्दगो च्चिय आहरणं तत्थ पढमपक्खम्मि । गोविंदवायगो पुण बीए खलु

द्रव्याज्ञाया स्वरूपं भावाज्ञायां कंटकज्वर मोहसमा विघ्ना

होति णायव्वो ॥ २५८ ॥ भावाणा पुण एसा सम्मद्दिट्ठिस्स होति नियमेण । पसमादिहेउभावा णिव्वाणपसाहणी चेव ॥ २५९ ॥ एयाए आलोचइ हियाहियाइमतिनिउणनीतीए । किच्चे य संपयट्टति पायं कज्जं च साहेति ॥ २६० ॥ पडिबंधोऽविय एत्थं सोहणपंथम्मि संपयट्टस्स । कंटगजरमोहसमो विन्नेओ धीरपुरिसेहिं ॥ २६१ ॥ जह पावणिज्जगुणणाणतो इमो अवगमम्मि एतेसिं। तत्थेव संपयट्टति तह एसो सिद्धिकज्जम्मि ॥ २६२ ॥ मेहकुमारो १ एत्थं डहणसुरो २ चेव अरिहदत्तो ३ य । आहरणा जहसंखं विन्नेया समयनीतीए ॥ २६३ ॥ रायगिह सेणित धारणी य गय सुमिण दोहलो मेहे । अभये देवाराहण संपत्ती पुत्तजम्मो य ॥ २६४ ॥ मेहकुमारो नामं सावग संवेगओ य पव्वज्जा । संकुड वसही सेज्जा राओ पादादिघट्टणया ॥२६५॥ कम्मोदय संकेसो गिहि गोरव ताव जामि तहिं चिंता । गोसे वीराभासण सच्चंति न जुत्तमेयं ते ॥२६६॥ जमिओ उ तइयजम्मे तमासि हत्थी सुमेरुपहनामा। वुड्ढो वणदवदड्ढो सरतित्थे अप्पसलिलम्मि ॥ २६७ ॥ गयभिन्नो वियणाए सत्तदिण मओ पुणो गजो जाओ । मेरुप्पभ जूहवई वणदव जातीसर विभासा ॥ २६८ ॥ वासे थंडिलकरणं कालेण वणदवे तहिं ठाणं । अन्नाणवि जीवाणं संवट्टे पायकंडूयणं ॥ २६९ ॥ तद्देसे ससठाणे अणुकंपाए य पायसंवरणं । तह भवपरित्तकरणं मणुयाउय ततियदिणपडणं ॥२७०॥ एत्थं जम्मो धम्मो तम्मि मयकलेवरे सिगालाई । तह सहणाओ य गुणो एसोत्ति गओ य संवेगं ॥ २७१ ॥ मिच्छादुक्कडसुद्धं चरणं काउं तहेव पव्वज्जं । विजओववाउ जम्मंतरम्मि तह सिज्झणा चेव ॥ २७२ ॥ कंटगखलणातुल्लो इमस्स एसोत्ति थेवपडिबंधो । तत्तो य आभवंपि हु गमणं चिय सिद्धिमग्गेणं ॥ २७३ ॥ १। पाडलिपुत्त हुयासण जलणसिहा चेव जलण डहणा य । सोहम्म पलियपणगं आमलकप्पा य णट्टत्थे ॥ २७४ ॥ संघाडगसज्झिलगा कुडुंबगं धम्मघोसगुरुपासे । पव्वइयं कुणति तवं पव्वज्जं चेव जहसत्ति ॥ २७५ ॥ जलणडहणाण

द्रव्याज्ञाया स्वरूपं भावाज्ञायां कंटकज्वर मोहसमा विघ्नाः

णवरं रिजुभावो तत्थ पढमगो सम्मं । विदिओ पुण मायावी किरियाजुत्तो उ तह चेव ॥ २७६ ॥ किरियाए अइसंधति इतरं मायाएँ तग्गयाए उ । एवं पायं कालो संलेहणमो उ सोहम्मे ॥ २७७ ॥ अब्भिंतरपरिसाए पणपलियाऊ महिड्ढिया जाया । आमलकप्पोसरणे णट्टविहि विवज्जओ तेसिं ॥२७८॥ एवं विउव्वइस्सं एवं चिय तत्थ होति एकस्स । इयरस्स उ विवरीयं जाणगपुच्छा गणहरस्स ॥ २७९ ॥ भगवंत कहण मायादोसो किरियागतो उ एसोत्ति । अणुगामिओ य पायं एवं चिय कइवि भवगहणे ॥ २८० ॥ विवरीयविगलकिरियानिबंधणं जं इमस्स कम्मंति । एवंविहकिरियाओ उ हंदि एतं तदुप्पन्नं ॥ २८१ ॥ ता कइयवि भवगहणे सबलं एयस्स धम्मणुट्ठाणं । थेवोऽविऽसदब्भासो दुक्खेणमवेति कालेणं ॥ २८२ ॥ जरखलणाए सरिसं पडिबंधमिमस्स आहु समयण्णू । तत्तो भावाराहणसंजोगा अविगलं गमणं ॥ २८३ ॥ २। एलउरं जियसत्तू पुत्तो अवराजिओ य जुवराया । बिदिओ य समरकेऊ कुमारभुत्तीएँ उज्जेणी ॥ २८४ ॥ पच्चंतविग्गहजए आगच्छंतस्स नवीर जुवरन्नो । राहायरियसमीवे धम्मभिवत्तीएँ णिक्खमणं ॥२८५॥ तगराविहार उज्जेणीओ तत्थऽज्जराहसाहूणं । आगमणं पडिवत्ती विहारपुच्छा उचियकाले ॥ २८६ ॥ रायपुरोहियपुत्ता अभद्दगा तक्कओ उ उवसग्गो । सेसो उ निरुवसग्गो तत्थ विहारो सति जइणं ॥२८७॥ अवराजियस्स चिंता पमत्तया भाउणो महादोसो । तह चेव कुमाराणं अणुकंपा अत्थि मे सत्ती ॥ २८८ ॥ गुरुपुच्छ गमण संपति पवेसो वंदणादि उचियठिई । सति कालुग्गाहणमच्छणं खु अहमत्तलद्धी उ ॥२८९॥ ठवणकुलादिनिदंसण पडिणीयगिहम्मि धम्मलाभोत्ति । अंतेउरियासन्नणमवहेरि कुमारगागमणं ॥२९०॥ पढमं दुवारघट्टण वंदण णच्चाहि तत्थ सो आह । कह ? गीयवाइएणं भणंति अम्हे इमं कुणिमो ॥ २९१ ॥ आरंभविसमतालं अकोवकोवेण एव णच्चामि । कड्ढण जयणनिउद्धं, चित्तालिहियव्व साहुगमो ॥२९२॥ पीडंतराय न अडण पइरिक्के चिंत सोहणनिमित्तं ।

होहिति चरणंति धितीजोगो सज्झायकरणं तु ॥ २९३ ॥ राय कुमारावेयण गुरुमूलागमण खमसु अवराहं । आह गुरू नवि जाणे साहूहिं थंभिया कुमरा ॥ २९४ ॥ पुच्छा ण केणइ ततो रायाऽऽह न एयमन्नहा भंते ! । आगंतुगम्मि संका साहण रायागमण जाणं ॥ २९५॥ विलितो रायणुसासण मिच्छादुक्कड कुमार विन्नवणं । जोएह ते गुणेहिं इच्छामी पुच्छह ततेत्ति ॥२९६॥ न चएंति तत्थ गमणं मुहजोयण कहण पुच्छ संवेगो । तह बीजब्भासाओ संजोयण चरिय निक्खमणं ॥ २९७ ॥ रायकुमारे चिन्ता, उनगारी सुट्ठु अम्ह भगवंति । इयरस्सवि एसच्चिय, मणागमविहिम्मि उ पओसो ॥ २९८ ॥ अपडिक्कमणं कालो देवुववाओ उदारमो भोगा । चवण निमित्ते पुच्छा बोही ते दुल्लहा भयवं ॥ २९९ ॥ किन्तु निमित्तं थेवं न महाविसयं कता णु लाभत्ति ? । एत्थाणंतरजम्मे, कत्तो ? नियभातिजीवाओ ॥ ३०० ॥ कहिं सो ! कोसंबीए किंनामो ? मूयगो उ वितिएणं । पढमेणऽसोगदत्तो किमेयमिति पुव्वभवकहणा ॥ ३०१ ॥ एत्थ उ तावससेट्ठी, आरंभजुओ मओ गिहे कोलो । सरणं सूवारीए, णिहओ मज्जारिमन्नुहतो ॥ ३०२ ॥ तत्थोरग सूयारी भय सरणं लोगघातितो जातो । नियपुत्तसुओ सरणं मूयव्वय कुमर चउणाणी ॥ ३०३ ॥ खेत्ताभोगे णाणं, समओ एयस्स बोहिलाभम्मि । आलोचिऊण साहू संघाडगपेसणं पाढो ॥३०४॥ तावस ! किमिणा मूयव्वएण गडिवज्ज जाणिउं धम्मं । मरिऊण सूयरोरग जातो पुत्तस्स पुत्तोत्ति ॥ ३०५ ॥ विम्हय वंदण पुच्छा गुरु जाणति कत्थ सो महाभागो ? । उज्जाणे तग्गमणं वंदण कहणा य संबोही ॥ ३०६ ॥ तहवासणातो णामं णावगयं तं ततो उ मूओत्ति । एवं वितियं णामं एयं एयस्स विन्नेयं ॥ ३०७ ॥ एत्तोऽवि कत्थ बोही ? रम्मे वेयड्ढसिद्धकूडम्मि । कह पुण ? जाईसरणा, तं कत्तो ?, कुंडलजुयाओ ॥३०८॥ कोसंबागम मूयग साहण संगार गमण वेयड्ढे । कूडे कुंडलठावण सति फल चिंतारयणदाण ॥ ३०९ ॥ गमणं चवणुप्पाओ, अंबेसु अकालडोहलो किसया ।

संका सव्वा उ जिणे चिंतारयणाओ तस्सिद्धी ॥ ३१० ॥ निप्फत्ति पसव नवकार पीहगो अरहदत्तनामंति । चेतिय साहू णयणं, अभत्ति रडणम्मि चउक्कन्ना ॥ ३११ ॥ साहणमप्पत्तियणं मूयग पव्वज्ज देवलोगोत्ति । ओहिपउंजण जाणण गाढं मिच्छंति संकेसो ॥ ३१२ ॥ वाहिविहाणं वेज्जा पच्चक्खाणंति वेयणा अग्गी । देवस्स सवर घोसण दिट्ठो रुद्दो पयत्तेणं ॥ ३१३ ॥ मज्झंपि एस वाही ता एवमडामि जावणाहेउं । एसोवि हु जति एवं ता फेडेमित्ति पडिवत्ती ॥ ३१४ ॥ चच्चरमादिट्ठाणं वाहीनिग्गमणऽवेयणा पउणो । असमय साहु विउव्वणमुवायमो दव्वपव्वज्जा ॥३१५॥ तच्चाग गिहागमणेवमादि पडिवत्ति तह पुणो वाही । विहाण सयण वेज्जस्स पासणा सेव पण्णवणा ॥ ३१६ ॥ एवं पुणोऽवि नवरं मए समं अडतु एव पडिवन्ने । गोणत्तगहण निग्गम सदावि मत्तुल्लमो किरिया ॥ ३१७ ॥ गामपलित्तविउव्वणमुम्मग्गे जक्खपूय पडणं च । कुंडगचाई सूयर कूवे गो जुंजमदुरुच्चा ॥ ३१८ ॥ तणविज्झवणादीसुं जंपंतो किं च चोदितो णिउणं । णो माणुसो मणागं संवेगे साहियं सव्व ॥ ३१९ ॥ वेयड्ढनयण कूडे कुंडलजुयलम्मि भाव संबोही । पव्वज्जा गुरुभत्ती अभिग्गहाराहण सुरेसुं ॥ ३२० ॥ मोहक्खलणसमाणो एसो एयस्स एत्थ पडिबंधो । णेओ तओ उ गमणं सम्मं चिय मुत्तिमग्गेण ॥ ३२१ ॥ एवं णाऊण इमं परिसुद्धं धम्मवीयमहिगिच्च । बुद्धिमया कायव्वो जत्तो सति अप्पमत्तेणं ॥ ३२२ ॥ परिसुद्धाणाजोगा पाएणं आयचित्तजुत्ताणं । अइरोद्दंपि हु कम्मं ण फलइ तहभावओ चेव ॥ ३२३ ॥ वाहिम्मि दीसइ इमं लिंगेहिं अणागयं जयंताणं । परिहारेतरभावा तुल्लनिमित्ताणवि विसेसो ॥ ३२४ ॥ एगम्मि भोयणे भुंजिऊण जाए मणागमज्जिण्णे । सइ परिहारारोग्गं अउऽण्णहा वाहिभावो उ ॥ ३२५ ॥ ववहारओ णिमित्तं तुल्लं एसोऽवि एत्थ तत्तंगं । एत्तो पवित्तिओ खलु णिच्छयनय भावजोगाओ ॥ ३२६ ॥ एवमिहाहिगयम्मिवि परिसुद्धाणा उ कम्मुवक्कमणं । जुंजइ तब्भावम्मि य-

मोहस्खलना ज्ञानगर्भे मंत्री कर्मोद्यम साम्यं

भावारोग्गं तहाभिमयं ॥ ३२७ ॥ एयमिह होइ विरियं एसो खलु एत्थ पुरिसगारोत्ति । एयं तं दुण्णेयं एसो च्चिय णाणविसओ-ऽवि ॥ ३२८ ॥ आहरणं पुण एत्थं सन्नयविसारओ महामंती । मारिणिवारणखाओ णामेणं नाणगब्भोत्ति ॥ ३२९ ॥ वेसाली जियसत्तू राया सचिवो उ णाणगब्भो से । णेमित्तागम पुच्छा अत्थक्कत्थाणि किं कस्स ? ॥ ३३० ॥ मंतिस्स मारिपडणं कइया पक्खारउत्ति तुसिणीया । सव्वेऽवि मंतिणिग्गम काले णेमित्तिगाहवणं ॥ ३३१ ॥ पइरिक्के पुच्छा कह सुयदोसा पच्चओ कुसुमि-णोत्ति । पूजा वारण संवाय पुत्तमालोचण णिरोहो ॥ ३३२ ॥ मंजूसाए पक्खस्स भोयणं पाणगं च ताला य । अत्थं साहर रण्णो भणणमणिच्छे तयाणयणं ॥ ३३३ ॥ देव इह सव्वसारं किमणेणं पक्खमेग रक्खावे । दारण्णतालसीसगमुद्दा अट्ठट्ठ पाहरिया ॥ ३३४ ॥ तेरसमम्मि य दियहे रण्णो धूयाए वेणिछेओत्ति । मंतिसुया किल फुट्टं भवणे रण्णो महाकोवो ॥ ३३५ ॥ घाएह तयं अहवा सव्वेच्चिय डहह मत्तगा एए । किंकरगम गेण्हण भंडणा य पेच्छामु देवात्ति ॥ ३३६ ॥ दिट्ठम्मि एत्थ जोग्गं तत्तं जाणाहि मुद्दसंवाओ । उग्घाडणे णिरूनण छुरिया वेणी य मंतिसुओ ॥ ३३७ ॥ सज्झस किमिदं देवो जाणइ तह विम्हओ उ सव्वेसिं । तप्पुच्छ पूयणा सव्वणासणो वेणिछेयाउ ॥ ३३८ ॥ एत्तो उ किल पयट्टो एत्थाहं जाव एवमेवात्ति । एवमचिंतं कम्मं विरियंपि य बुद्धिमंतस्स ॥ ३३९ ॥ अणिययसहावमेयं सोवक्कमकम्मुणो सरूवं तु । परिसुद्धाणाजोगो एत्थ खलु होइ सफलोत्ति ॥ ३४० ॥ एत्तो उ दोवि तुल्ला विण्णेया दिव्वपुरिसकारत्ति । इहरा उ णिप्फलत्तं पावइ णियमेण एक्कस्स ॥ ३४१ ॥ दारुयमाईणमिणं पडिमाइसु जोग्गयासमाणत्तं । पच्चक्खादिपसिद्धं विहावियव्वं बुहजणेणं ॥ ३४२ ॥ न हि जोगे नियमेणं जायइ पडिमाइ ण य अजोगत्तं । तल्लक्खणविरहाओ पडिमातुल्लो पुरिसगारो ॥ ३४३ ॥ जइ दारुं चिय पडिमं अक्खिवइ तओ य हंत णियमेणं । पावइ सव्वत्थ इमा

मोहस्खलना ज्ञानगर्भ मंत्री कर्मोद्यम साम्यं

अहवा जोग्गंऽपऽजोग्गंति ॥ ३४४ ॥ नय एव लोगणीई जम्हा जोगम्मि जोगववहारो । पडिमाणुप्पत्तीयवि अविगाणेणं ठिओ एत्थ ॥ ३४५ ॥ एवं जइ कम्मं चिय चित्तं अक्खिवइ पुरिसगारं तु । णो दाणाइसु पुण्णाइभेयमोऽज्झप्पभेएण ॥३४६॥ तारिसयं चिय अह तं सुहाणुबंधि अज्झप्पकारित्ति । पुरिसस्स एरिसत्ते तदुवक्कमणम्मि को दोसो ? ॥ ३४७ ॥ एत्थ परंपरयाए कम्मंपिहु तारिसंति वत्तव्वं । एवं पुरिसं चिय एरिसत्तमणिवारियप्पसरं ॥ ३४८ ॥ उभयतहाभावो पुण एत्थं णायण्णसम्मओ णवरं । ववहारोवि हु दोण्हावि इय पाहण्णाइनिप्फण्णो ॥ ३४९ ॥ जमुदग्गं थेवेणं कम्मं परिणमइ इह पयासेण । तं दइवं विवरीयं तु पुरिसगारो मुणेयव्वो ॥ ३५० ॥ अहवऽप्पकम्महेऊ ववसाओ होइ पुरिसगारोत्ति बहुकम्मणिमित्तो पुण अज्झवसाओ उ दइवोत्ति ॥ ३५१ ॥ णायमिह पुण्णसारो विक्कमसारो य दोण्णि वणियसुया । णिहिपरतीरधणागम तह सुहिणो पढमपक्खम्मि ॥३५२॥ दाणुवभोगगणिहिलाभओ दढं अविगला उ एक्कस्स । परतीरकिलेसागमलाभाओ एव बीयस्स ॥ ३५३ ॥ रायसवणम्मि पुच्छा णिवेयणं अवितहं दुविण्हंपि । दइवेयरसंजुत्ता पवायविण्णासणा रण्णो ॥ ३५४ ॥ एगणिमंतणमविगलसाहणजोगोऽकिलेसओ चेव । भोगोऽविय एयस्स उ एवं चिय दइवजोगेण ॥ ॥ ३५५ ॥ अण्णस्स वच्चओ खलु भोगम्मिवि पुरिसगारभावाओ। रायसुयहारतुट्टण रुयणे तप्पोयणाजोओ ॥ ३५६ ॥ पक्खंतरणायं पुण लोउत्तरियं इमं मुणेयव्वं । पढमंतचक्कवट्टी सगणियलच्छेदणे पयडं ॥ ३५७ ॥ कयमेत्थ पसंगेणं सुद्धाणाजोगतो सदा मतिमं । वट्टेज्ज धम्मठाणे तस्सियरपसाहगत्तेणं ॥ ३५८ ॥ तस्सेसो उ सहावो जमियरमणुबंधई उ नियमेण । दीवोव्व कज्जल सुणिहिउत्ति कज्जंतरसमत्थं ॥ ३५९ ॥ एत्तो उ दिट्ठिसुद्धी गंभीरा जोगसंगहेसुंति । भणिया लोइयदिट्ठंतओ तहा पुव्वसूरीहिं ॥३६०॥ साएयम्मि महबलो विमल पहा चेव चित्त पारिकम्मे । णिप्फत्ति छट्ठमासे भूमीकम्मस्स करणं च ॥३६१॥

कर्मोद्यमौ दृष्टिशुद्धौ चित्रकरः विषय प्रति भासादि

दूयापुच्छण रण्णो किं मज्झं णत्थि देव' चित्तसभा। आदेसो निम्मवणा पहाणचित्तगरबहुमाणो ॥ ३६२ ॥ अण्णोऽण्णभित्ति-जवणिग किरिया छम्मासओ उ एगेण। णिम्मवणं अन्नेणं भूमीकम्मं सुपरिसुद्धं ॥ ३६३ ॥ रायापुच्छणमेगो णिम्मवियं बीय भूमि-करणम्मि। आहूसुग णिवदंसण चित्ते तोसो उचियपूजा ॥ ३६४ ॥ जवणीविक्खेवेणं तस्संकम रम्म रायपासणया। किं वेयारसि ण हु देव ! संकमो जवणिगा णो उ ॥ ३६५ ॥ रण्णो विम्हय तोसो पुच्छा एवं तु चित्तविहि सम्म। भावण वण्णगसुद्धी थिरवुद्धी विवज्जओ इहरा ॥ ३६६ ॥ साहुत्ति महापूजा अच्छउ तुल्लाए चेव किरियाए। धम्मट्ठाणविसुद्धी एमेव हवेइ इट्ठफला ॥ ३६७ ॥ अज्झप्पमूलबद्धं इत्तोऽणुट्ठाणमो सयं बिंति। तुच्छमतुल्लमएणं अण्णेऽवज्झप्पसत्थण्णू ॥ ३६८ ॥ सुद्धाणाजोगाओ अज्झप्पं साति इओ समालोचो। हंदि अणुट्ठाणगओ ततो य तं नियमतो होति ॥ ३६९ ॥ एसो उ तहाभव्वत्तयाएँ संजोगतो निओगेण। जायति भिन्ने गंठिम्मि अन्नहा णो जतो भणियं ॥ ३७० ॥ वेहपरिणामरहिते ण गुणाहाणमिह होति रयणम्मि। जह तह सुत्ताहाणं न भावतोऽभिन्नगंठिम्मि ॥ ३७१ ॥ जह तम्मि ते ण जोगा बज्झा संतोऽवि तत्तओ णेए। तह दव्वसुत्तजोगा पायं जीवाण विण्णेया ॥ ३७२ ॥ विसयपडिहासमित्तं बालस्सेवऽक्खरयणविसयंति। वयणा इमेसु णाणं सव्वत्थऽण्णाणमो णेयं ॥ ३७३ ॥ भिन्ने तु इतो णाणं जहक्खरयणेसु तग्गयं चेव। पडिबंधम्मिवि सद्धादिभावतो सम्मरूवं तु ॥ ३७४ ॥ जमिणं असप्पवित्तीएँ दव्वओ संगयंपि नियमेण। होति फलंगं असुहाणुबंधवोच्छेयभावाओ ॥ ३७५ ॥ एसो य एत्थ पावो मूलं भवपायवस्स विन्नेओ। एयम्मि य वोच्छिन्ने वोच्छिन्नो चेव एसोत्ति ॥ ३७६ ॥ एत्तो च्चिय एयम्मी जत्तोऽतिसएण सेसगाणंपि। एत्थ दुवे सज्झिलगा वाणप्पत्था उदाहरणं ॥ ३७७ ॥ अंगिरसगालवा वाणपत्थ लहुगस्स जेट्ठ वणगमणं। निग्गम कुसादिहेउं तस्सियर पडिच्छणं चेव ॥ ३७८ ॥ कालाति-

कर्मोद्यमो दृष्टिशुद्धौ चित्रकरः विषय प्रति भासादि

॥ ३७९ ॥ देह इमं गच्छ निवं मग्गाहि
क्कम भुक्खा दाडिमगह आगमो उ इतरस्स । वंदण पासण पुच्छा एत्तो पच्छित्ति णो वदे ॥ ३८० ॥ तत्तो आगमचिण्णव्वतोसि वंदण णतीए ण्हाणं तु ।
सदूर पादलेवोत्ति । गमणं निवमग्गण धम्मसत्थि च्छेओ उ हत्थाणं ॥ ३८१ ॥ पुच्छा किं णो पढमं असुद्धितो तं वतित्ति गुरुदोसो । किरियापत्थाहरणा ण
हत्थुल्लुज्झण साहण पाणायामे तहा भावो ॥ ३८२ ॥ एयम्मि अपरिचत्ते धम्मोऽवि हु सबलजो होति
अन्नहाऽवेति अणुवंधो ॥ ३८२ ॥ रुद्दो य इमो एत्थं चइयव्वो धम्ममग्गजुत्तेहिं । ॥ ३८४ ॥ चउदसपुव्वधराणं
॥ ३८३ ॥ लोउत्तरंपि एत्थं निदरिसणं पत्तदंसणाईवि । असुहाणुवंधतो खलु अणंतसंसारिया वहवे ॥ ३८५॥ गंठीओं आरओविहु असई वंधो ण अण्णहा होइ।
अपमत्ताणंपि अंतरं समए । भणियमणंतो कालो सो पुण उववज्जए एवं ॥ ३८५॥ तेसिमसुहाणुवंधो णाव-
ता एसोऽवि हु एवं णेओ असुहाणुवंधोत्ति ॥ ३८६ ॥ नणु सुद्धाणाजोगो आसि च्चिय पत्तदंसणाईणं । एवं मिहो विरुद्ध पडिहासइ जुज्जए कह णु ?
गओ कह णु एत्तो उ ? ॥३८७। एयापगमणिमित्त कहं व एसो उ हंत केसिंचि । ॥ ३८९ ॥ एत्तो उ
॥ ३८८ ॥ भण्णइ जहोसहं खलु जत्तेण सया विहाणओ जुत्तं । तह वोच्छिदइ वाहिं ण अण्णहा एवमेसोऽवि ॥ ३९०॥ अवयारवियारम्मी अणु-
अप्पमाओ भणिओ सव्वत्थ भयवया एवं । इहरा ण सम्मजोगो तस्साहय सोवि लूहो (लद्धो) त्ति ॥ ३९१ ॥ पडिवंधविचारम्मि य निदंसिओ चेव एस
भूए जं पुणो तदब्भासो । होइ अहिलसियहेऊ सदोसहं जह तहेसोऽवि ॥ ३९२ ॥ एत्तो उइओ वीरा कहिंचि खलिएवि अवगमे तस्स । तह
अत्थोत्ति । ओसहणाएण पुणो एसो च्चिय होइ विण्णेओ ॥ ३९२ ॥ चेतियदव्वोवओगि संकासो २ । सीयलविहारिदेवो ३ एमाई
एयजोगउ च्चिय हंदि सकज्जे पयट्टिंसु ॥३९३॥ साहुपदोसी खुद्दो १ चेतियदव्वोवओगि संकासो २ । सीयलविहारिदेवो ३ एमाई
एत्थुदाहरणा ॥ ३९४ ॥ रुद्दो सिक्खवणाए साहुपओसी विसम्मि सादेव्वं । आलुगहत्थे साहण देवय कहणाएँ निच्छूढो ॥ ३९५ ॥

उन्निक्खमणं वाही मरणं नरगेसु सत्तसुववातो । कुच्छियतिरिएहिंतो तहा तहा दुक्खपउरेहिं ॥ ३९६ ॥ एगिंदिएसु पायं कायठिती तह ततो उ उव्वट्टे । सव्वस्स चेव पेसो ठाणेसु इमेसु उववन्नो ॥ ३९७ ॥ बब्बरपुलिंदचंडालचम्मगररयगदासभियगेसु । चुन्नउरे सेट्ठिसुओ एत्तो तक्कम्मनिट्ठवणं ॥३९८॥ तित्थयर जोग पुच्छा कहणे संबोहि किमिह पच्छित्तं ? । तब्बहुमाणो पंचसयवंदणाभिगहो विणए ॥ ३९९ ॥ कहवि असंपत्तीए अभुंज छम्मास काल बंभसुरो । तित्थयर भत्ति चवणं चंपाए चंदराय सुओ ॥ ४०० ॥बाल-स्स साहुदंसण पीती सरणमधिती य तव्विरहे । पिय साहू नाम वद्धण पव्वज्जाभिग्गहग्गहणं ॥ ४०१ ॥ परिवालण आराहण सुक्काइ जहक्कमेण उववाओ । सव्वत्थागम पव्वज्जसेवणा सिद्धिगमणंति ॥४०२॥१॥ संकासु गंधिलावइ सक्कवयारम्मि चेतिए कहवि । चेति-यदव्वुवओगो पमायओ मरण संसारो ॥ ४०३ ॥ तण्हाछुहाभिभूओ संखेज्जे हिंडिऊण भवगहणे । घायण वाहण चुन्नण वियाणओ पाविउं बहुसो ॥ ४०४ ॥ दारिद्दकुलुप्पत्तिं दरिद्दभावं च पाविउं बहुसो । बहुजणधिक्कारं तह मणुएसुवि गरहणिज्जं तु ॥४०५॥ तगराए इब्भसुओ जाओ तक्कम्मसेसयाए उ । दारिद्दमसंपत्ती पुणो पुणो चित्तनिव्वेओ ॥ ४०६ ॥ केवलिजोगे पुच्छा कहणे बोही तहेव संवेगो । किं एत्थमुचियमिण्हिं चेइयदव्वस्स वुड्ढित्ति ॥ ४०७ ॥ गासच्छादणमेत्तं मोत्तुं जं किंचि मज्झ तं सव्वं । चेतियदव्वं णेयं अभिग्गहो जावजीवंति ॥ ४०८ ॥ सुहभावपवित्तीओ संपत्तीऽभिग्गहम्मि निच्चलया । चेतीहरकारावण तत्थ सया भोगपरि-सुद्धी ॥ ४०९ ॥ निट्ठीवणाइकरणं असक्कहा अणुचियासणादी य । आयतणम्मि अभोगो एत्थं देवा उयाहरणं ॥ ४१० ॥ देवहर-यम्मि देवा विसयविसविमोहियावि न कयाइ । अच्छरसाहिंपि समं हासक्खेडाइवि करेंति ॥ ४११ ॥ इय सो महाणुभावो सव्वत्थवि अविहिभावचागेण । चरिउं विसुद्धधम्मं अक्खलियाराहगो जाओ ॥ ४१२ ॥ एत्तोच्चिय भणियमिणं पुव्वायरिएहिं एत्थ वत्थुम्मि ।

अन्नयवतिरेगगयं परिसुद्धं सुद्धभावेहिं ॥ ४१३ ॥ चेइयदव्वं साहारणं च जो दुहति मोहियमतीओ । धम्मं च सो न याणति अहवा बद्धाउओ पुव्विं ॥ ४१४ ॥ चेइयदव्वविणासे तद्दव्वविणासणे दुविहभेए । साहू उवेक्खमाणो अणंतसंसारिओ भणिओ ॥ ४१५ ॥ जोग्गं अतीयभावं मूलुत्तरभावओ अहव कट्ठं । जाणाहि दुविहमेयं सपक्खपरपक्खमाइं च ॥ ४१६ ॥ जिणपवयणवुड्ढिकरं पभावगं णाणदंसणगुणाणं । रक्खंतो जिणदव्वं परित्तसंसारिओ होइ ।४१७॥ जिणपवयणवुड्ढिकरं पभावग णाणदंसणगुणाणं । वड्ढंतो जिणदव्वं तित्थगरत्तं लहइ जीवो ॥४१८॥ चेइयकुलगणसंघे उवयारं कुणइ जो अणासंसी । पत्तेयबुद्ध गणहर तित्थयरो वा तओ होइ ॥ ४१९ ॥ परिणामविसेसेणं एत्तो अन्नयरभावमहिगम्म । सुरमणुयासुरमहिओ सिज्झति जीवो धुयकिलेसो ॥४२०॥ २। देवो नामणगारो कम्मगुरू सीयलो विहारेणं । निद्धंधसोत्ति मरिउं भमिओ संसारकंतारे ॥ ४२१ ॥ सीयलविहारओ खलु भगवंतासायणा णिओगेणं । तत्तो भवो अणंतो किलेसबहुलो जओ भणियं ॥ ४२२ ॥ तित्थयर पवयण सुयं आयरियं गणहरं महिड्ढीयं । आसायंतो बहुसो अणंतसंसारिओ होति ॥ ४२३ ॥ सो तम्मि तव्विवागा हीणो दुहिओ य पेसणयकारी । विहलकिरियाइभावो पायं होत्तूण मंदमती ॥ ४२४ ॥ खविऊण तयं कम्मं जाओ कोसंबि माहणसुओत्ति । विज्जामत्तो गुरुओ चिंता ओसरण निक्खमणं ॥ ४२५ ॥ लोयावन्ना पुच्छा निमित्त कहणम्मि परमसंवेगो । सव्वत्थुज्जयजोगो सक्कथुती देवहत्थिरिया ॥४२६॥ मूइंगलियारक्खणगयचित्तो हत्थिणा समुक्खित्तो । मिच्छादुक्कडसंवेगवुड्ढिओ यतिदुगक्खवणं ॥ ४२७ ॥ वेमाणिय सुह माणुस सुद्धाचारपरिपालणाणिरओ । सत्तट्ठजम्ममज्झे चक्की होऊण संसिद्धो ॥ ४२८ ॥ अन्नेऽवि महासत्ता अतियारजुयावि तप्फलं भोत्तुं । संसुद्धमग्गनिरया कालेणमणंतगा सिद्धा ॥४२९॥ एवं ओमहणायं भावेअव्वं निउणबुद्धीए। असमयसमयपओगा विहि सइ परिवालणाओ

चैत्यद्रव्य रक्षावृद्धि भक्षणफलं, धर्मकालाकालौ अज्ञानेसदसत्त्वादि

य॥४३०॥ होंति अकालपयोगो निरत्थगो तहऽवगारपरओ य । हंदि हु सदोसहस्सवि नियमा लोगेऽवि सिद्धमिणं ॥ ४३१ ॥ घणमिच्छत्तो कालो एत्थ अकालो उ होति नायव्वो । कालो य अपुणबंधगपभिती धीरेहिं निद्दिट्ठो ॥ ४३२ ॥ निच्छयओ पुण एसो विन्नेओ गंठिभेयकालो उ । एयम्मी विहिसतिवालणाहि आरोग्गमेयाओ ॥ ४३३ ॥ इहरावि हंदि एयम्मि एस आरोग्गसाहगो चेव । पोग्गलपरियट्टद्धं जमूणमेयम्मि संसारो ॥ ४३४ ॥ एयम्मि एयजोगे ण विवज्जयमेति पायसो जीवो । समुवत्थियकल्लाणो ण हु तव्विवरीयगो होति ॥ ४३५ ॥ न परलोओ न जिणा ण धम्ममो गंडपील सीलं तु । नत्थट्ठमिया य तहा एमादि न मन्नई एसो ॥ ४३६ ॥ दोसावेक्खा चेवं सम्मं कालो सदोसहगओऽवि । कुसलेहिं मुणेयव्वो सइ वेज्जगसत्थनीईए ॥ ४३७ ॥ कह णु अकालपओगे एत्तो गेवेज्जगाइसुहसुद्धी ? । णणु साहिगओसहजोगसोक्खतुल्ला मुणेयव्वा ॥ ४३८ ॥ कुणइ जह सण्णिवाए सदोसहं जोगसोक्खमेत्तं तु । तह एयं विण्णेयं अणोरपारम्मि संसारे ॥ ४३९ ॥ ण य तत्तओ तयंपि हु सोक्खं मिच्छत्तमोहियमइस्स । जह रोद्दवाहिगहियस्स ओसहाओऽवि तब्भावे ॥ ४४० ॥ जह चेवोहयणयणो सम्मं रूवं ण पासई पुरिसो । तह चेव मिच्छदिट्ठी विउलं सोक्खं न पावेइ ॥ ४४१ ॥ असदभिणिवेसवं सो णिओगओ ता ण तत्तओ भोगो । सव्वत्थ तदुवघाया विसघारियभोगतुल्लोत्ति ॥ ४४२ ॥ कत्थइ ण णाणमेयस्स भावओ तम्मि असइ भोगोऽवि । अंधलयभोगतुल्लो पुव्वायरिया तहा चाहु ॥ ४४३ ॥ सदसदविसेसणाओ भवहेउजहिच्छिओवलंभाओ । णाणफलाभावाओ मिच्छद्दिट्ठिस्स अन्नाणं ॥ ४४४ ॥ एगंतणिच्चवाए अणिच्चवाए सदसदविसेसो । पिंडो घडोत्ति पुरिसादन्नो देवोत्ति णातातो ॥ ४४५ ॥ भवहेउ णाणमेयस्स पायसोऽसप्पवित्तिभावेणं । तह तदणुबंधओ च्चिय तत्तेतरणिंदणादीतो ॥ ४४६ ॥ उम्मत्तस्स व णेता तस्सुवलंभो जहिच्छरूवोत्ति ।

मिच्छोदयओ तो च्चिय भणियमिणं भावगहरूवं ॥ ४४७ ॥ णाणस्स फलं विरती पावे पुन्नम्मि तह पवित्तीओ । जोगत्तादि अणुगया भावेण ण सा अओऽण्णाणं ॥ ४४८ ॥ एवमतिणिउणवुद्धीएँ भाविउं अप्पणो हियट्ठाए । सम्मं पयट्टियव्वं आणाजोगेण सव्वत्थ ॥ ४४९ ॥ णाऊण अत्तदोसं वीरियजोगं च खेत्त कालो य । तप्पच्चणीयभूए गिण्हेज्जाऽभिग्गहविसेसे ॥ ४५० ॥ पालिज्ज य परिसुद्धे आणाए चेव सति पयत्तेणं । वज्झासपत्तीयवि एत्थ तहा निज्जरा विउला ॥ ४५१ ॥ तस्संपायणभावो अव्वोच्छिन्नो जओ हवति एवं । तत्तो य निज्जरा इह किरियायवि हंदि विन्नेया ॥ ४५२ ॥ आहरणं सेट्ठिदुगं जिणिंदपारणगदाणऽदाणेसु । विहिभत्तिभावऽभावा मोक्खंगं तत्थ विहिभत्ती ॥ ४५३ ॥ वेसालि वासठाणं समरे जिण पडिम सेट्ठिपासणया । अतिभत्ति पारणदिणे मणोरहो अन्नहिं पविसे ॥४५४॥ जा तत्थ दाणधारा लोए कयपुन्नगोत्ति य पसंसा । केवलिआगम पुच्छण को पुन्नो? जुन्नसेट्ठित्ति ॥४५५॥ एत्थ हु मणोरहो च्चिय अभिग्गहो होति नवर विन्नेओ । जदि पविसति तो भिक्खं देमि अहं अस्स चिंतणओ ॥४५६॥ पच्चग्गकयंपि तहा पावं खयमेइऽभिग्गहा सम्म। अणुवंधो य सुहो खलु जायइ जउणो इहं नायं ॥ ४५७ ॥ महुराएँ जउणराया जउणावंके य डंडमणगारो । वहणं च कालकरणं सक्कागमणं च पव्वज्जा ॥ ४५८ ॥ जउणावंके जउणाएँ कोप्परे तत्थ परमगुणजुत्तो । आयावेति महप्पा दंडो नामेण साहुत्ति ॥ ४५९ ॥ कालेण रायणिग्गम पासणया अकुसलोदया कोवो । खग्गेण सीसछिन्दण अण्णे उ फलेण ताडणया ॥४६०॥ सेसाण लेट्ठुखेवे रासी अहियासणाएँ णाणत्ति । अंतगडकेवलित्तं इंदागम पूयणा चेव ॥ ४६१ ॥ दट्ठूण रायलज्जा संवेगा अप्पवहपरीणामो । इंदनिवारण सम्मं कुण पायच्छित्तमो एत्थ ॥ ४६२ ॥ साहुसमीवं गमणं सवणं तह चेव पायछित्ताणं । किं एत्थ पायच्छित्तं ? सुद्धं चरणंति पव्वज्जा ॥ ४६३ ॥ पच्छायावाइसया अभिग्गहो सुमरियम्मि नो भुंजे । दर-

अनुबन्धे जीर्णश्रेष्ठी अभिग्रहे यमुनावक्रः आज्ञा प्राबल्यं

भुत्ते चेवं च्चिय दिवसम्मि न तेण किल भुत्तं ॥४६४॥ आराहण कालगओ सुरेसु वेमाणिएसु उववण्णो । एवं अभिग्गहो इह कल्लाणणिबन्धणं णेओ ॥ ४६५ ॥ जइ एवं रिसिघाएऽवि हंत आराहणा इमस्सेसा । कह खुड्डयाइयाणं दोसलवाऽणंतसंसारो ? ॥ ४६६ ॥ भण्णइ अप्पडियारो दोसलवो तेसि ण पुण इयरस्स । कयपडियारो य इमो ण फलइ विसमेत्थमाहरणं ॥ ४६७ ॥ मारइ विसलेसोऽवि हु अकयपडियारमो ण उ बहुंपि । कयपडियारं तं चिय सिद्धमिणं हंत लोएऽवि ॥ ४६८ ॥ मंतागयरयणाणं सम्म पओगो विसम्मि पडियारो । आणेसणिज्जऽभिग्गहरूवा एते उ दोसविसे ॥ ४६९ ॥ एए पउंजिऊणं सम्मं निज्जरइ अइबहूयंपि । दोसविसमप्पमत्तो साहू इयरोव्व बुद्धिजुओ ॥ ४७० ॥ कम्मं जोगनिमित्तं बज्झइ बंधट्ठिती कसायवसा । सुहजोयम्मी अकसायभावओऽवेइ तं खिप्पं ॥ ४७१ ॥ गरुओ य इहं भावो णेओ सहगारिगरुयभावेण । तित्थगराणा णियमा एत्थं सहगारिणी जेण ॥ ४७२ ॥ दोसो उ कम्मजो च्चिय ता तुच्छो सो इमं तु अहिगिच्च । लेसोऽवि अग्गिणो डहइ हंदि पयरंपि हु तणाणं ॥४७३॥ अणुकूलपवणजोगा णतु तव्विरहम्मि सिद्धमेयं तु । भावो उ इहं अग्गी आणा पवणो जहा भणिओ ॥ ४७४ ॥ सा पुण महाणुभावा तहविय पवणाइरूवमो भणिया । विवरीए साऽसमओदिया य तह बंधवुड्ढिकरा ॥ ४७५ ॥ आलोचियन्नमेयं सम्मं सुद्धाएँ जोगिवुद्धीए । इयरीए उ ण गम्मइ रूवं व सदंधसण्णाए ॥ ४७६ ॥ जच्चंधो इह णेओ अभिण्णगंठी तहंधलयतुल्लो । मिच्छादिट्ठी सज्जक्खओ य सइ सम्मदिट्ठीओ ॥ ४७७ ॥ एसो मुणेइ आणं विसयं च जहट्ठियं णिओगेणं । एईए करणम्मि उ पडिबंधगभावओ भयणा ॥ ४७८ ॥ कयमेत्थ पसंगेणं समासओ जेण एस आरंभो । दिसिमित्तदंसणफलो पगयं चिय संपयं वोच्छं ॥ ४७९ ॥ अण्णंपि इहाहरणं वणियसुया सज्झिला उ बोहीए । पव्वज्ज सीयल मणोरहो य सुद्धाएँ फलभेओ ॥ ४८० ॥ तगराए वसुसुया सेणसिद्ध

धम्मगुरु वोहि एगस्स। णिक्खमणमकिरियमणोरहो उ अण्णस्स सुद्धम्मि ॥४८१॥ कालेण मिलणमसणीघाओ उववाय वंतरविमाणे। केवलिआगम पुच्छा कहणं भावम्मि वहुमाणो ॥ ४८२ ॥ एत्थवि मणोरहो च्चिय अभिग्गहो सुद्धणिक्खमणगम्मि। वहुमाणओवि अविराहणाएँ एत्थं फलमुदारं ॥ ४८३ ॥ अविराहणाएँ सुद्धे धम्मट्ठाणम्मि वहुजणेण तओ। जत्तो खलु कायव्वो ण अण्णहा संकिलिट्ठम्मि ॥ ४८४ ॥ तवसुत्तविणयपूया ण संकिलिट्ठस्स होंति ताणंति। खमगागामि १ विणयरओ २ कुंतलदेवी ३ उदाहरणा ॥४८५॥ कुसुमपुरे अग्गिसिहो खमओ लिंगढ्ढओ य अरुणोत्ति। वासट्ठाणविहारे अहरुत्तरकोट्ठगे वासो ॥ ४८६ ॥ पढमस्स संकिलेसो पावो एसोत्ति पायसो णिच्चं। विइयस्स उ संवेगो साहुवरि वसामऽधण्णोऽहं ॥ ४८७ ॥ भववुड्ढित्तपरित्तीकरणं वासंत गमणमोसण्णे। वासे णिज्जरपुच्छा कहणं पुव्वोइयऽत्थस्स ॥ ४८८ ॥ आगामिय किरियणाणं खुड्डग वहुमाण तप्पदूसणया। अणुवंधकालसप्पे उज्जाणे साहुठाणम्मि ॥४८९॥ सज्झायभूमि खुड्डग गमणे अणिमित्त गुरुणिवारणया। पेहण सप्पे पडिणीय णाणमोहेण महगुरुणो ॥ ४९० ॥ केवलिआगम पुच्छा विसेसकहणाएँ साहुसंवेगो। तव्वयणओ य खामण सरणं आराहणा चेव ॥ ४९१ ॥ १। विणयरओ उ उदाई राया आणाओ चिंत सामंते। एगस्स कहणमम्हं ण कोइ जो तं विणासेइ ॥ ४९२ ॥ उच्छिण्णकुमारोलग्गणाएँ अहयं तु देहि आएमं। पडिसुणणागम अपवेस साहू य अयति णिक्खमणं ॥ ४९३ ॥ किरियाविणए वारस वरिसा वीसंभ पोसहे गुरुणा। पविसण सुत्ते कंकं गुरुणावि भवो सुदीहोत्ति ॥४९४॥ २। सम्मे कुंतलदेवी तदण्णदेवीण मच्छरसमेया। पूयं कुणइ जिणाणं अइसयमो वच्चई कालो ॥ ४९५ ॥ गेलण्ण मरणऽवत्था पडरयणाऽवणयणं अवज्झाणं। मरणं साणुप्पत्ती केवलि तज्जम्मपुच्छणया ॥ ४९६ ॥ कहणा देवी संवेगवासणा नेह पूजकरणं च। सरणं वोही खामण पसमो आराहणा चेव ॥४९७॥ ३। एयमिह दुक्खरूवो दुक्खफलो चेव

संकिलेसोत्ति । आणासम्मपओगेण वज्जियव्वो सयाऽवेस ॥ ४९८ ॥ सफलो एगुवएसो गुणठाणारंभगाण भव्वाणं । परिवडमाणाण तहा पायं न उ तट्ठियाणंपि ॥ ४९९ ॥ सहकारिकारणं खलु एसो दंडोव्व चक्कभमणस्स । तम्मि तह संपयट्टे निरत्थगो सो जह तहेसो ॥ ५०० ॥ जइ एवं किं भणिया निच्चं सुत्तत्थपोरिसीए उ । तट्ठाणंतरविसया तत्तोत्ति न तेण दोसोऽयं ॥ ५०१ ॥ अप्पुव्वणाणगहणे निच्चब्भासेण केवलुप्पत्ती । भणिया सुयम्मि तम्हा एवं चिय एयमवसेयं ॥ ५०२ ॥ गुणठाणगपरिणामे संते उवएसमंतरेणावि । नो तव्वाघायपरो नियमेणं होति जीवोत्ति ॥ ५०३ ॥ एत्थवि आहरणाइं णेयाइंऽणुण्णएवि अहिगिच्च । इट्ठत्थसाहगाइं इमाइं समयम्मि सिद्धाइं ॥५०४॥ जिणधम्मो १ सच्चोवि २ य गोट्ठीसड्ढो ३ सुदंसणो मइमं ४ । तह चेव धम्मणंदो ५ आरोग्गदिओ ६ य कयपुण्णो ७ ॥५०५॥ भरुयच्छे जिणधम्मो सावगपुत्तो अणुव्वयधरोत्ति । अवहरिओ परकूले विक्कीओ सूयहत्थम्मि ॥५०६॥ लावेससासाणा मोयण रुट्ठेण ताडिओ धणियं । एवं पुणोवि नवरं करुणा एएसु पाडिसेहो ॥ ५०७ ॥ दासो मे आणत्ति कुण सच्चमिणं करेमि उचियंति । मज्झं तु एत्थ दोसो अतत्तमिणमग्गिनाएण ॥ ५०८ ॥ पिट्ठण बोले रायाऽऽयन्नण परिओस विम्हयाहवणं । भाव परिक्खण मायाकोवो वावत्ति हत्थाणा ॥ ५०९ ॥ लोलण पुच्छा निच्चल भावा पडिसेह मोयणा सम्मं । सक्कार विउलभोगा खग्गधर निरूवणा चेव ॥ ५१० ॥ एवं वयपरिणामो धीरोदारगरुओ मुणेयव्वो । सण्णाणसद्दहाणाहि तस्स जं भावओ भावो ॥ ५११ ॥ जाणइ उप्पण्णरुई जइ ता दोसा नियत्तई सम्मं । इहरा अपवित्तीयवि अणियत्तो चेव भावेण ॥ ५१२ ॥ जाणंतो वयभंगे दोसं तह चेव सद्दहंतो य । एवं गुणं अभंगे कह धीरो अण्णहा कुणइ ? ॥ ५१३ ॥ तुच्छं कज्जं भंगे गरुयमभंगम्मि णियमओ चेव । परमगुरुणो य वयणं इमंति मइमं ण लंघेइ ॥५१४॥ साहाविओ य वयपरिणामो जीवस्स अण्णहा इयरो । एवं एस सरूवेण तत्तओ चिंति-

सत्य गोष्ठिक सुदर्शन धर्मनन्दि रोगहरण दृष्टान्ताः

यव्वोत्ति ॥ ५१५॥ १। वडवद्दे सच्चो खलु वणियसुओ सावगोत्ति विक्खाओ। भाइसमं पारसकुलं गंतु आगच्छमाणाणं ॥ ५१६ ॥ अण्णेहिं समं पासण तिमिंगिलस्सा जलोवरिठियस्स। ते मच्छोऽतिमहल्लो भणंति भाया उ दीवोत्ति ॥ ५१७ ॥ सव्वस्सेणं जूयं पडिसेह वलाउ तस्स करणंति। णिज्जामगगिगजालण वुड्ड तह कूलउप्पत्ती ॥५१८॥ मग्गण विप्पडिवत्ती राउलववहार सक्खिभासणया। मिलियत्ति निवपरिच्छा पूजा सेट्ठिम्मि जाणणया ॥ ५१९ ॥ पूजा महंत सेट्ठिम्मि जोग्गया इच्छ आवकहियत्ति। वीमंसाए मुयणं वाणियगेणंपि रित्थस्स ॥५२०॥ २। दक्खिणमहुरा गोट्ठी एगो सड्ढोत्ति वच्चए कालो। तत्थन्नया उ पइरिक्क थेरिगेहम्मि मुसणाय ॥ ५२१ ॥ णो सड्ढे थेरिपावडण लंछणा मोरपिच्छरसएण। सावगभागागहणं गोट्ठी परिवज्जणा भावो ॥५२२॥ थेरीऍ रायकहणं गोट्ठाहवणमणागमो उ सड्ढस्स। एत्तिय विसेसकहणे आहवणमचिंधगो नवरं ॥ ५२३ ॥ पुच्छण चिंता गोट्ठी कइया अज्जेव किमिति एमेव। चोरिय पसिणे खुड्डा सव्वे ण उ सावगो नवर ॥ ५२४ ॥ रन्नो भावपरिन्ना विसेसपुच्छाए भूयसाहणया। निग्गह पूजा उ तहा दोण्हवि गुणदोसभावेणं ॥ ५२५ ॥ ३। कोसंबीए सड्ढो सुदंसणो नाम सेट्ठिपुत्तोत्ति। देवी संववहारे दंसणओ तीऍ अणुरागो ॥ ५२६ ॥ चेडी पेसण पीती तुमम्मि जइ सच्चयं ततो धम्मं। कुणसु विसुद्ध एवं एसा ज होइ सफलत्ति ॥५२७॥ रायनिवेयण दोसो एसो सपराण निरयहेउत्ति। एमाइ धम्मदेसण पडिमाए आगमुवसग्गो ॥ ५२८ ॥ तत्तो पओस रन्नो माइट्ठाण कहणाएँ गेण्हणया। पडिकूलकयत्थणपत्थणाहिं खुहिओ न सो धीरो ॥ ५२९ ॥ देवीऍ सप्पभक्खण जीवावण देसणाए संबोही। चेतीहरकारावण विरमणमो चेव पावाओ ॥५३०॥ ४। णासेक्के णंददुगं एगो सड्ढोऽवरो उ मिच्छत्तो। रायतलागणिद्दाणग सोवण्णकुसाण पासणया ॥ ५३१ ॥ तह किट्टलोहमयगा अजत्त कम्मकर गहण विक्किणणं। सड्ढपरिण्णाणऽग्गह इच्छापरिमाणभंगभया

|| ५३२ || इयर गह पइदिणमिहं आणिज्जेह कज्ज गहणमहिगेणं । बहु गमण निमंतणाओ तह पुत्तनिरूवणा गमणं || ५३३ || आगम अहिगादाणं वावड मग्गण य रोस खिवणम्मि । मलगम सुवण्णदंसण खरदंडिय पुच्छ सेसेसु || ५३४ || माहणमदिट्ठपुव्वा अण्णेणेगेण दिट्ठगहणं च । पुच्छा सावगपूया दंडो इयरस्स अइरोहो || ५३५ || ५| उज्जेणीए रोगो णामं धिज्जाइओ महासड्ढो । रोगऽहियाराण देविंदपसंसा असद्दहण देवा || ५३६ || काऊण वेज्जरूवं भणंति तं पण्णवेमो अम्हेत्ति । रयणीए परिभोगो महुमाईणं चउण्हं तु || ५३७ || तस्साणिच्छण कहणा रन्नो सयणस्स चेव तेसिं तु । लग्गण सत्थकहाहिं ताणं इयरस्स सवेगो || ५३८ || देहत्थपीडा णाया पडिबोहणमो तु णवरमेतेसिं । आया तु देहतुल्लो देहो पुण अत्थतुल्लोत्ति || ५३९ || देवुवओगे तोसो नियरूवं रोगहरणनामंति । आरोगो से जायं वयपरिणामोत्ति दट्ठव्वो || ५४० || ६| सइ एयम्मि विचारति अप्पबहुत्तं जहट्ठियं चेव । सम्मं पयट्टति तहा जह पावति निज्जरं विउलं || ५४१ || पुव्विं दुच्चिन्नाणं कम्माणं अक्खएण णो मोक्खो । पडियारपवित्तीवि हु सेया इह वयणसारत्ति || ५४२ || अट्टज्झाणाभावे सम्मं अहियासियव्वतो वाही । तब्भावम्मिवि विहिणा पडियारपवत्तणं णेयं ||५४३|| सव्वत्थ माइठाणं न पयट्टति भावतो तु धम्मम्मि । जाणंतो अप्पाणं न जाउ धीरो इहं वुहइ || ५४४ || कोडिच्चागा कागिणिगहणं पावाण ण उण धन्नाणं । धन्नो य चरणजुत्तोत्ति धम्मसारो सया होति || ५४५ || गुणठाणगपरिणामे संते तह बुद्धिमंपि पाएणं । जायइ जीवो तप्फलमवेक्खमन्ने उ नियमत्ति ||५४६|| चरणा दुग्गतिदुक्खं न जाउ जं तेण मग्गगामी सो । अंधोव्व सायरहिओ निरुवद्दवमग्गगामित्ति || ५४७ || सुव्वंति य गुणठाणगजुत्ताणं एयवइयरम्मि तहा । दाणातिसु गंभीरा आहरणा हंत समयम्मि || ५४८ || सिरिउरसिरिमइसोमाऽणुव्वयपरिपालणाएँ ण य णिउणं । कुसलाणुबंधजुत्ता णिद्दिट्ठा पुव्वसूरीहिं || ५४९ || सिरिउरणगरे

सत्य गोष्ठिक सुदर्शन धर्मनन्दि रोगहरण दृष्टान्ताः

णंदणश्रया णामेण सिरिमई सड्ढी । सोमा य तीएँ सहिया पुरोहियसुयत्ति संजाया ॥ ५५० ॥ कालेण पीइवुड्ढी धम्मविचारम्मि तीएँ मंत्रोही । वयगहणेच्छ परिच्छा झुंटणवणिएण दिट्ठंतो ॥ ५५१ ॥ अंगतिया धणसेट्ठी सामिउरे संखसेट्ठि दढपीई । तीए बुद्धिणिमित्तं अजायवच्चाण तह दाणं ॥ ५५२ ॥ धण पुत्त संख धूया विवाहभोगा कहिंचि दारिद्दं । पत्तीभणण गच्छसु ससुरगिहं मग्ग झुंटणगं ॥ ५५३ ॥ माणागिई तओ खलु कंबलरयणं च तस्स रोमेहिं । जायइ छम्मासाओ कत्तामि अहं महामोल्लं ॥ ५५४ ॥ सो पुण उस्संखट्टो ण मेल्लियव्वो सयावि मरइत्ति । हसिहिइ मोक्खो लोगो ण कज्जओ सो गणेयव्वो ॥ ५५५ ॥ पडिवण्णमिणं तेणं गओ य लद्धो य सो तओ णवरं । अप्पाहिओ य बहुसो तेहिंचि तह लोगहसणम्मि ॥ ५५६ ॥ आगच्छंतो य तओ हसिज्जमाणे कहिंचि संपत्तो । णियपुरबाहिं मुक्को आरामे तह पविट्ठो उ ॥ ५५७ ॥ भणिओ तीएँ कहिं सो मुक्को बाहिम्मि हंतऽभव्वोऽसि । मयगो सो थेवफलं ण य लाभो तह उ एयस्स ॥ ५५८ ॥ झुंटणतुल्लो धम्मो सुद्धो एयम्मि जोइयव्वमिणं । सव्वं णियबुद्धीए असुहसुहफलत्तमाईहिं ॥ ५५९ ॥ णेरिसयाणं एसो दायव्वो तेसिमेव उ हियट्ठा । गाढगिलाणाईणं णेहाइजुओ व आहारो ॥ ५६० ॥ सोमाऽऽह णेरिसच्चिय सव्वे पाणी हवंति णियमेणं । बुद्धिजुयावि हु अण्णे गोव्वरवणिएण दिट्ठंतो ॥ ५६१ ॥ बीसउरीए पयडो दत्तो णाइत्तगो अह कहंचि । कालेणं दारिद्दं अप्पाहिय सरणमब्भिज्जे ॥ ५६२ ॥ तंबगकरंडिघट्टगगोयमदीवम्मि कज्ज बुज्झणया । रयणतणचारिगोदंमणं तओ गोव्वरे रयणा ॥ ५६३ ॥ णाऊणमिणं पच्छा नगरीए एवमाह सव्वत्थ । बुद्धऽत्थि णत्थि विहवो गहोऽवि रण्णा सुयं एयं ॥ ५६४ ॥ सद्दाविऊण भणिओ गेण्हह विहवत्ति लक्खगहणं तु । तद्दीवण्णू णिज्जामग वहण भरणं कयवरम्म ॥ ५६५ ॥ एवं च हसइ लोगो गमणं तह कज्जबुज्झणं चेव । गावीदंसण गोमयभरणं वहणाण अच्चत्थं ॥ ५६६ ॥ आगमण

रायदंसणमाणीयं किंति? गोब्बरो देव! । उस्सुकं तुह भंडं पसाय हसणं पवेसणया ॥ ५६७ ॥ अग्गीजालण रयणा विक्कण परिभोग लोगपूजत्तं । तह णिच्छयओ पत्तं एएणं भव्वसत्तेणं ॥ ५६८ ॥ पट्टगसरिसी आणा एमाइ इहंपि जोइयव्वं तु । णीसेसं णियबुद्धीएँ जाणएणं जहाविसयं ॥ ५६९ ॥ एरिसयाणं धम्मो दायव्वो परहिउज्जएणेह । अप्पंभरित्तमिहरा तमणुचियं ईसराणं व ॥ ५७० ॥ णीया वइणि समीवं पडिस्सयं साहिऊण वुत्तंतं । तत्थवि पवित्तिणीए जहाविहिं चेव दिठत्ति ॥ ५७१ ॥ दाणाइभेयभिण्णो कहिओ धम्मो चउव्विहो तीए । कम्मोवसमेण तहा सोमाए परिणओ चेव ॥ ५७२ ॥ विहिणाणुव्वयगहणं पालणमप्पत्तियं गुरुजणस्स । छड्डेह इमं धम्मं गुरुमूले तेसिं तहिं णयणं ॥ ५७३ ॥ कुसलाए चिंतियमिणं संमुहवयणं गुरूण नहु जुत्तं । तत्थवि पवित्तिणीदंसणे-णमेयाणवि य बोही ॥ ५७४ ॥ गच्छंतेहि य दिट्ठं वणियगिहे वइससं महाघोरं । हिंसाअणिवित्तीए वियंभियं कुलविणासकरं ॥ ५७५ ॥ दुस्सीलगारि भियगे लग्गा सुयघायणंति संगारो । पेसणसुएण तग्घायणं तओ केवलागमणं ॥ ५७६ ॥ तीएवि तस्स वहणं सिलाए वहुयाए तीए असिएणं । धूयाए णिव्वेओ हा किं एयंति बोलो य । ५७७ ॥ लोगमिलणम्मि वयणं तएवि किण्णेस घाइया? साऽऽह । हिंसाएँ नियत्ताहं एयऽणिवित्ती अहो पावा ॥ ५७८ ॥ तीए भणिया य गुरू मएवि एगं वयं इमं गहियं । ता किं मोत्तव्वमिणं? ते आहु ण, अच्छउ इमंति ॥५७९॥ एवं विणट्ठवहणो मंदो भियगेण सुट्ठु पडियरिओ । धूयादाया वणिओ जीवग-भिण्णेहिं विण्णेओ ॥ ५८० ॥ महिलाइवसविलोट्टो रण्णो सिट्ठोत्ति पक्खि सक्खिज्जे । गंतूणं ते आणिय विम्हिय विरलति पुच्छाए ॥ ५८१ ॥ कत्थ छगणम्मि किमिदंसणेण कह एरिसेहिं कम्मेहिं । धाडिय धिक्कारहओ दिट्ठो बिइएवि य णिसेहो ॥ ५८२ ॥ एवं चिय तिलतेणो ण्हाउल्लो कहवि हट्टसंवट्टो । गोपिल्लियतिलपडिओ तेहि समं तह गओ गेहं ॥ ५८३ ॥ जणणीए पक्खोडिय लोइय

पडिदिण्ण खद्धमोरंडो । तत्तो तम्मिऽवलग्गो तहा पुणो हरियतिलणियरो ॥ ५८४ ॥ एवं चिय सेसम्मिवि गहिओ जणणीएँ खद्ध थणखंडो । पलिछिण्णगोत्ति दिट्ठो णिवारणा णवर तइएवि ॥ ५८५ ॥ एवं घोडगघडिया दुस्सीला मोहओ महापावा । विणिवाइयभत्तारा परिट्ठविंती तयं घोरा ॥ ५८६ ॥ देवयजोइयपिडिया गलंतवसरुहिर भरियथणवट्टा । अंधा पलायमाणी णियत्तमाणी य सज्जक्खा ॥ ५८७ ॥ डिंभगवंदपरिगया खिसिज्जंती जणेण रोवंती । दिट्ठा धिज्जाइगिणि य एवं च चउत्थपडिसेहो ॥ ५८८ ॥ एवमसंतोसाओ विवण्णवहणो कहिंचि उत्तिण्णो । मच्छाहाराजोगा अच्चंतं वाहिपरिभूओ ॥ ५८९ ॥ आयण्णियणिहि सुयवलिदाणाओ तप्फलो पउत्तविही । अफलो तदण्ण गहिओ विण्णाओ णयरराईहिं ॥ ५९० ॥ तत्तो उच्छुब्भंतो बहुजणधिक्कारिओ वसणहीणो । दिट्ठो कोइ दरिद्दो पडिसेहो पंचमम्मि तहा ॥ ५९१ ॥ पत्ताइं तओ एवं संविग्गाइं पडिस्सयसमीवं । तत्थवि य वइससमिणं दिट्ठं एएहिं सहसत्ति ॥५९२॥ राईए भुंजंतो मंडगवाइंगणेहिं कोइ णरो । विच्छुं छोढूण मुहे अदिट्ठगं विद्धओ तेण ॥५९३॥ विंतर जाओ विसाओ उस्सूणमुहो महावसणपत्तो । तेगिच्छगपरियरिओ पउत्तचित्तोसहविहाणो ॥ ५९४ ॥ उव्वेलंतो बहुसो सगग्गयं विरसमारसंतो य । हा दुट्ठमिणं पावं जाओ छट्ठम्मि पडिसेहो ॥ ५९५ ॥ एसो य मए गहिओ पायं धम्मो तओ य ते आहु । पालेज्जसि जत्तेणं पेच्छामो तहय तं वइणिं ॥५९६॥ गमणं चिइवंदण गणिणिं साहणं तीएँ उचियपडिवत्ती । दंसण तोसो धम्मकह पुच्छणा कहणमेवं च ॥५९७॥ को धम्मो? जीवदया, किं सोक्खमरोग्गया उ जीवस्स। को णेहो? सब्भावो, किं पंडिच्चं? परिच्छेओ ॥५९८॥ किं विसमं? कज्जगती, किं लद्धं? जं जणो गुणग्गाही। किं सुहगेज्झं? सुयणो, किं दुग्गेज्झं? खलो लोओ ॥५९९॥ एमादिपुच्छवागरण तो तहा भद्दयाणि जायाणि । जह तीए धम्मविग्घं पायं सुविणेऽवि ण करेंति ॥ ६०० ॥ ३ । गुणठाणगपरिणामे संते

जीवाण रायलकल्लाणा । इय मग्गगामिभावा परिणाम सुहावहा होंति ॥ ६०१ ॥ गुणठाणगपरिणामे महव्वए तु अहिगिच्च णायाइं । समिईगुत्तिगयाइं एयाइं हवंतिऽणेताइं ॥ ६०२ ॥ इरियासमियाइयाओ समितीओ पंच होंति नायव्वा । पवियारेगसराओ गुत्तीओऽतो परं वोच्छं ॥ ६०३ ॥ मणगुत्तिमाइयाओ गुत्तीओ तिन्नि समयकेऊहिं । पवियारेतररूवा निद्दिट्ठाओ जओ भणियं ॥६०४॥ समिओ नियमा गुत्तो गुत्तो समियत्तणम्मि भइयव्वो । कुसलवइमुदीरंतो जं वइगुत्तोऽवि समिओऽवि ॥६०५॥ पुव्विं सरूव पच्छा वाघायविवज्जयाओ एयाओ । कज्जे उवउत्तस्साणंतरजोगे य सुद्धाउ ॥६०६॥ एयासिं आहरणा निद्दिट्ठा एत्थ पुव्वसूरीहिं । वरदत्तसाहुमादी समासतो ते पवक्खामि ॥ ६०७ ॥ वरदत्तसाहु इरियासमितो सक्कस्स कहवि उवओगो । देवसभाएँ पसंसा मिच्छ-द्दिट्ठिस्सऽसद्दहणं ॥ ६०८ ॥ आगम वियारपंथे मच्छियमंडुकिया ण पुरउत्ति । पच्छा य गयविउव्वण वालो सिग्घो अवेहित्ति ॥ ६०९ ॥ अक्खोभिरियालोयण गमणमसंभंतगं तहच्चेव । गयगहणुक्खिवणं पाडणं च कायस्स सयराहं ॥ ६१० ॥ ण उ भाव-स्सीसिंपि हु मिच्छादुक्कड जियाण पीडत्ति । अविउट्ठाणं एवं आभोगे देवतोसो उ ॥ ६११ ॥ संहरण रूवदंसण वरदाणमणिच्छ चत्तसंगोत्ति । गमणालोयण विम्हय जोगंतरसंपवित्ती य॥६१२॥१॥संगय साहु कारणिय रोहगे भिक्खणिग्गमण पुच्छा । कत्तो तुब्भे? ‌णगराओ, कोऽभिप्पाओ! णवी जाणे ॥६१३॥ तत्थ वसंताणं कह? अव्वावारा उ किमिह जंपंति? । एत्थवि अव्वावारो, किं साहण-माणमेत्थंपि ॥ ६१४ ॥ सुव्वइ दीसइ किंची सव्वं साहिज्जए न सावज्जं । किं वसहेत्थ? गिलाणो, किमिहाडह ?, अपडिबंधाओ ॥६१५॥ चारग तुब्भे ? समणा, को जाणइ? अप्पसक्खिओ धम्मो । ण हु एत्थं छुट्टिज्जइ, जं जाणह तं करेज्जाहि ॥६१६॥ कह सत्ति? माणुसुत्तिमयसासणा, को णु एस? सव्वण्णू । एमाइ अणुचियं सइ भासासमिओ ण भासेइ ॥ ६१७ ॥२। वसुदेवपुव्वजम्मे

आहरणं एसणाए समिईए। मगहा णंदिग्गामे गोयमधिज्जाइ चक्कयरो ॥ ६१८ ॥ तस्स य धारिणि भज्जा गब्भत्ताए कुओ उ आहूओ। धिज्जाइ मओ छम्मास गब्भ धिज्जाइणी जाए ॥ ६१९ ॥ माउलके संवड्ढण कम्मकरण वियारणा य लोएणं। णत्थि तुह एत्थ किंची तो बेइ माउलो तमिह ॥६२०॥ मा सुण लोगस्स तुमं धूयाओ तिण्णि तासि जेट्ठयरं। दाहामि करे कम्मं पकओ पत्तो य वीवाहो ॥ ६२१ ॥ सा णिच्छए विसण्णो माउलओ बेइ बीय दाहामि। सावि य तहेव णिच्छइ तइयत्ती णेच्छई सावि ॥ ६२२ ॥ णिव्विण्ण णंदिवद्धणआयरियाणं सगासि णिक्खंतो। जाओ छट्ठक्खमओ गेण्हइ यमभिग्गहमिमं तु ॥ ६२३ ॥ बाल-गिलाणाईणं वेयावच्चं मए उ कायव्वं। तं कुणइ तिव्वसड्ढो खायजसो सक्कगुणकित्ती ॥ ६२४ ॥ अस्सद्दहणा देवस्स आगमो कुणइ दो समणरूवे। एगु गिलाणो अडवीएँ चिट्ठई अइगओ बिइओ ॥ ६२५ ॥ बेइ गिलाणो पडिओ वेयावच्चं तु सद्दहे जो उ। सो उट्ठेज्जउ खिप्पं सुयं च तं णंदिसेणेण॥६२६॥ छट्ठोववासपारणमाणीयं कवल घेत्तुकामेणं। तं सुयमेत्तं रहसुट्ठिओ य भण केण कज्जंति ॥६२७॥पाणगदव्वंति तहिं जं णत्थी बेइ तेण कज्जंति। णिग्गय हिंडंते कुणयणेसणं णवि य पेल्लेइ॥६२८॥इय एक्कवार वीयं च हिंडिओ लद्धु तइयवारम्मि। अणुकंपा तूरंतो गओ य सो तस्सगासं तु ॥ ६२९ ॥ खरफरुसणिट्ठुरेहिं अक्कोसइ से गिलाणओ रुट्ठो। हे मंदभग्ग! फुक्किय! तूससि तं णाममेत्तेण ॥ ६३० ॥ साहुवगारित्ति अहं णामड्ढो तह समुद्दिसिउमाओ। एयाएँ अवत्थाए तं अच्छासि भत्त-लोहिल्लो ॥६३१॥ अमयमिव मण्णमाणो तं फरुसगिरं तु सो ससंभंतो। चरणगओ खामेई धुवइ य तं समललित्तंति ॥ ६३२ ॥ उट्ठेह वयामोत्ती तह काहामी जहा हु अचिरेणं। होहिह णिरुया तुब्भे बेई ण तरामि गंतुं जे ॥६३३॥ आरुह मे पिट्ठीए आरूढो

तो तहिं पहारं च । परमासुइदुग्गंधं मुयई पट्ठीऍ केसयरं ॥ ६३४ ॥ बेइ गिरं धिय मुंडिय ! वेगविहाओ कउत्ति दुक्खविओ । इइ बहुविहमकोसइ पए पए सोऽवि भगवं तु ॥ ६३५ ॥ ण गणइ तं फरुसगिरं ण य तं गरहइ दुरहिगंधं तु । चंदणमिव मण्णंतो मिच्छा मे दुक्कडं भणइ ॥६३६॥ चिन्तेइ किं करेमी ? कह णु समाही भवेज्ज साहुस्स ? । इय बहुविहप्पगारं णवि तिण्णो जाव खोभेउं ॥ ६३७ ॥ ताहे अभित्थुणित्ता गओ तओ आगओ य इयरो उ । आलोइए गुरूहिं धण्णोत्ति तहा समणुसिट्ठो ॥ ६३८ ॥ जह तेणमेसणा णो भिण्णा इय एसणाऍ जइयव्वं । सव्वेण सया अद्दीणभावओ सुत्तजोएणं ॥६३९॥३। धिज्जाइ सोमिलज्जो आदाणाइ-समिईऍ उवउत्तो । गुरुगमणत्थं उग्गाहणा उ गमणे णियत्तणया ॥ ६४० ॥ तह मुयण सम्भ चोयण किमेत्थ सप्पोत्ति एव पडि-भणिओ । संविग्गो हाऽजुत्तं भणियंति गुरीएऽणुग्गहिओ ॥६४१॥ तह सप्पदंसणेणं सुट्ठुयरं तिव्वसद्धसंपण्णो । दंडगगहणिक्खेवे अभिग्गही सव्वगच्छम्मि ॥६४२॥ अण्णोण्णागमणिच्चं अब्भुट्ठाणाइजोगपरितुट्ठो । जत्तेणं हेट्ठुवरिं पमज्जणाए समुज्जुत्तो॥६४३॥ जावज्जीवं एवं गेलण्णम्मिवि अपरिवडियभावो । आराहगो इमीए तिगरणसुद्धेण भावेण ॥ ६४४ ॥४। धम्मरुई णामेणं खुड्डो चरि-मसमिईऍ संपण्णो । कहवि ण पेहिय थंडिल ण काइयं वोसिरे राई ॥ ६४५ ॥ जाया य देहपीडा अणुकंपा देवयाए उप्पण्णा । तीऍ अकाल पहायं तहा कयं जह समुज्जोओ ॥६४६॥ वोसिरणा अंधारं हंत किमेयंति देवउवओगो । जाणण मिच्छाउक्कड अहो पमत्तो-ऽम्हि संवेगो ॥ ६४७ ॥ अण्णोऽविय धम्मरुई खमगो पारणग कडुयतुंबम्मि । गुरुवारण नायालोयणाऍ भणिओ परिट्ठवसु ॥६४८॥ आवागथंडिलपिपीलियाण मरणमुवलब्भ तद्देसा । करुणाए सिद्ध वियडण भोत्तूण मओ महासत्तो ॥६४९॥५। मणगुत्तीए कोई साहू झाणम्मि णिच्चलमईओ । सक्कपसंसा असद्दहाण देवागमो तत्थ ॥ ६५० ॥ दिट्ठो उस्सग्गठिओ विउव्वियं जणणि-

जणगरुयं तु । करुणं च संपलत्तो अणेगहा तत्थ सो तेसिं ॥६५१॥ पच्छा भज्जारूवं अण्णपसत्तं समत्तसिंगारं । भूओ य अहिलमंतं ऊसुगमच्चंतणेहजुयं॥६५२॥ तहवि ण मणगुत्तीएँ चलणं णियरूव देव वंदणया । थुणणं लोगपसंसा एत्थवि ण चित्तभेओ उ॥६५३॥ वयगुत्तीए साहू सण्णायगठाण गच्छए दट्ठुं । चोरग्गह मेणावइ विमोइउं भणइ मा साह ॥ ६५४ ॥ चलिया य जण्णयत्ता सण्णायगमिलणमंतरा चेव । मायपियभायमाई सोऽवि णियत्तो समं तेहिं ॥ ६५५ ॥ तेणेहिं गहिय मुसिया मुक्का ते विंति सो इमो साहू । अम्हेहिं गहियमुक्को तो वेई अम्मगा तस्स ॥६५६ ॥ तुब्भेहिं गहियमुक्को? आमं, आणेह वेइ तो छुरियं । जा छिंदेमि थणं णणु किं ते मेणावई भणइ ॥६५७॥ दुज्जम्मजायमेसो दिट्ठा तुज्झे तहावि नवि सिट्ठं । कह पुत्तोत्ति अह ममं किह णवि सिट्ठंति धम्मकहा ॥६५८॥ आउट्टो उवसंतो मुक्को मज्झंपि तंसि माइत्ति । सव्वं समप्पियं से वइगुत्ती एव कायव्वा ॥६५९॥ काइयगुत्ताहरणं अद्धाणपवण्णगो महासाहू । आवासियम्मि सत्थे ण लहइ तहिं थंडिलं किंचि ॥६६०॥ लद्धं चऽगेण कहवी एगो पाओ जहिं पइट्ठाइ । (ता) तहिं ठिएगपाओ सव्वं राइं तहिं थद्धो ॥६६१॥ ण य अत्थंडिलभोगो तेण कओ तत्थ धीरपुरिसेणं । सक्कपसंसा देवागमो य तह भेसणमखोहो ॥ ६६२ ॥ सीहग्गह मंपाडणमचलणमंगाण दुक्कडं सम्मं । सुरवंदणा पसंसण अइव लोगेणमुक्करिसो ॥ ६६३ ॥ एवंविहो उ भावो गुणठाणे हंदि चरणरूवम्मि । होंति विसिट्ठखउवसमजोगओ भव्वसत्ताणं ॥ ६६४ ॥ देहाऽसामत्थम्मिवि आमयसुद्धी ण ओघओ अन्ना । चरणम्मि सुपुरिसो ण हि तुच्छोवि अकज्जमायरति ॥ ६६५ ॥ दव्वादिया न पायं सोहणभावम्म होंति विग्घकरा । वज्झकिरियाओ य तहा हवंति लोगेऽवि सिद्धमिणं ॥ ६६६ ॥ दइयाकण्णुप्पलताडणं व सुहडस्स णिव्वुइं

कुणइ । पहुआणाए संपत्थियस्स कंडंपि लग्गंतं ॥ ६६७ ॥ जह चेव सदेसम्मी तह परदेसेऽवि हंदि धीराणं । सत्तं न चलइ समुव-त्थियम्मि कज्जम्मि पुरिसाणं ॥ ६६८ ॥ कालोऽवि य दुब्भिक्खाइलक्खणो ण खलु दाणसूराणं । भेदइ आसयरयणं अवि अहिग-यरं विसोहेइ ॥ ६६९ ॥ एवं चिय भव्वस्सवि चरित्तिणो णहि महाणुभावस्स । सुहसामायारिगओ भावो परियत्तइ कयाइ ॥ ६७० ॥ भोयणरसण्णुणोऽणुवहयस्स णोऽसाउभोइणोवि तहा । साउम्मि पक्खवाओ किरियावि ण जायइ कयाइ ॥६७१॥ एवं सज्झायाइसु तेसिमजोगोऽवि कहवि चरणवओ । णो पक्खवायकिरिया उ अण्णहा संपयट्टंति ॥ ६७२ ॥ तम्हा उ दुस्समा-एवि चरित्तिणोऽसग्गहाइपरिहीणा । पण्णवणिज्जा सद्धा खंताइजुया य विण्णेया ॥६७३॥ णाणम्मि दंसणम्मि य सइ चरणं जं तओ ण एयम्मि । णियमा असग्गहाई हवंति भववद्धणा घोरा ॥६७४॥ सज्झायाइसु जत्तो चरणविसुद्धत्थमेव एयाणं । सत्तीएँ संपयट्टइ ण उ लोइयवत्थुविसओ उ॥६७५॥ तत्तो उ पइदिणं चिय सण्णाणविवद्धणाएँ एएसिं । कल्लाणपरंपरओ गुरुलाघवभावणाणाओ॥६७६॥ एयमिह अयाणंता असग्गहा तुच्छवज्झजोगम्मि । णिरया पहाणजोगं चयंति गुरुकम्मदोसेणं ॥ ६७७ ॥ सुद्धुंछाइसु जत्तो गुरुकु-लचागाइणेह विण्णेओ । सबरससरक्खपिच्छत्थघायपायाछिवण तुल्लो॥६७८॥णहि एयम्मिवि न गुणो अत्थि विहाणेण कीरमाणम्मि। तं पुण गुरुतरगुणभावसंगयं होइ सव्वत्थ ॥ ६७९ ॥ तित्थगराणा मूलं णियमा धम्मस्स तीएँ वाघाए। किं धम्मो ? किमधम्मो ? णेवं मूढा वियारंति ॥६८०॥ आयारपढमसुत्ते सुयंमि इच्चाइलक्खणे भणिओ। गुरुकुलवासो सक्खा अइणिउणं मूलगुणभूओ॥ ६८१ ॥ णाणस्स होइ भागी थिरतरतो दंसणे चरित्ते य । धण्णा आवकहाए गुरुकुलवासं ण मुंचंति ॥६८२॥ ता तस्स परिच्चाया सुद्धुंछाई

गुप्ति दृष्टान्ताः भावस्या परावृत्तिः गुरुकुल वासः

सयमेव शुद्धिमया । आलोएयव्वमिणं कीरंतं कं गुणं कुणई? ॥ ६८३ ॥ उववासोऽवि हु एक्कासणस्स चाया ण सुंदरो पायं । णि-च्चमिणं उववासो णेमित्तिगमो जओ भणिओ ॥६८४॥ अहो निच्चं तवोकम्मादिसुत्तओ हंदि एवमेयंति । पडिवज्जेयव्वं खलु पव्वादिसु तव्विहाणाओ ॥६८५॥ आउत्ताईएसुवि आउक्काइयाइजोगसुज्झवणं । पवयणखिंसा एयस्स वज्जणं चेव चिंतमियं ॥६८६॥ इच्चाइसु गुरुलाघवणाणे जायम्मि तत्तओ चेव । भवणिव्वेया जीवो सज्झायाई समायरई ॥ ६८७ ॥ गंभीरभावणाणा सद्धाइसओ तओ य सक्किरिया । एसा जिणेहिं भणिआ संजमाकिरिया चरणरूवा ॥ ६८८ ॥ सम्मं अण्णायगुणे सुदररयणम्मि होइ जा सद्धा । तत्तोऽणंतगुणा खलु विण्णायगुणम्मि बोद्धव्वा ॥ ६८९ ॥ तीएवि तम्मि जत्तो जायइ परिपालणाइविसओत्ति । अच्चंतभावसारो अइसयओ भावणीयमिणं ॥६९०॥ एवं सज्झायाइसु णिच्चं तह पक्खवायकिरियाहिं । सइ सुहभावा जायइ विसिट्ठकम्मक्खओ णियमा ॥६९१॥ तह जह ण पुणो बंधइ पायाणायारकारणं तमिह । तत्तो विसुज्झमाणो सुज्झइ जीवो धुयकिलेसो ॥ ६९२ ॥ इत्तो अकरणनियमो अन्नेहिवि वणिओ ससत्थम्मि । सुहभावविसेसाओ न चेवमेसो न जुत्तोत्ति ॥ ६९३ ॥ जं अत्थओ अभिण्णं अण्णत्था मइओऽवि तह चेव । तम्मि पओसो मोहो विसेसओ जिणमयठियाणं ॥ ६९४ ॥ सव्वप्पवायमूलं दुवालसंगं जओ समक्खायं । रयणागरतुल्लं खलु तो सव्वं सुंदरं तम्मि ॥ ६९५ ॥ पावे अकरणनियमो पायं परतन्निवित्तिकरणाओ । नेओ य गांठिभेए भुज्जो तदकरणरूवो उ ॥ ६९६ ॥ णिवसंति सेट्ठिपमुहाण णायमेत्थं सुया उ चत्तारि । रइबुद्धिरिद्धिगुणसुंदरीउ परिसुद्धभावाओ ॥६९७॥ साकेए रायसुया मद्दी रतिसुंदरित्ति रूववई । नंदणगसामिणोढा सुयाएँ रागो उ कुरुवतिणो ॥ ६९८ ॥ जायण दाणा विग्गह गहगगनिवेयणम्मि संविग्गा । तन्निव्वत्तणचिंतण चाउम्मासम्मि वयकहणा ॥ ६९९ ॥ पडिवालणं तु रण्णो तीए तह देसणा अस-

उपवासस्य नैमित्तिकता अकरणनियमः रतिसुन्दर्यादि दृष्टान्ताः

कारो। पुण्णंमि य णियबंधे फलवमणं तहवि न विरागो ॥ ७०० ॥ किं एत्थ रागजणणं अच्छीण? पयावितो न मोल्लंति। संवेगा तद्दाणं विम्हियरन्नो विरागो य ॥ ७०१ ॥ गंभीरदेसणाओ उभयहियमिणंति पावरक्खा य। रन्नो बोही तो सो करेमि किं ? चयसु परदारं ॥ ७०२ ॥ वयणं तोसा अकरणणियमो एतीएँ एत्थ वत्थुम्मि। रन्नो सोगा उस्सग्ग देवया अच्छि णिव थेज्जं ॥ ७०३ ॥ एत्थेव मंतिधूया एरिसिया बुद्धिसुन्दरी नाम। पासायतले दिट्ठा रन्ना अज्झोववन्नो य॥७०४॥ चेडीपेस अणिच्छे मंतिग्गह मंतभेयकवडेण। पत्तियण मोक्ख तव्वंदि धरण कहणंमि संवेगो ॥ ७०५ ॥ तन्निव्वत्तणचिंता देसण निब्बंध तकहा चेव। नियविद्धरूवमयणासुचिभरियसमप्पणे साऽहं ॥ ७०६ ॥ निवतोस एरिसच्चिय छड्डिहिसि न जातु भंगखिवणा उ। साहु कयं निवहिरिया पावयरा हंत संवेगो ॥ ७०७ ॥ देसण निव संबोही तुट्ठो परदारचागहरिसाओ। अकरणणियमो एयंमि मोयणा तहय सक्कारो ॥ ७०८ ॥ एत्थेव सेट्ठिधूया एरिसया रिद्धिसुंदरी नवरं। परिणीया सड्ढेणं धम्मेणं तामलित्तीए ॥ ७०९ ॥ परतीर वहण भंगे अण्णागमदिट्ठराग धम्मस्स। खेवो भंगे जीवण मिलणा कहणंमि संवेगो ॥ ७१० ॥ अन्नत्थ गमण ठाणं इयरस्सवि मच्छभत्तओवाही। देवा तत्थागमणं दंसण पतिकहणमाणयणं ॥७११॥ आसासण वेज्जाणय पुच्छणा किरिय सम्म पडियरणं। इयरस्स हिरिय देसण संवेगातो ततो बोही ॥ ७१२ ॥ पन्नवण किं करेमी ? परदारच्चायमेव परमधिती। एत्तो अकरणणियमो एयंसि वणागमागमणं ॥ ७१३ ॥ एत्थेव एरिसिच्चिय गुणसुंदरिसन्निया पुरोहसुया। तप्पुरबड्ड रागोढा सावत्थि पुरोहियसुएण ॥ ७१४ ॥ बड्ड सबरासय तग्गम निवेयणा धाडिगहियकहणाओ। संवेग बोहणिच्छा निब्बंधे वय कहक्खेवो ॥७१५॥ भावावियाणण कित्तिमरोगकरण देसणा य अप्पगया। बड्डनिव्वेय परायण अभयदाणेण परिओसो ॥ ७१६॥ अहिदंसे जीवावण कहणा संवेग कि करेमित्ति।

उपवासस्य नैमित्तिकता अकरण नियमः रतिसुन्दर्यादि दृष्टान्ताः

चय परदारं चत्तं हंत कयन्थोऽसि पणिहाणा ॥ ७१७ ॥ एत्थं अकरणणियमो जाओ संसारबीयडहणोत्ति । उवरिंपि तप्पभावा तप्पालण धम्मवुद्धीए ॥७१८॥ एएण पगारेणं परपुरिसासेवणम्मि काऊण। अकरणणियमं एया णियमेण गया य सुरलोयं ॥७१९॥ तत्तो चुयाउ चंपापुरीएँ जायाओ सेट्ठिधूयाओ । रूवनतीउ तारासिरिविणयदेविनामाओ ॥ ७२० ॥ परिणीया जम्मंतर जिणपारणदाण चेव चुयएणं । विणयंधरनामेणं रूववया इब्भपुत्तेणं ॥ ७२१ ॥ गयसीसे वेयाली दाणरओ दिन्नभोयणो नियमा । चिंदुज्जाणे जिणदंमणाओ मद्धा य दाणं च ॥ ७२२ ॥ घुट्ठं च अहो दाणं दिव्वाणि य आहयाणि तूराणि । देवा य संन्निवतिया वसुहारा चेव वुट्ठा य ॥ ७२३ ॥ सद्धातिसया दंसण विणिओगो तीएँ सावगत्तं च। सुरलोग गमण भोगा चवणं जाओ य सेट्ठिसुओ ॥ ७२४ ॥ तेणोढा जणयाओ रूववती धम्मवुद्धि निवरागो । णिक्कवडपीतिकारण गाहाएँ लिहावणं चेव ॥ ७२५ ॥ पमियच्छि! रतिवियक्खणि! अज्जमभव्वस्स तुह विओयम्मि । सा गई चउजामा जामसहस्सं व वोलीणा ॥७२६॥ भुज्जग्गह तत्तो देवी चेडिवासपुडयम्मि किल दिट्ठा । कइयवकोवो पउरम्मि पेसणा लिविपरिक्खणया ॥ ७२७ ॥ वहुसो विमरिसियालोयणा य मिलियत्ति तह निवेयणया । इय दोसगारि एसो णायं तुब्भेहिं एयंति ॥ ७२८ ॥ गिहमुद्दा पत्तिग्गह कुरूवसंका जिणागमे पुच्छा। कहणं संवेगंभी चरणं सव्वेसि पवज्जा ॥७२९॥ देसविरइगुणठाणे अकरणणियमस्स एव सब्भावो। सव्वविरइगुणठाणे विसिट्ठतरओ इमो होइ ॥ ७३० ॥ जं सो पहाणतरओ, आसयभेओ अओ य एसोत्ति । एत्तो च्चिय सेढीए णेओ सव्वत्थवी एसो ॥ ७३१ ॥ एत्तो उ वीयरागो ण किंचिवि करेइ गरहणिज्जं तु । ता तत्तगइखवणाइकप्पमो एस विण्णेओ ॥ ७३२ ॥ तह भावसंजयाणं सुव्वइ इह सुहपरंपरा सिद्धी । मावि हु जुज्जइ एवं ण अण्णहा चिंतणीयमिणं ॥७३३॥ सइ गरहणिज्जवावारवीयभूयम्मि हंदि कम्मम्मि ।

खविए पुणो य तस्साकरणम्मी सुहपरंपरओ ॥ ७३४ ॥ आहरणा पुण एत्थं बहवे उसभाइया पसिद्धात्ति । कालोवओगओ पुण एत्तो एकं पवक्खामि ॥ ७३५ ॥ एयम्मिवि कालम्मी सिद्धिफलं भावसंजयाणं तु । तारिसयंपि हु णियमा वज्झाणुट्ठाणमो णेयं ॥ ७३६ ॥ संखो कलावई तह आहरणं एत्थ मिहुणयं णेयं । चरमद्धायऽवितहचरणजोगओ सति सुहं सिद्धं ॥ ७३७ ॥ संखो नामेण निवो कलावती तस्स भारिया इट्ठा । तीए भातिणियंगयपेसणमच्चंगामिति रन्नो ॥ ७३८ ॥ गुव्विणि विसज्जगाणं हत्थे देवंगमाइयाणं च । पढमं च देविदंसण साहण तह तस्स एएत्ति ॥ ७३९ ॥ तन्नेहा सयगहणं एए अहमेव तस्स अप्पिस्सं । परिहणतोसा सहिसंनिहाण तह भासणं चित्तं ॥ ७४० ॥ एएहिं दिट्ठेहिं सोच्चिय दिट्ठोत्ति परिहिएहिं तु । सो च्चिय ओसत्तो सहि ! एमादि अतीव नेहजुयं ॥७४१॥ वीसत्थभासियाणं सवणत्थं आगएण रन्ना उ । सयमेव सुयं एयं कोवो अवियारणा चेव ॥७४२॥ एत्थ य इमं निमित्तं अन्नमिणं मग्गियंपि नो दिन्नं । अन्नेण नियपिया णेहओत्ति गयसेट्ठिपुत्तेण ॥ ७४३ ॥ पच्छवणमागयाणं चंडालीणं च दाणमाणाए । रन्नम्मि बाहुछेयं कुणहत्ति इमीएँ पावाए ॥ ७४४ ॥ करणं वाहाणयणं तह दुक्खा पसवणं णईतीरे । डिंभपलोट्टण णइपइ सुहधरणं कहवि किच्छेण ॥ ७४५ ॥ देवयकंदण सच्चाहिठाण तह बाहुभावओ चरणं । तावसकुमारदंसण गुरुकहण तवोवणाणयणं ॥ ७४६ ॥ रण्णो अंगयदरिसण णामे संका य सेट्ठि पुच्छणया । चिट्ठंति दंसणे णाण सोग मरणत्थणिग्गमणं ॥ ७४७ ॥ बहि चेईहर अभि अमियतेय सुनिमित्तजोगओ धरणं । कहणा ण इमोवाओ एयम्मी पत्थुए णायं ॥ ७४८ ॥ गंगातीरे सोत्तिय चंडालाइ रत्थाइ जरचीरे । धण्णेवि छित्तगुट्ठयपरंपराए महादोसो ॥ ७४९ ॥ तस्स परिवज्जणत्थं णिज्जामगपुच्छ उच्छुदीवम्मि । कहिए णेयावणमच्छणा य तह उच्छुवित्तीए ॥ ७५० ॥ कालेण भिण्णवाहण वाणियगमणमुच्छुरससण्णा । पिंडागारा

बहुसो जायाऽणेगेसु ठाणेसु ॥ ७५१ ॥ इक्खाहारा सोत्तिय सुहदुक्खणयम्मि सन्नपासणय। इक्खुफलत्ति य भक्खण गवेसणा चेव जत्तेण ॥७५२॥ एवं नियसन्नायपि भक्खण कालेण दंसणं तस्स। पुच्छण साहण पीती ततो य आहार बोल्लंति ॥७५३॥ भक्खामि णिच्चमुच्छुं किं ण लभसि तप्फले ? ण होंतित्ति। दंसेमि अहं भद्दत्ति दंसणे हंत सण्णेसा ॥ ७५४ ॥ कस्स ? ममं चिय, किं णो अच्छा(द्दा) कालेण कढिणभावाओ। सच्चं ण अण्णहेयं विण्णासणओ तहाणाणं ॥७५५॥ पच्छायावो बोहणमेसा लोगट्ठिई ण तत्तमिणं। आणाऽऽयारो सेयं तत्तो सुद्धी उ जीवस्स ॥ ७५६ ॥ णियदेसागम कहणं पायच्छित्तकरणं च जत्तेणं। सवणं च तत्तनाणं आमंवणमुचियजोगस्स ॥ ७५७ ॥ ता जह सो असुइभया मोहाओ असुइभक्खणं पत्तो। तह दुक्खभया तंपि हु मा दुक्खोहं समादियसु ॥७५८ ॥ सत्थभणिएण विहिणा कुणसु तुमं एत्थ दुक्खपडियारं। अप्पवहो पुण सावग!, पडिसिद्धो सव्वसत्थेसु ॥७५९॥ अप्पपरोभयभेया तिविहो खलु वणिओ वहो समए। जं तेणाकालम्मी इओऽवि दोसोत्ति एसाणा ॥ ७६० ॥ दोसाओ य णराणं विण्णयं मव्वमेव वसणंति। जं पावफलं दुक्खं ता अलमेएण पावेण ॥७६१॥ अण्णं च निमित्ताओ मुणेमि णेगंतियं तुहं वसणं। अवि अब्भुदयफलमिणं ता चिट्ठह जाव अज्जंति ॥ ७६२ ॥ एवंति अब्भुवगयं ठिओ य णयराओ बाहिरे राया। धम्मकहसवण तोसो सुवणं तत्थेव विहिपुव्वं ॥ ७६३ ॥ सुमिणो य चरमजामे कप्पलया फलवई तहा छिण्णा। लग्गा विसिट्ठफलया रूवेणऽहिगा य जायत्ति ॥ ७६४ ॥ मंगलपाहाउयसद्दबोहणं सहरिसो तओ राया। विहिपुव्वं गुरुमूल गओ तहा साहियमिणं तु ॥ ७६५ ॥ गुरुणो जहत्थ वीणण रण्णो तोसो गवेसणुवलद्धी। सव्वस्स जहावत्तस्स हरिसलज्जाउ तो रण्णो ॥ ७६६ ॥ मिलणं गुरुबहुमाणो धम्मकहा बोहि सावगत्तं च। बंभवय जावजीवं उभयाणुगयं दुवेण्हंपि ॥७६७॥ अहियं च धम्मचरणं चेईहरकारणं तहा विहिणा।

पुत्तविवड्ढण ठावण णिक्खमणं दाण विहिपुव्वं ॥ ७६८ ॥ चरमद्धादोसाओ संघयणाइविरहेऽवि भावेणं । संपुण्णधम्मपालणमणुदियहं चेव जयणाए ॥ ७६९ ॥ जयणा उ धम्मजणणी जयणा धम्मस्स पालणी चेव । तव्वुड्ढिकरी जयणा एगंतसुहावहा जयणा ॥ ७७० ॥ जयणाए वट्टमाणो जीवो सम्मत्तणाणचरणाणं । सद्धाबोहासेवणभावेणाराहओ भणिओ ॥ ७७१ ॥ जीए बहुयतरासप्पवित्तिविणिवित्तिलक्खणं वत्थुं । सिज्झति चिट्ठाएँ जओ सा जयणा णाणाइविसयम्मि ॥ ७७२ ॥ जं साणुबंधमेवं एवं खलु होति निरणुबंधंति । एवमइंदियमेवं नासव्वण्णू वियाणाति ॥७७३॥ तव्वयणा गीओऽवि हु धूमेणऽग्गिव सुहुमचिंधेहिं। मणमाइएहिं जाणति सति उवउत्तो महापन्नो ॥ ७७४ ॥ जह जोइसिओ कालं सम्मं वाहिविगमं च वेज्जोत्ति । जाणति सत्थाओ तहा एसो जयणाइविसयं तु ॥ ७७५ ॥ तिविहनिमित्ता उवओगसुद्धिओऽणेसणिज्जविन्नाणं । जह जायति परिसुद्धं तहेव एत्थंपि विन्नेयं ॥ ७७६ ॥ सुत्ते तह पडिबंधा चरणवओ न खलु दुल्लहं एयं । नवि छलणायवि दोसो एवं परिणामसुद्धीए ॥ ७७७ ॥ जयणाविवज्जया पुण विवज्जओ नियमओ उ तिण्हंपि । तित्थगराणाऽसद्धाणओ तहा पयडमेयं तु ॥ ७७८ ॥ जं दव्वखेत्तकालाइसंगयं भगवया अणुट्ठाणं । भणियं भावविसुद्धं निप्फज्जइ जह फलं तह उ ॥ ७७९ ॥ नवि किंचिवि अणुणातं पडिसिद्धं वावि जिणवरिंदेहिं । तित्थगराणं आणा कज्जे सच्चेण होयव्वं ॥ ७८० ॥ मणुयत्तं जिणवयणं च दुल्लहं भावपरिणतीए उ । जह एसा निप्फज्जति तह जइयव्वं पयत्तेणं ॥ ७८१ ॥ उस्सग्गववायाणं जहट्ठियसरूवजाणणे जत्तो । कायव्वो बुद्धिमया सुत्तणुसारेण णयणिउणं ॥ ७८२ ॥ दोसा जेण निरुब्भंति जेण खिज्जंति पुव्वकम्माइं । सो खलु मोक्खोवाओ रोगावत्थासु समणंव ॥ ७८३ ॥ उन्नयमवेक्ख इयरस्स पसिद्धी उन्नयस्स इयराओ । इय अन्नोऽन्नपसिद्धा उस्सग्गववायमो तुल्ला ॥ ७८४ ॥ दव्वादिएहिं जुत्तस्सु-

नेमिचरित्रे यतनायाः स्वरूपं महिमा च

स्सग्गो जदुचियं अणुट्ठाण । रहियस्स तमव्वाओ उचियं चियरस्स न उ तस्स ॥ ७८५ ॥ जह खलु सुद्धो भावो आणाजोगेण
माणुबंधोत्ति । जायइ तह जइयव्वं सव्वावत्थासु दुगमेयं ॥ ७८६ ॥ जं आणाए बहुगं जह तं सिज्झइ तहेत्थ कायव्वं । ण उ जं
तव्विवरीयं लोगमयंऽपेम परमत्थो ॥७८७॥ कयमेत्थ पसंगेणं सभावओ पालिऊण तह धम्मं । पायं संपुण्णं चिय ण दव्वओ कालदोसाओ
॥ ७८८ ॥ काऊण कालधम्मं परिसुद्धाचारपक्खवाएणं । उववण्णो सुरलोए तओ चुओ पोयणपुरम्मि ॥ ७८९ ॥ रायसुओ उव-
संतो पायं पावविणिवित्तवावारो । कालोचियधम्मरओ राया होऊण पव्वइओ ॥ ७९० ॥ णइपूरकूलपाडण मूढं कलुसोदयं णिए-
ऊण । ओयट्टणम्मि तीए तहत्थयं चेव पडिबुद्धो ॥ ७९१ ॥ जह एसा वड्ढंती कूले पाडेइ कलुसए अप्पं । इय पुरिसोवि हु पायं
तदण्णपीडाएं दट्ठव्वो ॥ ७९२ ॥ जह चेवोव्वट्टंती सुज्झइ एसा तहेव पुरिसोऽवि । आरंभपरिच्चागा कुसलपवित्तीएँ विण्णेओ
॥ ७९३ ॥ एवं पव्वइऊणं सामण्णं पालिऊण परिसुद्धं । सिद्धो सुदेवमाणुसगईहिं थेवेण कालेणं ॥ ७९४ ॥ बंभसुर महुरराया
सुक्कसुरो ओमुहीए राओत्ति । आणयदेव सिवणिवो आरण महिला य देवणिवो ॥ ७९५ ॥ गेवेज्ज तियस गज्जणसामी गेवेज्ज
पुंढ सुर राया । गेवेज्ज बंग सुर राय विजयदेवंगराया य ॥ ७९६ ॥ सव्वट्ठामर उज्झाणरिंद पव्वज्ज सिज्झणा चेव । एयस्स
पायसो तह पावाकरणम्मि नियमोत्ति ॥ ७९७ ॥ एवं भावाराहणभावा आराहगो इमो पढमं । ता एयम्मि पयत्तो आणाजोगेण
कायव्वो ॥ ॥ ७९८ ॥ इय एयम्मिवि काले चरणं एयारिसाण विण्णेयं । दुक्खंतकरं णियमा धन्नाणं भवविरत्ताणं ॥ ७९९ ॥
जे संसारविरत्ता रत्ता आणाएँ तीएँ जहसत्तिं । चेट्ठंति णिज्जरत्थं ण अण्णहा तेंसिं चरणं तु ॥ ८०० ॥ मारेंति दुस्समाएवि विसा-
इआ जह तहेव साहूणं । णिक्कारणपडिसेवा सव्वत्थ विणासई चरणं ॥ ८०१ ॥ कारणपडिसेवा पुण भावेण असेवणत्ति दट्ठव्वा ।

आणाएँ तीएँ भावो सो सुद्धो मोक्खहेउत्ति ॥ ८०२ ॥ अकिरियाए विसुद्धो भावो पावक्खयत्थमो भणिओ । अण्णेहिवि ओहेणं तेणगणाएण लोगम्मि ॥ ८०३ ॥ तेणदुगे भोगम्मी तुल्ले संवेगओ अतेणत्तं । एगस्स गहियसुद्धी सूलहिभेयम्मि सादेव्वं ॥८०४॥ तह चित्तकम्मदोसा सुद्धे भोगसमयम्मि अणुतावो । एत्तो कम्मविसुद्धी गहणे दिव्वम्मि सुज्झणया ॥८०५॥ इयरस्स गहण कहणा आमं सूलाएँ तस्स भेओ उ । अब्भुवगमणा गुहभेयवुज्झणगुत्तरणमो सम्मं ॥ ८०६ ॥ विम्हय देवयकहणा कयमिणमेएण भावओ खवियं । संवेगा वयगहणं चोररिसी सुप्पसिद्धोत्ति ॥८०७॥ एवं विसिट्ठकालाभावम्मिवि मग्गगामिणो जह उ । पावेंति इच्छियपुरं तह सिद्धिं संपयं जीवा ॥ ८०८ ॥ मउईएंवि किरियाए कालेणारोगयं जह उविंति । तह चेव उ णिव्वाणं जीवा सिद्धंतकिरियाए ॥ ८०९ ॥ दुप्पसहंतं चरणं भणियं जं भगवया इहं खेत्ते । आणाजुत्ताणमिणं ण होंति अहुणत्ति वामोहो ॥ ८१० ॥ आणाबज्झाणं पुण जिणसमयम्मिवि न जातु एयंति । तम्हा इमीएँ एत्थं जत्तेण पयट्टियव्वंति ॥ ८११ ॥ णेगंतेणं चिय लोयणायसारेण एत्थ होयव्वं । बहुमुंडादिवयणओ आणाजुत्तो इह पमाणं ॥ ८१२ ॥ आयरणाविहु आणाऽविरुद्धगा चेव होंति नायं तु । इहरा तित्थगरासायणात्ति तल्लक्खणं चेयं ॥ ८१३ ॥ असढेण समाइन्नं जं कत्थति केणती असावज्जं । न निवारियमन्नेहि य बहुमणुमयमेयमायरियं ॥ ८१४ ॥ किं च उदाहरणाइं बहुजणमहिगिच्च पुव्वसूरींहिं । एत्थं निंदसियाइं एयाइं इमम्मि कालम्मि ॥ ८१५ ॥ केणइ रन्ना दिट्ठा सुमिणा किल अट्ठ दुसमसुसमंते । भीई चरमोसरणे तेसिं फलं भगवया सिट्ठं ॥ ८१६ ॥ गय वाणर तरु धंखे सिंहे तह पउम बीय कलसे य । पाएण दुस्समाए सुविणाऽणिट्ठप्फला धम्मे ॥ ८१७ ॥ चलपासाएसु गया चिट्ठंति पडंतएसुवि ण णिंति । णिंतावि तहा केई जह तप्पडणा विणस्संति ॥८१८॥ विरलतरा तह केई जह तप्पडणावि णो विणस्संति । एसो सुमिणो दिट्ठो

आज्ञायोगः काले गजादि दृष्टान्ताः

फलमेत्थं सावगा णेया ॥ ८१९ ॥ बहुवाणरमज्झगया तव्वसहा असुइणो विलिंपंति । अप्पाणं अण्णेवि य तहाविहे लोगहसणं च ॥ ८२० ॥ विरलाणमलिंपणया तदण्णखिंसा ण एयमसुइत्ति । सुविणोऽयं एयस्स उ विवागमो णवरि आयरिया ॥ ८२१ ॥ खीरतरुमुहछाया तेसिमहो सीहपोयगा बहुगा । चिट्ठंति संतरूवा लोगपसंसा तहाहिगमो ॥८२२॥ ते मंथडा उ पायं सुणगा तरु बव्बुलत्ति पडिहासो । एसो सुमिणो दिट्ठो फलमेत्थं धम्मगच्छत्ति ॥ ८२३ ॥ धवला वावीय तडे विरला ते उण तिसाएँ अभिभूया । पुरओ मायासरदंसणेण तह संपयट्टंति ॥ ८२४ ॥ केणइ कहण णिसेहेऽसद्दहणा पायसो गम विणासं । सुमिणोऽयं एयस्स उ विवागमो मुद्धधम्मरया ॥ ८२५ ॥ सीहो वणमज्झम्मी अणेगसावयगणाउले विसमे । पंचत्तगओ चिट्ठइ ण य तं कोई विणासेइ ॥ ८२६ ॥ तत्तो कीडगभक्खणपायं उप्पाय दट्ठुमण्णेऽवि । सुमिणोत्ति इमस्सऽत्थो पवयणनिद्धंधसाईया ॥ ८२७ ॥ पउमागरा अपउमा गद्दभगजुया य चत्तडियरूवा । उक्कुरुडियाए पउमा तत्थवि विरला तहारूवा ॥ ८२८ ॥ तेवि य जणपरिभूया सकज्जणिप्फायगा ण पाएणं । सुमिणसरूवं वीणणमिमस्स धम्मम्मि पच्चन्ता ॥८२९॥ बीएसु करिसगो कोइ दुव्वियट्ठोत्ति जत्तओ किणइ । वीजेत्ति अवीजेऽवि य पइरइ य तहा अखित्तेसु ॥८३०॥ अवणेइ य तंमज्झे विरलं वीयं समागयंपीहं । सुमिणेत्ति इमस्सऽत्थो विण्णेओ दाणपत्ताई ॥ ८३१॥ कलसा य दुहा एगे पासाओवरि सुहा अलंकारिया । अण्णे पुण भूमीए बोडा ओगालिसयकलिया ॥ ८३२ कालेण दलणपायं समभंगुप्पाय दट्ठुमप्पाणं । सुमिणसरूवं राया अवंभ साहू य एसत्थो ॥ ८३३ ॥ कूवाबाहाजीवण तरुफलवह गाविवच्छि धावणया । लोहिविवज्जयकलमल सप्पगरुड पूजऽपूजाओ ॥ ८३४ ॥ हत्थंगुलिदुगघट्टण गयगद्दभसगडवालसिलधरणं । एमाई

आहरणा लोयम्मिवि कालदोसेणं ॥ ८३५ ॥ रण्णो दियाइगहणं पुत्तविउव्वेग कन्निविक्किणणं । इड्डीपरजणचाओ णिद्दग दाणं ण इयरेसिं ॥ ८३६ ॥ जुयघर कलहकुलेयरमेर अणुसुद्ध धम्मपुढविठिई । वालुगवक्कारंभो एमाई आइसद्देणं ॥ ८३७ ॥ कलिअवयारे किल णिज्जिएसु चउसुंपि पंडवेसु तहा । भाइवहाइकहाए जाभिगजोगम्मि कलिणा उ ॥ ८३८ ॥ एवं पाएण जणा कालणुभावा इहंपि सव्वेऽवि । णो सुंदरात्ति तम्हा आणासुद्धेसु पडिबंधो ॥ ८३९ ॥ इयरेसुव्विय पओसो णो कायव्वो भवट्ठिई एसा । णवरं विवज्जणिज्जा विहिणा सइ मग्गणिरएण ॥ ८४० ॥ अग्गीयादाइण्णे खेत्ते अण्णत्थ ठिइअभावम्मि । भावाणुवघायणुवत्तणाएँ तेसिं तु वसियव्वं ॥ ८४१ ॥ इहरा सपरुवघाओ उच्छोभाईहिं अत्तणो लहुया । तेसिंपि पावबंधो दुगंपि एयं अणिट्ठंति ॥ ८४२ ॥ ता दव्वओ य तेसिं अरत्तदुट्ठेण कज्जमासज्ज । अणुवत्तणत्थमेसिं कायव्वं किंपि ण उ भावा ॥ ८४३ ॥ एत्थं पुण आहरणं विण्णेयं णायसगयं एय । अगहिलगहिलो राया बुद्धीएँ अणट्ठरज्जोत्ति ॥ ८४४ ॥ पुहविपुरम्मि उ पुण्णो राया बुद्धी य तस्स मंतित्ति । कालण्णुणाण मासुवरि वुट्ठि दग गह सुवासं तो ॥ ८४५ ॥ रायणिवेयण पडहग दगसंगह जत्तओ अहाथामं । वुट्ठि अपाणं खीणे पाणम्मी गहकमा पाय ॥८४६॥ सामंताईयाणवि ढुक्कं वासं दवं च रण्णोऽत्थि । तेसिं मंतण णिवगह बंधामो मंतिणाणंति॥८४७॥ सिट्ठे णत्थि उवाओ तं दग कित्तिमगहो य मिलणंति । तोसो रज्जम्मि ठिती सुवास सव्वं तओ भद्द ॥८४८॥ एएणाहरणेणं आया राया सुवुद्धिसचिवेण । दुसमाए कुग्गहोदगपाणगहा रक्खियव्वोत्ति ॥८४९॥ बहुकुग्गहम्मिवि जणे तदभोगऽणुवत्तणाएँ तह चेव । भावेण धम्मरज्जे जा सुहकालो सुवासंति ॥ ८५० ॥ आणाजोगेण य रक्खणा इहं ण पुण अण्णहा णियमा । ता एयम्मि पयत्तो कायव्वो सुपरिसुद्धम्मि ॥८५१॥ तित्थे सुत्तत्थाणं गहणं विहिणा उ एत्थ वत्थमियं । उभयण्णू चेव गुरू विही उ विणयादिओ

चित्तो ॥८५२॥ उभयण्णूविय किरियापरो दढं पवयणाणुरागी य। ससमयपण्णवओ परिणओ य पण्णो य अच्चत्थं ॥८५३॥ जो हेउवायपक्खम्मि हेउओ आगमे य आगमिओ। सो ससमयपन्नवओ सिद्धंतविराहगो अण्णो ॥ ८५४ ॥ एत्तो सुत्तविसुद्धी अत्थविसुद्धी य होइ णियमेणं। सुद्धाओ य इमाओ णाणाईया पयट्टंति ॥ ८५५ ॥ सुत्ता अत्थे जत्तो अहिगयरो णवरि होइ कायव्वो। एत्तो उभयविसुद्धित्ति मयगं केवलं सुत्त ॥ ८५६ ॥ अत्थो वक्खाणंति य एगट्ठा एत्थ पुण विही एसो। मडलिमाई भणिओ परिसुद्धो पुव्वसूरीहिं ॥८५७॥ मंडलि णिसज्ज अक्खा किइकम्मुस्सग्ग वंदणं जेट्ठे। उवओगो संवेगो पसिणुत्तर संगयत्थत्ति॥८५८॥ सीसविसेसे णाउं सुतत्थाइ विहिणा व काऊणं। वक्खाणिज्ज चउद्धा सुत्तपयत्थाइभेएणं॥ ८५९ ॥ पयवक्कमहावक्कत्थमेदंपज्जं च एत्थ चत्तारि। सुयभावावगमम्मी हंदि पगारा विणिद्दिट्ठा ॥ ८६० ॥ संपुण्णेहिं जायइ सुयभावावगमो इहरहा उ। होइ विवज्जासोऽवि हु अणिट्ठफलओ य सो णियमा ॥ ८६१ ॥ एएसिं च सरूवं अण्णेहिवि वण्णियं इहं णवरं। सत्तुग्गहणट्ठाणभट्ठतण्णाणणाणं ॥ ८६२ ॥ दट्ठूण पुरिसमेत्तं दूरे णो तस्स पंथ पुच्छत्थं। जुज्जइ सहसा गमणं कयाइ सत्तू तओ होज्जा ॥ ८६३ ॥ वेसविवज्जासम्मिवि एवं बालाइएहिं तं णाउं। तत्तो जुज्जइ गमणं इट्ठफलत्थं णिमित्तेणं ॥ ८६४ ॥ एवं तु पयत्थाई जोएज्जा एत्थ तंतणीइए। अइदंपज्जं एयं अहिगारी पुच्छियव्वोत्ति ॥ ८६५ ॥ हिंसिज्ज ण भूयाइं इत्थ पयत्थो पसिद्धगो चेव। मणमाइएहिं पीडं सव्वेसिं चेव ण करिज्जा ॥ ८६६ ॥ आरंभ पमत्ताणं इत्तो चेइहरलोचकरणाई। तक्करणमेव अणुबंधओ तहा एस वच्चत्थो ॥ ८६७ ॥ अविहिकरणम्मि आणाविराहणा दुट्ठमेव एएसिं। ता विहिणा जइयव्वंति महावक्कत्थरूवं तु ॥ ८६८ ॥ एवं एसा अणुबंधभावओ तत्तओ कया होइ। अइदंपज्जं एयं आणा धम्मम्मि सारोत्ति ॥८६९ ॥ एवं चइज्ज गंथं इत्थ पयत्थो पसिद्धगो

गोणत्तं विद्दाणा गोमीलणमन्नपासणऽण्णाए । कहणं मणुओ तीए कह पुण मूलाएँ सा कत्थ ॥९०५॥ णग्गोहतले सवणं णियत्तणा
चिंत सव्वचरणंति । पत्ता मणुओ एवं इह एरा धम्ममूलत्ति ॥ ९०६ ॥ ता ओहेणं इहयं उन्नियत्तेणमविरोहओ जत्तो । कायव्वो
जह भवगोणविगमओ जीवमणुयत्तं ॥ ९०७ ॥ तोसा राराणवण्णो पूजा भत्तीए बीजपक्खेवो । एवं णाणी बाहुल्लओ हियं चेव
कुणइत्ति ॥ ९०८ ॥ एयारिसओ लोओ खेयण्णो हंदि धम्ममग्गम्मि । बुद्धिमया कायव्वो पमाणमिइ ण उण सेसोऽवि ॥ ९०९ ॥
बहुजणपवित्तिमेत्तं इच्छंतेहिं इहलोइओ नेव । धम्मो ण उज्झियव्वो जेण तहिं बहुजणपवित्ती ॥ ९१० ॥ ता आणाणुगयं जं तं
नेव बुहेण सेवियव्वं तु । किमिह बहुणा जणेणं ? हंदि ण सेयत्थिणो बहुया ॥ ९११ ॥ रयणत्थिणोऽतिथोवा तद्दायारोऽवि जह उ
लोयम्मि । इय सुद्धधम्मरयणत्थिदायगा दढयरं णेया ॥ ९१२ ॥ बहुगुणविहवेण जओ एए लब्भंति ता कहमिमेसुं । एयदरिद्दाणं
तह सुविणेऽवि पयट्टई चिंता ॥ ९१३ ॥ धण्णाइसु विगइच्छा वत्थहिरण्णाइएसु तह नेव । तच्चिंताए विमुक्का दुहावि रयणाण
जोगत्ति ॥ ९१४ ॥ जे पुण थेवत्तणओ एएसुं नेव आविगएच्छात्ति । ते एयाण अजोग्गा अइणिउणं चिंतियव्वामिणं ॥ ९१५ ॥
अक्खुद्दाई धण्णाइया उ वत्थाइया उ विण्णेया । मज्झत्थाई इइ एगवीसगुणजोगओ विहवो ॥ ९१६ ॥ पायद्धगुणविहीणा एएसिं
मज्झिमा मुणेयव्वा । एत्ते परेण हीणा दरिद्दपाया मुणेयव्वा ॥९१७॥ जह ठितिणिबंभणेसुं धम्मं कप्पिंति मूढगा लोया । तह एएवि
वरागा पायं एवंति दट्ठव्वा॥९१८॥ एएणं चिय कोई राया केणावि सूरिणा सम्मं । णाएणमेयदिट्ठी थिरीकओ सुद्धधम्मम्मि॥९१९॥
नवरं पवेसिऊणं सागंधणवण्णमाइठाणाइं । बहुगाइं दंसिऊणं रयणावणदंसणेणं तु ॥९२०॥ ण य दुक्करं तु अहिगारिणो इहं अहिगयं
अणुट्ठाणं । भवदुक्खभया णाणी मोक्खत्थी किंच ण करेइ? ॥ ९२१ ॥ भवदुक्खं जमणंतं मोक्खसुहं चेव भाविए तत्ते । गरुयंपि

अप्पमायं भवइ ण उ अण्णहा णियमा ॥९२२॥ इह तेल्लपत्तिधारगणायं तंततंतरेसुवि पसिद्धं । अइगंभीरत्थं खलु भावेयव्वं पयत्तेण ॥ ९२३ ॥ मद्दो पण्णो गया पायं तेणोवसामिओ लोगो । णियनगरे णवरं कोति सेट्ठिपुत्तो ण कम्मगुरू ॥ ९२४ ॥ सो लोग-गहा मण्णइ हिंसंपि तहाविहं ण दुट्ठंति । हिंसाणं सुहभावा दुहावि अत्थं तु दुद्देयं ॥ ९२५ ॥ अपमायसारयाए णिव्विसयं तह जिणोवएसंपि । तक्खगफणरयणगयं सिरत्तिममणोवएसंव ॥ ९२६ ॥ तस्सुवसमणणिमित्तं जक्खोच्छत्तो समाणदिट्ठित्ति । णिउणो कओ गमप्पिय माणिक्कं सोगओ तत्तो ॥ ९२७ ॥ अवरो रायासण्णो अहंति पडिबोहगो असमदिट्ठी । कालेणं वीसंभो तओ य मायापओगोत्ति ॥९२८॥ णट्ठं गयाऽऽहरणं पडहग सिट्ठंति पउर धर लाभे । माहण पच्छित्तं बहु भयमेवमदोस तहवित्ति ॥९२९॥ जक्खत्भत्थण विण्णवण ममत्थे तं णिवं सुदंडेणं । तच्चोयण परिणामो णिण्णत्ती तइलपत्तिवहो ॥ ९३० ॥ संगच्छण जहसत्ती मग्गधरुक्खेव छणाणिरूवणया । तल्लिच्छ जत्त नयणं चोयणमेवंति पडिवत्ती ॥९३१॥ एवमणंताणं इह भीया मरणाइयाण दुक्खाणं । सेवंति अप्पमायं साहू मोक्खत्थमुज्जुत्ता ॥ ९३२ ॥ अपरिणए पुण एयम्मि संसयाईहिं ण कुणइ अभव्वो । जह एयं गुरुकम्मो तहेव इयरोऽवि पव्वज्जं ॥ ९३३ ॥ एवं जिणोवएसो उचियाविक्खाए चित्तरूवोत्ति । अपमायसारयाएवि तो सविसयमो मुणे-यव्वो ॥ ९३४ ॥ गंभीरमिणं बाला तव्भत्ता मोत्ति तह कयत्थंता । तह चेव तु मण्णंता अवमण्णंता ण याणंति ॥९३५॥ सिद्धीए माहणा तह साहू अण्णत्थओऽवि णिद्दिट्ठा । राहावेहाहरणा ते चेवं अत्थओ णेया ॥ ९३६ ॥ इंदपुर इंददत्ते बावीस सुया सुरिंद-दत्ते य । महुराए जियसत्तू सयंवरो णिव्वुईए उ ॥ ९३७ ॥ अग्गियए पव्वयए बहुली तह सागरे य बोद्धव्वे । एतेगदिवसजाया सह तत्थ सुरिंददत्तेणं ॥ ९३८ ॥ इंदउग्गामिणो पुत्तवंति महुराहिवेण ता धूया । पट्ठवियत्ति सयंवरराहावेहेण वरमाला ॥ ९३९ ॥

बावीसेहिं ण विद्धा तेवीसइमेण मग्गियाइ जया । अब्भासाओ विद्धा तेहिं परिपंथिगेहिंपि ॥ ९४० ॥ सो तज्जएण सइ उक्खयासि-
पुरिसदुगभीइओ गुरुणा । तह गाहिओत्ति भेत्तुं जहट्ठचक्के तओ विद्धा ॥ ९४१ ॥ रायसुओ इह साहू अग्गियगाई कसायपुरिसा ऊ ।
रागद्दोसा खोभे मरणं असइं भवावत्ते ॥ ९४२ ॥ रायसुया उ परीसह सेसा उवसग्गमाइया एत्थ । गाहण सिक्खा कम्मट्ठभेयओ
सिद्धिलाभो उ ॥ ९४३ ॥ णो अण्णहावि सिद्धी पाविज्जइ जं तओ इमीए उ । एसो चेव उवाओ आरभा वद्धमाणो उ ॥९४४॥
सिद्धिलाभो उ ... एवंविहं तु तत्तं णवरं
मग्गण्णुणो तहिं गमणविग्घ कालेण ठाणसंपत्ती । एवं चिय सिद्धीए तदुवाओ साहुधम्मोत्ति ॥ ९४५ ॥ एवंविहं तु तत्तं णवरं
कालोऽवि एत्थ विण्णेओ । ईसि पडिबंधगो च्चिय माहणवणिरायणाएणं॥९४६॥सत्थत्थि माहणपुरे वणि जायण सुद्धभूमिगहपाए ।
णिहि वणि कहणं अग्गह रण्णा सिट्ठे य पण्णवणा ॥ ९४७ ॥ सुत्तुट्ठियचिंतणमण्णया य सव्वेसि मिच्छ गह विग्घं । भिहु किमियंति
वितक्के केवलि कलि चाग भागगहो ॥ ९४८ ॥ एवमिह दुस्समेऽयं कलुसइ भावं जईणवि कहिंचि । तहवि पुण कज्जजाणा हवंति
एएच्चिय जहेए ॥ ९४९ ॥ अण्णे भणंति तिविहं सययविसयभावजोगओ णवरं । धम्मम्मि अणुट्ठाणं जहुत्तरपहाणरूवं तु ॥९५०॥
एवं च ण जुत्तिखमं णिच्छयणयजोगओ जओ विसए । भावेण य परिहीणं धम्माणुट्ठाणमो किह णु ? ॥ ९५१ ॥ ववहारओ उ
जुज्जइ तहा तहा अपुणब्बंधगाईसुं । एत्थ उ आहरणाइं जाहासंखेणमेयाइं ॥९५२॥ सययब्भासाहरणं आसेविय जाइसरणहेउत्ति ।
आजम्मं कुरुचंदो मरिउं णरगाओ उव्वट्टो ॥ ९५३ ॥ मायापिइपीडवत्ती गिलाणभेसज्जदाणमाईहिं । तह चिइणिम्मलकरणं
जाईसरणस्स हेउत्ति ॥ ९५४ ॥ णिवपरिवारुवलंभा सरणं भीओ कहं पुणो एत्थ ? । ठिइमूगत्तासेवण णाओ विज्जेहिं णिद्दोसो
॥ ९५५ ॥ मंतिणिवेयण जाणण धण्णो सरणाओ कोइ उव्विग्गो । भवठिइदंसणकहणं गुणकरमेयस्स तहिं जुत्तो ॥ ९५६ ॥ भूसिय-

जंपाणगओ इड्ढीए णीणिओ विभागण्णू । भोगम्मी जायछणे मयरूवण दरिद्दग भणांसु ॥ ९५७ ॥ लाभग चेयग भोगी जाए उ ऊणा सुवाहितुल्लोत्ति । मग्गे दुक्खमवेक्खा किमिह दरिद्दोत्ति परलोए ॥ ९५८ ॥ रायणिवेयण दंसण तोसो पियवयण पुच्छ पसिणत्थे । णमणमणुण्णा संवेग माहणं भावसारमिणं ॥ ९५९ ॥ धम्मकरणेण भोगी लाभा इहरा उ तुच्छभोगोत्ति । रज्जफलोत्ति मुवाहीतच्छणमग्गिसो उ एएसु ॥ ९६० ॥ मालालुगप्पभोगाइणायओ दुक्खकारणमविक्खा । धम्मी दरिद्दगो इह अओऽण्णऽहण्णोऽवि परलोए ॥९६१॥ मायापिईहिं भणिओ इह धम्मण्णू तुमं तहा वम्हं । ठिइमूयचेहिं इह दुक्खं कुणसित्ति सो आह ॥९६२॥ गंतव्वं मगईए गुरुयणसंवुड्डिकारयं गच्छे । आमासमाइदीवग जोगम्मि ण अण्णहा जुत्तं ॥ ९६३ ॥ वोच्छेमि य जं उचियं इहरा उ ण जुत्तमेव वोत्तुं जे । जं इह एस कुहाडी जीहा धम्मेयरतरूणं ॥ ९६४ ॥ एवंति तेसिं वोहो धम्मपरिच्छाए पायसो णवर । माइपिइपूयधायाणमित्थ किं जुत्तमच्चत्थ॥९६५॥पूजत्ति आहु पायं अण्णेऽणंगतवायओ तत्तं। ववहारणिच्छएहिं दुविहा एए जओ णेया ॥९६६॥ववहारओ पसिद्धा तिट्ठमाणो य णिच्छएणेए।आइमगाणं पूया इयरेसिं वहोत्ति ता जुत्तं॥९६७॥वज्झेयराचिट्ठाणं अण्णे कासोहणत्ति आहेसो । अण्णपरवोहेणं उभयं भेयाओ एयस्स ॥ ९६८ ॥ अब्भिंतराण वज्झं वभिचरइ णिओगओ ण वज्झेवं । अब्भिंतरंति अण्णे एगचिय उभयरूवेमा ॥ ९६९ ॥ एवं च मग्गलंभो पव्वज्जाऽऽराहणा य सुपसत्था । दुग्गइदुवारठयणी सुगइसिवपसाहिया चेव ॥९७०॥ विसयब्भासाहरणं सुयओ इह मुहपरंपरं पत्तो । तित्थगरचूयमंजरिपूजावीजेण सकलत्तो ॥ ९७१ ॥ कुसलामयहेऊओ विमिट्ठसुहहेउओ य णियमेण । सुद्धं पुण्णफलं चिय जीवं पावा णियत्तेइ ॥ ९७२ ॥ सुगणिहि कुंडल सोधम्म ललियङ्गाण देवसेणो य । वंभिद पियंकर चक्कि सिज्झणा होइ विण्णेया ॥ ९७३ ॥ सुविगा पुरंदरजसा उम्मायंती य चंदकंता य ।

मइसागरो य मंती पिओत्ति पुच्छा य संवेगो ॥ ९७४ ॥ सुगमरण रायपत्ती कुंडल सुविण तह जम्मनाल णिही । णिहिकुंडल नाम कला जोव्वण इत्थीसु णो राओ ॥ ९७५ ॥ इय सुविगाएवि अण्णत्थ रायधूयाइ णवर पुरिसम्मि । गुरुजणचिंता मंती णाणे उड्डीय णामाई ॥ ९७६ ॥ इयरस्सवि सुविणम्मी तीए रागो मिहोत्ति चित्तम्मि । दंसण णाणे वरणं लाभो गमणस्स हरणंति ॥ ९७७ ॥ मंतड्डिहरिय घायत्थ मंडले तीएँ पासणं मोक्खो । गमण विवाहो भोगा पिइवह चिइ तित्थगर दिक्खा ॥ ९७८ ॥ सोहम्म भोग चवणं णिवसुय ललियंग कलगहयउत्ति । इयरी णरिंदधूया सयंवरागमण बहुगाणं ॥ ९७९ ॥ चउकलपुच्छा जोइसविमाण धणुगारुडेसु य विसेसो । धणु ललियंगे रागो मयणुट्ठाणाओ हरणं च ॥९८०॥ जाणण विज्जेसविमाणघडण जेऊणमागमेहि जिया । पिइचिंता सासण जलणकरण जम्मंतरविभासा॥ ९८१ ॥ ललियंगऽभुवगमजलण भंस ऊढत्ति तोस पण्णवणा । भोगा सरदऽभुवलंभ चिंत तित्थयरदिक्खा य ॥ ९८२ ॥ ईसाण जम्मभोगा चवणं रायसुय देवसेण कल वयवं । एसा उम्मायंती राओ सवणाइणा तत्थ ॥ ९८३ ॥ विज्जाहरखिंसा माणुसोत्ति अणियत्तणे असमणो य । पडिछंदयचंडाली राय णिवणाए वीवाहो ॥९८४॥ भोगो विज्जाहरसाहणेहिं णो एक्कसिं मिलाणाई । सहिहासा संवेगो अरहागमणं च निक्खमणं॥९८५॥वंभिद भोगचवणं रायसुय पियंकरोत्ति चक्कित्तं । एयस्सा मंतित्तं अइसयपीईएँ चिंतत्ति ॥ ९८६ ॥ अरिहागमम्मि पुच्छा सिट्ठे संवेग चरण पव्वज्जा । चित्ताभिग्गहपालण सेढी णाणं च सिद्धी य ॥९८७॥ भावऽभासाहरण णेयं अच्चंततिव्वभावेत्ति । णिव्वेया संविग्गो कामं णरसुंदरो राया ॥ ९८८ ॥ णगरी उ तामलित्ती राया णरसुंदरो ससा तस्स । बंधुमई परिणीया अवंतिरण्णा विसालाए ॥ ९८९ ॥ अइराग पाणवसणे मंडलणास सचिवऽणणठावणया । मत्तपरिट्ठावणमुत्तरिज्ज लेहो अणागमणं ॥ ९९० ॥ मयविगम लेह कोवे देवीविण्णवण तामलित्तगमो । उज्जाणराय-

उपदेश पदेषु ॥२०३॥

ठावण देविपवेसे णिवागमणं ॥ ९९१ ॥ भुक्खा कच्छग कक्कडि तेणऽगदार लउडेण मम्मम्मि । मोहो रायागमऽवट्ट चक्क कोट्टाए अवणयणं ॥ ९९० ॥ राया दंसण मग्गण देवी आहवण णिउण मग्गणया । दिट्ठे देवी सोगो अग्गी रण्णो उ णिव्वेओ ॥ ९९३ ॥
श्री भवड्डिइ अणमण इमीएँ भो आगमम्मि पणिहाणं । मरणं वंभुववाओ ओसरणे मामिपासणया ॥ ९९४ ॥ दंसणसंपत्ती भवपरि-
चया मुहपरंपगज्जिणणं । गइदुगविगमा मोक्खो सत्तमजम्मम्मि एयस्स ॥ ९९५ ॥ एवं विसयगयं चिय सव्वेसिं तेसि हंतऽणुट्ठाणं ।
णिच्छयओ भावविसेसओ उ फलभेयमो दिट्ठो ॥ ९९६ ॥ सम्माणुट्ठाणं चिय ता सव्वमिणंति तत्तओ णेयं । ण य अपुणवंधगाई
मोत्तुं एयं इहं होइ ॥९९७॥ एयं तु तहाभव्वतयाएँ संजोगओ णिओगेणं । तह मामग्गीमज्झे लेसेण णिंदसियं चेव ॥९९८॥ दइव-
पुरिसाहिगारे अत्थावत्तीएँ गरुयणयणिउणं । परिभावेयव्वं खलु बुद्धिमया णवरि जत्तेण ॥ ९९९ ॥ तहभव्वत्तं चित्तं अकम्मजं
आयतत्तमिह णेयं । फलभेया तह कालाडयाणमक्खेवगसहाव ॥ १००० ॥ इहराऽसमंजसत्तं तस्स तहसभावयाएँ तह चित्ते । काला-
इजोगओ णणु तस्स विवागो कह होइ ? ॥ १००१ ॥ एसो उ तंतसिद्धो एवं घडएत्ति णियमओ एवं । पडिवज्जेयव्वं खलु सुहुमेणं
तक्कजोगेणं ॥१००२॥ एव चिय विन्नेओ सफलो नाएण पुरिसगारोऽवि । तेण तहऽक्खेवाओ स अन्नहाऽकारणो ण भवे ॥१००३॥
उवएससफलयावि य एवं इहरा न जुज्जति ततोऽनि । तह तेण अणक्खित्तो महावयादो वला एति ॥१००४॥ को कुवलयाण गंध
करेइ महुरत्तण च उच्छूणं । वरहत्थीण य लीलं विणयं च कुलप्पसूयाणं ? ॥ १००५ ॥ एत्थ य जो जह सिद्धो ससरिउं तस्स
संतियं चित्तं । किं तस्सभावमह णो भव्वत्तं वाऽयमुद्देसा ॥ १००६ ॥ जइ तस्सहावमेयं सिद्धं सव्वं जहोइयं चेव । अह णो ण तहा
सिद्धी पावइ तस्सा जहऽण्णस्स ॥१००७॥ एसा ण लंघणीया मा होज्जा सम्मपच्चयविणासो । अविय णिहालेयव्वा तहण्णदोसप्पसं-

सतत विषय भावयोगाः ॥२०३॥

गाओ ॥ १००८ ॥ जइ सव्वहा अजोग्गेवि चित्तया हंदि वण्णियसरूवा । पावइ य तस्सहावत्तविसेसा णणु अभव्वस्स ॥ १००९ ॥ अह कहवि तव्विसेसो इच्छिज्जइ णियमओ तदक्खेवा । इच्छियसिद्धी सव्वे चित्तयाए अणेगंतो ॥ १०१० ॥ अणिययसहावयावि हु ण तस्सहावत्तमंतरेणत्ति । ता एवमणेगंतो सम्मंति कयं पसंगेणं ॥ १०११ ॥ एवंपि ठिए तत्ते एयं अहिगिच्च एत्थ धीराणं । जुत्तं विसुद्धजोगाराहणमिह सव्वजत्तेणं ॥ १०१२ ॥ थेवोवि हु अतियारो पायं जं होति बहुअणिट्ठफलो । एत्थं पुण आहरणं विन्नेयं सूरतेयनिवो ॥ १०१३ ॥ नरसुंदरवुत्तंतं सोउं पउमावतीएँ णयरीए । देवीसहितो राया निक्खंतो सूरतेओत्ति ॥ १०१४ ॥ पव्वज्जकरण कालेण गयउरे साहु साहुणीकप्पो । विण्हुसुयदत्त लंखिग रागो तत्थेव परिणयणं ॥ १०१५ ॥ जह कइ साहुसमीवेवि दुक्करं नत्थि हंत रागस्स । इय आह सूरतेओ देवी किं नीयवोल्लाए ? १०१६ ॥ इय सुहुमरागदोसा बंधो नालोइयम्मि कालो य । सुर भोग चवण वणिलंखगेहजम्मो कलग्गहणं॥१०१७॥अन्नत्थऽराग कालेण दंसणं चक्खुराग परिणयणं । गरिहा हिंडण जतिदंसणाओ सरणेण बोही य ॥१०१८॥ इय थोवोऽवऽइयारो एसो एयाण परिणओ एवं । सुद्धे पुण जोग्गम्मी दुग्गयनारी उदाहरणं ॥१०१९॥ सुव्वति दुग्गयनारी जगगुरुणो सिंदुवारकुसुमेहिं । पूजापणिहाणेणं उववन्ना तियसलोगम्मि ॥ १०२० ॥ कायंदीओसरणे भत्ती पूजत्थि दुग्गयत्ति ततो । तह सिंदुवारगहणं गमणंतर मरण देवत्तं ॥ १०२१॥ जणदगसिंचण संका मोहो भगवंत पुच्छ कहणा य । आगमणे एसो सा विम्हय गंभीर धम्मकहा ॥१०२२॥ एगंपि उदगबिंदुं जह पक्खित्तं महासमुद्दम्मि । जायति अक्खयमेवं पूजावि हु वीयरागेसु ॥१०२३॥ उत्तमगुणबहुमाणो पयमुत्तमसत्तमज्झयारम्मि । उत्तपधम्मपसिद्धी पूजाए वीयरागाणं ॥१०२४॥ एएणं बीजेणं दुक्खाइं अपाविऊण भवगहणे । अच्चंतुदारभोगो सिद्धो सो अट्ठमे जम्मे ॥१०२५॥ कणगउरे कणगधओ राया होऊण सरय छणगमणे ।

दट्ठूण वहममिणं जाओ पत्तेयबुद्धोत्ति॥१०२६॥ मंडुक्कसप्पकुररऽजगराण कूरं परंपरग्गसणं । परिभाविऊण एवं लोगं हीणाइभेयंति १०२७
मंडुक्को इव लोगो हीणो इयरेण पन्नगेणं व । एत्थ गसिज्जत्ति सोवि हु कुररसमाणेण अन्नेण ॥१०२८॥ सोवि य न एत्थ सवसो जम्हा
अजगरकयंतवसगोत्ति । एवंविहेऽवि लोए विसयपसंगो महामोहो ॥१०२९॥ इय चिंतिऊण य भयं सम्मं संजायचरणपरिणामो ।
रज्जं चइऊण तहा जाओ समणो समियपावो ॥ १०३० ॥ सिद्धो य केवलसिरिं परमं संपाविऊण उज्झाए । सक्कावयारणामे परम-
सिवे चेव उज्जाणे ॥ १०३१ ॥ अण्णेऽवि एत्थ धम्मे रयणसिहादी विसुद्धजोगरया । कल्लाणभाइणो इह सिद्धा णेगे महासत्ता
॥ १०३२ ॥ एवं णाऊण इमं विसुद्धजोगेसु धम्ममहिगिच्च । जइयव्वं बुद्धिमया सासयसोक्खत्थिणा सम्म ॥ १०३३ ॥ कल्लाण-
मित्तजोगादिओ य एयस्स साहणोवाओ । भणिओ समयण्णूहिं ता एत्थ पयट्टियव्वंति ॥ १०३४ ॥ सेवेयव्वा सिद्धंतजाणगा
भत्तिनिब्भरमणेहिं । सोयव्वं णियमेणं तेसिं वयणं च आयहियं॥१०३५॥दाणं च जहासत्तिं देयं परपीडमो न कायव्वा । कायव्वोऽसंकप्पो
भावेयव्वं भवसरूवं ॥ १०३६ ॥ मन्ना माणेयव्वा परिहवियव्वा न केइ जियलोए । लोगोऽणुवत्तियव्वो न निंदियव्वा य केइत्ति
॥ १०३७ ॥ गुणरागो कायव्वो णो कायव्वा कुसीलससग्गी । वज्जेयव्वा कोहादयो य सययं पमादो य ॥ १०३८ ॥ लेसुवए-
सेणेते उवएसपया इहं समक्खाया । समयादुद्धरिऊणं मंदमतिविबोहणट्ठाए ॥१०३९॥ जाइणिमयहरियाए रइता एते उ धम्मपुत्तेणं ।
हरिभद्दायरिएणं भवविरहं इच्छमाणेणं ॥ १०४०

॥ इति श्रीहरिभद्रसूरिपुरंदरप्रणीतान्युपदेशपदानि समाप्तानि ॥

उपदेशमाला

नमिऊण जिणवरिंदे, इंदनरिंदच्चिए तिलोअगुरू । उवएसमालमिणमो, वुच्छामि गुरुवएसेणं ॥१॥ जगचूडामणिभूओ, उसभो वीरो तिलोअसिरितिलओ । एगो लोगाइच्चो, एगो चक्खू तिहुअणस्स ॥ २ ॥ संवच्छरमुसभजिणो, छम्मासा वद्धमाणजिणचंदो । इअ विहरिआ निरसणा, जइज्ज एओवमाणेणं ॥ ३ ॥ जइ ता तिलोअनाहो, विसहइ बहुआई असरिसजणस्स । इअ जीअंतकराइ, एस खमा सव्वसाहूणं ॥ ४ ॥ न चइज्जइ चालेउ, महइमहावद्धमाणजिणचंदो । उवमग्गसहस्सेहिवि, मेरू जह वायगुंजाहिं ॥५॥ भद्दो विणीअविणओ, पढमगणहरो समत्तसुअनाणी । जाणंतोऽवि तमत्थं, विम्हिअहिअओ सुणइ सव्व ॥ ६ ॥ जं आणवेइ राया, पगईओ तं सिरेण इच्छंति । इअ गुरुजणमुहभणिअं, कयंजलिउडेहिं सोअव्वं ॥ ७ ॥ जह सुरगणाण इंदो, गहगणतारागणाण जह चंदो । जह य पयाण नरिंदो, गणस्सवि गुरू तहाणंदो ॥ ८ ॥ बालुत्ति महीपालो, न पया परिभवइ एम गुरु उवमा । जं वा पुरओ काउं, विहरंति मुणी तहा सोवि ॥ ९ ॥ पडिरूवो तेयस्सी, जुगप्पहाणागमो महुरवक्को । गंभीरो धीमंतो, उवएसपरो अ आयरिओ ॥ १० ॥ अपरिस्सावी सोमो, संगहसीलो अभिग्गहमई य । अविकत्थणो अचवलो, पसंतहियओ गुरू होइ ॥ ११ ॥ कइयावि जिणवरिंदा, पत्ता अयरामरं पहं दाउं । आयरिएहिं पवयणं, धारिज्जइ संपयं सयलं ॥ १२ ॥ अणुगम्मए भगवई, रायसुअज्जासहस्सविंदेहिं । तहवि न करेइ माणं, परियच्छइ तं तहा नूणं ॥१३॥ दिणदिक्खिअस्स दमगस्स, अभिमुहा अज्जचंदणा अज्जा ।

नेच्छइ आसणगहणं, सो विणओ सव्वअज्जाणं ॥ १४ ॥ वरिससयदिक्खिआए, अज्जाए अज्जदिक्खिओ साहू । अभिगमणवंदण-नमंसणेण विणएण सो पुज्जो ॥ १५ ॥ धम्मो पुरिसप्पभवो, पुरिसवरदेसिओ पुरिसजिट्ठो । लोएवि पहू पुरिसो, किं पुण लोगुत्तमे धम्मे ? ॥ १६ ॥ संवाहणस्स रण्णो, तइया वाणारसीए नयरीए । कन्नासहस्समहिअं, आसी किर रूववंतीणं ॥ १७ ॥ तहविय सा रायसिरी, उल्लुट्टंती न ताइया ताहिं । उयरट्ठिएण इक्केण, ताइया अंगवीरेण ॥ १८॥ महिलाण सुबहुआणवि, मज्झाओ इह समत्तघरसारो । रायपुरिसेहिं निज्जइ, जणेऽवि पुरिसो जहिं नत्थि ॥ १९ ॥ किं परजणबहुजाणावणाहिं वरमप्पसक्खियं सुकयं । इह भरहचक्कवट्टी, पसन्नचंदो य दिट्ठंता ॥ २० ॥ वेसोऽवि अप्पमाणो, असंजमपहेसु वट्टमाणस्स । किं परिअत्तिअवेसं, विसं न मारेइ खज्जंतं ? ॥२१॥ धम्मं रक्खइ वेसो, संकइ वेसेण दिक्खिओ म्हि अहं । उम्मग्गेण पडंतं, रक्खइ राया जणवउव्व ॥ २२ ॥ अप्पा जाणइ अप्पा, जहट्ठिओ अप्पसक्खिओ धम्मो । अप्पा करेइ तं तह, जह अप्पसुहावहं होइ ॥ २३ ॥ जं जं समयं जीवो, आविसइ जेण जेण भावेण । सो तम्मि तम्मि समये, सुहासुहं बंधए कम्मं ॥ २४ ॥ धम्मो मएण हुंतो, तो नवि सीउण्हवायविज्झडिओ । संवच्छरम (णं अ) णसिओ, बाहुबली तह किलिस्संतो ॥२५॥ निअगमइविगप्पिअचिंतिएण सच्छंदबुद्धिरइएणं । कत्तो पारत्तहिअं कीरइ गुरुअणुवएसेणं ? ॥ २६ ॥ थद्धो निरोवयारी, अविणीओ गव्विओ निरुवणामो । साहुजणस्स गरहिओ, जणेऽवि वयणिज्जयं लहइ ॥ २७ ॥ थोवेणवि सप्पुरिसा, सणंकुमारुव्व केइ बुज्झंति । देहे खणपरिहाणी, जं किर देवेहिं से कहिया ॥ २८ ॥ जइ ता लवसत्तमसुरविमाणवासीवि परिवडंति सुरा । चिंतिज्जंतं सेसं, संसारे सासयं कयरं ? ॥ २९ ॥ कह तं भण्णइ सुक्खं ? सुचिरेणवि जस्स दुक्खमल्लिअइ । जं च मरणावसाणे, भवसंसाराणुबंधिं च ॥ ३० ॥ उवएससहस्सेहिवि, बोहिज्जंतो न बुज्झइ कोई । जह

तपःविनयः
सूरिः
पुरुषत्वं
वेषः मदः

बंभदत्तराया, उदायिनिवमारओ चेव ॥ ३१ ॥ गयकण्णचंचलाए, अपरिचत्ताएँ रायच्छीए । जीवा सकम्मकलिमलभरियभरा तो पडंति अहे ॥ ३२ ॥ वुत्तूणवि जीवाणं, सुदुक्कराइंति पावचरिआइं । भयवं जा सा सा सा, पच्चाएसो हु इणमो ते ॥ ३३ ॥ पडिवज्जिऊण दोसे, निअए सम्मं च पायवडिआए । तो किर मिगावईए, उप्पन्नं केवलं नाणं ॥३४॥ किं सक्का वुत्तुं जे सरागधम्मम्मि कोइ अकसाओ ? । जो पुण धरिज्ज धणिअं, दुव्वयणुज्जालिए स मुणी॥३५॥कडुअकसायतरूणं, पुप्फं च फलं च दोऽवि विरसाइं। पुप्फेण झाइ कुविओ, फलेण पावं समायरइ ॥३६॥ संतेऽवि कोऽवि उज्झइ, कोऽवि असंतेऽवि अहिलसइ भोए । चयइ परपच्चएणऽवि, पभवो दट्ठूण जह जंबुं ॥ ३७ ॥ दीसंति परमघोरावि पवरधम्मप्पभावपडिबुद्धा । जह सो चिलाइपुत्तो, पडिबुद्धो सुंसुमाणाए ॥ ३८ ॥ पुप्फियफलिए तह पिउघरम्मि तण्हाछुहासमणुबद्धा । ढंढेण तहा विसढा, विसढा जह सफलया जाया ॥ ३९ ॥ आहारेसु सुहेसु अ, रम्मावसहेसु काणणेसुं च । साहूण नाहिगारो, अहिगारो धम्मकज्जेसु ॥ ४० ॥ साहू कांतारमहाभएसु अवि जणवएवि मुइअम्मि । अवि ते सरीरपीडं, सहंति न लहं (यं) ति य विरुद्धं ॥ ४१ ॥ जंतेहिं पीलियावि हु, खंदगसीसा न चेव परिकुविया । विइयपरमत्थसारा, खमंति जे पंडिआ हुंति ॥ ४२ ॥ जिणवयणसुइसकण्णा, अवगयसंसारघोरपेयाला । बालाण खमंति जई, जइत्ति किं इत्थ अच्छेरं ?॥४३॥न कुलं इत्थ पहाणं, हरिएसबलस्स किं कुलं आसी ?। आकंपिया तवेणं, सुरावि जं पज्जुवासंति ॥४४॥ देवो नेरइउत्ति य, कीड पयंगुत्ति माणुसो वेसो । रूवस्सी अ विरूवो, सुहभागी दुक्खभागी अ ॥४५॥ राउत्ति य दमगुत्ति य, एस सपागुत्ति एस वेयविऊ । सामी दासो पुज्जो, खलत्ति अधणो धणवइत्ति ॥ ४६ ॥ नवि इत्थ कोऽवि नियमो, सकम्मविणिविट्ठसरिसकयचिट्ठो । अन्नुन्नरूववेसो, नडुव्व परियत्तए जीवो ॥ ४७ ॥ कोडीसएहिं धणसंचयस्स गुणसुभरियाएँ कन्नाए ।

नवि लुद्धा वयरगिरी, अलोभया एम साहूणं ॥ ४८ ॥ अंतेउरपुरबलवाहणेहिं वरसिरिघरेहिं मुणिवसहा । कामेहिं बहुविहेहि य, छंदिज्जंतावि नेच्छंति ॥ ४९ ॥ छेओ भेओ वसणं, आयामकिलेसभयविवागो अ । मरणं धम्मब्भंसो, अरई अत्थाउ सव्वाइं ॥५०॥ दोसमयमूलजालं, पुव्वरिसिविवज्जियं जइ वंतं । अत्थ वहसि अणत्थं, कीस अणत्थं तवं चरसि ? ॥५१॥ वहबंधणमारणसेहणाओ काओ परिग्गहे नत्थि? । तं जइ परिग्गहुच्चिय, जइधम्मो तो नणु पवंचो ॥५२॥ किं आसि नंदिसेणस्स कुलं ? जं हरिकुलस्स विउलस्स । आसी पियामहो सच्चरिएण वसुदेवनामुत्ति॥५३॥ विज्जाहरीहिं सहरिसं, नरिंददुहियाहि अहमहंतीहिं । जं पत्थिज्जइ तइया, वसुदेवो तं तवस्स फलं ॥ ५४ ॥ सपरक्कमराउलवाइएण सीसे पलीविए निअए । गयसुकुमालेण खमा, तहा कया जह सिवं पत्तो ॥ ५५ ॥ रायकुलेसुऽवि जाया, भीया जरमरणगब्भवसहीणं । साहू सहंति सव्वं, नीयाणऽवि पेसपेसाणं ॥५६॥ पणमंति य पुव्वयरं, कुलया न नमंति अकुलया पुरिसा । पणओ इह पुव्विं जइजणस्स जह चक्कवट्टिमुणी ॥५७॥ जह चक्कवट्टिसाहू सामाइअसाहुणा निरुवयारं । भणिओ न चेव कुविओ, पणओ बहुअत्तणगुणेणं ॥ ५८ ॥ ते धन्ना ते साहू, तेसिं नमो जे अकज्जपडिविरया । धीरा वयमसिहारं, चरंति जह थूलिभद्दमुणी ॥ ५९ ॥ विसयासिपंजरंमिव, लोए असिपंजरम्मि तिक्खम्मि । सिंहा व पंजरगया, वसंति तवपंजरे साहू ॥ ६० ॥ जो कुणइ अप्पमाणं, गुरुवयणं न य लहइ उवएसं । सो पच्छा तह सोअइ, उवकोसघरे जह तवस्सी ॥६१॥ जिट्ठव्वय-पव्वयभरसमुव्वहणववसिअस्स अच्चंतं । जुवइजणसंवइयरे, जइत्तणं उभयओ भट्ठं ॥ ६२ ॥ जइ ठाणी जइ मोणी, जइ मुंडी वक्कली तवस्सी वा । पत्थन्तो अ अबंभं, बंभावि न रोयए मज्झं ॥ ६३ ॥ तो पढियं तो गुणियं, तो मुणियं तो अ चेइओ अप्पा । आवडियपेल्लियामंतिओऽवि जइ न कुणइ अकज्जं ॥ ६४ ॥ पागडियसव्वसल्लो, गुरुपामूलम्मि लहइ साहुपयं । अविसुद्धस्स न

वड्डइ, गुणसेढी तत्तिया ठाइ ॥ ६५ ॥ जइ दुक्करदुक्करकारउत्ति भणिओ जहट्ठिओ साहू । तो कीस अज्जसंभूअविजयसीसेहिं नवि खमिअं ? ॥ ६६ ॥ जइ ताव सव्वओ सुंदरुत्ति कम्माण उवसमेण जई । धम्मं वियाणमाणो, इयरो किं मच्छरं वहइ? ॥६७॥ अइसुट्ठिओत्ति गुणसमुइओत्ति जो न सहइ जइपसंसं । सो परिहाइ परभवे, जहा महापीढपीढरिसी ॥ ६८ ॥ परपरिवायं गिण्हइ, अट्ठमयविरल्लणे सया रमइ । डज्झइ य परसिरीए, सकसाओ दुक्खिओ निच्चं ॥ ६९ ॥ विग्गहविवायरुइणो, कुलगणसंघेण बाहिर-कयस्स । नत्थि किर देवलोएवि देवसमिईसु अवगासो ॥ ७० ॥ जइ ता जणसंववहारवज्जियमकज्जमायरइ अन्नो । जो तं पुणो विकत्थइ, परस्स वसणेण सो दुहिओ ॥ ७१ ॥ सुट्ठुवि उज्जव (म) माणं, पंचेव करिंति रित्तयं समणं । अप्पथुई परनिंदा, जिब्भोवत्था कसाया य ॥ ७२ ॥ परपरिवायमईओ, दूसइ वयणेहिं जेहिं जेहिं परं । ते ते पावइ दोसे, परपरिवाई इअ अपिच्छो ॥ ७३ ॥ थद्धा छिद्दप्पेही, अवण्णवाई सयंमई चवला । वंका कोहणसीला, सीसा उव्वेअगा गुरुणो ॥ ७४ ॥ जस्स गुरुम्मि न भत्ती, न य बहुमाणो न गउरवं न भयं । नवि लज्जा नवि नेहो, गुरुकुलवासेण किं तस्स ? ॥ ७५ ॥ रूसइ चोइज्जंतो, वहई हियएण अणुसयं भणिओ । न य कम्हि करणिज्जे, गुरुस्स आलो न सो सीसो ॥ ७६ ॥ उव्विल्लणसूअणपरिभवेहिं अइभणिय-दुट्ठभणिएहिं । सत्ताहिया सुविहिया, न चेव भिंदंति मुहरागं ॥ ७७ ॥ माणंसिणोवि अवमाणवंचणा ते परस्स न करंति । सुहदु-क्खुग्गिरणत्थं, साहू उअहिव्व गंभीरा ॥ ७८ ॥ मउआ निहुअसहावा, हासदवविवज्जिया विगहमुक्का । असमंजसमइबहुअं, न भणंति अपुच्छिआ साहू ॥ ७९ ॥ महुरं निउणं थोवं, कज्जावडिअं अगव्वियमतुच्छं । पुव्विं मइसंकलियं, भणंति जं धम्मसंजुत्तं ॥ ८० ॥ सट्ठिं वाससहस्सा, तिसत्तखुत्तोदयेण धोएण । अणुचिण्णं तामलिणा, अन्नाणतवुत्ति अप्पफलो ॥८१॥ छज्जीवकायवहगा,

हिमकमन्थाइं उवइमंति पुणो। सुवहुंपि तवकिलेसो, चालतवस्सीण अप्पफलो॥८२॥ परियच्छंति अ सव्वं, जहट्ठियं अवितहं असंदिद्धं।
तो जिणवयणविहिन्नू सहंति वहुअस्स बहुआइं ॥ ८३ ॥ जो जस्स वट्टइ हियए सो तं ठावेइ सुंदरसहावं । वग्घी छावं जणणी,
भद्दं सोमं च मन्नेइ॥८४॥ मणिकणगरयणधणपूरियम्मि भवणम्मि सालिभद्दोऽवि। अन्नो किर मज्झवि सामिओत्ति जाओ विगयकामो
॥८५॥ न करंति जे तवसंजमं च तुच्छपाणिपायाणं । पुरिसा समपुरिसाणं, अवस्स पेसत्तणमुविंति ॥८६॥ सुंदरसुकुमालसुहोइएण
विविहेहिं तवविसेसेहिं । तह सोसविओ अप्पा जह नवि नाओ सभवणेऽवि ॥८७॥ दुक्करमुद्धोसकरं, अवंतिसुकुमालमहरिसीचरियं ।
अप्पावि नाम तह तज्जइत्ति अच्छेरयं एअं ॥ ८८ ॥ उच्छूढसरीरघरा, अन्नो जीवो सरीरमन्नंति । धम्मस्स कारणे सुविहिया
सरीरंपि छड्डंति ॥ ८९ ॥ एगदिवसंपि जीवो, पव्वज्जमुवागओ अनन्नमणो । जइवि न पावइ मुक्खं, अवस्स वेमाणिओ होइ
॥ ९० ॥ सीसावेढेण सिरम्मि वेढिए निग्गयाणि अच्छीणि । मेयज्जस्स भगवओ, न य सो मणमावि परिकुविओ ॥ ९१ ॥ जो
चंदणेण बाहुं, आलिंपइ वासिणा वि तच्छेइ । संथुणइ जो अ निंदइ, महरिसिणो तत्थ समभावा ॥ ९२ ॥ सिंहगिरिसुसीसाणं,
भद्दं गुरुवयण सद्दहंताणं । वयरो किर दाही वायणत्ति न विकोविअं वयणं ॥९३॥ मिण गोणसंगुलीहिं, गणेहि वा दंतचक्कलाइं से ।
इच्छंति भाणिऊणं, (भाणियव्व) कज्जं तु त एव जाणंति ॥९४॥ कारणविऊ कयाइ, सेयं कायं वयंति आयरिया । तं तहसद्दहिअव्वं
भविअव्वं कारणेण तहिं॥९५॥ जो गिण्हइ गुरुवयणं, भण्णतं भावओ विसुद्धमणो। ओसहमिव पिज्जंतं, तं तस्स सुहावहं होइ॥९६॥
अणुवत्तगा विणीआ, वहुक्खमा निच्चभत्तिमंता य । गुरुकुलवासी अमुई, धन्ना सीसा इह सुसीला॥९७॥जीवंतस्स इह जसो, कित्ती
य मयस्स परभवे धम्मो । सुगुणस्स य, निगुणस्स य अजसाऽकित्ती अहम्मो य ॥९८॥ वुड्ढावासेऽवि ठियं, अहव गिलाणं गुरुं परिभ-

मत्सरः अज्ञानं दीक्षा,गुरुः

वंति । दत्तुव्व धम्मवीमंसएण दुस्सिक्खियं तंपि ॥ ९९ ॥ आयरिअभत्तिरागो, कस्स सुनक्खत्तमहरिसीसरिसो । अवि जीविअं ववसिअं, न चेव गुरुपरिभवो सहिओ ॥ १०० ॥ पुण्णेहिं चोइआ पुरक्खडेहिं सिरिभायणं भविअसत्ता । गुरुमागमेसिभद्दा, देवयमिव पज्जुवासंति ॥१०१॥ बहुसुक्खसयसहस्साण दायगा मोअगा दुहसयाणं । आयरिआ फुडमेअ, केसिपएसीअ (व) ते हेऊ ॥१०२॥ नरयगइगमणपडिहत्थए कए तह पएसिणा रण्णा । अमरविमाणं पत्तं, तं आयरिअप्पभावेणं ॥ १०३ ॥ धम्ममइएहिं अइसुंदरेहिं कारणगुणोवणीएहि । पल्हायंतो य मणं, सीसं चोएइ आयरिओ ॥ १०४ ॥ जीअं काऊण पणं, तुरमिणिदत्तस्स कालिअज्जेणं । अविअ सरीरं चत्तं, न य भणिअमहम्मसंजुत्तं ॥ १०५ ॥ फुडपागडमकहंतो, जहट्ठिअं बोहिलाभमुवहणइ । जह भगवओ विसालो, जरमरणमहोअही आसि ॥ १०६ ॥ कारुण्णरुण्णसिंगारभावभयजीविअंतकरणेहिं । साहू अविअ मरंति, न य निअनिअमं विराहंति ॥ १०७ ॥ अप्पहियमायरंतो अणुमोअंतो अ सुग्गइं लहइ । रहकारदाणअणुमोअगो मिगो जह य बलदेवो ॥ १०८ ॥ जं तं कयं पुरा पूरणेण अइदुक्करं चिरं कालं । जइ तं दयावरो इह. करिंतु तो सफलयं हुंतं ॥ १०९ ॥ कारणनीयावासी, सुट्ठुयरं उज्जमेण जइयव्वं । जह ते संगमथेरा, सपाडिहेरा तया आसी ॥ ११० ॥ एगंतनियावासी, घरसरणाईसु जइ ममत्तंपि । कह न पडिहंति कलिकलुसरोसदोसाण आवाए ॥१११॥ अवि कत्तिऊण जीवे, कत्तो घरसरणगुत्तिसंठप्पं । अवि कत्तिआ य तं तह, पडिआ अस्संजयाण पहे ॥ ११२ ॥ थेवोऽवि गिहिपसंगो, जइणो सुद्धस्स पंकमावहई । जह सो वारत्तरिसी, हसिओ पज्जोअनरवइणा ॥ ११३ ॥ सब्भावो वीसंभो, नेहो रइवइयरो अ जुवइजणे । सयणघरसंपसारो, तवसीलवयाइं फेडिज्जा ॥ ११४ ॥ जोइसनिमित्त-

अक्खरकोउआगमभूइकम्मेहिं । करणाणुमोअणाहि अ, माहुस्स तवक्खओ होइ ॥ ११५ ॥ जह जह कीरइ संगो, तह तह पसरो
खणे खणे होइ । थोवोवि होइ बहुओ, न य लहइ धिइं निरुंभंतो ॥११६॥ जो चयइ उत्तरगुणे, मूलगुणेऽवि अचिरेण सो चयइ ।
जह जह कुणइ पमायं, पिल्लिज्जइ तह कमाएहिं ॥११७॥ जो निच्छएण गिण्हइ, देहच्चाएवि न य धिइं मुअइ । सो साहेइ सकज्जं,
जह चंदवडिंसओ राया ॥ ११८ ॥ सीउण्हखुप्पिवासं, दुस्सिज्जपरीसहं किलेसं च । जो सहइ तस्स धम्मो, जो धिइमं सो तवं
चरइ ॥ ११९ ॥ धम्ममिणं जाणंता, गिहिणोऽवि दढव्वया किमुअ साहू ? । कमलामेलाहरणे, सागरचंदेण इत्थुवमा ॥ १२० ॥
देवेहिं कामदेवो, गिहीवि नवि चालिओ (चाइओ) तवगुणेहिं । मत्तगयंदभुयंगमरक्खसघोरट्टहासेहिं ॥ १२१ ॥ भोगे अभुंज-
माणावि केइ मोहा पडंति अहरगइं । कुविओ आहारत्थी, जत्ताइ जणस्स दमगुव्व ॥ १२२ ॥ भवसयसहस्सदुलहे, जाइजरामर-
णसागरुत्तारे । जिणवयणम्मि गुणायर ! खणमवि मा काहिसि पमायं ॥ १२३ ॥ जं न लहइ सम्मत्तं, लद्धूणवि जं न एइ संवेगं ।
विसयसुहेसु य रज्जइ, सो दोसो रागदोसाणं ॥ १२४ ॥ तो बहुगुणनासाणं, सम्मत्तचरित्तगुणविणासाणं । न हु वसमागंतव्वं,
रागद्दोसाण पावाणं ॥ १२५ ॥ नवि तं कुणइ अमित्तो, सुट्ठुवि सुविराहिओ समत्थोऽवि । जं दोऽवि अणिग्गहिया, करंति रागो अ
दोसो अ ॥ १२६ ॥ इहलोए आयासं अजसं च करेंति गुणविणासं च । पसवंति अ परलोए, सारीरमणोगए दुक्खे ॥ १२७ ॥
धिद्धी अहो अकज्जं, जं जाणंतोऽवि रागदोसेहिं । फलमउलं कडुअरसं, तं चेव निसेवए जीवो ॥ १२८ ॥ को दुक्खं पाविज्जा ?
कस्स व सुक्खेहिं विम्हओ हुज्जा ? । को व न लभिज्ज मुक्खं ? रागद्दोसा जइ न हुज्जा ॥१२९॥ माणी गुरुपडिणीओ, अणत्थभरिओ

अमग्गचारी य । मोहं किलेसजालं, सो खाइ जहेव गोसालो ॥ १३० ॥ कलहणकोहणसीलो, भंडणसीलो विवायसीलो य । जीवो निच्चुज्जलिओ, निरत्थयं संयमं चरइ ॥ १३१ ॥ जह वणदवो वणं दवदवस्स जलिओ खणेण निद्दहइ । एवं कसायपरिणओ, जीवो तवसंजमं दहइ ॥ १३२ ॥ परिणामवसेण पुणो, अहिओ ऊणयरओ व हुज्ज खओ । तहवि ववहारमित्तेण, भण्णइ इमं जहा थूलं ॥ १३३ ॥ फरुसवयणेण दिणतवं, अहिक्खिवंतो अ हणइ मासतव । वरिसतवं सवमाणो, हणइ हणंतो अ सामण्णं ॥ १३४ ॥ अह जीविअं निकिंतइ, हंतूण य संजमं मलं चिणइ । जीवो पमायबहुलो, परिभमइ अ जेग संसारे ॥ १३५ ॥ अक्कोसणतज्जणताडणा य अवमाणहीलणाओ अ । मुणिणो मुणियपरपभा (हा), दढप्पहारिव्व विसहंति ॥ १३६ ॥ अहमाहओत्ति न य पडिहणंति सत्ताऽवि न य पडिसवंति । मारिज्जंताऽवि जई, सहति साहस्समल्लुव्व ॥ १३७ ॥ दुज्जणमुहकोदंडा, वयणसरा पुव्वकम्मनिम्माया । साहूण ते न लग्गा, खंतीफलयं वहंताणं ॥ १३८ ॥ पत्थरेणाहओ कीवो, पत्थरं डक्कुमिच्छइ । मिगारिओ सरं पप्प, सरुप्पत्तिं विमग्गइ ॥ १३९ ॥ तइ पुव्विं किं न कयं, न बाहए जेण मे समत्थोऽवि ? । इण्हिं किं कस्स व कुप्पिमुत्ति धीरा अणुप्पिच्छा ॥ १४० ॥ अणुराएण जइस्सऽवि, सियायपत्त पिया धरावेइ । तहवि य खंदकुमारो, न बंधुपासेहिं पडिबद्धो ॥ १४१ ॥ गुरु गुरुतरो अ अइगुरु, पियमाइअवच्चपियजणसिणेहो । चिंतिज्जमाणगुविलो, चत्तो अइधम्मतिसिएहिं ॥ १४२ ॥ अमुणियपरमत्थाणं, बंधुजणसिणेहवइयरो होइ । अवगयसंसारसहावनिच्छयाणं समं हियं ॥१४३॥ माया पिया य भाया, भज्जा पुत्ता सुही य नियगा य । इह चेव बहुविहाइं, करंति भयवेमणस्साइं ॥ १४४ ॥ माया नियगमइविगप्पियम्मि अत्थे अपूरमाणम्मि । पुत्तस्स कुणइ वसणं, चुलणी जह बंभदत्तस्स ॥ १४५ ॥ सव्वंगोवंगविगत्तणाओ जगडणविहेडणाओ अ । कासी य रज्जतिसिओ

पुत्ताण पिया कणयकेऊ ॥ १४६ ॥ विसयसुहरागवसओ, घोरो भायाऽवि भायरं हणइ । आहाविओ वहत्थं, जह बाहुबलिस्स भरहवइ ॥ १४७ ॥ भज्जाऽवि इंदियविगारदोसनडिया करेइ पइपावं । जह सो पएसिराया सूरियकंताइ तह वहिओ ॥ १४८ ॥ सासयसुक्खतरस्सी, नियअंगसमुब्भवेण पियपुत्तो । जह सो सेणियराया, कोणियरण्णा खयं नीओ ॥ १४९ ॥ लुद्धा सकज्जतुरिआ, सुहिणोऽवि विसंवयंति कयकज्जा । जह चंदगुत्तगुरुणा, पव्वयओ घाइओ राया ॥ १५० ॥ निययाऽवि नियकज्जे, विसंवयंतम्मि हुंति खरफरुसा । जह रामसुभूमकओ, बंभक्खत्तस्स आसि खओ ॥ १५१ ॥ कुलघरनियससुहेसु अ, सयणे अ जणे अ निच्च मुणिवसहा । विहरंति अणिस्साए, जह अज्जमहागिरी भयवं ॥ १५२ ॥ रूवेण जुव्वणेण य कन्नाहि सुहेहिं वरसिरीए य । न य लुब्भंति सुविहिया, निदरिसणं जंबुनामुत्ति ॥ १५३ ॥ उत्तमकुलप्पसूया, रायकुलवडिंसगाऽवि मुणिवसहा । बहुजणजइसंघट्टं, मेहकुमारु व्व विसहंति ॥ १५४ ॥ अवरुप्परसंबाहं, सुक्खं तुच्छं सरीरपीडा य । सारण वारण चोयण, गुरुजणआयत्तया य गणे ॥१५५॥ इक्कस्स कओ धम्मो ?, सच्छंदगईमईपयारस्स । किं वा करेइ इक्को ?, परिहरउ कहं अकज्जं वा ? ॥१५६॥ कत्तो सुत्तत्थागम, पडिपुच्छण चोयणा व इक्कस्स । विणओ वेयावच्चं, आराहणया य मरणंते ? ॥ १५७ ॥ पिल्लिज्जेसणमिक्को, पइन्नपमयाजणाउ निच्च भयं । काउमणोऽवि अकज्जं, न तरइ काऊण बहुमज्झे ॥ १५८ ॥ उच्चारपासवणवंतपित्तमुच्छाइमोहिओ इक्को । सद्दवभाणाविहत्थो, निक्खिवइ व कुणइ उड्डाहं ॥ १५९ ॥ एगादिवसेण बहुआ, सुहा य असुहा य जीवपरिणामा । इक्को असुहपरिणओ, चइज्ज आलंवणं लद्धुं ॥ १६० ॥ सव्वजिणप्पडिकुट्ठं, अणवत्था थेरकप्पभेओ अ । इक्को अ सुआउत्तोऽवि हणइ

तवसंजमं अइरा ॥ १६१ ॥ वेसं जुण्णकुमारिं, पउत्थवइअं च बालविहवं च । पासंडरोहमसइं, नवतरुणिं थेरभज्जं च ॥ १६२ ॥ सविडंकुब्भडरूवा, दिट्ठा मोहेइ जा मणं इत्थी । आयहियं चिंतंता, दूरयरेणं परिहरंति ॥ १६३ ॥ सम्मद्दिट्ठीवि कयागमोवि अइविसयरागसुहवसओ । भवसंकडम्मि पविसइ, इत्थं तुह सच्चई नायं ॥१६४॥ सुतवस्सियाण पूया, पणामसक्कारविणयकज्जपरो । बद्धंपि कम्ममसुहं, सिढिलेइ दसारनेया व ॥ १६५ ॥ अभिगमणवंदणनमंसणेण पडिपुच्छणेण साहूणं । चिरसंचियंऽपि कम्मं, खणेण विरलत्तणमुवेइ ॥ १६६ ॥ केइ सुसीला सुहमाइ सज्जणा गुरुजणस्सऽवि सुसीसा । विउलं जणंति सद्धं, जह सीसो चंडरुद्दस्स ॥ १६७ ॥ अंगारजीववहगो, कोई कुगुरू सुसीसपरिवारो । सुमिणे जईहि दिट्ठो, कोलो गयकलहपरिकिण्णो ॥ १६८ ॥ सो उग्गभवसमुद्दे, सयंवरमुवागएहि राएहिं । करहोवक्खरभरिओ, दिट्ठो पोराणसीसेहिं ॥ १६९ ॥ संसारवंचणा नवि, गणंति संसारसूअरा जावा । सुमिणगएणऽवि केई, बुज्झंति पुप्फचूला वा ॥१७०॥ जो अविकलं तवं संजमं च साहू करिज्ज पच्छाऽवि । अन्नियसुयव्व सो नियगमट्ठमचिरेण साहेइ ॥१७१॥ सुहिओ न चयइ भोए, चयइ जहा दुक्खिओत्ति अलियमिणं । चिक्कणकम्मोलित्तो न इमो न इमो परिच्चयई ॥ १७२ ॥ जह चयइ चक्कवट्टी, पवित्थरं तत्तियं मुहुत्तेणं । न चयइ तहा अहन्नो, दुब्बुद्धी खप्परं दमओ ॥ १७३ ॥ देहो पिवीलियाहिं, चिलाइपुत्तस्स चालणी व्व कओ । तणुओवि मणपओसो, न चालिओ तेण ताणुवरिं ॥ १७४ ॥ पाणच्चएऽवि पावं, पिवीलियाएऽवि जे न इच्छंति । ते कह जई अपावा, पावाइं करंति अन्नस्स ? ॥ १७५ ॥ जिणपहअपंडियाणं, पाणहराणंऽपि पहरमाणाणं । न करंति य पावाइं, पावस्स फलं वियाणंता ॥ १७६ ॥ वहमारणअब्भक्खाणदाणपरधणविलोवणाईणं । सव्वजहन्नो उदओ, दसगुणिओ इक्कसि कयाणं ॥ १७७ ॥ तिव्वयरे उ पओसे, सयगुणिओ सयसहस्सकोडिगुणो । कोडा-

केइत्थ करंतालंवणं इमं तिहुयणस्स अच्छेरं । जह नियमा खवियंगी, मरुदेवी
कोडिगुणो वा, हुज्ज विवागो वहुतरो वा ॥ १७८ ॥ पत्तेअवुद्धलाभा, हवंति अच्छेरयब्भूया ॥ १८० ॥
भगवई सिद्धा ॥ १७९ ॥ किंपि कहिंपि कयाई, एगे लद्धीहिं केहिऽवि निभेहिं । पत्तेअवुद्धलद्धिं(च्छि)पडिच्छंतो ॥ १८१ ॥ सोऊण गई सुकुमा-
निद्धिंमपत्तमहन्नो, पत्थितो जह जणो निरुत्तप्पो । इह नासइ तह पत्तेअवुद्धलद्धिं(च्छि)पडिच्छंतो ॥ १८१ ॥ सोऊण गई सुकुमा-
लियाए तह ससगभसगभइणीए । ताव न वीसासियव्वं, सेयट्ठी धम्मिओ जाव ॥ १८२ ॥ खरकरहतुरयवसहा, मत्तगइंदाऽवि नाम
दम्मंति । इक्को नवरि न दम्मइ, निरंकुसो अप्पणो अप्पा ॥ १८३ ॥ वरं मे अप्पा दंतो, संजमेण तवेण य । माऽहं परेहिं दम्मंतो,
वंधणेहिं वहेहि अ ॥ १८४ ॥ अप्पा चेव दमेयव्वो, अप्पा हु खलु दुद्दमो । अप्पा दंतो सुही होइ, अस्सिं लोए परत्थ य ॥१८५॥
निच्चं दोसमहगओ, जीवो अविरहियमसुहपरिणामो । नवरं दिन्ने पसरे, तो देइ पमायमयरेसु ॥ १८६ ॥ अच्चिय वंदिय पूइअ,
मक्कारिय पणमिओ महग्घविओ । तं तह करेइ जीवो, पाडेइ जहप्पणो ठाणं ॥ १८७ ॥ सीलव्वयाइं जो वहुफलाइं हंतूण सुक्खम-
हिलसइ । धिइदुव्वलो तवस्सी, कोडीए कागिणिं किणइ ॥ १८८ ॥ जीवो जहामणसियं, हियइच्छियपत्थिएहिं सुक्खेहिं । तोसे-
ऊण न तीरइ, जावज्जीवेण सव्वेण ॥१८९॥ सुमिणंतराणुभूयं, सुक्खं समइच्छियं जहा नत्थि । एवमिमंपि अईयं, सुक्खं सुमिणो-
वमं होइ ॥ १९० ॥ पुरनिक्खमणे जक्खो, महुरामंगू तहेव सुयनिहसो । वोहेइ सुविहियजणं, विसूरइ वहुं च हियएण ॥ १९१ ॥
निग्गंतूण घराओ, न कओ धम्मो मए जिणक्खाओ । इड्ढिरससायगुरुयत्तणेण न य चेइओ अप्पा ॥ १९२ ॥ ओसन्नविहारेणं,
हा जह झीणम्मि आउए सव्वे । किं काहामि अहन्नो ? संपइ सोयामि अप्पाणं ॥१९३॥ हा जीव ! पाव भमिहिसि, जाईजोणीस-
याइं वहुयाइं । भवसयसहस्सदुलहंपि जिणमयं एरिसं लद्धुं ॥ १९४ ॥ पावो पमायवसओ, जीवो संसारकज्जमुज्जुत्तो । दुक्खेहिं

विपाकः, आत्मदमः, प्रमादो, भवः,

न निव्विण्णो सुक्खेहिं न चेव परितुट्ठो ॥ १९५ ॥ परितप्पिएण तणुओ, साहारो जइ घणं न उज्जमइ। सेणियराया तं तह, परितप्पंतो गओ नरयं ॥ १९६ ॥ जीवेण जाणि विसज्जियाणि जाईसएसु देहाणि । थोवेहिं तओ सयलंपि तिहुयणं हुज्ज पडिहत्थं ॥ १९७ ॥ नहदंतमंसकेसट्ठिएसु जीवेण विप्पमुक्केसु । तेसुवि हविज्ज कइलासमेरुगिरिसन्निभा कूडा ॥ १९८ ॥ हिमवंतमलयमंदरदीवोदहिधरणिसरिसरासीओ । अहिअयरो आहारो, छुहिएणाहारिओ होज्जा ॥ १९९ ॥ जं णेण जलं पीयं, घम्मायवजगडिएण तंपि इहं । सव्वेसुवि अगडतलायनईसमुद्देसु नवि हुज्जा ॥ २०० ॥ पीयं थणयच्छीरं, सागरसलिलाओ होज्ज बहुअयरं । संसारम्मि अणंते, माऊणं अन्नमन्नाणं ॥ २०१ ॥ पत्ता य कामभोगा, कालमणंतं इहं सउवभोगा । अप्पुव्वंपि व मन्नई, तहवि य जीवो मणे सुक्खं । २०२ ॥ जाणइ अ जहा भोगिड्ढिसंपया सव्वमेव धम्मफलं। तहवि दढमूढहियओ, पावे कम्मे जणो रमई ॥ २०३ ॥ जाणिज्जइ चिंतिज्जइ, जम्मजरामरणसंभवं दुक्खं । न य विसएसु विरज्जई, अहो सुबद्धो कवडगंठी ॥ २०४ ॥ जाणइ य जह मरिज्जइ, अमरंतंपि हु जरा विणासेई । न य उव्विग्गो लोओ, अहो रहस्सं सुनिम्मायं ॥ २०५ ॥ दुपयं चउप्पयं बहुपयं च अपयं समिद्धमहणं वा । अणवकएऽवि कयंतो, हरइ हयासो अपरितंतो ॥ २०६ ॥ न य नज्जइ सो दियहो, मरियव्वं चावसेण सव्वेण । आसापासपरद्धो, न करेइ य जं हियं वोज्झो(बोहो)॥२०७॥ संझरागजलबुब्बुओवमे, जीविए अ जलबिंदुचंचले। जुव्वणे य नइवेगसंनिभे, पाव जीव ! किमयं न बुज्झसि ? ॥ २०८ ॥ जं जं नज्जइ असुइं, लज्जिज्जइ कुच्छणिज्जमेयंति । तं तं मग्गइ अंगं, नवरमणंगुत्थ पडिकूलो ॥ २०९ ॥ सव्वगहाणं पभवो, महागहो सव्वदोसपायट्टी । कामग्गहो दुरप्पा, जेणभिभूयं जगं सव्वं ॥ २१० ॥ जो सेवइ किं लहइ, थामं हारेइ दुब्बलो होइ । पावेइ वेमणस्सं, दुक्खाणि अ अत्तदोसेणं ॥ २११ ॥ जह

विपाकः, आत्मदमः, प्रमादो, भवः;

अनित्यता, कामः, कुशीलसंगः श्राद्धः

कच्छुल्लो कच्छुं, कंडुयमाणो दुहं मुणइ सुक्खं । मोहाउरा मणुस्सा, तह कामदुहं सुहं विंति ॥ २१२ ॥ विसयविसं हालहलं, विस-
यविसं उक्कडं पियंताणं । विसयविसाइन्नंपिव, विसयविसविसूइया होई ॥ २१३ ॥ एवं तु पंचहिं आसवेहिं रयमायणित्तु अणुसमयं ।
चउगइदुहपेरंतं, अणुपरियट्टंति संसारे ॥ २१४ ॥ सव्वगईपक्खंदे, काहंति अणंतए अकयपुण्णा । जे य न सुणंति धम्मं, सोऊण य
जे पमायंति ॥ २१५ ॥ अणुसिट्ठा य बहुविहं, मिच्छदिट्ठी य जे नरा अहमा । बद्धनिकाइयकम्मा, सुणंति धम्मं न य करंति
॥ २१६ ॥ पंचेव उज्झिऊणं, पंचेव य रक्खिऊण भावेणं । कम्मरयविप्पमुक्का, सिद्धिगइमणुत्तरं पत्ता ॥ २१७ ॥ नाणे दंसणचरणे,
तवसंजमसमिइगुत्तिपच्छित्ते । दमउस्सग्गववाए, दव्वाइअभिग्गहे चेव ॥ २१८ ॥ सद्दहणायरणाए, निच्चं उज्जुत्त एसणाइ ठिओ ।
तस्स भवोअहितरणं, पव्वज्जाए य (म) म्मं तु ॥२१९॥ जे घरसरणपसत्ता, छक्कायरिऊ सकिंचणा अजया । नवरं मुत्तूण घरं, घर-
संकमणं कयं तेहिं ॥ २२० ॥ उस्सुत्तमायरंतो, बंधइ कम्मं सुचिक्कणं जीवो । संसारं च पवड्ढइ, मायामोसं च कुव्वइ य ॥ २२१ ॥
जइ गिण्हइ वयलोवो, अहव न गिण्हइ सरीरवुच्छेओ । पासत्थसंकमोऽवि य, वयलोवो तो वरमसंगो ॥ २२२ ॥ आलावो संवासो,
वीसंभो संथवो पसंगो अ । हीणायारेहिं समं, सव्वजिणिंदेहिं पडिकुट्ठो ॥ २२३ ॥ अन्नुन्नजंपिएहिं हसिउद्धसिएहिं खिप्पमाणो
अ । पासत्थमज्झयारे, बलाऽवि जइ वाउलीहोइ ॥ २२४ ॥ लोएऽवि कुसंसग्गीपियं जणं दुन्नियच्छमइवसणं । निंदइ निरुज्जमं
पिंगकुसीलजणमेव साहुजणो ॥ २२५ ॥ निच्चं संकिय भीओ गम्मो सव्वस्स खलियचारित्तो । साहुजणस्स अवमओ, मओऽवि
पुण दुग्गइं जाइ ॥ २२६ ॥ गिरिसुअपुप्फसुआणं, सुविहिय ! आहरणकारणविहन्नू । वज्जेज्ज सीलविगले उज्जुयसीले हविज्ज
जई ॥ २२७ ॥ ओसन्नचरणकरणं, जइणो वंदंति कारणं पप्प । जे सुविइयपरमत्था, ते वंदंते निवारंति ॥ २२८ ॥ सुविहिय वंदा-

॥२१९॥

ठाणं उच्चुच्चयरं, मज्झं हीणं च हीणतरगं वा । जेण जहिं गंतव्वं, चिट्ठाऽवि से तारिसी होई ॥ २६२ ॥ जस्स गुरुम्मि परिभवो, साहूसु अणायरो खमा तुच्छा । धम्मे य अणहिलासो, अहिलासो दुग्गईए उ ॥ २६३ ॥ सारीरमाणसाणं, दुक्खसहस्साण वसण-परिभीया । नाणंकुसेण मुणिणो, रागगइंदं निरुंभंति ॥ २६४ ॥ सुग्गइमग्गपईवं, नाणं दिंतस्स हुज्ज किमदेयं ? । जह तं पुलिंद-एणं, दिन्नं सिवगस्स नियगच्छि ॥ २६५ ॥ सिंहासणे निसण्णं सोवागं सेणिओ नरवरिंदो । विज्जं मग्गइ पयओ, इअ साहुजणस्स सुअविणओ ॥ २६६ ॥ विज्जाए कासवसंतिआए दगसूअरो सिरिं पत्तो । पडिओ मुसं वयंतो, सुअनिण्हवणा इय अपत्था ॥ २६७ ॥ सयलम्मिऽवि जियलोए, तेण इहं घोसिओ अमाघाओ । इक्कंऽपि जो दुहत्तं, सत्तं बोहेइ जिणवयणे ॥ २६८ ॥ सम्मत्त-दायगाणं, दुप्पडियारं भवेसु बहुएसु । सव्वगुणमेलियाहिऽवि, उवयारसहस्सकोडीहिं ॥ २६९ ॥ सम्मत्तम्मि उ लद्धे, ठइयाइं नर-यतिरियदाराइं । दिव्वाणि माणुसाणि य मोक्खसुहाइं सहीणाइं ॥ २७० ॥ कुसमयसुईण महणं, सम्मत्तं जस्स सुट्ठियं हियए । तस्स जगुज्जोयकरं, नाणं चरणं च भवमहणं ॥२७१॥ सुपरिच्छियसम्मत्तो, नाणेणालोइयऽत्थसब्भावो । निव्वणचरणाउत्तो, इच्छियमत्थं पसाहेइ ॥ २७२ ॥ जह मूलताणए पंडुरम्मि दुव्वण्णरागवण्णेहिं । बीभच्छा पडसोहा, इय सम्मत्तं पमाएहिं ॥ २७३ ॥ नरएसु सुरवरेसु य, जो बंधइ सागरोवमं इक्कं । पलिओवमाण बंधइ, कोडिसहस्साणि दिवसेण ॥ २७४ ॥ पलिओवमसंखिज्जं, भागं जो बंधई सुरगणेसु । दिवसे दिवसे बंधइ, स वासकोडी असंखिज्जा ॥ २७५ ॥ एस कमो नरएसुऽवि, बुहेण नाऊण नाम एयंमि । धम्मम्मि कह पमाओ, निमेसमित्तंपि कायव्वो ! ॥ २७६ ॥ दिव्वालंकारविभूसणाइं रयणुज्जलाणि य घराइं । रूवं भोगसमुदओ, सुरलोगसमो कओ इहयं?॥२७७॥देवाण देवलोए जं सुक्खं तं नरो सुभणिओऽवि ।न भणइ वाससएणऽवि जस्सऽवि जीहासयं हुज्जा॥२७८॥

संक्लिष्टः क्रिया, विनयः

नरएसु जाइं अइकक्खडाइं दुक्खाइं परमतिक्खाइं । को वण्णेही ताइं?, जीवंतो वासकोडीऽवि ॥२७९॥ कक्खडदाहं सामलिअसिवण-वेयरणिपहरणसएहिं । जा जायणाउ पावंति, नारया तं अहम्मफलं ॥ २८० ॥ तिरिया कसंकुसारानिवायवहबंधमारणसयाइं । नऽवि इहयं पावंता, परत्थ जइ नियमिया हुंता ॥ २८१ ॥ आजीव संकिलेसो, सुक्खं तुच्छं उवद्दवा बहुया । नीयजणसिट्ठणावि य, अणिट्ठवासो अ माणुस्से ॥ २८२ ॥ चारगनिरोहवहबंधरोगधणहरणमरणवसणाइं । मणसंतावो अजसो, विग्गोवणया य माणुस्से ॥ २८३ ॥ चिंतासंतावेहि य, दारिद्दरूआहिं दुप्पउत्ताहिं । लद्धूणऽवि माणुस्सं, मरंति केई सुनिव्विण्णा ॥ २८४ ॥ देवाऽवि देवलोए, दिव्वाभरणाणुरंजियसरीरा । जं परिवडंति तत्तो, तं दुक्खं दारुणं तेसिं ॥ २८५ ॥ तं सुरविमाणविभवं, चिंतिय चवणं च देवलोगाओ । अइबलियं चिय जं नवि, फुट्टइ सयसक्करं हिययं ॥ २८६ ॥ ईसाविसायमयकोहमायालोभेहिं एवमाईहिं । देवाऽवि समभिभूया, तेसिं कत्तो सुहं नाम ? ॥२८७॥ धम्मंपि नाम नाऊण, कीस पुरिसा सहंति पुरिसाणं? । सामित्ते साहीणे, को नाम करिज्ज दासत्तं ? ॥ २८८ ॥ संसारचारए चारए व्व आवीलियस्स बंधेहिं । उव्विग्गो जस्स मणो, सो किर आसन्नसिद्धिपहो ॥ २८९ ॥ आसन्नकालभवसिद्धियस्स जीवस्स लक्खणं इणमो । विसयसुहेसु न रज्जइ, सव्वत्थामेसु उज्जमइ ॥ २९० ॥ हुज्ज व न व देहबलं, धिइमइसत्तेण जइ न उज्जमसि । अच्छिहिसि चिरं कालं, बलं च कालं च सोअंतो ॥ २९१ ॥ लद्धिल्लियं च बोहिं, अकरिंतोऽणागयं च पत्थिंतो । अन्नं दाइं बोहिं, लब्भिसि कयरेण मुल्लेण ? ॥ २९२ ॥ संघयणकालबलदूसमारुयालंबणाइं चित्तूणं । सव्वं चिय नियमधुरं, निरुज्जमाओ पमुच्चंति ॥ २९३ ॥ कालस्स य परिहाणी, संजमजोगाइं नत्थि खित्ताइं । जयणाइ वट्टियव्वं, न हु जयणा भंजए अंगं ॥ २९४ ॥ समिईकसायगारवइंदियमयबंभचेरगुत्तीसु । सज्झायविणयतवसत्तिओ अ जयणा

सुविहियाणं ॥ २९५ ॥ जुगमित्तंतरदिट्ठी, पयं पयं चक्खुणा विसोहिंतो । अव्वक्खित्ताउत्तो, इरियासमिओ मुणी होई ॥ २९६ ॥ कज्जे भासइ भासं, अणवज्जमकारणे न भासइ य । विगहविसुत्तियपरिवज्जिओ अ जइ भासणासमिओ ॥ २९७ ॥ बायालमेसणाओ, भोयणदोसे य पंच सोहेइ । सो एसणाइसमिओ, आजीवी अन्नहा होइ ॥ २९८ ॥ पुव्विं चक्खु परिक्खिय, पमज्जिउं जो ठवेइ गिण्हइ वा । आयाणभंडनिक्खेवणाइ समिओ मुणी होइ ॥ २९९ ॥ उच्चारपासवणखेलजल्लसिंघाणए य पाणविही । सुविवेइए पएसे, निसिरंतो होइ तस्समिओ ॥ ३०० ॥ कोहो माणो माया, लोभो हासो रई य अरई य । सोगो भयं दुगुंछा, पच्चक्खकली इमे सव्वे ॥३०१॥ कोहो कलहो खारो, अवरुप्परमच्छरो अणुसओ अ । चंडत्तणमणुवसमो, तामसभावो अ संतावो ॥३०२॥ निच्छोडण निब्भंछण निराणुवत्तित्तणं असंवासो । कयनासो अ असम्मं, बंधइ घणचिक्कणं कम्मं ॥ ३०३ ॥ युग्मम् ॥ माणो मयऽहंकारो, परपरिवाओ अ अत्तउक्करिसो । परपरिभवोऽवि य तहा, परस्स निंदा असूआ य ॥ ३०४ ॥ हीला निरुवयारित्तणं निरवणामया अविणओ अ । परगुणपच्छायणया, जीवं पाडंति संसारे ॥ ३०५ ॥ युग्मम् ॥ माया कुडंग पच्छन्नपावया कूड कवड वंचणया । सव्वत्थ असब्भावो, परनिक्खेवावहारो अ ॥३०६॥ छल छोम संवइयरो, गूढायारत्तणं मई कुडिला । वीसंभघायणंपिय भवकोडिसएसुवि नडंति ॥ ३०७ ॥ युग्मम् ॥ लोभो अइसंचयसीलया य किलिट्ठत्तणं अइममत्तं । कप्पन्नमपरिभोगो, नट्ठविनट्ठे य आगल्लं ॥ ३०८ ॥ मुच्छा अइबहुधणलोभया य तब्भावभावणा य सया । बोलंति महाघोरे, जरमरणमहासमुद्दंमि ॥ ३०९ ॥ ॥ युग्मम् ॥ एएसु जो न वट्टिज्जा (वट्टे), तेणं अप्पा जहट्ठिओ नाओ । मणुआण माणणिज्जो, देवाणवि देवयं हुज्जा ॥३१०॥ जो भासुरं भुअंगं, पयंडदाढाविसं विघट्टेइ । तत्तो चिय तस्संतो रोसभुअंगोवमाणमिणं ॥ ३११ ॥ जो आगलेइ मत्तं, कयंतकालो-

सम्यक्त्वं, चतुर्गति-दुःखं, स्थाम, समितयः

वमं वणगइंदं । सो तेणं चिय छुज्जइ, माणगइंदेण इत्थुवमा ॥ ३१२ ॥ विसवल्लिमहागहणं, जो पविसइ साणुवायफरिसविसं । सो
अचिरेण विणस्सइ, माया विसवल्लिगहणसमा ॥ ३१३ ॥ घोरे भयागरे सागरम्मि तिमिमगरगाहपउरम्मि । जो पविसइ सो पवि-
सइ, लोभमहासागरे भीमे ॥ ३१४ ॥ गुणदोसबहुविसेसं, पयं पयं जाणिऊण नीसेसं । दोसेसु जणो न विरज्जइत्ति कम्माण
अहिगारो ॥ ३१५ ॥ अट्टट्टहासकेलीकिलत्तणं हासखिड्डजमगरूइं । कंदप्पं उवहसणं, परस्स न करंति अणगारा ॥ ३१६ ॥ साहूणं
अप्परुइ, ससरीरपलोअणा तवे अरई । सुत्थिअवन्नो अइपहरिसो य नत्थी सुसाहूणं ॥ ३१७ ॥ उव्वेयओ अ अरणामओ अ अर-
मंतिया य अरई य । कलिमलओ अ अणेगग्गया य कत्तो सुविहियाणं ? ॥३१८॥ सोगं संतावं अधिइं च मन्नुं च वेमणस्सं च ।
कारुन्न रुन्नभावं, न साहु धम्मम्मि इच्छंति ॥३१९॥ भयसंखोहविसाओ, मग्गविभेओ विभीसियाओ अ । परमग्गदंसणाणि य, दढधम्माणं
कओ हुंति ? ॥ ३२० ॥ कुच्छा चिलीणमलसंकडेसु उव्वेयओ अणिट्ठेसु । चक्खुनियत्तणमसुभेसु नत्थि दव्वेसु दंताणं ॥३२१॥
एयंपि नाम नाऊण, मुज्झियव्वंति नूण जीवस्स । फेडेऊण न तीरइ, अइबलिओ कम्मसंघाओ ॥३२२॥ जह जह बहुस्सुओ सम्मओ
अ सीसगणसंपरिवुडो अ । अविणिच्छिओ अ समए, तह तह सिद्धंतपडिणीओ ॥ ३२३ ॥ पवराइं वत्थपायासणोवगरणाइं एस
विभवो मे । अविय महाजणनेया, अहंति अह इड्ढिगारविओ ॥ ३२४ ॥ अरसं विरसं लूहं जहोववन्नं च निच्छए भुत्तुं । निद्धाणि
पेसलाणि य, मग्गइ रसगारवे गिद्धो ॥ ३२५ ॥ सुस्सूसइ सरीरं, सयणासणवाहणापसंगपरो । सायागारवगुरुओ दुक्खस्स न देइ
अप्पाणं ॥ ३२६ ॥ तवकुलछायाभंसो, पंडिच्चप्फंसणा अणिट्ठपहो । वसणाणि रणमुहाणि य, इंदियवसगा अणुहवंति ॥ ३२७ ॥
सद्देसु न रंजिज्जा, रूवं दट्ठुं पुणो न इक्खिज्जा । गंधे रसे अ फासे, अमुच्छिओ उज्जमिज्ज मुणी ॥३२८॥ निहयाणि हयाणि य

कषायाः हर्षादि, गौरवाणि, इन्द्रियाणि, मदाः

इंदिआणि घाएहऽर्णं पयत्तेणं । अहियत्थे निहयाइं, हियकज्जे पूयणिज्जाइं ॥ ३२९ ॥ जाइकुलरूवबलसुअतवलाभिस्सरिय उड्ड-
मयमत्तो । एयाइं चिय बंधइ, असुहाइँ बहुं च संसारे ॥ ३३० ॥ जाईए उत्तमाए, कुले पहाणम्मि रूवमिस्सरियं । बलविज्जाय
तवेण य, लाभमएणं च जो खिंसे ॥ ३३१ ॥ संसारमणवयग्गं, नीयट्ठाणाइं पावमाणो य । भमइ अणंतं कालं, तम्हा उ मए विव-
ज्जिज्जा ॥ ३३२ ॥ युग्मम् ॥ सुट्ठुऽपि जई जयंतो, जाइमयाईसु मज्जई जो उ । सो मेअज्जरिसि जहा, हरिएसबलु व्व परिहाई
॥ ३३३ ॥ इत्थिपसुसंकिलिट्ठं, वसहिं इत्थीकहं च वज्जंतो । इत्थिजणसंनिसिज्जं, निरूवणं अंगुवंगाणं ॥ ३३४ ॥ पुव्वरयाणुस्स-
रणं, इत्थीजणविरहरूवविलवं च । अइबहुअं अइबहुसो, विवज्जयंतो अ आहारं ॥ ३३५ ॥ वज्जंतो अ विभूसं, जइज्ज इह बंभचेर-
गुत्तीसु । साहू तिगुत्तिगुत्तो, निहुओ दंतो पसंतो अ ॥३३६॥ त्रिभिर्विशेषकम् ॥ गुज्झोरुवयणकक्खोरुअंतरे तह अणंतरे दट्ठुं ।
साहरइ तओ दिट्ठिं, न य बंधइ दिट्ठिए दिट्ठिं ॥ ३३७ ॥ सज्झाएण पसत्थं, झाणं जाणइ य सव्वपरमत्थं । सज्झाए वट्टंतो, खणे
खणे जाइ वेरग्गं ॥ ३३८ ॥ उड्ढमहतिरियलोए, जोइसवेमाणिया य सिद्धी य । सव्वो लोगालोगो, सज्झायविउस्स पच्चक्खो
॥ ३३९ ॥ जो निच्चकाल तवसंजमुज्जओ नवि करेइ सज्झायं । अलसं सुहसीलजणं, नवि तं ठावेइ साहुपए ॥ ३४० ॥ विणओ
सासणे मूलं, विणीओ संजओ भवे । विणयाओ विप्पमुक्कस्स, कओ धम्मो कओ तवो ? ॥ ३४१ ॥ विणओ आवहइ सिरिं, लहइ
विणीओ जसं च कित्तिं च । न कयाइ दुव्विणीओ, सकज्जसिद्धिं समाणेइ ॥ ३४२ ॥ जह जह खमइ सरीरं, धुवजोगा जह जहा न
हायंति । कम्मक्खओ अ विउलो, विवित्तया इंदियदमो अ ॥ ३४३ ॥ जइ ता असक्कणिज्जं, न तरसि काऊण तो इमं कीस ।
अप्पायत्तं न कुणसि, संजमजयणं जईजोग्गं ? ॥ ३४४ ॥ जायम्मि देहसंदेहयम्मि जयणाइ किंचि सेविज्जा । अह पुण सज्जो अ

कषायाः हर्षादि, गौरवाणि, न्दियाणि, मदाः

निरुज्जमो अ तो संजमो कत्तो ? ॥ ३४५ ॥ मा कुणउ जइ तिगिच्छं, अहियासेऊग जइ तरइ सम्मं । अहियासिंतस्स पुणो, जइ से जोगा न हायंति ॥ ३४६ ॥ निच्चं पवयणसोहाकराण चरणुज्जुआण साहूणं । संविग्गविहारीणं, सव्वपयत्तेण कायव्वं ॥३४७॥ हीणस्सऽवि सुद्धपरूवगस्स नाणाहियस्स कायव्वं । जणचित्तग्गहणत्थं, करिंति लिंगावसेसेऽवि ॥ ३४८ ॥ दगपाणं पुप्फफलं, अणेसणिज्जं गिहत्थकिच्चाइं । अजया पडिसेवंती, जइवेसविडंबगा नवरं ॥ ३४९ ॥ ओसन्नया अबोही, पवयणउब्भावणा य बोहिफलं । ओसन्नोऽवि वरंपिहु पवयणउब्भावणापरमो ॥३५०॥ गुणहीणो गुणरयणायरेसु जो कुणइ तुल्लमप्पाणं । सुतवस्सिणो अ हीलइ, सम्मत्तं कोमलं तस्स ॥ ३५१ ॥ ओसन्नस्स गिहिस्स व, जिणपवयणतिव्वभावियमइस्स । कीरइ जं अणवज्जं, दढसम्मत्तस्सऽवत्थासु ॥ ३५२ ॥ पासत्थोसन्नकुसीलनीयसंसत्तजणमहाछंदं । नाऊग तं सुविहिया, सव्वपयत्तेण वज्जंति ॥ ३५३ ॥ बालालंबणाओ, न रक्खइ धाइसिज्जापिंडं च । आहारेइ अभिक्खं, विगईओ सन्निहिं खाइ ॥ ३५४ ॥ सूरप्पमाणभोजी, आहारेइ अभिक्खमाहारं । न य मंडलीइ भुंजइ, न य भिक्खं हिंडइ अलसो ॥ ३५५ ॥ कीवो न कुणइ लोअं, लज्जइ पडिमाइ जल्लमवणेइ । सोवाहणो अ हिंडइ, बंधइ कडिपट्टयमकज्जे ॥ ३५६ ॥ गामं देसं च कुलं, ममायए पीठफलगपडिबद्धो । घरसरणेसु पसज्जइ, विहरइ य सकिंचणो रिक्को ॥ ३५७ ॥ नहदंतकेसरोमे, जमेइ उच्छोलधोअणो अजओ । वाहेइ य पलियंकं, अइरेगपमाणमत्थुरइ ॥ ३५८ ॥ सोवइ य सव्वराई, नीसट्ठमचेयणो न वा झरइ । न पमज्जंतो पविसइ, निसिहीयावस्सियं न करे ॥ ३५९ ॥ पाय पहे न पमज्जइ, जुगमायाए न सोहए इरियं । पुढवीदगअगणिमारुअवणस्सइतसेसु निरविक्खो ॥ ३६० ॥ सव्वं थोवं उवहिं, न पेहए न य करेइ सज्झायं । सद्दकरो झंझकरो, लहुओ गणभेयतत्तिल्लो ॥ ३६१ ॥ खित्ताईयं भुंजइ, कालाईयं तहेव अविदिन्नं । गिण्हइ

गुप्तयः, स्वाध्यायः, विनयः यतना, वैयावृत्यं, पार्श्वस्थत्वं

अणुइयसूरे, असणाई अहव उवगरणं ॥ ३६२ ॥ ठवणकुले न ठवेई, पासत्थेहिं च संगयं कुणई। निच्चमवज्झाणरओ, न य पेहपमज्जणासीलो ॥३६३॥ रीयइ य दवदवाए, मूढो परिभवइ तहय रायणिए। परपरिवायं गिण्हई, निट्ठुरभासी विगहसीलो ॥३६४॥ विज्जं मंतं जोगं, तेगिच्छं कुणइ भूइकम्मं च। अक्खरनिमित्तजीवी, आरंभपरिग्गहे रमइ ॥ ३६५ ॥ कज्जेण विणा उग्गहमणुजाणावेइ दिवसओ सुअइ। अज्जियलाभं भुंजइ, इत्थिनिसिज्जासु अभिरमइ ॥ ३६६ ॥ उच्चारे पासवणे, खेले सिंघाणए अणाउत्तो। संथारग उवहीणं, पडिक्कमइ वा सपाउरणो ॥ ३६७ ॥ न करेइ पहे जयणं, तलियाणं तह करेइ परिभोगं। चरइ अणुबद्धवासे, सपक्खपरपक्खओमाणे ॥ ३६८ ॥ संजोअइ अइबहुअं, इंगाल सधूमगं अणट्ठाए। भुंजइ रूवबलट्ठा, न धरेइ अ पायपुंछणयं ॥ ३६९ ॥ अट्ठम छट्ठ चउत्थं, संवच्छर चाउमास पक्खेसु। न करेइ सायबहुलो, न य विहरइ मासकप्पेणं ॥३७०॥ नीयं गिण्हइ पिंडं, एगागी अच्छए गिहत्थकहो। पावसुआणि अहिज्जइ, अहिगारो लोगगहणम्मि ॥ ३७१ ॥ परिभवइ उग्गकारी, सुद्धं मग्गं निगूहए बालो। विहरइ सायागुरुओ, संजमविगलेसु खित्तेसु ॥ ३७२ ॥ उग्गाइ गाइ हसई, असंवुडो सइ करेइ कंदप्पं। गिहिकज्जचिंतगोऽविय, ओसन्ने देइ गिण्हइ वा ॥ ३७३ ॥ धम्मकहाओ अहिज्जइ, घराघरं भमइ परिकहंतो अ। गणणाइ पमाणेण य, अइरित्तं वहइ उवगरणं ॥ ३७४ ॥ बारस बारस तिण्णि य, काइयउच्चारकालभूमीओ। अंतो बहिं च अहियासि अणहियासे न पडिलेहे ॥ ३७५ ॥ गीयत्थं संविग्गं, आयरिअं मुअइ वलइ गच्छस्स। गुरुणो य अणापुच्छा, जं किंचिवि देइ गिण्हइ वा ॥३७६॥ गुरुपरिभोगं भुंजइ, सिज्जासंथारउवकरणजायं। किन्तिय तुमंति भासई, अविणीओ गव्विओ लुद्धो ॥३७७॥ गुरुपच्चक्खाणगिलाणसेहबालाउलस्स गच्छस्स। न करेइ नेव पुच्छइ, निद्धम्मो लिंगमुवजीवी ॥ ३७८ ॥ पहगमणवसहिआहारसुयणथंडिल्लविहिपरि-

गुप्सयः, स्वाध्यायः विनयः यतना, वैयावृत्यं, पार्श्वस्थत्वं,

ट्ठवणं । नायरइ नेव जाणइ, अज्जावट्टावणं चेव ॥ ३७९ ॥ सच्छंदगमणउट्ठाणसोअणो अप्पणेण चरणेण । समणगुणमुक्कजोगी, बहुजीवखयंकरो भमइ ॥३८०॥ वत्थिव्व वायपुण्णो, परिभमइ जिणमयं अयाणंतो । थद्धो निव्विन्नाणो, नय पिच्छइ कंचि अप्पसमं ॥ ३८१ ॥ सच्छंदगमणउट्ठाणसोअणो भुंजई गिहीणं च । पासत्थाइट्ठाणा, हवंति एमाइया एए ॥ ३८२ ॥ जो हुज्ज उ असमत्थो, रोगेण व पिल्लिओ उरियदेहो । सव्वमवि जहाभणियं, कयाइ न तरिज्ज काउं जे ॥ ३८३ ॥ सोऽविय नियपरक्कमववसायधिईबलं अगूहंतो । मुत्तूणं कूडचरियं, जई जयंतो अवस्स जई ॥ ३८४ ॥ युग्मम् ॥ अलसो सढोऽवलित्तो, आलंबणतप्परो अइपमाई । एवंठिओऽवि मन्नइ, अप्पाणं सुट्ठिओमि (म्हि) त्ति ॥ ३८५ ॥ जोऽवि य पाडऊणं, मायामोसेहिं खाइ मुद्धजणं । तिग्गाममज्झवासी, सो सोअइ कवडखवगु व्व ॥ ३८६ ॥ एगागी पासत्थो, सच्छंदो ठाणवासि ओसन्नो । दुगमाईसंजोगा, जह बहुआ तह गुरू हुंति ॥ ३८७ ॥ गच्छगओ अणुओगी, गुरुसेवी अनियओ गुणाउत्तो । संजोएण पयाणं, संजमआराहगा भणिया ॥ ३८८ ॥ निम्ममा निरहंकारा, उवउत्ता नाणदंसणचरित्ते । एगखि (क्खे) त्तेऽवि ठिया, खवंति पोराणयं कम्मं ॥ ३८९ ॥ जियकोहमाणमाया, जियलोहपरीसहा य जे धीरा । वुड्ढावासेऽवि ठिया, खवंति चिरसंचियं कम्मं ॥ ३९० ॥ पंचसमिया तिगुत्ता, उज्जुत्ता संजमे तवे चरणे । वाससयंपि वसंता, मुणिणो आराहगा भणिया ॥ ३९१ ॥ तम्हा सव्वाणुन्ना, सव्वनिसेहो य पवयणे नत्थि । आयं वयं तुलिज्जा, लाहाकंखि व्व वाणियओ ॥ ३९२ ॥ धम्मम्मि नत्थि माया, न य कवडं आणुवत्तिभणियं वा । फुडपागडमकुडिल्लं, धम्मवयणमुज्जुयं जाण ॥ ३९३ ॥ नवि धम्मस्स भडक्का, उक्कोडा वंचणा व कवडं वा । निच्छम्मो किर धम्मो सदेवमणुआसुरे लोए ॥ ३९४ ॥ भिक्खू गीयमगीए, अभिसेए तहय चेव रायणिए । एवं तु पुरिसवत्थुं, दव्वाइ चउव्विहं सेसं

गुप्तयः, स्वाध्यायः विनयः यतना, वैयावृत्यं पार्श्वस्थत्वं

॥ ३९५ ॥ चरणइयारो दुविहो, मूलगुणे चेव उत्तरगुणे य । मूलगुणे छट्ठाणा, पढमो पुण नवविहो तत्थ ॥ ३९६ ॥ सेसुक्कोसो माज्झिम जहन्नओ वा भवे चउद्धा उ । उत्तरगुणऽणेगविहो, दंसणनाणेसु अट्ठऽट्ठ ॥ ३९७ ॥ जं जयइ अगीयत्थो, जं च अगीयत्थनिस्सिओ जयइ । वट्टावेइ य गच्छं, अणंतसंसारिओ होइ ॥३९८॥ कह उ ? जयंतो साहू, वट्टावेई य जो उ गच्छं तु । संजमजुत्तो होउं, अणंतसंसारिओ होइ ? ॥ ३९९ ॥ दव्वं खित्तं कालं, भावं पुरिस पडिसेवणाओ य । नवि जाणइ अग्गीओ, उस्सग्गववाइयं चेव ॥ ४०० ॥ जहठियदव्व न याणइ, सच्चित्ताचित्तमीसियं चेव । कप्पाकप्पं च तहा, जुग्गं वा जस्स जं होई ॥ ४०१ ॥ जहठियखित्त न जाणइ, अद्धाणे जणवए अ जं भणियं । कालंपि अ नवि जाणइ, सुभिक्खदुभिक्ख जं कप्पं ॥ ४०२ ॥ भावे हट्ठगिलाणं, नवि याणइ गाढऽगाढकप्पं च । सहुअसहुपुरिसरूवं, वत्थुमवत्थुं च नवि जाणे ॥ ४०३ ॥ पडिसेवणा चउद्धा, आउट्टिपमायदप्पकप्पेसु । नवि जाणइ अग्गीओ, पच्छित्तं चेव जं तत्थ ॥ ४०४ ॥ जह नाम कोइ पुरिसो, नयणविहूणो अदेसकुसलो य । कंताराडविभीमे, मग्गपणट्ठस्स सत्थस्स ॥ ४०५ ॥ इच्छइ य देसियत्तं, किं सो उ समत्थ देसियत्तस्स ?। दुग्गाइं अयाणंतो, नयणविहूणो कहं देसे ? ॥ ४०६ ॥ युग्मम् ॥ एवमगीयत्थोऽविहु, जिणवयणपईवचक्खुपरिहीणो । दव्वाइं अयाणंता, उस्सग्गववाइयं चेव ॥४०७॥ कह सो जयउ अगीओ ? कह वा कुणऊ अगीयनिस्साए ? । कह वा करे उ गच्छं ? सबालवुड्ढाउलं सो उ ॥४०८॥ सुत्ते य इमं भणियं, अप्पच्छित्ते य देइ पच्छित्तं । पच्छित्ते अइमत्तं, आसायण तस्स महई उ ॥४०९॥ आसायण मिच्छत्तं, आसायणवज्जणा उ सम्मत्तं । आसायणानिमित्तं, कुव्वइ दीहं च संसारं ॥ ४१० ॥ एए दोसा जम्हा, अगीय जयंतस्सऽगीयनिस्साए । वट्टावय गच्छस्स य, जो अ गणं देयगीयस्स ॥ ४११ ॥ अबहुस्सुओ तवस्सी, विहरिउकामो अजाणिऊण पहं । अवराहपयसयाइं,

काऊणवि जो न याणेइ ॥ ४१२ ॥ देसियराइयसोहिय, वयाइयारे य जो न याणेइ । अविसुद्धस्स न वड्ढइ, गुणसेढी तत्तिया ठाइ ॥ ४१३ ॥ युग्मम् ॥ अप्पागमो किलिस्सइ, जइवि करेइ अइदुक्करं तु तवं । सुंदरबुद्धीइ कयं, बहुयंपि न सुंदरं होई ॥ ४१४ ॥ अपरिच्छियसुयनिहसस्स केवलमभिन्नसुत्तचारिस्स । सव्वुज्जमेणऽवि कयं, अन्नाणतवे बहुं पडइ ॥ ४१५ ॥ जह दाइयम्मिऽवि पहे, तस्स विसेसे पहस्सयाणंतो । पहिओ किलिस्सइ च्चिय, तह लिंगायारसुअमित्तो ॥ ४१६ ॥ कप्पाकप्पं एसणमणेसणं चरणकरणसेहविहिं । पायच्छित्तविहिंऽपि य, दव्वाइगुणेसु अ समग्गं ॥ ४१७ ॥ पव्वावणविहिमुट्ठावणं च अज्जाविहिं निरवसेसं । उस्सग्गववायविहिं, अयाणमाणो कहं जयउ ? ॥ ४१८ ॥ सीसायरियकमेण य, जणेण गहियाइं सिप्पसत्थाइं । नज्जंति बहुविहाइं न चक्खुमित्ताणुसरियाइं ॥ ४१९ ॥ जह उज्जमिउं जाणइ, नाणी तव संजमे उवायविऊ । तह चक्खुमित्तदरिसणसामायारी न याणंति ॥ ४२० ॥ सिप्पाणि य सत्थाणि य, जाणंतोऽवि नय जुंजइ जो उ । तेसिं फलं न भुंजइ, इअ अजयंतो जइ नाणी ॥ ४२१ ॥ गारवतियपडिबद्धा, संजमकरणुज्जमम्मि सीअंता । निग्गंतूण गणाओ (घराओ) हिंडंति पमायरण्णम्मि ॥ ४२२ ॥ नाणाहिओ वरतरं, हीणोऽविहु पवयणं पभावंतो । नय दुक्करं करंतो, सुट्ठुवि अप्पागमो पुरिसो ॥ ४२३ ॥ नाणाहियस्स नाणं, पुज्जइ नाणा पवत्तए चरणं । जस्स पुण दुण्ह इक्कंपि, नत्थि तस्स पुज्जए काइं ? ॥४२४॥ नाणं चरित्तहीणं, लिंगग्गहणं च दंसणविहीणं । संजमहीणं च तवं, जो चरइ निरत्थयं तस्स ॥ ४२५ ॥ जहा खरो चंदणभारवाही, भारस्स भागी न हु चंदणस्स । एवं खु नाणी चरणेण हीणो, नाणस्स भागी न हु सुग्गईए ॥ ४२६ ॥ संपागडपडिसेवी, काएसु वएसु जो न उज्जमइ । पवयणपाडणपरमो, सम्मत्तं कोमलं तस्स ॥ ४२७ ॥ चरणकरणपरिहीणो, जइवि तवं चरइ सुट्ठु अइगुरुअं । सो तिल्लं व किणंतो, कंसियबुद्धो

साधुत्वं, वृद्धावासः, धर्मः, गीतार्थः

मुणेयव्वो ॥ ४२८ ॥ छज्जीवनिकायमहव्वयाण परिपालणाइ जइधम्मो । जइ पुण ताइँ न रक्खइ, भणाहि को नाम सो धम्मो ? ॥ ४२९ ॥ छज्जीवनिकायदयाविवज्जिओ नेव दिक्खिओ न गिही । जइधम्माओ चुक्को, चुक्कइ गिहिदाणधम्माओ ॥ ४३० ॥ सव्वाओगे जह कोइ, अमच्चो नरवइस्स घित्तूणं । आणाहरणे पावइ, वहबंधण दव्वहरणं च ॥४३१॥ तह छक्कायमहव्वयसव्वानिवित्तीउ गिण्हिऊण जई । एगमवि विराहंतो, अमच्चरण्णो हणइ बोहिं ॥ ४३२ ॥ तो हयबोही य पच्छा, कयावराहाणुसरिसमियममियं । पुणवि भवोअहिपडिओ, भमइ जरामरणदुग्गम्मि ॥ ४३३ ॥ जइयाऽणेणं चत्तं, अप्पणयं नाणदंसणचरित्तं । तइया तस्स परेसुं, अणुकंपा नत्थि जीवेसु ॥ ४३४ ॥ छक्कायरिऊण अस्संजयाण लिंगावसेसमित्ताणं । बहुअस्संजमपवहो, खारो मइलेइ सुट्ठुअरं ॥ ४३५ ॥ किं लिंगविड्डरीधारणेण कज्जम्मि अट्ठिए ठाणे । राया न होइ सयमेव, धारयं चामराडोवे ॥ ४३६ ॥ जो सुत्तत्थविणिच्छियकयागमो मूलउत्तरगुणोहं । उव्वहइ सयाऽखलिओ, सो लिक्खइ साहुलिक्खम्मि ॥ ४३७ ॥ बहुदोससंकिलिट्ठो, नवरं मइलेइ चंचलसहावो । सुट्ठुवि वायामितो, कायं न करेइ किंचि गुणं ॥४३८॥ केसिंचि वरं मरणं, जीवियमन्नेसिमुभयमन्नेसिं । दद्दुरदेविच्छाए, अहियं केसिंचि उभयंपि ।४३९। केसिंचि य परलोगो, अन्नेसिं इत्थ होइ इहलोगो । कस्सवि दुण्णवि लोगा, दोऽवि हया कस्सई लोगा ॥ ४४० ॥ छज्जीवकायविरओ, कायकिलेसेहिं सुट्ठु गुरुएहिं । नहु तस्स इमो लोगो, हवइऽस्सेगो परो लोगो ॥ ४४१ ॥ नरयनिरुद्धमईणं, दंडियमाईण जीवियं सेयं । बहुवायम्मिऽवि देहे, विसुज्झमाणस्स वर मरणं ॥ ४४२ ॥ तवनियमसुट्ठियाणं, कल्लाणं जीवियंपि मरणंपि । जीवंतऽज्जंति गुणा, मयाऽवि पुण सुग्गइं जंति ॥४४३॥ अहियं मरणं अहिअं च जीवियं पावकम्मकारीणं । तमसम्मि पडंति मया, वेरं वड्ढंति जीवंता ।४४४। अवि इच्छंति अ मरणं, नय परपीडं करंति मणसाऽवि । जे सुविइय-

संयमः जीवनमरणे हितं.

॥२३३॥

सुगइपहा, सोयरियसुओ जहा सुलसो ॥ ४४५ ॥ मूलग कुदंडगा दामगाणि उच्छूलघंटिआओ य । पिंडेइ अपरितंतो, चउप्पया नत्थि य पसूऽवि ॥ ४४६ ॥ तह वत्थपायदंडगउवगरणे जयणकज्जमुज्जुत्तो । जस्सऽट्ठाए किलिस्सइ, तं चिय मूढो नऽवि करेई ॥ ४४७ ॥ अरिहंता भगवंतो, अहियं व हियं व नवि इहं किंचि । वारंति कारवेंति य, घित्तूण जणं बला हत्थे ॥ ४४८ ॥ उवएसं पुण तं दिंति जेण चरिएण कित्तिनिलयाणं । देवाणऽवि हुंति पहू, किमंग पुण मणुअमित्ताणं ? ॥ ४४९ ॥ वरमउडकिरीडधरो, चिंचइओ चवलकुंडलाहरणो । सक्को हिओवएसा, एरावणवाहणो जाओ ॥ ४५० ॥ रयणुज्जलाइं जाइं, बत्तीसविमाणसयसहस्साइं । वज्जहरेण वराइं, हिओवएसेण लद्धाइं ॥ ४५१ ॥ सुरवइसमं विभूइं, जं पत्तो भरहचक्कवट्टीऽवि । माणुसलोगस्स पहू, तं जाण हिओवएसेण ॥ ४५२ ॥ लद्धूण तं सुइसुहं, जिणवयणुवएसममयबिंदुसमं । अप्पहियं कायव्वं, अहिएसु मणं न दायव्वं ॥ ४५३ ॥ हियमप्पणो करिंतो, कस्स न होइ गरुओ गुरू गण्णो ? । अहियं समायरंतो, कस्स न विप्पच्चओ होइ ? ॥४५४॥ जो नियमसील-तवसंजमेहिं जुत्तो करेइ अप्पहियं । सो देवयं व पुज्जो, सीसे सिद्धत्थओ व्व जणे ॥ ४५५ ॥ सव्वो गुणेहिं गण्णो, गुणाहिअस्स जह लोगवीरस्स । संभंतमउडविडवो, सहस्सनयणो सययमेइ ॥ ४५६ ॥ चोरिक्कवंचणाकूडकवडपरदारदारुणमइस्स । तस्स च्चिय तं अहियं, पुणोऽवि वेरं जणो वहइ ॥ ४५७ ॥ जइ ता तणकंचणलुट्ठरयणसरिसोवमो जणो जाओ । तइया नणु वुच्छिन्नो, अहिलासो दव्वहरणम्मि ॥ ४५८ ॥ आजीवगगणनेया, रज्जसिरिं पयहिऊण य जमाली । हियमप्पणो करिंतो, न य वयणिज्जे इह पडंतो ॥ ४५९ ॥ इंदियकसायगारवमएहिं सययं किलिट्ठपरिणामो । कम्मघणमहाजालं, अणुसमयं बंधई जीवो ॥ ४६० ॥ परपरिवायविसाला, अणेगकंदप्पविसयभोगेहिं । संसारत्था जीवा, अरइविणोअं करंतेवं ॥ ४६१ ॥ आरंभपायनिरया, लोइअरिसिणो

तहा कुलिंगी अ । दुहओ चुका नवर, जीवंति दरिद्दजियलोए ॥ ४६२ ॥ सव्वो न हिंसियव्वो, जह महिपालो तहा उदयपालो । नय अभयदाणवइणा, जणोवमाणेण होयव्वं ॥ ४६३ ॥ पाविज्जइ इह वसणं, जणेण तं छगलओ असत्तुत्ति । न य कोइ सोणिय-बलिं, करेइ वग्घेण देवाण ॥ ४६४ ॥ वच्चइ खणेण जीवो, पित्तानिलधाउसिंभखोभेहिं । उज्जमह मा विसीअह, तरतमजोगो इमो दुलहो ॥ ४६५ ॥ पंचिंदियत्तणं माणुसत्तणं आरिए जणे सुकुलं । साहुसमागम सुणणा, सद्दहणाऽरोग पव्वज्जा ॥ ४६६ ॥ आउ संविल्लंतो, सिढिलंतो बंधणाई सव्वाइं । देहट्ठिअं मुयंतो, झायइ कलुणं बहुं जीवो ॥ ४६७ ॥ इक्कंऽपि नत्थि जं सुट्ठु सुचरियं जह इमं बलं मज्झ । को नाम दढकारो, मरणंते मंदपुण्णस्स ? ॥ ४६८ ॥ युग्मम् ॥ सूलविसअहिविसूईपाणीसत्थग्गिसंभमेहिं च । देहंतरसंकमणं, करेइ जीवो मुहुत्तेण ॥ ४६९ ॥ कत्तो चिंता सुचरियतवस्स गुणसुट्ठियस्स साहुस्स ? । सोगइगमपडिहत्थो, जो अच्छइ नियमभरियभरो ॥ ४७० ॥ साहंति अ फुडविअडं, मासाहससउणसरिसया जीवा । न य कम्मभारगरुयत्तणेण तं आय-रंति तहा ॥ ४७१ ॥ वग्घमुहम्मि अहिगओ, मंसं दंतंतराउ कड्ढेइ । मा साहसंति जंपइ, करेइ न य तं जहाभणियं ॥ ४७२ ॥ परिअट्टिऊण गंथत्थवित्थरं निहसिऊण परमत्थं । तं तह करेह जह तं, न होइ सव्वंपि नडपढियं ॥ ४७३ ॥ पढइ नडो वेरग्गं, निव्विज्जिज्जा य बहुजणो जेण । पढिऊण तं तह सढो, जालेण जलं समोअरइ ॥ ४७४ ॥ कह कह करेमि कह मा करेमि कह कह कयं बहुकयं मे । जो हिययसंपसारं, करेइ सो अइकरेइ हियं ॥४७५॥ सिढिलो अणायरकओ, अवसवसकओ तहा कयावकओ । सययं पमत्तसी-लस्स, संजमो केरिसो होज्जा ? ॥४७६॥ चंदुव्व कालपक्खे, परिहाइ पए पए पमायपरो । तह उग्घरविघरनिरंगणो य णय इच्छियं लहइ ॥ ४७७ ॥ भीओव्विग्ग निलुको, पागडपच्छन्नदोससयकारी । अप्पच्चयं जणंतो, जणस्स धी जीवियं जियइ ॥ ४७८ ॥ न

नहि दिवसा पक्खा, मासा वरिसावि संगणिज्जंति । जे मूलउत्तरगुणा, अक्खलिया ते गणिज्जंति ॥ ४७९ ॥ जो नवि दिणे दिणे संकलेइ के अज्ज अज्जिया मि गुणा ? । अगुणेसु अ नहु खलिओ, कह सो उ करिज्ज अप्पहिअं ? ॥ ४८० ॥ इय गणियं इय तुलिअं इय बहुआ दरिसिअं नियमिअं च । जइ तहवि न पडिबुज्झइ, किं कीरइ ? नूण भवियव्वं ॥ ४८१ ॥ किमगं तु पुणो जेणं, संजमसेढी सिढिलीकया होइ । सो तं चिअ पडिवज्जइ, दुक्खं पच्छा उ उज्जमइ ॥ ४८२ ॥ जइ सव्वं उवलद्धं, जइ अप्पा भाविओ उवसमेणं । कायं वायं च मणं, उप्पहेणं जह न देई ॥ ४८३ ॥ हत्थे पाए निखिवे, कायं चालिज्ज तंपि कज्जेणं । कुम्मो व्व सए अंगे, अंगोवंगाइं गोविज्जा ॥ ४८४ ॥ विकहं विणोयभासं अंतरभासं अवक्कभासं च । जं जस्स अणिट्ठमपुच्छिओ न भासं न भासिज्जा ॥४८५॥ अणवट्ठियं मणो जस्स, झायइ बहुयाइं अट्टमट्टाइं । तं चिंतिअं च न लहइ, संचिणइ अ पावकम्माइं ॥ ४८६ ॥ जह जह सव्वुवलद्धं, जह जह सुचिरं तवोवणे वुच्छं । तह तह कम्मभरगुरू, संजमनिव्वाहिरो जाओ ॥ ४८७ ॥ विज्जप्पो जह जह ओसहाइं पिज्जेइ वायहरणाइं । तह तह से अहिययरं, वाएणाऊरिअं पुट्टं ॥ ४८८ ॥ दड्ढजउमकज्जकरं, भिन्नं संखं न होइ पुण करणं । लोहं च तंबविद्धं, न एइ परिकम्मणं किंचि ॥ ४८९ ॥ को दाही उवएसं, चरणालसयाण दुव्विअड्ढाणं ? । इंदस्स देवलोगो, न कहिज्जइ जाणमाणस्स ॥ ४९० ॥ दो चेव जिणवरेहिं, जाइजरामरणविप्पमुक्केहिं । लोगम्मि पहा भणिया, सुस्समण सुसावगो वावि ॥ ४९१ ॥ भावच्चणमुग्गविहारया य दव्वच्चणं तु जिणपूआ । भावच्चणाउ भट्ठो, हविज्ज दव्वच्चणुज्जुत्तो ॥ ४९२ ॥ जो पुण निरच्चणो च्चिअ, सरीरसुहकज्जमित्ततल्लिच्छो । तस्स नहि बोहिलाभो, न सुग्गई नेय परलोगो ॥ ४९३ ॥ कंचणमणिसोवाणं, थंभसहस्सूसिअं सुवण्णतलं । जो करिज्ज जिणहरं, तओवि तवसंजमो अहिओ ॥ ४९४ ॥ निव्वीए

दुब्भिक्खे, रण्णा दीवंतराओ अन्नाओ । आणेऊणं बीअं, इह दिन्नं कासवजणस्स ॥४९५॥ केहिवि सव्वं खइयं, पइन्नमन्नेहिं सव्वमद्धं च । वुत्तं गयं च केई, खित्ते खुट्टंति संतत्था ॥ ४९६ ॥ राया जिणवरचंदो, निव्वीयं धम्मविरहिओ कालो । खित्ताइं कम्मभूमी, कासववग्गो य चत्तारि ॥ ४९७ ॥ अस्संजएहिं सव्वं, खइअं अद्धं च देसविरएहिं । साहूहिं धम्मबीअं, उत्तं नीअं च निप्फत्तिं ॥ ४९८ ॥ जे ते सव्वं लहिउं, पच्छा खुट्टंति दुब्बलधिईया । तवसंजमपरितंता, इह ते ओहरिअसीलभरा ॥ ४९९ ॥ आणं सव्वजिणाणं, भंजइ दुविहं पहं अइक्कंतो । आणं च अइक्कंतो, भमइ जरामरणदुग्गम्मि ॥५००॥ जइ न तरसि धारेउं, मूलगुणभरं सउत्तरगुणं च । मुत्तूण तो तिभूमी, सुसावगत्तं वरतरागं॥५०१॥अरिहंतचेइआणं, सुसाहुपूयारओ दढायारो । सुस्सावगो वरतरं, न साहुवेसेण चुअधम्मो ॥ ५०२ ॥ सव्वंति भाणिऊणं, विरई खलु जस्स सव्विया नत्थि । सो सव्वविरइवाई, चुकइ देसं च सव्वं च ॥ ५०३ ॥ जो जहवायं न कुणइ, मिच्छद्दिट्ठी तओ हु को अन्नो ? । वड्ढेइ अ मिच्छत्तं, परस्स संकं जणेमाणो ॥ ५०४ ॥ आणाए च्चिय चरणं, तब्भंगे जाण किं न भग्गति ? । आणं च अइक्कंतो, कस्साएसा कुणइ सेसं ? ॥ ५०५ ॥ संसारो अ अणंतो, भट्ठचरित्तस्स लिंगजीविस्स । पंचमहव्वयतुंगो, पागारो भल्लिओ जेण ॥ ५०६ ॥ न करेमित्ति भणित्ता, तं चेव निसेवए पुणो पावं । पच्चक्खमुसावाई, मायानियडीपसंगो य ॥ ५०७ ॥ लोएऽवि जो ससूगो, अलिअं सहसा न भासए किंचि । अह दिक्खिओऽवि अलियं, भासइ तो किंच दिक्खाए ? ॥ ५०८ ॥ महव्वयअणुव्वयाइं, छंडेउं जो तवं चरइ अन्नं । सो अन्नाणी मूढो, नावाबु (छु) ड्डो मुणेयव्वो ॥ ५०९ ॥ सुबहुं पासत्थजणं, नाऊणं जो न होइ मज्झत्थो । नय साहेइ सकज्जं, कागं च करेइ अप्पाणं ॥ ५१० ॥ परिचिंतिऊण निउणं, जइ नियमभरो न तीरए वोढुं । परचित्तरंजणेणं, न वेसमित्तेण साहारो ॥ ५११ ॥ निच्छयनयस्स चरणस्सुव-

याए नाणदंसणवहोऽवि । ववहारस्स उ चरणे, हयम्मि भयणा उ सेसाणं ॥ ५१२ ॥ सुज्झइ जई सुचरणो, सुज्झइ सुस्सावओऽवि गुणकलिओ । ओसन्नचरणकरणो, सुज्झइ संविग्गपक्खरुई ॥ ५१३ ॥ संविग्गपक्खियाणं, लक्खणमेयं समासओ भणियं । ओसन्नचरणकरणाऽवि जेण कम्मं विसोहंति ॥ ५१४ ॥ सुद्धं सुसाहुधम्मं, कहेइ निंदइ य नियमायारं । सुतवस्सियाण पुरओ, होइ य सव्वोमराइणीओ ॥ ५१५ ॥ वंदइ नय वंदावइ, किइकम्मं कुणइ कारवे नय । अत्तट्ठा नवि दिक्खइ, देइ सुसाहूण बोहेउं ॥५१६॥ ओसन्नो अत्तट्ठा, परमप्पाणं च हणइ दिक्खंतो । तं छुहइ दुग्गइए, अहिययरं बुड्डइ सयं च ॥ ५१७ ॥ जह सरणमुवगयाणं, जीवाण निकिंतए सिरे जो उ । एवं आयरिओऽविहु, उस्सुत्तं पन्नवंतो य ॥५१८॥ सावज्जजोगपरिवज्जणा उ सव्वुत्तमो जईधम्मो । बीओ सावगधम्मो, तइओ संविग्गपक्खपहो ॥५१९॥ सेसा मिच्छद्दिट्ठी, गिहिलिंगकुलिंगदव्वलिंगेहिं । जह तिण्णि य मुक्खपहा संसारपहा तहा तिण्णि ॥ ५२० ॥ संसारसागरमिणं, परिब्भमंतेहिं सव्वजीवेहिं । गहियाणि य मुक्काणि य अणंतसो दव्वलिंगाइं ॥ ५२१ ॥ अच्चणुरत्तो जो पुण, न मुयइ बहुसोऽवि पन्नविज्जंतो । संविग्गपक्खियत्तं, करिज्ज लब्भिहिसि तेण पहं ॥ ५२२ ॥ कंताररोहमद्धाणओमगेलन्नमाइकज्जेसु । सव्वायरेण जयणाइ कुणइ जं साहुकरणिज्जं ॥ ५२३ ॥ आयरतरसंमाणं, सुदुक्करं माणसंकडे लोए । संविग्गपक्खियत्तं, ओसन्नेणं फुडं काउं ॥ ५२४ ॥ सारणचइआ जे गच्छनिग्गया पविहरंति पासत्था । जिणवयणबाहिरावि य, ते उ पमाणं न कायव्वा ॥ ५२५ ॥ हीणस्सऽवि सुद्धपरूवगस्स संविग्गपक्खवायस्स । जा जा हविज्ज जयणा, सा सा से निज्जरा होइ ॥ ५२६ ॥ सुंकाइपरिसुद्धे, सइ लाभे कुणइ वाणिओ चिट्ठं । एमेव य गीयत्थो, आयं दट्ठुं समायरइ ॥ ५२७ ॥ आमुक्कजोगिणो च्चिय, हवइ थोवाऽवि तस्स जीवदया । संविग्गपक्खजयणा, तो दिट्ठा साहुवग्गस्स ॥ ५२८ ॥ किं

मूसगाण अत्थेण ? किं वा कागाण कणगमालाए ? । मोहमलखवलिआणं, किं कज्जुवएसमालाए ? ॥ ५२९ ॥ चरणकरणालसाणं, अविणयबहुलाण सययऽजोगमिणं । न मणी सयसाहस्सो, आबज्झइ कुच्छभासस्स ॥ ५३० ॥ नाऊण करयलगयाऽऽमलं व सब्भावओ पहं सव्वं । धम्मम्मि नाम सीइज्जइत्ति कम्माइं गुरुआइं ॥ ५३१ ॥ धम्मत्थकाममुक्खेसु जस्स भावो जहिं जहिं रमइ । वेरग्गे य गतरसं, न इमं सव्वं सुहावेइ॥५३२॥संजमतवालसाणं, वेरग्गकहा न होइ कण्णसुहा । संविग्गपक्खियाणं, हुज्ज व केसिंचि नाणीणं॥५३३॥ सोऊण पगरणमिणं, धम्मे जाओ न उज्जमो जस्स । न य जणियं वेरग्गं, जाणिज्ज अणंतसंसारी॥५३४॥कम्माण सुबहुआणुवसमेण उवगच्छई इमं सव्वं । कम्ममलचिक्कणाणं, वच्चइ पासेण भन्नंतं॥५३५॥ उवएसमालमेयं जो पढइ सुणइ कुणइ वा हियए । सो जाणइ अप्पहियं नाऊण सुहं समायरई ॥५३६॥ धंतमणिदामससिगयणिहिपयपढमक्खराभिहाणेण । उवएसमालपगरणमिणमो रइअ हिअट्ठाए ॥५३७॥ जिणवयणकप्परुक्खो, अणेगसुत्तत्थसालविच्छिन्नो । तवनियमकुसुमगुच्छो, सुग्गइफलबंधणो जयइ ॥५३८॥ जुग्गा सुसाहुवेरग्गिआण परलोगपत्थिआणं च । संविग्गपक्खिआणं, दायव्वा बहुसुआणं च॥५३९॥इय धम्मदासगणिणा जिणवयणुवएसकज्जमालाए । मालव्व विविहकुसुमा, कहिआ य सुसीसवग्गस्स॥५४०॥संतिकरी वुड्ढिकरी, कल्लाणकरी सुमंगलकरी य । होइ कहगस्स परिसाए, तह य निव्वाणफलदाई ॥ ५४१ ॥ इत्थ समप्पइ इणमो, मालाउवएसपगरणं पगयं । गाहाणं सव्वाणं, पंचसया चेव चालीसा ॥५४२॥ जाव य लवणसमुद्दो, जाव य नक्खत्तमंडिओ मेरू । ताव य रइया माला, जयम्मि थिरथावरा होउ ॥ ५४३ ॥ अक्खरमत्ताहीणं, जं चिय पढियं अयाणमाणेणं । तं खमह मज्झ सव्वं, जिणवयणविणिग्गया वाणी ॥ ५४४ ॥

॥ इति श्रीधर्मदासगणिविरचितमुपदेशमालाप्रकरणम् ॥

अथ पूर्वभृत्सूरिसूत्रितः श्रीजीवसमासः

दस चोद्दस य जिणवरे चोद्दसगुणजाणए नमंसित्ता । चोद्दस जीवसमासे समासओऽणुक्कमिस्सामि ॥ १ ॥ निक्खेवनिरुत्तीहिं छहिं अट्ठहिं याणुओगदारेहिं । गइयाइमग्गणाहि य जीवसमासाऽणुगंतव्वा ॥२॥ नामंठवणा दव्वे भावे य चउव्विहो उ निक्खेवो । कत्थइ य पुण बहुविहो तयासयं पप्प कायव्वो ॥३॥ किं कस्स केण कत्थ व केवचिरं कइविहो उ भावोत्ति । छहिं अणुओगदारेहिं सव्वे भावाऽणुगंतव्वा ॥ ४ ॥ संतपयपरूवणया दव्वपमाणं च खित्तफुसणा य । कालंतरं च भावो अप्पाबहुयं च दाराइं ॥ ५ ॥ गइ इंदिए य काए जोए वेए कसाय नाणे य । संजम दंसण लेसा भव सम्मे सन्नि आहारे ॥ ६ ॥ आहारभव्वजोगाइएहिं एगुत्तरा बहू भेया । एत्तो उ चउदसण्हं इहाणुगमणं करिस्सामि ॥ ७ ॥ मिच्छा १ ऽऽसायण २ मिस्सा ३ अविरयसम्मा ४ य देसविरया ५ य । विरया पमत्त ६ इयरे ७ अपुव्व ८ अणियट्टि ९ सुहुमा १० य ॥ ८ ॥ उवसंत ११ खीणमोहा १२ सजोगिकेवलिजिणो १३ अजोगी १४ य । चोद्दस जीवसमासा कमेण एएऽणुगंतव्वा ॥ ९ ॥

दुविहा होंति अजोगी सभवा अभवा निरुद्धजोगी य । इह सभवा अभवा उण सिद्धा जे सव्वभवमुक्का ॥ १० ॥ निरयगई तिरि मणुया देवगई चेव होइ सिद्धिगई । नेरइया उण नेया सत्तविहा पुढविभेएण ॥ ११ ॥ घम्मा वंसा सेला होइ तहा अंजणा य रिट्ठा

य । मघवत्ति माघवत्ति य पुढवीणं नामधेयाइं ॥ १२ ॥ रयणप्पभा य सक्करवालुयपंकप्पभा य धूमपहा । होइ तम तमतमाविय पुढवीणं नामगोत्ताइं ॥ १३ ॥ तिरियगईया पंचिंदिया य पज्जत्तया तिरिक्खीओ । तिरिया य अपज्जत्ता मनुया पजत्त इयरे य ॥ १४ ॥ ते कम्मभोगभूमिय अंतरदीवा य खित्तपविभत्ता । सम्मुच्छिमा य गब्भय आरिमिलक्खुत्ति य सभेया ॥ १५ ॥ देवा य भवणवासी वंतरिया जोइसा य वेमाणी । कप्पोवगा य नेया गेविज्जाणुत्तरसुरा य ॥ १६ ॥ असुरा नागसुवन्ना दीवोदहिथणियविज्जुदिसिनामा । वायग्गिकुमाराविय दसेव भणिया भवणवासी ॥ १७ ॥ किंनरकिंपुरिसमहोरगा य गंधव्व रक्खसा जक्खा । भूया य पिसायाविय अट्ठविहा वाणमंतरिया ॥ १८ ॥ चंदा सूरा य गहा नक्खत्ता तारगा य पंचविहा । जोइसिया नरलोए गइरयओ संठिया सेसा ॥ १९ ॥ सोहम्मीसाणसणंकुमारमाहिंदबंभलंतयया । सुक्कसहस्साराणयपाणय तह आरणच्चुयया ॥ २० ॥ हेट्ठिममज्झिमउवरिमगेविज्जा तिण्णि तिण्णि तिण्णेव । सव्वट्ठविजयविजयंतजयंत अपराजिया अवरे ॥ २१ ॥ सुरनारएसु चउरो जीवसमासा उ पंच तिरिएसु । मणुयगईए चउदस मिच्छाद्दिट्ठी अपज्जत्ता ॥ २२ ॥ एगिंदिया य बायरसुहुमा पज्जत्तया अपज्जत्ता । बियतियचउरिंदिय दुविहभेय पज्जत्त इयरे य ॥ २३ ॥ पंचिंदिया असण्णी सण्णी पज्जत्तया अपज्जत्ता । पंचिदिएसु चोद्दस मिच्छद्दिट्ठी भवे सेसा ॥ २४ ॥ आहारसरीरिंदियपज्जत्ती आणपाण भासमणे । चत्तारि पंच छप्पिय एगिंदियविगलसण्णीणं ॥ २५ ॥ पुढविदगअगणिमारुय साहारणकाइया चउद्धा उ । पत्तेय तसा दुविहा चोद्दस तस सेसिया मिच्छा ॥ २६ ॥ पुढवी य सक्करा वालुया य उवले सिला य लोणूसे । अयतंबतउयसीसय रुप्पसुवण्णे य वइरे य ॥ २७ ॥ हरियाले हिंगुलए मणोसिला सासगंजणपवाले । अब्भपडलऽब्भवालुय बायरकाए मणिविहाणा ॥ २८ ॥ गोमेज्जए य रुयए अंके फलिहे य लोहियक्खे य ।

चंदप्पह वेरुलिए जलकंते सूरकंते य॥२९॥ गेरुय चंदण वध(प्प)गे भुयमोए तह ममारगल्ले य। वण्णाईहि य भेदा सुहुमाणं नत्थि ते (मे) भेया ॥ ३० ॥ ओसा य हिमं महिगा हरतणु सुद्धोदए घणोए य। वण्णाईहि य भेया सुहुमाणं नत्थि ते भेया ॥ ३१ ॥ इंगाल जाल अच्ची मुम्मुर सुद्धागणी य अगणी य। वण्णाईहि य भेया सुहुमाणं नत्थि ते भेया ॥ ३२ ॥ वाउब्भामे उक्कलिमंडलिगुंजा महा घणतणू या। वण्णाईहि य भेया सुहुमाणं नत्थि ते भेया ॥ ३३ ॥ मूलग्गपोरबीया कंदा तह खंधबीय बीयरुहा। संमुच्छिमा य भणिया पत्तेय अणंतकाया य ॥ ३४ ॥ कंदा मूला छल्ली कट्ठा पत्ता पवाल पुप्फ फला। गुच्छा गुम्मा वल्ली तणाणि तह पव्वया चेव ॥ ३५ ॥ सेवालपणगकिण्हग कवया कुहणा य बायरो काओ। सव्वो य सुहुमकाओ सव्वत्थ जलत्थलागासे ॥ ३६ ॥ गूढसिरसंधिपव्वं समभंगमहीरयं च छिन्नरुहं। साहारणं सरीरं तव्विवरीयं च पत्तेयं ॥ ३७ ॥ दुविहा तसा य वुत्ता वियला सयलिंदिया मुणेयव्वा। बितिचउरिंदिय वियला सेसा सयलिंदिया नेया ॥ ३८ ॥ संखा गोम्मी भमराइया उ विगलिंदिया मुणेयव्वा। पंचिंदिया य जलथलखहयरसुरनारयनरा य ॥ ३९ ॥ बारस सत्त य तिन्नि य सत्त य कुलकोडि सयसहस्साइं। नेया पुढविदगागणिवाऊणं चेव परिसंखा ॥ ४० ॥ कुलकोडिसयसहस्सा सत्तट्ठ य नव य अट्ठवीसं च। बेइंदियतेइंदियचउरिंदियहरियकायाण ॥ ४१ ॥ अद्धत्तेरस बारस दस दस कुलकोडिसयसहस्साइं। जलयरपक्खिचउप्पयउरभुयसप्पाण नव हुंति ॥ ४२ ॥ छव्वीसा पणवीसा सुरनेरइयाण सयसहस्साइं। बारस य सयसहस्सा कुलकोडीणं मणुस्साणं ॥ ४३ ॥ एगा कोडाकोडी सत्ताणउई भवे सयसहस्सा। पन्नासं च सहस्सा कुलकोडीओ मुणेयव्वा ॥४४॥ एगिंदियनेरइया संवुडजोणी य हुंति देवा य। विगलिंदियाण वियडा संवुडवियडा य गब्भंमि ॥ ४५ ॥ अचित्ता खलु जोणी नेरइयाणं तहेव देवाणं। मीसा य गब्भवसही तिविहा जोणी उ सेसाणं

पृथ्व्यादि
भेदाः

॥ ४६ ॥ सीओसिणजोणीया सव्वे देवा य गब्भवक्कंता । उसिणा य तेउकाए दुह नरए तिविह सेसाणं ॥ ४७ ॥ वज्जरिसह-नारायं वज्जं नारायं च नारायं । अद्धं चिय नारायं खीलिय छेवट्ठ संघयणं ॥ ४८ ॥ रिसहो य होइ पट्टो वज्जं पुण कीलिया वियाणाहि । उभओ मक्कडबंधं नारायं तं वियाणाहि ॥ ४९ ॥ नरतिरियाणं छप्पिय हवइ हु विगलिंदियाण छेवट्ठं । सुरनेरइया एगिंदिया य सव्वे असंघयणी ॥ ५० ॥ समचउरंसा नग्गोह साइ खुज्जा य वामणा हुंडा । पंचिंदियतिरियनरा सुरा समा सेसया हुंडा ॥ ५१ ॥ मसूरए य थिवुगे सूइ पडागा अणेगसंठाणा । पुढविदगअगणिमारुयवणस्सईणं च संठाणा ॥ ५२ ॥ ओरालिय वेउव्विय आहारय तेयए य कम्मयए । पंच मणुएसु चउरो वाऊ पंचिंदियतिरिक्खे ॥ ५३ ॥ वेउव्वियतेए कम्मए य सुरनारया य तिसरीरा । सेसेगिंदियवियला ओरालियतेयकम्मइगा ॥५४॥ सच्चे मीसे मोसे असच्चमोसे मणे य वाया य । ओरालियवेउव्विय आहारयमिस्सकम्मइए ॥ ५५ ॥ सच्चे असच्चमोसे सण्णी उ सजोगिकेवली जाव । सण्णी जा छउमत्थो सेसं संखाइ अंतवउ ॥ ५६ ॥ सुरनारया विउव्वी नर तिरि ओरालिया सवेउव्वी । आहारया पमत्ता सव्वेऽपज्जत्तया मीसा ॥ ५७ ॥ मिच्छा सासण अविरय भवंतरे केवली समुहया य । कम्मयओ काओगो न सम्ममिच्छो कुणइ कालं ॥ ५८ ॥ नेरइया य नपुंसा तिरिक्खमणुया तिवेयया हुंति । देवा य इत्थिपुरिसा गेविज्जाइ पुरिसवेया ॥ ५९ ॥ अनियट्टन्त नपुंसा सन्नीपंचिंदिया य थीपुरिसा । कोहो माणो माया नियट्टि लोभो सरागंतो ॥ ६० ॥ आभिणिसुओहिमणकेवलं च नाणं तु होइ पंचविहं । उग्गह ईह अवाया धरणाऽऽ-भिणिबोहियं चउहा ॥ ६१ ॥ पंचहिवि इंदिएहिं मणसा अत्थोग्गहो मुणेयव्वो । चक्खिंदियमणरहियं वंजणमीहाइयं छद्धा ॥ ६२ ॥ अंगपविट्ठियरसुय ओहि भवे पतिगुणं च विन्नेयं । सुरनारएसु य भवे भवं पति सेससमियरेसुं ॥ ६३ ॥ अणुगामि अवट्ठिय हीयमा-

जीवसमासे ? नवद्वार प्ररूपणानां

॥२४२॥

नमिह तं भणे सपडिवक्खं । उज्जुमई विउलमई मणनाणे केवलं एक्कं ॥ ६४ ॥ मइसुय मिच्छा साणा विभंग समणे य मीसए मीसं । सम्मत्तछउमाभिणिबोहिं विरयमण केवल सनामे ॥ ६५ ॥ अजया अविरयसम्मा देसे विरया य हुंति सट्ठाणे । सामाइय-छेयपरिहारसुहुमअहक्खायाइणो विरया ॥ ६६ ॥ सामाइयछेया जा नियट्टि परिहारमप्पमत्तंता । सुहुमा सुहुमसरागे उवसंताई अहक्खाया ॥ ६७ ॥ समणा पुलाय बउसा कुसील निग्गंथ तह सिणाया य । आइतियं सकसाई विराय छउमा य केवलिणो ॥६८॥ चउरिंदियाइ छउमे चक्खु अचक्खू य सव्व छउमत्थे । सम्मे य ओहिदंसी केवलदंसी सनामे य ॥ ६९ ॥ किण्हा नीला काऊ अविरयसम्मंत संजयंतऽपर । तेऊ पम्हा सण्णऽप्पमायसुक्का सजोगंता ॥ ७० ॥ पुढविदगहरिय भवणे वण जोइसिया असंखनर-तिरिया । सेसेगिंदियवियला तियलेसा भावलेसाए ॥ ७१ ॥ काऊ काऊ तह काउनील नीला य नीलकिण्हा य । किण्हा य परमकिण्हा लेसा रयणप्पभाईणं ॥७२॥ तेऊ तेऊ तह तेऊ पम्ह पम्हा य पम्हसुक्का य । सुक्का य परमसुक्का सक्कादिविमाणवासीणं ॥७३॥ देवाण नारयाणं दव्वलेसा हवंति एयाउ । भावपरित्तीए उण नेरइयसुराण छल्लेसा ॥७४॥ मिच्छद्दिट्ठि अभव्वा भवसिद्धीया य सव्वठाणेसु । सिद्धा नेव अभव्वा नवि भव्वा हुंति नायव्वा ॥ ७५ ॥ मइसुयनाणावरणं दंसणमोहं च तदुवघाईणि । तप्फड्डगाइं दुविहाइं सव्वदेसोवघाईणि ॥ ७६ ॥ सव्वेसु सव्वघाइसु हएसु देसोवघाइयाणं च । भागेहिं मुच्चमाणो समए समए अणंतेहिं ॥ ७७ ॥ खीणमुइन्नं सेसगमुवसंतं भण्णए खओवसमो । उदयविघाय उवसमो खओ य दंसणतिगाघाओ ॥ ७८ ॥ उवसमवेयग खइया अविरयसम्माइ सम्मदिट्ठीसु । उवसंतमप्पमत्ता तह सिद्धंता जहाकमसो ॥ ७९ ॥ वेमाणिया य मणुया रयणाए असंखवा-सतिरिया य । तिविहा सम्मद्दिट्ठी वेयगउवसामगा सेसा ॥ ८० ॥ असण्णि अमणपंचिंदियंत सण्णी उ समण छउमत्था । नोसण्णि-

चारित्रनिर्ग्रन्थदर्शनलेश्यासम्यक्त्वभव्याहारेषु जीवगुणाः अजीवाश्च

॥२४१॥

नो असण्णी केवलनाणी उ विण्णेआ ॥ ८१ ॥ विग्गहगइमावन्ना केवलिणो समुहया अजोगी य । सिद्धा य अणाहारा सेसा आहारगा जीवा ॥ ८२ ॥ नाणं पंचविहंपिय अण्णाणातिगं च सव्व सागारं । चउदंसणमणगारं सव्वे तल्लक्खणा जीवा ॥ ८३ ॥ एवं जीवसमासा बहुभेया वन्निया समासेण । एवमिह भावरहिया अजीवदव्वा उ विन्नेया ॥ ८४ ॥ ते उण धम्माधम्मा आगास अरूविणो तहा कालो । खंधा देस पएसा अणुत्तिऽविय पोग्गला रूवी ॥८५॥ गइठाणवगाहणलक्खणाणि कमसो य वत्तणगुणो य। रूवरसगंधफासाइ कारणं कम्मबंधस्स ॥ ८६ ॥ सत्यप्ररूपणाद्वारं १

दव्वे खेत्ते काले भावे य चउव्विहं पमाणं तु। दव्व पएसविभागं पएसमेगाइयमणंतं ॥८७॥ माणुम्माणपमाणं पडिमाणं गणियमेव य विभागं । पत्थ('एत्थ)कुडवाइ धन्ने चउभागविवड्ढियं च रसे ॥८८॥ कंसाइयमुम्माणं अवमाणं चेव होइ दंडाई । पडिमाणं धरिमेसु य भणियं एक्काइयं गणिमं ॥ ८९ ॥ दंडधणूजुगनालिय अक्खो मुसलं च होइ चउहत्थं । दसनालियं च रज्जुं वियाण अवमाणसण्णाए ॥ ९० ॥ खेत्तपमाणं दुविहं विभाग ओगाहणाए निप्फन्नं । एगपएसोगाढाइ होइ ओगाहणमणेगं ॥ ९१ ॥ अंगुल विहत्थि रयणी कुच्छी धणु गाउयं च सेढी य । पयरं लोगमलोगो खेत्तपमाणस्स पविभागा॥ ९२ ॥ तिविहं च अंगुलं पुण उस्सेहंगुल पमाण आयं च । एक्केक्कं पुण तिविहं सूई पयरंगुल. घणं च ॥९३॥ सत्थेण सुतिक्खेणवि छेत्तुं भेत्तुं च जं किर न सक्का । ते परमाणुं सिद्धा वयंति आइं पमाणाणं ॥ ९४ ॥ परमाणू सो दुविहो सुहुमो तह वावहारिओ चेव । सुहुमो य अप्पएसो ववहारनएणऽणंतओ खंधो ॥९५॥ परमाणू य अणंता सहिया उस्सण्हसण्हिया एक्का । साऽणंतगुणा संती ससण्हिया सोऽणु ववहारी ॥९६॥ खंधोऽणंतपएसो अत्थेगइओ जयम्मि छिज्जेज्जा। भिज्जेज्ज व एवइओ ('एगयरो) नो छिज्जे नो य भिज्जेज्जा ॥९७॥

परमाणू तसरेणू रहरेणू अग्गयं च वालस्स । लिक्खा जूया य जवो अट्ठगुणविवड्ढिया कमसो ॥ ९८ ॥ अट्ठेव य जवमज्झाणि अंगुलं छच्च अंगुला पाओ । पाया य दो विहत्थी दो य विहत्थी भवे हत्थो ॥ ९९ ॥ चउहत्थं पुण धणुयं दुन्नि सहस्साइं गाउयं तेसिं । चत्तारि गाउया पुण जोयणमेगं मुणेयव्वं ॥ १०० ॥ उस्सेहंगुलमेगं हवइ पमाणंगुलं दुपंचसयं । ओसप्पिणीए पढमस्स अंगुलं चक्कवट्टिस्स ॥१०१॥ तेणंगुलेणं जं जोयणं तु एत्तो असंखगुणयारो (०एहिं)। सेढी पयरं लोगो लोगा णंतो अलोगो य ॥ १०२ ॥ जे जम्मि जुगे पुरिसा अट्ठसयंगुलसमूसिया हुंति । तेसिं सयमंगुलं जं तयं तु आयंगुलं होइ ॥ १०३ ॥ देहस्स ऊसएण उ गिहसयणाई य आयमाणेणं । दीवुदहिभवणवासा खेत्तपमाणं पमाणेणं ॥ १०४ ॥ प्रमाणद्वारं २

कालेत्ति य एगविहो कालविभागो य होइ णेगविहो । समयावलियाईओ अणंतकालोत्ति णायव्वो ॥ १०५ ॥ कालो परम-निरुद्धो अविभागी तं तु जाण समओत्ति । तेऽसंखा आवलिया ता संखेज्जा य ऊसासो ॥ १०६ ॥ हट्ठऽणगल्लुस्सासो एसो पाणुत्ति सन्निओ एक्को । पाणू य सत्त थोवो थोवा सत्तेव लवमाहू ॥ १०७ ॥ अट्ठत्तीसं तु लवा अद्धलवो चेव नालिया होइ । दो नालिया मुहुत्तो तीस मुहुत्ता अहोरत्तो ॥ १०८ ॥ तिन्नि सहस्सा सत्त य सयाणि तेसत्तरी य उस्सासा । एक्केक्कस्सेऽइया हुंति मुहुत्तस्स उस्सासा ॥ १०९ ॥ पन्नरस अहोरत्ता पक्खो पक्खा य दो भवे मासो । दो मासा उउसन्ना तिन्नि य रियवो अयणमेगं ॥ ११० ॥ दो अयणाइं वरिसं तं दसगुणवड्ढियं भवे कमसो । दस य सयं च सहस्सं दस य सहस्सा सयसहस्सं ॥ १११ ॥ वास-सयसहस्सं पुण चुलसीइगुणं हवेज्ज पुव्वंगं । पुव्वंगसयसहस्सं चुलसीइगुणं भवे पुव्वं ॥ ११२ ॥ पुव्वस्स उ परिमाणं सयरिं खलु होंति कोडिलक्खाओ । छप्पन्नं च सहस्सा बोद्धव्वा वासकोडीणं ॥ ११३ ॥ पुव्वंगं पुव्वंपि य नउयंगं चेव होइ नउयं च । नालि-

णंगं नलिणंपि य महनलिणंगं महानलिणं ॥ ११४ ॥ पउमं कमलं कुमुयं तुडियमडडमवव हूहुयं चेव । अउयंग अउय पउयं तह सीसपहेलिया चेव ॥ ११५ ॥ एवं एसो कालो वासच्छेएण संखमुवयाइ । तेण परमसंखेज्जो कालो उवमाए नायव्वो ॥ ११६ ॥ पलिओवमं च तिविहं उद्धारऽद्धं च खेत्तपलियं च । एक्केकं पुण दुविहं बायर सुहुमं च नायव्वं ॥ ११७ ॥ जं जोयणविच्छिण्णं तं तिउणं परिरएण सविसेसं । तं चेव य उव्विद्धं पल्लं पलिओवमं नाम ॥ ११८ ॥ एगाहियबेहियतेहियाण उक्कोस सत्तरत्ताणं । सम्मट्ठं संनिचियं भरियं वालग्गकोडीणं ॥ ११९ ॥ तत्तो समए समए एक्केके अवहियम्मि जो कालो । संखेज्जा खलु समया बायर-उद्धारपल्लंमि ॥ १२० ॥ एक्केक्कमओ लोमं कट्टुमसंखेज्जखंडमद्दिस्सं । समछेगाणंतपएसियाण पल्लं भरेज्जाहि ॥ १२१ ॥ तत्तो समए समए एक्केके अवहियम्मि जो कालो । संखेज्जवासकोडी सुहुमे उद्धारपल्लम्मि ॥ १२२ ॥ एएसिं पल्लाणं कोडाकोडी हवेज्ज दसगुणिया । तं सागरोवमस्स उ एक्कस्स भवे परीमाणं ॥ १२३ ॥ जावइओ उद्धारो अड्ढाइज्जाण सागराण भवे । तावइया खलु लोए हवंति दीवा समुद्दा य ॥ १२४ ॥ वाससए वाससए एक्केके बायरे अवहियम्मि । बायरअद्धापल्ले संखेज्जा वासकोडीओ ॥ १२५ ॥ वाससए वाससए एक्केके अवहियम्मि सुहुमम्मि । सुहुमे अद्धापल्ले हवंति वासा असंखेज्जा ॥ १२६ ॥ एएसिं पल्लाणं कोडाकोडी हवेज्ज दसगुणिया । तं सागरोवमस्स उ परिमाणं हवइ एक्कस्स ॥ १२७ ॥ दस सागरोवमाणं पुन्नाओ हुंति कोडि-कोडीओ । ओसप्पिणीपमाणं तं चेवुस्सप्पिणीएवि ॥ १२८ ॥ उस्सप्पिणी अणंता पोग्गलपरियट्टओ मुणेयव्वो । तेऽणंता तीयऽद्धा अणागयद्धा अणंतगुणा ॥ १२९ ॥ सुहुमेण य अद्धासागरस्स माणेण सव्वजीवाणं । कम्मठिई कायठिई भावठिई यावि नायव्वा ॥ १३० ॥ बायरसुहुमागासे खेत्तपएसाण समयमवहारे । बायर सुहुमं खेत्तं उस्सप्पिणीओ असंखेज्जा ॥ १३१ ॥ एएसिं पल्लाणं

नोगुण
संख्याने
संख्याता-
संख्याता-
नन्ताः

कोडाकोडी हवेज्ज दसगुणिया । तं सागरोवमस्स उ एक्कस्स भवे परीमाणं ॥ १३२ ॥ एएण खेत्तसागरउवमाणेणं हवेज्ज नायव्वं ।
पुढविदगअगणिमारुयहरियतसाणं च परीमाणं ॥१३३॥ गुणनोगुणनिप्फन्नं गुणनिप्फन्नं तु वन्नमाईयं । नोगुणनिप्फन्नं पुण संखाणं
नो य संखाणं ॥१३४॥ संखाणं पुण दुविहं सुयसंखाणं च गणणसंखाणं। अक्खरपयमाईयं कालियमुक्कालियं च सुयं ॥ १३५ ॥
संखेज्जमसंखेज्जं अणंतयं चेव गणणसंखाणं । संखेज्जं पुण तिविहं जहण्णयं मज्झिमुक्कोसं ॥ १३६ ॥ तिविहमसंखेज्जं पुण परित्त-
जुत्तं असंखयासंखं । एक्केक्कं पुण तिविहं जहण्णयं मज्झिमुक्कोसं ॥ १३७ ॥ तिविहमणंतंपि तहा परित्त जुत्तं अणंतयाणंतं । एक्केक्कं-
पिय तिविहं जहण्णयं मज्झिमुक्कोसं ॥ १३८ ॥ जंबुद्दीवो सरिसवपुण्णो ससलागपडि[मह]सलागाहिं । जावइअं पडिपूरे तावइअं होइ
संखेज्जं ॥ १३९ ॥ नोसंखाणं नाणं दंसण चरणं नयप्पमाणं च । पंच चउ पंच पंच य जहाणुपुव्वीए नायव्वा ॥ १४० ॥
पच्चक्खं च परोक्खं नाणपमाणं समासओ दुविहं । पच्चक्खमोहिमणकेवलं च पारोक्ख मइसुत्ते ॥ १४१ ॥ इंदियपच्चक्खंपि य
अणुमाणं उवमयं च मइनाणं । केवलिभासियअत्थाण आगमो होइ सुयनाणं ॥ १४२ ॥ चक्खुद्दंसणमाइ दंसण चरणं च सामइय-
माई । नेगमसंगहववहारुज्जुसुए चेव सद्द नया ॥ १४३ ॥

मिच्छादव्वमणंता कालेणोसप्पिणी अणंताओ । खेत्तेण मिज्जमाणा हवंति लोगा अणंताओ ॥ १४४ ॥ एगाईया भज्जा
सासायण तहय सम्ममिच्छा य । उक्कोसेणं दुण्हवि पल्लस्स असंखभागो उ ॥ १४५ ॥ पल्लाऽसंखियभागो अविरयसम्मा य देस-
विरया य । कोडिसहस्सपुहुत्तं पमत्त इयरे उ संखेज्जा ॥ १४६ ॥ एगाइय भयणिज्जा पवेसणेणं तु जाव चउपन्ना । उवसामगोव-
संता अद्धं पइ जाव संखेज्जा ॥ १४७ ॥ खवगा उ खीणमोहा जिणा उ पविसन्ति जाव अट्ठसयं । अद्धाए सयपुहुत्तं कोडिपुहुत्तं

॥२४५॥

सजोगीणं ॥ १४८ ॥ पढमाए असंखेज्जा सेढीओ सेसियासु पुढवीसु । सेढीअसंखभागो हवंति मिच्छा उ नेरइया ॥ १४९ ॥ तिरिया हुंति अणंता पयरं पंचिंदिया अवहरंति । देवावहारकाला असंखगुणहीण कालेणं ॥ १५० ॥ पढमंगुलमूलस्सासंखतमो सुइसेढिआयामो । उत्तरविउव्वियाणं पज्जत्तयसन्नितिरियाणं ॥ १५१ ॥ संखेज्जहीणकालेण होइ पज्जत्ततिरियअवहारो । संखेज्ज-गुणेण तओ कालेण तिरिक्खअवहारो ॥ १५२ ॥ संखेज्जा पज्जत्ता मणुयाऽपज्जत्तया सिया नत्थि । उक्कोसेणं जइ भवे सेढीए असंखभागो उ ॥१५३॥ उक्कोसेणं मणुया सेढिं च हरंति रूवपक्खित्ता। अंगुलपढमयतियवग्गमूलसंवग्गपलिभागा ॥१५४॥ सेढीओ असंखेज्जा भवणे वणजोइसाण पयरस्स । संखेज्जजोयणंगुलदोसयछप्पन्नपलिभागो ॥ १५५ ॥ सक्कीसाणे सेढीअसंख उवरिं असं खभागो उ । आणयपाणयमाई पल्लस्स असंखभागो उ ॥१५६॥ सेढीसूइपमाणं भवणे घम्मे तहेव सोहम्मे। अंगुलपढमं बियतियस-मणंतरवग्गमूलगुणं ॥१५७॥ बारस दस अट्ठेव य मूलाइं छत्ति दुन्नि नरएसुं । एक्कारस नव सत्त य पणग चउक्कं च देवेसु ॥१५८॥ बायरपुढवी आऊ पत्तेयवणस्सई य पज्जत्ता । ते पयरमवहरिज्जंसु अंगुलासंखभागेणं ॥ १५९ ॥ पज्जत्तबायरानल असंखया हुंति आवलियवग्गा । पज्जत्तवायुकाया भागो लोगस्स संखेज्जो ॥ १६० ॥ आवलिवग्गाऽसंखा घणस्स अंतो उ बायरा तेऊ । पज्जत्तबायरानिल हवन्ति पयरा असंखेज्जा ॥ १६१ ॥ सेसा तिण्णिवि रासी वीसुं लोया भवे असंखेज्जा । साहारणा उ चउसुवि वीसुं लोया भवेऽणंता ॥ १६२ ॥ बायरवाउ समग्गा भणिया अणुसमयमुत्तरसरीरा । पल्लासंखियभागेणऽवहीरंतित्ति सव्वेवि ॥ १६३ ॥ बेइंदियाइया पुण पयरं पज्जत्तया अपज्जत्ता । संखेज्जा संखेज्जेणऽगुलभागेणऽवहरेज्जा ॥१६४॥ मणुय अपज्जत्ताऽऽ-हार मिस्सवेउव्वि छेय परिहारा । सुहुमसरागोवसमा सासण मिस्सा य भयणिज्जा ॥ १६५ ॥ एवं जे जे भावा जहिं जहिं हुंति

पंतेसु गएसु । ते ते अणुमज्जित्ता दव्वपमाणं नए धीरा ॥१६६॥ तिन्नि खलु एक्कयाइं अद्धासमया व पोग्गलाऽणंता । दुन्नि असंखेज्जपएसियाणि सेसा भवेऽणंता ॥१६७॥ प्रमाणद्वारं २

खेत्तं खलु आगासं तव्विवरीयं च होइ नोखेत्तं । जीवा य पोग्गलावि य धम्माधम्मत्थिया कालो ॥ १६८ ॥ सत्त धणु तिन्नि रयणी छच्चेव य अंगुलाइं उच्चत्तं । पढमाए पुढवीए विउणा विउणं च सेसासु ॥ १६९ ॥ बारस य जोयणाइं तिगाउयं जोयणं च बोद्धव्वं । बेइंदियाइयाणं हरिएसु सहस्समब्भहियं ॥१७०॥ जल-थल खह-सम्मुच्छिम तिरिय अपज्जत्तया विहत्थीओ । जलसंमुच्छिमपज्जत्तयाण अह जोयणसहस्सं ॥ १७१ ॥ उरपरिसप्पा जोयण सहस्सिया गब्भया उ उक्कोसं । संमुच्छिम पज्जत्तय तेसिं चिय जोयणपुहुत्तं ॥ १७२ ॥ भुयपरिसप्पा गाउयपुहुत्तिणो गब्भया व उक्कोसं । संमुच्छिम पज्जत्तय तेसिं चिय धणुपुहुत्तं च ॥ १७३ ॥ जलथलगब्भऽपजत्ता खहथलसंमुच्छिमा य पज्जत्ता । खहगब्भया उ उभये उक्कोसेणं धणुपुहुत्तं ॥ १७४ ॥ जलगब्भयपज्जत्ता उक्कोसं हुंति जोयणसहस्सं । थलगब्भयपज्जत्ता छग्गाउक्कोसगुव्वेहा ॥ १७५ ॥ अंगुलअसंखभागो बायरसुहुमा य सेसया काया । सव्वेसिं च जहण्णा मणुयाण तिगाउ उक्कोसं ॥ १७६ ॥ भवणवइवाणमंतरजोइसवासी य सत्तरयणीया । सणाइ सत्तरयणी एक्केक्का हाणि जावेक्का ॥ १७७ ॥ मिच्छा य सव्वलोए असंखभागे य सेसया हुंति । केवलि असंखभागे भागेसु य सव्वलोए वा ॥ १७८ ॥ तिरिएगिंदियसुहुमा सव्वे तह बायरा अपज्जत्ता । सव्वेवि सव्वलोए सेसा उ असंखभागम्मि ॥१७९॥ पज्जत्तबायरवाणिल सट्ठाणे लोगऽसंखभागेसुं । उववायसमुग्घाएण सव्वलोगम्मि होज्ज एहु ॥१८०॥ खित्तं ।

सट्ठाणसमुग्घाएणुववाएणं च जे जहिं भावा । संपइ काले खेत्तं तु फासणा होइ समइए ॥१८१॥ लोए धम्माऽधम्मा लोया-

लोए य होइ आगासं । कालो माणुसलोए उ पोग्गला सव्वलोयम्मि ॥१८२॥ आगासं च अणंतं तस्स य बहुमज्झदेसभागम्मि । सुपइट्ठियसंठाणो लोगो कहिओ जिणवरेहिं ॥ १८३ ॥ हेट्ठा मज्झे उवरिं वेत्तासणझल्लरीमुइंगनिभो । मज्झिमवित्थाराहियचोद्दसगुणमायओ लोओ ॥ १८४ ॥ मज्झे य मज्झलोयस्स जंबूदीवो य वट्टसंठाणो । जोयणसयसाहस्सो विच्छिण्णो मेरुनाभीओ ॥१८५॥ तं पुण लवणो दुगुणेण वित्थडो सव्वओ परिक्खिवइ । तं पुण धायइसंडो तद्दुगुणो तं च कालोओ ॥ १८६ ॥ तं पुण पुक्खरदीवो तम्मज्झे माणुसोत्तरो सेलो । एतावं नरलोओ बाहिं तिरिया य देवा य ॥ १८७ ॥ एवं दीवसमुद्दा दुगुणदुगुणवित्थरा असंखेज्जा । एवं तु तिरियलोगो सयभुरमणोदही जाव ॥ १८८ ॥ तिरियं लोगायामं पमाण हेट्ठा उ सव्वपुढवीणं । आगासंतरियाओ विच्छिन्नयराउ हेट्ठेट्ठा ॥ १८९ ॥ उड्ढं पएसवुड्ढी निद्दिट्ठा जाव बंभलोगोत्ति । अद्धुट्ठा खलु रज्जू तेण परं होइ परिहाणी ॥१९०॥ ईसाणम्मि दिवड्ढा अड्ढाइज्जा य रज्जु माहिंदे । पंचेव सहस्सारे छ अच्चुए सत्त लोगंते ॥ १९१ ॥

वेयण कसाय मरणे वेउव्विय तेयए य आहारे । केवलियसमुग्घाए सत्त य मणुएसु नायव्वा ॥ १९२ ॥ पज्जत्तबायरानिल नेरइएसु य हवंति चत्तारि । पंचसुरतिरियपंचिंदिएसु सेसेसु तिगमेव ॥ १९३ ॥ दंड कवाडे रुयए लोए चउरो य पडिनियत्तंते । केवलिय अट्ठसमए भिन्नमुहुत्तं भवे सेसा ॥ १९४ ॥ मिच्छेहिं सव्वलोओ सासणमिस्सेहिं अजयदेसेहिं । पुट्ठा चउदसभागा बारस अट्ठऽट्ठ छच्चेव ॥ १९५ ॥ सेसेहऽसंखभागो फुसिओ लोगो सजोगिकेवलिहिं । एगाईओ भागो बीयाइसु णरगपुढवीसु ॥१९६॥ ईसाणंता मिच्छा सासण नव मिस्स अविरया अट्ठ । अट्ठ सहस्सारंतिय छलच्चुयाऽसंखभागुप्पिं ॥ १९७ ॥ नरतिरिएहि य लोगो सत्तासाणेहि छऽजयगिहीहिं । मिस्सेहऽसंखभागो विगलिंदीहिं तु सव्वजगं ॥ १९८ ॥ बायरपज्जत्तावि य सयला वियला य समु-

हउववाए । सव्वं फोसंति जगं अह एवं फोसणाणुगमो ॥ १९९ ॥ आइदुगं लोगफुडं गयणमणागाढमेव सव्वगयं । कालो नरलोगफुडो पोग्गल पुण सव्वलोगफुडा ॥ २०० ॥ स्पर्शनाद्वारं ४ ।

कालो भवाउकायट्ठिई य तह गुणविभागकालं च । वोच्छामि एकजीवं नाणाजीवे पडुच्चा य ॥२०१॥ एगं च तिण्णि सत्त य दस सत्तरसेव हुंति बावीसा । तेत्तीस उयहिनामा पुढवीसु ठिई कमुकोसा ॥ २०२ ॥ पढमादि जमुकोसं बीयादिसु सा जहण्णिया होइ । घम्माए भवणवंतर वाससहस्सा दस जहण्णा ॥ २०३ ॥ असुरेसु सारमहियं सड्ढं पल्लं दुवे य देसूणा । नागाईणुकोसा पल्लो पुण वंतरसुराणं ॥२०४॥ पल्लट्ठभाग पल्लं च साहियं जोइसे जहण्णियरं । हेट्ठिल्लुकोसठिई सकाईणं जहण्णा सा ॥२०५॥ दो साहि सत्त साहिय दस चउदस सत्तरेव अट्ठारा । एक्काहिया य एत्तो सक्काइसु सागरुवमाणा ॥२०६॥ बावीस सत्त तिन्नि य वाससहस्साणि दस य उक्कोसा । पुढविदगानिलपत्तेयतरुसु तेऊ तिरायं च ॥ २०७ ॥ बारस अउणापन्नं छप्पियं वासाणि दिवसमासा य । बेइंदियाइयाणं नरतिरियाणं तिपल्लं च ॥ २०८ ॥ जलथलखहसंमुच्छिमपज्जत्तुकोस पुव्वकोडीओ । वरिसाणं चुलसीई बिसत्तरी चेव य सहस्सा ॥ २०९ ॥ तेसिं तु गब्भयाणं उक्कोसं होइ पुव्वकोडाओ । तिण्णि य पल्ला भणिया पल्लस्स असंखभागो उ ॥ २१० ॥ एएसिं च जहण्णं उभयं साहार सव्वसुहुमाणं । अंतोमुहुत्तमाऊ सव्वापज्जत्तयाणं च ॥ २११ ॥ एकगजीवाउठिई एसा बहुजीविया उ सव्वद्धं । मणुयअपज्जत्ताणं असंखभागो उ पल्लस्स ॥ २१२ ॥ एक्केक्कभवं सुरनारयाओ तिरिया अणंतभवकालं । पंचिंदियतिरियनरा सत्तट्ठभवा भवग्गहणे ॥ २१३ ॥ एगिंदियहरियंति य पोग्गलपरियट्टया असंखेज्जा । अड्ढाइज्ज निओया असंखलोया पुढविमाई ॥ २१४ ॥ कम्मठिइबायराणं सुहुमा अस्संखया भवे लोगा । अंगुलअसंखभागो बायरएगिंदियतरूणं ॥२१५॥

बायरपज्जत्ताणं वियलसपज्जत्त इंदियाणं च । उक्कोसा कायठिई वाससहस्सा उ संखेज्जा ॥ २१६ ॥ तिण्णि य पल्ला भणिया कोडिपुहुत्तं च होइ पुन्नाणं । पंचिंदियतिरियनराणमेव उक्कोसकायठिई ॥२१७॥ पज्जत्तयसयलिंदियसहस्समब्भहियमुयहिनामाणं । दुगुणं च तसत्तिभवे सेसविभागो मुहुत्तंतो ॥२१८॥ मिच्छा अविरयसम्मा देसे विरया पमत्तु इयरे य । नाणाजीव पडुच्च उ सव्वे कालं सजोगी य ॥२१९॥ पल्लासंखियभागो सासणमिस्सा य हुंति उक्कोसं । अविरहिया य जहण्णेण एक्कसमयं मुहुत्तंतो ॥२२०॥ सासायणेगजीविय एक्कगसमयाइ जाव छावलिया । सम्मामिच्छद्दिट्ठी अवरुक्कोसं मुहुत्तंतो ॥ २२१ ॥ मिच्छत्तमणाईयं अपज्जवसियं सपज्जवसियं च । साइयसपज्जवसियं मुहुत्त परियट्टमद्धूणं ॥ २२२ ॥ तेत्तीस उयहिनामा साहीया हुंति अजयसम्माणं । देसजइसजोगीण य पुव्वाणं कोडिदेसूणा ॥ २२३ ॥ एएसिं च जहण्णं खवगाण अजोगि खीणमोहाणं । नाणाजीवे एगं परापरठिई मुहुत्तंतो ॥२२४॥ एगं पमत्त इयरे उभए उवसामगा य उवसंता । एग समयं जहन्नं भिन्नमुहुत्तं च उक्कोसं ॥२२५॥ मिच्छा भवट्ठिईया सम्मं देसूणमेव उक्कोसं । अंतोमुहुत्तमवरा नरएसु समा य देवेसु ॥२२६॥ मिच्छाणं कायठिई उक्कोस भवट्ठिई य सम्माणं । तिरियनरेगिंदियमाइएसु एवं विभइयव्वा ॥२२७॥ सासायणमिस्साणं नाणाजीवे पडुच्च मणुएसु । अंतोमुहुत्तमुक्कोसकालमवरं जहुद्दिट्ठं ॥ २२८ ॥ काओगऽणंतकालं वाससहस्सा उराल बावीसं । समयतिगं कम्मइओ सेसा जोगा मुहुत्तंतो ॥ २२९ ॥ देवी पणपण्णाऊ इत्थित्तं पल्लसयपुहुत्तं तु । पुरिसत्तं सण्णित्तं च सयपुहुत्तं च उयहीणं ॥ २३० ॥ अंतमुहुत्तं तु परा जोगुवओगा कसाय लेसा य । सुरनारएसु य पुणो भवट्ठिई होइ लेसाणं ॥ २३१ ॥ छावट्ठिउयहिनामा साहिया मइसुओहिनाणाणं । ऊणा य पुव्वकोडी मणसमइयछेयपरिहारे ॥ २३२ ॥ विब्भंगस्स भवट्ठिइ चक्खुस्सुदहीण बे सहस्साइं । नाइं अपज्जवसिओ सपज्जवसिओ त्तिय अचक्खू

॥ २३३ ॥ भव्वो अणाइ संतो अणाइऽणंतो भवे अभव्वो य । सिद्धो य साइऽणंतो असंखभागंगुलाहारो ॥ २३४ ॥ काओगी नर-
नाणी मिच्छं मिस्सा य चक्खु सण्णी य । आहारकसायीवि य जहण्णमंतोमुहुत्तंतो ॥ २३५ ॥ मणवइउरलविउव्विय आहारयकम्म
जोग अणरित्थी । संजमविभागविब्भंग सासणे एगसमयं तु ॥ २३६ ॥ अड्ढाइज्जा य सया वीसपुहुत्तं च होइ वासाणं । छेयपरि-
हारगाणं जहण्णकालाणुसारो उ ॥ २३७ ॥ कोडिसयसहस्साइं पन्नासं हुंति उयहिनामाणं ।दो पुव्वकोडिऊणा नाणाजीवेहि उक्को-
स्सं ॥ २३८ ॥ पल्लासंखियभागो वेउव्वियमिस्सगाण अणुसारो । भिन्नमुहुत्तं आहारमिस्ससेसाण सव्वद्धं ॥ २३९ ॥ एत्थ य
जीवसमासे अणुमज्जिय सुहुमनिउणमइकुसले । सुहुमं कालविभागं विभएज्ज सुयम्मि उवउत्ता ॥ २४० ॥ तिण्णि अणाइअणंता
तीयद्धा खलु अणाइया संता । साइअणंता एसा समओ पुण वट्टमाणद्धा ॥ २४१ ॥ कालो परमाणुस्स य दुपएसाईणमेव खंधाणं ।
समओ जहण्णमियरो उस्सप्पिणिओ असंखेज्जा ॥ २४२ ॥ कालद्वारं ५

जस्स गमो जत्थ भवे जेण य भावेण विरहिओ वसइ । जाव न उवेइ भावो सो चेव तमंतरं हवइ ॥ २४३ ॥ सव्वा गई
नराणं सन्नितिरिक्खाण जा सहस्सारो । घम्माए भवणवंतर गच्छइ सयलिंदिय असण्णी ॥ २४४ ॥ तिरिएसु तेउवाऊ सेसति-
रिक्खा य तिरियमणुएसु । तमतमया सयलपज्ज मणुयगई आणयाईया ॥ २४५ ॥ पंचेन्दियतिरियनरे सुरनेरइया य सेसया जंति ।
अह पुढविउदय हरिए ईसाणंता सुरा जंति ॥ २४६ ॥ चयणुववाओ एगिंदियाण अविरहियमेव अणुसमयं । हरियाणंता लोगा
सेसा काया असंखेज्जा ॥ २४७ ॥ आवलियअसंखेज्जइभागो संखेज्जरासि उववाओ । संखियसमये संखेज्जयाण अट्ठेव
सिद्धाणं ॥ २४८ ॥ बत्तीसा अडयाला सट्ठी बावत्तरी य बोद्धव्वा । चुलसीई छण्णउइ दुरहिय अट्ठुत्तरसयं च ॥२४९॥ चउवीस

जीवसमासो ६ अन्तर द्वारं

॥२५२॥

मुहुत्ता सत्त दिवसा पक्खो य मासा दुग चउरो । छम्मासा रयणाइसु ('छप्पढमाइसु मासा) चउवीस मुहुत्त सण्णियरे ॥ २५० ॥
थावरकालो तसकाइयाण एगिंदियाण तसकालो । वायरसुहुमे हरियअरे य कमसो पउंजेज्जा ॥ २५१ ॥ हरियेयरस्स अंतर असंखया
होंति पोग्गलपरट्टा । अड्डाइज्जपरट्टा परोयनरस्स उक्कोसं ॥ २५२ ॥ वायरसुहुमनिओया हरियादी असंखया भवे लोगा । उवहीण
सयपुहुत्तं तिरियनपुंसे असण्णी य ॥ २५३ ॥ जाणीसाणं अंतोमुहुत्तसमयं सणंकुमारसारो । नव दिण मासा वासा अणुत्तरोस्सोसा
उवहिदुगं ॥ २५४ ॥ नवदिण वीसमुहुत्ता बारस दिण दस मुहुत्तगा हुंति । अद्धं तह बारीसा पणयाल असीइ दिनसययं । २५५ ।
संखेज्जमासवासा सया सहस्सा य सयसहस्सा य । दुग २ तिगु २ पंचगु अणुत्तरे पल्लऽसंखइया ॥ २५६ ॥ मिच्छस्स उवहिनामा
बे छावट्ठी परं तु देसूणा । सम्मत्तगुणगस्स य पुग्गलपरियट्टमद्धूणं ॥ २५७ ॥ सासाणुवसमसम्मे पल्लासंखेज्जभागमवरं तु ।
अंतोमुहुत्तमियरे खवगस्स उ अंतरं नत्थि ॥ २५८ ॥ पल्लाऽसंखियभागं सासाणमिस्ससम्मत्तमणुएसु । वासपुहुत्तं उवसामएसु
खवगेसु छम्मासा ॥ २५९ ॥ आहारमिस्सजोगे वासपुहुत्तं विउव्विमिस्सेसु । बारस हुंति मुहुत्ता सव्वेसु जहण्णओ समओ
॥ २६० ॥ तेवट्ठी चुलसीई वाससहस्साई छेयपरिहारे । अवरं परमुदहीणं अट्ठारस कोडीकोडीओ ॥ २६१ ॥ सम्मत्तसत्तगं खलु
विरयाविरईय होइ चोदसगं । विरईए पनरसगं विरहियकालो अहोरत्ता ॥२६२॥ भवभावपरित्तीणं कालविभागं कमेणऽणुगमित्ता ।
भावेण समुवउत्तो एवं कुज्जऽन्तराणुगमं ॥ २६३ ॥ परमाणू दव्वाणं दुपएसाईणमेव खंधाणं । समओ अणंतकालोत्ति अंतरं
नत्थि सेसाणं ॥ २६४ ॥ अन्तरद्वारं ६ ।

उवसम खइओ मीसो उदओ परिणाम सन्निवाओ य । छद्धा जीवसमासो परिणामुदओ अजीवाणं ॥ २६५ ॥ उदईओ

गत्यादिषु मिथ्यात्वादिषु चान्तरं

॥२५२॥

उवसमिओ खइओ मीसो य मोहजा भावा । उवसमरहिया घाइसु होंति उ सेसाइं ओदइए ॥ २६६ ॥ केवलिय नाणदंसण खाइयसम्मं च चरणदाणाई । नव खइया लद्धीओ उवसमिए सम्म चरणं च ॥ २६७ ॥ नाणा चउ अण्णाणा तिन्नि उ दंसण तिगं च गिहिधम्मो । वेयय चउ चारित्तं दाणाइग मिस्सगा भावा ॥ २६८ ॥ गइकायवेयलेसाकसाय अन्नाण अजय अस्सण्णी । मिच्छाहारे उदया जियभव्वियरत्तियसहावो ॥ २६९ ॥ धम्माधम्मागासा कालोत्ति य पारिणामिओ भावो । खंधा देस पएसा अणू य परिणाम उदएण ॥ २७० ॥ भावदारं ।

थोवा नरा नरेहि य असंखगुणिया हवंति नेरइया । तत्तो सुरा सुरेहि य सिद्धाणंता तओ तिरिया ॥ २७१ ॥ थोवाउ मणुस्सीओ नरनरयतिरिक्खिओ असंखगुणा । सुरदेवी संखगुणा सिद्धा तिरिया अणंतगुणा ॥ २७२ ॥ थोवा य तमतमाए कमसो धम्मंतया असंखगुणा । थोवा तिरिक्खपज्जत्तऽसंख तिरिया अणंतगुणा ॥२७३॥ थोवाणुत्तरवासी असंखगुणवड्ढी जाव सोहम्मो । भवणेसु वंतरेसु य संखेज्जगुणा य जोइसिया ॥ २७४ ॥ पंचिंदिया य थोवा विवज्जएण वियला विसेसहिया । तत्तो य अणंतगुणा अणिंदिएगिंदिया कमसो ॥ २७५ ॥ थोवा य तसा तत्तो तेउ असंखा तओ विसेसहिया । कमसो भूदगवाऊ अकाय हरिया अणंतगुणा ॥ २७६ ॥ उवसामगा य थोवा खवग जिणे अप्पमत्त इयरे य । कमसो संखेज्जगुणा देसविरय सासणेऽसंखा ॥२७७॥ मिस्साऽसंखेज्जगुणा अविरयसम्मा तओ असंखगुणा । सिद्धा य अणंतगुणा तत्तो मिच्छा अणंतगुणा ॥ २७८ ॥ सुरनरए सासाणा थोवा मीसा य संखगुणयारा । तत्तो अविरयसम्मा मिच्छा य भवे असंखगुणा ॥ २७९ ॥ तिरिएसु देसविरया थोवा सासायणा असंखगुणा । मीसा य संख अजया असंख मिच्छा अणंतगुणा ॥ २८० ॥ मणुया संखेज्जगुणा गुणीसु मिच्छा भवे असंखगुणा ।

एवं अप्पाबहुयं दव्वपमाणेहि साहेज्जा ॥ २८१ ॥ धम्माधम्मागासा तिन्निवि दव्वट्टया भवे थोवा । तत्तो अणंतगुणिया पोग्गलदव्वा तओ समया ॥२८२ ॥ धम्माधम्मपएसा तुल्ला परमाणवो अणंतगुणा । समया तओ अणंता तह खपएसा अणंतगुणा ॥२८३॥ धम्माधम्मपएसेहिंतो जीवा तओ अणंतगुणा.। पोग्गलसमया खंपि य पएसओ तेणऽणंतगुणा ॥ २८४ ॥

बहुभंगदिट्ठिवाए दिट्ठत्थाणं जिणोवइट्ठाणं । धारणपत्तट्ठो पुण जीवसमासत्थउवउत्तो ॥ २८५ ॥ एवं जीवाजीवे वित्थरभिहिए समासानिद्दिट्ठे । उवउत्तो जो गुणए तस्स मई जायए विउला ॥ २८६ ॥ इति जीवसमाससूत्रं ॥

'रिसहो ये' त्यादिगाथायाः (४९) परतः

नंगलियपट्ट खीलिय पट्टरिए पट्टखीलियारहियं । एग दुबंधे य तहा छट्ठं पुण कोडिए मिलियं ॥ ५० ॥

'पुव्वस्स उ परिमाण' मित्यादिगाथायाः (११३) परतः

पुव्व १ तुडिया २ डडा ३ वव ४ हुहुय ५ तह उप्पले ६ य पउमे ७ य । नलिण ८ च्छनिउर ९ अउए १० नउए ११ मउए १२ य बोद्धव्वे ॥ ११४ ॥ चूलिय १३ सीसपहेलिय १४ चोद्दस ठाणा उ अंगसंजुत्ता । अट्ठावीसं ठाणा चउणउयं होइ अंकसयं ॥ ११५ ॥

'एवं जीवाजीवे' त्यादि (२८६) गाथातः

जीवा १ पोग्गल २ समया३ दव्व४ पएसा५ य पज्जवा६ चेव । थोवा१ णंता२ णंता३ विसेस अहिया४ दुवेऽणंता ॥२८७॥

प्राचीन पुस्तके उपर्युक्ता गाथा अधिकाः पाठान्तररूपेण च, परमुपयुक्ताः

॥ अथ श्रीमच्छिवशर्मसूरीश्वरप्रणीता कर्मप्रकृतिः ॥

बन्धनकरणम्—सिद्धं सिद्धत्थसुयं, वंदिय निद्धोयसव्वकम्ममलं । कम्मट्ठगस्स करणट्ठमुदयसंताणि वोच्छामि ॥ १ ॥ बंधण १ संकमणु २ व्वट्टणा य ३ अववट्टणा४ उदीरणया ५ । उवसामणा ६ निहत्ती ७ निकायणा ८ चत्ति करणाइं ॥ २ ॥ विरियंतरायदेसक्खएण सव्वक्खएण वा लद्धी । अभिसंधिजामियरं वा तत्तो विरियं सलेसस्स ॥ ३ ॥ परिणामालंबणगहणसाहणं तेण लद्धनामतिगं । कज्जऽब्भासऽन्नोन्नप्पवेसविसमीकयपएसं ॥ ४ ॥ अविभाग १ वग्ग २ फड्डग ३ अंतर ४ ठाणं ५ अणंतरोवणिहा ६ । जोगे परंपरा ७ वुड्ढि ८ समय ९ जीवप्पबहुगं १० च ॥५॥ पण्णाछेयणछिन्ना, लोगासंखेज्जगप्पएससमा । अविभागा एक्केक्के, होंति पएसे जहन्नेणं ॥६॥ जेसिं पएसाण समा, अविभागा सव्वतो य थोवतमा । ते वग्गणा जहन्ना, अविभागहिया परंपरओ ॥ ७ ॥ सेढिअसंखिअमित्ता, फड्डगमेत्तो अणंतरा नत्थि । जाव असंखा लोगा, तो बीयाई य पुव्वसमा ॥८॥ सेढिअसंखिअमेत्ताइं, फड्डगाइं जहन्नयं ठाणं । फड्डगपरिवुड्ढि अओ, अंगुलभागो असंखतमो ॥ ९ ॥ सेढिअसंखियभागं, गंतुं गंतुं हवंति दुगुणाइं । पल्लासंखियभागो, नाणागुणहाणिठाणाणि ॥ १० ॥ वुड्ढीहाणिचउक्कं तम्हा कालोऽत्थ अंतिमल्लीणं । अंतोमुहुत्तमावलि असंखभागो य सेसाणं ॥ ११ ॥ चउराई जावट्ठगमित्तो जावं दुगंति समयाणं । पज्जत्तजहन्नाओ जावुक्कोसंति उक्कोसो ॥ १२ ॥ एगसमयं जहन्नं ठाणाणप्पाणि

अट्ठ समयाणि । उभओ असंखगुणियाणि समयसो ऊण ठाणाणि ॥ १३ ॥ सव्वत्थोवो जोगो साहारणसुहुमपढमसमयम्मि । बायर-बियतियचउरमणसन्नपज्जत्तग जहन्नो ॥ १४ ॥ आइदुगुक्कोसो सिं पज्जत्तजहन्नगेयरे य कमा । उक्कोसजहन्नियरो असमत्तियरे असंखगुणो ॥ १५ ॥ अमणाणुत्तरगेविज्जभोगभूमिगय तइयतणुगेसुं । कमसो असंखगुणिओ सेसेसु य जोगु उक्कोसो ॥ १६ ॥ जोगेहिं तयणुरूवं परिणमई गिण्हिऊण पंच तणू । पाउग्गे वालंबइ भासाणुमणत्तणे खंधे ॥ १७ ॥ परमाणुसंखऽसंखाऽणंतपएसा अभव्वऽणंतगुणा । सिद्धाणणंतभागो आहारगवग्गणा तितणू ॥ १८ ॥ अग्गहणंतरियाओ तेयग भासा मणे य कम्मे य । धुव अधुव अच्चित्ता सुन्ना चउअंतरेसुप्पिं ॥ १९ ॥ पत्तेगतणुसु बायरसुहुमनिगोए तहा महाखंधे । गुणनिप्फन्नसनामा असंखभागंगुलऽवगाहो ॥ २० ॥ एगमवि गहणदव्वं सव्वप्पणयाइ जीवदेसम्मि । सव्वप्पणया सव्वत्थ वावि सव्वे गहणखंधे ॥ २१ ॥ नेहप्पच्चयफड्ड-गमेगं अविभागवग्गणा णंता । हस्सेण बहू बद्धा असंखलोगे दुगुणहीणा ॥ २२ ॥ नामप्पओगपच्चयगेसुवि नेया अणंतगुणणाए । धणिया देसगुणा सिं जहन्नजेट्ठ सगे कट्टु ॥ २३ ॥ मूलुत्तरपगईणं अणुभागविसेसओ हवइ भेओ । अविसेसियरसपगईउ, पगई-बंधो मुणेयव्वो ॥ २४ ॥ जं सव्वघाइपत्तं सगकम्मपएसणंतमो भागो । आवरणाण चउद्धा तिहा य अह पंचहा विग्घे ॥ २५ ॥ मोहे दुहा चउद्धा य पंचहा वावि बज्झमाणीणं । वेयणियाउयगोएसु बज्झमाणीण भागो सिं ॥ २६ ॥ पिंडपगइसु बज्झंतिगाण वण्णरसगंधफासाणं । सव्वासिं संघाए तणुम्मि य तिगे चउक्के वा ॥ २७ ॥ सत्तेक्कारविगप्पा बंधणनामाण मूलपगईणं । उत्तर-सगपगईण य अप्पबहुत्ता विसेसो सिं ॥ २८ ॥ गहणसमयम्मि जीवो उप्पाएई गुणे सपच्चयओ । सव्वजियाणंतगुणे कम्मपएसेसु सव्वेसुं ॥ २९ ॥ सव्वप्पगुणा ते पढमवग्गणा सेसिया विसेसूणा । अविभागुत्तरियाओ सिद्धाणमणंतभागसमा ॥ ३० ॥ फड्डगम-

णंतगुणियं सव्वजिएहिंपि अंतरं एवं । सेसाणि वग्गणाणं समाणि ठाणं पढममेत्तो ॥ ३१ ॥ अंतरतुल्लं अंतरमणंतभागुत्तरं बिइय-
मेवं । अंगुलअसंखभागो अणंतभागुत्तरं कंडं ॥ ३२ ॥ एगं असंखभागेणणंतभागुत्तरं पुणो कंडं । एवं असंखभागुत्तराणि जा पुव्व-
तुल्लाणि ॥ ३३ ॥ एगं संखेज्जुत्तरमेत्तो तीयाण तिच्छिया बीयं । ताणवि पढमसमाइं संखेज्जगुणोत्तरं एक्कं ॥ ३४ ॥ एत्तो-
तीयाणि अइच्छियाण बिइयमवि ताणि पढमस्स । तुल्लाणसंखगुणियं एक्कं तीयाण एक्कस्स ॥ ३५ ॥ बिइयं ताणि समाइं पढम-
स्साणंतगुणियमेगं तो । तीयाणइच्छियाणं ताणवि पढमस्स तुल्लाइं ॥ ३६ ॥ सव्वजियाणमसंखेज्जलोग संखेज्जगस्स जेट्ठस्स ।
भागो तिसु गुणणा तिसु छट्ठाणमसंखिया लोगा ॥ ३७ ॥ वुड्ढी हाणी छक्कं तम्हा दोण्हंपि अंतमल्लीणं । अंतोमुहुत्तमावलि
असंखभागा उ सेसाणं ॥ ३८ ॥ चउराई जावट्ठगमेत्तो जावं दुगं तिसमयाणं । ठाणाणं उक्कोसो जहण्णओ सव्वहिं समओ ॥३९॥
दुसु जवमज्झं थोवाणि अट्ठसमयाणि दोसु पासेसु । समऊणियाणि कमसो असंखगुणियाणि उप्पिं च ॥ ४० ॥ सुहुमगणिपवेस-
णया अगणिक्काया य तेसि कायठिई । कमसो असंखगुणियाणज्झवसाणाणि चऽणुभागे ॥ ४१ ॥ कडजुम्मा अविभागा ठाणाणि य
कंडगाणि अणुभागे । पज्जवसाणमणंतगुणाओ उप्पिं नणंतगुणं ॥ ४२ ॥ अप्पबहुमणंतरओ असंखगुणियाणणंतगुणमाइ । तव्वि-
वरीयमियरओ संखेज्जक्खेसु संखगुणं ॥ ४३ ॥ थावरजीवाणंता एक्केक्के तसाजिया असंखेज्जा । लोगा सिमसंखेज्जा अंतरमह
थावरे नत्थि ॥ ४४ ॥ आवलिअसंखभागो तसा निरंतर अहेगठाणम्मि । नाणा जीवा एवइकालं एगिंदिया निच्चं ॥४५॥ थोवा
जहन्नठाणे जा जवमज्झं विसेसओ अहिया । एत्तो हीणा उक्कोसगंति जीवा अणंतरओ ॥ ४६ ॥ गंतूणमसंखेज्जे लोगे दुगुणाणि
जाव जवमज्झं । एत्तो य दुगुणहीणा एवं उक्कोसगं जाव ॥ ४७ ॥ नाणंतराणि आवलियअसंखभागो तसेसु इयरेसुं । एगंतरा असं-

खियगुणाइँ ठाणंतराइं तु ॥ ४८ ॥ फासणकालो तीए थोवो उक्कोसगे जहन्ने उ । होइ असंखेज्जगुणो य [उ] कंडगे तत्तिओ चेव ॥ ४९ ॥ जवमज्झकंडगोवरि हेट्ठा जवमज्झओ असंखगुणो । कमसो जवमज्झुवरिं कंडगहेट्ठा य तावइओ ॥ ५० ॥ जवमज्झुवरि विसेसो कंडगहेट्ठा य सव्वहिं चेव । जीवप्पाबहुमेवं अज्झवसाणेसु जाणेज्जा ॥५१॥ एक्क्केक्कम्मि कसायोदयम्मि लोगा असंखिया होंति । ठिइबंधट्ठाणेसुवि अज्झवसाणाण ठाणाणि ॥ ५२ ॥ थोवाणि कसाउदये अज्झवसाणाणि सव्वडहरम्मि । बिइयाइ विसेसहियाणि जाव उक्कोसगं ठाणं ॥ ५३ ॥ गंतूणमसंखेज्जे लोगे दुगुणाणि जाव उक्कोसं । आवलिअसंखभागो नाणागुणवुड्ढिठाणाणि ॥ ५४ ॥ सव्वासुभपगईणं सुभपगईणं विवज्जयं जाण । ठिइबंधट्ठाणेसुवि आउगवज्जाण पगडीणं ॥ ५५ ॥ पल्लासंखियभागं गंतुं दुगुणाणि आउगाणं तु । थोवाणि पढमबंधे बिइयाइ असंखगुणियाणि ॥ ५६ ॥ घाईणमसुभवण्णरसगंधफासे जहन्नठिइबंधे । जाणज्झवसाणाइं तदेगदेसो य अन्नाणी ॥ ५७ ॥ पल्लासंखिय भागो जावं बिइयस्स होइ बिइयम्मि । आउक्कस्सा एवं उवघाए वावि अणुकड्ढि ॥ ५८ ॥ परघाउज्जोउस्सासायवधुवनामतणुउवंगाणं । पडिलोमं सायस्स उ उक्कोसे जाणि समऊणे ॥ ५९ ॥ ताणि य अन्नाणेवं ठिइबंधो जा जहन्नगमसाए । हेट्ठुज्जोयसमेवं परत्तमाणीण उ सुभाणं ॥ ६० ॥ जाणि असायजहन्ने उदहिपु हुत्तंति ताणि अन्नाणि । आवरणसमं उप्पिं परित्तमाणीणमसुभाणं ॥ ६१ ॥ सेकाले सम्मत्तं पडिवज्जंतस्स सत्तमखिइए । जो ठिइबंधो हस्सो इत्तो आवरणतुल्लो य ॥६२॥ जा अभवियपाउग्गा उप्पिमसायसमया उ आ (जा) जेट्ठा । एसा तिरियगतिदुगे नीयागोए य अणुकड्ढी ॥ ६३ ॥ तसबायरपज्जत्तगपत्तेयगाण परघायतुल्ला उ । जावट्ठारसकोडाकोडी हेट्ठा य साएणं ॥ ६४ ॥ तणुतुल्ला तित्थयरे अणुकड्ढी तिव्वमंदया एत्तो । सव्वपगईण नेया जहन्नयाई अणंतगुणा ॥ ६५ ॥ निव्वत्तणा उ एक्किक्कस्स हेट्ठोवरिं

तु जट्ठियरे । चरमठिईणुकोसो परित्तमाणीण उ विसेसो ॥ ६६ ॥ ताणन्नाणित्ति परं असंखभागाहिं कंडगेकाणं। उक्कोसियरा नेया जा तक्कंडकुवरि समत्ती ॥ ६७ ॥ ठिइबंधट्ठाणाइं सुहुमअपज्जत्तगस्स थोवाइं । बायरसुहुमेयरबितिचउरिंदियअमणसन्नीणं ॥६८॥ संखेज्जगुणाणि कमा असमत्तियरे य बिंदियाइम्मि । नवरमसंखेज्जगुणा संकिलेसा य सव्वत्थ ॥ ६९ ॥ एमेव विसोहीओ विग्घावरणेसु कोडिकोडीओ । उदही तीसमसाते अद्धं थीमणुयदुगसाए ॥ ७० ॥ तिविहे मोहे सत्तरि चत्तालीसा य वीसई य कमा । दस पुरिसे हासरई देवदुगे खगइचेट्ठाए ॥ ७१ ॥ थिरसुभपंचगउच्चे चेवं संठाणसंघयणमूले । तब्बीयाइ विवुड्ढी अट्ठारस सुहुमविगलतिगे ॥ ७२ ॥ तित्थगराहारदुगे अंतो वीसा सनिच्चनामाणं । तेत्तीसुदही सुरनारयाउ सेसाउ पल्लतिगं ॥ ७३ ॥ आउचउक्कुक्कोसो पल्लासंखेज्जभागममणेसु । सेसाण पुव्वकोडी साउतिभागो अबाहा सिं ॥ ७४ ॥ वाससहस्समबाहा कोडाकोडिदसगस्स सेसाणं । अणुवाओ अणुवट्टणगाउसु छम्मासिगुक्कोसो ॥ ७५ ॥ भिन्नमुहुत्तं आवरणविग्घदंसणचउक्कलोभंते । बारस साय मुहुत्ता अट्ठ य जसकित्तिउच्चेसु ॥ ७६ ॥ दो मासा अद्धद्धं संजलणे पुरिस अट्ठ वासाणि । भिन्नमुहुत्तमबाहा सव्वासिं सव्वहिं हस्से ॥ ७७ ॥ खुड्डागभवो आउसु उववायाउसु समा दस सहस्सा । उक्कोसा संखेज्जा गुणहीण आहारतित्थयरे ॥ ७८ ॥ वग्गुक्कोसठिईणं मिच्छत्तुक्कोसगेण जं लद्धो । सेसाणं तु जहन्नो पल्लासंखेज्जगेणूणो ॥ ७९ ॥ एसेगिंदियडहरो सव्वासिं ऊणसंजुओ जेट्ठो । पणवीसा पन्नासा सयं सहस्सं च गुणकारो ॥ ८० ॥ कमसो विगलअसन्नीण पल्लसंखेज्जभागहा इयरो । विरए देसजइदुगे सम्मचउक्के य संखगुणो ॥ ८१ ॥ सन्नीपज्जत्तियरे अब्भितरओ य कोडिकोडीओ । ओघुक्कोसो सन्निस्स होइ पज्जत्तगस्सेव ॥ ८२ ॥ मोत्तूण सगमबाहं पढमाइ ठिईइ बहुतरं दव्वं । एत्तो विसेसहीणं जावुक्कोसंति सव्वेसिं ॥ ८३ ॥ पल्लासंखियभागं गंतुं दुगुणूणमे-

वसुक्कोसा । नाणंतराणि पल्लस्स मूलभागो असंखतमो ॥ ८४ ॥ मोत्तूण आउगाइं समए समए अबाहहाणीए । पल्लासंखियभागं कंडं कुण अप्पबहुमेसिं ॥ ८५ ॥ बंधाबाहाणुक्कस्स(इ)यरं कंडकअबाहबंधाणं । ठाणाणि एक्कनाणंतराणि अत्थेण कंडं च ॥ ८६ ॥ ठिइबंधे ठितिबंधे अज्झवसाणाणसंखया लोगा । हस्सा विसेसवुड्ढी आऊणमसंखगुणवुड्ढी ॥ ८७ ॥ पल्लासंखियभागं गंतुं दुगुणाणि जाव उक्कोसा । नाणंतराणि अंगुलमूलच्छेयणमसंखतमो ॥ ८८ ॥ ठिइदीहयाइ कमसो असंखगुणियाणि णंतगुणणाए । पढम जहण्णुक्कोसं बितिय जहन्नाइआ चरमा ॥ ८९ ॥ बंधंता धुवपगडी परित्तमाणिग सुभाण तिविहरसं । चउतिगबिट्ठाणगयं विवरीयतिगं च असुभाणं ॥ ९० ॥ सव्वविसुद्धा बंधंति मज्झिमा संकिलिट्ठतरगा य । धुवपगडि जहन्नठिइं सव्वविसुद्धा उ बंधंति ॥ ९१ ॥ तिट्ठाणे अजहण्णं बिट्ठाणे जेट्ठगं सुभाण कमा । सट्ठाणे उ जहन्नं अजहन्नुक्कोसमियरासिं ॥ ९२ ॥ थोवा जहन्नियाए होंति विसेसाहिओदहिसयाइं । जीवा विसेसहीणा उदहिसयपुहुत्तमो जाव ॥ ९३ ॥ एवं तिट्ठाणकरा बिट्ठाणकरा य आ सुभुक्कोसा । असुभाणं बिट्ठाणे तिचउट्ठाणे य उक्कोसा ॥ ९४ ॥ पल्लासंखियमूलाणि गंतुं दुगुणा य दुगुणहीणा य । नाणंतराणि पल्लस्स मूलभागो असंखतमो ॥ ९५ ॥ अणगारप्पाउगा बिट्ठाणगया उ दुविहपगडीणं । सागारा सव्वत्थवि हिट्ठा थोवाणि जवमज्झा ॥ ९६ ॥ ठाणाणि चउट्ठाणा संखेज्जगुणाणि उवरिमे एवं । तिट्ठाणे बिट्ठाणे सुभाणि एगंतमीसाणि ॥ ९७ ॥ उवरिं मिस्साणि जहन्नगो सुभाणं तओ विसेसहिओ । होइऽसुभाण जहण्णो संखेज्जगुणाणि ठाणाणि ॥ ९८ ॥ बिट्ठाणे जवमज्झा हेट्ठा एगंत मीसगाणुवरिं । एवं तिचउट्ठाणे जवमज्झाओ य डायठिई ॥ ९९ ॥ अंतो कोडाकोडी सुभबिट्ठाण जवमज्झओ उवरिं । एगंतगा विसिट्ठा सुभजिट्ठा डायठिइजेट्ठा ॥ १०० ॥ संखेज्जगुणा जीया कमसो एएसु दुविहपगईणं । असुभाणं तिट्ठाणे सव्वुवरि विसेसओ अहिया ॥ १०१ ॥

एवं बंधणकरणे परूविए सह हि बंधसयगेणं । बंधविहाणाहिगमो सुहमाभिगंतुं लहुं होइ ॥ १०२ ॥ **इति बन्धनकरणम् ॥**

अथ संक्रमकरणम्—सो संकमोत्ति वुच्चइ जं बंधणपरिणओ पओगेणं । पगयंतरत्थदलियं परिणमयइ तयणुभावे जं ॥१०३॥ दुसु वेगे दिट्ठिदुगं बंधेण विणावि सुद्धदिट्ठिस्स । परिणामइ जीसे तं पगईइ पडिग्गहो एसा ॥ १०४ ॥ मोहदुगाउगमूलपगडीण न परोप्परंमि संकमणं । संकमबंधुदउव्वट्टणालिगाईणऽकरणाइं ॥१०५॥ अंतरकरणम्मि कए चरित्तमोहेऽणुपुव्विसंकमणं । अन्नत्थ सेसिगाणं च सव्वहिं सव्वहा बंधे॥१०६॥ तिसु आवलियासु समऊणियासु अपडिग्गहा उ संजलण दुसु। आवलियासुं पढमठिईए सेसासुवि य वेदो ॥१०७॥ साइअणाईधुवअद्धुवा य सव्वधुवसंतकम्माणं । साइअधुवा य सेसा मिच्छावेयणियनीएहिं ॥ १०८ ॥ मिच्छत्तजढा य पडिग्गहम्मि सव्वधुवबंधपगईओ । नेया चउव्विगप्पा साई अधुवा य सेसाओ ॥१०९॥ पगईठाणेवि तहा पडिग्गहो संकमो य बोद्धव्वो । पढमंतिमपगईणं पंचसु पंचण्ह दोवि भवे ॥११०॥ नवगच्छक्कचउक्के नवगं छक्कं च चउसु बिइयम्मि। अन्नयरस्सि अन्नयराविय वेयणीयगोएसु ॥१११॥ अट्ठचउरहियवीसं सत्तरसं सोलसं च पन्नरसं । वज्जिय संकमठाणाइं होंति तेवीसइं मोहे ॥११२॥ सोलस बारसगट्ठ व वीसग तेवीसगाइगे छच्च। वज्जिय मोहस्स पडिग्गहा उ अट्ठारस हवन्ति ॥११३॥ छव्वीससत्तवीसाण संकमो होइ चउसु ठाणेसु । बावीसपन्नरसगे एक्कारसइगुणवीसाए ॥ ११४ ॥ सत्तरस एक्कवीसासु संकमो होइ पन्नवीसाए । नियमा चउसु गईसु नियमा दिट्ठी कए तिविहे ॥ ११५ ॥ बावीसपन्नरसगे सत्तगएक्कारसिगुणवीसासु । तेवीसाए नियमा पंचवि पंचिंदिएसु भवे ॥ ११६ ॥ चोद्दसगदसगसत्तगअट्ठारसगे य होइ बावीसा । नियमा मणुयगईए नियमा दिट्ठी कए दुविहे ॥ ११७ ॥ तेरसगनवगसत्तगसत्तरसगपणगएक्कवीसासु । एक्कावीसा संकमइ सुद्धसासाणमीसेसु ॥ ११८ ॥ एत्तो अविसेसा संकमंति उवसा-

मगे व खवगे वा । उवसामगेसु वीसा य सत्तगे छक्क पणगे य ॥ ११९ ॥ पंचसु एगुणवीसा अट्ठारस पंचगे चउक्के य । चउदस छसु पगईसु तेरसगं छक्क पणगम्मि ॥ १२० ॥ पंच चउक्के बारस एक्कारस पंचगे तिग चउक्के । दसगं चउक्कपणगे नवगं च तिगम्मि बोद्धव्वं ॥ १२१ ॥ अट्ठ दुगतिगचउक्के सत्तचउक्के तिगे य बोद्धव्वा । छक्कं दुगम्मि नियमा पंच तिगे एक्कगदुगे य ॥ १२२ ॥ चत्तारि तिगचउक्के तिन्नि तिगे एक्कगे य बोद्धव्वा । दो दुसु एक्काए विय एक्का एक्काए बोद्धव्वा ॥ १२३ ॥ अणुपुव्वि-अणणुपुव्वि झीणमझीणे य दिट्ठिमोहम्मि । उवसामगे य खवगे य संकमे मग्गणोवाया ॥१२४॥ तिदुगेगसयं छप्पणचउतिगनउई य इगुणनउईया । अट्ठचउदुगेक्कसीइय संकमा बारस य छट्ठे ॥ १२५ ॥ तेवीसपंचवीसा छव्वीसा अट्ठवीसगुणतीसा । तीसेक्कतीस एगं पडिग्गहा अट्ठ नामस्स ॥ १२६ ॥ एक्कगदुगसय पणचउनउई तो तेरसट्ठाणिया वावि। परभवियबंधवोच्छेय उपरि सेढीइ एक्कस्स ॥१२७॥ तिगदुगसयं छपंचगनउई य जइस्स एक्कतीसाए। एगंतसेढिजोगे वज्जियतीसिगुणतीसासु ॥१२८॥ अट्ठावीसाए वि ते बासी-इतिसयवज्जिया पंच । ते च्चिय बासीइजुया सेसेसुं छन्नउइ य वज्जा ॥१२९॥ ठिइसंकमोत्ति वुच्चइ मूलुत्तरपगइओ य जा हि ठिई । उव्वट्टिया व ओवट्टिया व पगइं निया वऽण्णं ॥१३०॥ तीसासत्तरि चत्तालीसावीसुदहिकोडिकोडिणं । जेट्ठा आलिगदुगहा सेसाण-वि आलिगातिगूणा ॥ १३१ ॥ मिच्छत्तस्सुक्कोसो भिन्नमुहुत्तूणगो उ सम्मते । मिस्सेवंतोकोडाकोडी आहारतित्थयरे ॥ १३२ ॥ सव्वासिं जट्ठिइगो सावलिगो सो अहाउगाणं तु । बंधुक्कोसुक्कोसो साबाहठिई य जट्ठिइगो ॥ १३३ ॥ आवरणविग्घदंसणचउक्कलो-भंतवेयगाऊणं । एगा ठिई जहन्ना जट्ठिइ समयाहिगावलिगा ॥ १३४ ॥ निद्दादुगस्स एक्का आवलिगदुगं असंखभागो य । जट्ठिइ हासच्छक्के संखिज्जाओ समाओ य ॥ १३५ ॥ सोणमुहुत्ता जट्ठिइ जहन्नबंधो उ पुरिससँजलणे । जट्ठिइ सगऊणजुत्तो आवलिग-

दुगूणओ तत्तो ॥ १३६ ॥ जोगंतियाण अंतोमुहुत्तिओ सेसियाण पल्लस्स । भागो असंखियतमो जट्ठिइगो आलिगाइ सह ॥१३७॥ मूलठिई अजहन्नो सत्तण्ह तिहा चउव्विहो मोहे । सेस विगप्पा तेसिं दुविगप्पा संकमे होंति ॥ १३८ ॥ धुवसंतकम्मिगाणं तिहा चउद्धा चरित्तमोहाणं । अजहन्नो सेसेसु य दुहेतरासिं च सव्वत्थ ॥ १३९ ॥ बन्धाओ उक्कोसो जासिं गंतूण आलिगं परओ । उक्कोससामिओ संकमेण जासिं दुगं तासिं ॥ १४० ॥ तस्संतकम्मिगो बंधिऊण उक्कोसगं मुहुत्तंतो । सम्मत्तमीसगाणं आवलिया सुद्धदिट्ठी उ ॥ १४१ ॥ दंसणचउक्कविग्घावरणं समयाहिगालिगा छउमो । निद्दाणावलिगदुगे आवलियअसंखतमसेसे ॥ १४२ ॥ समयाहिगालिगाए सेसाए वेअगस्स कयकरणो । सक्खवगचरमखंडगसंछुभणादिट्ठिमोहाणं ॥ १४३ ॥ समउत्तरालिगाए लोभे सेसाइ सुहुमरागस्स । पढमकसायाण विसंजोयणसंछोभणाए उ ॥ १४४ ॥ चरिमसजोगे जा अत्थि तासि सो चेव सेसगाणं तु । खवगक्कमेण अनियट्टिबायरो वेयगो वेए ॥ १४५ ॥ मूलुत्तरपगइगतो अणुभागे संकमो जहा बंधे । फड्डगनिद्देसो सिं सव्वेयरघाऽघाईणं ॥१४६॥ सव्वेसु देसघाइसु सम्मत्तं तदुवरिं तु वा मिस्सं । दारुसमाणस्साणंतमोत्ति मिच्छत्तमुप्पिमओ ॥१४७॥ तत्थट्ठपयं उव्वट्टिया व ओवट्टिया व अविभागा । अणुभागसंकमो एस अन्नपगइं निया वावि ॥ १४८ ॥ दुविहपमाणे जेट्ठो सम्मत्तदेसघाइ दुट्ठाणा । नरतिरियाऊआयवमिस्सेऽविय सव्वघाइम्मि ॥ १४९ ॥ सेसासु चउट्ठाणे मंदो संमत्तपुरिससंजलणे । एगट्ठाणे सेसासु सव्वघाइम्मि दुट्ठाणे ॥ १५० ॥ अजहण्णो तिण्ह तिहा मोहस्स चउव्विहो अहाउस्स । एवमणुक्कोसो सेसिगाण तिविहो अणुक्कोसो ॥ १५१ ॥ सेसा मूलपगइसु दुविहा अह उत्तरासु अजहन्नो । सत्तरसण्ह चउद्धा तिविकप्पो सोलसण्हं तु ॥ १५२ ॥ तिविहो छत्तीसाए णुक्कोसो ह नवगस्स य चउद्धा । एयासिं सेसा सेसगाण सव्वे य दुविगप्पा ॥ १५३ ॥ उक्कोसगं पबंधिय आवलिय-

मइच्छिऊण उक्कोसं । जाव न घाएइ तगं संकमइ य आमुहुत्तंतो ॥ १५४ ॥ असुभाणं अन्नयरो सुहुम अपज्जत्तगाइ मिच्छो य । वज्जिय असंखवासाउए य मणुओववाए य ॥ १५५ ॥ सव्वत्थायावुज्जोयमणुयगइ पंचगाण आऊणं । समयाहिगालिगा सेसयत्ति सेसाण जोगंता ॥ १५६ ॥ खवगस्संतरकरणे अकए घाईण सुहुमकम्मुवरिं । केवलिणो णंतगुणं असन्निओ सेसअसुभाणं ॥ १५७ ॥ सम्मद्दिट्ठि न हणई सुभाणुभागे असम्माद्दिट्ठीवि । सम्मत्तमीसगाणं उक्कोसं वज्जिया खवणं ॥ १५८ ॥ अंतरकरणा उवरिं जहन्नठिइसंकमो उ जस्स जहिं । घाईणं नियगचरमरसखंडे दिट्ठिमोहदुगे ॥ १५९ ॥ आऊण जहन्नठिई बंधिय जावत्थि संकमो ताव । उव्वलणतित्थसंजोयणा य पढमालियं गंतुं ॥ १६० ॥ सेसाण सुहुम हयसंतकम्मिगो तस्स हेट्ठओ जाव । बंधइ तावं एगिंदिओ व णेगिंदिओ वावि ॥१६१॥ जं दलियमन्नपगइं निज्जइ सो संकमो पएसस्स । उव्वलणो विज्झाओ अहापवत्तो गुणो सव्वो ॥१६२॥ आहारतणू भिन्नमुहुत्ता अविरईगओ पउव्वलए । जा अविरतो त्ति उव्वलइ पल्लभागे असंखतमे ॥ १६३ ॥ अंतोमुहुत्तमद्धं पल्लासंखिज्जमित्तठिइखंडं । उक्किरइ पुणोवि तहा ऊणूणमसंखगुणहं जा ॥१६४॥ तं दलियं सट्ठाणे समए समए असंखगुणियाए । सेढीए परठाणे विसेसहाणीए संछुभइ ॥ १६५ ॥ जं दुचरमस्स चरिमे अन्नं संकमइ तेण सव्वंपि । अंगुलअसंखभागेण हीरए एस उव्वलणा ॥ १६६ ॥ चरममसंखिज्जगुणं अणुसमयमसंखगुणियसेढीए । देइ परत्थाणे एव संछुभतीणेवमवि कसिणो ॥ १६७ ॥ एवं मिच्छद्दिट्ठिस्स वेयगं मीसगं ततो पच्छा । एगिंदियस्स सुरदुगमओ सव्वेउव्वि निरयदुगं ॥ १६८ ॥ सुहुमतसेगो उत्तममओ य नरदुगमहानियट्टिम्मि । छत्तीसाए नियगे संजोयण दिट्ठिजुयले य ॥ १६९ ॥ जासि न बंधो गुणभवपच्चओ तासि होइ विज्झाओ । अंगुलअसंखभागो ववहारो तेण सेसस्स ॥ १७० ॥ गुणसंकमो अबज्झंतिगाण असुभाणपुव्वकरणाई । बंधे अहापवत्तो

परित्तिओ वा अबंधेवि ॥ १७१ ॥ थोवोवहारकालो गुणसंकमणेणऽसंखगुणणाए । सेसस्स अहापवत्ते विज्झाए उव्वलणनामे ॥ १७२ ॥ पल्लासंखियभागेणहापवत्तेण सेसगवहारो । उव्वलणेणवि थिवुगो अणुइन्नाए उ जं उदए ॥ १७३ ॥ धुवसंकम-अजहन्नोऽणुक्कोसो तासि वा विवज्जित्तु । आवरणनवगविग्घं ओरालियसत्तगं चेव १७४ ॥ साइयमाइ चउद्धा सेसविगप्पा य सेसगाणं च । सव्वविगप्पा नेया साई अधुवा पएसम्मि ॥ १७५ ॥ जो बायरतसकालेणूणं कम्मट्ठिइं तु पुढवीए । बायरपज्जत्तापज्जत्तगदीहेयरद्धासु ॥ १७६ ॥ जोगकसाउक्कोसो बहुसो निच्चमवि आउबंधं व । जोगजहण्णेणुवरिल्लं ठिइनिसेगं बहुं किच्चा ॥ १७७ ॥ बायरतसेसु तक्कालमेवमंते य सत्तमखिइए । सव्वलहुं पज्जत्तो जोगकसायाहिओ बहुसो ॥ १७८ ॥ जोगजवमज्झउवरिं मुहुत्तमच्छित्तु जीवियवसाणे । तिचरिमदुचरिमसमए पूरित्तु कसायउक्कस्सं ॥ १७९ ॥ जोगुक्कोसं चरिमदुचरिमे समए य चरिमसमयम्मि । संपुण्णगुणियकम्मो पगयं तेणेह सामित्ते ॥ १८० ॥ तत्तो उव्वट्टित्ता आवलिगासमयतब्भवत्थस्स । आवरणविग्घचोद्दसगोरालियसत्त उक्कोसो ॥ १८१ ॥ कम्मचउक्के असुभाण बज्झमाणीण सुहुमरागंते । संछोभणंमि नियगे चउवीसाए नियट्टिस्स ॥ १८२ ॥ तत्तो अणंतरागयसमयादुक्कस्स सायबंधद्धं । बंधिय असायबंधालिगंतसमयम्मि सायस्स ॥ १८३ ॥ संछोभणाए दोण्हं मोहाणं वेयगस्स खणसेसे । उप्पाइय सम्मत्तं मिच्छत्तगए तमतमाए ॥ १८४ ॥ भिन्नमुहुत्ते सेसे तच्चरमावस्सगाणि किच्चेत्थ । संजोयणा विसंजोयगस्स संछोभणा एसिं ॥१८५॥ ईसाणागयपुरिसस्स इत्थियाए व अट्ठवासाए । मासपुहुत्तब्भहिए नपुंसगे सव्वसंकमणे ॥ १८६ ॥ इत्थीए भोगभूमिसु जीविय वासाणऽसंखियाणि तओ । हस्सठिई देवत्ता सव्वलहुं सव्वसंछोभे ॥१८७॥ वरिसवरित्थिं पूरिय सम्मत्तमसंखवासियं लहिउं । गंता मिच्छत्तमओ जहन्नदेवट्ठिई भोच्चा ॥ १८८ ॥ आगंतु लहुं पुरिसं संछु-

भमाणस्स पुरिसवेयस्स । तस्सेव सगे कोहस्स माणमायाणमवि कसिणो ॥ १८९ ॥ चउरुवसमित्तु खिप्पं लोभजसाणं ससंकमस्संते । सुभधुवबंधिगनामाणावालिगं गंतु बंधंता ॥ १९० ॥ निद्दसमा य थिरसुभा सम्मादिट्ठिस्स सुभधुवाओऽवि । सुभसंघयणजुयाओ बत्ती- ससयोदहिन्नियाओ ॥ १९१ ॥ पूरित्तु पुव्वकोडीपुहुत्त संछोभगस्स निरयदुगं । देवगईनवगस्स य सगबंधंतालिगं गंतुं ॥ १९२ ॥ तमतमगो सव्वलहुं सम्मत्तं लभिय सव्वचिरमद्धं । पूरित्तु मणुयदुगं । सत्तमखिइनिग्गइए पढमे समए नरदुगस्स ॥ १९३ ॥ थावरतज्जाआयावुज्जो- राननिरं सम्मत्तं अणुपालिय पूरइत्तु मणुयदुगं । ॥ १९४ ॥ चउरुवसमित्तु मोहं मिच्छत्तगयस्स नीयबंधंतो । गाओ नपुंसगसमाओ । आहारगतित्थयरं थिरसममुक्कस्स सगकालं ॥ १९४ ॥ चउरुवसमित्तु मोहं मिच्छत्तगयस्स नीयबंधंतो । उच्चागोउक्कोसो तत्तो लहुसिज्झओ होइ ॥ १९५ ॥ पल्लासंखियभागोण कम्मठिइमच्छिओ निगोएसु । सुहुमेसुऽभवियजोग्गं जह- न्नयं कट्टु निग्गम्म ॥१९६॥ जोग्गेसु संखवारे सम्मत्तं लभिय देसविरयं च । अट्ठक्खुत्तो विरई संजोयणहा य तइवारे ॥ १९७ ॥ चउरुवसमित्तु मोहं लहुं खवेंतो भवे खवियकम्मो । पाएण तहिं पगयं पडुच्च काईवि सविसेसं ॥ १९८ ॥ आवरणसत्तगम्मि उ सहोहिणा तं विणोहिजुयलम्मि । निद्दादुगंतराइयहासचउक्के य बंधंते ॥ १९९ ॥ सायस्सऽणुवसमित्ता असायबंधाण चरिमबंधंते । खवणाए लोभस्सवि अपुव्वकरणालिगाअंते ॥ २०० ॥ अयरच्छावट्ठिदुगं गालिय थीवेयथीणगिद्धितिगे । सगखवणहापवत्तस्संते एमेव मिच्छत्ते ॥ २०१ ॥ हस्सगुणसंकमद्धाए पूरयित्ता समीससम्मत्तं । चिरसम्मत्ता मिच्छत्तगयस्सुव्वलणथोगो सिं ॥ २०२ ॥ संजोयणाण चतुरुवसमित्तु संजोजइत्तु अप्पद्धं । अयरच्छावट्ठिदुगं पालिय सकहप्पवत्तंते ॥ २०३ ॥ अट्ठकसायासाए य असुभधुव- बंधि अत्थिरातिगे य । सव्वलहुं खवणाए अहापवत्तस्स चरिमम्मि ॥ २०४ ॥ पुरिसे संजलणतिगे य घोलमाणेण चरमबद्धस्स । सगअंतिमे असाएण समा अरई य सोगो य ॥ २०५ ॥ वेउव्विक्कारसगं उव्वालियं बंधिऊण अप्पद्धं । जिट्ठठिई निरयाओ उव्वट्टित्ता

हस्स अवन्धितु ॥२०६॥ थावरगयस्स चिरउव्वलणे एयस्स एव उच्चस्स । मणुयदुगस्स य तेउसु वाउसु वा सुहुमवद्धाण ॥२०७॥ हस्स
कालं वन्धिय विरओ आहारसत्तगं गंतुं । अविरइमहुव्वलंतस्स तस्स जा थोव उव्वलणा ॥ २०८ ॥ तेवट्ठिसयं उदहीण स चउ-
पल्लाहियं अवन्धित्ता । अंते अहप्पवत्तकरणस्स उज्जोवतिरियदुगे ॥ २०९ ॥ इगविगलिंदियजोग्गा अट्ठ पज्जत्तगेण सह तासिं ।
तिरियगइसमं नवरं पंचासीउदहिसयं तु ॥ २१० ॥ छत्तीसाए सुभाणं सेढिमणारुहिय सेसगविहीहिं । कट्टु जहन्नं खवणं अपुव्व-
करणालिया अंते ॥ २११ ॥ सम्मदिट्ठिअजोग्गाण सोलसण्हंपि असुभपगईणं । थीवेएण सरिसगं नवरं पढमं तिपल्लेसु ॥ २१२ ॥
नरतिरियाण तिपल्लस्संते ओरालियस्स पाउग्गा । तित्थयरस्स य वन्धा जहन्नओ आलिगं गंतुं ॥ २१३ ॥ इति **संक्रमकरणम्**

अथ **उद्वर्त्तनापवर्त्तनाकरणम्**—उव्वट्टणा ठिईए उदयावलियाए वाहिरठिईणं । होइ अवाह अइच्छावणाउ जावालिया
हस्सा ॥ २१४ ॥ आवलियअसंखभागाइ जाव कम्मट्ठिइत्ति निक्खेवो । समउत्तरालियाए सावाहाए भवे ऊणे ॥ २१५ ॥
निव्वाघाएणेवं वाघाए संतकम्महिगवन्धो । आवलिअसंखभागादि होइ अइच्छावणा नवरं ॥ २१६ ॥ उव्वट्टंतो य ठिइं उदया-
वलिवाहिरा ठिइविसेसा । निक्खिवइ तइअभागे समयहिए सेसमइवइ य ॥ २१७ ॥ वड्ढइ तओ अतिच्छावणा उ जावालिगा हवइ
पुन्ना । ता निक्खेवो समयाहिगालिग दुगूण कम्मठिई ॥ २१८ ॥ वाघाए समऊणं कंडगमुक्कस्सिया अइत्थवणा । डायठिई किंचूणा
ठिइकंडुक्कस्सगपमाणं ॥ २१९ ॥ चरमं नोव्वट्टिज्जइ जावाणंताणि फड्डगाणि ततो । उस्सक्किय ओकड्डइ एवं उव्वट्टणाईओ
॥ २२० ॥ थोवं पएसगुणहाणि अंतरे दुसु जहन्ननिक्खेवो । कमसो अणंतगुणिओ दुसुवि अइत्थावणा तुल्ला ॥ २२१ ॥ वाघाए-
णणुभागक्कंडगमेक्काए वग्गणाऊणं । उक्कोसो निक्खेवो ससंतवंधो य सविसेसो ॥ २२२ ॥ आवन्धा उक्कड्डइ सव्वहितोकड्डणा

ठिइरसाणं । किट्टीवज्जे उभयं किट्टिसु ओवट्टणा नवरं ॥ २२३ ॥ इति उद्वर्त्तनापवर्त्तनाकरणम् ॥

अथ उदीरणाकरणम्—जं करणेणोकड्ढिय उदए दिज्जइ उदीरणा एसा । पगइठिइअणुभागप्पएसमूलुत्तरविभागा ॥२२४॥ मूलपगईसु पंचण्ह तिहा दोण्हं चउव्विहा होइ । आउस्स साइ अधुवा दसुत्तरसउत्तरासिंपि ॥ २२५ ॥ मिच्छत्तस्स चउद्धा तिहा य आवरणविग्घचउदसगे । थिरसुभ सेयर उवघायवज्ज धुवबंधिनामे य ॥ २२६ ॥ घाईणं छउमत्था उदीरगा रागिणो य मोहस्स । तइयाऊण पमत्ता जोगंताउत्ति दोण्हं च ॥ २२७ ॥ विग्घावरणधुवाणं छउमत्था जोगिणो उ धुवगाणं । उवघायस्स तणुत्था तणुकिट्टीणं तणुगरागा ॥२२८॥ तसबायरपज्जत्तग सेयर गइजाइदिट्ठिवेयाणं । आऊण य तन्नामा पत्तेगियरस्स उ तणुत्था ॥२२९॥ आहारग नरतिरिया सरीरदुगवेयए पमोत्तूणं । ओरालाए एवं तदुवंगाए तसजियाओ ॥ २३० ॥ वेउव्वियाए सुरनेरइया आहारगा नरो तिरिओ । सन्नी बायरपवणो य लद्धिपज्जत्तगो होज्जा ॥ २३१ ॥ वेउव्विउवंगाए तणुतुल्ला पवणबायरं हिच्चा । आहारगाए विरओ विउव्वयंतो पमत्तो य ॥ २३२ ॥ छण्हं संठाणाणं संघयणाणं च सगलतिरियनरा । देहत्था पज्जत्ता उत्तमसंघयणिणो सेढी ॥ २३३ ॥ चउरंसस्स तणुत्था उत्तरतणु सगलभोगभूमिगया । देवा इयरे हुंडा तसतिरियनरा य सेवट्टा ॥ २३४ ॥ संघयणाणि न उत्तरतणूसु तन्नामगा भवंतरगा । अणुपुव्वीणं परघायस्स उ देहेण पज्जत्ता ॥ २३५ ॥ बायरपुढवी आयावस्स य वज्जित्तु सुहुमसुहुमतसे । उज्जोयस्स य तिरिए उत्तरदेहो य देवजई ॥ २३६ ॥ सगलो य इट्ठखगई उत्तरतणुदेवभोगभूमिगया । इट्ठसराए तसोवि य इयरासि तसा सनेरइया ॥ २३७ ॥ उस्सासस्स सराण य पज्जत्ता आणपाणभासासु । सव्वन्नूणुस्सासो भासावि य जा न रुज्झंति ॥२३८॥ देवो सुभगाएज्जाण गब्भवक्कंतिओ य कित्तीए । पज्जत्तो वज्जित्ता ससुहुमनेरइयसुहुमतसे ॥२३९॥

गाउत्तमस्स देवा नरा य वइणो चउण्हमियरासिं । तव्वइरित्ता तित्थगरस्स उ सव्वन्नुयाए भवे ॥ २४० ॥ इंदियपज्जत्तीए दुसमय-
पज्जत्तगाए पाउग्गा । निद्दापयलाणं खीणरागखवगे परिच्चज्ज ॥ २४१ ॥ निद्दानिद्दाईणवि असंखवासा य मणुयातिरिया य ।
वेउव्वाहारतणू वज्जित्ता अप्पमत्ते य ॥ २४२ ॥ वेयणियाण पमत्ता ते ते बंधतगा कसायाणं । हासाइछक्कस्स य अपुव्वकरणस्स
चरमंते ॥ २४३ ॥ जावूणखणो पढमो सुहरइहासाणमेवमियरासिं । देवा नेरइयावि य भवट्ठिई केइ नेरइया ॥ २४४ ॥ पंचण्हं च
चउण्हं बिइए एक्काइ जा दसण्हं तु । तिगहीणाई मोहे मिच्छे सत्ताइ जाव दस ॥ २४५ ॥ सासणमीसे नव अविरए य छाई परम्मि
पंचाई । अट्ठ विरए य चउराइ सत्त छच्चोवरिल्लंमि ॥२४६॥ अनियट्टिम्मि दुगेगं लोभो तणुरागेगो(गएग) चउवीसा । एक्कगछक्केक्कारस
दस सत्त चउक्क एक्काओ ॥२४७॥ एग बियाला पण्णाइ मत्तपण्णत्ति गुणिसु नामस्स । नव सत्त तिन्नि अट्ठ य छ प्पंच य अप्पमत्ते
दो ॥ २४८ ॥ एगं पंचसु एक्कम्मि अट्ठ ठ्ठाणकमेण भंगावि । एक्कग तीसेक्कारस इगवीस सवार तिसए य ॥ २४९ ॥ इगवीसा
छच्च सया छहि अहिया नव सया य एगहिया । अउणुत्तराणि चउदस सयाणि गुणनउइ पंचसया ॥ २५० ॥ पंच नव नवगछ-
क्काणि गईसु ठाणाणि सेसकम्माणं । एगेगमेव नेयं साहित्तेगेगपगईउ ॥ २५१ ॥ संपत्तिए अ उदए पओगओ दिस्सए उईरण सा ।
सेचीका ठिइहिंतो जाहिंतो तत्तिगा एसा ॥ २५२ ॥ मूलठिई अजहन्ना मोहस्स चउव्विहा तिहा सेसा । वेयणियाऊण दुहा सेस-
विगप्पा उ सव्वासिं ॥ २५३ ॥ मिच्छत्तस्स चउद्धा अजहन्ना धुवउदीरणाण तिहा । सेस विगप्पा दुविहा सव्वविगप्पा य सेसाणं
॥ २५४ ॥ अद्धाच्छेओ सामित्तंपि य ठिइसंकमे जहा नवरं । तव्वेइसु निरयगईए वावि तिसु हिट्ठिमखिइसु ॥ २५५ ॥ देवगति-
देवमणुयाणुपुव्वी आयाव विगलसुहुमतिगे । अंतोमुहुत्त भग्गा तावइगूणं तदुक्कस्सं ॥ २५६ ॥ तित्थयरस्स य पल्लासंखिज्जइमे

जहन्नगे इत्तो । थावरजहन्नसंतेण समं अहिगं व बन्धन्तो ॥ २५७ ॥ गन्तूणावलिमित्तं कसायबारसगभयदुगुंछाणं । निद्दाइपंचगस्स य आयावुज्जोयनामस्स ॥२५८॥ एगिंदियजोग्गाणं इयरा बंधित्तु आलिगं गन्तुं । एगिंदियागए तट्ठिईए जाईणमवि एवं ॥२५९॥ वेयणिया नोकसाया समत्तसंघयणपंचनीयाण । तिरियदुग अयस दूभगणाइज्जाणं च सन्निगए ॥ २६० ॥ अमणागयस्स चिरठिइ अंत सुरनरयगइउवंगाणं । अणुपुव्वी तिसमइगे नराण एगिंदियागयगे ॥ २६१ ॥ समयाहिगालियाए पढमठिईए उ सेसवेलाए । मिच्छत्ते वेएसु य संजलणासुवि य समत्ते ॥ २६२ ॥ पल्लासंखियभागूणुदही एगिंदियागए मिस्से । बेसत्तभागवेउव्वियाए पवण-स्स तस्संते ॥ २६३ ॥ चउरुवसमेत्तु पेज्जं पच्छा मिच्छं खवेत्तु तेत्तीसा । उक्कोससंजमद्धा अंते सुतणूउवंगाणं ॥ २६४ ॥ छउ-मत्थखीणरागे चउदस समयाहिगालिगाठिईए । सेसाणुदीरणंते भिन्नमुहुत्तो ठिईकालो ॥ २६५ ॥ अणुभागुदीरणाए सन्ना य सुभा-सुभा विवागो य । अणुभागबंधभणिया नाणत्तं पच्चया चेमे ॥ २६६ ॥ मीसं दुट्ठाणे सव्वघाइ दुट्ठाण एगठाणे य । सम्मत्तमंतरायं च देसघाई अचक्खू य ॥ २६७ ॥ ठाणेसु चउसु अपुमं दुट्ठाणे कक्कडं च गुरुकं च । अणुपुव्वीओ तीसं नरतिरिएगंतजोग्गा य ॥ २६८ ॥ वेया एगट्ठाणे दुट्ठाणे वा अचक्खु चक्खू य । जस्सत्थि एगमवि अक्खरं तु तस्सेगठाणाणि ॥ २६९ ॥ मणनाणं सेस-समं मीसगसम्मत्तमवि य पावेसु। छट्ठाणवडियहीणा संतुक्कस्सा उदीरणया ॥२७०॥ विरियंतरायकेवलदंसणमोहणीयणाणवरणाणं । असमत्तपज्जएसु सव्वदव्वेसु उ विवागो ॥ २७१ ॥ गुरुलघुगा णंतपएसिएसु चक्खुस्स रूविदव्वेसु । ओहिस्स गहणधारणजोग्गे सेसंतरायाणं ॥ २७२ ॥ वेउव्वियतेयगकम्मवन्नरसगंधनिद्धलुक्खाओ । सीउण्हथिरसुभेयरअगुरुलघुगो य नरतिरिए ॥ २७३ ॥ चउरंसमउयलहुगापरघाउज्जोयइट्ठखगइसरा । पत्तेगतणू उत्तरतणूसु दोसुवि य तणू तइया ॥२७४ ॥ देसविरयविरयाणं सुभगाएज्ज-

जसकित्तिउच्चाणं। पुव्वाणुपुव्विगाए असंखभागो थियाईणं ॥ २७५ ॥ तित्थयरं घाईणि य परिणाम(य)पच्चयाणि सेसाओ। भवपच्चइया
पुव्वुत्तावि य पुव्वुत्तसेसाणं ॥२७६॥ घाईणं अजहन्ना दोण्हमणुक्कोसियाओ तिविहाओ । वेयणिएणुक्कोसा अजहन्ना मोहणीए उ
॥२७७॥ साइअणाई धुव अद्धुवा य तस्सेसिगा य दुविगप्पा। आउस्स साइ अधुवा सव्वविगप्पा उ विन्नेया ॥२७८॥ मउलहुगाणुक्कोसा
चउव्विहा तिण्हमनि य अजहन्ना। णाइगधुवा य अधुवा वीसाए होयणुक्कोसा ॥२७९॥ तेवीसाए अजहन्नाऽवि य एयासिं सेसगविगप्पा।
सव्वविगप्पा सेसाण वावि अधुवा य साई य ॥२८०॥ दाणाइ अचक्खूणं जेट्ठा आइम्मि हीणलद्धिस्स। सुहुमस्स चक्खुणो पुण
तेइंदिय सव्वपज्जत्ते ॥२८१॥ निद्दाइपंचगस्स य मज्झिमपरिणामसंकिलिट्ठस्स। अपुमादि असायाणं निरए जेट्ठा ठिइसमत्ते ॥२८२॥
पंचिंदियतसबायरपज्जत्तगसाइसुस्सरगईणं । वेउव्वुस्सासाणं देवो जेट्ठठिइसमत्तो ॥ २८३ ॥ सम्मत्तमीसगाणं सेकाले गहिहिइत्ति
मिच्छत्तं। हासरईणं सहसारगस्स पज्जत्तदेवस्स ॥२८४॥ गइहुंडुवघायाणि खट्टगइनीयाण दुहचउक्कस्स । निरउक्कस्स समत्ते अस-
मत्ताए नरस्संते ॥ २८५ ॥ कक्खडगुरुसंघयणात्थीपुमसंठाणतिरियनामाणं । पंचिंदिओ तिरिक्खो अट्ठमवासट्ठवासाओ ॥ २८६ ॥
मणुओरालियवज्जरिसहाण मणुओ तिपल्लपज्जत्तो । नियगठिई उक्कोसो पज्जत्तो आउगाणंपि ॥ २८७ ॥ हस्सट्ठिइ पज्जत्ता
तन्नामा विगलजाइसुहुमाणं । थावरनिगोयएगिंदियाणमवि बायरो नवरिं ॥ २८८ ॥ आहारतणू पज्जत्तगो य चउरंसमउयलहु-
गाणं। पत्तेयखगइपरघायाहारतणूण य विसुद्धो ॥ २८९ ॥ उत्तरवेउव्विजई उज्जोवस्सायवस्स खरपुढवी। नियगगईणं भणिया
तइए समएऽणुपुव्वीणं ॥ २९० ॥ जोगंते सेसाणं सुभाणमियरासि चउसुवि गईसु। पज्जत्तुक्कडमिच्छस्सोहीणमणोहिलद्धिस्स
॥ २९१ ॥ सुयकेवलिणो मइसुयचक्खुअचक्खुणुदीरणा मंदा । विपुलपरमोहिगाणं मणणाणोहीदुगस्सावि ॥ २९२ ॥ खव-

॥ २९३ ॥ निद्दानिद्दाईणं पमत्तविरए विसुज्झमाणम्मि । वेयगसम्मत्तस्स उ सगखवणोदीरणाचरमे ॥ २९४ ॥ पोग्गलविवागियाणं भवाइसमये विसेसमवि चासिं । आइतणूणं दोण्हं सुहुमो वाऊ य अप्पाऊ ॥ २९६ ॥ बेइंदिय अप्पाउग निरय चिरठिई असन्निणो वावि । अंगोवंगाणाहारगाए जइणोऽप्पकालम्मि ॥२९७॥ अमणो चउरंसुसभाणप्पाऊ सगचिरट्ठिई सेसे । संघयणाण य मणुओ हुंडुवघायाणमवि सुहुमो ॥ २९८ ॥ सेवट्टस्स बिइंदिय बारसवासस्स मउयलहुगाणं । सन्नि विसुद्धाणाहारगस्स वीसा अइकिलिट्ठे ॥ २९९ ॥ पत्तेगमुरालसमं इयरं हुंडेण तस्स परघाओ । अप्पाउस्स य आयावुज्जोयाणमवि तज्जोगो ॥ ३०० ॥ जा नाउज्जियकरणं तित्थगरस्स नवगस्स जोगंते । कक्खडगुरूणमंते नियत्तमाणस्स केवलिणो ॥३०१॥ सेसाण पगइवेई मज्झिमपरिण्णमपरिणओ होज्जा । पच्चयसुभासुभावि य चिंतिय नेओ विवागे य ॥ ३०२ ॥ पंचण्हमणुक्कोसा तिहा पएसे चउव्विहा दोण्हं । सेसविगप्पा दुविहा सव्वविगप्पा य आउस्स ॥ ३०३ ॥ मिच्छत्तस्स चउद्धा सगयालाए तिहा अणुक्कोसा । सेसविगप्पा दुविहा सव्वविगप्पा य सेसाणं ॥ ३०४ ॥ अणुभागुदीरणाए जहन्नसामी पएसजेट्ठाए । घाईणं अन्नयरो ओहीण विणोहिलंभेण ॥ ३०५ ॥ वेयणियाणं गहिहिइ सेकाले अप्पमायमिय विरओ । संघयणपणगतणुदुगउज्जोया अप्पमत्तस्स ॥ ३०६ ॥ देवनिरयाउगाणं जहन्नजेट्ठट्ठिई गुरुअसाए । इयराऊणवि अट्ठमवासे णेयोऽट्ठवासाऊ ॥ ३०७ ॥ एगंत तिरियजोग्गा नियगविसिट्ठेसु तह अपज्जत्ता । संमुच्छिममणुयंते तिरियगई देसविरयस्स ॥ ३०८ ॥ अणुपुव्विगइदुगाणं सम्मद्दिट्ठी उ दूभगाईणं । नीयस्स य सेकाले गहिहिइ विरयत्ति सो चेव ॥ ३०९ ॥ जोगंतुदीरगाणं जोगंते

सरदुगाणुपाणूणं। नियगंते केवलिणो सव्वविसुद्धीए सव्वासिं ॥ ३१० ॥ तप्पगओदीरगतिसंकिलिट्ठभावो अ सव्वपगईणं। नेयो जहन्नसामी अणुभागुत्तो य तित्थयरे ॥ ३११ ॥ ओहीणं ओहिजुए अइसुहवेई य आउगाणं तु। पढमस्स जहन्नठिई सेसाणुक्कोसगठिईओ ॥ ३१२ ॥ इति उदीरणाकरणम् ॥

अथ उपशमनाकरणम्—करणकयाऽकरणावि य दुविहा उवसामण त्थ विइयाए। अकरणअणुइन्नाए अणुओगधरे पणिवयामि ॥ ३१३ ॥ सव्वस्स य देसस्स य करणुवसमणा दुसन्नि एक्किक्का। सव्वस्स गुणपसत्था देसस्सवि तासि विवरीया ॥ ३१४ ॥ सव्वुवसमणा मोहस्सेव उ तस्सुवसमक्किया जोग्गो। पंचदिओ उ सन्नी पज्जत्तो लद्धितिगजुत्तो ॥ ३१५ ॥ पुव्वंपि विसुज्झंतो गंठियमत्ताणइक्कमिय सोहिं। अन्नयरे सागारे जोगे य विसुद्धलेसासु ॥ ३१६ ॥ ठिइ सत्तकम्म अंतोकोडीकोडी करेत्तु सत्तण्हं। दुट्ठाणं चउठाणे असुभ सुभाणं च अणुभागं ॥ ३१७ ॥ बंधंतो धुवपगडी भवपाउग्गा सुभा अणाऊ ग। जोगवसा य पएसं उक्कोसं मज्झिम जहण्णं ॥३१८॥ ठिइबंधद्धापूरे नवबंधं पल्लसंखभागूणं। असुभसुभाणणुभागं अणंतगुणहाणिवुड्ढीहिं ॥ ३१९ ॥ करणं अहापवत्त अपुव्वकरणमनियट्टिकरणं च। अंतोमुहुत्तियाइं उवसंतद्धं च लहइ कमा ॥ ३२० ॥ अणुसमयं वड्ढंतो अज्झवसाणाणणंतगुणणाए। परिणामट्ठाणाणं दोसुवि लोगा असंखिज्जा ॥ ३२१ ॥ मंदाविसोही पढमस्स संखभागाहि पढमसमयम्मि। उक्कस्सं उप्पिमहो एक्केक्कं दोण्ह जीवाणं ॥ ३२२ ॥ आचरमाओ सेसुक्कोसं पुव्वप्पवत्तमिइनामं। विइयस्स विइयसमए जहण्णमवि अणंतरुक्कस्सा ॥ ३२३ ॥ निव्वयणमवि ततो से ठिइरसघायाठिइबंधगद्धा उ। गुणसेढीवि य समगं पढमे समये पवत्तंति ॥ ३२४ ॥ उयहिपुहुत्तुक्कस्सं इयरं पल्लस्सऽसंखतमभागो। ठिइकंडगमणुभागाणणंतभागा मुहुत्तंते ॥ ३२५ ॥ अणुभागकंडगाणं बहुहिं सह-

स्सेहिं पूरए एक्कं । ठिइकंड सहस्सेहिं तेसिं बीयं समाणेहिं ॥ ३२६ ॥ गुणसेढी निक्खेवो समये समये असंखगुणणाए । अद्धादुगाइरित्तो सेसे सेसे य निक्खेवो ॥ ३२७ ॥ अनियट्टिम्मिवि एवं तुल्ले काले समा तओ नामं । संखिज्जइमे सेसे भिन्नमुहुत्तं अहो मुचा ॥ ३२८ ॥ किंचूणमुहुत्तसमं ठिइबंधद्धाइ अंतरं किचा । आवलिदुगेक्कसेसे आगाल उदीरणा समिया ॥ ३२९ ॥ मिच्छत्तुदए खीणे लहए सम्मत्तमोवसमियं सो । लंभेण जस्स लब्भइ आयहियमलद्धपुव्वं जं ॥ ३३० ॥ तं कालं बीयठिइ तिहाणुभागेण देसघाइ त्थ । सम्मत्तं सम्मिस्सं मिच्छत्तं सव्वघाईओ ॥ ३३१ ॥ पढमे समए थोवो सम्मत्ते मीसए असंखगुणो । अणुसमयमवि य कमसो भिन्नमुहुत्ता हि विज्झाओ ॥ ३३२ ॥ ठिइरसघाओ गुणसेढीविय तावंपि आउवज्जाणं । पढमठिइए एगदुगावलिसेसम्मि मिच्छत्ते ॥ ३३३ ॥ उवसंतद्धा अंते विहिणा ओकड्डियस्स दलियस्स । अज्झवसाणणुरूवस्सुदओ तिसु एक्कयरयस्स ॥ ३३४ ॥ सम्मत्तपढमलंभो सव्वोवसमा तहा विगिट्ठो य । छालिगसेसाइ परं आसाणं कोइ गच्छेज्जा ॥३३५॥ सम्मदिट्ठी जीवो उवइट्ठं पवयणं तु सद्दहइ । सद्दहइ असब्भावं अजाणमाणो गुरुनियोगा ॥३३६॥ मिच्छद्दिट्ठी नियमा उवइट्ठं पवयणं न सद्दहइ । सद्दहइ असब्भावं उवइट्ठं वा अणुवइट्ठं ॥३३७॥ सम्मामिच्छद्दिट्ठी सागारे वा तहा अणागारे । अह वंजणोग्गहम्मि य सागारे होइ नायव्वो ॥ ३३८ ॥ वेयगसम्मद्दिट्ठी चरित्तमोहुवसमाए चिट्ठंतो । अजओ देसजई वा विरतो व विसोहिअद्धाए ॥३३९॥ अन्नाणाणब्भुवगमजयणाहजओ अवज्जविरईए । एगव्वयाई चरिमो अणुमइमित्तोत्ति देसजई ॥ ३४० ॥ अणुमइविरओ य जई दोण्हवि करणाणि दोण्णि न उ तइयं । पच्छा गुणसेढी सिं तावइया आलिगा उप्पिं ॥ ३४१ ॥ परिणामपच्चया उ णाभोगगया गया अकरणा उ । गुणसेढी सिं निच्चं परिणामा हाणिवुड्ढिजुया ॥ ३४२ ॥ चउगइया पज्जत्ता तिन्निवि संयोयणा विजोयंति ।

करणेहिं तीहिं सहिया नंतरकरणं उवसमो वा ॥ ३४३ ॥ दंसणमोहेवि तहा कयकरणद्धाइ पच्छिमे होइ । जिणकालगो मणुस्सो पट्ठवगो अट्ठवासुप्पिं ॥ ३४४ ॥ अहवा दंसणमोहं पुव्वं उवसामइत्तु सामन्ने । पढमठिईमावालियं करेइ दोण्हं अणुदियाणं ॥ ३४५ ॥ अद्धापरिवित्तीओ पमत्त इयरे सहस्ससो किच्चा । करणाणि तिन्नि कुणए तइयविसेसे इमे सुणसु ॥ ३४६ ॥ अंतोकोडाकोडी संतं अनियट्टिणो य उदहीणं । बंधो अंतोकोडी पुव्वकमा हाणि अप्पबहू ॥ ३४७ ॥ ठिइकंडगमुक्कस्संपि तस्स पल्लस्सऽसंखतमभागो । ठिइबंधबहुसहस्से सेक्केक्कं जं भणिस्सामो ॥३४८॥ पल्लादिबड्ढबिपल्लाणि जाव पल्लस्स संखगुणहाणी । मोहस्स जाव पल्लं संखज्जइभागहाऽमोहा ॥३४९॥ तो नवरमसंखगुणा एक्कपहारेण तीसगाणमहो । मोहे वीसग हेट्ठा य तीसगाणुप्पि तइयं च ॥ ३५० ॥ तो तीसगाणमुप्पिं च वीसगाइं असंखगुणणाए । तइयं च वीसगाहि य विसेसमहियं कमेणेति ॥ ३५१ ॥ अहुदीरणा असंखेज्जसमयबद्धाण देसघाइ त्थ । दाणंतराय मणपज्जवं च तो ओहिदुगलाभो ॥३५२॥ सुयभोगाचक्खूओ चक्खू य ततो मई सपरिभोगा । विरियं च असेढिगया बंधंति उ सव्वघाईणि ॥ ३५३ ॥ संजमघाईणंतरमेत्थ उ पढमट्ठिई य अन्नयरे । संजलणावेयाणं वेइज्जंतीण कालसमा ॥ ३५४ ॥ कुसुमगकयंतरे आलिगाण छण्हं उदीरणाभिनवे । मोहे एक्कट्ठाणे बंधुदया संखवासाणि ॥ ३५५ ॥ संखगुणहाणिबंधो एत्तो सेसाण संखगुणहाणी । पढमसमए नपुंसं असंखगुणणाइ जावंतो ॥ ३५६ ॥ एवित्थी संखतमे गयम्मि घाईण संखवासाणि । संखगुणहाणि एत्तो देसावरणाणुदगराई ॥३५७॥ ता सत्तण्हं एवं संखतमे संखवासितो दोण्हं । बिइयो पुण ठिइबंधो सव्वेसिं संखवासाणि ॥ ३५८ ॥ छस्सुवसमिज्जमाणे सेक्का उदयट्ठिई पुरिससेसा । समऊणावलिगदुगे बद्धावि य तावदद्धाए ॥ ३५९ ॥ तिविहमवेओ कोहं कमेण सेसेवि तिविहातिविहेवि । पुरिससमा संजलणा पढमठिई

आलिगा अहिगा ॥ ३६० ॥ लोभस्स बे तिभागा ठिइय विभागोत्थ किट्टकरणद्धा । एगप्फड्डगवग्गणअणंतभागो उ ता हेट्ठा ॥३६१॥ अणुसमयं सेढीए असंखगुणहाणि जा अपुव्वाओ । तव्विवरीयं दलियं जहन्नगाई विसेसूणं ॥ ३६२ ॥ अणुभागो णंतगुणो चाउम्मासाइ संखभागूणो । मोहे दिवसपुहुत्तं किट्टीकरणाइसमयम्मि ॥ ३६३ ॥ भिन्नमुहुत्तो संखिज्जेसु य घाईण दिणपुहुत्तं तु । वाससहस्सपुहुत्तं अंतोदिवसस्स अंते सिं ॥ ३६४ ॥ वाससहस्सपुहुत्ता विवस्स अंतो अघाइकम्माणं । लोभस्स अणुवसंतं किट्टीओ जं च पुव्वुत्तं ॥ ३६५ ॥ सेसद्धं तणुरागो तावइया किट्टिओ य पढमठिई । वज्जिय असंखभागं हेट्ठुवरिमुदीरई सेसा ॥ ३६६ ॥ गिण्हंतो य मुयंतो असंखभागं तु चरमसमयम्मि । उवसामेइ य बिईयठिईंपि पुव्वं व सव्वद्धं ॥ ३६७ ॥ उवसंतद्धा भिन्नमुहुत्तो तीसे य संखतमतुल्ला । गुणसेढी सव्वद्धं तुल्ला य पएसकालेहिं ॥ ३६८ ॥ उवसंता य अकरणा संकमणोवट्टणा य दिट्ठितगे । पच्छाणुपुव्विगाए परिवडइ पमत्तविरतोत्ति ॥३६९॥ ओकड्डित्ता बिइट्ठिईहिं उदयादिसु खिवइ दव्वं । सेढीइ विसेसूणं आवलिउप्पिं असंखगुणं ॥ ३७० ॥ वेइज्जंतीणेवं इयरासिं आलिगाइ बाहिरओ । न हि- संकमोणुपुव्विं छावलिगोदीरणाउप्पिं ॥ ३७१ ॥ वेइज्जमाणसंजलणद्धाए अहिगा उ मोहगुणसेढी । तुल्ला य जयारूढो अतो य सेसेहि से तुल्ला ॥ ३७२ ॥ खवगुवसामगपडिवयमाणदुगुणो तहिं तहिं बंधो । अणुभागो णंतगुणो असुभाण सुभाण विवरीओ ॥ ३७३ ॥ किच्चा पमत्ततदियरठाणे परियत्ति बहुसहस्साणि । हिट्ठिल्लाणंतरदुगं आसाणं वावि गच्छिज्जा ॥३७४॥ उवसमसम्मत्तद्धा अंतो आउक्खया धुवं देवो । तिसु आउगेसु बद्धेसु जेण सेढिं न आरुहइ ॥३७५॥ उग्घाडियाणि करणाणि उदयट्ठिइमाइगं इयरतुल्लं । एगभवे दुक्खुत्तो चरित्तमोहं उवसमेइ॥३७६॥ उदयं वज्जी इत्थी इत्थिं समयइ अवेयगा सत्त । तह वरिसवरो वरिसवरिं इत्थिं समगं कमारूद्धे ॥ ३७७ ॥ इति सर्वोपशमना ॥

अथ देशोपशमना—पगइठिई अणुभागप्पएसमूलुत्तराहि पविभत्ता । देसकरणोवसमणा तीए समियस्स अट्ठपयं ॥ ३७८ ॥ दंमणमोहाणंताणुबंधिणं उव्वट्टणओवट्टणसंकमणाइं च तिन्नि करणाइं । पगईतयासमईओ पहू नियट्टिंमि वट्टंतो ॥ ३७९ ॥ दंमणमोहाणंताणुबंधिणं संकम- मगानियट्टिओ पुव्वि । जा उवसमे चउद्धा मूलुत्तरणाइसंताओ ॥ ३८० ॥ चउरादिजुया वीसा एक्कवीसा य मोहठाणाणि । संकम- नियट्टिपाउग्गाइं सजसाइं नामस्स ॥ ३८१ ॥ ठिइसंकम व्व ठिइउवसमणा णवरिं जहन्निया कज्जा । अभवसिद्ध जहन्ना उव्वल- गनियट्टिगे वियरा ॥ ३८२ ॥ अणुभागसंकमसमा अणुभागुवसामणा नियट्टिम्मि । संकमपएसतुल्ला पएसुवसामणा चेत्थ ॥ ३८३ ॥ इति देशोपशमना ॥

अथ निद्धत्तिनिकाचनाकरणम्—देसोवसमणतुल्ला होइ निहत्ती निकाइया नवरं । संकमणंपि निहत्तीइ नत्थि सेसाण वियरस्स ॥३८४॥ गुणसेढिपएसग्गं थोवं पत्तेगसो असंखगुणं । उवसमणाइसु तीसुवि संकमणेहप्पवत्ते य ॥३८५॥ थोवा कसाय- उदया ठिइबंधोदीरणा य संकमणा । उवसमणाइसु अज्झवसाया कमसो असंखगुणा ॥३८६॥ इति निद्धत्तिनिकाचनाकरणम् ॥

अथ उदयः—उदओ उदीरणाए तुल्लो मोत्तूण एक्कचत्तालं । आवरणविग्घसंजलणलोभवेए य दिट्ठिदुगं ॥ ३८७ ॥ आलि- गमहिगं वेएति आउगाणंपि अप्पमत्तावि । वेयणियाण य दुसमय तणुपज्जत्ता य निद्दाओ ॥ ३८८ ॥ मणुयगइजाइतसबायरं च पज्जत्तसुभगमाएज्जं । जसकित्तिमुच्चगोयं चाजोगी केइ तित्थयरं ॥ ३८९ ॥ ठिइउदओवि ठिइक्खयपओगसा ठिइउदीरणा अहिगो । उदयठिईए हस्सो छत्तीसा एग उदयठिई ॥ ३९० ॥ अणुभागुदओवि जहन्न नवरि आवरण विग्घवेयाणं । संजलणलो- भसम्मत्ताण य गंतूणमावलिगं ॥ ३९१ ॥ अजहन्नाणुकोसा चउ त्तिहा छण्ह चउव्विहा मोहे । आउस्स साइ अधुवा सेसविगप्पा

य सव्वेसिं ॥ ३९२ ॥ अजहन्नाणुक्कोसो सगयालाए चउत्तिहा चउहा । मिच्छत्ते सेसासिं दुविहा सव्वे य सेसाणं ॥ ३९३ ॥ सम्म-
तुप्पा सावय विरए संजोयणाविणासे य । दंसणमोहक्खवगे कसाय उवसामगुवसंते ॥ ३९४ ॥ खवगे य खीणमोहे जिणे य दुविहे
असंखगुणसेढी । उदओ तव्विवरीओ कालो संखेज्जगुणसेढी ॥ ३९५ ॥ तिन्निवि पढमिल्लाओ मिच्छत्तगएवि होज्ज अन्नभवे ।
पगयं तु गुणियकम्मे गुणसेढीसीसगाणुदये ॥ ३९६ ॥ आवरणविग्घमोहाण जिणोदइयाण वावि नियगंते । लहुखवणाए ओहीणऽ-
णोहि, लद्धिस्स उक्कस्सो ॥ ३९७ ॥ उवसंतपढमगुणसेढीए निद्दादुगस्स तस्सेव । पावइ सीसगमुदयंति जा य देवस्स सुरनवगे ॥ ३९८ ॥
मिच्छत्तमीसणंताणुबंधिअसमत्तथीणगिद्धीणं । तिरिउदएगंताण य विइया तइया य गुणसेढी ॥ ३९९ ॥ अंतरकरणं होहित्ति जा य
देवस्स त मुहुत्तंतो । अट्ठण्ह कसायाणं छण्हंपि य नोकसायाणं ॥४००॥ हस्सठिइं बंधित्ता अद्धाजोगाइठिइनिसेगाणं । उक्कस्सपए
पढमोदयम्मि सुरनारगाऊणं ॥ ४०१ ॥ अद्धाजोगुक्कोसो बंधित्ता भोगभूमिगेसु लहुं । सव्वप्पजीवियं वज्जइत्तु ओवट्टिया दोण्हं
॥ ४०२ ॥ दूभगणाएज्जाजस गइदुगअणुपुव्वितिगसनीयाणं । दंसणमोहक्खवणे देसविरइ विरइ गुणसेढी ॥ ४०३ ॥ संघयण-
पंचगस्स य विइयाई तिन्नि होंति गुणसेढी । आहारगउज्जोयाणुत्तरतणु अप्पमत्तस्स ॥ ४०४ ॥ बेइंदिय थावरगो कम्मं काऊण
तस्समं खिप्पं । आयावस्स उ तव्वेइ पढमसमयम्मि वट्टंतो ॥ ४०५ ॥ पगयं तु खवियकम्मे जहन्नसामी जहन्नदेवठिइ । भिन्नमु-
हुत्ते सेसे मिच्छत्तगतो अतिकिलिट्ठो ॥ ४०६ ॥ कालगएगिंदियगो पढमे समये व मइसुयावरणे । केवलदुगमणपज्जवचक्खुअ-
चक्खूण आवरणा ॥ ४०७ ॥ ओहीण संजमाओ देवत्तगए गयस्स मिच्छत्तं । उक्कोसठिईबंधे विकड्ढणा आलिगं गंतुं ॥ ४०८ ॥
वेयणियंतरसोगारउच्च ओहि व्व निद्दपयला य । उक्कस्स ठिईबंधा पडिभग्गपवेइया नवरं ॥ ४०९ ॥ वरिसवरतिरियथावरनीयंपि

य मइसमं नवरि तिन्नि । निद्दानिद्दा इंदियपज्जत्ती पढमसमयम्मि ॥ ४१० ॥ दंसणमोहे तिविहे उदीरणुदए उ आलिगं गंतुं । सत्तरसण्हवि एवं उवसमइत्ता गए देवे ॥ ४११ ॥ चउरुवसमित्तु पच्छा संजोइय दीहकालसम्मत्ता । मिच्छत्तगए आवलिगाए संजोयणाणं तु ॥ ४१२ ॥ इत्थीए संजमभवे सव्वनिरुद्धम्मि गंतु मिच्छत्तं । देवीए लहुमिच्छी जेट्ठठिइ आलिगं गंतुं ॥ ४१३ ॥ अप्पद्धाजोगचियाणाऊणुक्कस्सगठिईणंते । उवरिं थोवनिसेगे चिरतिव्वासायवेईणं ॥ ४१४ ॥ संजोयणा विजोजिय देवभव जहन्नगे अइनिरुद्धे । बंधिय उक्कस्सठिई गंतूणेगिंदिया सन्नी ॥ ४१५ ॥ सव्वलहुं नरयगए निरयगई तम्मि सव्वपज्जत्ते । अणुपुव्वीओ य गइतुल्ला नेया भवादिम्मि ॥ ४१६ ॥ देवगई ओहिसमा नवरिं उज्जोयवेयगो ताहे । आहार जाय अइचिरसंजममणुपालिऊणंते ॥ ४१७ ॥ सेसाणं चक्खुसमं तंमि व अन्नंमि व भवे अचिरा । तज्जोगा बहुगीओ पवेययंतस्स ता ताओ ॥४१८॥ इति उदयः

अथ सत्ता—मूलुत्तरपगइगयं चउव्विहं संतकम्ममवि नेयं । धुवमद्धुवणाईयं अट्ठण्हं मूलपगईणं ॥ ४१९ ॥ दिट्ठिदुगाउगछग्गाति तणुचोद्दसगं च तित्थगरमुच्चं । दुविहं पढमकसाया होंति चउद्धा तिहा सेसा ॥४२०॥ छउमत्थंता चउदस दुचरमसमयंमि अत्थि दो निद्दा । बद्धाणि ताव आऊणि वेइयाइं ति जा कसिणं ॥ ४२१ ॥ तिसु मिच्छत्तं नियमा अट्ठसु ठाणेसु होइ भइयव्वं । आसाणे सम्मत्तं नियमा सम्मं दससु भज्जं ॥४२२॥ विइयतईएसु मिस्सं नियमा ठाणनवगम्मि भयणिज्जं । संजोयणा उ नियमा दुसु पंचसु होइ भइयव्वं ॥ ४२३ ॥ खवगानियट्टिअद्धा संखिज्जा होंति अट्ठवि कसाया । निरयतिरियतेरसगं निद्दानिद्दातिगेणुवरिं ॥ ४२४ ॥ अपुमित्थीए समं वा हासच्छक्कं च पुरिससंजलणा । पत्तेगं तस्स कमा तणुरागंतोत्ति लोभो य ॥ ४२५ ॥ मणुयगइजाइतसबायरं च पज्जत्तसुभगआएज्जं । जसकित्ती तित्थयरं वेयणिउच्चं च मणुयाणं ॥ ४२६ ॥ भवचरिमस्ससमयम्मि उ

तम्मग्गिल्लसमयम्मि सेसाउ । आहारगतित्थयरा भज्जा दुसु नत्थि तित्थयरं ॥ ४२७ ॥ पढमचरिमाणमेगं छन्नवचत्तारि बीयगे तिन्नि । वेयणियाउयगोएसु दोन्नि एगोत्ति दो होंति ॥ ४२८ ॥ एगाइ जाव पंचगमेक्कारस बार तेरसिगवीसा । बिय तिय चउरो छस्सत्त अट्ठवीसा य मोहस्स ॥४२९॥ तिन्नेग तिगं पणगं पणगं पणगं च पणगमह दोन्नि । दस तिन्नि दोन्नि मिच्छाइगेसु छ जावोवरंतोत्ति ॥४३०॥ संखीणदिट्ठिमोहे केई पणवीसइंपि इच्छंति । संजोयणाण पच्छा नासं तेसिं उवसमं च ॥४३१॥ तिदुग-सयं छप्पंचगतिगनउई नउइ इगुणनउई य । चउतिगदुगाहिगासी नव अट्ठ य नामठाणाइं ॥४३२॥ एगे छ द्दोसु दुगं पंचसु चत्तारि अट्ठगं दोसु । कमसो तीसु चउक्कं छत्तु अजोगम्मि ठाणाणि ॥४३३॥ मूलठिई अजहन्नं तिहा चउद्धा य पढमगकसाया । तित्थयरु-व्वलणायुगवज्जाणि तिहा दुहाणुत्तं ॥४३४॥ जेट्ठठिई बंधसमं जेट्ठं बंधोदया उ जासि सह । अणुदयबंधपराणं समऊणा जट्ठिइ जेट्ठं ॥४३५॥ संकमओ दीहाणं सहालिगाए उ आगमो संतो । समऊणमणुदयाणं उभयासिं जट्ठिई तुल्ला॥४३६॥ संजलणतिगे सत्तसु य नोकसाएसु संकम जहन्नो । सेसाण ठिई एगा दुसमयकाला अणुदयाणं ॥ ४३७ ॥ ठिइसंतट्ठाणाइं नियगुक्कस्सा हि थावरजहन्न । नेरंतरेण हेट्ठा खवणाइसु संतराइंपि ॥ ४३८ ॥ संकमसममणुभागे नवरि जहन्नं तु देसघाइंणं । छन्नोकसायवज्जाण एगट्ठाणंमि देसहरं ॥ ४३९ ॥ मणनाणे दुट्ठाणं देसहरं सामिगो य सम्मत्ते । आवरणविग्घसोलसग किट्टिएसु य सगंते ॥ ४४० ॥ मइसुय-चक्खुअचक्खूण सुयसंमत्तस्स जेट्ठलद्धिस्स । परमोहिस्सोहिदुगं मणनाणं विउलनाणस्स ॥ ४४१ ॥ बंधहयहउप्पत्तिगाणि कमसो असंखगुणियाणि । उदयोदीरणवज्जाणि होंति अणुभागठाणाणि ॥ ४४२ ॥ सत्तण्हं अजहन्नं तिविहं सेसा दुहा पएसम्मि । मूल-पगईसु आउसु साई अधुवा य सव्वेवि ॥ ४४३ ॥ बायालाणुक्कस्सं चउवीससया जहन्न चउतिविहं । होइह छण्ह चउद्धा अजहन्न-

ममाणियं दुविहं ॥ ४४४ ॥ संपुन्नगुणियकम्मो पएसउक्कससंतसामी उ । तस्सेव उ उप्पिविणिग्गयस्स कासिंचि वन्नेहिं ॥ ४४५॥ मिच्छत्ते मीसम्मि य संपक्खित्तम्मि मीससुद्धाणं । वरिसवरस्स उ ईसाणगस्स चरमम्मि समयम्मि ॥ ४४६ ॥ ईसाणे पूरित्ता नपुंसगं तो असंखवासासु । पल्लासंखियभागेण पूरिए इत्थिवेयस्स ॥ ४४७ ॥ पुरिसस्स पुरिससंकमपएसउक्कस्स सामिगस्सेव । इत्थी जं पुण समयं संपक्खित्ता हवइ ताहे ॥ ४४८ ॥ तस्सेव उ संजलणा पुरिसाइकमेण सव्वसंछोभे । चउरुवसमित्तु खिप्पं रागंते सायउच्चजसा ॥ ४४९ ॥ देवनिरयाउगाणं जोगुक्कस्सेहिं जेट्ठगद्धाए । बद्धाणि ताव जावं पढमे समए उदिन्नाणि ॥ ४५० ॥ सेसाउगाणि नियगेसु चेव आगम्म पुव्वकोडीए । सायबहुलस्स अचिरा बंधंते जाव नोवट्टे ॥ ४५१ ॥ पूरित्तु पुव्वकोडीपुहुत्त नारगदुगस्स बंधंते । एवं पल्लतिगंते वेउव्विय सेसनवगम्मि ॥ ४५२ ॥ तमतमगो सव्वलहुं सम्मत्तं लभिय सव्वचिरमद्धं । पूरित्ता मणुयदुगं सवज्जरिसहं सबंधंते ॥ ४५३ ॥ सम्मद्दिट्ठि धुवाणं बत्तीसुदहीसयं चउक्खुत्तो । उवसामइत्तु मोहं खवेंतगे नियगबंधंते ॥ ४५४ ॥ धुवबन्धीण सुभाणं सुभत्थिराणं च नवरि सिग्घयरं । तित्थगराहारगतणू तेत्तीसुदही विरचिया य ॥ ४५५ ॥ तुल्ला नपुंसवेएणेगिंदिय थावरायवुज्जोवा । विगलसुहुमत्तियावि य नरतिरियचिरज्जिया होंति ॥ ४५६ ॥ खवियंसयम्मि पगयं जहन्नगे नियगसंतकम्मंते । खणसंजोइयसंजोयणाण चिरसम्मकालंते ॥ ४५७ ॥ उव्वलमाणीण उव्वलणा एगट्ठिई दुसामइगा । दिट्ठिदुगे बत्तीसे उदहिसए पालिए पच्छा ॥ ४५८ ॥ अंतिमलोभजसाणं मोहं अणुवसमइत्तु खीणाणं । नेयं अहापवत्तकरणस्स चरमम्मि समयम्मि ॥ ४५९ ॥ वेउव्विक्कारसगं खणबंध गते उ नरय जिट्ठठिइं । उव्वट्टित्तु अबंधिय एगेंदिगए चिरुव्वलणे ॥ ४६० ॥ मणुयदुगुच्चागोए सुहुमखणबद्धगेसु सुहुमतसे । तित्थयराहारतणू अप्पद्धा बंधिया सुचिरं ॥ ४६१ ॥ चरमावलियपविट्ठा गुणसेढी

जासिमत्थि न य उदओ । आवलिगासमयसमा तासिं खलु फड्डगाइं तु ॥४६२॥ संजलणातिगे चेव अहिगाणि य आलिगाए समएहिं । दुसमयहीणेहिं गुणाणि जोगट्ठाणाणि कसिणाणि ॥ ४६३ ॥ वेएसु फड्डगदुगं अहिगा पुरिसस्स बे उ आवलिया । दुसमयहीणा गुणिया जोगट्ठाणेहिं कासिणेहिं ॥ ४६४ ॥ सव्वजहण्णाढत्तं खंधुत्तरओ निरंतरं उप्पिं । एगं उव्वलमाणी लोभजसा नोकसायाणं ॥ ४६५ ॥ ठिइखंडगविच्छेया खीणकसायस्स सेसकालसमा । एगहिया घाईणं निद्दापयलाण हिच्चेकं ॥ ४६६ ॥ सेलेसिसंतिगाणं उदयवईणं तु तेण कालेणं । तुल्ला णेगहियाइं सेसाणं एगऊणाइं ॥ ४६७ ॥ संभवतो ठाणाइं कम्मपएसेहिं होंति नेयाइं । करणेसु य उदयम्मि य अणुमाणेणेवमेएणं ॥ ४६८ ॥ करणोदयसंताणं पगइट्ठाणेसु सेसयतिगे य । भूयक्कारऽप्पयरो अवट्ठिओ तह अवत्तव्वो ॥ ४६९ ॥ एगादहिगे पढमो एगाई ऊणगम्मि बिइओ उ । तत्तियमेत्तो तइओ पढमे समये अवत्तव्वो ॥ ४७० ॥ करणोदयसंताणं सामित्तोघेहिं सेसगं नेयं । गइयाइमग्गणासुं संभवओ सुट्ठु आगमिय ॥ ४७१ ॥ बंधोदीरणसंकमसंतुदयाणं जहन्नगाईहिं । संवेहो पगइ ठिई अणुभागपएसओ नेओ ॥ ४७२ ॥ करणोदयसंतविऊ तन्निज्जरकरणसंजमुज्जोगा । कम्मट्ठगुदयनिट्ठाजणियमणिट्ठं सुहमुवेंति ॥ ४७३ ॥ इय कम्मप्पगडीओ जहासुयं नीयमप्पमइणावि । सोहियणाभोगकयं कहंतु वरदिट्ठिवायन्नू ॥४७४॥ जस्स वरसासणावयवफरिसपविकसियविमलमइकिरणा । विमलंति कम्ममइले सो मे सरणं महावीरो ॥ ४७५ ॥

॥ इति श्रीमच्छिवशर्मसूरीश्वरप्रणीता कर्मप्रकृतिः ॥

॥ अथ श्रीमच्चन्द्रर्षिमहत्तरसङ्कलितः पञ्चसङ्ग्रहः ॥

नमिऊण जिणं वीरं सम्मं दुट्ठट्ठकम्मनिट्ठवगं । वोच्छामि पंचसंगहमेयमहत्थं जहत्थं च ॥१॥ सयगाइ पंच गंथा जहारिहं जेण एत्थ संखित्ता । दाराणि पंच अहवा तेण जहत्थाभिहाणमिणं ॥ २ ॥ एत्थ य जोगुवयोगाण मग्गणा बंधगा य वत्तव्वा । तह बंधियव्व य बंधहेयवो बंधविहिणो य ॥ ३ ॥ सच्चमसच्चं उभयं असच्चमोसं मणो वई अट्ठ । वेउव्वाहारोरालमिस्ससुद्धाणि कम्मयगं ॥ ४ ॥ अन्नाणतिगं नाणाणि पंच इइ अट्ठहा उ सागारो । अचक्खुदंसणाई चउहुवओगो अणागारो ॥ ५ ॥ विगलासन्नीपज्जत्तएसु लब्भंति कायवइयोगा । सव्वेवि सन्निपज्जत्तएसु सेसेसु काओगो ॥ ६ ॥ लद्धीए करणेहि य ओरालियमीसगो अपज्जत्ते । पज्जत्ते ओरालो वेउव्विय मीसगो वावि ॥ ७ ॥ (कम्मुरलदुगमपज्जे वेउव्विदुगं च सन्निलद्धिल्ले । पज्जेसु उरालोच्चिय वाए वेउव्वियदुगं च ॥ १ ॥) मइसुयअन्नाणअचक्खुदंसणेक्कारसेसु ठाणेसु । पज्जत्तचउपणिंदिसु, सचक्खुसन्नीसु बारसवि ॥ ८ ॥ इगविगलथावरेसुं, न मणो दोभेय केवलदुगम्मि । इगथावरे न वाया, विगलेसु असच्चमोसेव ॥ ९ ॥ सच्चा असच्चमोसा, दो दोसुवि केवलेसु भासाओ । अंतरगइकेवलिएसु, कम्मयऽन्नत्थ तं विवक्खाए ॥१०॥ मणनाणविभंगेसु, मीसं उरलंपि नारयसुरेसु । केवल-

थावराविगले वेउव्विदुगं न संभवइ ॥ ११ ॥ आहारदुगं जायइ, चोद्दसपुव्विस्स इइ विसेसणओ। मणुगइपंचेन्दियमाइएसु समईए जोएज्जा ॥ १२ ॥ मणुयगईए बारस, मणकेवलवज्जिया नवन्नासु । इगिथावरेसु तिन्नि उ, चउ विवले बार तससगले ॥ १३ ॥ जोए वेए सन्नी, आहारगभव्वसुक्केलेसासु । बारस संजमसम्मे, नव दस लेसाकसाएसु ॥ १४ ॥ सम्मत्तकारणेहिं, मिच्छनिमित्ता न होंति उवओगा । केवलदुगेण सेसा संतेव अचक्खुचक्खूसु ॥ १५ ॥ जोगाहारदुगूणा मिच्छे सासायणे अविरए य । अपुव्वाइसु पचसु नव ओरालो मणवई य ॥१६॥ वेउव्विणा जुया ते, मीसे साहारगेण अपमत्ते। देसे दुविउव्विजुया, आहारदुगेण य पमत्ते ॥१७॥ अज्जोगो अज्जोगी सत्त सजोगंमि होंति जोगा उ। दो दो मणवइजोगा, उरालदुगं सकम्मइगं ॥१८॥ अचक्खुचक्खुदंसणमन्नाण-तिगं च मिच्छसासाणे । विरयाविरए सम्मे, नाणतिगं दंसणतिगं च ॥ १९ ॥ मिस्संमी वामिस्सं, मणनाणजुयं पमत्तपुव्वाणं । केवलियनाणदंसणउवओग अजोगिजोगीसु ॥२०॥ गइ इंदिए य काए, जोगे वेए कसाय नाणे य। संजमदंसणलेसा, भव सम्मे सन्निं आहारे ॥२१॥ तिरियगईए चोद्दस, नारयसुरनरगईसु दो ठाणा । एगिंदिएसु चउरो, विगलपणिंदीसु छच्चउरो ॥२२॥ दस तसकाए चउ चउ, थावरकाएसु जीवठाणाइं । चत्तारि अट्ठ दोन्नि य, कायवईमाणसेसु कमा ॥ २३ ॥ चउ चउ पुमित्थिवेए, सव्वाणि नपुंससंपराएसु । किण्हाइतिगाहारगभव्वाभव्वे य मिच्छे य ॥ २४ ॥ तेऊ लेसाइसु दोन्नि संजमे एक्कमट्ठमणहारे । सण्णी सम्मंमि य दोन्नि सेसयाइं असंनिम्मि ॥ २५ ॥ दुसु नाणदंसणाइं, सव्वे अन्नाणिणो य विन्नेया । सन्निंमि अयोगिअवेइ एवमाइ मुणेयव्वं ॥ २६ ॥ दो मइसुयओहिदुगे, एक्कं मणनाणकेवलविभंगे । छ तिगं च चक्खुदंसण चउदस ठाणाणि सेसतिगे ॥२७॥ सुरनारएसु चत्तारि, पंच तिरिएसु चोद्दस मणूसे । इगिविगलेसु जुयलं, सव्वाणि पणिंदिसु हवंति ॥ २८ ॥ सव्वेसुवि मिच्छो वाउतेउसुहु-

मतिगं पमोत्तूण । सासायणो उ सम्मो, सन्निदुगे सेस सन्निमि ॥२९॥ जा बायरो ता वेएसु तिसुवि तह तिसु य संपराएसु । लोभंमि जाव सुहुमो, छल्लेसा जाव सम्मोत्ति ॥ ३० ॥ अप्पुव्वाइसु सुक्का, नत्थि अजोगिम्मि तिन्नि सेसाणं । मीसो एगो चउरो, असंजया संजया सेसा ॥ ३१ ॥ अभव्विएसु पढमं, सव्वाणियरेसु दो असन्नीसु । सन्नीसु बार केवलि नोसन्नीनोअसण्णीवि ॥ ३२ ॥ अपमत्तुवसन्त अजोगि जाव सव्वेवि अविरयाईया । वेयगउवसमखाइयदिट्ठी कमसो मुणेयव्वा ॥ ३३ ॥ आहारगेसु तेरस पंच अणाहारगेसुवि भवंति । भणिया जोगुवयोगाण मग्गणा बंधगे भणिमो ॥३४॥ इति योगोपयोगमार्गणाख्यं प्रथमं द्वारम् ॥

अथ द्वितीयं बन्धकद्वारम्—चउदसविहा य जीवा, विबंधगा तेसिमंतिमो भेओ । चोद्दसहा सव्वेवि हु, किमाइसंताइपयनेया ॥३५॥ किं जीवा ? उवसममाइएहिं भावेहिं संजुयं दव्वं । कस्स? सरूवस्स पहू, केणन्ति? न केणइ कया उ ॥३६॥ कत्थ? सरीरे लोए व हुंति केवचिर ? सव्वकालं तु । कइभावजुया जीवा ? दुगतिगचउपंचमीसेहिं ॥३७॥ सुरनेरइया तिसु तिसु, वाउपणिंदीतिरिक्ख चउ चउसु । मणुया पंचसु सेसा, तिसु तणुसु अविग्गहा सिद्धा ॥ ३८ ॥ पुढवाई चउ चउहा साहारणवणंपि संतयं सययं । पत्तेय पज्जऽपज्जा, दुविहा सेसा उ उववन्ना ॥ ३९ ॥ मिच्छा अविरयदेसा पमत्तअपमत्तया सजोगी य । सव्वद्धं इयरगुणा, नाणाजीवेसुवि न उ होंति ॥ ४० ॥ इगदुगजोगाईणं, ठवियमहो एगणेग इइ जुयलं । इगि जोगाउ दुदुगुणा, गुणियविमिस्सा भवे भंगा ॥ ४१ ॥ अहवा एक्कपईया, दो भंगा इगिवहुत्तसन्ना जे । एए च्चिय पयवुड्ढीए, तिगुणा दुगसंजुया भंगा ॥ ४२ ॥ साहारणाण भेया, चउरो अणंता असंखया सेसा । मिच्छाणंता चउरो, पलियासंखंस सेस संखेज्जा ॥ ४३ ॥ पत्तेय पज्जवणकाइआओ पयरं हरंति लोगस्स । अंगुलअसंखभागग, भाइयं भूदगतणू य ॥ ४४ ॥ आवलिवग्गो अ उणावलीए गुणिओ हु बायरा तेऊ । वाऊ य लोगसंखं, सेसतिग-

मसंखिया लोगा ॥ ४५ ॥ पज्जत्तापज्जत्ता, बितिचउअसन्निणो अवहरंति । अंगुलसंखासंखप्पएसभइयं पुढो पयरं ॥ ४६ ॥ सन्नी चउसु गईसु, पढमाए असंखसेढिनेरइया । सेढिअसंखेज्जंसो, सेसासु जहोत्तरं तह य ॥ ४७ ॥ संखेज्जजोयणाणं, सूइपएसेहिं भाइओ पयरो । वंतरसुरेहिं हीरइ, एवं एक्केक्कभेएणं ॥ ४८ ॥ छप्पन्नदोसयंगुलसूइपएसेहिं भाइओ पयरो । जोइसिएहिं हीरइ, सट्ठाणे त्थीय संखगुणा ॥ ४९ ॥ अस्संखसेढिखपएसतुल्लया पढमदुइयकप्पेसु । सेढिअसंखंससमा, उवरिं तु जहोत्तरं तह य ॥ ५० ॥ सेढिएक्केक्कपएसरइयसूईणमंगुलप्पमियं । घम्माए भवणसोहम्मयाण माणं इमं होइ ॥५१॥ छप्पन्नदोसयंगुल भूओ भूओ विगज्झ मूलतिगं । गुणिया जहुत्तरत्था, रासीओ कमेण सूईओ ॥५२॥ अहवंगुलप्पएसा, समूलगुणिया उ नेरइयसूई । पढमदुइयापयाइं समूलगुणियाइं इयराणं ॥ ५३ ॥ अंगुलमूलासंखियभागप्पमियाउ होंति सेढीओ । उत्तरविउव्वियाणं, तिरियाण य सन्निपज्जाणं ॥ ५४ ॥ उक्कोसपए मणुया, सेढीरूवाहिया अवहरंति । तइयमूलाहएहिं, अंगुलमूलप्पएसेहिं ॥ ५५ ॥ सासायणाइ चउरो, होंति असंखा अणंतया मिच्छा । कोडिसहस्सपुहुत्तं, पमत्त इयरे उ थोवयरा ॥ ५६ ॥ एगाइ चउप्पण्णा, समगं उवसामगा य उवसंता । अद्धं पडुच्च सेढीए, होंति सव्वेवि संखेज्जा ॥ ५७ ॥ खवगा खीणा जोगी, एगाई जाव होंति अट्ठसयं । अद्धाए सयपुहुत्तं, कोडिपुहुत्तं सजोगीओ ॥ ५८ ॥ अपज्जत्ता दोन्निवि, सुहुमा एगिंदिया जए सव्वे । सेसा य असंखेज्जा, बायरपवणा असंखेसु ॥ ५९ ॥ सासायणाइ सव्वे, लोयस्स असंखयंमि भागम्मि । मिच्छा उ सव्वलोए, होइ सजोगी समुग्घाए ॥ ६० ॥ वेयणकसायमारणवेउव्वियतेउहारकेवलिया । सग पण चउ तिन्नि कमा, मणुसुरनेरइयातिरियाणं ॥ ६१ ॥ पंचेंदियतिरियाणं, देवाण व होंति पंच सन्नीणं । वेउव्वियवाऊणं, पढमा चउरो समुग्घाया ॥ ६२ ॥ चउदसविहावि जीवा, समुग्घाएणं फुसंति सव्वजगं । रिउसेढिए व केई, एवं

मिच्छा सजोगीया ॥ ६३ ॥ मीसा अजया अड अड, बारस सासायणा छ देसजई । सग सेसा उ फुसंति, रज्जू खीणा असंखंसं ॥ ६४ ॥ सहसारंतियदेवा, नारयनेहेण जंति तइयभुवं । निज्जंति अच्चुयं जा अच्चुयदेवेण इयरसुरा ॥ ६५ ॥ छट्ठाए नेरइओ, सासणभावेण एइ तिरिमणुए । लोगंतनिक्खुडेसुं जंतऽन्ने सासणगुणत्था ॥ ६६ ॥ उवसामगउवसंता, सव्वट्ठे अप्पमत्तविरया य । गच्छंति रिउगईए, पुंदसजया उ बारसमे ॥ ६७ ॥ सत्तण्हमपज्जाणं, अंतमुहुत्तं दुहावि सुहुमाणं । सेसाणंपि जहन्ना, भवट्ठिई होइ एमेव ॥ ६८ ॥ बावीससहस्साइं, बारस वासाइं अउणपन्न दिणा । छम्मास पुव्वकोडी तेत्तीसयराइं उक्कोसा ॥ ६९ ॥ होइ अणाइअणंतो, अणाइसंतो य साइसंतो य । देसूणपोग्गलद्धं, अंतमुहुत्तं चरिममिच्छो ॥ ७० ॥ पोग्गलपरियट्टो इह, दव्वाइ चउव्विहो मुणेयव्वो । एक्केक्को पुण दुविहो, बायरसुहुमत्तभेएणं ॥ ७१ ॥ संसारंमि अडंतो, जाव य कालेण फुसिय सव्वाणू । इगु जीवु मुयइ बायर, अन्नयरतणुट्ठिओ सुहुमो ॥ ७२ ॥ लोगस्स पएसेसु अणंतरपरंपराविभत्तीहिं । खेत्तंमि बायरो सो सुहुमो उ अणंतरमयस्स ॥ ७३ ॥ उस्सप्पिणिसमएसु अणंतरपरंपराविभत्तीहिं । कालम्मि बायरो सो सुहुमो उ अणंतरमयस्स ॥ ७४ ॥ अणुभागट्ठाणेसुं अणंतरपरंपराविभत्तीहिं । भावंमि बायरो सो, सुहुमो सव्वेसुऽणुक्कमसो ॥ ७५ ॥ आवलियाणं छक्कं, समयादारब्भ सासणो होइ । मीसुवसम अंतमुहू, खाइयदिट्ठी अणंतद्धा ॥ ७६ ॥ वेयगअविरयसम्मो, तेत्तीसयराइं साइरेगाइं । अंतमुहुत्ताओ पुव्वकोडी देसो उ देसूणा ॥ ७७ ॥ समयाओ अंतमुहू, पमत्तअपमत्तयं भयंति मुणी । देसूणपुव्वकोडिं, अन्नोन्नं चिट्ठति भयंतो ॥ ७८ ॥ समयाओ अंतमुहू, अपुव्वकरणाउ जाव उवसंतो । खीणाजोगिणंतो, देसूणव्व जोगिणो कालो ॥ ७९ ॥ एगिंदियाणणंता, दोण्णि सहस्सा तसाण कायठिई । अयराण इगपणिंदिसु, नरतिरियाणं सगट्ठभवा ॥ ८० ॥ पुव्वक्कोडिपुहुत्तं, पल्लतियं

तिरिनराण कालेणं । नाणाइगपज्जमणूण पल्लसंखंस अंतमुहू ॥ ८१ ॥ पुरिसत्तं सन्नित्तं, सयप्पुहुत्तं तु होइ अयराणं । थी पलियसयपुहुत्तं, नपुंसगत्तं अणंतद्धा ॥ ८२ ॥ बायरपज्जेगिंदियविगलाण य वाससहस्स संखेज्जा । अपज्जत्तसुहुमसाहारणाण पत्तेगमंतमुहू ॥ ८३ ॥ पत्तेयबायरस्स उ, परमा हरियस्स होइ कायठिई । ओसप्पिणी असंखा, साहारत्तं रिउगइत्तं ॥ ८४ ॥ मोहठिइ बायराणं, सुहुमाण असंखया भवे लोगा । साहारणेसु दो सद्धपुग्गला निव्विसेसाणं ॥ ८५ ॥ सासणमीसाओ हवंति सन्तया पलियसंखइगकाला । उवसामगउवसंता, समयाओ अंतरमुहुत्तं ॥ ८६ ॥ खवगा खीणा जोगी होंति अणिच्चावि अंतरमुहुत्तं । नाणाजीवे तं चिय, सत्तहिं समएहिं अब्भहियं ॥ ८७ ॥ एगिंदित्तं सययं तसत्तणं सम्मदेसचारित्तं । आवलियासंखंसं, अडसमय चरित्तसिद्धी य ॥ ८८ ॥ उवसमसेढीउवसंतया य मणुयत्तणुत्तरसुरत्तं । पडिवज्जंते समया संखेया खवगसेढी य ॥ ८९ ॥ बत्तीसा अडयाला, सट्ठी बावत्तरी य चुलसीई । छन्नउइ दुअट्ठसयं, एगाए जहुत्तरे समए ॥ ९० ॥ गब्भयतिरिमणुसुरनारयाण विरहो मुहुत्तबारसगं । मुच्छिमनराण चउवीस, विगलअमणाण अंतमुहू ॥ ९१ ॥ तसबायरसाहारणअसन्निअपुमाण जो ठिईकालो । सो इयराणं विरहो, एवं हरियेयराणं च ॥ ९२ ॥ आईसाणं अमरस्स अंतरं हीणयं मुहुत्तंतो । आसहसारं अच्चुयणुत्तर दिण मास वास नव ॥ ९३ ॥ थावरकालुक्कोसो, सव्वट्ठे बीयओ न उववाओ । दो अयरा विजयाइसु नरएसुवि याणुमाणेणं ॥ ९४ ॥ पलियासंखो सासायणंतरं सेसयाण अंतमुहू । मिच्छस्स बे छसट्ठी, इयराणं पोग्गलद्धंतो ॥ ९५ ॥ वासपुहुत्तं उवसामगाण विरहो छमास खवगाणं । नाणाजिएसु सासणमीसाणं पल्लसंखंसो ॥ ९६ ॥ सम्माई तिन्नि गुणा, कमसो सगचोद्दपन्नरदिणाणि । छम्मास अजोगित्तं, न कोवि पडिवज्जए सययं ॥ ९७ ॥ सम्माइचउसु तिय चउ, उवसमगुवसंतयाण चउ पंच । चउ खीणअ-

पुव्वाणं, तिन्नि उ भावाऽवसेसाणं ॥ ९८ ॥ थोवा गब्भयमणुया, तत्तो इत्थीउ तिघणगुणियाओ । बायरतेउकाया, तासिमसंखेज्ज पज्जत्ता ॥ ९९ ॥ तत्तोऽणुत्तरदेवा, तत्तो संखेज्ज जाऽऽणओ कप्पो । तत्तो असंखगुणिया, सत्तमछट्ठी सहस्सारो ॥१००॥ सुक्कंमि पंचमाए, लंतय चोत्थीए बंभतच्चाए । माहिंदसणंकुमरे, दोच्चाए मुच्छिमा मणुया ॥ १०१ ॥ ईसाणे सव्वत्थवि, बत्तीसगुणाओ होंति देवीओ । संखेज्जा सोहम्मे, तओ असंखा भवणवासी ॥ १०२ ॥ रयणप्पभिया खहयरपणिंदि संखेज्ज तत्तिरिक्खीओ । मव्वत्थ तओ थलयरजलयरवणजोइसा चेवं ॥ १०३ ॥ तत्तो नपुंसखहयरसंखेज्जा थलयरजलयरनपुंसा । चउरिंदि तओ पणबितिइंदियपज्जत्त किंचिहिया ॥ १०४ ॥ अस्संखा पण किंचिहिय, सेस कमसो अपज्ज ओभयओ । पंचेंदिय विसेसहिया, चउनियचेइंदिया तत्तो ॥ १०५ ॥ पज्जत्तबायरपत्तेयतरू असंखेज्ज इति निगोयाओ । पुढवी आऊ वाऊ, बायरअपजत्ततेउ तओ ॥ १०६ ॥ बादरतरू निगोया, पुढवीजलवाउतेउ तो सुहुमा । तत्तो विसेसअहिया, पुढवीजलपवणकाया उ ॥ १०७ ॥ संखेज्जसुहुमपज्जत्त, तेउ किंचि (च) हियभूजलसमीर । तत्तो असंखगुणिया, सुहुमनिगोया अपज्जत्ता ॥ १०८ ॥ संखेज्जगुणा तत्तो पज्जत्ताणंतया तओ भव्वा । पडिवडियसम्मसिद्धा, वणबायरजीवपज्जत्ता ॥ १०९ ॥ किंचि (च) हिया सामन्ना, एए उ असंखवण अपज्जत्ता । एए सामन्नेणं, विसेसअहिया अपज्जत्ता ॥ ११० ॥ सुहुमा वणा असंखा, विसेसअहिया इमे उ सामन्ना । सुहुमवणा संखेज्जा, पज्जत्ता सव्व किंचि (च) हिया ॥ १११ ॥ पज्जत्तापज्जत्ता, सुहुमा किंचि (च) हिय भव्वसिद्धीया । तत्तो बायरसुहुमा, निगोयवणसइ जिया तत्तो ॥ ११२ ॥ एगिंदिया तिरिक्खा, चउगइमिच्छा य अविरइजुया य । सकसाया छउमत्था, सजोगसंसारि सव्वेवि ॥ ११३॥ उवसंतखवगजोगी अपमत्तपमत्तदेससासाणा । मीसा विरया चउ चउ जहुत्तरं संखऽसंखगुणा॥११४॥

उक्कोसपए संता मिच्छा तिसु गईसु होंतऽसंखगुणा । तिरिएसऽणंतगुणिया सन्निसु मणुएसु संखगुणा ॥ ११५ ॥ एगिंदियसुहुमियरा सन्नियर पणिंदिया सबितिचऊ । पज्जत्तापज्जत्ताभेएणं चोद्दसग्गामा ॥ ११६ ॥ मिच्छा सासण मिस्सा अविरय देसा पमत्त अपमत्ता । अपुव्वबायरसुहुमोवसंतखीणा सजोगियरा ॥११७॥ तेरसवि बंधगा ते अट्ठविहं बंधियव्वगं कम्मं । मूलुत्तरभेयं ते (तस्स) साहिमो ते निसामेह ॥ ११८ ॥ इति द्वितीयं बन्धकद्वारं समाप्तम् ॥

अथ तृतीयं बन्धव्यद्वारं प्रारभ्यते— नाणस्स दंसणस्स य आवरणं वेयणीय मोहणीयं । आउ य नामं गोयं तहंतरायं च पयडीओ ॥ ११९ ॥ पंच नव दोन्नि अट्ठावीसा चउरो तहेव बायाला । दोन्नि य पंच य भणिया, पयडीओ उत्तरा चेव ॥ १२० ॥ मइसुयओहीमणकेवलाण आवरणयं भवे पढमं । तह दाणलाभभोगोवभोगविरियंतराययं चरिमं॥१२१॥(गीतिः) नयणेयरोहिकेवल दंसण आवरणयं भवे चउहा । निद्दापयलाहिं छहा निद्दाइदुरुत्तथीणद्धी ॥ १२२॥ सोलस कसाय नव नोकसाय दंसणतिगं च मोहणीयं । सुरनरतिरिनिरयाऊ सायासायं च नीउच्चं ॥ १२३ ॥ गइजाइसरीरंगं, बंधणसंघायणं च संघयणं । संठाणवन्नरसगंधफासअणुपुव्विविहगगई ॥ १२४ ॥ अगुरुयलहु उवघायं, परघाउस्सास आयवुज्जोयं । निम्माण तित्थनामं च, चोद्दस अड पिंडपत्तेया ॥ १२५ ॥ तस बायर पज्जत्तं, पत्तेय थिरं सुभं च नायव्वं । सुस्सर सुभगाइज्जं, जसकित्ती सेयरा वीसं ॥ १२६ ॥ गइयाइयाण भेया, चउ पण पण ति पण पंच छच्छक्कं । पण दुग पणट्ठ चउ दुग, पिंडुत्तरभेय पणसट्ठी ॥ १२७ ॥ ससरीरंतरभूया, बंधणसंघायणा उ बंधुदए । वण्णाइविगप्पावि हु, बंधे नो सम्ममीसाइं ॥ १२८ ॥ वेउव्वाहारोरालियाण सगतेयकम्मजुत्ताणं । नव बंधणाणि इयरदुजुत्ताणं तिण्णि तेसिं च ॥ ॥ १२९ ॥ ओरलियाइयाणं, संघाया बंधणाणि य सजोगे । बंधसुभसंतउदया, आसज्ज

अणेगहा नामं ॥ १३० ॥ नीलकसिणं दुगंधं· तित्तं कडुयं गुरुं खरं रुक्खं । सीयं च असुभनवगं, एगारसगं सुभं सेसं ॥ १३१ ॥ धुवबंधिधुवोदयमव्वघाइपरियत्तमाणअसुभाओ । पंच य सप्पडिवक्खा, पगई य विवागओ चउहा ॥ १३२ ॥ नाणंतरायदंसण, धुवबंधि कसायमिच्छभयकुच्छा । अगुरुलघुनिमिणतेयं उवघायं वण्णचउकम्मं ॥ १३३ ॥ निम्माणथिराथिरतेयकम्मवण्णाइअगुरुसुहमसुहं । नाणंतरायदसगं, दंसणचउमिच्छ निच्चुदया ॥१३४॥ केवलियनाणदंसणआवरणं वारसाइमकसाया । मिच्छत्तं निद्दाओ इय वीसं सव्वघाईओ ॥ १३५ ॥ सम्मत्तनाणदंसणचरित्तघाइत्तणा उ घाईओ। तस्सेस देसघाइत्तणा उ पुण देसघाईओ ॥ १३६ ॥ नाणावरणचउक्कं दंसणतिगनोकसायविग्घपणं । संजलण देसघाई तइयविगप्पो इमो अन्नो ॥ १३७ ॥ नाणंतरायदंसणचउक्क परघायतित्थउस्सासं । मिच्छभयकुच्छधुवबंधिणी उ नामस्स अपरियत्ता ॥ १३८ ॥ मणुयतिगं देवतिगं, तिरियाऊसास अट्ठतणुयंगं । विहगइवण्णाइसुभं, तसाइदस तित्थनिम्माणं ॥ १३९ ॥ चउरंसउसभआयवपरघायपणिंदिअगुरुसाउच्चं । उज्जोयं च पसत्था, सेसा बासीइ अपसत्था ॥ १४० ॥ आयावं संठाणं, संघयणसरीरअंगउज्जोयं । नामधुवोदयउवपरघायं पत्तेयसाहारं ॥ १४१ ॥ उदइयभावा पोग्गलविवागिणो आउ भवविवागीणि । खेत्तविवागऽणुपुव्वी जीवविवागा उ सेसाओ ॥ १४२ ॥ मोहस्सेवोवसमो खाओवसमो चउण्ह घाईणं । खयपरिणामियउदया अट्ठण्हवि होंति कम्माणं ॥ १४३ ॥ सम्मत्ताइ उवसमे खाओवसमे गुणा चरित्ताई । खइए केवलमाइ तव्ववएसो उ ओदइए ॥ १४४ ॥ नाणंतरायदंसणवेयणियाणं तु भंगया दोन्नि । साइसपज्जवसाणोऽवि होइ सेसाण परिणामो ॥ १४५ ॥ चउतिट्ठाणरसाइं, सव्वविघाईणि होंति फड्डाइं । दुट्ठाणियाणि मीसाणि देसघाईणि सेसाणि ॥ १४६ ॥ निहएसु सव्वघाईरसेसु फड्डेसु देसघाईणं । जीवस्स गुणा जायंति ओहिमणचक्खुमाईया ॥ १४७ ॥ आवरणमसव्वग्घं, पुंसंजलणं-

तरायपयडीओ । चउठाणपरिणयाओ, दुतिचउठाणाउ सेसाओ ॥ १४८ ॥ उप्पलभूमीवालुयजलरेहासारिससंपराएसुं । चउठाणाई असुभाण, सेसयाणं तु वच्चासो ॥ १४९ ॥ घोसाडइनिंबुवमो, असुभाण सुभाण खीरखंडुवमो । एगट्ठाणो उ रसो, अणंतगुणिया कमेणियरे ॥ १५० ॥ उच्चं तित्थं सम्मं, मीसं वेउव्विछक्कमाऊणि । मणुदुगआहारदुगं, अट्ठारस अधुवसत्ताओ ॥ १५१ ॥ पढमकसायसमेया, एयाओ आउतित्थवज्जाओ । सत्तरसुव्वलणाओ, तिगेसु गइआणुपुव्वीआऊ ॥ १५२ ॥ नियहेउसंभवेवि हु, भयणिज्जो जाण होइ पयडीणं । बंधो ता अधुवाओ, धुवा अभयणिज्जबंधाओ ॥ १५३ ॥ दव्वं खेत्तं कालो, भवो य भावो य हेयवो पंच । हेउसमासेणुदओ, जायइ सव्वाण पगईणं ॥ १५४ ॥ अव्वोच्छिन्नो उदओ, जाणं पगईण ता धुवोदइया । वोच्छिन्नोऽवि हु संभवइ, जाण अधुवोदया ताओ ॥ १५५ ॥ असुभसुभत्तणघाइत्तणाइं रसभेयओ मुणिज्जाहि । सविसयघायणभेएण वावि घाइत्तण नेयं ॥ १५६ ॥ जो घाएइ सविसयं, सयलं सो होइ सव्वघाइरसो । सो निच्छिद्दो निद्धो, तणुओ फलिहब्भहरविमलो ॥१५७॥ देसविघाइत्तणओ, इयरो कडकंबलंसुसंकासो । विविहबहुछिद्दभरिओ, अप्पसिणेहो अविमलो य ॥ १५८ ॥ जाण न विसओ घाइत्तणंमि ताणंपि सव्वघाइरसो । जायइ घाइसगासेण, चोरया वेह चोराणं ॥ १५९ ॥ घाइखओवसमेणं, सम्मचरित्ताइं जाइं जीवस्स । ताणं हणंति देसं, संजलणा नोकसाया य ॥ १६० ॥ विणिवारिय जा गच्छइ, बंधं उदयं च अन्नपगईए । सा हु परियत्तमाणी, अणिवारेंती अपरियत्ता ॥ १६१ ॥ दुविहा विवागओ पुण, हेउविवागाउ रसविवागाउ । एक्केकावि य चउहा, जओ चसद्दो विगप्पेणं ॥ १६२ ॥ जा जं समेच्च हेउं, विवागउदय उवेंति पगईओ । ता तव्विवागसन्ना सेसाभिहाणाइं सुगमाइं ॥ १६३ ॥ अरइरईणं उदओ, किन्न भवे पोग्गलाणि संपप्प । अप्पुट्ठेहिवि किन्नो एवं कोहाइयाणंपि ? ॥ १६४ आउव्व

भवविवागा, गई न आउस्स परभवे जम्हा । नो सव्वहावि उदओ, गईण पुण संकमेणत्थि ॥ १६५ ॥ अणुपुव्वीणं उदओ, किं संकमणेण नत्थि संतंमि? । जह खेत्तहेउओ ताण न तह अन्नाण सविवागो ॥ १६६ ॥ संपप्प जीयकाले, उदयं काओ न जंति पगईओ । एवमिणमोहहेउं, आसज्ज विसेसयं नत्थि ॥ १६७ ॥ केवलदुगस्स सुहुमो हासाइसु कह न कुणइ अप्पुव्वो। सुभगाईणं मिच्छो, किलिट्ठओ एगठाणिरसं? ॥ १६८ ॥ जलरेहसमकसाएवि, एगट्ठाणी न केवलदुगस्स । जं अणुयंपि हु भणियं आवरणं सव्वघाइ मे ॥ १६९ ॥ सेसासुभाणवि न जं, खवगियराणं न तारिसा सुद्धी । न सुभाणंपि हु जम्हा, ताणं बंधो विसुज्झंते ॥ १७० ॥ उक्कोसठिइ अज्झवसाणेहिं एगठाणिओ होही । सुभियाण तन्न जं ठिइअसंखगुणियाउ अणुभागा ॥ १७१ ॥ दुविहमिह संतकम्मं, धुवाधुवं सूइयं चसद्देण । धुवसन्तं चिय पढमा, जओ न नियमा विसंजोगो ॥ १७२ ॥ (अणुदयउदओभयबंधणी उ उभबंधउदयवोच्छेया । संतरउभयनिरंतरबंधा उदसंकमुक्कोसा ॥ १ ॥ अणुदयसंकमजेट्ठा, उदएणुदए य बंधउक्कोसा । उदयाणुदयवईओ, तितितिचउदुहाउ सव्वाओ ॥ २ ॥) देवनिरयाउवेउव्विछक्कआहारजुयलतित्थाणं । बंधो अणुदयकाले, धुवोदयाणं तु उदयम्मि ॥ १७३ ॥ गयचरिमलोभधुवबंधिमोहहासरइमणुयपुव्वीणं । सुहुमतिगआयवाणं, सपुरिसवेयाण बंधुदया ॥ १७४ ॥ वोच्छिज्जंति समं चिय, कमसो सेसाण उक्कमेणं तु । अट्ठण्हमजससुरतिगवेउव्वाहारजुयलाणं ॥ १७५ ॥ धुवबंधिणी उ तित्थगरनाम आउय चउक्क बावन्ना । एया निरंतराउ, सगवीसुभ सतरा सेसा ॥ १७६ ॥ चउरंसउसभपरघाउसासपुंसगलसाय-सुभखगई । वेउव्विउरलसुरनरतिरिगोयदुसुमरतसतिचऊ ॥ १७७ ॥ समयाओ अंतमुहू, उक्कोसो जाण संतरा ताओ । बन्धेऽहियंमि उभया, निरंतरा तम्मि उ जहन्ने ॥ १७८ ॥ उदए व अणुदए वा, बन्धाओ अन्नसंकमाओ वा । ठिइ संतं जाण भवे, उक्कोसं

ता तयक्खाओ ॥ १७९ ॥ मणुगइ सायं सम्मं, थिरहासाइछ वेयसुभखगई । रिसहचउरंसगाई, पणुच्च उदसंकमुक्कोसा ॥ १८० ॥
मणुयाणुपुव्विमीसगआहारगदेवजुगलविगलाणि । सुहुमाइतिगं तित्थं, अणुदयसंकमण उक्कोसा ॥ १८१ ॥ नारयतिरिउरलदुगं,
छेवट्ठेगिंदिथावरायावं । निद्दा अणुदयजेट्ठा, उदउक्कोसा पराणाऊ ॥ १८२ ॥ चरिमसमयंमि दलियं जासिं अन्नत्थ संकमे
ताओ । अणुदयवइ इयरीओ, उदयवई होंति पगईओ ॥१८३॥ नाणंतरायआउगदंसणचउवेयणीयमपुमित्थी । चरिमुदयउच्चवेयग,
उदयवई चरिमलोभो य ॥ १८४ ॥ इति बन्धव्याभिधानं तृतीयं द्वारम् ॥

अथ बंधहेतुलक्षणं चतुर्थं द्वारम्— बंधस्स मिच्छअविरइकसायजोगा य हेयवो भणिया । ते पंचदुवालसपन्नवीसपन्नरस-
भेइल्ला ॥ १८५ ॥ आभिग्गहियमणाभिग्गहं च अभिनिवेसियं चेव । संसइयमणाभोगं, मिच्छत्तं पंचहा होइ ॥ १८६ ॥ छक्का-
यवहो मणइंदियाण अजमो असंजमो भणिओ । इइ बारसहा सुगमो, कसाय जोगा य पुव्वुत्ता ॥१८७॥ चउपच्चइओ मिच्छे, तिप-
च्चओ मीससासणाविरए । दुगपच्चओ पमत्ता, उवसंता जोगपच्चइओ ॥ १८८ ॥ पणपन्न पन्न तियछहिय चत्त गुणचत्त छक्कचउस-
हिया । दुजुया य वीस सोलस, दस नव नव सत्त हेऊ य ॥ १८९ ॥ दस दस नव नव अड पंच, जइतिगे दु दुग सेसयाणेगो ।
अड सत्त सत्त सत्तग, छ दो दो दो इगि जुया वा ॥ १९० ॥ मिच्छत्तकायएगाइघायअन्नयरअक्खजुयलुदओ । वेयस्स कसायाण
य, जोगस्सऽणभयदुगुंछा वा ॥ १९१ ॥ इच्चेसिमेगगहणे तस्संखा भंगया उ कायाणं । जुयलस्स जुयं चउरो, सया ठवेज्जा कसा-
याणं ॥ १९२ ॥ जा बायरो ता घाओ, विगप्प इइ जुगवबन्धहेऊणं । अणबन्धिभयदुगुंछाण चारणा पुण विमज्झेसु ॥ १९३ ॥
अणउदयरहियमिच्छे, जोगा दस कुणइ जन्न सो कालं । अणणुदओ पुण तदुवलगसम्मदिट्ठिस्स मिच्छुदए ॥१९४॥ सासायणम्मि

रूवं, चय वेयहयाण नियगजोगाणं । जम्हा नपुंसउदए, वेउव्वियमीसगो नत्थि ॥१९५॥ चत्तारि अविरए चय, थीउदए विउव्वि-
मीसकम्मइया । इत्थिनपुंमगउदए, ओरालियमीसगो नत्थि ॥ १९६ ॥ दो रूवाणि पमत्ते, चयाहि एगं तु अप्पमत्तम्मि । जं
इत्थिवेयउदए, आहारगमीसगा नत्थि ॥ १९७ ॥ सव्वगुणठाणगेसुं, विसेसहेऊण एत्तिया संखा । छायाललक्ख बासीई, सहस्स
मय मत्तमयरीं य ॥ १९८ ॥ सोलसठारस हेऊ, जहन्न उक्कोसया असन्नीणं । चोद्दसठारसऽपज्जस्स सन्निणो सन्निगुणगाहिओ
॥ १९९ ॥ मिच्छत्तं एगं चिय, छक्कायवहो तिजोगसन्निम्मि । इंदियसंखा सुगमा, असन्निविगलेसु दो जोगा ॥ २०० ॥ एवं च
अपज्जाण, बायरसुहुमाण पज्जयाण पुणो । तिण्णेक्ककायजोगा, सण्णिअपज्जे गुणा तिन्नि ॥ २०१ ॥ उरलेण तिन्नि छण्हं,
सरीरपज्जत्तयाण मिच्छाणं । सविउव्वेणं सन्निस्स, सम्ममिच्छस्स वा पंच ॥ २०२ ॥ सोलस मिच्छनिमित्ता, वज्झहि
पणतीस अविरईए य । सेसा उ कसाएहिं, जोगेहि य सायवेयणियं ॥ २०३ ॥ तित्थयराहाराणं, बंधे सम्मत्तसंजमा हेऊ । पयडी-
पएसबंधा, जोगेहिं कसायओ इयरे ॥ २०४ ॥ खुप्पिवासुण्हसीयाणि, सेज्जा रोगो वहो मलो । तणफासो चरीया य, दंसेक्कार
सजोगिसु ॥ २०५ ॥ वेयणीयभवा एए, पन्नानाणा उ आइमे । अट्ठमंमि अलाभोत्था, छउमत्थेसु चोद्दसा ॥२०६॥ निसेज्जा जाय-
णाऽक्कोसो, अरई इत्थिनग्गया । सक्कारो दंसणं मोहा, बावीसा चेव रागिसु ॥ २०७ ॥ इति बंधहेतुलक्षणं चतुर्थं द्वारम् ॥

अथ बंधविधिलक्षणं पंचमं द्वारम्— बद्धस्सुदओ उदए, उदीरणा तदवसेसयं संतं । तम्हा बंधविहाणे, भन्नंते इइ भणि-
यव्वं ॥२०८॥ जा अपमत्तो सत्तट्ठबंधगा सुहुम छण्हमेगस्स । उवसंतखीणजोगी, सत्तण्हं नियट्टिमीसअनियट्टी (गीतिः)॥२०९॥ जा
सुहुमसंपराओ, उइन्न संताइं ताव सव्वाइं । सत्तट्ठुवसंते खीण, सत्त सेसेसु चत्तारि ॥ २१० ॥ बंधंति सत्त अट्ठ व, उइन्नसत्तट्ठगा

उ सव्वेऽवि । सत्तट्ठछेगबंधगभंगा पज्जत्तसंन्निमि ॥ २११ ॥ जाव पमत्तो अट्ठण्हुदीरगो वेयआउवज्जाणं । सुहुमो मोहेण य जा, खीणो तप्परओ (उ) नामगोयाणं (गीतिः) ॥२१२॥ जावुदओ ताव उदीरणा वि वेयणीयआउवज्जाणं । अद्धावलियासेसे उदए उ उदीरणा नत्थि ॥ २१३ ॥ सायासायाऊणं, जाव पमत्तो अजोगि सेसुदओ । जा जोगि उईरिज्जइ, सेसुदया सोदयं जाव ॥२१४॥ निद्दाउदयवईणं, समिच्छपुरिसाण एगचत्ताणं । एयाणं चिय भज्जा, उदीरणा उदए नन्नासिं ॥ २१५ ॥ होइ अणाइअणंतो, अणाइसंतो य साइसंतो य । बंधो अभव्वभव्वोवसंतजीवेसु इइ तिविहो ॥ २१६ ॥ पयडीठिईपएसाणुभागभेया चउव्विहेक्केक्को । उक्कोसाणुक्कोसगजहन्नअजहन्नया तेसिं ॥ २१७ ॥ तेऽवि हु साइअणाईधुवअद्धुवभेयओ पुणो चउहा । ते दुविहा पुण नेया, मूलुत्तरपयइभेएणं ॥ २१८ ॥ भूओगारप्पयरग, अव्वत्त अवट्ठिओ य विन्नेया । मूलुत्तरपगईबंधणासिया ते इमे सुणसु ॥ २१९ ॥ इगछाइ मूलियाणं, बंधट्ठाणा हवंति चत्तारि । अब्बंधगो न बंधइ, इइ अव्वत्तो अओ नत्थि ॥ २२० ॥ भूओगारप्पयरगअव्वत्तअवट्ठिया जहा बंधे । उदए उदीरणाए, संते जहसंभवं नेया ॥ २२१ ॥ बंधट्ठाणा तिदसट्ठ दंसणावरणमोहनामाणं । सेसाणेगमवट्ठियबंधो सव्वत्थ ठाणसमो ॥ २२२ ॥ भूओगारा दो नव, छ प्पतरा दु अट्ठ सत्त कमा । मिच्छाओ सासणत्तं न एकतीसेक्कगुरु जम्हा ॥ २२३ ॥ चउ छ विइए नामंमि एग गुणतीस तीस अव्वत्ता । इग सत्तरसयमोहे, एक्केक्को तइयवज्जाणं ॥ २२४ ॥ इगसयरेगुत्तर जा, दुवीस छव्वीस तह तिपन्नाइं । जा चोवत्तरि बावट्ठिरहियबंधाओ गुणतीसं ॥ २२५ ॥ एक्कार बार तिचउक्कवीस गुणतीसओ य चउतीसा । चउआला गुणसट्ठी, उदयट्ठाणाइं छव्वीसं ॥२२६॥ भूयप्पयरा इगिचउवीसं जन्नेइ केवली छउमं । अजओ य केवलित्तं, तित्थयरियरा व अन्नोन्नं ॥ २२७ ॥ एक्कारबारसासी, इगि चउ पंचाहिया य चउणउई । एत्तो

चउदहियसयं, पणवीसाओ य छायालं ॥ २२८ ॥ बत्तीसं नत्थि सयं, एवं अडयाल संतठाणाणि । जोगिअघाइचउक्के, भण खविउं घाइसंताणि ॥ २२९ ॥ साई अधुवो नियमा, जीवविसेसे अणाइ अधुव धुवो । नियमा धुवो अणाई, अधुवो अधुवो व साई वा ॥ २३० ॥ उक्कोसा परिवडिए, साइ अणुक्कोसओ जहन्नाओ । अब्बन्धाओ वियरो, तदभावे दो वि अविसेसा ॥ २३१ ॥ तेणाइ ओहेणं, उक्कोसजहन्नगो पुणो साई । अधुवाण साइ सव्वे, धुवाणणाइऽवि संभविणो ॥ २३२ ॥ मूलुत्तरपगईणं, जहन्नओ पगइबन्ध उवसंते । तब्भट्ठा अजहन्नो, उक्कोसो सन्निमिच्छम्मि ॥ २३३ ॥ आउस्स साइअधुवो, बन्धो तइयस्स साइअवसेसो । सेसाण साइणाइ, भव्वाभव्वेसु अधुवधुवो ॥ २३४ ॥ साई अधुवो सव्वाण, होइ धुवबन्धियाण णाइधुवो । निययअबन्धचुयाणं साइ अणाई अपत्ताणं ॥ २३५ ॥ नरयतिगं देवतिगं, इगिविगलाणं विउव्वि नो बन्धे । मणुयतिगुच्चं च गईतसंपि तिरि तित्थआहारं ॥ २३६ ॥ वेउव्वाहारदुगं, नारयसुरसुहुमविगलजाइतिगं । बन्धहि न सुरा सायवथावरएगिंदि नेरइया ॥ २३७ ॥ मोहे सयरी कोडाकोडीओ वीस नामगोयाणं । तीसियराण चउण्हं, तेत्तीसयराइं आउस्स ॥ २३८ ॥ मोत्तुमकसाइ तणुयी, ठिइ वेयणियस्स बारस मुहुत्ता । अट्ठट्ठ नामगोयाण, सेसयाणं मुहुत्तंतो ॥ २३९ ॥ सुक्किलसुरभीमहुराण दस उ तह सुभचउण्ह फासाणं । अड्ढाइज्जपवुड्ढी, अंबिलहालिद्दपुव्वाण ॥ २४० ॥ तीसं कोडाकोडी, असायआवरणअंतरायाणं । मिच्छे सयरी इत्थीमणुदुगसायाण पन्नरस ॥ २४१ ॥ संघयणे संठाणे, पढमे दस उवरिमेसु दुगवुड्ढी । सुहुमतिवामणविगले ट्ठारस चत्ता कसायाणं ॥ २४२ ॥ पुंहासरइउच्चे, सुभखगतिथिराइछक्कदेवदुगे । दस सेसाणं वीसा, एवइयाबाहवाससया ॥ २४३ ॥ सुरनारयाउयाणं, अयरा तेत्तीस तिन्नि पलियाइं । इयराणं चउसुवि पुव्वकोडितंसो अबाहा उ ॥ २४४ ॥ वोलीणेसुं दोसुं, भागेसुं आउयस्स जो बन्धो

भणिओ असंभवाओ, न घडइ सो गइचउक्केवि ॥ २४५ ॥ पलियासंखेज्जंसे, बंधंति न साहिए नरतिरिच्छा । छम्मासे पुण इयरा, तदाऽऽउतंसो बहुं होइ ॥ २४६ ॥ पुव्वा कोडी जेसिं, आऊ अहिकिच्च ते इमं भणियं । भणिअंपि नियअबाहं, आउं बंधंति अमुयंता ॥ २४७ ॥ निरुवकमाण छमासा, इगिविगलाणं भवट्ठिईतंसो । पलियासंखेज्जंसं, जुगधम्मीणं वयंतन्ने ॥ २४८ ॥ अंतो कोडीकोडी, तित्थयराहार तीए संखाओ । तेतीसपलियसंखं, निकाइयाणं तु उक्कोसा ॥ २४९ ॥ अंतोकोडाकोडी, ठिइएवि कहं न होइ ? तित्थयरे । संते कित्तियकालं, तिरिओ अह होइ उ विरोहो ॥ २५० ॥ जमिह निकाइयतित्थं, तिरियभवे तं निसेहियं संतं । इयरंमि नत्थि दोसो, उव्वट्टणुवट्टणासज्झे ॥२५१॥ पुव्वकोडीइ परओ इगि विगलो वा न बन्धए आउं। अंतो कोडाकोडीए आरओ अभवसन्नी उ ॥२५२॥ सुरनारयाउयाणं, दसवाससहस्स लघु सतित्थाणं । इयरे अंतमुहुत्तं, अंतमुहुत्तं अबाहाओ ॥ २५३ ॥ पुंवेय अट्ठ वासा अट्ठ मुहुत्ता जसुच्चगोयाणं । साए बारसहारगविग्घावरणाण किंचूणं ॥ २५४ ॥ दोमास एग अद्धं, अंतमुहुत्तं च कोह पुव्वाणं । ससाणुक्कोसाओ, मिच्छत्तठिईए जं लद्धं ॥ २५५ ॥ वेउविछक्कि तं सहसताडियं जं असन्निणो तेसिं । पलियासंखंसूणं ठिइ अबाहूणियनिसेगो ॥२५६॥ मोत्तुमबाहासमए, बहुगं तयणंतरे रयइ दलियं। तत्तो विसेसहीणं, कमसो नेयं ठिई जाव ॥२५७॥ आउस्स पढमसमया, परभविया जेण तस्स उ अबाहा । पल्लासंखियभागं, गंतु अद्धद्धयं दलियं ॥२५८॥ पलिओवमस्स मूला, असंखभागम्मि जत्तिया समया। तावइया हाणीओ, ठिइबन्धुक्कोसए नियमा ॥ २५९ ॥ उक्कोसठिईबन्धा, पल्लासंखेज्जभागमित्तेहिं । हसिएहिं समएहिं हसइ अबाहाए इगसमओ ॥ २६० ॥ जा एगिंदिजहन्ना, पल्लासंखंससंजुया सा उ । तेसिं जेट्ठा सेसाण संखभागहिय जा सन्नी ॥ २६१ ॥ पणवीसा पन्नासा, सय दससयताडिया इगिंदिठिई । विगलासन्नीण कमा,

जायइ जेट्ठा व इयरा वा ॥ २६२ ॥ ठिइठाणाइं एगिंदियाण थोवाइं होंति सव्वाणं । वेंदीण असंखेज्जाणि, संखगुणियाणि जह उप्पिं ॥ २६३ ॥ सव्वजहन्नावि ठिई, असंखलोगप्पएसतुल्लेहिं । अज्झवसाएहिं भवे, विसेसअहिएहिं उवरुवरिं ॥ २६४ ॥ असंखलोगखपएसतुल्लया हीणमज्झिमुक्कोसा । ठिइबंधज्झवसाया तीए विसेसा असंखेज्जा ॥ २६५ ॥ सत्तण्ह अजहन्नो, चउहा ठिइबंधु मूलपगईणं । सेसा उ साइअधुवा, चत्तारिवि आउए एवं ॥ २६६ ॥ नाणंतरायदंसणचउक्कसंजलणठिई अजहन्ना । चउहा साई अधुवा, सेसा इयराण सव्वाओ ॥ २६७ ॥ अट्ठारसण्ह खवगो, बायरएगिंदि सेसधुवियाणं । पज्जो कुणइ जहन्नं साई अधुवो अओ एसो ॥ २६८ ॥ अट्ठाराणऽजहन्नो, उवसमसेढीए परिवडंतस्स । साई सेसवियप्पा, सुगमा अधुवा धुवाणंपि ॥ २६९ ॥ सव्वाणवि पगईणं, उक्कोसं सन्निणो कुणंति ठिइं । एगिंदिया जहन्नं असन्निखवगा य काणंपि ॥ २७० ॥ सव्वाण ठिई असुभा, उक्कोसुक्कोससंकिलेसेणं । इयरा उ विसोहीए, सुरनरतिरिआउए मोत्तुं ॥२७१॥ अणुभागोऽणुक्कोसो, नामतइज्जाण घाइ अजहन्नो । गोयस्स दोवि एए, चउव्विहा सेसया दुविहा ॥ २७२ ॥ सुभधुवियाणणुक्कोसो, चउहा अजहन्न असुभधुवियाणं । साई अधुवा सेसा, चत्तारिवि अधुवबंधीणं ॥ २७३ ॥ असुभधुवाण जहण्णं, बंधगचरमा कुणंति सुविसुद्धा । समयं परिवडमाणा, अजहण्णं साइया दोवि ॥ २७४ ॥ सयलसुभाणुक्कोसं, एवमणुक्कोसगं च नायव्वं । वन्नाइ सुभअसुभा, तेणं तेयाल धुवअसुभा ॥ २७५ ॥ सयलासुभायवाणं, उज्जोयतिरिक्खमणुयआऊणं । सन्नी करेइ मिच्छो, समयं उक्कोस अणुभागं ॥ २७६ ॥ आहार अप्पमत्तो, कुणइ जहन्नं पमत्तयाभिमुहो । नरतिरिय चोद्दसण्हं, देवाजोगाण साऊग ॥ २७७ ॥ ओरालियातिरियदुगे, नीउज्जोयाण तमतमा छण्हं । मिच्छनरयाणभिमुहो सम्मदिट्ठी उ तित्थस्स ॥ २७८ ॥ सुभधुवतसाइचउरो, परघायपणिंदिसास चउगइया । उक्कडामिच्छा

ते चिय, थीअपुमाणं विसुज्झंता ॥ २७९ ॥ थिरसुभजससायाणं सप्पडिवक्खाण मिच्छ सम्मो वा । मज्झिमपरिणामो कुणइ थावरेगिंदिए मिच्छो ॥ २८० ॥ सुसराइतिन्नि दुगुणा, संठिइसंघयणामणुयविहजुयले । उच्चे चउगइमिच्छा, अरईसोगाण उ पमत्तो ॥ २८१ ॥ संठिअसंखेज्जंसो, जोगट्ठाणा तओ असंखेज्जा । पयडीभेआ तत्तो, ठिइभेया होंति तत्तोवि ॥ २८२ ॥ ठिइबंधज्झवसाया, तत्तो अणुभागबंधठाणाणि । तत्तो कम्मपएसाणंतगुणा तो रसच्छेया ॥ २८३ ॥ एगपएसोगाढे, सव्वपएसेहिं कम्मणो जोगे । जीवो पोग्गलदव्वे, गिण्हइ साई अणाई वा ॥ २८४ ॥ कमसो वुड्ढठिईणं, भागो दलियस्स होइ सविसेसो । तइयस्स सव्वजेट्ठो, तस्स फुडत्तं जओ णप्पे ॥ २८५ ॥ जं समयं जावइयाइं, बंधए ताण एरिसविहीए । पत्तेयं पत्तेयं, भागे निव्वत्तए जीवो ॥ २८६ ॥ जह जह य अप्पपगईण बंधगो तह तहत्ति उक्कोसं । कुव्वइ पएसबंधं, जहन्नयं तस्स वच्चासा ॥ २८७ ॥ नाणंतराइयाणं, परभागा आउगस्स नियगाओ । परमो पएसबंधो सेसाणं उभयओ होइ ॥ २८८ ॥ उक्कोसमाइयाणं, 'आउम्मि न संभवो' विसेसाणं । एवमिणं किंतु इमो, नेओ जोगट्ठिइविसेसा ॥ २८९ ॥ मोहाउयवज्जाणं, णुक्कोसो साइयाइओ होइ । साई अधुवा सेसा, आउगमोहाण सव्वेवि ॥ २९० ॥ छब्बन्धगस्स उक्कस्स, जोगिणो साइअधुवउक्कोसो। अणुकोस तच्चुयाओ अणाइअधुवा धुवा सुगमा ॥ २९१ ॥ होइ जहन्नोऽपज्जत्तगस्स सुहुमगनिगोयजीवस्स । तस्समउप्पन्नगसत्तबंधगस्सप्पविरियस्स ॥ २९२ ॥ एक्कं समयं अजहन्नओ तओ साइअद्धुवा दोवि । मोहेवि इमे एवं, आउम्मि य कारणं सुगमं ॥ २९३ ॥ मोहस्स अइकिलिट्ठे उक्कोसो सत्तबंधए मिच्छे । एक्कं समयंणुक्कोसओ तओ साइअधुवाओ ॥ २९४ ॥ नाणंतरायनिद्दाअणवज्जकसायभयदुगुंछाण । दंसणचउपयलाणं, चउवि (व्वि) गप्पो अणुकोसो ॥ २९५ ॥ सेसा साई अधुवा, सव्वे सव्वाण सेसपयईणं । जाण जहिं बंधंतो उक्कोसो

ताण तत्थेव ॥ २९६ ॥ नियय अबंधचुयाणं, णुक्कोसो साइ णाइ तमपत्ते । साई अधुवोऽधुवबंधियाण धुवबंधणा चेव ॥ २९७ ॥
अप्पतरपगडबन्धे, उक्कडजोगी उ सन्निपज्जत्तो । कुणइ पएसुक्कोसं, जहन्नयं तस्स वच्चासे ॥ २९८ ॥ सत्तविहबन्ध मिच्छे, परमो
अणमिच्छथीणगिद्धीणं । उक्कोससंकिलिट्ठे, जहन्नओ नामधुवियाणं ॥ २९९ ॥ समयादसंखकालं, तिरिदुगनीयाणि जाव बज्झंति ।
वेउव्वियदेवदुगं, पल्लतिगं आउ अंतमुहू ॥ ३०० ॥ देसूणपुव्वकोडी, सायं तहऽसंखपोग्गला उरलं । परघाउस्सासतसचउपणिदिं
पणमीय अयरसयं ॥ ३०१ ॥ चउरंससउच्चसुभखगइपुरिससुस्सरतिगाण छावट्ठी । बिउणा मणुदुगउरलंगरिसहतित्थाण तेत्तीसा
॥ ३०२ ॥ मेमाणंतमुहुत्तं, समया तित्थाउगाण अंतमुहू । बन्धो जहन्नओवि हु, भंगतिगं निच्चबन्धीण ॥ ३०३ ॥ होइ अणाइ
अणंतो, अणाइसंतो धुवोदयाणुदओ । साइसपज्जवसाणो, अधुवाणं तह य मिच्छस्स ॥ ३०४ ॥ पयडिठिईमाईया, भेया पुव्वुत्तया
इह नेया । उदीरणउदयाणं, जं नाणत्तं तयं वोच्छं ॥ ३०५ ॥ चरमोदयमुच्चाणं, अजोगिकालं उदीरणाविरहे । देसूणपुव्वकोडी,
मणुयाउगवेयणीयाणं ॥ ३०६ ॥ तइयच्चिय पज्जत्ती, जा ता निद्दाण होइ पंचण्हं । उदओ आवलिअंते, तेवीसाए उ सेसाणं
॥ ३०७ ॥ मोहे चउहा तिविहो व सेससत्तण्ह मूलपगईणं । मिच्छत्तुदओ चउहा, अधुवधुवाणं दुविहतिविहो ॥ ३०८ ॥ उदओ
ठिइक्खएणं, संपत्तीए सभावतो पढमो । सति तम्मि भवे बीओ, पओगओदीरणा उदओ ॥ ३०९ ॥ उदीरणजोग्गाणं, अब्भ-
हियठिइए उदयजोग्गाओ । हस्सुदओ एगठिइणं, निद्दूणाए गियालाए ॥ ३१० ॥ अणुभागुदओवि उदीरणाए तुल्लो जहन्नयं
नवरं । आवलिगंते सम्मत्तवेयखीणंतलोभाणं ॥ ३११ ॥ अजहन्नोऽणुकोसो, चउह तिहा छण्ह चउविहो मोहे । आउस्स साइ अधुवा,
सेसविअप्पा य सव्वेसिं ॥ ३१२ ॥ अजहन्नाणुक्कोसो, धुवोदयाणं चओ तिहा चउहा । मिच्छत्ते सेसासिं, दुविहा सव्वे य सेसाणं

॥३०१॥

॥ ३१३ ॥ संमत्तदेससंपुन्नविरइउप्पत्तिअणविसंजोगे । दंसणखवणे मोहस्स, समणे उवसंत खवगे य ॥ ३१४ ॥ खीणाइतिगे अस्संख-गुणियगुणसेढिदलिय जहकमसो । सम्मत्ताईणेक्कारसण्ह कालो उ संखंसे ॥ ३१५ ॥ झत्ति गुणाओ पडिए, मिच्छत्तगयंमि आइमा तिन्नि । लब्भंति न सेसाओ, जं झीणासुं असुभमरणं ॥ ३१६ ॥ उक्कोसपएसुदयं, गुणसेढीसीसगे गुणियकम्मो । सव्वासु कुणइ ओहेण, खवियकम्मो पुण जहन्नं ॥ ३१७ ॥ सम्मत्तवेयसंजलणयाण खीणंतदुजिणअंताणं । लहु खवणाए अंते, अवहिस्स अणो-हिणुक्कोसो ॥ ३१८ ॥ पढमगुणसेढिसीसे, निद्दापयलाण कुणइ उवसंतो । देवत्तं झत्ति गओ, वेउव्वियसुरदुगस्सेव ॥ ३१९ ॥ तिरिएगंतुदयाणं, मिच्छत्तणमीसथीणगिद्धीणं । अपजतस्स य जोगे, दुतिगुणसेढीण सीसाणं ॥ ३२० ॥ से कालेऽतरकरणं, होही अमरो य अंतमुहुपरओ । उक्कोसपएसुदओ हासाइसु मज्झिमट्ठण्हं ॥ ३२१ ॥ हस्सठिई बंधित्ता अद्धाजोगाइठिइनिसेगाणं । उक्को-सपए पढमोदयम्मि सुरनारगाऊणं ॥ ३२२ ॥ अद्धाजोगुक्कोसे, बंधित्ता भोगभूमिगेसु लहुं । सव्वप्पजीवियं वज्जइत्तु ओवट्टिया दोण्हं ॥ ३२३ ॥ नारयतिरिदुगदुभगाइनीयमणुयाणुपुव्विगाणं तु । दंसणमोहक्खवगो, तइयगसेढीउ पडिभग्गो ॥ ६२४ ॥ संघ-यणपंचगस्स उ, बिइयादितिगुणसेढिसीसम्मिं । आहारुज्जोयाण, अपमत्तो आइगुणसीसे ॥ ३२५ ॥ गुणसेढीए भग्गो, पत्तो बेइं-दिपुढविकायत्तं । आयावस्स उ तव्वेइ, पढमसमयंमि वट्टंतो ॥ ३२६ ॥ देवो जहन्नयाऊ, दीहुव्वट्टित्तु मिच्छ अन्तम्मि । चउना-णदंसणतिगे, एगिंदिगए जहन्नुदयं ॥ ३२७ ॥ कुव्वइ ओहिदुगस्स उ देवत्तं संजमाउ संपत्तो । मिच्छुक्कोसुकट्टिय, आवलिगंते पएसुदयं ॥ ३२८ ॥ वेयणियउच्चसोयंतरायअरईण होइ ओहिसमो । निद्दादुगस्स उदए, उक्कोसठिईउ पडियस्स ॥ ३२९ ॥ मइ-सरिसं वरिसधरं, तिरियगइ थावरं च नीयं च । इंदियपज्जत्तीए, पढमे समयंमि गिद्धितिगे ॥ ३३० ॥ अपुमित्थिसोगपढमिल्लअ-

उवसंतो कालगओ, सव्वट्ठे जाइ भगवई सिद्धं ।
गइहियाण मोहपगईणं । अंतरकरणाउ गए, सुरेसु उदयावलीअंते ॥ ३३१ ॥ उवसामइत्तु चउहा, अन्तमुहू बंधिऊण बहुकालं । पालिय सम्मं पढ-
तत्थ न गयाणुदओ, असुभुदए होइ मिच्छस्स ॥ ३३२ ॥ उवसामइत्तु चउहा, अन्तमुहू बंधिऊण बहुकालं । पालिय सम्मं पढ-
माण, आवलीअंतमिच्छगए ॥ ३३३ ॥ इत्थीए संजमभवे, सव्वनिरुद्धंमि गंतु मिच्छत्तं । देवो लहु जिट्ठठिइं, उव्वट्टिय आवली-
अंत ॥ ३३४ ॥ अप्पद्धाजोगसमज्जियाण आऊण जिट्ठठिइअंते । उवरिं थोवानिसेगे, चिर तिव्वासायवेईणं ॥ ३३५ ॥ संजोयणा
विजोजिय, जहन्नदेवत्तमंतिममुहुत्ते । बंधिय उक्कोसठिइं, गंतूणेगिंदियासन्नी ॥ ३३६ ॥ सव्वलहुं नरयगए नरयगई तम्मि सव्व-
पज्जत्ते । अणुपुव्वि सगइतुल्ला, ता पुण नेया भवाइम्मि ॥ ३३७ ॥ देवगई ओहिसमा, नवरं उज्जोयवेयगो जाहे । चिरसंजमिणो
अंते, आहारं तस्स उदयम्मि ॥ ३३८ ॥ सेसाणं चक्खुसमं, तंमि व अन्नंमि वा भवे अ चिरा । तज्जोगा बहुयाओ, ता ताओ
वेयमाणस्स ॥ ३३९ ॥ पढमकसाया चउहा तिहा धुवं साइ अद्धुवं संतं । दुचरिमखीणभवन्ता निद्दादुगचोद्दसाऊणि ॥ ३४० ॥
तिगु मिच्छत्तं नियमा, अट्ठसु ठाणेसु होइ भइयव्वं । सासायणंमि नियमा, सम्मं भज्जं दससु संतं ॥ ३४१ ॥ सासणमीसे मीसं
सन्तं नियमेण नवसु भइयव्वं । सासायणंत नियमा, पंचसु भज्जा अओ पढमा ॥ ३४२ ॥ मज्झिल्लट्ठकसाया, ता जा अणिय-
ट्टिखवगसंखेया । भागा तो संखेया, ठिइखंडा जाव गिद्धितिगं ॥ ३४३ ॥ थावरतिरिगइदोदो, आयावेगिंदिविगलसाहारं । नरय-
दुगुज्जोयाणि य, दसाइमेगंततिरिजोग्गा ॥ ३४४ ॥ एवं नपुंसइत्थी सन्तं छक्कं च बायर पुरिसुदए । समऊणाओ दोन्नि उ,
आवलियाओ तओ पुरिसं ॥ ३४५ ॥ इत्थीउदए नपुंसं, इत्थीवेयं च सत्तगं च कमा । अपुमोदयंमि जुगवं, नपुंसइत्थी पुणो सत्त
॥ ३४६ ॥ संखेज्जा ठिइखंडा, पुणोवि कोहाइलोभसुहुमत्ते । आसज्ज खवगसेढीं, सव्वा इयराइ जा संतो ॥ ३४७ ॥ सव्वाणवि

आहारं, सासणमीसेयराण पुण तित्थं । उभये संति न मिच्छे, तित्थगरे अंतरमुहुत्तं ॥ ३४८ ॥ अन्नयरवेयणीयं, उच्चं नामस्स चरमउदयाओ । मणुयाउ अजोगंता सेसा उ दुचरिमसमयंता ॥ ३४९ ॥ मूलठिई अजहन्ना तिहा चउद्धा उ पढमयाण भवे । धुवसंतीणंपि तिहा, सेसविगप्पाऽधुवा दुविहा ॥ ३५० ॥ बंधुदउक्कोसाणं उक्कोसठिई उ संतमुक्कोसं । तं पुण समयेणूणं अणुदयउक्कोसबंधीणं ॥ ३५१ ॥ उदसंकमउक्कोसाण आगमो सालिगो भवे जेट्ठो । सन्तं अणुदयसंकमउक्कोसाणं तु समऊणो ॥ ३५२ ॥ उदयवईणेगठिई अणुदयवइयाण दुसमया एगा । होइ जहन्नं सन्तं दसण्ह पुण संकमो चरिमो ॥ ३५३ ॥ हासाइ पुरिसकोहाइ, तिन्नि संजलण जेण बंधुदए । वोच्छिन्ने संकामइ तेण इहं संकमो चरिमो ॥ ३५४ ॥ जावेगिंदिजहन्ना नियगुक्कोसा हि ताव ठिइठाणा । नेरंतरेण हेट्ठा खवणाइसु संतराइंपि ॥ ३५५ ॥ संकमतुल्लं अणुभागसंतयं नवरि देसघाईणं । हासाईरहियाणं जहन्नयं एगठाणं तु ॥ ३५६ ॥ मणनाणे दुट्ठाणं देसघाई य सामिणो खवगा । अंतिमसमये सम्मत्तवेयखीणन्तलोभाणं ॥ ३५७ ॥ मइसुयचक्खुअचक्खू, सुयसम्मत्तस्स जेट्ठलद्धिस्स । परमोहिस्सोहिदुगे, मणनाणे विपुलनाणिस्स ॥ ३५८ ॥ अणुभागट्ठाणाइं तिहा कमा ताणऽसंखगुणियाणि । बंधा उव्वट्टोवट्टणाउ अणुभागघायाओ ॥ ३५९ ॥ सत्तण्हं अजहन्नं, तिविहं सेसा दुहा पएसंमि । मूलपगईसु आउस्स, साइ अधुवा य सव्वेवि ॥ ३६० ॥ सुभधुवबंधितसाई, पणिंदिचउरंससरिसभसायाणं । संजलणुस्सासुभखगइपुंपराघायणुक्कोसं ॥३६१॥ चउहा धुवसंतीणं, अणजससंजलणलोभवज्जाणं । तिविहमजहण्ण चउहा, इमाण छण्हं दुहाणुत्तं ॥३६२॥ संपुण्णगुणियकम्मो, पएसउक्कस्ससंतसामीओ । तस्सेव सत्तमीनिग्गयस्स काणं विसेसोवि ॥ ३६३ ॥ मिच्छमीसेहिं कमसो, संपक्खित्तेहिं मीससम्मेसु । वरिसधरस्स उ ईसाणगस्स चरिमम्मि समयम्मि ॥ ३६४ ॥ ईसाणे पूरित्ता, नपुंसगं तो असंखवासीसु ।

जो सव्वसंकमेणं इत्थी पुरिसम्मि छुहइ सो सामी । पुरिसस्स कम्मसंजलणयाण
पल्लासंखियभागेण, पूरिए इत्थिवेयस्स ॥ ३६५ ॥ जो सव्वसंकमेणं इत्थी पुरिसम्मि छुहइ सो सामी । पुरिसस्स कम्मसंजलणयाण
सो चेव संकोम ॥ ३६६ ॥ चउरुवसमित्तु मोहं, जसुच्चसायाण सुहुमखवगंते । जं असुभपगइदलियस्स संकमो होइ एयासु
॥ ३६७ ॥ अद्धाजोगुक्कोसेहिं देवनिरयाउगाण परमाए । परमं पएस मतं, जा पढमो उदयसमओ सो ॥ ३६८ ॥ सेसाउगाणि
नियगेसु चेव आगंतु पुव्वकोडीए । सायबहुलस्स अचिरा, बंधंते जाव नोवट्टे ॥ ॥ ३६९ ॥ पूरित्तु पुव्वकोडीपुहुत्तनारयदुगस्स
बंधंते । एवं पलियतिगंते, सुरदुगवेउव्वियदुगाणं ॥ ३७० ॥ तमतमगो अइखिप्पं, सम्मत्तं लभिय तंमि बहुगद्धं । मणुयदुगस्सु-
क्कोसं, सवज्जरिसभस्स बंधंत ॥ ३७१ ॥ वेछावट्ठिचियाणं, मोहस्सुवसामगस्स चउखुत्तो । सम्मधुवबारसण्हं, खवगंमि सबंध-
अंतम्मि ॥ ३७२ ॥ सुभथिरसुभधुवियाणं, एवं चिय होइ संतमुक्कोसं । तित्थयराहाराणं, नियनियगुक्कोसबंधंते ॥ ३७३ ॥ तुल्ला
नपुंसगेणं, एगिंदियथावरायवुज्जोया । सुहुमतिगं विगलानि य, तिरिमणुयचिरच्चिया नवरिं ॥ ३७४ ॥ ओहेण खवियकम्मे,
पएससंतं जहन्नयं होइ । नियसंकमस्स विरमे, तस्सेव विसेसियं सुणसु ॥ ३७५ ॥ उव्वलमाणीणेगठिई उव्वलए जया दुसामइगा ।
थीवेयसम्मत्ताणं, चिरकाल पालिआ अंते ॥ ३७६ ॥ अतिमलोभजसाणं. असेढिगाहापवत्तअन्तंमि । मिच्छत्तगए आहारगस्स
सेसाणि नियगंते ॥ ३७७ ॥ चरमावलिप्पविट्ठा. गुणसेढी जासि अत्थि न य उदओ । आवलिगासमयसमा तासिं खलु फड्ड-
गाइं तु ॥ ३७८ ॥ सव्वजहन्नपएसे, पएसवुड्ढीएणंतया भेया । ठिइठाणे ठिइठाणे, विन्नेया खवियकम्माओ ॥ ३७९ ॥ एगाठिइयं
एगाए फड्डगं दोसु होइ दोठिइगं । तिगमाइसुवि एवं, नेयं जावंति जासिं तु ॥ ३८० ॥ आवलिमेत्तुक्कोसं, फड्डगमोहस्स सव्व-
घाईणं । तेरसनामनिनिद्दाण, जाव नो आवली गलइ ॥ ३८१ ॥ खीणद्धासंखंसं, खीणंताणं तु फड्डगुक्कोसं । उदयवईणेगहियं,

निद्दाणं एगहीणं तं ॥ ३८२ ॥ अज्जोगिसंतिगाणं, उदयवईणं तु तस्स कालेणं । एगाहिगेण तुल्लं, इयराणं एगहीणं तं ॥ ३८३ ॥ ठिइखंडाणइखुड्डं, खीणसजोगीण होइ जं चरिमं । तं उदयवईणहियं, अन्नगए तूणमियराणं ॥ ३८४ ॥ जं समयं उदयवई, खिज्जइ दुच्चरिमयन्तु ठिइठाणं । अणुदयवइए तम्मी, चरिमं चरिमंमि जं कमइ ॥ ३८५ ॥ जावइयाउ ठिईओ जसंतलोभाणहापवत्तंते । तं इगिफड्डुं संते, जहन्नयं अकयसेढिस्स ॥ ३८६ ॥ अणुदयतुल्लं उव्वलणिगाण जाणिज्ज दीहउव्वलणे । हासाईण एगं, संछोभे फड्डुगं चरमं ॥ ३८७ ॥ बन्धावलियाईयं, आवलिकालेण बीइठिइहिंतो । लयठाणं लयठाणं, नासेई संकमेणं तु ॥ ३८८ ॥ संजलणातिगे दुसमय हीणा दो आवलीण उक्कोसं । फड्डुं बिईय ठिइए, पढमाए अणुदयावलिया ॥ ३८९ ॥ आवलियदुसमऊणा मेत्तं फड्डुं तु पढमठिइविरमे । वेयाणवि बे फड्डा ठिईदुगं जेण तिण्हंपि ॥ ३९० ॥ पढमठिईचरमुदये, बिइयठिईए व चरमसंछोभे । दो फड्डा वेयाणं, दो इगि संतऽहवा एए ॥ ३९१ ॥ चरमसंछोभसमए, एगा ठिइ होइ थीनपुंसाणं । पढमठिईए तदंते, पुरिसे दोआलिदुसमूणं ॥ ३९२ ॥ इति श्रीपंचमं बन्धविधिद्वारम् ॥

॥ अथ कर्मप्रकृतिसंग्रहः ॥ बंधणकरणम्-णमिऊण सुयहराणं वोच्छं करणाणि बंधणाईणि । संकमकरणं बहुसो अइदिसियं उदयसंते जं ॥ ३९३ ॥ आवरणदेससव्वक्खएण दुविहेह वीरियं होइ । अहिसंधिअणहिसंधी अकसाइ सलेस उभयंपि ॥३९४॥ होइ कसाइवि पढमं इयरमलेसीवि जं सलेसं तु । गहणपरिणामफंदणरूवं तं जोगओ तिविहं ॥ ३९५ ॥ जोगो विरियं थामो उच्छाह परक्कमो तहा चेट्ठा । सत्ती सामत्थंति य जोगस्स हवंति पज्जाया ॥ ३९६ ॥ पन्नाए अविभागं जहन्नविरियस्स वीरियं छिन्नं । एक्केक्कस्स पएसस्स असंखलोगप्पएससमं ॥ ३९७ ॥ सव्वप्पवीरिएहिं जीवपएसेहिं वग्गणा पढमा । बीयाइ वग्गणाओ

॥ ३९८ ॥ ताओ फड्डगमेगं अओ परं नत्थि रूववुड्ढीए । जाव असंखा लोगा पुव्वविहाणेण तो फड्डा ॥ ३९९ ॥ सेढीअसंखियभागिय फड्डेहिं जहण्णयं हवइ ठाणं । अंगुलअसंखभागुत्तराहिं भूओ असंखाइं ॥ ४०० ॥ सेढीअसंखियमेत्ताइ ठाणाइं मुणसु जोगठाणाइं । ... भागं गंतुं गन्तुं भवंति दुगुणाइ । फड्डाइं ठाणेसुं पलियासंखंससगुणयारा ॥४०१॥ वड्ढंति व हायंति व चउहा जीवस्स जोगठाणाइं । आवलिअसंखभागंतमुहुत्तमसंखगुणहाणी ॥ ४०२ ॥ जोगट्ठाणठिईओ चउसमया अट्ठ दोण्णि जा तत्तो । अट्ठगुभयठिइ जाओ जहा परमसंखगुणियाणं ॥ ४०३ ॥ सुहुमेयराइयाणं जहण्णउक्कोसपज्जऽपज्जाणं । आसज्ज असंखगुणाणि होंति इह जोगठाणाणि ॥ ४०४ ॥ जोगणुरूवं जीवा परिणामंतीह गिण्हिउं दलियं । भासाणापाणमणोचियं च अवलंबए दव्वं ॥ ४०५ ॥ एक्कपएसाइअणंतजाओ होऊण होंति उरलस्स । अज्जोगंतरिआओ वग्गणाओ अणंताओ ॥ ४०६ ॥ ओराल १ विउव्वा २ हार ३ तेय ४ भासा ५ णुपाण ६ मण ७ कम्मे ८ । अह दव्ववग्गणाणं कमो विवज्जासओ खित्ते ॥४०७॥ कम्मोवरिं धुवेयर सुन्ना पत्तेय सुन्नबायरगा । सुन्ना सुहुमे सुन्ना महखंधे सगुणनामाओ ॥ ४०८ ॥ सिद्धाणंतंसेणं अहव अभव्वेहऽणंतगुणिएहिं । जुत्ता जहन्नजोग्गा उरलाइणं भवे जेट्ठा ॥ ४०९ ॥ पंचरस पंचवण्णेहिं परिणया अट्ठफासदोगंधा। जावाहारगजोग्गा चउफासविसेसिया उवरिं ॥४१०॥ अविभागाईनेहेण जुत्तया ताव पोग्गला अत्थि । सव्वजियाणंतगुणेण जाव नेहेण संजुत्ता ॥ ४११ ॥ जे एगनेहजुत्ता ते बहवो तेहि वग्गणा पढमा । जे दुगनेहाइजुआ असंखभागूण ते कमसो ॥ ४१२ ॥ इय एरिसहाणीए जंति अणंताउ वग्गणा कमसो । संखंसूणा तत्तो संखगुणूणा तओ कमसो ॥ ४१३ ॥ तत्तोऽसंखगुणूणा अणंतगुणऊणियावि तत्तोऽवि । गंतुमसंखा लोगा अद्धद्धा पोग्गला भूय ॥ ४१३ ॥ पढमहाणीए एवं बीयाएऽसंखवग्गणा गंतुं । अद्धं उवरित्थाओ

हाणीओ होंति जा तीए ॥ ४१५ ॥ थोवाओ वग्गणाओ पढमहाणीए उवरिमासु कमा । होंति अणंतगुणाओ अणंतभागो पएसाणं ॥ ४१५ ॥ पंचण्ह सरीराणं परमाणूणं मतीए अविभागो । कप्पियग्राणेगंसो गुणाणु भावाणु वा होंति ॥ ४१७ ॥ जे सव्वजहण्णगुणा जोग्गा तणुबंधणस्स परमाणू । तेवि उ य संखासंखगुणपलिभागा अइक्कंता ॥४१८॥ सव्वजियाणंतगुणेण जे उ नेहेण पोग्गला जुत्ता । ते वग्गणा उ पढमा बंधणनामस्स जोग्गाओ ॥ ४१९ ॥ अविभागुत्तरियाओ सिद्धाणमणंतभागतुल्लाओ । ताओ फड्डगमेगं अणंतविवराइं इय भूय ॥ ४२० ॥ जइमं इच्छसि फड्डं तत्तियसंखाए वग्गणा पढमा । गुणिया तस्साइल्ला रूवुत्तरियाओऽणंताओ ॥ ४२१ ॥ अभवाणंतगुणाइं फड्डाइं अंतराउ रूवुणा दोऽणंतरवुड्ढीओ परंपरा होंति सव्वाओ ॥ ४२२ ॥ पढमा उ अणंतेहिं सरीरठाणं तु होइ फड्डेहिं । तयणंतभागवुड्ढी कंडगमेत्ता भवे ठाणा ॥४२३॥ एक्कं असंखभागुत्तरेण पुण णंतभागवुड्ढीए । कंडगमेत्ता ठाणा असंखभागुत्तरं भूय ॥ ४२४ ॥ एवं असंखभागुत्तराणि ठाणाणि कंडमेत्ताणि । संखेज्जभागवुड्ढं पुण अन्नं उट्ठए ठाणं ॥ ४२५ ॥ अमुयंतो तह पुव्वुत्तराइं एयंपि नेसु जा कंडं । इय एयविहाणेणं छव्विहवुड्ढी उ ठाणेसु ॥ ४२६ ॥ अस्संखलोगतुल्ला अणंतगुणरसजुया य इयठाणा । कंडंति एत्थ भन्नइ अंगुलभागो असंखेज्जो ॥ ४२७ ॥ होति पओगो जोगो तट्ठाणविवड्ढणाए जो उ रसो । परिवड्ढेई जीवो पओगफड्डं तयं बेंति ॥ ४२८ ॥ अविभागवग्गफड्डगअंतरठाणाइं एत्थ जह पुव्विं । ठाणाइं वग्गणाओ अणंतगुणणाए गच्छंति ॥ ४२९ ॥ तिण्हंपि फड्डगाणं, जहण्णउक्कोसगा कमा ठविउं । णेया णंतगुणाओ वग्गणा णेहफड्डाओ ॥ ४३० ॥ अणुभागविसेसाओ मूलुत्तरपगइभेयकरणं तु । तुल्लस्सावि दलस्सा पयईओ गोणनामाओ ॥ ४३१ ॥ ठितिबंधो दलस्स ठिई पएसबंधो पएसगहणं जं । ताण रसो अणुभागो तस्समुदाओ पगतिबंधो ॥ ४३२ ॥ मूलुत्तरपगईणं पुव्विं दल-

भागसंभवो वुत्तो । एमभेएणं इत्तो मोहावरणाण निसुणेह ॥ ४३३ ॥ सव्वुक्कोसरसो जो मूलविभागस्सणंतिमो भागो । सव्वघाईण दिज्जइ सो इयरो देसघाईणं ॥४३४॥ उक्कोसरसस्सद्धं मिच्छे अद्धं तु इयरघाईणं । संजलणनोकसाया सेसं अद्धद्धयं लेंति ॥४३५॥ जीवस्सज्झवसाया सुभासुभाऽसंखलोगपरिमाणा । सव्वजियाणन्तगुणा एक्केक्के होंति भावाणू ॥४३६॥ एकज्झवसायसमज्जियस्स दलियस्स किं रसो तुल्लो? । न हु होंति णन्तभेया साहिज्जन्ते निसामेह ॥ ४३७ ॥ सव्वप्परसे गेण्हइ जे बहवे तेहिं वग्गणा पढमा । अविभागुत्तरिएहिं अन्नाओ विसेसहीणेहिं ॥ ४३८ ॥ दव्वेहिं वग्गणाओ सिद्धाणमणन्तभागतुल्लाओ । एयं पढमं फड्डं अओ परं नत्थि रूवाहिया ॥ ४३९ ॥ दारं ॥ सव्वजियाणंतगुणा पलिभागा लंघिउं पुणो अन्नो । एवं हवंति फड्डा सिद्धाणमणंतभागसमा ॥ ४४० ॥ एयं पढमं ठाणं एवमसंखेज्जलोगठाणाणं । समवग्गणाणि फड्डाणि तेसिं तुल्लाणि विवराणि ॥ ४४१ ॥ ठाणाणं परिवुड्ढी छट्ठाणकमेण तं गयं पुव्विं । भागो गुणो य कीरति जहुत्तरं एत्थ ठाणाणं ॥ ४४२ ॥ छट्ठाणगअवसाणे अन्नं छट्ठाणयं पुणो अन्नं । एवमसंखा लोगा छट्ठाणाणं मुणेयव्वा ॥ ४४३ ॥ सव्वासिं वुड्ढीणं कंडगमेत्ता अणंतरा वुड्ढी । एगंतरा उ वुड्ढी वग्गो कंडस्स कंडं च ॥ ४४४ ॥ कंडं कंडस्स घणो वग्गो दुगुणो दुगंतराए उ । कंडस्स वग्गवग्गो घणवग्गा तिगुणिआ कंडं ॥४४५॥ अडकंड वग्गवग्गा वग्गा चत्तारि छग्घणा कंडं । चउअन्तरवुड्ढीए हेट्ठट्ठाणपरूवणया ॥ ४४६ ॥ परिणामपच्चएणं एसा णेहस्स छव्विहा वुड्ढी । हाणी व कुणंति जिया आवलिभागं असंखेज्जं ॥ ४४७ ॥ अन्तमुहुत्तं चरिमा दोन्नि उ समयं तु पुण जहण्णेणं । जवमज्झनिहाणेणं एत्थ विगप्पा बहुठिईया ॥ ४४८ ॥ कलिदावरतेयकडजुम्मसन्निया होंति रासिणो कमसो । एगाइसेसगा चउहियंमि कडजुम्म इह सव्वे ॥ ४४९ ॥ सुहुमगणिं पविसन्ता चिट्ठंता तेसि कायठितिकालो । कमसो असंखगुणिया तत्तो

अणुभागठाणाइं ॥ ४५० ॥ सव्वत्थोवा ठाणा अणंतगुणणाए जे उ गच्छंति । तत्तो असंखगुणिया णंतरवुड्ढीए जह हेट्ठा ॥४५१॥ होंति परंपरवुड्ढीए थोवगाणंतभागवुड्ढा जे । अस्संखसंखगुणिआ एक्कं दो दो असंखगुणा ॥ ४५२ ॥ एगट्ठाणपमाणं अंतर ठाणा निरन्तरा ठाणा । कालो वुड्ढी जवमज्झ फासणा अप्पबहु दारा ॥ ४५३ ॥ एक्केक्कंमि असंखा तसेयराणंतया सपाउग्गे । एगाइ जाव आवलिअसंखभागो तसा ठाणे ॥ ४५४ ॥ तसजुत्तठाणविवरेसु सुण्णया होंति एक्कमाईआ । जाव असंखा लोगा निरन्तरा थावरा ठाणा ॥४५५॥ दो आइ जाव आवलि असंखभागो निरन्तरतसेहिं । नाणाजिएहिं ठाणं असुण्णयं आवलिअसंखं ॥४५६॥ जवमज्झम्मि य बहवो विसेसहीणाओ उभयओ कमसो । गंतुमसंखा लोगा अद्धद्धा उभयओ जीवा ॥ ४५७ ॥ आवलि असंखभागं तसेसु हाणीण होइ परिमाणं । हाणिदुगन्तरठाणा थावरहाणी असंखगुणा ॥ ४५८ ॥ जवमज्झे ठाणाइं असंखभागो उ सेसठाणाणं । हेट्ठंमि होंति थोवा उवरिंमि असंखगुणियाणि ॥ ४५९ ॥ दुगचउरट्ठतिसमइग सेसा य असंखगुणणया कमसो । कालेऽईए पुट्ठा जिएण ठाणा भमंतेणं ॥ ४६० ॥ तत्तो विसेसअहियं जवमज्झा उवरिमाइं ठाणाइं । तत्तो कंडगहेट्ठा तत्तोवि हु सव्वठाणाइं ॥ ४६१ ॥ फासणकालप्पबहू जह तह जीवाण भणसु ठाणेसु । अणुभागबन्धठाणा अज्झवसाया व एगट्ठा ॥ ४६२ ॥ ठितिठाणे ठिइठाणे कसायउदया असंखलोगसमा । एक्केक्कसायुदए एवं अणुभागठाणाइं ॥ ४६३ ॥ थोवाणुभागठाणा जहण्णठितिपढमबंधहेउम्मि । तत्तो विसेसअहिया जाचरमाए चरमहेऊ ॥ ४६४ ॥ गंतुमसंखा लोगा पढमाहिंतो भवंति दुगुणाणि । आवलिअसंखभागो दुगुणठाणाण संवग्गो ॥ ४६५ ॥ असुभपगईणमेवं इयराणुक्कोसगम्मि ठिइबन्धे । सव्वुक्कोसगहेऊ उ होइ एवांचिय असेसं ॥ ४६६ ॥ थोवाणुभागठाणा जहण्णठितिबंध असुभपगईणं । समयवुड्ढीए किंचि हियाइं सुहियाण विवरीयं ॥ ४६७ ॥ पलिया-

मंखियमेत्ता ठितिठाणा गंतु गंतु दुगुणाई । आवलिअसंखमेत्ता गुणा गुणंतरमसंखगुणं ॥ ४६८ ॥ सव्वजहण्णठिईए सव्वाणवि आउगाण थोवाणि । ठाणाणि उत्तरासुं असंखगुणणाए सेढीए ॥ ४६९ ॥ गंठीदेसे सण्णी अभव्वजीवस्स जो ठिईबंधो । ठिइ-वुड्ढीए तस्स उ बन्धा अणुकड्ढिओ तत्तो ॥ ४७० ॥ वग्गे वग्गे अणुकड्ढि तिव्वमंदत्तणाइं तुल्लाइं । उवघाय घाइपयडी कुवण्णनवगं असुभवग्गो ॥ ४७१ ॥ परघाय बन्धणतणू अंगसुवण्णाइतित्थनिम्माणं । अगुरुलहूसासातिगं संघाय छयाल सुभवग्गो ॥ ४७२ ॥ मायं थिराइ उच्चं सुरमणु दो दो पणिंदि चउरंसं । रिसहपसत्थाविहगइ सोलस परियत्त सुभवग्गो ॥४७३॥ अस्सायथावरदसं नर-यदुगं विहगई य अपमत्था । पंचिंदिरिसभचउरंसगेयरा असुभ घोलणिया ॥ ४७४ ॥ मोत्तुमसंखं भागं जहन्नठिइठाणगाण सेसाणि । गच्छंति उवरिमाए तदेकदेसेण अण्णाणि ॥ ४७५ ॥ एवं उवरिं हुत्ता गंतूणं कंडमेत्ताठितिबंधा । पढमाठितिट्ठाणाणं अणुकड्ढी जाइ परिणिट्ठं ॥ ४७६ ॥ तदुवरिम आइयासुं कमसो बीयाईयाण निट्ठाइ । ठितिठाणाणणुकड्ढी आउकस्सं ठिई जाव ॥ ४७७ ॥ उव-घायाईणेवं एसो परघायमाइसु विसेसो । उक्कोसठिईहिंतो हेट्ठमुहं कीरइ असेसं ॥ ४७८ ॥ सप्पडिवक्खाणं पुण असायसायाइयाण पगईणं । ठावेत्थ ठिइठाणा अन्तोकोडीइ नियनियगा ॥ ४७९ ॥ जा पडिवक्खक्कंता ठिइओ ताणं कमो इमो होइ । ताणन्नाणि य ठाणा सुद्धठिईणं तु पुव्वकमो ॥ ४८० ॥ मोत्तूण नीयामियराऽसुभाण जो जो जहन्नठितिबन्धो । नियपडिवक्खसुभाणं ठावेयव्वो जहण्णगरो ॥ ४८१ ॥ पडिवक्खजहन्नयरो तिरिदुगनीयाण सत्तममहीए । सम्मत्ताइए तओ अणुकड्ढी उभयवग्गेसु ॥ ४८२ ॥ अट्ठारस कोडीओ परघायकमेण तमचउकेवि । कंड निवत्तणकंडगं च पल्लस्सऽसंखंसो ॥ ४८३ ॥ जा निव्वत्तणकंडं जहण्णठिति-पढमठाणगेहिंतो । गच्छंति उवरिहुत्तं अणंतगुणणाए सेढीए ॥ ४८४ ॥ तत्तो पढमठितीए उक्कोसं ठाणगं अणंतगुणं । तत्तो

कंडग उवरिं आउक्कस्सं नए एवं ॥ ४८५ ॥ उक्कोसाणं कंडं अणन्तगुणणाए तम्मए पच्छा । उवघायमाइयाणं इयराणुक्कोसगाहिंतो ॥ ४८६ ॥ अस्सायजहण्णठिइठाणेहिं तुल्लयाइं सव्वाणं । आपडिवक्खक्कंतगठिईण ठाणाइं हीणाइं ॥ ४८७ ॥ तत्तो अणंतगुणणाए जंति कंडस्स संखिया भागा । तत्तो अणंतगुणियं जहण्णठिति उक्कसं ठाणं ॥ ४८८ ॥ एवं उक्कस्साणं अणंतगुणणाए कंडगं वयइ । एक्कं जहण्णठाणं जाइ परक्कंतठाणाणं ॥ ४८९ ॥ उवरिं उवघायसमं सायस्सवि नवरि उक्कसठिईओ । अंतेसुवघायसमं मज्झे नीयस्स सायसमं ॥ ४९० ॥ संजयबायरसुहुमग पज्जअपज्जाण हीणमुक्कोसो । एवं विगलाऽसन्निसु संजयउक्कोसगो बन्धो ॥ ४९१ ॥ देसदुगविरय चउरो सण्णीपंचेन्दियस्स चउरो य । संखेज्जगुणा कमसो संजयउक्कोसगाहिंतो ॥ ४९२ ॥ थोवा जहन्नबाहा उक्कोसाबाहठाण कंडाणि । उक्कोसिया अबाहा नाणपएसन्तरा तत्तो ॥ ४९३ ॥ एगं पएसविवरं आबाहाकण्डगस्स ठाणाणि । हीणठिई ठिइठाणा उक्कोसठिई तओ अहिया ॥ ४९४ ॥ आउसु जहन्नबाहा जहन्नबन्धो अबाह ठाणाणि । उक्कोसबाहणाणंतराणि एगन्तरं तत्तो ॥ ४९५ ॥ ठितिबन्धट्ठाणाइं उक्कोसठिई तओवि अब्भहिआ । सण्णिसु अप्पाबहुयं दसट्ठभेयं इमं भणियं ॥ ४९६ ॥ ठिइठाणे ठिइठाणे अज्झवसाया असंखलोगसमा । कमसो विसेसअहिया सत्तण्हाउस्सऽसंखगुणा ॥ ४९७ ॥ पल्लासंखसमाओ गन्तूण ठिईइ होंति ते दुगुणा । सत्तण्हऽज्झवसाया गुणगारा ते असंखेज्जा ॥ ४९८ ॥ ठितिदीहयाए कमसो असंखगुणणाए होंति पगईणं । अज्झवसाया आउगनामट्ठगदुविहमाहाणं ॥ ४९९ ॥ सव्वजहन्नस्स रसो अणंतगुणिओ य तस्स उक्कोसो । ठितिबन्धे ठिइबन्धे अज्झवसाओ जहाकमसो ॥ ५०० ॥ धुवपगडी बन्धंता चउठाणाइ सुभाण इयराणं । दो ठाणगाइ तिविहं सट्ठाणजहन्नगाईसु ॥ ५०१ ॥ चउदुट्ठाणाइ सुभासुभाण बन्धे जहन्नधुवठिईसु । थोवा विसेसअहिया पुहुत्तपरओ विसेसूणा

॥ ५०२ ॥ पल्लासंखियमूला गन्तुं दुगुणा हवन्ति अद्धा य । नाणा गुणहाणीणं असंखगुणमेगगुणविवरं ॥ ५०३ ॥ चउठाणाई-
जवमज्झ हेट्ठउवरिं सुभाण ठितिबन्धा । संखेज्जगुणा ठिइठाणगाई असुभाण मीसा य ॥ ५०४ ॥ इति बन्धनकरणम् ॥

अथ संक्रमकरणम् — बज्झंतियासु इयरा ताओवि य संकमंति अन्नोऽन्नं । जा संतयाए चिट्ठहि बंधाभावेवि दिट्ठीओ
॥ ५०५ ॥ संकमइ जासु दलियं ताओ उ पडिग्गहा समक्खाया । जा संकमआवलियं करणासज्झं भवे दलियं ॥ ५०६ ॥ निय-
निय दिट्ठिं न केइ दुइय तइज्जा न दंसणतिगंपि । मीसम्मि न सम्मत्तं दंसकसाया न अन्नोन्नं ॥ ५०७ ॥ संकामंति न आउं
उवसंतं तह य मूलपगईओ । पगइट्ठाणविभेया संकमणपडिग्गहा दुविहा ॥ ५०८ ॥ खयउवसमदिट्ठीणं सेढीए न चरिमलोभसंक-
मणं । खवियट्ठगस्स इयराइ जं कमा होइ पंचण्हं ॥ ५०९ ॥ मिच्छे खविए मीसस्स नत्थि उभए वि नत्थि सम्मस्स । उव्वलिएसुं
दोसु पडिग्गहया नत्थि मिच्छस्स ॥ ५१० ॥ दुसु तिसु आवलियासुं समयविहीणासु आइमठिइए । सेसासु पुंसंजलणयाणं न भवे
पडिग्गहया ॥ ५११ ॥ धुवसंतीणं चउहेह संकमो मिच्छणीयवेयणीए । साईअधुवो बंधोव्व होइ तह अधुवसंतीणं ॥ ५१२ ॥
साअणजसदुविहकसायसेसदोदंसणाणजइपुव्वा । संकामगंत कमसो संमुच्चाणं पढमदुइया ॥ ५१३ ॥ चउहा पडिग्गहत्तं धुवबंधीणं
विहाय मिच्छत्तं । मिच्छाऽधुवबंधीणं साई अधुवा पडिग्गहया ॥ ५१४ ॥ संतट्ठाणसमाई संकमठाणाई दोण्णि बीयस्स । बंधसमा
पडिगहया अट्ठहिया दो वि मोहस्स ॥ ५१५ ॥ पण्णरस सोलसत्तर अडचउवीसा य संकमे नत्थि । अट्ठदुवालस सोलस वीसा
य पडिग्गहे नत्थि ॥ ५१६ ॥ संकमणपडिग्गहया पढमतइज्जट्ठमाण चउभेया । इगवीसो पडिगहगो पणवीसो संकमो मोहे
॥ ५१७ ॥ दंसणवरणे नवगो संकमणपडिग्गहो भवे एवं । साई अधुवा सेसा संकमणपडिग्गहट्ठाणा ॥ ५१८ ॥ नवछक्कचउक्केसुं

नवगं संकमइ उवसमगयाणं । खवगाण चउसु छक्कं दुइए मोहं अओ वोच्छं ॥ ५१९ ॥ लोभस्स असंकमणा उव्वलणा खवणतो
छ सत्तण्हं। उवसंताणवि दिट्ठीण संकमासंकमा नेया ॥ ५२० ॥ आमीसं पणवीसो इगवीसो मीसगाओ जा पुव्वो । मिच्छ-
खवगे दुवीसो मिच्छे य तिसत्तछव्वीसा ॥ ५२१ ॥ खवगस्स सबन्धच्चिय उवसमसेढीए सम्ममीसजुया । मिच्छखवगे ससम्मा
अट्ठारस इय पडिग्गहया ॥ ५२२ ॥ दसगट्ठारसगाई चउचउरो संकमंति पंचंमि । सत्तड चउ दसिगारस बारसठारा चउकम्मि
॥ ५२३ ॥ तिन्नि तिगाईसत्तट्ठ नव य संकममिगारस तिगंमि । दोसु छगट्ठदुपंच य इगि एक्कं दोणि तिण्णि पणा ॥५२४॥ पण-
वीसो संसारिसु इगुवीसे सत्तरसे य संकमइ । तेरस चोद्दस छक्के वीसा छक्के य सत्ते य ॥ ५२५ ॥ बावीसे गुणवीसे पन्नरसेक्कार-
सेसु छव्वीसा । संकमइ सत्तवीसा मिच्छे तह अविरयाईणं ॥ ५२६ ॥ बावीसेगुणवीसे पण्णरसेक्कारसे य सत्ते य । तेवीसा संक-
मई मिच्छा विरयाइयाण कमा ॥ ५२७ ॥ अट्ठारसचोद्दसदससत्तगेसु बावीस खीणमिच्छाणं । सत्तरस तेरनवसत्तगेसु इगवीस
संकमइ ॥ ५२८ ॥ दसगाइ चउक्कं एक्कवीसखवगस्स संकमहि पंचे । दस चत्तारि चउक्के तिसु तिन्नि दु दोसु एक्केक्कं ॥ ५२९ ॥
अट्ठाराइ चउक्कं पंचे अट्ठार बार एकारा । चउसु इगारस नव अड तिगे दुगे अट्ठ छप्पंच ॥ ५३० ॥ पण तिण्णि दोण्णि एक्के
उवसमसेढीए खइयदिट्ठिस्स । इयरस्स उ दो दोसु सत्तसु वीसाइ चत्तारि ॥ ५३१ ॥ छसु वीस चोद्दतेरस तेरेक्कारस य दस य
पंचम्मि । दस अड सत्त चउक्के तिगम्मि सग पंच चउरो य ॥ ५३२ ॥ गुणवीस पन्नरेकारसाइ तिति सम्मदेसविरयाणं । सत्त
पणाइ छ पंच उ पडिग्गहा उभयसेढीसु ॥ ५३३ ॥ पढमचउक्कं तित्थयरवज्जियं अधुवसंततियजुत्त । तिगपणछव्वीसेसु संकमइ
पडिग्गहेसु तिसु ॥ ५३४ ॥ पढमं संतचउक्कं इगतीसे अधुवतिगजुअं तं तु । गुणतीसतीसएसुं जसहीणा दो चउक्क जसे ॥ ५३५ ॥

पढमचउक्कं आउक्कवज्जियं दो अणिच्च आइल्ला । संकमहि अट्ठवीसे सामी जहसंभवं नेया ॥ ५३६ ॥ संकमइ नन्नपगइं पगईओ पगइसंकमे दलियं । ठितिअणुभागा चेवं ठंति तहत्था तयणुरूवं ॥ ५३७ ॥ दलियरसाणं जुत्तं मुत्तत्ता अन्नभावसंकमणं । ठिति-कालस्स न एवं उउसंकमणंपिव अदुट्ठं ॥ ५३८ ॥ इति प्रकृतिसंक्रमः ॥

उव्वट्टणं च ओवट्टणं च पगइंतरम्मि वा नयणं । बंधे व अबन्धे वा जं संकामो इइ ठिईए ॥ ५३९ ॥ जासिं बन्धनिमित्तो उक्कोसो बन्ध मूलपगईणं । ता बन्धुक्कोसाओ सेसा पुण संकमुक्कोसा ॥ ५४० ॥ बन्धुक्कोसाण ठिई मोत्तुं दो आवलीए संकमइ । सेसा इयराणं पुण आवलियातिगं पमोत्तूणं ॥ ५४१ ॥ तित्थयराहाराणं संकमणे बन्धसन्तएसुंपि । अन्तो कोडाकोडी तहावि ता संकमुक्कोसा ॥ ५४२ ॥ एवइयसंतया जं सम्मद्दिट्ठीण सव्वकम्मेसु । आऊणि बन्धुक्कोसगाणि जं नन्न-संकमणं ॥ ५४३ ॥ गंतु सम्मो मिच्छं तस्सुक्कोसं ठिइं च काऊण । मिच्छियराणुक्कोसं करेति ठितिसंकमं सम्मो ॥ ५४४ ॥ अंतो-मुहुत्तहीणं आवलियदुहीण तेसु सट्ठाणे । उक्कोससंकमपहू उक्कोसगबन्धगन्नासु ॥ ५४५ ॥ बन्धुक्कोसाणं आवलिए आवलिदुगेण इयराणं । हीणा सव्वावि ठिई सो जट्ठिइसंकमो भणिओ ॥ ५४६ ॥ सावाहा आउठिई आवलिगूणा उ जट्ठि इसठाणे । एक्का ठिई जहन्नो अणुदइयाणं निहयसेसा ॥ ५४७ ॥ जो जो जाणं खवगो जहन्नठिइसंकमस्स सो सामी । सेसाणं तु सजोगी अंतमुहुत्तं जओ तस्स ॥ ५४८ ॥ उदयावलिए छोभो अन्नपगईए जो उ अंतिमओ । सो संकमो जहन्नो तस्स पमाणं इमं होइ ॥ ५४९ ॥ संजलणलोभनाणंतरायदंसणचउक्कआऊणं । सम्मत्तस्स य समओ सगआवलियातिभागम्मि ॥ ५५० ॥ खविऊण मिच्छमीसे मणुओ सम्मंमि खविय सेसम्मि । चउगईओवि उ होउं जहन्नठिति संकमस्सामी ॥ ५५१ ॥ निद्दादुगस्स साहिय आवलियदुगं

तु साहिए तंसे । हासाईणं संखेज्ज वच्छरा ते य कोहम्मि ॥ ५५२ ॥ पुंसंजलणाण ठिई जहण्णिया आवलिदुगेणूणा । अंतो जोगंतु साहिए तंसे ... तीणं पलियासंखंस इयराणं ॥ ५५३ ॥ मूलठिईण अजहण्णो सत्तण्ह तिहा चउव्विहो मोहे । सेसविगप्पा साईअधुवा ठितिसंकमे होंति ॥ ५५४ ॥ तिविहो धुवसंतीणं चउव्विहो तह चरित्तमोहाणं । अजहन्नो सेसासुं दुविहा सेसावि दुविगप्पा ॥ ५५५ ॥

इति स्थितिसंक्रमः

ठितिसंकमोव्व तिविहो रसंमि उव्वट्टणाइं विन्नेओ । रसकारणओ नेयं घाइत्तविसेसणऽभिहाणं ॥ ५५६ ॥ देसग्घाइरसेणं पगईओ होंति देसघाईओ । इयरेणियरा एमेव ठाणसन्नावि नेयव्वा ॥ ५५७ ॥ सव्वघाई दुठाणो मीसायवमणुयतिरियआऊणं । इगदुट्ठाणो सम्मम्मि तादियरोऽन्नासु जह हेट्ठा ॥ ५५८ ॥ दुट्ठाणो चिय जाणं ताणं उक्कोसओवि सो चेव । संकमइ वेयगेवि हु सेसासुक्कोसओ परमो ॥ ५५९ ॥ एगट्ठाणजहन्नं संकमइ पुरिससम्मसंजलणे । इयरासुं दोठाणिय जहन्न रससंकमे फड्डं ॥ ५६० ॥ आयावुज्जोवोरालपढमसंघयणमणुदुगाऊणं । मिच्छसम्मा य सामी सेसाणं जोगि सुभियाणं ॥ ५६२ ॥ खवगस्संतरकरणे अकए घाईण जो उ अणुभागो । तस्स अणंतो भागो सुहुमेगिंदिय कए थोवो ॥ ५६३ ॥ सेसाणं असुभाणं केवलिणो जो उ होइ अणुभागो । तस्स अणंतो भागो असण्णिपंचिंदिए होइ ॥ ५६४ ॥ सम्मद्दिट्ठी न हणइ सुभाणुभागं दुवेवि दिट्ठीणं । सम्मत्तमीसगाणं उक्कोसं हणइ खवगोवि ॥ ५६५ ॥ घाईणं जे खवगा जहण्णरससंकमस्स ते सामी । आऊण जहण्णठिईबन्धाओ आवली सेसा ॥ ५६६ ॥ अणतित्थुव्वलणाणं संभवणा आवलीइ परएणं । सेसाणं इगि सुहुमो घाइयअणुभागकम्मंसो ॥ ५६७ ॥ साइयवज्जो अजहण्णसंकमो पढमदुइय-

मोहस्स चउविगप्पो आउस्सऽणुक्कोसओ चउहा ॥ ५६८ ॥ साइयवज्जो वेयणियनामगोयाण होइ अणुकोसो । सव्वेसु धुवभागं । मोहस्स चउविगप्पो आउस्सऽणुक्कोसओ चउहा ॥ ५६९ ॥ अजहन्नो चउभेओ पढमगसंजलणनोकसायाणं । साइयवज्जो सोच्चिय जाणं खवगो खवियमोहा ॥ ५७० ॥ सुभधुवचउवीसाए होइ अणुक्कोस साइपरिवज्जो । उज्जोयरिसभओरालियाण चउहा दुहा सेसा ॥ ५७१ ॥ सम्मसंकमसमयं जइ अणुभागं अणुभागे ॥ ५६९ ॥

इति स्वसंक्रमः

उव्वलणअहापवत्तगुणसव्वसंकमेहि अणू । जन्नेइ अण्णपगइं पएससंकामणं एयं ॥ ५७२ ॥ जाण न बन्धो जायइ आसज्ज विज्झाउव्वलणअहापवत्तगुणसव्वसंकमेहि अणू । जन्नेइ अण्णपगइं पएससंकामणं एयं ॥ ५७३ ॥ पलियस्सऽसंखभागं अंतमुहुत्तेण ठिइइ उव्वलइ । एवं गुणं भवे न पगइं । विज्झाओ ताणंगुलअसंखभागेण अन्नत्थ ॥ ५७३ ॥ पलियस्सऽसंखभागं अंतमुहुत्तेण ठिइइ उव्वलइ । एवं पलियासंखियभागेणं कुणइ निल्लेवं ॥ ५७४ ॥ पढमाओ बीयखंडं विसेसहीणं ठिइए अवणेइ । एवं जाव दुचरिमं असंखगुणियं तु अंतिमयं ॥ ५७५ ॥ खंडदलं सट्ठाणे समए समए असंखगुणणाए । सेढीए परठाणे विसेसहीणाए संछुभइ ॥ ५७६ ॥ दुचरिम-खंडस्स दलं चरिमे जं देइ सपरठाणम्मि । तम्माणेणऽस्स दलं पल्लंगुलऽसंखभागेहिं ॥ ५७७ ॥ एवं उव्वलणासंकमेण णासेइ अवि-रओ आहारं । सम्मोऽसम्मिच्छत्ते छत्तीस नियट्टि जा माया ॥ ५७८ ॥ सम्ममीसाइं मिच्छो सुरदुगवेउव्विछक्कमेगिंदी । सुहुमतसुच्चमणुदुगं अंतमुहुत्तेण अनियट्टी ॥ ५७९ ॥ संसारत्था जीवा सबन्धजोगाण तद्दलपमाणा । संकामंतऽणुरूवं अहापवत्तीए तो नामं ॥ ५८० ॥ असुभाण पएसग्गं बज्झंतीसु असंखगुणणाए । सेढीए अपुव्वाई छुभन्ति गुणसंकमो एसो ॥ ५८१ ॥ चरमठिईए रइयं पइसमयमसंखियं पएसग्गं । ता छुभइ अन्नपगइं जावंते सव्वसंकामो ॥ ५८२ ॥ बाहिय अहापवत्तं सहेउणाहो गुणो व विज्झाओ । उव्वलणसंकमस्सवि कसिणो चरमम्मि खंडम्मि ॥ ५८३ ॥ पिंडपगईण जा उदयसंगया तीए अणुदयगयाओ । संका-

मिऊण वेयइ जं एसो थिवुगसंकामो ॥५८४॥ गुणमाणेणं दलिअं हीरन्तं थोवएण निट्ठाइ । कालोऽसंखगुणेणं अह विज्झाउव्वलणगाणं ॥ ५८५ ॥ जं दुचरिमस्स चरिमे सपरट्ठाणेसु देइ समयम्मि । ते भागे जहकमसो अहापवत्तुव्वलणमाणे ॥ ५८६ ॥ चउहा धुव छव्वीसगसयस्स अजहन्न संकमो होइ । अणुक्कोसोविहु वज्जिय ओरालावरणनवविग्घं ॥ ५८७ ॥ सेसं साई अधुवं जहन्न सामी य खवियकम्मंसो । ओरालाइसु मिच्छो उक्कोसस्सा गुणियकम्मो ॥ ५८८ ॥ बायरतसकालूणं कम्मठिइं जो उ बाऽरपुढवीए । पज्जत्तापज्जत्तगदीहेयरआउगो वसिउं ॥ ५८९ ॥ जोगकसाउक्कोसो बहुसो आउं जहन्नजोगेण । बन्धिअ उवरिल्लासुं ठिइसु निसेगं बहुं किच्चा ॥ ५९० ॥ बायरतसकालमेवं वसित्तु अंते य सत्तमखिईए । लहु पज्जत्तो बहुसो जोगकसायाहिओ होइ ॥ ५९१ ॥ जोगजवमज्झ उवरिं मुहुत्तमच्छित्तु जीविअवसाणे । तिचरिमदुचरिमसमए पूरित्तु कसायमुक्कोसं ॥ ५९२ ॥ जोगुक्कोसं दुचरिमे चरिमसमए उ चरिमसमयम्मि । संपुन्नगुणियकम्मो पगयं तेणेह सामित्ते ॥ ५९३ ॥ तत्तो तिरियागय आलिगोवरिं उरलएक्कवीसाए । सायं अणंतर बन्धिऊण आलीपरमसाए ॥ ५९४ ॥ कम्मचउक्के असुभाण वज्झमाणीण सुहुमरागन्ते । संछोभणम्मि नियगे चउवीसाए नियट्टिस्स ॥ ५९५ ॥ संछोभणाए दोण्हं मोहाण वेयगस्स खणसेसे । उप्पाइय सम्मत्तं मिच्छत्तगए तमतमाए ॥ ५९६ ॥ भिन्नमुहुत्ते सेसे जोगकसाउक्कसाइं काऊण । संजोअणाविसंजोयगस्स संछोभणा एसिं ॥ ५९७ ॥ ईसाणागयपुरिसस्स इत्थियाए व अट्ठवासाए । मासपुहुत्तब्भहिए नपुंसगे चरिमसंछोभो ॥ ५९८ ॥ पूरित्तु भोगभूमीसु जीविय वासाणिऽसंखयाणि तओ । हस्सठिइं देवागय लहुछोभे इत्थिवेयस्स ॥ ५९९ ॥ वरिसवरित्थिं पूरिय सम्मत्तमसंखवासियं लभिय । गन्तुं मिच्छत्तमओ जहन्नदेवट्ठिइं भोच्चा ॥ ६०० ॥ आगन्तुं लहु पुरिसं संछुभमाणस्स पुरिसवेअस्स । तस्सेव सगे कोहस्स माण-

मायाणमवि कमिणो ॥ ६०१ ॥ चउरुवसमित्तु खिप्पं लोभजसाणं ससंकमस्संते । चउसमगो उच्चस्सा खवगो नीया चरिमबन्धे ॥ ६०२ ॥ पञ्चाणसकलतसचउसुसरादितिसामखगतिचउरंसं । सम्मधुवा रिसभजुया संकामइ विरचिया सम्मो ॥ ६०३ ॥ नरयदुगस्स विछोभे पुव्वकोडीपुहुत्तनिचियस्स । थावरउज्जोयायवएगिंदाणं नपुंससमं ॥ ६०४ ॥ तेत्तीसयरा पालिय अंतमुहुत्तूण-गाइं सम्मत्तं । बन्धित्तु सत्तमाओ निग्गमसमए नरदुगस्स ॥ ६०५ ॥ तित्थयराहाराणं सुरगइनवगस्स थिरसुभाण च । सुभधुव-बन्धीण तहा सगबन्धा आलिगं गन्तुं ॥ ६०६ ॥ सुहुमेसु निगोएसुं कम्मठितिं पलियऽसंखभागूणं । वसिउं मंदकसाओ जहन्न-जोगो उ जो एइ ॥ ६०७ ॥ जोग्गेसु तो तसेसु सम्मत्तमसंखवार संपप्प । देसविरइं च सव्वं अणउव्वलणं च अडवारा ॥ ६०८ ॥ चउरुवसमित्तु मोहं लहुं खवेंतो भवे खवियकम्मो । पाएण तेण पगयं पडुच्च काओवि सविसेसं ॥ ६०९ ॥ हासदुभयकुच्छाणं खीणंताणं च बन्धचरिमम्मि । समए अहापवत्तेण ओहिजुगले अणोहिस्स ॥ ६१० ॥ थीणतिगइत्थिमिच्छाणं पालिय बे छसट्ठि सम्मत्तं । सगखवणाए जहन्नो अहापवत्तस्स चरमम्मि ॥ ६११ ॥ अरइसोगट्ठकसाय असुभधुवबन्धिअथिरतियगाणं । अस्सायस्स य चरिमे अहापवत्तस्स लहु खवगे ॥ ६१२ ॥ हस्सद्धं गुण पूरिय सम्मं मीसं च धरिय उक्कोसं । कालं मिच्छत्तगए चिरउव्वलगस्स चरिमम्मि ॥ ६१३ ॥ संजोयणाए चउरुवसमित्तु संजोयइत्तु अप्पद्धं । छावट्ठिदुगं पालिय अहापवत्तस्स अंतम्मि ॥ ६१४ ॥ हस्सं कालं बंधिय विरओ आहारमविरइं गन्तुं । चिरउव्वलणे थोवा तित्थं बन्धालिगा परओ ॥ ६१५ ॥ वेउव्विक्कारसगं उव्वलियं बन्धिऊण अप्पद्धं । जेट्ठट्ठितिनारगाओ उव्वट्टित्ता अबन्धित्तु ॥ ६१६ ॥ थावरगसमुव्वलणे मणुदुगउच्चाण सुहुमबद्धाणं । एमेव समुव्वलणं तेऊवाऊसुवगयस्स ॥ ६१७ ॥ अणुवसमित्ता मोहं मायस्स असायअंतिमे बन्धे । पणतीसाए सुभाणं अपुव्वकरणालि-

गाअंते ॥ ६१८ ॥ तेवट्ठं उदहिसयं गेविज्जाणुत्तरे अबन्धित्ता । तिरिदुग उज्जोयाइं अहापवत्तस्स अन्तम्मि ॥ ६१९ ॥ इगिविगलायवथावरचउक्कमबन्धिऊण पणसीयं । अयरसयं छट्ठीए बावीसयरे जहा पुव्वं ॥ ६२० ॥ दुसराइतिन्निनीयासुभखगइसंघयणसंठिअपुमाणं । सम्मा जोगाणं सोलसण्ह सरिसत्थिवेएणं ॥ ६२१ ॥ समयाहिआवलीए आऊण जहन्नजोगबद्धाणं । उक्कोसाऊअंते नरतिरिया उरलसत्तस्स ॥ ६२२ ॥ पुंसंजलणतिगाणं जहन्नजोगिस्स खवगसेढीए । सगचरिमसमयबद्धं जं छुभइ सगंतिमे समए ॥ ६२३ ॥ **संक्रमकरणं समाप्तम् ॥**

अथ उद्वर्त्तनाऽपवर्त्तनाकरणम्— उदयावलिबज्झाणं ठिईण उव्वट्टणा उ ठितिविसया । सोक्कोसअबाहाओ जावावलि होइऽइत्थवणा ॥ ६२४ ॥ इच्छियठितिठाणाओ आवलियं लंघिऊण तद्दलियं । सव्वेसु विनिक्खिप्पइ ठितिठाणेसुं उवरिमेसु ॥ ६२५ ॥ आवलिअसंखभागासु जाव कम्मट्ठितित्ति निक्खेवो । समउत्तरावलीए साबाहाए भवे ऊणो ॥ ६२६ ॥ अब्बाहोवरिठाणगदलं पडुच्चेह परमनिक्खेवो । चरिमुव्वट्टणठाणं पडुच्च इह जायइ जहण्णो ॥ ६२७ ॥ उक्कोसगठितिबन्धे बन्धावलिया अबाहमेत्तं च । निक्खेवं च जहन्नं मोत्तुं उव्वट्टए सेसं ॥ ६२८ ॥ निव्वाघाए एवं वाघाओ संतकम्महिगबन्धो । आवलिअसंखभागा जावावलि तत्थऽइत्थवणा ॥ ६२९ ॥ आवलिदोसंखंसा जति वड्ढइ अहिणवो उ ठितिबन्धो । उव्वट्टति तो चरिमा एवं जावलिय अइत्थवणा ॥ ६३० ॥ अइत्थावणालियाए पुण्णाए वड्ढइत्ति निक्खेवो । ठितिउव्वट्टणमेवं एत्तो ओव्वट्टणं वोच्छं ॥ ६३१ ॥ ओवट्टंतो उ ठितिं उदयावलिबाहिरा ठिईठाणा । निक्खिवति से तिभागे समयहिगे लंघिउं सेसं ॥ ६३२ ॥ उदयावलि उवरित्था एमेवोवट्टए ठितिट्ठाणा । जाबावलीतिभागो समयहिगो सेसठितिणं तु ॥ ६३३ ॥ इच्छोवट्टणठिइठाणगाओ उल्लंघिऊण

आवलियं । तदालियं निक्खिवइ अह ठितिठाणेसु सव्वेसु ॥ ६३४ ॥ उदयावलिउवरित्थं ठाणं अहिकिच्च होइ अइहीणो । निक्खेवो सव्वोवरि ठिइठाणवसा भवे परमो ॥ ६३५ ॥ समयाहियऽइत्थवणा बन्धावलिया य मोत्तु निक्खेवो । कम्मठिई बन्धोदय आवलियं मोत्तु ओवट्टे ॥ ६३६ ॥ निव्वाघाए एवं ठितिघाओ एत्थ होइ वाघाओ । वाघाए समऊणं कंडगमइत्थावणा होइ ॥ ६३७ ॥ उक्कोस डायठिई किंचूणा कंडगं जहण्णं तु । पल्लासंखंसं डायठिईउ जत्तो परमबन्धो ॥ ६३८ ॥ चरमं नोवट्टिज्जइ जाव अणंताणि फड्डगाणि तत्तो । उस्सक्किय उक्कड्ढइ उदया ओवट्टणा एवं ॥ ६३९ ॥ अइत्थावणाइयाओ सन्नाओ दुसुवि पुव्ववुत्ताओ । किंतु अणंतभिलावेण फड्डगा तासु वत्तव्वा ॥ ६४० ॥ थोवं पएसगुणहाणि अंतरे दुसुवि हीणनिक्खेवो । तुल्लो अणंतगुणिओ दुसुवि अइत्थावणा चेव ॥ ६४१ ॥ तत्तो वाघायणुभागकंडगं एक्कवग्गणाहीणं । उक्कोसो निक्खेवो तुल्लो सविसेससंतं च ॥ ६४२ ॥ आबन्धे उक्कड्ढइ सव्वत्थोवट्टणा ठितिरसाणं । किट्टीवज्जे उभयं किट्टिसु ओवट्टणा एक्का ॥ ६४३ ॥ इति उद्वर्त्तनाऽपवर्त्तने ॥

अथ उदीरणा — जं करणेणोकड्ढिय दिज्जइ उदए उदीरणा एसा । पगइठिइमाइ चउहा मूलुत्तरभेयओ दुविहा ॥ ६४४ ॥ वेयणियमोहणीयाण होइ चउहा उदीरणाउस्स । साइ अधुवा सेसाण साइवज्जा भवे तिविहा ॥ ६४५ ॥ अधुवोदयाण दुविहा मिच्छस्स चउव्विहा तिहऽन्नासु । मूलुत्तरपगईणं भणामि उदीरगा एत्तो ॥६४६॥ घाईणं छउमत्था उदीरगा रागिणो उ मोहस्स । तइयाऊण पमत्ता सजोगिणो नामगोयाणं ॥ ६४७ ॥ उवपरघायं साहारणं च इयरं तणूए पज्जत्ता । छउमत्था चउदंसणनाणावरणंतरायाणं ॥ ६४८ ॥ तसथावराइ तिगतिगआउगईजातिदिट्ठिवेयाणं । तन्नामणुपुव्वीणंपि किंतु ते अंतरगईए ॥ ६४९ ॥ आहारी उत्तरतणुनरतिरिक्खवेयए पमोत्तूणं । उदीरेंती उरलं ते चेव तसा उवंगं से ॥ ६५० ॥ आहारी सुरनारगसन्नी इयरे

निलो उ पज्जत्तो । लद्धीए बायरोदीरगो उ वेउव्वियतणुस्स ॥ ६५१ ॥ तदुवंगस्सावि तेच्चिय पवणं मोत्तूण केइ नरतिरिया । आहारसत्तगस्सावि कुणइ पमत्तो विउव्वंतो ॥ ६५२ ॥ तेत्तीसं नामधुवोदयाण उदीरगा सजोगीओ । लोभस्स य तणुकिट्टीण होंति तणुरागिणो जीवा ॥ ६५३ ॥ पंचेंदियपज्जत्ता नरतिरि चउरंस उरालपुव्वाणं । चउरंसमेव देवा उत्तरतणुभोगभूमा य ॥ ६५४ ॥ आइमसंघयणं च्चिय सेढीमारूढगा उदीरेंति । इयरे छव्वं छेवट्ठगं तु विगला अपज्जत्ता ॥ ६५५ ॥ वेउव्वियआहारगउदये न नरा-वि होंति संघयणी । पज्जत्त बायरोच्चिय आयावुदीरगो भोमो ॥ ६५६ ॥ पुढवी आउवणस्सइ बायरपज्जत्तउत्तरतणू य । विग-लपणिंदियतिरिआ उज्जोवुदीरगा भणिया ॥ ६५७ ॥ सगला सुगतिसराणं पज्जत्तासंखवासदेवा य । इयराणं नेरइया नरतिरि सुसरस्स विगला य ॥ ६५८ ॥ उस्सासस्स सरस्स य पज्जत्ता आणपाणभासासु । जा न निरुंभइ ते ताव होंति उदीरगा जोगी ॥ ६५९ ॥ नेरइआ सुहुमतसा वज्जिय सुहुमा य तह अपज्जत्ता । जसकित्तुदीरगाएज्जसुभगनामाण सण्णिसुरा ॥ ६६० ॥ उच्चं निग जइ अमरा केई अणुआ व नीयमेवण्णे । चउगइआ दुभगाई तित्थयरो केवली तित्थं ॥ ६६१ ॥ मोत्तूण खीणरागं इंदिय-पज्जत्तगा उदीरेंति । निद्दा पयला सायासायाइं जे पमत्तत्ति ॥ ६६२ ॥ अपमत्ताई उत्तरतणू य असंखया उ वज्जित्ता । सेसानि-द्दाण सामी सबंधगंता कसायाणं ॥ ६६३ ॥ हासरईसायाणं अन्तमुहुत्तं तु आइमं देवा । इयराणं नेरइया उड्ढं परियत्तणविहीए ॥ ६६४ ॥ हासाइछक्कस्स उ जाव अपुव्वो उदीरगा सव्वे । उदउव्वुदीरणाए ओघेणं होइ नायव्वो ॥ ६६५ ॥ पगईठाण-विगप्पा जे सामी होंति उदयमासज्ज । तेच्चिय उदीरणाए नायव्वा घातिकम्माणं ॥ ६६६ ॥ मोत्तुं अजोगिठाणं सेसा नामस्स उदयवव्वेया । गोयस्स य सेसाणं उदीरणा जा पमत्तोत्ति ॥ ६६७ ॥ इति प्रकृत्युदीरणा ॥

अथ स्थित्युदीरणा— पत्तोदयाए इयरा सह वेयइ ठिइउदीरणा एसा । वेआवलियाहीणा जावुक्कोसत्ति पाउग्गा ॥ ६६८ ॥ वेयणियाऊण दुहा चउव्विहा मोहणीय अजहण्णा । पंचण्ह साइ वज्जा सेसा सव्वेसु दुविगप्पा ॥ ६६९ ॥ मिच्छत्तस्स चउद्धा धुवोदयाणं तिहा उ अजहण्णा । सेसविगप्पा दुविहा सव्वविगप्पा उ सेसाणं ॥ ६७० ॥ सामित्तद्धाछेया इह ठिइसंकमेण तुल्लाओ । बाहुल्लेण विसेसं जं जाणं ताण तं वोच्छं ॥ ६७१ ॥ अंतोमुहुत्तहीणा सम्मे मिस्संमि दोहि मिच्छस्स । आवलिदुगेण हीणा बन्धुक्कोसाण परमठिई ॥ ६७२ ॥ मणुयाणुपुव्विआहारदेवदुगसुहुमविगलतियगाणं । आयावस्स य परिवडणमंतमुहुत्तणमुक्कोसा ॥ ६७३ ॥ हयसेसा तित्थठिई पल्लासंखेज्जमेत्तिया जाया । तंमि सजोगिपढमे समए उदीरणुक्कोसा ॥ ६७४ ॥ भयकुच्छआयवुज्जोयसव्वघाईकसायनिद्दाणं । अतिहीणसंतबन्धो जहण्णउदीरगो अतसो ॥ ६७५ ॥ एगिंदियजोगाणं पडिवक्खा बंधिऊण तव्वेई । बन्धावलियाईए तदागए सेसजाईणं ॥ ६७६ ॥ दूभगाइणीयतिरिदुगअपढमसंघयणनोकसायाणं । मणुपुव्वि उपज्जत्तइए सन्निम्मेवं इगागयगे ॥ ६७७ ॥ अमणागयस्स चिरठिइअंते देवस्स नारयस्सा वा । वेउव्वंगगाणं अणुपुव्वीणं तइयसमये ॥ ६७८ ॥ वेयतिगं दिट्ठिदुगं संजलणाणं च पढमगठितीए । समयाहिगालियाए सेसाए उवसमे वि दुसु ॥ ६७९ ॥ एगिंदागय अइखीणसंत सण्णीसु मीस उदयंते । पवणो सठिइजहण्णग समसंत विउव्वियस्संते ॥ ६८० ॥ चउरुवसमित्तु मोहं मिच्छं खविउं सुरोत्तमो होउ । उक्कोससंजमंते जहण्णगाहारगदुगाणं ॥ ६८१ ॥ खीणंताणं खीणे मिच्छत्तकमेण चोद्दसण्हंपि । सेसाण सजोगंते भिन्नमुहुत्तट्ठिइगाणं ॥ ६८२ ॥ इति स्थित्युदीरणा ॥

स्थित्यु-दीरणा।

॥३२३॥

अथ रसोदीरणा— अणुभागुदीरणाए घाईसण्णा य ठाणसण्णा य। सुभया विवागहेऊ जोऽत्थ विसेसो तयं वोच्छं ॥ ६८३ ॥ पुरिसित्थिविग्घअचक्खु चक्खुसम्माणइगिदुठाणे वा। मणपज्जनपुंसाणं वच्चासो सेस बन्धसमा ॥६८४॥ देसोवघाइयाणं उदए देसो व होइ सव्वो वा। देसोवघायओ च्चिय अचक्खुसम्मत्तविग्घाणं ॥६८५॥ घायं ठाणं च पडुच्च सव्वघाईण होइ जह बन्धे। अग्घाईणं ठाणं पडुच्च भणिमो विसेसोत्थ ॥ ६८६ ॥ थावरचउआयवउरलसत्ततिरिविगलमणुयातियगाणं। नग्गोहाइ चउण्हं इगिंदिउसभाइछण्हपि ॥ ६८७ ॥तिरिमणुओगाणं मीसगुरुयखरनरयदेवपुव्वीणं। दुट्ठाणिउ च्चिय रसो उदए उदीरणाए य ॥ ६८८ ॥ सम्मत्तमीसगाणं असुभरसो सेसयाण बन्धुत्तं। उक्कोसुदीरणा संतयंमि छट्ठाणवडिएवि ॥ ६८९ ॥ मोहणियनाणवरणं केवलियं दंसणं विरयविग्घं। संपुन्नजीवदव्वे न पज्जवेसुं कुणइ पाकं ॥ ६९० ॥ गुरुलहुगाणंतपएसिएसु चक्खुस्स सेसविग्घाणं। जोग्गेसु गहणधरणे ओहीणं रूविदव्वेसु ॥६९१॥ सेसाणं जह बन्धे होइ विवागो उ पच्चओ दुविहो। भवपरिणामकओ वा निग्गुणसगुणाण परिणइओ ॥ ६९२ ॥ उत्तरतणुपरिणामे अहिय अहोंतावि हुंति सुसरजुया। मिउलहुपरघाउज्जोव खगइचउरंस पत्तेया ॥ ६९३ ॥ सुभगाइ उच्चगोयं गुणपरिणामा उ देसमाईणं। अइहीणफड्डगाओऽणंतसो नोकसायाणं ॥ ६९४ ॥ जा जम्मि भवे नियमा उदीरए ताओ भवनिमित्ताओ। परिणामपच्चयाओ सेसाओ सई स सव्वत्थ ॥ ६९५ ॥तित्थयरं घाईणि य आसज्ज गुणं पहाणभावेण। भवपच्चइआ सव्वा तहेव परिणामपच्चइया ॥ ६९६ ॥ वेयणीएणुक्कोसा अजहण्णा मोहणीए चउभेया। सेसघाईण तिविहा नामागोयाण णुक्कोसा ॥ ६९७ ॥ सेसाविगप्पा दुविहा सव्वे आउस्स होउमुवसंतो। सव्वट्ठगओ साए उक्कोसुदीरणं कुणइ ॥ ६९८ ॥ कक्खडगुरुमिच्छाणं अजहण्णा मिउलहूणऽणुक्कोसा। चउहा साइयवज्जा वीसाए धुवोदय-

सुभाणं ॥ ६९९ ॥ अजहण्णा असुभ धुवोदयाण तिविहा भवे तिवीसाए । साई अधुवा सेसा सव्वे अधुवोदयाणं तु ॥ ७०० ॥
दाणाइ अचक्खूणं उक्कोसाइम्मि हीणलद्धिस्स । सुहुमस्स चक्खुणो पुण तेइंदिए सव्वपज्जत्ते ॥ ७०१ ॥ निद्दाणं पंचण्हवि मज्झि-
मपरिणाम संकिलिट्ठस्स । पण नोकसायसाये नरए जेट्ठट्ठिति समत्तो ॥ ७०२ ॥ सम्मत्तमीसगाणं सेकाले गाहिहितित्ति मिच्छत्तं ।
हासरईणं पज्जत्तगस्स सहसारदेवस्स ॥ ७०३ ॥ पंचिंदी तसबायर पज्जत्तगसायसुस्सरगईणं । वेउव्वुस्सासस्स य देवो जेट्ठट्ठिति
समत्तस्स ॥ ७०४ ॥ गइहुंडुवघायाणिट्ठखगतिदुभगाइ (चउ) नीयगोयाणं । णेरइओ जेट्ठठिई मणुओ अंते अपज्जत्तस्स ॥७०५॥
कक्खडगुरुसंघयणाथीपुं संठाणतिरिगईण च । पंचिंदिओ तिरिक्खो अट्ठमवासेऽट्ठवासाऊ ॥ ७०६ ॥ तिगपलियाउ समत्तो
मणुयगतिउरलउरलस्स पढमाणं । (मणुओ मणुयगइउरलउरलाणं पाठांतरं) पज्जत्ता चउगइआ उक्कोसगाउयाणं तु ॥ ७०७ ॥
हस्सठिइपज्जत्ता तन्नामा विगलजाइसुहुमाणं । थावरनिगोअएगिंदिआणमिह बायरा नवरि ॥ ७०८ ॥ आहारतणु पज्जत्तगो य
चउरंसमउयलहुयाणं । पत्तेयखगइपरघाय तइयमुत्तीण य विसुद्धो ॥ ७०९ ॥ उत्तरवेउव्विजई उज्जोवस्सायवस्स खरपुढवी ।
नियगगईणं भणिया तइए समयाणुपुव्वीणं ॥ ७१० ॥ जोगंते सेसाणं सुभाणमियराण चउसुवि गईसु । पज्जत्तुक्कडमिच्छे सुलद्धि-
जोगेसु तित्थीणं ॥ ७११ ॥ सुयकेवलिणो मइसुयचक्खुअचक्खूणुदीरणा मंदा । विपुलपरमोहिगाणं मणनाणोहीदुगस्सावि॥ ७१२ ॥
खवणाए विग्घकेवलसंजलणाणं सनोकसायाणं । सगसगउदीरणंते निद्दापयलाणमुवसंते ॥ ७१३ ॥ निद्दानिद्दाईणं पमत्तविरए
विसुज्झमाणम्मि । वेयगसम्मत्तस्स उ सगखवणोदीरणा चरमे ॥ ७१४ ॥ सम्मपडिवत्तिकाले पंचण्हवि संजमस्स चउचउसु ।
सम्माभिमुहो मीसे आऊण जहण्णठिइगोत्ति ॥ ७१५ ॥ पोग्गलविवागियाणं भवाइसमए विसेसमुरलस्स । सुहुमापज्जो वाऊ

बादरपज्जत्त वेउव्वे ॥ ७१६ ॥ अप्पाऊ बेइंदी उरलंगे नारओ तदियरंगे । निल्लेवियवेउव्वा असण्णिणो आगओ कूरो ॥ ७१७ ॥ अप्पाउरिसभचउरंस-मिच्छोतरे किलिट्ठो वीसाए धुवोदयाण सुभियाणं । आहारजई आहारगस्स अविसुद्धपरिणामी ॥ ७१८ ॥ अप्पाउरिसभचउरंस-गाण अमणो चिरट्ठिइ चउण्हं । संठाणाण मणूओ संघयणाणं तु सुविसुद्धो ॥७१९॥ हुंडोवघायसाहरणाण सुहुमो सुदीहपज्जत्तो । परघाए लहुपज्जो आयावुज्जोय तज्जोगो ॥ ७२० ॥ छेवट्ठस्स बिइंदी बारसवासाऊ मउयलहुआणं । सण्णिविसुद्धो णाहारगो य पत्तेयसुरलसमं ॥ ७२१ ॥ कक्खडगुरूण मंथे विणियट्टे णाम असुहधुवियाणं । जोगंतंमि नवण्हं तित्थस्साउज्जियाइम्मि ॥७२२॥ सेसाणं वेयंतो मज्झिमपरिणामपरिणओ कुणइ । पच्चयसुभासुभावि य चिंतिय णेआ विवागीओ ॥७२३॥ इत्यनुभागोदीरणा ॥

अथ प्रदेशोदीरणा— पंचण्हमणुक्कोसा तिहा चउद्धा य वेयमोहाणं । सेसविगप्पा दुविहा सव्वविगप्पाओ आउस्स ॥ ७२४ ॥ तिविहा धुवोदयाणं मिच्छस्स चउव्विहा अणुकोसा । सेसविगप्पा दुविहा सव्वविगप्पा य सेसाणं ॥ ७२५ ॥ अणुभागुदीरणाए होंति जहणाए सामिणो जे उ । जेट्ठपएसुदीरणसामी ते घाइकम्माणं ॥ ७२६ ॥ वेयणियाण पमत्तो अपमत्तत्तं जया उ पडिवज्जे । संघयणपणगतणुदुगउज्जोयाणं तु अपमत्तो ॥ ७२७ ॥ तिरियगईए देसो अणुपुव्विगईण खाइओ सम्मो । दुभगाई-नीयाणं विरईअब्भुट्ठिओ सम्मो ॥ ७२८ ॥ देवनिरयाउयाणं जहन्नजेट्ठट्ठिई गुरुअसाए । इयराऊणं इयरा अट्ठमवासेऽट्ठवासाऊ ॥ ७२९ ॥ एगंतेणं चिय जा तिरिक्खजोग्गाओ ताण ते चेव । नियनियनामविसिट्ठा अपज्जनामस्स मणु सुद्धो ॥ ७३० ॥ जोगं-तुदीरगाणं जोगंते दुसरसुसरसासाणं । नियगंतकेवलीणं सव्वविसुद्धस्स सेसाणं ॥ ७३१ ॥ तप्पाओगकिलिट्ठा सव्वाणं होंति खवियकम्मंसा । ओहीणं तव्वेई मंदाइ सुही य आऊणं ॥ ७३२ ॥ इति उदीरणा ॥

अथ उपशमनाकरणम्— देसुवसमणा सव्वाण होइ सव्वोवसामणा मोहे । अपसत्थपसत्था जा करणुवसमणाए अहिगारो ॥ ७३३ ॥ सव्वुवसमणा जोगो पज्जत्तपणिंदिसण्णिसुभलेसो । परियत्तमाणसुभपगइबन्धओऽतीव सुज्झंतो ॥ ७३४ ॥ असुभसुभे अणुभागे अणंतगुणहाणिवुड्ढिपरिणामो । अंतो कोडाकोडी ठिइओ आउं अबंधंतो ॥ ७३५ ॥ बंधादुत्तरबंधं पलिओवमसंखभागऊणूणं । सागारे उवओगे वट्टंतो कुणइ करणाइं ॥ ७३६ ॥ पढमं अहापवत्तं बीयं तु नियट्टि तइयमणियट्टी । अंतोमुहुत्तियाइं उवसमअद्धं च लहइ कमा ॥ ७३७ ॥ आइल्लेसुं दोसुं जहण्णउक्कोसिआ भवे सोही । जं पइसमयं अज्झवसाया लोगा असंखेज्जा ॥ ७३८ ॥ पइसमयमणंतगुणा सोही उड्ढामुही तिरिच्छाओ । छट्ठाणा जीवाणं तइएवुड्ढामुही एक्का ॥ ७३९ ॥ गंतुं संखिज्जंसं अहापवत्तस्स हीण जा सोही । तीए पढमे समए अणंतगुणिआ उ उक्कोसा ॥ ७४० ॥ एवं एक्कंतरिया हेट्ठुवरिं जाव हीण पज्जंते । तत्तो उक्कोसाओ उवरुवरिं होइ णंतगुणा ॥ ७४१ ॥ जा उक्कोसा पढमे तीसे णंता जहन्निया बीए । करणे तीए जेट्ठा एवं जा सव्वकरणंपि ॥ ७४२ ॥ अपुव्वकरणसमगं कुणइ अपुव्वे इमे उ चत्तारि । ठितिघायं रसघायं गुणसेढी बंधगद्धा य ॥७४३॥ उक्कोसेणं बहुसागराणि इयरेण पल्लऽसंखंसं । ठितिअग्गाओ घायइ अंतमुहुत्तेण ठितिखंडं ॥७४४॥ असुभाणंतमुहुत्तेण हणइ रसखंडगं अणंतंसं । करणे ठितिखंडाणं तम्मि उ रसकंडगसहस्सा ॥ ७४५ ॥ घाइयठिइओ दलियं घेत्तुं घेत्तुं असंखगुणणाए । साहिय दुकरणकाले उदयाओ रयइ गुणसेढिं ॥ ७४६ ॥ करणाइए अपुव्वो जो बन्धो सो न होइ जा अण्णो । बंधगअद्धा सा तुल्लिगा उ ठिइकंडगद्धाए ॥ ७४७ ॥ जा करणाईएँ ठिई करणंते तीए होइ संखंसो । अनियट्टीकरणमओ मुत्तावलिसंठियं कुणइ ॥ ७४८ ॥ एवमणियट्टिकरणे ठितिघायाईणि हुंति चउरोऽवि । संखेज्जंसे सेसे पढमठिई अंतरं च भवे ॥ ७४९ ॥ अंतमुहुत्तिय-

मेत्ताइं दोवि निम्मवइ बन्धगद्धाए। गुणसेढीसंखभागं अंतरकरणेण उक्किरइ ॥ ७५० ॥ अंतरकरणस्स विही घेत्तुं घेत्तुं ठिईउ
मज्झाओ। दलियं पढमठिईए विछुब्भइ तहा उवरिमाए ॥७५१॥ इगदुग आवलिसेसाए णत्थि पढमा उदीरणागालो। पढमठिईए
उदीरण बीयाओ एइ आगालो ॥ ७५२ ॥ आवलिमेत्तं उदएण वेइउं ठाइ उवसमद्धाए। उवसामियं तत्थ भवे सम्मत्तं मोक्खबीयं
जं ॥ ७५३ ॥ उवरिमठिइअणुभागं तिहा तओ कुणइ चरिममिच्छुदए। देसघाएण सम्मं इयरेणं मिच्छमीसाइं ॥ ७५४ ॥ सम्मे
थोवो मीसे असंखओ तस्स संखओ सम्मे। पइसमयं इइ खेवो अंतमुहुत्ताउ विज्झाओ ॥ ७५५ ॥ गुणसंकमेण एसो संकमो
होइ सम्ममीसेसु। अंतरकरणम्मि ठिओ कुणइ जओ सप्पसत्थगुणो ॥ ७५६ ॥ गुणसंकमेण समगं तिण्णिवि थक्कंति आउव-
ज्जाणं। मिच्छत्तस्स उ इगिदुगआवलिसेसाए पढमाए ॥ ७५७ ॥ उवसंतद्धाअंते विहीए उक्कड्ढियस्स दलियस्स। अज्झवसाण-
विसेसा एक्कस्सुदओ भवे तिण्हं ॥ ७५८ ॥ छावलिए सेसाए उवसमअद्धाए जाव इगिसमयं। असुहपरिणामतो कोइ जाइ इह सास-
णत्तंपि ॥७५९॥ सम्मत्तेणं समगंसव्वं देसं च कोइ पडिवज्जे। उवसंतदंसणी सो अंतरकरणट्ठिओ जाव ॥७६०॥ सम्मत्तुप्पायणा ॥
वेयगसम्मद्दिट्ठी सोहीअद्धाए अजयमाईआ। करणदुगेण उवसमं चरित्तमोहस्स चेट्ठंति ॥७६१॥ जाणण गहणणुपालणविरओ विरईइ
अविरओऽन्नोसिं। आइमकरणदुगेणं पडिवज्जइ दोण्हमण्णयरं ॥ ७६२ ॥ उदयावलिए उप्पिं गुणसेढिं कुणइ सह चरित्तेण। अंतो
असंखगुणणाए तात्तियं वड्ढए कालं ॥ ७६३ ॥ परिणामपच्चएणं गमागमं कुणइ करणरहिओवि। आभोगनट्ठचरणो करणे काऊण
पावेइ ॥७६४॥ परिणामपच्चएणं चउव्विहं हाइ वड्ढई वावि। परिणामवड्ढयाए गुणसेढिं तात्तियं रयइ ॥७६५॥ चरित्तुप्पत्ती ॥ सम्मुप्पा-
यणाविहिणा चउगइआ सम्मदिट्ठी पज्जत्ता। संजोयणा विजोयंति न उण पढमठितिं करेंति ॥ ७६६ ॥ उवरिमगे करणदुगे दलियं

गुणसंकमेण तेसिं तु । नासेइ तओ पच्छा अंतमुहुत्ता सभावत्थो ॥ ७६७ ॥ दंसणखवगस्सऽरिहो जिणकालीओ पुमट्ठवासुवरिं । अणणासकमा करणाइं करिअ गुणसंकमं तह य ॥ ७६८ ॥ अप्पुव्वकरणसमगं गुणउव्वलणं करेइ दोण्हंपि । तक्करणाई जं तं ठितिसंतं संखभागोऽन्ते ॥ ७६९ ॥ एवं ठितिबंधोऽवि हु पविसइ अणियट्टिकरणसमयाम्मि । अपुव्वं गुणसेढिं ठितिरसकंडाणि बन्धं च ॥ ७७० ॥ देसुवसमणानिकायण निहत्तिराहियं च होइ दिट्ठितिगं । कमसो असणिचउरिंदियाइ तुल्लं च ठिइसंतं ॥ ७७१ ॥ ठितिखंडसहस्साइं एकेक्के अंतरंमि गच्छंति । पलिओवमसंखंसे दंसणसंते तओ जाए ॥ ७७२ ॥ संखेज्जा संखेज्जा भागा खंडेइ सहससो तेवि । तो मिच्छस्स असंखा संखेज्जा सम्ममीसाणं ॥ ७७३ ॥ तत्तो बहुखंडंते खंडइ उदयावलीरहिअमिच्छं । तत्तो असंखभागा सम्मामीसाण खंडेइ ॥ ७७४ ॥ बहुखंडंते मीसं उदयावलि बाहिरं खिवइ सम्मे । अडवाससंतकम्मो दंसणमोहस्स सो खवगो ॥ ७७५ ॥ अंतमुहुत्तियखंडं तत्तो उक्किरइ उदयसमयाओ । निक्खिवइ असंखगुणं जा गुणसेढी परे हीणं ॥ ७७६ ॥ उक्किरइ असंखगुणं जाव दुचरिमंति अंतिमे खंडे । संखेज्जं सो खंडइ गुणसेढीए तहा देइ ॥ ७७७ ॥ कयकरणो तक्काले कालंपि करेइ चउसुवि गईसु । वेइअसेसो सेढी अण्णयरं वा समारुहइ ॥ ७७८ ॥ तइयचउत्थे तंमि व भवम्मि सिज्झंति दंसणे खीणे । जं देवनिरयसंखाउ चरमदेहेसु ते हुंति ॥ ७७९ ॥ अहवा दंसणमोहं पढमं उवसामइत्तु सामण्णे । ठिच्चा अणुदइयाणं पढमठितीआवली नियमा ॥ ७८० ॥ पढमुवसमुव्व सेसं अंतमुहुत्ताओ तस्स विज्झाओ । संकेसविसोहीओ पमत्त इयरत्तणं बहुसो ॥७८१॥ पुण तिण्णि उ करणाइं करेइ तइयम्मि एत्थ पुण भेओ । अंतो कोडाकोडी बंधं संतं च सत्तण्हं ॥ ७८२ ॥ ठितिखंडं उक्कस्सं पि तस्स पल्लस्स संखतमभागं । ठितिखंड बहुसहस्से सेक्केक्कं जं भणिस्सामो ॥७८३॥ करणस्स संखभागे सेसे (य) असणिमाइयाण

समो। बन्धो कमेण पल्लं वीसगतीसाण उ दिवड्ढं ॥ ७८४ ॥ मोहस्स दोणि पल्ला संतेवि हु एवमेव अप्पबहू। पलियमित्तम्मि बन्धे अण्णो संखेज्जगुणहीणो ॥ ७८५ ॥ एवं तीसाण पुणो पल्लं मोहस्स होइ उ दिवड्ढं। एवं मोहे पल्लं सेसाणं पल्लसंखंसो ॥ ७८६ ॥ वीसगतीसगमोहाण संतयं जहकमेण संखगुणं। पल्लअसंखेज्जंसो नामागोयाण तो बन्धा ॥ ७८७ ॥ एवं तीसाणंपि हु एक्कपहारेण मोहणीयस्स। तीसगअसंखभागो ठितिबन्धो संतयं च भवे ॥ ७८८ ॥ वीसग असंखभागे मोहं पच्छाओ घाइ तइ-यस्स। वीसाण तओ घाई असंखभागम्मि बज्झंति ॥७८९॥ अस्संखसमयबद्धाणुदीरणा होइ तम्मि कालम्मि। देसे घाइरसं तो मणपज्जवअंतरायाणं ॥ ७९० ॥ लाभोहीणं पच्छा भोगअचक्खूसुयाण तो चक्खू। परिभोगमईणं तो विरियस्स असेढिगा घाई ॥ ७९१ ॥ संजमघाईण तओ अंतरमुदओ उ जाण दोण्हं तु। वेयकसायण्णयरे सोदयतुल्ला य पढमठिई ॥ ७९२ ॥ थीअपुमोदय-काला संखेज्जगुणो उ पुरिसवेयस्स। तस्सवि विसेसअहिओ कोहे तत्तोवि जहकमसो ॥ ७९३ ॥ अंतकरणेण समं ठितिखंडगबंध-गद्धनिप्फत्ती। अंतरकरणाणंतरसमये जायंति सत्त इमे ॥ ७९४ ॥ एगट्ठाणणुभागो बंधो उदीरणा य संखसमा। अणुपुव्वीसंकमणं लोहस्स असंकमो मोहे ॥ ७९५ ॥ बद्धं बद्धं छसु आवलीसु उवरेणुदीरणं एइ। पंडगवेउवसमणा असंखगुणणाए जावंत ॥ ७९६ ॥ अंतरकरणपविट्ठो संखासंखंस मोह इयराणं। बंधादुत्तर बंधं एवं इत्थीए संखंसे ॥ ७९७ ॥ उवसंते घाईणं संखेज्जसमा परेण संखंसो। बन्धो सत्तण्हेवं संखेज्जतमंमि उवसंते ॥ ७९८ ॥ नामगोयाण संखा बन्धो वासा असंखिया तइए। तो सव्वाणवि संखा तत्तो संखेज्जगुणहाणी ॥ ७९९ ॥ जं समए उवसंतं छक्कं उदयट्ठिइ तया सेसा। पुरिसे समऊणावलिदुगेण बद्धं अणुवसंतं ॥ ८०० ॥ आगालेणं समगं पडिगहया फिडइ पुरिसवेयस्स। सोलसवासियबन्धो चरमो चरमेण उदयेण ॥ ८०१ ॥ तावइ

कालेणं चिय पुरिसं उवसामए अवेदो सो । बन्धो बत्तीससमा संजलणियराण उ सहस्सं ॥ ८०२ ॥ अन्वेय पढमसमया कोहतिगं आढवेइ उवसमिउं । तिसु पडिगहया एक्का उदओ य उदीरणा बन्धो ॥ ८०३ ॥ फिट्टंति आवलीए सेसाए सेसयं तु पुरिससमं । एवं सेसकसाया वेयइ थिवुगेण आवलिया ॥ ८०४ ॥ चरिमुदयम्मि जहण्णो बन्धो दुगुणो उ होइ उवसमगे । तयणंतरपगईए चउग्गुणोऽन्नेसु संखगुणो ॥ ८०५ ॥ लोहस्स उ पढमठिइं बीयठिईओ उ कुणइ तिविभागं । दोसुं दलनिक्खेवो तइओ पुण किट्टिवेयद्धा ॥ ८०६ ॥ संताणि बज्झमाणगसरूवओ फड्डगाणि जं कुणइ । सा अस्सकण्णकरणद्ध मज्झिमा किट्टिकरणद्धा ॥ ८०७ ॥ अप्पुव्वविसोहीए अणुभागोणूणविभयणं किट्टी । पढमसमयम्मि रसफड्डवग्गणाणंतभागसमा ॥८०८॥ सव्वजहण्णगफड्डग अणंतगुणहीणियाउ ता रसओ । पइसमयमसंखंसो आइमसमयाउ जावंतो ॥८०९॥ अणुसमयमसंखगुणं दलियमणंतंसओ उ अणुभागो । सव्वेसु मंदरसमाइयाण दलियं विसेसूणं ॥ ८१० ॥ आइमसमयकयाणं मंदाईणं रसो अणंतगुणो। सव्वुक्कस्सरसावि हु उवरिमसमयस्सणंतंसे ॥ ८११ ॥ किट्टीकरणद्धाए तिसु आवलियासु समयहीणासु । न पडिग्गहया दोण्हवि सट्ठाणे उवसमिज्जंति ॥ ८१२ ॥ लोभस्स अणुवसंतं किट्टी उदयावली य पुव्वुत्तं । बायरगुणेण समगं दोण्हवि लोभा समुवसंता ॥ ८१३ ॥ सेसद्धं तणुरागे तावइआ किट्टिओउ पढमठिई । वज्जिय असंखभागं हेट्ठुवरिमुदीरए सेसा ॥ ८१४ ॥ गेण्हंतो य मुयंतो असंखभागं तु चरिमसमयम्मि । उवसामिय बीयठिइं उवसंतं लभइ गुणठाणं ॥ ८१५ ॥ अन्तोमुहुत्तमेत्तं तस्सवि संखेज्जभागतुल्लाओ । गुणसेढी सव्वद्धं तुल्ला य पएसकालेहिं ॥ ८१६ ॥ करणाय नोवसंतं संकमणोवट्टणं तु दिट्ठितिगं । मोत्तुण विलोमेणं परिवडई जा पमत्तोत्ति ॥ ८१७ ॥ उक्कड्डित्ता दलियं पढमठितिं कुणइ बीयठितिहिंतो । उदयाइ विसेसूणं आवलिउप्पि असंखगुणं ॥ ८१८ ॥ जावइया गुणसेढी

उदयवई तासु हीणगं परओ । उदयावलीमकाउं गुणसेढीं कुणइ इयराणं ॥ ८१९ ॥ संकमउदीरणाणं णत्थि विसेसो उ एत्थ पुव्वुत्तो । जं जत्थ उ वोच्छिण्णं जायं वा होइ तं तत्थ ॥ ८२० ॥ वेइज्जमाणसंजलण कालओ अहिअमोहगुणसेढी । पडिवत्ति कसाउदए तुल्ला सेसेहिं कम्मेहिं ॥ ८२१ ॥ खवगुवसामगपच्चागयाण दुगुणो तहिं तहिं बन्धो । अणुभागोऽणंतगुणो असुभाण सुभाण विवरीओ ॥८२२॥ परिवाडीए पडिउं पमत्तइयरत्तणेण बहु किच्चा । देसजइ संजमं वा सासणभावं च कोइ वये ॥८२३॥ उवसमसम्मत्तद्धा अंतो आउक्खया धुवं देवो । जेण तिसु आउएसुं बद्धेसु न सेढिमारुहइ ॥ ८२४ ॥ सेढी पडिओ तम्हा छडा-वली सासणोवि देवेसु । एगभवे दुक्खुत्तो चरित्तमोहं उवसमेज्जा ॥ ८२५ ॥ दुचरिमसमये नियगोदयस्स इत्थी नपुंसगोऽन्नोन्नं । समइत्तु सत्त पच्छा किंतु नपुंसो कमारद्धे ॥ ८२६ ॥ इति सर्वोपशमना ॥

अथ देशोपशमना— मूलुत्तरकम्माणं पगडीठितिमादि होइ चउभेया । देसकरणेहिं देसं समेइ जं देससमणा तो ॥८२७॥ उव्वट्टणओवट्टणसंकमकरणाइं हुंति नन्नाइं । देसोवसामिअस्सा जाऽपुव्वो सव्वकम्माणं ॥ ८२८ ॥ खवगो व सामगो वा पढम-कसायाण दंसणतिगस्स । देसोवसामगो सो अपुव्वकरणंतगो जाव ॥ ८२९ ॥ साइयमाइ चउद्धा देसुवसमणा अणाइसंतीणं । मूलुत्तरपगईणं साईअधुवाओ धुवाओ ॥८३०॥ गोयाउयाण दोण्हं चउत्थ छट्ठाण होइ छ सतण्हं। साइयमाइ चउद्धा सेसाणं एगठा-णस्स ॥८३१॥ उवसामणा ठिईए उक्कोसा संकमेण तुल्लाओ । इयरावि किंतु अभवी उव्वलग अपुव्वकरणेसु ॥८३२॥ अणुभागपए-साणं सुभाण जा पुव्वमित्थ इयराणं । उक्कोसियरं अभविय एगिंदी देससमणाए ॥ ८३३ ॥ इति देशोपशमनाकरणम् ॥

अथ निद्धत्तिनिकाचनाकरणम् — देसुवसामणतुल्ला होइ निहत्ती निकायणा नवरिं । संकमणंपि निहत्तीए नत्थि सव्वाणि इयरीए ॥ ८३४ ॥ गुणसेढिपएसग्गं थोवं उवसामियं असंखगुणं । एवं निहयनिकाइय अहापवत्तेण संकंतं ॥ ८३५ ॥ ठितिबंध उदीरण तिविहसंकमे होंतिऽसंखगुण कमसो । अज्झवसाया एवं उवसामणमाइएसु कमो ॥ ८३६ ॥ **इत्यष्टौ करणानि । समाप्तः कर्मप्रकृतिसंग्रहः ॥**

अथ सप्ततिकासंग्रहः— मूलुत्तरपगईणं साइअणाइपरूवणाणुगयं । भणियं बंधविहाणं अहुणा संवेहगं भणिमो ॥ ८३७ ॥ आउम्मि अट्ठ मोहेऽट्ठ सत्त एक्कं व छाइ वा तइए । बज्झंतयंमि बज्झंति सेसएसु छ सत्तट्ठ ॥८३८॥ मोहस्सुदये अट्ठवि सत्त य लब्भंति सेसयाणुदए । संतोइण्णाणि अघाइयाण अड सत्त चउरो य ॥८३९॥ बंधइ छ सत्त अट्ठ य मोहुदए सेसयाण एक्कं च । पत्तेयं संतेहिं बंधइ एगं छ सत्तट्ठ ॥ ८४० ॥ सत्तट्ठछबंधेसुं उदओ अट्ठण्ह होइ पयडीणं । सत्तण्ह चउण्हं वा उदओ सायस्स बंधम्मि ॥ ८४१ ॥ दो संतट्ठाणाइं बंधे उदए य ठाणयं एक्कं । वेयणियाउयगोए एगं नाणंतराएसु ॥ ८४२ ॥ नाणंतरायबंधो आसुहुमं उदयसंतया खीणं । आइमदुगचउसत्तमनारयतिरिमणुसुराऊणं ॥ ८४३ ॥ नारयसुराउ उदओ चउ पंचम तिरि मणुस्स चोद्दसमं । आसम्मदेसजोगी उवसंता संतयाऊणं ॥ ८४४ ॥ अब्बंधे इगिसंतं दो दो बद्धाउ बज्झमाणाणं । चउसुवि एक्कस्सुदओ पणनवनव पंच इइ भेया ॥ ८४५ ॥ नव छच्चउहा बज्झइ दुगट्ठदसमेसु दंसणावरणं । नव बायरम्मि संतं छक्कं चउरो य खीणम्मि ॥ ८४६ ॥ नव भेए भंगतियं बेच्छावट्ठी उ छव्विहस्स ठिई । चउसमयाओ अंतो अंतमुहुत्ताउ नवछक्के ॥ ८४७ ॥ दंसणसनिद्ददंसणउदओ समकं तु होइ जा खीणो । जाव पमत्तो नवण्ह उदओ छसु चउसु जा खीणो ॥ ८४८ ॥ चउपण उदओ बंधेसु तिसुवि अबंधगेवि

उवसंते । नव संतं अट्ठेवं उइण्णसंताइं चउ खीणे ॥ ८४९ ॥ खवगे सुहुमंमि चउबंधगम्मि अबंधगम्मि खीणम्मि । छस्संतं चउरुदओ पंचण्हवि केइ इच्छंति ॥ ८५० ॥ बन्धो आदुगदसगं उदओ पणचोद्दसं तु जा ठाणं । निच्चुच्चगोत्तकम्माण संतया होइ सव्वेसु ॥ ८५१ ॥ बन्धइ उइण्णयं चिय इयरं वा दोवि संत चउभंगो । नीएसु तिसु वि पढमो अबंधगे दोण्णि उच्चुदए ॥८५२॥ तेरसमछट्ठएसुं सायासायाण बंधवुच्छेओ । संतउइण्णाइं पुण सायासायाइं सव्वेसु ॥ ८५३ ॥ बंधइ उइण्णयं चिय इयरं वा दोवि संत चउभंगा । संतमुइण्णमबंधे दो दोण्णि दुसंत इइ अट्ठ ॥ ८५४ ॥ दुगइगवीसासत्तर तेरस नवपंचचउरतिदुएगो । बंधो इगिदुचउत्थय पणउनवमेसु मोहस्स ॥ ८५५ ॥ हासरइअरइसोगाण बंधगा आनवं दुहा सव्वे । वेयविभज्जंता पुण दुगइगवीसा छहा चउहा ॥ ८५६ ॥ मिच्छाबन्धिगवीसो सत्तरतेरो नवो कसायाणं । अरईदुगं पमत्ते ठाइ चउक्कं नियट्टिंमि ॥ ८५७ ॥ देसूण पुव्वकोडी नवतेरे सत्तरे य तेत्तीसा । बावीसे भंगतिगं ठिति सेसेसुं मुहुत्तंतो ॥ ८५९ ॥ इगिदुगचउएगुत्तर आदसगं उदयमाहु मोहस्स । संजलणवेयहासरइ भयदुगुंछतिकसायदिट्ठीए ॥ ८५९ ॥ दुगआइ दसंतुदया कसायभेया चउव्विहा ते उ । बारसहा वेयवसा अदुगा पुण जुगलओ दुगुणा ॥ ८६० ॥ अणसम्मभयदुगुंछाण णोदओ संभवेवि वा जम्हा । उदया चउवीसाविय एक्केक्कगुणे अओ बहुहा ॥ ८६१ ॥ मिच्छे सगाइ चउरो सासणमीसे सगाइ तिण्णुदया । छप्पंचचउरपुव्वा चउ चउरो अविरयाईणं ॥ ८६२ ॥ दसगाइसु चउवीसा एक्काछेक्कारदससगचउक्कं । एक्का य नवसयाइं सट्ठाइं एवमुदयाणं ॥ ८६३ ॥ बारस चउरो तिदुएक्कगाओ पंचाइ बन्धगे उदया । अबंन्धगेवि एक्को तेसीया नवसया एवं ॥ ८६४ ॥ चउबन्धगेऽवि बारस दुगोदया जाण तेहि छुढेहिं । बन्धगभेएणेवं पंचूणसहस्समुदयाणं ॥ ८६५ ॥ बारस दुगोदएहिं भंगा चउरो य संपराएहिं । सेसा तेच्चिय भंगा नव-

सयछावत्तरा एवं ८६६ ॥ मिच्छाइ अप्पमत्तंतयाण अट्ठट्ठ हुंति उदयाणं । चउवीसाओ सासणमीसअपुव्वाण चउचउरो ॥ ८६७ ॥ चउवीसगुणा एए बायरसुहुमाण सत्तरस अन्ने । सव्वेसुवि मोहुदया पणट्ठा बारससयाओ ॥ ८६८ ॥ उदयविगप्पा जे जे उदीरणाएवि हुंति ते ते उ । अंतमुहुत्तिय उदया समयादारब्भ भंगा य ॥८६९॥ मिच्छत्तं अणमीसं चउरो चउरो कसाय वा सम्मं। ठाइ अपुव्वे छक्कं वेयकसाया परे तओ लोभो ॥८७०॥ (गीतिः) अट्ठगसत्तगछक्कग चउतिगदुगएक्कगाहिया वीसा । तेरस बारेक्कारस संते पंचाइ जा एक्कं ॥ ८७१ ॥ अणमिच्छमीससम्माण अविरया अप्पमत्त जा खवगा । समकं अट्ठकसाए नपुंस इत्थी कमा छक्कं ॥ ८७२ ॥ पुंवेअं कोहाई नियट्टि नासेइ सुहुमतणुलोभं । तिन्नगति पण चउसुं तिकारस चउवि सताणि ॥ ८७३ ॥ छव्वीसणाइमिच्छे उव्वलणा एव सम्ममीसाणं । चउवीस अणविजोए भावो भूओवि मिच्छाओ ॥ ८७४ ॥ सम्ममीसाण मिच्छो सम्मो पढमाण होइ उव्वलगो । बन्धावालिआ उप्पिं उदओ संकंतदालिअस्स ॥ ८७५ ॥ बावीसं बन्धंते मिच्छे सत्तोदयंमि अडवीसा । संतं छ सत्त मीसा य होंति सेसेसु उदएसु ॥ ८७६ ॥ सत्तरसबन्धगे छोदयम्मि संतं इगट्ठचउवीसा । सगतिदुवीसा य सगट्ठगोदए णेयरिगवीसा ॥ ८७७ ॥ देसाइसु चरिमुदए इगवीसा वज्जियाइं संताइं । सेसेसु होंति पंचवि तिसुवि अपुव्वंमि संततिगं ॥ ८७८ ॥ पंचाइ बन्धगेसुं इगट्ठचउवीसऽबन्धगेक्कं च । तेरस बारेक्कारस य होंति पण बन्धि खवगस्स ॥ ८७९ ॥ एगाहिया य बन्धा चउबन्धगमाइआण संतंसा । बन्धोदयाण विरमे जं संतं छुभइ अण्णत्थ ॥ ८८० ॥ सत्तावीसे पल्लासंखंसो पोग्गलद्धं छव्वीसे । बे छावट्ठी अडचउवीसिगवीसे उ तित्तीसा ॥८८१॥ अंतमुहुत्ता उ ठिई तमेत्र दुहओऽवि सेससंताणं । होइ अणाइ अणंतं अणाइसंतं च छव्वीसा ॥ ८८२ ॥ अप्पज्जत्तग जाई पज्जत्तगईहिं पेरिआ बहुसो । बन्धं उदयं च उवेंति सेसपगईओ नामस्स

॥ ८८३ ॥ उदयप्पत्ताणुदओ पएसओ अणुवसंतपगईणं । अणुभागोदय निच्चोदयाण सेसाण भइयव्वो ॥ ८८४ ॥ अथिरासुभचउरंसं परघाइदुगं तसाइधुवबन्धी । अजसपणिंदिविउव्वाहारगसुखगइसुरगइया ॥ ८८५ ॥ बन्धइ तित्थनिमित्ता मणुउरलदुरिसभदेवजोगाओ । नो सुहुमतिगेण जसं नो अजसथिरासुभाहारे ॥ ८८६ ॥ अप्पज्जत्तगबन्धं दूसरपरघायसासपज्जत्तं । तस अपसत्था खगई वेउव्वं नरयगइहेऊ ॥ ८८७ ॥ हुंडोरालं धुवबन्धिणीओ अथिराइ दूसरविहूणा । गइआणुपुव्विजाई बायरपत्तेयअपजत्ते ॥ ८८८ ॥ बन्धइ सुहुमं साहारणं च थावर तसंगछेवट्ठं । पज्जत्ते उसाथिरसुभजससासुज्जोवपरघायं ॥ ८८९ ॥ आयावं एगिंदिय अपसत्थविहदूसरं च विगलेसु । पंचिंदिएसु सुसराइखगइसंघयणसंठाणा ॥ ८९० ॥ तेवीसा पणवीसा छव्वीसा अट्ठवीसिगुणतीसा । तीसेगतीस एगा बन्धट्ठाणाइं नामेऽट्ठ ॥ ८९१ ॥ मणुअगईए सव्वे तिरियगईए छ आइमा बन्धा । नरएगुतीसतीसा पण छव्वीसा य देवेसु ॥ ८९२ ॥ अडवीस नरयजोग्गा अडवीसाई सुराण चत्तारि । तिगपणछव्वीसेगिंदियाण तिरिमणुण बन्धतिगं ॥ ८९३ ॥ मिच्छंमि सासणाइसु तिअट्ठवीसादिनामबन्धाओ । छत्तिण्णि दोति दोदो चउपण सेसेसु जसबन्धो ॥ ८९४ ॥ तग्गयणुपुव्विजाई थावरमाई य दूसरविहूणा । धुवबन्धि हुंडविग्गह तेवीसाऽपज्जथावरए ॥ ८९५ ॥ पगईणं वच्चासो होइ गईइंदियाइं आसज्ज । सपराघाऊसासा पणवीसछवीस सायावा ॥ ८९६ ॥ तग्गइयाइ दुवीसा संघयणतसंगतिरियपणुवीसा । दूसरपरघाऊसास खगइगुणतीस तीसमुज्जोवा ॥८९७॥ (गीतिः) तिरि बन्धा मणुआणं तित्थयरं तीसमंति इइ भेओ । संघयणूणिगुणतीसा अडवीसा नारए एक्का ॥ ८९८ ॥ तित्थयराहारगदो तिसंजुओ बन्धु नारयसुराणं । अनियट्टीसुहुमाणं जसकित्तीए स इगबन्धो ॥ ८९९ ॥ साहारणाइ मिच्छो सुहुमायवथावरं सनरयदुगं । इगिविगलिंदियजाई हुंडगपज्जत्तछेवट्ठं ॥ ९०० ॥ सासायणो

पसत्था विहगगईदुसरदूभगुज्जोवं । अणएज्जं तिरियदुगं मज्झिमसंघयणसंठाणा ॥९०१॥ मीसो सम्मो ओरालमणुयदुवयाइं आइसंघयणं । बंधइ देसो विरओ अथिरासुभअजसपुव्वाणि ॥ ९०२ ॥ अपमत्तो सानियट्टी सुरदुगवेउव्वजुगलधुवबन्धी । परघाउसासखगई तसाइचउरंसपंचेंदी ॥ ९०३ ॥ विरए आहारुदओ बन्धो पुण जा नियट्टि अपमत्ता । तित्थस्स अविरयाओ जा सुहुमो ताव कित्तीए ॥ ९०४ ॥ उज्जोयआयवाणं उदओ पुव्विपि होइ पच्छावि । ऊसाससरेहिंतो सुहुमतिगुज्जोय नायावं ॥ ९०५ ॥ उज्जोवे नायावं सुहुमतिगेणं न वज्झए उभयं । उज्जोवजसाऽणुदए जायइ साहारणस्सुदओ ॥ ९०६ ॥ दुभगाईणं उदए बायरपज्जो विउव्वए पवणो । देवगईए उदओ दुभगअणाएज्जउदएवि ॥ ९०७ ॥ सुस्सरउदओ विगलाण होइ विरयाण देसविरयाणं । उज्जोवुदओ जायइ वेउव्वाहारगद्धाए ॥ ९०८ ॥ अडनववीसिगवीसा चउवीसेगहिय जाव इगतीसा । चउगइएसुं बारस उदयट्ठाणाइं नामस्स ॥ ९०९ ॥ मणुएसु य चउवीसा वीसडनववज्जियाओ तिरिएसु । इगपण सगट्ठ नववीस नारए सुरे सतीसा ते ॥९१०॥ इगिवीसाई मिच्छे सगट्ठ वीसाए सासणे हीणा । चउवीसूणा सम्मे सपंचवीसाए जोगिम्मि ॥ ९११ ॥ पणवीसाई देसे छव्वीसूणा पमत्ति पुण पंच । गुणतीसाई मीसे तीसुगतीसा य अपमत्ते ॥ ९१२ ॥ अट्ठो नवो अजोगिस्स वीसओ केवलीसमुग्घाए । इगवीसो पुण उदओ भवंतरे सव्वजीवाणं ॥ ९१३ ॥ चउवीसाईचउरो उदया एगिंदिएसु तिरिमणुए । अडवीसाइछवीसा एक्केक्कूणा विउव्वंते ॥ ९१४ ॥ गइआणुपुव्विजाई थावरदुभगाइ तिण्णि धुवउदया । एगिंदिय इगवीसा सेसाणवि पगइवच्चासो ॥ ९१५ ॥ सा आणुपुव्विहीणा अपज्ज एगिंदितिरियमणुआणं । पत्तेउवघायसरीर हुंडसहिआ उ चउवीसा ॥ ९१६ ॥ परघाय सास आयवजुत्ता पणछक्कसत्तवीसा सा । संघयणअंगजुत्ता चउवीस छवीस मणुतिरिए ॥ ९१७ ॥ परघायखगइजुत्ता अडवीसा गूणतीस

सासेणं । तीसा सरेण सुज्जोव तित्थ तिरिमणुअ इगतीसा ॥ ९१८ ॥ तिरिउदयछवीसाइ संघयणविवज्जिआओ ते चेव । उदया नरतिरियाणं विउव्विगाहारगजईणं ॥ ९१९ ॥ देवाणं सव्वेवि हु त एव विगलोदया असंघयणा । संघयणुज्जोव विवज्जियाउ ते नारएसु पुणो ॥ ९२० ॥ तसबायरपज्जत्तं सुभगाएज्जं पणिंदिमणुयगई । जसकित्ती तित्थयरं अजोगिजिण अट्ठगं नवगं ॥९२१॥ निच्चोदयपगइजुया चरिमुदया केवलीसमुग्घाए । संठाणेसुं सव्वेसु होंति दुसरावि केवलिणो ॥ ९२२ ॥ पत्तेउवघायउरालदुवयसंठाणपढमसंघयणे । छूढे छसत्तवीसा पुव्वुत्ता सेसया उदया ॥ ९२३ ॥ तित्थयरे इगतीसा तीसा सामण्णकेवलीणं तु । खीणसरे गुणतीसा खीणुस्सासंमि अडवीसा ॥ ९२४ ॥ साहारणाउ मिच्छे सुहुमअपज्जत्तआयवाणुदओ । सासायणम्मि थावरएगिंदियविगलजाईणं ॥ ९२५ ॥ सम्मे विउव्विछक्कस्स दुभगअणाएज्जअजसपुव्वीणं । विरयाविरए उदओ तिरिगइउज्जोवपुव्वाणं ॥ ९२६ ॥ विरयापमत्तएसुं अंततिसंघयणपुव्वगाणुदओ । अप्पुव्वकरणमादिसु दुइयतइज्जाण खीणाओ ॥ ९२७ ॥ नामधुवोदयसूसरखगईओरालदुवयपत्तेयं । उवघायतिसंठाणा उसभमजोगिम्मि पुव्वुत्ता ॥ ९२८ ॥ पिंडे तित्थगरूणे आहारूणे तहोभयविहूणे । पढमचउक्कं तस्स उ तेरसगखए भवे बीयं ॥ ९२९ ॥ सुरदुगवेउव्वियगइदुगे य उव्वट्टिए चउत्थाओ । मणुयदुगे य नवट्ठयदुहा भवे संतयं एक्क ॥ ९३० ॥ थावरतिरिगइ दोदो आयावेगिंदिविगलसाहारं । नरयदुगुज्जोवाणि य दसाइमेगंततिरिजोग्गा ॥९३१॥ एगिंदिसु पढमदुगं वाऊतेऊसु तइयगमणिच्चं । अहवा पण तिरिएसुं तस्संतेगिंदियाईसु ॥ ९३२ ॥ पढमं पढमगहीणं नरए मिच्छम्मि अधुवतिगजुत्तं । देवे सा (आ) इचउक्कं तिरिएसु अतित्थमिच्छसंताणि ॥९३३॥ (गीतिः) पढमचउक्कं सम्मा बीयं खीणाओ बाऽरसुहुमे य । सासणि मीसिवि तित्थं पढममजोगिम्मि अट्ठ नव ॥ ९३४ ॥ नवपंचोदयसंता तेवीसे पणवीसछव्वीसे । अट्ठ

चउरट्ठवीसे नवसत्तिगुतीसतीसे य ॥ ९३५ ॥ एकेक्कं इगितीसे एके एक्कुदय अट्ठसंतंसा । उवरयबंधे दसदस नामोदयसंतठाणाणि ॥ ९३६ ॥ बन्धोदयसंतेसु पणपण पढमंतिमाण जा सुहुमो । संतोइण्णाइं पुण उवसमखविणे परे नत्थि ॥ ९३७ ॥ मिच्छा सासयणेसु नवबन्धुवलक्खियाउ दो भंगा । मीसाओ य नियट्टी जा छब्बंधेण दो दो उ ॥ ९३८ ॥ चउबंधे नवसंते दोण्णि अपुव्वाउ सुहुमरागं जा । अब्बन्धे नवसंते उवसंते हुंति दो भंगा ॥ ९३९ ॥ चउबन्धे छस्संते बायरसुहुमाणमेगखवगाणं । छसु चउसु व संतसु दोण्णि अबन्धम्मि खीणस्स ॥ ९४० ॥ चत्तारि जा पमत्तो दोण्णि उ जा जोगि सायबन्धेणं सेलेसि अबन्धे चउ इगिसंते चरमसमए दो ॥ ९४१ ॥ अट्ठछलाहियवीसा सोलसवीसं च बारस छ दोसु । दो चउसु तीसु एक्कं मिच्छाइसु आउए भंगा ॥ ९४२ ॥ नरतिरिउदए नारयबन्धविहूणा य सासणि छव्वीसा । बन्धसमऊण सोलस मीसे चउबन्धजुअ सम्मे ॥ ९४३ ॥ देसविरयम्मि बारस तिरिमणुभंगा छ बन्धपरिहीणा । मणुभंग तिबन्धूणा दुसु सेसा उभयसेढीसु ॥ ९४४ ॥ पंचादिमा उ मिच्छे आदिमहीणाउ सासणे चउरो । उच्चबन्धेण दोन्नि उ मीसाओ देसविरयं जा ॥ ९४५ ॥ उच्चेणं बन्धुदए जा सुहुमो अबन्धि-छट्ठओ भंगो । उवसंता जा जोगी दुचरिम चरमम्मि सत्तमओ ॥ ९४६ ॥ ओहम्मि मोहणीए बंधोदयसंतयाणि भणियाणि । अहुणाऽवोग्गडगुणउदय पयसमूहं पवक्खामि ॥ ९४७ ॥ जा जम्मि चउव्वीसा गुणियाओ ताओ तेण उदएण । मिलिया चउवीस-गुणा इयरपएहिं च पयसंखा ॥ ९४८ ॥ सत्तसहस्सा सट्ठीए वज्जिया अहव ते तिवण्णाए । गुणतीसाए अहवा बंधगभेएण मोहणिए ॥ ९४९ ॥ अट्ठट्ठी बत्तीसा बत्तीसा सट्ठिमेव बावण्णा । चोयाला चोयाला वीसा मिच्छा उ पयधुवगा ॥ ९५० ॥ तिन्नि सया बावन्ना मिलिया चउवीस ताडिया एए । बायर उदयपएहि य सहियाउ गुणेसु पयसंखा ॥ ९५१ ॥ तेवीसूणा सत्तरस

वज्जिया अहव सत्त अहियाइं । पंचासीइ सयाइं उदयपयाइं तु मोहस्स ॥ ९५२ ॥ एवं जोगुवओगा लेसाईभेयओ बहू भेया । जा जस्स जम्मि उ गुणे संखा सा तम्मि गुणगारो ॥ ९५३ ॥ उदयाणुवओगेसुं सगसयारसिया तिउत्तरा हुंति । पण्णासपयसहस्सा तिण्णि सया चेव पण्णारा ॥ ९५४ ॥ तिगहीणा तेवण्णा सया उ उदयाण होंति लेसाणं । अडतीस सहस्साइं पयाण सगदोयसगतीसा ॥ ९५५ ॥ चोद्दस उ सहस्साइं सयं च गुणहत्तरं उदयमाणं । सत्तरसा सत्तसया पणनउइसहस्सपयसंखा ॥ ९५६ ॥ मीसदुगे कम्मइए अणउदयविवज्जियाउ मिच्छस्स । चउवीसा उण चउरो तिगुणाओ तो रिणं ताओ ॥ ९५७ ॥ वेउव्वियमीसम्मि नपुंसवेओ न सासणे होइ । चउवीस चउक्काओ अओ तिभागो रिणं तस्स ॥ ९५८ ॥ कम्मयविउव्विमीसे इत्थीवेओ न होइ सम्मस्स । अपुमित्थिउरलमीसे तच्चउवीसाण रिणमेयं ॥ ९५९ ॥ आहारगमीसेसुं इत्थीवेओ न होइ उ पमत्ते । दोण्णि तिभागा उ रिणं अपमत्तजइस्स उ तिभागो ॥ ९६० ॥ उदएसुं चउवीसा धुवगाउ पदेसु जोगमाईहिं । गुणिया मिलिया चउवीस ताडिया इयरसंजुत्ता ॥ ९६१ ॥ अपमत्तसासणेसुं अड सोल पमत्त सम्मि बत्तीसा । मिच्छम्मि य छन्नउई ठावेज्जा सोहणनिमित्तं ॥ ९६२ ॥ जोगतिगेणं मिच्छे नियनियचउवीसगाहिं सेसाणं । गुणिऊणं फेडेज्जा सेसा उदयाण परिसंखा ॥ ९६३ ॥ चउवीसाएँ गुणेज्जा पयाणि अहिकिच्च मिच्छछण्णउई । सेसाणं धुवगेहिं एगीकिच्चा तओ सोहे ॥ ९६४ ॥ बन्धोदयसंताइं गुणेसु कहियाइं नामकम्मस्स । गइसु य अव्वगडंमी वोच्छामी इंदिएसु पुणो ॥ ९६५ ॥ इगि विगले पण बंधा अडवीसूणाउ अट्ठ इयरम्मि । पंच छ एक्कारुदया पण पण बारस उ संताणि ॥ ९६६ ॥ नाणंतरायदंसण बन्धोदयसंतभंग जे मिच्छे । ते तेरस ठाणेसुं सन्निम्मि गुणासिया सव्वे ॥ ९६७ ॥ तेरससु वेयणीयस्स आइमा हुंति भंगया चउरो । निच्चुदए तिण्णि गोए सव्वे दोण्हंपि सण्णिस्स

॥ ९६८ ॥ तिरिउदए नव भंगा जे ते सव्वे असण्णिपज्जत्ते । नारयसुरचउ भंगा रहिया इगविगलदुविहाणं ॥ ९६९ ॥ अस्सण्णि अप्पज्जत्ते तिरिउदए पंच जह य तह मणुए । मणपज्जत्ते सव्वे इयरे पुण दस उ पुव्वुत्ता ॥ ९७० ॥ बन्धोदयसंताइं पुण्णाइं सन्निणो उ मोहस्स । बायरविगलासण्णिसु पज्जेसु दु आइमा बंधा ॥ ९७१ ॥ अट्ठसु बावीसोच्चिय बन्धो अट्ठाइ उदय तिन्नेव । सत्तगजुया उ पंचसु अडसत्तछवीससंतम्मि ॥ ९७२ ॥ सण्णिमि अट्ठ असण्णिम्मि छाइमा तेऽट्ठवीस परिहीणा । पज्जत्तविगलबायर सुहुमेसु तहा अपज्जाणं ॥ ९७३ ॥ इगवीसाई दो चउ पणउदयाऽपज्जसुहुमबाऽराणं । सण्णिस्स अ चउवीसा इगछडवीसाइसेसाणं ॥ ९७४ ॥ तेरससु पंच संता तिण्णि धुवा अट्ठसीइ बाणउई । सण्णिस्स होंति बारस गुणठाणकमेण नामस्स ॥ ९७५ ॥ वज्झंति सत्त अट्ठ य नारयतिरिसुरगईसु कम्माइं । उदीरणावि एवं संतोइण्णाइं अट्ठ तिसु ॥ ९७६ ॥ गुणभिहियं मणुएसुं सगलतसाणं च तिरिय पडिवक्खा । मणजोगी छउमा इव कायवइ जहा सजोगीणं ॥ ९७७ ॥ वेई नवगुणतुल्ला तिकसाइवि लोभे दसगुणसमाणो । सेसाणिवि ठाणाइं एएण कमेण नेयाणि ॥ ९७८ ॥ सत्तरसुत्तरमेगुत्तरं तु चोहत्तरी उ सगसयरी । सत्तट्ठी तिगसट्ठी गुणसट्ठी अट्ठवण्णा य ॥ ९७९ ॥ निद्दादुगे छवण्णा छव्वीसा तीस बंधविरमम्मि । हासरईभयकुच्छा विरमे बावीसऽपूव्वम्मि ॥ ९८० ॥ पुंवेयकोहमाइसु अवज्झमाणेसु पंच ठाणाणि । बाऽरे सुहुमे सत्तरस पगतीओ सायमियरेसु ॥ ९८१ ॥ मिच्छो नरएसु सयं छन्नवई सासणो सयरि मीसो । बावत्तरिं तु सम्मो चउराइसु बंधति अतित्था ॥ ९८२ ॥ मणुयदुगुच्चागोयं भवपच्चयओ न होइ चरिमाए । गुणपच्चयं तु बज्झइ मणुआउ न सव्वहा तत्थ ॥ ९८३ ॥ सामण्णसुरा जोग्गा आजोइसिया न बंधहि सतित्था । इगिथावरायवजुया सणंकुमारा न बंधंति ९८४ ॥ तिरितिगउज्जोवजुआ आणयदेवा अणुत्तरसुरा उ । अणमिच्छणीयदूभग थीण-

तिगं अपुमथीवेयं ॥ ९८५ ॥ संघयणा संठाणा पणपण अपसत्थविहगइ न तेसिं । पज्जत्ता बन्धंति उ देवाउमसंखवासाऊ ॥९८६॥ तित्थायवउज्जोवं नारयतिरिविगलतिगतिगेगिंदी । आहारथावरचऊ आऊण असंखऽपज्जत्ता ॥ ९८७ ॥ पज्जत्तिगया दुभगतिगणीयअपसत्थविहनपुंसाणं । संघयणउरलमणुदुगपणसंठाणाण अब्बंधी ॥ ९८८ ॥ किण्हाइतिगे अस्संजमे य वेउव्विजुगे न आहारं । बन्धइ न उरलमीसे नरयतिगं छट्ठममराउं ॥ ९८९ ॥ कम्मगजोगे अणहारगे य सहिया दुगाउ णेयाओ । सगवण्णा तेवट्ठी बन्धइ आहार उभयेसु ॥ ९९० ॥ तेऊलेसाइया बंधंति न नरयविगलसुहुमतिगं । सेगिंदिथावरायव तिरियतिगुज्जोय नव बार ॥ ९९१ ॥ सुयदेविपसायाओ पगरणमेयं समासओ भणियं । समयाओ चंदरिसिणा समईविभवाणुसारेणं ॥ ९९२ ॥

॥ इति पंचसंग्रहः समाप्तः ॥

अथ परिशिष्टम्— चत्तारि वीस सोलस भंगा एगिंदियाण चत्ताला । एगट्ठ अट्ठ विगलिंदियाण इगवण्ण तिण्हंपि ॥१॥ गुणतीसे तीसेवि य भंगाणट्ठाहिया छयालसया । पंचिंदियतिरिजोगे पणुवीसे बन्धभंगेक्कं ॥ २ ॥ पणवीसयम्मि एक्को छायालसया अडुत्तरिगुणतीसे । मणुजोगट्ठ उ सव्वे छायालसया य सत्तरसा ॥३॥ अट्ठट्ठ एक्क एक्कग भंगा अट्ठार देवजोगेसु । एक्को नारयजोगे एक्को उ सकित्तिभंगाओ ॥ ४ ॥ तेरस सहस्सनवसय पणयालं भंगयाण बन्धम्मि । नामस्स उदयसंखा पणयालट्ठुत्तरिसयाओ ॥५॥ एगिंदिय उदएसुं पंच य एक्कार सत्ततेरसयं । छक्कं कमसो भंगा बायाला हुं सव्वेवि ॥ ६ ॥ तिगातिगदुगचउछच्चउ विगलाण छसट्ठि होइ तिण्हंपि । अट्ठट्ठ सोल सोलस अट्ठ वेउव्वितिरियस्स ॥ ७ ॥ नव नव सीया दोसय पंचच्छावत्तरी य पण तिरिए । ते

दुगुणातिगुणदुगुणा गुणतीसाईसु उदएसु ॥ ८ ॥ नव-नव सीया दोसय छावत्तर पंचपंच उदयदुगे । एकारस्स य बावन्न नराण उदएसु भंगसया ॥ ९ ॥ अड अड नव नव एक्के वेउव्विनराण होइ पणतीसा । एकेकदोदुगेके आहारजईण सत्तेव ॥ १० ॥ अट्ठट्ठ अट्ठ सोलस सोलट्ठ य देवओ य भंगाओ । नारयकेवलिउदएसु पंचबावट्ठिभंगाओ ॥ ११ ॥

लिखित आदर्शे अधिका एता गाथाः-गइ इन्दिए य काए जोए वेए कसाय नाणे य । संजम दंसण लेसा भवसम्मे सन्नि आहारे ॥ १ ॥ (८ गाथातः पश्चात्) संतपयपरूवणया दव्वपमाणं च खेत्त फुसणा य । कालो य अंतरं भाग भावे अप्पाबहुं चेव ॥१॥ (३८ गाथातः) छत्तिन्नि तिन्नि सुण्णं पंचेव य नव य तिन्नि चत्तारि । पंचेव तिन्नि नव पंच सत्त तिन्नेव २ ॥१॥ चउ छ दो चउ एको पाण दो छक्केकगो य अट्ठेव दो दो नव सत्तेव य अंकट्ठाणाइं गुणतीसं ॥ २ ॥ (५५ गाथातः) उदए च्चिय अविरुद्धो खाओवसमो अणेगभेओत्ति । जइ भवइ तिण्ह एसो पएसउदयंमि मोहस्स ॥ १ ॥ (१४५ गाथातः) वग्गुकोसठिईणं मिच्छत्तुकोसगेण जं लद्धं । सेसाणं तु जहन्नो पल्लासंखिज्जागेणूणे ॥ १ ॥ (२५५ गाथातः)

पूर्वभृद्वालभ्यप्राचीनतराचार्यरचितं ज्योतिष्करण्डकम्

सुण ताव सूरपन्नत्तीवण्णणं वित्थरेण जं निउणं। थोगुच्चएण तत्तो वोच्छं उल्लोगमेत्तागं ॥ १ ॥ कालपमाणं १ माणं २ निप्फत्तिं अहिगमासगस्सवि ३ य। वोच्छामि ओमरत्तं ४ पव्वतिहिणो समत्तिं च ५ ॥ २ ॥ नक्खत्तपरीमाणं ६ परिमाणं वावि चंदसूराणं ७। नक्खत्तचंदसूराण गई ८ नक्खत्तजोगं च ९ ॥ ३ ॥ मंडलविभाग १० मयणं ११ आउट्टी १२ मंडले मुहुत्तगई १३। उउ १४ विसुव १५ वईवाए १६ तावं १७ वुड्ढि च दिवसाण १८ ॥ ४ ॥ अवमासपुण्णमासी १९ पणट्ठपव्वं २० च पोरिसिं २१ वावि। ववहारनयमएणं तं पुण सुण मे अणन्नमणो ॥ ५ ॥ लोगाणुभावजणियं जोइसचक्कं भणंति अरिहंता। सव्वे कालविसेसा जस्स गइविसेसनिप्फन्ना ॥ ६ ॥ संखेवेण उ कालो अणागयातीतवट्टमाणो य। संखेज्जमसंखेज्जो अणंतकालो उ निद्दिट्ठो ॥ ७ ॥ कालो परमानिरुद्धो अविभज्जो तं तु जाण समयं तु। समया य असंखेज्जा हवइ हु उस्सासनिस्सासो ॥ ८ ॥ उस्सासो निस्सासो यदो (दुवे)ऽवि पाणुत्ति भन्नए एक्को। पाणा य सत्त थोवा थोवावि य सत्त लवमाहु ॥ ९ ॥ अट्ठत्तीसं तु लवा अद्धलवो चेव नालिया होइ तीसे पुण संठाणं छिड्डं उदकं च वोच्छामि ॥ १० ॥ इइ कालपमाणपाहुडं १।

दालिमपुप्फागारा लोहमई नालिगा उ कायव्वा। तीसे तलंमि छिद्दं छिद्दपमाणं च मे सुणह ॥ ११ ॥ छन्नउयमूलवालेहिं तिवस्सजायाए गयकुमारीए। उज्जुकयपिंडिएहि उ कायव्वं नाडियाछिद्दं ॥ १२ ॥ अहवा दुवस्सजायाए गयकुमारीएँ पुच्छ-

वालेहिं। विहिं विहिं गुणेहिं तेहि उ कायव्वं नाडियाछिद्दं ॥ १३ ॥ अहवा सुवण्णमासेहिं चउहिं चतुरंगुला कया सूई। नालियतलंमि तीए उ कायव्वं नालियाछिद्दं ॥ १४ ॥ एवं छिद्दपमाणं धरिमं मेज्जं च मे निसामेह। एत्तो उदगपमाणं वोच्छं उदगं च जं भणियं ॥ १५ ॥ चत्तारि मधुरगत्तणफलाणि सो सेयसासवो एक्को। सोलस य सासवा पुण हवंति मासप्फलं एक्कं ॥ १६ ॥ दो चेव धन्नमासप्फलाणि गुंजाफलं हवइ एक्कं। गुंजाफलाणि दोन्नि उ रुप्पियमासो हवइ एक्को ॥ १७ ॥ सोलस रुप्पियमासा एक्को धरणो हवेज्ज संखित्तो। अड्डाइज्जा धरणा य सुवण्णो सो य पुण करिसो ॥ १८ ॥ करिसा चत्तारि पलं पलाणि पुण अद्धतेरस उ पत्थो। भारो य तुला वीसं एस विही होइ धरिमस्स ॥ १९ ॥ पणतास लोहपलिया वट्टा वावत्तरंगुला दीहा। पंचपलधरणगस्स य समायकरणे तुला होइ ॥ २० ॥ सव्वग्गेण तुलाए लेहाओ पण्णवीसई होंति। चत्तारि य लेहाओ जाओ नंदीपिणद्धाओ ॥ २१ ॥ समकरणि अद्धकरिसो तत्तो करिसुत्तरा य चत्तारि। तत्तो पलुत्तराओ जाव य दसगोत्ति लेहाओ ॥ २२ ॥ बारस पन्नरस वीसगे य एत्तो दसुत्तरा अट्ठ। एवं सव्वसमासो लेहाणं पन्नवीसं तु ॥ २३ ॥ पंचसु पन्नारसगे तीसग पन्नासगे य लेहाओ। नंदीपिणद्धकाओ सेसाओ उज्जुलेहाओ ॥ २४ ॥ तिन्नि उ पलाणि कुलवो करिसऽद्धं चेव होइ बोधव्वो। चत्तारि चेव कुलवा पत्थो पुण मागहो होइ ॥ २५ ॥ चउपत्थमाढगं पुण चत्तारि य आढगाणि दोणा उ। सोलस दोणा खारी खारीओ वीसई वाहो ॥ २६ ॥ धरिमस्स य मेयस्स एस विही नालिगाए उदगस्स। उद्देसे उवइट्ठं उदगपमाणं अओ वोच्छं ॥ २७ ॥ उदगस्स नालियाए हवंति दो आढगा उ परिमाणं। उदगं च इच्छियव्वं जारिसगं तं च वोच्छामि ॥ २८ ॥ एयस्स उ परिकम्मं कायव्वं दूसपट्टपरिपूतं। मेहोदयं पसन्नं सारइयं वा गिरिनईणं ॥ २९ ॥ बे नालिया मुहुत्तो सट्ठिं पुण नालिया अहोरत्तो। पन्नरस

अहोरत्ता पक्खो तीसं दिणा मासो ॥ ३० ॥ संवच्छरो उ बारस मासो पक्खा य ते चउव्वीसं । तिन्नेव सया सट्ठा हवंति राइंदियाणं तु ॥ ३१ ॥ इय एस कमो भणिओ नियमा संवच्छरस्स कम्मस्स । कम्मोत्ति सावणोत्ति य उउत्ति य तस्स नामाणि ॥ ३२ ॥ आइच्चो उउ चंदो रिक्खो अभिवड्ढिओ य पंचेए । संवच्छरा जिणमए जुगस्स माणे विभीयंते ॥ ३३ ॥ छप्पि उऊ परियट्टा एसा संवच्छरो उ आइच्चो । पुव्वं भणिओ कम्मो एत्तो चंदं पवुच्छामि ॥ ३४ ॥ पुण्णिमपरियट्टा पुण बारस संवच्छरा हवइ चंदो । नक्खत्तचंदजोगो बारसगुणिओ उ नक्खत्तो ॥ ३५ ॥ तेरस य चंदमासा एसो अभिवड्ढिओ उ नायव्वो । मासाणं तु पमाणं वोच्छं सव्वेसि वासाणं ॥ ३६ ॥ आइच्चो खलु मासो तीसं अद्धं च सावणो तीसा । चंदो एगुणतीसं बिसट्ठिभागा य बत्तीसा ॥ ३७ ॥ नक्खत्तो खलु मासो सत्तावीसं भवे अहोरत्ता । अंशा य एक्कवीसं सत्तट्ठिकएण छेएणं ॥ ३८ ॥ अभिवड्ढिओ उ मासो एक्कत्तीसं भवे अहोरत्ता । भागसयमेगवीसं चउवीससएण छेएणं ॥ ३९ ॥ तिन्नि अहोरत्तसया छावट्ठा भक्खरो हवइ वासो । तिन्नि सया पुण सट्ठा कम्मो संवच्छरो हवइ ॥ ४० ॥ तिन्नि अहोरत्तसया चउपण्णा नियमसो हवइ चंदो । भागा य बारसेव य बावट्ठिकएण छेएण ॥ ४१ ॥ (अ) । तिण्णि अहोरत्तसया सत्तावीसा य होन्ति नक्खत्ते । एक्कावन्नं भागा सत्तट्ठिकएण छेएण ॥ ४१ ॥ (ब) तिण्णि अहोरत्तसया तेसीइं चेव होइ अभिवड्ढे । चोयालीसं भागा बावट्ठिकएण छेएण ॥ ४२ ॥ दस चेव सहस्साइं नव चेव सया हवंतऽसीया य । एयं मुहुत्तगणियं नेयव्वं सूरवासस्स ॥ ४३ ॥ दस चेव सहस्साइं अट्ठेव सया हवंति संपुण्णा । एयं मुहुत्तगणियं नायव्वं कम्मवासस्स ॥ ४४ ॥ चंदे मुहुत्तगणितं सयाणि छच्चेव पणवीसाणि । दस य सहस्सा पुण्णा बिसट्ठिभागा य पन्नासं ॥४५॥ नव चेव सहस्साइं सयाणि अट्ठेव होंति बत्तीसा । नक्खत्ते खलु वासे

छप्पण सगसट्ठिभागा य ॥ ४६ ॥ एक्कारस य सहस्सा पंचेव सया हवंति एक्कारा । अभिवड्ढिए मुहुत्ता वासे अट्ठारस य भागा ॥ ४७ ॥ एए पमाणवासा पंचवि उववण्णिया जहुद्दिट्ठा । एत्तो जुगवासाणि य वोच्छामि अहाणुपुव्वीए ॥ ४८ ॥ चंदो चंदो अभिवड्ढिओ य चंदमभिवड्ढिओ चेव । पंचहिं सहियं जुगमिणं दिट्ठं तेलोक्कदंसीहिं ॥ ४९ ॥ पढमबिइया उ चंदा तइयं अभिवड्ढियं विजाणाहि । चंदं चेव चउत्थं पंचममभिवड्ढियं जाण ॥ ५० ॥ चंदमभिवड्ढियाणं वासाणं पुव्ववन्नियाणं च । तिविहंपि तं पमाणं जुगंमि सव्वं निरवसेसं ॥ ५१ ॥ आदी जुगस्स संवच्छरो उ मासस्स अद्धमासा उ । दिवसा भरहेरवए राई य विदेहवासेसु ॥ ५२ ॥ दिवसाइ अहोरत्ता वहुलाईयाणि होंति पव्वाणि । अभिई नक्खत्ताई रुद्दो आई मुहुत्ताणं ॥ ५३ ॥ सावणबहुलपडिवए वालवकरणे अभीइनक्खत्ते । सव्वत्थ पढमसमये जुगस्स आइं वियाणाहि ॥ ५५ ॥ अट्ठारस सट्ठिसया तिहीण नियमा जुगंमि नायव्वा । तत्थेव अहोरत्ता तीसा अट्ठारस सया उ ॥ ५६ ॥ तत्थ पडिमिज्जमाणे पंचहिं माणेहिं पुव्वगणिएहिं । मासेहिं विभजित्ता जइ मासा होंति ते वोच्छं ॥ ५७ ॥ आइच्चेण उ सट्ठी मासा उउणो उ होंति एगट्ठी । चंदेण य बावट्ठी सत्तट्ठी होंति नक्खत्ते ॥ ५८ ॥ सत्तावन्नं मासा सत्त य राइंदियाइं अभिवड्ढे । एक्कारस य मुहुत्ता विसट्ठिभागा य तेवीसं ॥ ५९ ॥ सव्वे कालविसेसा आउपमाणा ठिई य कम्माणं । सव्वे समाविभागा सूरपमाणेण नायव्वा ॥ ६० ॥ जं किर सूरेण जुगं अणूणमहिगाणि पंच वासाणि । ता किर जुगेण सव्वं गणंति अद्धाविसेसं तु ॥ ६१ ॥ वाससयसहस्साइं चुलसीइगुणाइं होज्ज पुव्वंगं । पुव्वंगसयसहस्सा चुलसीइगुणं हवइ पुव्वं ॥ ६२ ॥ पुव्वस्स उ परिमाणं सयरी खलु होंति सयसहस्साइं । छप्पणं च सहस्सा वोद्धव्वा वासकोडीणं ॥ ६३ ॥ पुव्वाण सयसहस्सं [पुव्व] चुलसीइगुणं भवे लयंगमिह [हमेगं] । तेसिंपि सयसहस्सं चुलसी-

इगुणं लया होइ ॥ ६४ ॥ तत्तो महालयाणं चुलसीइं चेव सयसहस्साणि । नलिणंगं नाम भवे एत्तो वोच्छं समासेणं ॥ ६५ ॥ नलिण महानलिणंगं हवइ महानलिणमेव नायव्वं । पउमंगं तह पउमं त्तो य महापउमअंगं ॥ ६६ ॥ हवइ महापउमं चिय तत्तो कमलंगमेव नायव्वं । कमलं च महाकमलंगमेव परतो महाकमलं ॥ ६७ ॥ कुमुयंगं तह कुमुयं तत्तो य तहा महाकुमुयअंगं । तत्तो परतो य महाकुमुयं तुडियंग बोद्धव्वं ॥ ६८ ॥ तुडिय महातुडियंगं महातुडियं अडडंगमडड परं । परतो य महाडडअंगं तत्तो य महाअडडमेव ॥ ६९ ॥ ऊहंगंपिय ऊहं हवइ महऊहं च ऊहगं तत्तो । महऊहं सीसपहेलियंग सीसपहेलिया होइ नायव्वा ॥ ७० ॥ एत्थं सयसहस्साणि चुलसीई चेव होइ गुणकारो । एक्कंमि उ ठाणे अह संखा होइ कालंमि ॥ ७१ ॥ एसो पण्णवणिज्जो कालो संखेज्जओ मुणेयव्वो । वोच्छामि असंखेज्जं कालं उवमाविसेसेणं ॥ ७२ ॥ सत्थेण सुतिक्खेणवि छित्तुं भित्तुं व जं किर न सक्का । तं परमाणुं सिद्धा वयंति आइं पमाणाणं ॥ ७३ ॥ परमाणू तसरेणू रहरेणू अग्गयं च वालस्स । लिक्खा जूया य जवो अट्ठगुणविवड्ढिया कमसो ॥७४॥ जवमज्झा अट्ठ हवन्ति अंगुलं छच्च अंगुला पाओ। पाया य दो विहत्थी दो य विहत्थी हवइ हत्थो ॥७५॥ दंडं धणुं जुगं नालिया य अक्ख मुसल च चउहत्था । अट्ठेव धणुसहस्सा जोयणमेगं च माणेणं ॥ ७६ ॥ एयं धणुप्पमाणं नायव्वं जोयणस्स य पमाणं । कालस्स परीमाणं एत्तो उद्धं पवक्खामि ॥ ७७ ॥ जं जोयणविच्छिण्णं तं तिगुणं परिरएण सविसेसं । तं जोयणमुव्विद्धं जाण पलिओवमं नाम ॥७८॥ एकाहियबेहियतेहियाण उक्कोससत्तरत्ताणं । सम्मट्ठं सन्निचियं भरियं वालग्गकोडीणं ॥ ७९ ॥ ओगाहणा उ तेसिं अंगुलभागो भवे असंखेज्जा । एयं लोमपमाणं एत्तो वोच्छामि अवहारं ॥ ८० ॥ वाससए वाससए एक्केक्के अवहियंमि जो कालो। सो कालो नायव्वो माणं एक्कस्स पल्लस्स॥ ८१ ॥ एएसिं पल्लाणं कोडीकोडी हवेज्ज दसगुणिया । तं

सागरोवमस्स उ एक्कस्स भवे परीमाणं ॥ ८२ ॥ दससागरोवमाणं पुण्णाओ होंति कोडीकोडीओ । ओसप्पिणीपमाणं तं चेवुस्सप्पिणीएवि ॥ ८३ ॥ छच्चेव य कालसमा भणिया ओसप्पिणिए भरहंमि । तासिं नामविहत्तिं परिमाणविहिं च वोच्छामि ॥ ८४ ॥ सुसमसुसमा य सुसमा हवइ तह सुसमदुस्समा चेव । दूसमसुसमा य तहा दूसम अइदुस्समा चेव ॥ ८५ ॥ सुसमसुसमाएँ कालो चत्तारि हवंति कोडिकोडीओ । सुसमाए तिण्णि भवे सुसमदुसमाए दो होंति ॥ ८६ ॥ एका य कोडिकोडी वायालीसं भवे सहस्साइं । वासेहिं जेहि ऊणा दुसमदुसमाएँ सो कालो ॥ ८७ ॥ (अह दूसमाए कालो वाससहस्साइं इक्कवीसाइं । तावइओ चेव भवे कालो अइदूसमाएवि ॥ १ ॥) एए चेव विभागा हवंति ओसप्पिणीए उ नायव्वा । पडिलोमा परिवाडी नवरि विभागेसु नायव्वा ॥ ८८ ॥ एसो उ असंखेज्जो [कालो] एयस्स विहाणगा असंखेज्जा । एत्तो होइ अणंतो कालो कालंतरगुणेणं ॥ ८९ ॥ एए कालविभागा पडिवज्जंते जुगंमि खलु सव्वे । पत्तेयं पत्तेयं जुगस्स अंते समप्पंति ॥९०॥ एए कालविभागा नायव्वा होंति कालकुसलेणं । इति जोइसकरंडे कालमाणं नाम पाहुडं विइयं ।

एत्तो उ अहिगमासगनिप्फत्तिं मे निसामेह ॥ ९१ ॥ चंदस्स जो विसेसो आइच्चस्स य हवेज्ज मासस्स । तीसइगुणिओ संतो हवइ हु अहिमासगो एक्को ॥ ९२ ॥ सट्ठीए अइयाए हवइ हु अहिमासगो जुगद्धंमि । बावीसे पव्वसए हवइ बिइओ जुगंतंमि ॥ ९३ ॥ मासविसेसुप्पण्णा निप्फत्ती अहिगमासगस्सेसा । इति अहिगमासगपाहुडं तइयं ।

कम्मो निरंसयाए मासो ववहारको लोए ॥ ९४ ॥ (आइच्च कम्मचन्दानक्खत्तभिवड्ढियाण मासाणं) सेसा उ संसयाए ववहारे दुक्करा घित्तु ॥ ९५ ॥ सूरस्स गमणमंडलविभागनिप्फाइया अहोरत्ता । चंदस्स हाणिवुड्ढीकएण निप्फज्जए उ तिही

अधिकमासः ३ तिथि निष्पत्तिः४

॥ ९६ ॥ चंदस्स नेव हाणी नवि वुड्ढी वा अवट्ठिओ चंदो । सुकिलभावस्स पुणो दीसइ वुड्ढी य हाणी य ॥ ९७ ॥ किण्हं राहुविमाणं हेट्ठा चउरंगुलं च चंदस्स । तेणोवट्टइ चंदो परिवड्ढइ वावि नायव्वो ॥ ९८ ॥ तं रययकुमुयसरिसप्पहस्स चंदस्स राहुसुभगस्स । लोए तिहित्ति नियमं भण्णइ वुड्ढीए हाणीए ॥ ९९ ॥ सोलस भागे काऊण उडुवइं हायतेऽत्थ पन्नरस । तत्तियमेत्ते भागे पुणोवि परिवड्ढई जुण्हे ॥ १०० ॥ कालेण जेण हायइ सोलसभागो उ सो तिही होइ । तह चेव य वुड्ढीए होई तिहिणो समुप्पत्ती ॥ १०१ ॥ जावइए परिहायइ भागे वड्ढइ य आणुपुव्वीए । तावइया होंति तिही तेसिं नामाणि वोच्छामि ॥ १०२ ॥ पडिवग बिइय तइया य चउत्थी पंचमी य छट्ठी या । सत्तमि अट्ठमि नवमी दसमी एक्कारसी चेव ॥ १०३ ॥ बारसि तेरसि चाउद्दसी य निट्ठवणिगा य पन्नरसी । किण्हंमि य जोण्हंमि य एसेव विही मुणेयव्वो ॥ १०४ ॥ अउणत्तीसं पुण्णा उ मुहुत्ता सोमतो तिही होइ । भागा य उ बत्तीसं बावट्ठिकएण छेएणं ॥ १०५ ॥ तिहिरासिमेव बावट्ठी भइय सेसमेगसट्ठिगुणं । बावट्ठीविभत्तीए सेसे अंसा तिहिसमत्ती ॥ १०६ ॥ इइ तिहिनिप्फत्तिनामं पाहुडं चउत्थं ।

एसा तिहिनिफत्ती भणिया मे वित्थरं पयहिऊणं । वोच्छामि ओमरत्तं उल्लिंगन्तो समासेणं ॥ १०७ ॥ कालस्स नेव हाणी नवि वुड्ढी वा अवट्ठिओ कालो । जाइ य वुड्ढावुड्ढी मासाणं एक्कमेक्काउ ॥ १०८ ॥ चंदउडुमासाणं अंसा जे दिस्सए विसेसम्मि । ते ओमरत्तभागा भवंति मासस्स नायव्वा ॥ १०९ ॥ बावट्ठीभागमेगं दिवसे संजाइ ओमरत्तस्स । बावट्ठीए दिवसेहिं ओमरत्तं तओ भवइ ॥ ११० ॥ एक्कंमि अहोरत्ते दोवि तिही जत्थ निहणमेज्जासु । सोऽत्थ तिही परिहायइ सुहुमेण हविज्ज सो चरिमो ॥ १११ ॥ तइयंमि ओमरत्तं कायव्वं सत्तमंमि पक्खंमि । वासहिमगिम्हकाले चाउम्मासे विधीयन्ते ॥ ११२ ॥ पाडिवय ओमरत्ते

कइया विइया समप्पिहिइ तिही । विइयावाए तइया तइयाए वा चउत्थीओ ॥ ११३ ॥ सेसासु चेव काहिइ तिहिसु ववहारग-
णियदिट्ठासु । सुहुमेण परिछ्तितिही संजायइ कम्मि पव्वंमि ? ॥ ११४ ॥ रूवाहिगा उ ओया विगुणा पव्वा हवंति कायव्वा ।
एमेव हवइ जुम्मे एक्कत्तीसाजुया पव्वा ॥ ११५ ॥ इइ **ओमरत्तानिप्फत्ती नाम पाहुडं पंचमं** ॥

चंदा सूरा तारागणा य नक्खत्त गहगणा चेव । पंचविहा जोइसिया ठिया विचारी य ते दुविहा ॥ ११६ ॥ जंबूदीवो
लवणोदही य दीवो य धायईसंडे । कालोदही समुद्दो पुक्खरदीवस्स अद्धं च ॥ ११७ ॥ एए अड्ढाइज्जा दीवा दो उदहि माणुसं
खेत्तं । एत्थं समाविभागा देवारण्णं परं तत्तो ॥ ११८ ॥ एवं माणुसखित्तं एत्थ विचारीणि जोइसगणाणि । परतो दीवसमुद्दे
अवट्ठियं जोइसं जाण ॥ ११९ ॥ दो चंदा इह दीवे चत्तारि य सागरे लवणतोए । धायइसंडे दीवे बारस चंदा य सूरा य
॥ १२० ॥धायइसंडप्पभिइ उदिट्ठा तिगुणिया भवे चंदा । आइल्लचंदसहिया तइ होंति अणंतरे परतो ॥ १२१ ॥ आइच्चाणंपि भवे
एसेव विही अणूणगो सव्वो । दीवेसु समुद्देसु य धायइसंडेहिं जे परतो ॥ १२२ ॥ नक्खत्तट्ठावीसं अट्ठासीई महग्गहा भणिया ।
एगससीपरिवारो एत्तो ताराचि मे सुणसु ॥ १२३ ॥ छावट्ठिं च सहस्सा नव य सया पंचसत्तरा होंति । एगससीपरिवारो तारा-
गणकोडिकोडीणं ॥ १२४ ॥ जइ चंदा तइगुणिओ खेत्ते खेत्तम्मि एस परिवारो। चंदेसु समा सूरा नायव्वा सव्वखेत्तेसु ॥ १२५ ॥
तेसिं नक्खत्ताणं संठाणमहक्कमेण वोच्छामि । माणं च तारगाण य जह दिट्ठं सव्वदंसीहिं ॥ १२६ ॥ गोसीसावली १ काहार २
सउणि ३ पुप्फोवयार ४ वावी ५-६ य । नावा ७ आसक्खंधे ८ भग ९ छुरधारा १० य सगडुद्धी ११ ॥ १२७ ॥ मिगसीसा-
वली १२ रुहिरबिंदु १३ तुल १४ वद्धमाणग १५ पडागा १६ । पागारे १७ पलियंके १८-१९ हत्थे २० मुहपुप्फए २१ चेव

॥ १२८ ॥ कीलग २२ दामणि २३ एगावली २४ य गयदंत २५ विच्छुयअली य २६ । गयविक्कमे २७ य तत्तो सीहनिसाई २८ य संठाणा ॥ १२९ ॥ तिग १ तिग २ पंचे ३ गसयं ४ दुग ५ दुग ६ बत्तीस ७ तिगं ८ तह तिगं ९ च । छ १० प्पंचग ११ तिग १२ एक्कग १३ पंचग १४ तिग १५ छक्कगं १६ चेव ॥ १३० ॥ सत्तग १७ दुग १८ दुग १९ पंचग २० एक्के २१ क्कग २२ पंच २३ चउ २४ तिगं २५ चेव । एक्कारसग २६ चउक्कं २७ चउक्ककं चेव तारग्गं ॥१३१॥ एवं नक्खत्ताणं संठाणा तारगाण य पमाणं । भणियं एत्तो वोच्छं नामाणि य देवयाओ य ॥ १३२ ॥ अभिई सवण धणिट्ठा सयभिसया दो य होंति भद्दवया । रेवई अस्सिणि भरणी य कत्तिया रोहिणी चेव ॥ १३३ ॥ मिगसिर अद्दा य पुणव्वसू य पूसो य तहऽसिलेसा य। मघ पुव्वफग्गुणी उत्तरा य हत्थो य चित्ता य ॥ १३४ ॥ साइ विसाहा अणुराह चेव जेट्ठा तहेव मूलो य । पुव्वुत्तरा असाढा य जाण नक्खत्तनामाणि ॥ १३५ ॥ बम्हा विण्हू य वसू वरुणो तहऽजो अणंतरो होई । अभिवुड्ढि पूस गंधव्वमेव परतो जमो होइ ॥ १३६ ॥ अग्गि पयावइ सोमे रुद्दे अदिई विहस्सई चेव । नागे पिइ भग अज्जम सविया तट्ठा य वाऊ य ॥ १३७ ॥ इंदग्गी मित्तोऽविय इंदे निरई य आउ विस्सा य । नामाणि य देवाणं एत्तो सीमंपि मे सुणसु ॥ १३८ ॥ एगं च सयसहस्सं अट्ठाणउई सया व पडिपुण्णा । एसो मंडलछेओ सीमाणं होइ नायव्वो ॥ १३९ ॥ छच्चेव सया तीसा भागाणं अभिइसीमविक्खंभे । दिट्ठो सव्वडहरगो सव्वेहिं अणंतनाणीहिं ॥ १४० ॥ सयभिसया भरणीए अद्दा अस्सेस साइ जेट्ठाए। पंचुत्तरं सहस्सं भागाणं सीमविक्खंभो ॥ १४१ ॥ एयं चेव य तिगुणं पुणव्वसूरोहिणीविसाहाणं । तिण्हं च उत्तराणं अवसेसाणं भवे दुगुणं ॥ १४२ ॥ विक्खम्भसीम भणिया नक्खत्ताणं च अपरिसेसाणं । इइ नक्खत्तपरिमाणं छट्ठं पाहुडं ॥

एत्तो परं तु वोच्छं विक्खंभे चंदसूराणं ॥ १४३ ॥ एगट्ठिभाग छेत्तूण जोयणं तस्स होंति जे भागा । ते चंदा छप्पन्नं अडयालीसं भवे सूरा ॥ १४४ ॥ एवं चंदिमसूराण पमाणं वण्णियं समासेणं । इइ चंदसूरपरिमाणं सत्तमं पाहुडं ॥

नक्खत्तचंदसूराण गई य वोच्छं समासेणं ॥ १४५ ॥ चंदेहिं सिग्घयरा सूरा सूरेहिं होंति नक्खत्ता । अणिययगइपत्थाणा हवंति सेसा गहा सव्वे ॥ १४६ ॥ अट्ठारस भागसए पणतीसे गच्छई मुहुत्तेणं । नक्खत्तं चंदो पुण सत्तरस सए उ अडट्ठे ॥ १४७ ॥ अट्ठारस भागसए तीसे गच्छइ रवी मुहुत्तेणं । नक्खत्तसीमछेदो सो चेव इहंपि नायव्वो ॥ १४८ ॥ जोयणगणणारहिया एस गई वण्णिया अहाथूरा । इइ नक्खत्तचंदसूरगइनामं अट्ठमं पाहुडं ॥

नक्खत्तचंदजोगे एत्तो वोच्छं समासेणं ॥ १४९ ॥ अभिइस्स चंदजोगो सत्तट्ठीखंडिओ अहोरत्तो । भागा य एक्कवीसं ते पुण अहिगा नव मुहुत्ता ॥ १५० ॥ सयभिसय भरणि अद्दा अस्सेसा साइ तह य जेट्ठा य । एते छन्नक्खत्ता पन्नरसमुहुत्तसंजोगा ॥ १५१ ॥ तिन्नेव उत्तराओ पुणव्वसू रोहिणी विसाहा य । एते छन्नक्खत्ता पणयालमुहुत्तसंजोगा ॥ १५२ ॥ अवसेसा नक्खत्ता पण्णरसवि होंति तीसइमुहुत्ता । चंदंमि एस जोगो नक्खत्ताणं समक्खातो ॥ १५३ ॥ एएसिं रिक्खाणं आयाणविसग्गजाणणा-करणं । चंदंमि य सूरंमि य वोच्छामि अहाणुपुव्वीए ॥ १५४ ॥ पव्वं पन्नरसगुणं तिहिसहियं ओमरत्तपरिहीणं । बासीइए विभत्ते लद्धं अंसे वियाणाहि ॥ १५५ ॥ जं हवइ भागलद्धं कायव्वं तं चउग्गुणं नियमा । अभिइस्स एक्कवीसा भागे सोहेहि लद्धंमि ॥ १५६ ॥ सेसाणं रासिणं सत्तावीसं तु मंडला. सोज्झा । अभिइस्स सोहणासंभवे उ इणमो विही होइ ॥ १५७ ॥ सेसाओ रासीओ रूवं घेत्तूण सत्तसट्ठिकका । पक्खिव लद्धेसु पुणो अभिजिं सोहेउ पुव्वकमा ॥ १५८ ॥ पंच दस तेरसट्ठारसेव बावीस

सत्तवीसा य। सोज्झा दिवड्ढखेत्तंत भद्दवाई असाढंता ॥ १५९ ॥ एयाणि सोहइत्ता जं सेसं तं हविज्ज नक्खत्तं । सोज्झा तीसगुणाओ सत्तट्ठिहिते मुहुत्ताओ ॥ १६० ॥ अभिई छच्च मुहुत्ते चत्तारि य केवले अहोरत्ते। सूरेण समं वच्चइ एत्तो सेसाण वोच्छामि ॥ १६१ ॥ जं रिक्खं जावइए वच्चइ चंदेण भाग सत्तट्ठी । तं पणभागे राइंदियस्स सूरेण तावइए ॥ १६२ ॥ सयभिसया भरणीए अद्दा अस्सेस साइ जेट्ठा य । वच्चंति मुहुत्ते एक्कवीस छच्चेवऽहोरत्ते ॥ १६३ ॥ तिन्नेव उत्तराइं पुणव्वसू रोहिणी विसाहा य। वच्चंति मुहुत्ते तिण्णि चेव वीसं अहोरत्ते ॥ १६४ ॥ अवसेसा नक्खत्ता पन्नरसवि सूरसहगया जंति । बारस चेव मुहुत्ते तेरस य समे अहोरत्ते ॥ १६५ ॥ पव्वं पन्नरसगुणं तिहिसहियं ओमरत्तपरिहीणं । तीहिं छावट्ठेहिं सहिए सेसंमि सोहणगं ॥ १६६ ॥ चउवीसं च मुहुत्ता अट्ठेव य केवला अहोरत्ता । एए पुस्से सेसा एत्तो सेसाण वोच्छामि ॥ १६७ ॥ राइंदिया विसट्ठी य, मुहुत्ता बारसुत्तरा। सोलस सयं विसाहा, वीसदेवा य तेसीयं ॥ १६८ ॥ दो चउपन्ना छच्चेव मुहुत्ता उत्तरा उ पोट्ठवया। तिण्णेव एक्कवीसा छच्च मुहुत्ता उ रोहिणिया ॥ १६९ ॥ [जोगो] तिन्नेगट्ठा बारस य मुहुत्ता सोहणं पुणव्वसुणो। जं सोहणं न गच्छइ तं नक्खत्तं तु सूरगयं ॥ १७० ॥ नक्खत्तचंदजोगे नियमा सत्तट्ठिए पडुप्पन्ने। पण्णेण सएण भए लद्धं सूरस्स सो जोगो ॥ १७१ ॥ नक्खत्तसूरजोगो मुहुत्तरासीकओ उ पंचगुणो। सत्तट्ठीएँ विभत्तो लद्धो चंदस्स सो जोगो ॥ १७२ ॥ नक्खत्ताणं जोगा चंदाइचेसु करणसंजुत्ता। भणिया ॥ इइ नक्खत्तजोगनामं नवमं पाहुडं ॥

सुणाहि एत्तो पविभागं मंडलाणं तु ॥ १७३ ॥ इणमो उ समुद्दिट्ठो जंबुदीवो रहंगसंठाणो । विक्खंभ सयसहस्सं जोयणाणं भवे एक्कं ॥ १७४ ॥ भरहं तह हेमवयं हरिवासं तह विदेहवासं च। रम्मग हेरण्णवतं एरवयं सत्तमं वासं ॥ १७५ ॥ चुल्लमहाहि-

मवंतो निसढो तह नीलवंत रुप्पी य । सिहरी य नाम मेलो छव्वासहरा भवंतेए ॥ १७६ ॥ वासा वासहराविय हवंति पुव्वावरायता मव्वे । भरहं दक्खिणपासे उत्तरतो होइ एरवयं ॥ १७७ ॥ भरहेरवयप्पभिई दुगुणादुगुणो उ होइ विक्खंभो । वासावासहराणं जावइ (य) वामं विदेहित्ति ॥ १७८ ॥ पंचेव जोयणसया छव्वीसा होंति भरहविक्खंभो । छच्चेव य होंति कला एगुणवीसेण छेएण ॥ १७९ ॥ ओगाहूणं विक्खंभमो उ उग्गाहसंगुणं कुज्जा । चउहिं गुणियस्स मूलं मंडलखेत्तस्स अवगाहो ॥ १८० ॥ उसुवग्गं छग्गुणियं जीवावग्गंमि पक्खिवित्ताणं । जं तस्स वग्गमूलं तं धणुपट्ठं वियाणाहि ॥ १८१ ॥ धणुवग्गाओ नियमा जीवावग्गं विसोहइत्ताणं । सेसस्स य छब्भागे जं मूलं तं उसू होइ ॥ १८२ ॥ छग्गुणमुसुस्स वग्गं धणुवग्गाओ विसोहइत्ताणं । सेसस्स वग्गमूलं तं खलु जीवं वियाणाहि ॥ १८३ ॥ महयो धणुपट्ठातो डहरागं सोहिही धणुह पट्ठं । जं इत्थ हवइ सेसं तस्सऽद्धं निद्दिसे बाहं ॥ १८४ विक्खंभवग्गदहगुणकरणी वट्टस्स परिरओ होइ । विक्खंभपायगुणिओ परिरओ तस्स गणियपयं ॥ १८५ ॥ जंबुद्दीवे परिरओ तिन्नि य सोलाणि सयसहस्साणि । बे य सया पडिपुण्णा सत्तावीसा समहिया य ॥ १८६ ॥ तिण्णि य कोसा य तहा अट्ठावीसं च धणुसयं एक्कं । तेरस य अंगुलाइं अद्धंगुलयं च सविसेसं ॥ १८७ ॥ (सत्तेव य कोडिसया नउया छप्पन्न सयसहस्साइं । चउणउइं उ सहस्सा सयं दिवड्ढं च साहीयं । १ । इयं गाथा कचिदधिका) जंबुद्दीवस्स भवे बहुमज्झे सव्वरयणधातुचितो । मेरू नाम नगवरो सुकीलो देवराईणं ॥ १८८॥ नवनउइं च सहस्सा उव्विद्धो अह सहस्समोगाढो । धरणियले वित्थिण्णो जोयणाणं दससहस्सा ॥१८९॥ जत्थिच्छसि विक्खंभं मंदरासिहराउ ओवइत्ताणं । इक्कारसहियलद्धो सहस्ससहिओ उ विक्खंभो ॥१९०॥ मूलग्गाविसेसंमि उ उस्सयभइयंमि जं भवे लद्धं । सा हरनदीनगाणं पएसवुड्ढी उ सा उभओ ॥ १९१ ॥ चंदा सूरा तारागणा य

नक्खत्तगहगणा चेव । तं ते पदक्खिणगई परेंति मेरुं गहरई य ॥ १९२ ॥ पन्नरस मंडलाइं चंदस्स महेसिणो उवदिसंति । चुल-
सीई मंडलसयं अणूणगं बिंति सूरस्स ॥ १९३ ॥ जोयणसयं असीयं अंतो ओगाहिऊण दीवंमि । तस्सुवरिं तु सपरिहिं अब्भितर-
मंडलं रविणो ॥ १९४ ॥ तीसाइं तिन्नि जोयण सयाणि ओगाहिऊण लवणंमि । तस्सुवरिं तु सपरिहिं बाहिरगं मंडलं रविणो ॥१९५॥
तिन्नेव सयसहस्सा पण्णरस य हुंति जोयणसहस्सा । अउणाननइ परिरओ अब्भितरमंडले रविणो ॥ १९६ ॥ तिन्नेव सयसहस्सा
अट्ठारस हुंति जोयणसहस्सा । तिन्नि सया पन्नासा बाहिरए मंडले रविणो ॥ १९७ ॥ दस चेव मंडलाइं अब्भितरबाहिरा रविस-
सीणं । सामन्नाणि उ नियमा पत्तेयं पंच चंदस्स ॥ १९८ ॥ चंदंतरेसु अट्ठसु अब्भितरबाहिरेसु सूरस्स । बारस बारस मग्गा छसु
तेरस तेरस भवंति ॥ १९९ ॥ चंदविकंपं एक्कं सूरविकंपेण भायए नियमा । जं हवइ भागलद्धं सूरविकंपा उ ते हुंति ॥ २०० ॥
दो जोयणाणि सूरस्स मंडलाणं तु हवइ अंतरिया । चंदस्सवि पणतीसं साहिया होइ नायव्वा ॥ २०१ ॥ सूरविकंपो एक्को समंडला
होइ मंडलंतरिया । चंदविकंपो य तहा समंडला मंडलंतरिया ॥ २०२ ॥ पंचेव जोयणसया दसुत्तरा जत्थ मंडला हुंति । जं अक-
मेइ तिरियं चंदो सूरो य अयणेणं ॥ २०३ ॥ सगमंडलेहिं लद्धं सगकट्ठाओ हवंति सविकम्पा । जे सगविक्खंभजुया हवंति सगमंड-
लंतरिया ॥ २०४ ॥ इच्छामण्डलरूवूणगुणियं अब्भंतरं तु सूरस्स । तस्सेसं सामण्णं सामण्णाविसेसियं ससिणो ॥ २०५ ॥ छट्ठाइसु
गविसेसं रविससिणो अंतरं तु नायव्वं । तं च ससि सुद्ध सूरंतराहियं अंतरं बाहिं ॥ २०६ ॥ जत्थ न सुज्झइ सोमो तं ससिणो
तत्थ होइ पत्तेयं । तस्सेसं सामन्नं सामन्नविसेसियं रविणो ॥ २०७ ॥ अट्ठेवगारस चउ ३/७ छत्तीसा तिन्नि २/७ उगणतीस चत्तारि ३/७ ।
तेवीसेगं ३/७ चउवीस छक्क १/७ इगतीस एगं ३/७ च ॥ २०८ ॥ चोत्तीस पंच ४/७ तेरस दुगं च ५/७ बायाल पंचभागाणि १/७ । छायालदुगे

गं पण चउपण्णं चेव दो भागा ॥ २०९ ॥ नव छ च्छप्पण्णेगं एक्कावीसं च तिण्णि बोद्धव्वा । चत्तालीसं तिगहिय तेत्तीसा चेव तेत्तीसा ॥ २१० ॥ चउयाला चउ इगवीसं ति छप्पण्ण एग नव छक्कं । चउपण्ण दुगे गं पण छायालीसं च दो चेव ॥ २११ ॥ बायाल पंच तेरस दुगं च चोत्तीस पंचभागा य । इगतीसेगं चउवीस छक्क तेवीस एक्कं च ॥ २१२ ॥ गुणवीसा चउ छत्तीस तिन्नि एकारसेव चउर ऽट्ठ । दो दो तेत्तीसट्ठय नत्थि चउण्हंपि सत्तमा ॥ २१३ ॥ नवनउई य सहस्सा छच्चेव सया हवन्ति चत्ताला । सूराण ऊ अबाहा अब्भितरमंडलट्ठाणं ॥ २१४ ॥ एक्कं च सयसहस्सं छच्चेव सया य होंति सट्ठीया । सूराण ऊ अबाहा बाहिरगे मंडले नेया ॥ २१५ ॥ पंचेव जोयणाइं पणतीसं एगसट्ठिभागा य । एस अबाहावुड्ढी एक्केक्क मंडले रविणो ॥२१६॥ चन्दस्स जोयणाणि य बिसत्तरी एकवण्ण अंसा य । एगट्ठिकते छेए नायव्वा सत्तभागा य ॥ २१७ ॥ सत्तरस जोयणाणि य परिरयवुड्ढी उ मण्डले नियमा । अट्ठत्तीसं भागा एगट्ठिकएणं छेएण ॥२१८॥ रूणमंडलगुणं परिहीवुड्ढिं तु पक्खिवे नियमा । पढमपरिहिपमाणे सो परिही मंडले तम्मि ॥ २१९ ॥ चंदस्सावि नायव्वा परिरयवुड्ढी उ मंडले नियमा । दो चेव जोयणसया तीसा खलु होंति साहीया ॥२२०॥ इइ मंडलविभागनामं दसमं पाहुडं ।

छहिं मासेहिं दिणयरो तेसीयं चरइ मंडलसयं तु । अयणम्मि उत्तरे दाहिणे य एसो विही होइ ॥ २२१ ॥ तेसीयं दिवससयं अयणं सूरस्स होइ पडिपुन्नं । सुण तस्स कारणविहिं पुव्वायरिओवएसेणं ॥ २२२ ॥ सूरस्स अयणकरणं पव्वं पन्नरससंगुणं नियमा । तिहिसंखित्तं संतं बावट्ठिभागपरिहीणं ॥ २२३ ॥ तेसीयसयविभत्तंमि तम्मि लद्धं तु रूवमाएज्जा । जइ लद्धं होइ समं नायव्वं उत्तरं अयणं ॥२२४॥ अह हवइ भागलद्धं विसमं जाणाहि दक्खिणं अयणं । जे अंसा ते दिवसा होंति पवत्तस्स अयणस्स ॥२२५॥

तेरस य मंडलाइं चउचत्ता सत्तसट्ठिभागा य । अयणेण चरइ सोमो नक्खत्ते अद्धमासेणं ॥ २२६ ॥ चंदायणस्स करणं पव्वं पन्नरससंगुणं नियमा । तिहिसंखित्तं संतं बावट्ठीभागपरिहीणं ॥ २२७ ॥ नक्खत्तअद्धमासेण भइए लद्धं तु रूवमाएज्जा । जइ लद्धं हवइ समं नायव्वं दक्खिणं अयणं ॥ २२८ ॥ अह हवइ भागलद्धं विसमं जाणाहि उत्तरं अयणं । सेसाणं अंसाणं ससिस्स इणमो भवे करणं ॥ २२९ ॥ सत्तट्ठिए विभत्ते जं लद्धं तइ हवंति दिवसा उ । अंसा य दिवसभागा पवत्तमाणस्स अयणस्स ॥२३०॥ इइ अयण पइपादगं एगारसं पाहुडं० ११ ॥

एत्तो आउट्टीओ वोच्छं जह यकमेण सूरस्स । चंदस्स य लहुकरणं जहदिट्ठं पुव्वसूरीहिं (सव्वदरिसीहिं) ॥ २३१ ॥ सूरस्स य अयणसमा आउट्टीओ जुगम्मि दस होंति । चंदस्स य आउट्टी सयं च चोत्तीसयं चेव ॥ २३२ ॥ पढमा बहुलपडिवए बिइया बहुलस्स तेरसीदिवसे । सुद्धस्स य दसमीए बहुलस्स य सत्तमीए उ ॥ २३३ ॥ सुद्धस्स चउत्थीए पवत्तए पंचमी उ आउट्टी । एया आउट्टीओ सव्वाओ सावणे मासे ॥ २३४ ॥ पढमा होइ अभिइणा संठाणाहि य तहा विसासाहिं । रेवतिए उ चउत्थी पुव्वाहिं फग्गुणीहि तहा ॥ २३५ ॥ बहुलस्स सत्तमीए पढमा सुद्धस्स तो चउत्थीए । बहुलस्स य पाडिवए बहुलस्स य तेरसीदिवसे ॥ २३६ ॥ सुद्धस्स य दसमीए पवत्तए पंचमी उ आउट्टी । एया आउट्टीओ सव्वाओ माघमासंमि ॥ २३७ ॥ हत्थेण होइ पढमा सयभिसयाहि य ततो य पुस्सेण । मूलेण कत्तियाहि य आउट्टीओ य हेमंते ॥ २३८ ॥ आउट्टिएहिं एगूणियाहि गुणियं सयं तु तेसीयं । जेण गुणं तं तिगुणं रूवाहिगं पक्खिवे तत्थ ॥ २३९ ॥ पन्नरसभाइयंमि उ जं लद्धं तं ततिसु [होइ] पव्वेसु । जे अंसा ते दिवसा आउट्टी तत्थ बोद्धव्वा ॥ २४० ॥ पंच सया पडिपुन्ना तिसत्तरा नियमसो मुहुत्ताणं । छत्तीस

विसट्ठि (तीय) भागा छच्चेव य चुन्निया भागा ॥ २४१ ॥ आवट्टिएहिं एगूणियाहिं गुणितं हवेज्ज धुवरासी । एवं मुहुत्तग-
णियं एत्तो वोच्छामि सोहणगं ॥ २४२ ॥ अभिइस्स नव मुहुत्ता विसट्ठिभागा य हुंति चउवीसं । छावट्ठी य समग्गा भागा सत्त-
ट्ठिछेयकया ॥ २४३ ॥ उगुणट्ठं पोट्ठवया तिसु चेव नवोत्तरेसु रोहिणिया । तिसु नवनउईसु भवे पुणव्वसू उत्तराफग्गू ॥ २४४ ॥
पंचेव अउणपन्नासयाइं उगुणत्तराइं छच्चेव । सोज्झाणि विसाहाणं मूले सत्तेव चोयाला ॥ २४५ ॥ अट्ठसय उगुणवीसा सोहणगं
उत्तराअसाढाणं । चउवीसं खलु भागा छावट्ठी चुण्णियाभाया ॥ २४६ ॥ एयाइं सोहइत्ता जं सेसं तं हविज्ज नक्खत्तं । चंदेण
समाउत्तं आउट्टीए उ बोद्धव्वं ॥ २४७ ॥ अब्भिंतराहि निंतो आइच्चो पुस्सजोगमुवगम्म । सव्वा आउट्टीओ करेइ सो सावणे
मासे ॥ २४८ ॥ बाहिरओ पविसंतो आइच्चो अहिइजोगमुवगम्म । सव्वा आउट्टीओ करेइ सो माघमासम्मि ॥ २४९ ॥ अट्ठारस
य मुहुत्ते चत्तारि य केवले अहोरत्ते । पूसस्स विसयमइगतो बहिया अभिनिक्खमइ सूरो ॥ २५० ॥ वीसं च अहोरत्ते जोइत्ता
उत्तराअसाढाओ । तिण्णि मुहुत्ते पविसइ ताहे अब्भंतरं सूरो ॥ २५१ ॥ चंदस्सवि नायव्वा आउट्टीओ जुगम्मि जा दिट्ठा । अभि-
उए पुस्सेण य नियये नक्खत्तसेसेणं ॥ २५२ ॥ दस य मुहुत्ते सगले मुहुत्तभागे य वीसइं चेव । पुस्सस्स विसयमभिगतो
बहियाऽभिनिक्खमइ चंदो ॥ २५३ ॥ एया आउट्टीओ भणिया मे वित्थरं पमोत्तूणं । इइ आउट्टि पडिवाययं बारसं पाहुडं ॥१२॥
नक्खत्तसूरससिणो गईउ मुण मंडलेसु तु ॥ २५४ ॥ एगूणसट्ठिरूवा सत्तहि अहिगा उ तिण्णि अंससया । तिण्णेवं सत्तट्ठा
छेओ पुण तेसि बोद्धव्वो ॥ २५५ ॥ एएण उ भइयव्वो मंडलरासी हविज्ज जं लद्धं । सा होइ मुहुत्तगई रिक्खाणं मंडले नियये
॥ २५६ ॥ मंडलपरिरयरासी सट्ठीए भाइयंमि जं लद्धं । सा सूरमुहुत्तगई तहिं तहिं मंडले नियया ॥२५७॥ बावट्ठी पुण रूवा तेवीसं

अंसगा य बोद्धव्वा। दो चेव एक्कवीसा छेओ पुण तासि बोद्धव्वो ॥ २५८ ॥ एएण उ भइयव्वो मंडलरासी हविज्ज जं लद्धं । सा सोममुहुत्तगई तहिं तहिं मंडले नियया ॥२५९॥ नक्खत्तसूरससिणो भणिया एसा उ मंडलंमि गई। इइनक्खत्तसूरशशिगतिः१३।

एत्तो उउपरिमाणं वोच्छामि अहाणुपुव्वीए ॥ २६० ॥ बे आइच्चा मासा एक्कट्ठी ते भवंतऽहोरत्ता । एयं उउपरिमाणं अवगयमाणा जिणा बिंति ॥ २६१ ॥ सूरउउस्साणयणे पव्वं पन्नरससंगुणं नियमा । तिहिसंखित्तं संतं बावट्ठीभागपरिहीणं ॥ २६२ ॥ दुगुणेगट्ठीए जुयं बावीससएण भाइए नियमा । जं लद्धं तस्स पुणो छहि हिय सेसं उऊ होइ ॥ २६३ ॥ सेसाणं अंसाणं बेहि उ भागेहिं तेसिं जं लद्धं । ते दिवसा नायव्वा हौंति पवत्तस्स अयणस्स ॥ २६४ ॥ पाउस वासारत्तो सरओ हेमंत वसंत गिम्हा य। एए खलु छप्पि उऊ जिणवरदिट्ठा मए सिट्ठा ॥ २६५ ॥ इच्छाउऊविगुणिओ रूवूणाविगुणिओ उ पव्वाणि । तस्सद्धं होइ तिही जत्थ समत्ता उऊ जिणवरादिट्ठा मए सिट्ठा ॥२६५॥ इच्छाउऊबिगुणिओ रूवोणविगुणिओ उ पव्वाणि। तस्सद्धं होइ तिही जत्थ समत्ता उऊ तीसं ॥ २६६ ॥ तइयंमि उ कायव्वं अतिरत्तं सत्तमे उ पव्वंमि । वासहिमगिम्हकाले चाउम्मासे विहीयंते ॥ २६७ ॥ उउसहियं अतिरत्तं जुगसहियं होइ ओमरत्तं तु । रविसहियं अइरत्तं ससिसहियं ओमरत्तं तु ॥ २६८ ॥ एक्कंतरिया मासा तिही य ज़ासु ता उऊ समप्पंति । आसाढाई मासा भद्दवयाई तिही सव्वा ॥ २६९ ॥ तिन्नि सया पंचहिगा अंसा छेओ सयं च चोत्तीसं । एगाइत्रिउत्तरगुणो धुवरासी एस बोद्धव्वो ॥ २७० ॥ सत्तट्ठि अद्धखेत्ते दुगातिगगुणिया समे दिवढखित्ते । अट्ठासीई पुस्से सोज्झा अभिइम्मि बायाला ॥ २७१ ॥ एयाणि सोहइत्ता जं सेसं तं तु होइ नक्खत्तं । रविसोमाणं नियमा तीसाए उऊसमत्तीसु ॥२७२॥ चत्तारि उउसयाइं त्रिउत्तराइं जुगंमि चंदस्स । तेसिंपि य करणविहिं वोच्छामि अहाणुपुव्वीए ॥ २७३ ॥ चन्दस्सुउपरिमाणं चत्तारि

य केवला अहोरत्ता । सत्तत्तीसं अंसा सत्तट्ठिकएण छेएण ॥ २७४ ॥ चंदउऊआणयणे पव्वं पन्नरससंगुणं नियमा । तिहिसंखित्तं संतं बावट्ठीभागपरिहीणं ॥२७५॥ चोत्तीससयाभिहयं पंचुत्तरतिमयसंजुयं विभए। छहि उ दसुत्तरेहि य सएहि लद्धा उऊ होइ ॥२७६॥ रविधुवरासी पुव्वं य गुणिय भइए सगेण छेएण । जं लद्धं सो दिवसो सोमस्स उउसमत्तीए ॥ २७७॥ सो चेव धुवो रासी गुणरासीवि य हवंति ते चेव । नक्खत्तसोहणाणि य परिजाणसु पुव्वभणियाणि॥२७८॥ इइ उउपरिमाणं नाम चउदसं पाहुडं १४॥

आसोयकत्तियाणं मज्झे वइसाहचित्तमज्झे य । एत्थ् सममहोरत्तं तं विसुवं अयणमज्झेसु ॥ २७९ ॥ पन्नरसमुहुत्तदिणो दिवसेण समा य जा हवइ राई । सो होइ विसुवकालो दिणराईणं तु संधिम्मि ॥ २८० ॥ इच्छियविसुवा विगुणा रूवूणा छग्गुणा भवे- (कर)पव्वा । पव्वद्धे होंति तिही नायव्वा सव्वविसुवेसु ॥२८१॥ रूवूणविसुवगुणिए छलसीइसय पक्खिवाहि तेणउई । पन्नरसभाइलद्धा पव्वा सेसा तिही होइ॥ २८२ ।' इगतीसा ओयगुणा पंचहि भइयव्व तिगुण अंसा उ । तिहिओ भवन्ति सव्वेसु चेव विसुवेसु नायव्वा ॥२८३॥ पव्वा य छडादिक्का दुवालसाहिय दसावसाणा उ। तिगमाइगावि य तिही छउत्तरा सव्वविसुवेसुं ॥ २८४॥ छक्काइग्ग तीसा तेयाला पंचवण्ण अट्ठट्ठी । तह य असीइ विणउइ पंचहिय सगं च सत्तरसं ॥ २८५ ॥ तइया नवमी य तिही पन्नरसी छट्ठी बारसी चेव । जुगपुव्वद्धे एया ता चेव हवंति पच्छद्धे ॥ २८६ ॥ रोहिणि वासव साई अदीइ अभिवड्ढ मित्त पिउदेवा । आसिणिवीसदेवा अज्जमणा इइ विसुवरिक्खा ॥ २८७ ॥ दक्खिणअयणे सूरे पंच विसुवाणि वासुदेवेण । जोएइ उत्तरेणावि आउच्चो आसदेवेण ॥ २८८ ॥ अ ॥ लग्गं च दक्खिणायण विसुवेसुवि अस्स उत्तरं अयणे । लग्गं साई विसुवेसु पंचसुवि दक्खिणं अयणे ॥ २८८ ॥ ब ॥ दक्खिणमयणे विसुवेसु नहयलेऽभिजि रसायले पुस्से । उत्तरअयणे अभिइ रसायले नहयले पुस्से

॥२८९॥ मंडलमज्झत्थंमि य चक्खुविसयं गयंमि सूरंमि । जो खलु मत्ताकाला सो कालो होइ विसुवस्स ॥२९०॥ इइ विसुवं १५ ॥

अयणाणं संबंधे रविसोमाणं तु बेहि य जुगम्मि । जं हवइ भागलद्धं वइवाया तत्तिया होंति ॥ २९१ ॥ बावत्तरीपमाणो फलरासी इच्छितं उ जुगभेए । इच्छियवइवायंपि य इच्छं काऊण आणेहि ॥ २९२ ॥ जं भवइ भागलद्धं तं इच्छं निद्दिसाहि सव्वत्थ सेसेवि तस्स भेए फलरासिस्साणए सिग्घं ॥ २९३ ॥ इइ वईवायं नाम सोलसमं पाहुडं १६ ॥

अट्ठसु सएसु सूरा चन्दा अभिग्गसु अट्ठसु सएसु (वीसई तारा) तारा उवरिं हिट्ठा समा य चंदस्स नायव्वा ॥ २९४ ॥ छच्चेव उ दसभागे जंबुद्दीवस्स दोवि दिवसयरा । तावंति दित्तलेसा अब्भिंतरमण्डले सन्ता ॥ २९५ ॥ चत्तारि य दस भागे जंबुद्दीवस्स दोवि दिवसयरा । तावंति मंडले सव्वबाहिरे मंडले संता ॥ २९६ ॥ मेरुस्स मज्झयारे जाव य लवणस्स रुंदछब्भागो । तावायामो एसो सगडुद्धीसंठिओ नियमा ॥ २९७ ॥ छत्तीसे भागसए सब्बे काऊण जंबुदीवस्स । तिरियं तत्तो दो दो भागे वड्ढइ व हायइ वा ॥ २९८ ॥ मंदरपरिरयरासी तिगुणे दसभाइयंमि जं लद्धं । तं हवइ तावखित्तं अब्भिंतरमंडलगयस्स ॥ २९९ ॥ मंदरपरिरयरासी बिगुणे दस भाइयंमि जं लद्धं । तं हवइ तावखित्तं बाहिरए मंडले रविणो ॥ ३०० ॥ आइममंडलपरिही तिगुणे दसभाइयंमि जं लद्धं । तं हवइ तावखेत्तं बाहिरगे मंडले रविणो ॥ ३०१ ॥ बाहिरपरिरयरासी बिगुणे दसभाइयंमि जं लद्धं । तं होइ तावखेत्तं बाहिरए मंडले रविणो ॥ ३०२ ॥ सूरस्स मुहुत्तगई दिवसस्सऽद्धेण होइ अब्भत्था । तत्तियमित्ता (दिट्ठी बिगुणं दिवसप्पमाणं तु) ॥ ३०३ ॥ सा चेव मुहुत्तगई गुणिया दिवसेण होइ पुण्णेण । सो आयवविक्खंभो तहिं तहिं मण्डले रविणो ॥ ३०४ ॥ इइ ताव खित्तपमाणं १७ ॥

बारस धुवा मुहुत्ता दिवसे रत्तीवि होइ बारसिगा । छच्च उ चरा मुहुत्ता अयंति रत्तिं च दिवसं च ॥ ३०५ ॥ रत्तिं अयंति अयणंमि दक्खिणा उत्तरे दिणमयंति । एवं तु अहोरत्तो तीसमुहुत्तो हवइ सव्वो ॥ ३०६ ॥ तेसीएण सएणं छण्हं भागे चरमुहुत्ताणं । जं लद्धं सा वुड्ढी छेओ य दिणस्स विन्नेओ ॥ ३०७ ॥ आइच्चेण स मासेण वड्ढए हायए य तह चेव । एक्को चेव मुहुत्तो पविसंते निक्खमंते य ॥ ३०८ ॥ अब्भितरंमि उ गए आइच्चे हवइ बारस मुहुत्ता । रयणी अह दिवसो पुण अट्ठारसओ मुणेयव्वो ॥ ३०९ ॥ बाहिरओ निक्खंते आइच्चे हवइ बारसमुहुत्तो । दिवसो अह रत्ती उण होइ उ अट्ठारसमुहुत्ता ॥ ३१० ॥ पव्वं पन्नरसगुणं तिहिसंखित्तं विसट्ठिभागूणं । तेसीयसएण भए जं सेसं तं वियाणेहि ॥ ३११ ॥ तं विगुणमेव सट्ठीएँ भाइयं जं भवे तहिं लद्धं । तं दक्खिणम्मि अयणे दिवसा सेहि खिवे रत्तिं ॥ ३१२ ॥ तं चेव अयणे उत्तरंमि दिवसंमि होइ पक्खेवो । रत्तीओ वोसट्ठ जाणसु गइंदियपमाणं ॥ ३१३ ॥ इइ मुहुत्तवुड्ढोवुड्ढी १८ ॥

नाउमिह अमावासं जइ इच्छसि कम्मि होइ रिक्खंमि? । अवहारं ठावेज्जा तत्तियरूवेहिं संगुणए ॥ ३१४ ॥ छावट्ठी य मुहुत्ता विसट्ठिभागा य पंच पडिपुण्णा । बावट्ठिभाग सत्तट्ठिगोत्थ एक्को भवइ भागो ॥ ३१५ ॥ एयमवहाररासिं इच्छामावाससंगुणं कुज्जा । नक्खत्ताणं एत्तो सोहणगविहिं निसामेह ॥ ३१६ ॥ बावीसं च मुहुत्ता छायालीसं विसट्ठिभागा य । एयं पुणव्वसुस्स य सोहेयव्वं हवइ पुण्णं ॥ ३१७ ॥ बावत्तरं सयं फग्गुणीण बाणउय वे विसाहासुं । चत्तारि य बायाला सोज्झा अह उत्तरासाढा ॥ ३१८ ॥ एयं पुणव्वसुस्स य विसट्ठिभागसहियं तु सोहणगं । एत्तो अभीइआई बिइयं वोच्छामि सोहणगं ॥ ३१९ ॥ अभिइस्स नव मुहुत्ता विसट्ठिभागा य हौंति चउवीसं । छावट्ठी य समत्ता भागा सत्तट्ठिछेयकया ॥ ३२० ॥ इगुणट्ठं पोट्ठवया तिसु चेव नक्खु-

त्तरेसु रोहिणिया । तिसु नवनउइएलु भवे पुणव्वसूफग्गुणीओ य ॥ ३२१ ॥ पञ्चेव उगुणवन्नं सयाइं उगुणत्तराइं छच्चेव । सोज्झाणि विसाहासुं मूले सत्तेव चोयाला ॥ ३२२ ॥ अट्ठसय उगुणवीसा सोहणगं उत्तराणऽसाढाणं । चउवीसं खलु भागा छावट्ठी चुण्णियाओ य ॥ ३२३ ॥ एयाइं सोहइत्ता जं सेसं तं हवेज्ज नक्खत्तं । एत्थं करेइ उडुवइ सूरेण समं अमावासं ॥ ३२४ ॥ इच्छापुण्णिमगुणिओ अवहारो सोत्थ होइ कायव्वो । तं चेव य सोहणगं अभिईआइं तु कायव्वं ॥ ३२५ ॥ सुद्धंमि य सोहणगे जं सेसं तं हवेज्ज नक्खत्तं । तत्थ य करेइ उडुवइ पडिपुण्णं पुण्णिमं विमलं ॥ ३२६ ॥ सत्तरस सए पुण्णे अट्ठट्ठे चेव मंडले चरइ । चंदो जुगेण नियमा सूरो अट्ठारस उ तीसे ॥ ३२७ ॥ तेरस य मण्डलाइं तेरस सत्तट्ठी चेव भागा य । अयणेण चरइ सोमो नक्खत्तेणऽद्धमासेणं ॥ ३२८ ॥ चोद्दस य मंडलाइं बिसट्ठिभागा य सोलस हवेज्जा । मासद्धेणं उडुवइ एत्तियमित्तं चरइ खेत्तं ॥ ३२९ ॥ एगं च मंडलं मंडलस्स सत्तट्ठिभाग चत्तारि । नव चेव चुण्णियाओ इगतीसकएणं छेएण ॥ ३३० ॥ इच्छापव्वेहिं गुणे अयणं रूवाहियं तु कायव्वं । सोज्झं च हवइ एत्तो अयणक्खेत्तं उडुवइस्स ॥ ३३१ ॥ जइ अयणा सुज्झंती तइ पव्वजुया उ रूवसंजुत्ता । नायव्वं तं अयणं नत्थि निरंसं हि रूवजुयं ॥ ३३२ ॥ कसिणंमि होइ रूवं पक्खेवा दो य होति भिन्नंमि । जावइअ तावइअं पव्वे ससिमंडला होंति॥ ३३३ ॥ ओयंमि उ गुणकारे अब्भितरमंडले हवइ आई । जुम्मंमि य गुणकारे बाहिरगे मंडले आई ॥ ३३४ ॥ चउवीससयं काऊण पमाणं सत्तसाट्ठिमेव फलं । इच्छापव्वेहि गुणं काऊणं पज्जया लद्धा ॥ ३३५ ॥ अट्ठारसहि सएहिं तीसेहिं सेसगंमि गणियंमि । तेरस बिउत्तरेहिं सएहिं अभिजिंमि सुद्धंमि ॥ ३३६ ॥ सत्ताट्ठि बिसट्ठेणं सव्वग्गेणं ततो उ जं सेसं । तं रिक्खं नायव्वं जत्थ समत्तं हवइ पव्वं ॥ ३३७ ॥ सप्प १ धणिट्ठा २ अज्जम ३ अभिवुड्ढि ४ चित्त ५ आस ६ इंदग्गी ७ । रोहिणि ८-

श्री ऋषभदेवजी केशरीमलजी पेढी मुकाम रतलाम.

सुयनाणं महिड्ढीयं

शास्त्रं सर्वत्रगं चक्षुः

जैनबन्धु प्रिंटिंग प्रेस, इन्दौर.

४०००]

[विक्रम सं० १९८५